DİVÂN-I HİKMET

Hoca Ahmed Yesevî

Türkiye Türkçesine Aktaran

Dr. Hayati Bice

Mütevelli Heyet Başkanlığı
Taşkent Cad. Şehit H. Temel Kuğuoğlu Sokak No: 30
06490 Bahçelievler/ANKARA
Tel: 0312 216 06 00 • Faks: 0312 216 06 09
www.ayu.edu.tr • yayinlar@yesevi.edu.tr

Editör
Mustafa TATCI

Yayın Koordinatörü
Halil ULUSOY

Redaksiyon
Çağatay Türkçesi - Prof. Dr. **Funda TOPRAK**

Türkçe Metinler
Dr. **Hayati BİCE**

Minyatür
Cihangir ASHUROV

Dîvân-ı Hikmet, Hoca Ahmed Yesevî / Editör: Mustafa Tatcı. - Ankara:
Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, 2016
496 s: 24x31 cm. - (Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak
Üniversitesi İnceleme - Araştırma Dizisi; Yayın No: 29)
ISBN: 978-9944-237-35-2
1. Ahmed Yesevî, Hoca, 1093-1166.
2. Yesevîlik I. Tatcı, Mustafa, 297.7590

Tasarım & Baskı
Merkez Repro Basım Yayın Ltd. Şti.
Tel: 0312 384 7898
www.merkezrepro.com

UNESCO 2016 Hoca Ahmed Yesevî Yılı Anısına

Dîvân-ı Hikmet

Hoca Ahmed Yesevî

İçindekiler

Takriz 6
Sözbaşı 8
Hoca Aḥmed Yesevî 11
Hayatı 14
Eserleri 18
Menkibeleri 20
Türbesi 26
Yesevilik 28
Yesevilikte Tasavvufi Eğitim 34
Bibliyografya 40
Hikmetler 43
Münacaat 488
Açıklamalar ve Notlar 495

Takriz

XII. asırda Türkistan'da yaşayan, Hazret-i Türkistan Ahmed Yesevî bir büyük ahlâk, aşk ve irfân adamı, bir Allah dostudur. Türk Kültür tarihimizde önemli şahsiyetlerinden birisidir. O, sadece Yûsuf Hemedânî Hazretlerinin gönlünde yaktığı İslâm'ın aşk ve irfan kıvılcımını kendinden sonraki tâliplere aktarmakla kalmamış, yetiştirdiği aksiyoner alperenleri Asya'nın bir ucundan Avrupa içlerine kadar göndererek insanlara adalet, tevazu, birlik ve dirlik düşüncesini telkin etmiştir.

Yesevî Hazretleri, dönemîn din ve kültür dili olan Arapça ve Farsça yerine, anadili Türkçeyi kullanmış, Türkçeyi bir ilim, aşk ve irfan dili hâline getirmiştir. Sohbetlerinde ve nutk etmiş olduğu hikmetlerinde anadili Türkçeyi kullanarak geniş kitleleri etkileyen ilk Türk mutasavvıfı odur. Bugün geniş bir coğrafyada konûşulup yazılan edebî bir Türkçeden söz ediliyorsa bânîsi Ulu Pîr Ahmed Yesevî'dir.

Diğer taraftan Ahmed Yesevî Hazretleri kendi zamanında İslâmın çizgi dışına çıkan ve umumi olarak râfizilik, zındıklık ve mülhidlik olarak nitelendirebileceğimiz gayr-ı sünnî akım ve yollara karşı Kur'ân ve sünnet bayrağını açan kişidir. O, Kur'ân'ın tanımlayıp Hz. Peygamberin uyguladığı ve telkin ettiği gerçek İslâmı halka anlatan bir mana insanı, Kur'ân'ın aşk ve irfana dayalı yorumcusudur.

Nitekim Ahmed Yesevî deyince biz, Hz. Peygamber'in yaşadığı İslâmı, bu İslâmı anadiliyle, herkesin anlayabileceği Türkçe ile anlatan ilk Türk mutasavvıfını ve yetiştirdiği aksiyoner alperenlerle İslâmın tevhîd ve adalet nûrunu cihana yaymak için çalışan bir grup serdengeçtiyi hatırlamaktayız.

Hazret-i Türkistan sadece bizim milletimiz için değil, vaz' ettiği mesajlarıyla da evrensel bir değerdir. Nitekim onun adına izafe edilen Yesevilik yolu esasen İslâmın Türkçe yorumundan başka bir şey değildir. Cenab-ı Hak, Peygamber (a.s.) ve varlık sevgisini gönülde toplayan bu âbide şahsiyet, aşk ve irfânın, samimiyetin, hoşgörünün insana saygı ve sevginin derinleşme ve genişlemenin bir sembolüdür.

Bugün Yesevî'nin yaktığı çerağı yeni dünyaya taşımak zorundayız. Nitekim elinizdeki Dr. Hayati Bice tarafından Türkiye Türkiye Türkçesi'ne aktarılan "Dîvân-ı Hikmet Hoca Ahmed Yesevî" adlı bu eser söz konusu misyonun bir göstergesidir.

Vefatının 850. yıldönümü münasebetiyle 2016 yılının UNESCO tarafından Hoca Ahmed Yesevî Yılı

ilan edilmesi, bu değerli büyüğümüzün uluslararası planda tanıtımına katkı sağlayacaktır. Biz de bu faaliyetler kapsamında bu eseri yayın dünyasına kazandırmaktan onur duyuyoruz.

Ahmed Yesevî Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı olarak çalışmalarımız bundan sonra daha da genişleyecek ve yeni eserlerle Hazret-i Türkistân'ın fikirleri dünyâ insanlığına malolacaktır.

Bu eserin devamı niteliğinde başka faaliyetlerimiz de olacaktır. Bu kapsamda Üniversitemiz bünyesinde yapmayı düşündüğümüz faaliyetlerimizin içinde öncelikli olarak bir Yesevî Külliyatı oluşturmak bulunmaktadır. Akabinde Hikmetleri ve Yesevî yolunda hikmet yazan kişilerin eserlerinin ilmi ve halka yönelik neşirlerini hazırlatıp neşretmeyi planlıyoruz.

Burada katkılarından dolayı Sayın Dr. Hayati Bice'ye, Sayın Dr. Mustafa Tatcı'ya, Sayın Prof. Dr. Funda Toprak'a, minyatürleri çizen Sayın Cihangir Ashurov'a ve eserin ortaya çıkmasında gayretlerinden dolayı Sayın Halil Ulusoy'a en kalbi şükranlarımı sunuyorum.

Prof. Dr. Musa Yıldız
Mütevelli Heyet Başkanı

Sözbaşı

Pir-i Türkistan Hoca Ahmed Yesevî Müslüman Türk dünyasının manevî hayatında asırlardır etkisi devam eden bir Hak ârifidir. O, Türk dünyasında ilk defa mukaddes kitabımız Kur'an'dan ve Hz. Peygamber'den aldığı esasları sevgi ve bilgiyle yoğurarak kendi adıyla anılan Yeseviyye erkanının kaidelerini ortaya koyan kurucu bir önderdir. Şeriat ve hakikati gönüllerde buluşturan bu kutsal gönüllü zat, başta Yesi ve çevresi olmak üzere devrinde neşv ü nemâ bulan bütün sapkın fikirlere karşı Hz. Peygamber'in yaşadığı İslâmın özünü telkin ederek XII. asırda bir çerağ uyandırmış ve bu çerağ büyük bir coğrafyada zaman zaman değişik isimlerle hiç sönmeyerek insanların gönüllerini aydınlatagelmiştir.

Yesevî'nin menkabevî hayatı Türkistan'dan Balkanlar'a kadar bütün Müslüman Türk yurtlarına yayılmıştır. Onun Yesi'de bulunan türbesi bugün bütün Türk dünyasının manevî bir merkezi konumundadır.

Hz. Türkistan Çimkent yakınlarında bulunan Sayram'da dünyaya gelmiş, çocukluğu burada geçmiştir. Babası Sayram'ın âbid ve âlim şahsiyetlerinden Şeyh İbrahim, annesi ise Karasaç lakaplı Ayşe Ana'dır. Soyları Hazret-i Ali'ye dayanmaktadır. Annesi ve babası, o daha çocuk yaşlarındayken vefat etmiş olup her ikisinin de türbeleri Sayram'da bulunmaktadır.

Hz. Türkistan Ahmed Yesevî ilk eğitimini kendisi yedi yaşlarında iken vefat eden babası İbrahim Şeyh'den almıştır. Hikmetlerinde ve menâkıbında beyan edildiği üzere babasının ölümünden sonra ilk mürşidi Arslan Baba'nın irşâd dairesine girmiştir. Arslan Baba'nın Otırar şehrinde bulunan âbidevî türbesi onun tarihî bir şahsiyet olmasına delildir. Yesevî Hazretleri Arslan Baba'nın vuslatından sonra ilâhî bir işâretle Buharâ'ya, oradan da Semerkand'a gider. Semerkand'da Şeyh Yusuf-ı Hemedanî'ye intisab ederek onun murâkabesinde seyr ü sülûk çıkarır. Merv, Buhara, Herat, Semerkand gibi merkezleri dolaşarak irşadını tamamlar. Şeyhi Yusuf-ı Hemedanî'nin ölümünden sonra bir müddet dergâhta halkın irşadıyla meşgul olur. Nihâyet şeyhinin üçüncü halifesi olarak Yesi'ye döner.

Yesevî Hazretleri Arapça ve Farsça eğitimi almakla birlikte hayatının sonuna kadar Türkistan'da ana dili ile halka hitap eder; yazmış olduğu "hikmetler"iyle güzel ahlak, aşk ve barış dini olan İslâmı anlatır. Yetiştirmiş olduğu doksan dokuz bin talebesini Hind kıtasından İdil boylarına, Çin Seddinden Tuna kıyılarına kadar uzanan geniş bir coğrafyaya gönderir.

Dervişleri tarafından sağlığında veya vefatından sonra bazı sözleri ve manzum nutk-ı şerifleri "Dîvân-ı Hikmet" adıyla derlenmiştir. Bunların bir kısmı günümüze kadar gelmiştir. Bunun dışında ona atfedilen Fakrnâme, Âdâb-ı Tarîkat, Makâmât-ı Erbaîn gibi risâleler bulunmaktadır. Menâkıbının önemli bir kısmını XVI. asırda yaşayan Hazînî adlı Yesevî dervişi toplayıp kitaplaştırmıştır.

Yesevî Hazretlerinin İslam tasavvufu ve Türk Kültür tarihi açısından en önemli özelliği İslâm'ı her türlü sapkın düşüncelerden arınmış olarak tertemiz umdeleriyle ele alıp "Dört kapı-Kırk makam" diye adlandırdığı Kur'an ve Sünnete uygun temel prensipler üzerine vaz' etmiş olmasıdır. O, sohbet ve hikmetlerinde bu temel esasları ilk defa döneminin ve çevresinin anlayabileceği anadili Türkçe'yi esas alarak bir ilki gerçekleştirmiştir. Bu sebeple Yesevî, Türk Edebiyatı Tarihinde "İlk Türk Mutasavvıfı" olarak haklı bir şöhret kazanmıştır. Hiç şüphesiz bu ifade Yesevî Hazretlerinden önce bir Türk sûfisinin yetişmediği anlamına gelmeyecektir. Fakat Yesevî Hazretleriyle birlikte Türkçe bir aşk, irfân ve manâ dili olarak karşımıza çıkmaktadır. Hazret-i Türkistan mahallî Türkçeyi vahyin gücü ile tezyin ederek semavîleştiren ve anadilini bir "manâ dili" haline getiren ilk Türk mutasavvıfıdır. Diğer taraftan Pîr-i Türkistan, tesis ettiği ve kendi adına izâfe edilen Yesevîlik bünyesinde yetiştirdiği tevhîd ehli gerçek Hak dost-

larını insanlığa İlâhî aşk, Muhammed (a.s.) sevgisi ile donatmak, vahdet ve adâlet bilincini yaymak, insanlığı ebedî saadetle tanıştırmak için ilâhî bir sevk ile Horasan'dan Anadoluya göndermiş ve İslâm'ı büyük bir coğrafyada tesis etmeyi başarmıştır.

Malûmdur ki ipekböceği kozasını içerden örer; onun Hazret-i Peygamber'in sünnetine uyarak altmış üç yaşından itibâren ömrünü halvette geçirmesi esasen pasif bir muvahhid olmasından değil, yetiştirdiği alperenlerin manevî gıdalarına gönül desteği vermek istemesindendir. Ehlinin malûmudur ki erenlerin halveti maddî gıdanın kesilmesi, manevî gıda ile beslenilmesi ve bunun insanlık hayrına rahmete dönüştürülmesi hadisesidir. Yesevî Hazretleri'nin halvet hayatını da bu şekilde anlamak gerekir.

M. 1166 senesinde vuslat ettiği rivayet edilen Hz. Pîr, bugün Türkistan'da Emîr Timur tarafından yaptırılan türbesinde yatmaktadır. Türbede 1993 senesinde, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Kazakistan Cumhuriyeti yetkililerince restorasyon çalışmalarına başlanmış, zaman zaman bu yenileme çalışmaları devam etmiştir.

Ahmet Yesevî Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı'nın vefatının 850. senesinde "UNESCO 2016 Hoca Ahmed Yesevî Yılı" anısına hazırlatmış olduğu elinizdeki "Dîvân-ı Hikmet"te Hazret-i Pîr'in hayatını, eserlerini, tarîkatini anlatan kısa bir girişten sonra 252 hikmete yer verilmiştir. Hikmetlerin Çağatayca asıllarının yazımı Prof. Dr. Funda Toprak Hanımefendi tarafından kontrol edilmiştir. Bu çerçevede bazı hikmetlerin Arap harfli metni farklı sebeplerle konulamamıştır. Eserde, yazmalardan ve bugüne kadar yapılan neşirlerden tespit edilen 252 hikmetin Türkiye Türkçesine aktarılması Dr. Hayati Bice'nin himmetleriyle mümkün olmuştur. Burada Türkiye Türkçesine aktarılan metinlerde okuyucu gerek manâ, gerekse vezin ve kafiye cihetiyle zaman zaman problemlerle karşılaşabilecektir. Bilinmelidir ki hikmetlerin çoğunluğu zaman içinde tahrif olmuş, sonraki gelen Yesevî dervişlerinin hikmetleriyle karıştırılmış yahut feleğin gadrine uğrayarak okunamaz hale gelmiştir. Bu hususları dikkate alarak temenni edelim ki yakın zamanlarda bir merd-i Hudâ çıkarak dünya kütüphanelerindeki bütün "Dîvân-ı Hikmet" yazmalarından hareketle metin tamiri ve tenkidi yoluyla bir metin hazırlasın! Sayın Bice'nin eldeki kaynak ve imkânlarla hazırladığı bu çalışma şimdilik Türkiye Türkçesine aktarılan metinlerin en olgunudur. Bu vesile ile metnin ortaya çıkmasında büyük emekleri olan Sayın Toprak ve Bice'ye kalbi teşekkürlerimizi sunarız. Yine girişte ve hikmetler arasına serpiştirdiğimiz Yesevî menâkıbından ilhâm alınarak yapılan minyatürler san'atçı Cihangir Ashurov Bey'e aittir. Ahmet Yesevi Üniversitesinin Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız ve Halil Ulusoy Beylerin gayret ve emekleri olmasaydı bu güzel eserden mahrum kalacaktık. Burada emeği geçen herkese Ahmed Yesevî'nin torunları olarak bizlerin gönül borcu vardır; sağ olsunlar var olsunlar.

Ahmed Yesevî Hazretleri ve onu temsil eden hikmet şairleriyle ilgili yapılacak daha pek çok iş bulunmaktadır. Bu doğrultuda Türkistan'da hikmetleri asıllarından okuyan yırcıların görüntülü tespiti, beste çalışmaları, yeni ilmî araştırmalar, Yesevî düşüncesini işleyen tematik roman, hikâye ve senaryolar, film ve belgeseller, Yesevî düşüncesini yansıtan tablolar, hatlar ve diğer görseller, Türk dünyasının şehirlerinde ona izâfeten yaptırılacak olan anıtlar (vb.) Mütevelli Heyet Başkanlığımızın projeleri içinde yer almaktadır. Bunlar yeni nesillerimizin yetişmesinde son derece önemlidir.

Bu vesileyle Ulu Pîrimiz Hoca Ahmed Yesevî'nin rûhâniyetine bütün Müslüman Türk dünyası adına selâm olsun diyor, aşk u muhabbetler niyaz ediyorum vesselâm.

Dr. Mustafa Tatcı
Ocak 2016 / Ankara

سحر وقتی تورغانلار جانین فدا قیلغانلار

عشق اوتیده کویگانلار سحر وقتی بولغانده

Hoca Ahmed Yesevî

Orta Asya'da İslamiyet'in yayılmaya başlamasıyla birlikte Hicrî II. (M.VIII.) asırdan itibâren bölgede zahid ve sûfîler de görülmeye başlamıştır. Bugünkü Türkmenistan sınırları içinde bulunan Merv şehrinde dünyaya gelen Abdullah b. Mübârek (M. 181/797) hem hadîs âlimi hem de zâhid ve sûfî idi. Merv şehrinde iki tekke (ribât) kurduğu ve buralarda halkı irşâd ettiği nakledilir. Özbekistan sınırları içinde bulunan Nahşeb (bugünkü adı Karşı) ve Tirmiz şehirleri de birçok alîm ve sûfînin yetiştiği bölgelerdi. "Sûfîyi hiçbir şey bulandıramaz, aksine her şey onunla saf ve duru hâle gelir." diyen Ebû Türâb Nahşebî (ö. 245/859-860) ile velîlik konusundaki fikirleriyle tanınan ve çok sayıda Arapça tasavvufî eser kaleme alan Hakîm Tirmizî (m. 320/932-933) bu sûfîlerin en meşhurlarındandır. Hakîm Tirmizî'nin kabri Tirmiz şehrinde hâlâ önemli bir ziyâretgâhtır.

Buhara ve Semerkand ise hem âlimleri hem de sûfîleriyle Orta Asya'nın en önemli kültür merkezleriydi. Buhara'nın Kelâbâz (Kelâbâd) Mahallesi'nde yaşayan Ebû Bekir Muhammed b. İshâk Kelâbâzî (ö. 380/990) tasavvufun öğretilerini *et-Ta'arruf li mezhebi ehli't-tasavvuf* isimli Arapça eserinde toplamış, ayrıca *Bahru'l-fevâid* isimli eserinde bazı hadislere tasavvufî yorumlar yapmıştır.

Tekke âdâbını tespit eden ve düzenlediği semâ meclislerinde okuduğu âşıkâne şiirlerle tanınan Ebû Saîd-i Ebü'l-Hayr (ö. 440/1049), bugün Türkmenistan'da bulunan Meyhene'de yaşamış ve orada vefat etmiştir. Türkmen halkı arasında "Mene Baba" lakabıyla anılır. Hayatı, menkıbeleri ve sözleri Muhammed b. Ebû Ravh Lütfullah'ın (ö. 541/1147) *Hâlât u Sühanân*'ı Şeyh Ebû Saîd ve Muhammed b. Münevver'in *Esrârü't-tevhîd fî makâmâti'ş-Şeyh Ebî Saîd* isimli Farsça eserleriyle günümüze ulaşmıştır. Mevlânâ Celâleddin Rûmî'ye nispet edilen ve: "Yine gel, yine gel, ne olursan ol, yine gel" diye başlayan meşhur rubâî de aslında Mevlânâ'dan iki asır önce yaşayan Ebû Saîd-i Ebü'l-Hayr'ın şiirleri arasında yer almaktadır.

Keşfu'l-mahcûb isimli eserin müellifi Hücvîrî (ö. 465/1072) Fergana bölgesinde bazı mutasavvıflarla karşılaştığını, buradaki halkın şeyhlere "Bâb" dediğini nakleder. Aslında bu durum Orta Asya'daki diğer bölgeler için de geçerlidir. Ahmed Yesevî'nin bir süre yanında eğitim aldığı Otırarlı Arslan Bâb ile Arslan Bâb türbesi içinde kabirleri olan Karga Bâb ve Laçin Bâb da bu unvanı taşımaktaydılar. Nesebnâme'lerde Ahmed Yesevî'nin babası, dedesi ve diğer bazı akrabalarının "Şeyh" olarak zikredilmesi, bu bölgede Yesevî'den önce de tasavvufî hareketlerin önemli derecede etkili olduğunu göstermektedir. Bu şeyh ve Dervîşlerin göçebe ve yerleşik Türkler arasında, özellikle Sirderya kenarlarında ve bozkırlarda anlaşılır bir Türkçe ile halka hitâp ederek İslâm'ı ve tasavvuf ahlâkını yaydıkları anlaşılmaktadır.

Orta Asya genelde fütüvvet ve melâmet vasfıyla öne çıkan Horasan tasavvuf kültürünün etkisi altındaydı. Bununla birlikte Semerkand ve Buhara gibi şehirlerde güçlü medreseleri ve âlimleri olan bu muhit, Horasan'ın kalenderî meşrep sûfîlerinin yayılması için pek müsait bir zemîn değildi. Orada ancak dinî kurallara sıkıca bağlı bir tasavvuf anlayışı gelişip yayılabilirdi ve neticede öyle oldu. Bağdat Nizâmiye Medresesi'nde eğitim görüp hoca olmuş, sonra Horasan tasavvuf kültüründe yetişmiş bir sûfî olan Yûsuf Hemedânî, Mâverâünnehr'deki birkaç mürîdine irşâd izni verip halife olarak tâyin ettiği zamân Orta Asya'nın

en önemli iki tasavvuf ekolünün tohumlarını da atmış oluyordu.

Yûsuf Hemedânî'nin (ö. 535/1140) iki önemli mürîdi Hoca Ahmed Yesevî ve Abdülhâlik Gucdüvânî sonraları Orta Asya'nın en yaygın tarikatları olan Yeseviyye ve Hâcegân (sonraki adıyla Nakşbendiyye) isimli tasavvuf ekollerinin kurucusu olmuşlardır. Yûsuf Hemedânî'nin kaleme aldığı bazı tasavvufî eserler günümüze ulaşmıştır. Bunlardan en meşhuru Rutbetü'l-hayât isimli Farsça eserdir. Yûsuf Hemedânî'den dinî ve tasavvufî eğitim aldıktan sonra kendi memleketi olan Yesi'ye dönüp orada halkı irşâd eden Hoca Ahmed Yesevî, Orta Asya'nın manevî hayâtında derin izler bırakmış önemli bir mutasavvıftır.

Hayatı

Ahmed Yesevî bugün Kazâkistan'ın Çimkent şehri yakınlarında yer alan Sayram kasabasında dünyaya gelmiş, dinî tasavvufî eğitimini tamamladıktan sonra yine o bölgedeki Yesi (bugünkü adıyla Türkistan) şehrine yerleşmiş, uzun yıllar halkı maneviyat yolunda irşad ettikten sonra burada vefat etmiş bir mutasavvıftır. Babası İbrahim Şeyh, Sayram ve civarında mürîdleri olan tanınmış bir sûfî idi. Anne ve babasını küçük yaşta kaybeden Ahmed Yesevî, bir süre Otırar'daki Arslan Bab isimli şeyhin yanında dinî-tasavvufî eğitim gördü. Onun da vefat etmesi üzerine başka şehirlerde eğitimine devâm etti.

Zamanın önemli ilim merkezlerinden Buhara'ya giden Ahmed Yesevî burada Yûsuf Hemedânî'ye intisap edip mürîdi oldu. Bazı kaynaklarda Yesevî'nin Şihâbeddin Sühreverdî'ye (ö. 632/1234) veya Ebû'n-Necîb Sühreverdî'ye (ö. 563/1168-69) de mürîd olup icâzet aldığı söylenir. Akrabaları arasında başka şeyhler de olan ve babasının Yesi'deki halifesi Mûsâ Hoca ile yakınlığı bulunan Ahmed Yesevî'nin bu akraba çevresinden de önemli derecede tasavvufî eğitim almış olması muhtemeldir.

Eğitimini bitirdikten sonra Yesi'de dergâh kurup insanları dinî ve ahlâkî yönden yetiştiren Hoca Ahmed Yesevî, tasavvufî düşüncelerini Türkçe ve sade şiirler ile anlatmış, hikmet adı verilen bu şiirler zamanla toplanarak Dîvân-ı Hikmet mecmuaları meydana gelmiştir. Bazı menkıbelerde ağaçtan tahta kaşık yon-

tup satarak geçimini temîn ettiği ifade edilmekteyse de, aslında varlıklı bir aileye mensup olduğu anlaşılmaktadır. Hakkında nakledilen menkıbelerden anlaşıldığı kadarıyla Yesevî, dergâhtaki zikir usulü sebebiyle dönemîndeki bazı âlimler tarafından eleştirilmiştir. O da bazı şiirlerinde samimiyetten uzak âlimler ile sahte sûfîleri tenkit etmiştir. Sohbetlerinde ve şiirlerinde en çok işlediği konular Allah ve peygamber sevgisi, fakîr ve yetimleri korumak, dinî kurallara riayet, güzel ahlâk, zikir, nefs ile mücadele, kendini eleştirmek (melâmet), ölümü düşünmek, manevî mertebeler ve bu mertebeleri aşmadan şeyhlik iddiasında bulunmanın kötülüğü gibi mevzulardı.

Rivâyete göre Ahmed Yesevî altmış üç yaşına geldiğinde dergâhında yerin altına küçük bir oda şeklinde çilehane yaptırdı. Ömrünün kalan kısmını çoğunlukla orada ibâdet ve tefekkürle geçirdi. Geç dönemlere ait bazı kaynaklarda Ahmed Yesevî'nin Hicrî 562 (M. 1166-67) senesinde vefat ettiği belirtilmiş ise de, bazı araştırmacılar bu tarihin biraz daha ileriye alınması gerektiğini düşünmektedirler.

Ahmed Yesevî'nin İbrahim adında bir oğlu olmuşsa da kendisi hayâttayken vefat etmiştir. Yesevî'nin nesli Gevher isimli kızından devâm etmiştir. Türkistan, Mâverâünnehir ve Orta Asya'da olduğu gibi Anadolu'da da kendilerini Ahmed Yesevî'nin neslinden sayan pek çok ünlü şahsiyet çıkmıştır. Semerkantlı Şeyh Zekeriyyâ, Üsküplü Şâir Atâ ve Evliya Çelebi bu isimlerden birkaçıdır.

XIV. yüzyılın sonunda Emîr Timur, Türkistan bozkırlarında şöhreti ve nüfuzu iyice yayılmış olan Ahmed Yesevî'nin kabrini ziyaret edip kabrin üstüne bir türbe yapılmasını emretmiş, birkaç yıl içinde türbe, cami ve dergâhıyla birlikte bir külliye oluşturmuştur. Bugün bu türbe Orta Asya'nın en önemli ziyaret yerlerinden biridir. Ahmed Yesevî'nin çilehânesi ile türbesi arasında yüz metre kadar mesafenin olması, onun ilk ve asıl dergâhının çilehane bölgesinde olduğunu akla getirmektedir. Vefatından sonra defnedildiği yere zamanla büyük bir külliye yapılınca

kütüphane, aşevi, mescid ve Dervîş hücrelerinden oluşan yeni ve daha büyük bir dergâh meydana gelmiş olmalıdır.

Ahmed Yesevî'nin Yesi'de irşada başladığı sıralarda Orta Asya'da İslâmlaşmanın yanı sıra yaygın tasavvuf hareketleri de vardı. Bu dönemde Yesevî, Taşkent ve Sirderya ötesindeki bozkırlarda yaşayan göçebe Türkler arasında büyük bir etkiye sahip olmuştu. İslâm'ın esaslarını, güzel ahlâkı, tasavvufun âdâb ve erkânını basit ve yalın bir dille öğretiyordu. Bunun için, halk edebiyatından alınan anlatım teknikleriyle örülmüş hece vezninde manzumeler söylüyordu. Hikmet adı verilen bu manzumeler, Dervîşleri vasıtasıyla en uzak Türk topluluklarına kadar ulaştırılıyordu. Bu sayede Yesevîlik, kısa süre içinde Orta Asya Türkleri arasında yayıldı.

Mürîdlerinden Sûfî Muhammed Dânişmend'in kaleme aldığı *Mir'âtü'l-kulûb* isimli eserde Ahmed Yesevî'den nakledilen: "Âhir zamanda bizden sonra öyle şeyhler zuhûr edecek ki, şeytân onlardan ders alacak ve onlar şeytân'ın işini yapacaklar… Ehl-i Sünnet ve'l-cemâati düşman görüp ehl-i bidat ve dalâleti sevecekler" şeklindeki sözleri ile bazı Dîvân-ı Hikmet nüshâlarında yer alan:

"Mürşidlikni da'vâ kılur şartın bilmes
Helâl harâm, sünnet, bid'at farkın bilmes
Bû-Hanîfe mezhebinde hergiz yürmes
Diger bid'at mezheplerdin yürürlere"

şeklindeki ifadeleri, diğer Orta Asya Türkleri gibi Ahmed Yesevî'nin de Sünnî ve Hanefî olduğunu göstermektedir.

Ahmed Yesevî'nin sözlerini ihtivâ eden en eski eserlerden biri Sûfî Muhammed Dânişmend'in *Mir'âtü'l-kulûb* isimli Çağatay Türkçesi ile yazılmış olan eseridir. Yesevî'nin menkıbelerini ihtivâ eden en eski eser de Hüsâmeddin Sığnâkî'ye (ö. 711/1311-1312) nisbet edilen Risâle der tercüme-i Ahmed Yesevî adlı Farsça menâkıptır. Bu eserlerin her ikisi de yayımlanmıştır. Ahmed Yesevî, hikmetlerdeki düşünceleri ve bilhassa menkıbevî hayâtıyla Orta Asya tasavvufunun en büyük isimlerinden biri olmuştur.

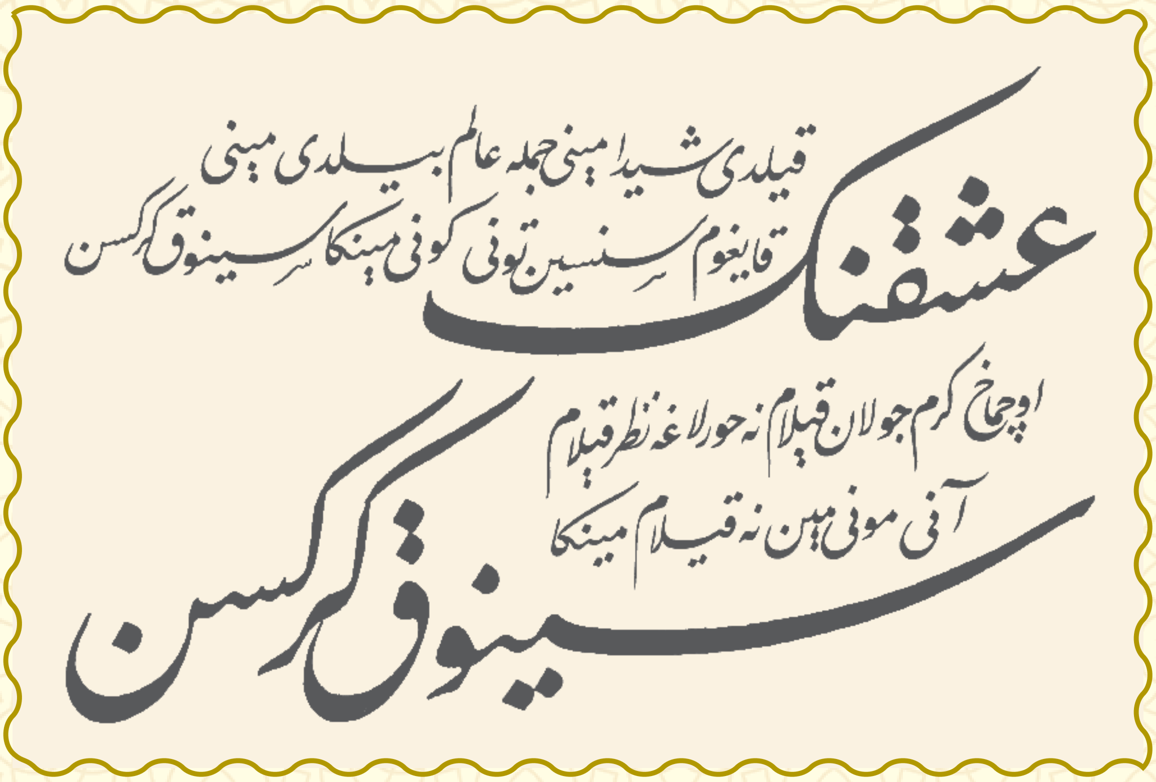
Eserleri

1. Dîvân-ı Hikmet

Yesevî'nin Türkçe şiirlerini içine alan derlemenin adıdır. Dîvân-ı Hikmet nüshâları, muhteva bakımından olduğu kadar dil bakımından da önemli farklılıklar arz eder. Bu durum, hikmetlerin farklı şâhıslar tarafından yazıldığını veya derlendiğini gösterir. Bir kısmı kaybolan veya zamanla değişikliğe uğrayan hikmetler derlenirken yeni hikmetler eklenmiş, böylece ana metin kısmen aslından uzaklaşmıştır. Bununla birlikte, bütün hikmetlerin temelinde Yesevî'nin özü Kur'ân ve sünnete dayanan inanç ve düşünceleri ile tarîkatının esasları bulunur. Hikmetler, Türkler arasında bir düşünce birliğinin teşekkül etmesi bakımından çok önemlidir. Dîvân-ı Hikmet, eski ve yeni harflerle birçok kez yayımlanmıştır.

2. Fakrnâme

Yesevî'ye izâfe edilen ve Çağatay Türkçesi ile yazılmış olan Fakrnâme, Dîvân-ı Hikmet'in Taşkent ve bazı Kazân baskılarında yer alır. Müstakil bir risâleden çok Dîvân-ı Hikmet'in mensur bir mukaddimesi niteliğinde olan Fakrnâme, Kemal Eraslan tarafından yayımlanmıştır.

3. Risâle der-Âdâb-ı Tarîkat

Taşkent'te yazma nüshâları bulunan bu küçük Farsça eser, tarikat âdâbı ve makamları, mürîd mürşid ilişkileri, Dervîşlik, Allah'ı tanımak ve ilâhî aşk gibi konular hakkındadır. S. Mollakanagatulı tarafından Kazâk Türkçesi'ne tercüme edilerek yayımlanmıştır (Almatı 2012).

4. Risâle der-Makâmât-ı Erba'în

Yesevî'ye nisbet edilen Farsça yazma ve küçük bir eser olup, şerîat, tarikat, marifet ve hakikattan her biri hakkında onar makâm olmak üzere toplam kırk makâm ve kâideyi ihtiva etmektedir. Şimdilik bilinen tek nüshası Kütahya Tavşanlı Zeytinoğlu İlçe Halk Kütüphânesi'ndedir (nr. 1056, vr. 112a-113a).

Menkıbeleri

Ahmed Yesevî'nin hayâtı hakkında eski kaynaklardaki bilgiler oldukça sınırlıdır. O, Türk Dünyası'nda, gerçek hayâtından ziyade menkıbeleri ile tanınmıştır. Bu menkıbelerden bir kısmı onun hayâtı ve düşünceleri hakkında fikir verecek nitelikteyken, diğer bazıları halk muhayyilesinin ürünüdür. Kendisine ait birçok menkıbeden bazıları şunlardır:

Arslan Bâb, menkıbeye göre, ashâbın önde gelenlerinden idi. (Bâb, şeyh demektir. Bu kelime sonraları bazı eserlere Baba diye geçmiştir). Hz. Peygamber'in gazâlarından birinde ashâb-ı kirâm aç kalarak peygamberin huzuruna geldiler ve biraz yiyecek istirham ettiler. Hz. Peygamber'in duâsı üzerine Cebrâil (a.s) Cennetten bir tabak hurma getirdi. Fakat o hurmalardan bir tanesi yere düştü. Cebrâil (a.s.) dedi ki: "Bu hurma sizin ümmetinizden Ahmed Yesevî adlı birinin kısmetidir." Her emanetin sâhibine verilmesi tâbiî olduğu için Hz. Peygamber, ashâbından birini bu iş ile vazifelendirmek istedi. Neticede hurmayı Arslan Bâb'ın ağzına attı ve çok sonraları yaşayacak olan Ahmed Yesevî'nin terbiyesi ile meşgûl olmasını söyledi. Dört yüz küsür yıl yaşayan Arslan Bâb, Sayram'a yahut Yesi'ye geldi ve vazifesini yerine getirdi.

Bazı soy şecerelerinde Arslan Bâb, Ahmed Yesevî'nin ba-

bası İbrahim Şeyh'in akrabası olarak görülmektedir. Muhtemelen Arslan Bâb'ın âlem-i mânâda (rüyada) gördüğü bu hurma hâdisesi sözlü rivayetlerde değişmiş ve bu menkıbe meydana gelmiştir.

***

Ahmed Yesevî hazretleri vakitlerini üçe ayırırdı. Günün büyük bölümünde ibâdet ve zikirle meşgûl olurdu. İkinci kısmında talebelerine zâhirî ve bâtınî ilimleri öğretirdi. Üçüncü bölümünde ise alın teri ile geçimini sağlamak üzere tahta kaşık ve kepçe yaparak bunları satardı. Bir rivayete göre, onun hâlden anlar bir öküzü vardı. Bu öküzün sırtına bir heybe asar, içine de yaptığı kaşık ve kepçeleri koyup Yesi çarşısına salıverirdi. Kim kaşık ve kepçeden alırsa ücretini heybenin gözüne bırakırdı. Mâl alıp da ücretini vermeyen olursa, öküz o kimsenin peşini bırakmaz, nereye gitse peşinden o da giderdi. Adam ücreti heybeye koymadıkça o kimsenin yanından ayrılıp başka yere gitmezdi. Akşam olunca da Ahmed Yesevî'nin evine gelirdi.

Hârezm'in Urgenc şehrinde İmâm Mervezî (bazı kaynaklarda Mergazî veya Merâgî) nâmında bir alîm vardı. Ahmed Yesevî hakkında söylenen uygunsuz sözler ona kadar gitmişti. Bu sözlere inanıp kendisini imtihan etmek ve şüphesini gidermek gayesiyle yanına bazı arkadaşlarını alarak yola çıktı. Yesevî'nin her tarafta talebeleri olduğunu, her zamân sohbetinde binlerce kişinin hâzır bulunduğunu öğrenmişti. "Ben üç bin mesele ezberledim, hepsini ayrı ayrı sorar onları imtihan ederim." diye düşündü. Bu sırada Ahmed Yesevî hazretleri, tekkesinde bulunuyordu. Talebesi Sûfî Muhammed Dânişmend'e: "Bakar mısın, bize kimler geliyor?" buyurdu. Dânişmend, Mervezî'nin yanındakilerle birlikte ve hâfızasında üç bin mesele ile geldiğini söyledi. Yesevî'nin emri ile Muhammed Dânişmend, o üç bin meseleden binini Mervezî'nin hâfızasından sildi. Sonra Yesevî hazretleri talebelerinden Süleyman Hakîm Ata'ya aynı şekilde emretti. O da öyle yaptı. Mervezî, hâfızasında kalan bin mesele ile Yesi'ye geldi. Hoca Ahmed Yesevî'nin yanına gelip: "Allah'ın kullarını doğru yoldan ayıran sen misin?" dedi. Yesevî hiç kızmadı. Karşılık da vermedi. "Şimdilik üç gün misafirimiz olun,

sonra görüşürüz." buyurdu. Üç gün sonra bir kürsü kuruldu. Mervezî konûşmak için kürsüye çıktı. Ahmed Yesevî Hakîm Ata'ya geri kalan bin meseleyi de silmesini söyledi. Hakîm Ata, Allah Teâlâ'ya duâ etti. Aklındaki bin mesele de silindi. Mervezî, kürsü üstünde bir şeyler konûşmak istedi. Fakat hâfızasında hiçbir meselenin bulunmadığını anladı. Kitap ve defterlerini açıp oradan okumak istedi. Fakat defterindeki yazıların da silinmiş olduğunu gördü. Sayfalar bomboştu. Bu hâli gören Mervezî kusurunu anladı, tevbe etti ve Ahmed Yesevî'ye mürîd oldu. Onun yanında yüksek derecelere ulaştı.

***

Yine bir menkıbeye göre, Yesi şehrine yakın bir yerde Savran diye bir kasaba vardı. Bura halkının çoğu gayr-i müslim olup, Müslümân Yesi halkına ve özellikle Ahmed Yesevî hazretlerine çok düşmandılar. Ahmed Yesevî'nin büyüklüğü, kerâmetleri etrafa yayıldıkça ve ona bağlı olanların sayısı her geçen gün arttıkça Savranlılar ziyâdesiyle rahatsız oluyorlar, Hoca hazretlerine olan düşmanlıkları da artıyordu. Bir gün Ahmed Yesevî'ye iftira etmek istediler. Bir yere toplandılar. İçlerinden birinin öküzünü getirip mezbahada kestiler. Sadece ayaklarını bıraktılar. Ertesi gün de kadıya gidip şikâyet ettiler. Öküzlerinin çalınıp mezbahada kesildiğini, kanları akarak aceleyle götürüldüğünü, kan izlerini takip ettiklerini ve öküzlerinin Ahmed Yesevî'nin tekkesine götürüldüğünü anladıklarını bildirdiler. Kadı, Ahmed Yesevî'nin tekkesine girip öküzlerini arayabileceklerini söyleyince tekkeye geldiler ve doğruca gece gizledikleri öküzün yanına vardılar. Tam maksatlarına kavuşmuş olduklarını zannediyorlardı ki Yesevî'nin kerâmeti tecellî edip iftirâcıların hepsi bir anda köpek oldular. O öküz etine hücum edip kısa zamanda bitirdiler. Böylece esas hâlleri anlaşılmış oldu. Dışarıda kalıp bu müthiş manzarayı seyredenler hayret, dehşet ve korku içerisinde Ahmed Yesevî'nin eteklerine yapıştılar. Pişmân olduklarını bildirip affedilmeleri için yalvarmaya başladılar. Yesevî hazretleri merhâmet edip duâ etti. Böylece tekrar eski hâllerine döndüler. Başka bir menkıbeye göre, bu Savranlılar Hoca Ahmed Yesevî'nin oğlu İbrahim'i öldürmüş ve başını kesip bir havluya sararak Yesevî'ye kavun diye getirmişlerdi.

***

Başka bir menkıbeye göre, Hoca Ahmed Yesevî bir gün dergâhının önünde oturuyordu. Yoldan geçmekte olan bir grup çocuk gördü. Câmiye veya medreseye Kur'ân öğrenmek için giden bu çocuklar mushaflarını bir kılıf içine koymuş ve boyunlarından aşağı sarkıtmışken, içlerinden bir tanesi Kur'ân'a olan saygısından dolayı mushafını başının üzerinde taşıyordu. Ayrıca medreseden evine dönerken hocasının bulunduğu tarafa sırtını dönmemek için geri geri yürüyerek gidiyordu. Bu durumu gören Ahmed Yesevî o çocuğa: "Oğlum! Hocandan, anne ve babandan izin al, senin dinî eğitimini ben vereyim." dedi. Çocuk gerekli izinleri alıp Yesevî'nin dergâhına geldi. Uzun yıllar dinî eserler okuyup ilim tahsîl etti, ardından mürîd olup maneviyatta ilerledi. Bu çocuğun adı Süleyman idi. Bir gün Ahmed Yesevî Süleyman ve diğer birkaç arkadaşını odun toplamak için kıra gönderdi. Gelen odunlarla yemek pişirilecek ve Dervîşlere, talebelere ve misafirlere ikrâm edilecekti. Çocuklar odun getirirken yolda yağmur yağmaya başladı. Süleyman cübbesini (paltosunu) çıkarıp odunlara sardı. Dergâha geldiklerinde diğer çocukların getirdiği ıslak odunlar yanmazken Süleyman'ın kuru odunları yandı. Bunun üzerine Yesevî: "Sen ince düşünceli yani hikmetli bir iş yapmışsın. Bundan sonra senin adın Hakîm Süleyman olsun." dedi. Sonraki yıllarda hocası Ahmed Yesevî'den icazet (diploma) alan ve Bakırgan denen bölgede yerleştiği için Süleyman Bakırganî adıyla da anılan bu zât, daha ziyade Hakîm Ata diye meşhur olmuştur.

***

Ahmed Yesevî, çok sevdiği Hz. Peygamber'in 63 yaşında vefat ettiğini düşünerek kendisi de bu yaşa geldikten sonra yeryüzünde fazla dolaşmak istemedi. Vaktinin çoğunu dergâhında bir yeraltı odası şeklinde oluşturduğu çilehânesinde geçiriyordu. Önde gelen talebelerinden Seyyid Mansûr Ata bu çilehâneye ilk defa indiği zamân gördüğü manzaraya üzüldü. "Şeyhim bu dar yerde sıkıntı içindedir," diye düşünerek ağlamaya başladı. O sırada gözünden perdeler açıldı, o daracık zannettiği yeri bir ucu doğuda, bir ucu batıda gördü ve içinden geçirdiklerinin yanlış olduğunu anladı.

***

Bir gün Ahmed Yesevî'nin dergâhında birçok mürîd bir araya gelmişti. Ancak burası dar bir yer olduğu için mürîdler çok terlemişler ve ter ortalığa saçılmıştı. Dergâhın alt kısmına bir küp koyup ağzını açtılar. Sızan ter o küpe doluyor ve küpün içinde güzel bir şerbete dönüşüyordu. Sûfîler de bu şerbetten içiyorlardı. Sonradan bu küp, "Aşk Küpü" (Hum-i Aşk) diye meşhur oldu.

Türbesi

Hoca Ahmed Yesevî, miladî 1166 yılında vefat ettiğinde, içinde çilehânesinin de bulunduğu dergâhın 100 metre kadar uzağına defnedilmiş ve basit bir kâbir - türbe yapılmıştı. Bu ilk türbe o civarda yaşayan Müslümanlar için kısa zamanda bir ziyaret mekânı olmuşsa de, çok geçmeden (XIII. yüzyılın başlarında) ortaya çıkan Moğol istilâsı ve bu istilânın yıkıcı etkileri bölgeyi olumsuz şekilde etkiledi. XIV. yüzyılın sonlarında Altınorda devletini yıkıp bu bölgeyi ele geçiren Emir Timur, Moğolistan hanının kızı Tükel Hanım'ı eş olarak seçip gelin alayını karşılamak üzere yola çıkmış, yolda Yesi şehrine uğrayıp Hoca Ahmed Yesevî'nin kabrini ziyaret etmişti. Bu Yesi ziyareti esnasında Timur'un rüyasında Ahmed Yesevî'yi gördüğü, kendisini zaferle müjdeleyen Yesevî'ye bir şükrâne olmak üzere, onun küçük türbesinin yerine büyük bir külliye inşâ edilmesini emrettiği kaydedilir. Külliyenin yapımı için o dönemde Türkistan bölgesinin en meşhur mimarlarından olan Hoca Hüseyin Şîrâzî görevlendirilmişti.

İki kubbeli dikdörtgen bir yapı olan külliyede merkezî bölümün ortasında büyük bir kazan yer alır. Yedi metalin karışımından oluşan bu kazanın etrafında bazı duâlar ve kazan ustası hakkında bilgiler vardır. Önceleri bu kazana hafîf tatlandırılmış su koyularak Cuma namâzlarından sonra ziyaretçilere ikrâm edildiği ve şifalı olduğuna inanıldığı ifade edilmektedir. Bu kazan 1934'te Stalin'in emriyle götürüldüğü bir sergiden geri getirilmeyerek St. Petersburg'daki Leningrad Hermitage müzesi-

ne konmuş, sonraları Kazâkistan makamlarının gayreti ile 1989 yılında yeniden türbedeki yerini almıştır. Üzerinde büyük bir kubbe olan bu merkezî bölümün çevresinde mutfak (halımhâne), mescid, kütüphâne, Dervîş odaları (halvethâne), su kuyusu odası (kudukhâne) gibi çeşitli maksatlarla planlanmış birçok bölüm vardır.

Merkezî bölümün bitişiğinde Orta Asya kültüründe evliyâ türbelerinin sembolü olan bir tuğ (ucunda at kuyruğu kılları, sancak ve alem olan bir direk) ve bir kapı yer alır. Bu kapı Ahmed Yesevî'nin mezarının bulunduğu odaya (Gûrhâne) açılmaktadır. Ahşap oyma işçiliği ürünü olan kapının iç tarafındaki döküm halkalardan birinde, yapılış tarihi olan hicrî 797 (m. 1395) tarihi bulunmaktadır. Bu mezar odasının üzerinde küçük kubbe vardır. Yesevî'nin mezar sandukası, açık yeşil renkte bir taştan yapılmıştır. Merkezî bölümün yanlarındaki odalardan bazılarında başka mezarlar da bulunmaktadır. XVI. yüzyıldan itibâren Kazâk Türklerinden bazı yüksek mevki sâhibi kişiler ve yöneticiler buralara defnedilmiştir.

Külliyenin etrafı ve üzeri çinilerle süslenmişken, giriş kapısının bulunduğu cephesi çinisizdir. Bu durum, Timur'un vefatı üzerine külliye inşaatının bitirilemediği ve çini süslemelerinin kısmen eksik kaldığı şeklinde açıklanmaktadır. Hatta ana girişin üstündeki kemer kısmının da Timur'un vefatıyla eksik kaldığı ve hicrî 1000 (1591-92) senesinde Buhara emîri Abdullah Han'ın emri ve desteği ile bu kemerin tamamlandığı belirtilmektedir. Abdullah Han zamanında kurulan iskeleden kalan tahtaların bir kısmı günümüze kadar ulaşmıştır.

Türbenin dışını çevreleyen üç cephesinde üst kenarı takip eden kuşak şeklinde çinilerle süslü Kur'ân âyetleri vardır. Bunlar En'âm sûresinin 59-63. âyetleri arasıdır. Ayrıca dış cephede çinilerle ve Kûfî hatla Allah, Muhammed, el-Hamdü lillah, Allâhu Ekber, Lâ ilâhe illallah gibi yazılar işlenmiştir. Türbenin dışında giriş kapısına bakan bahçedeki küçük türbe, Uluğ Beg'in kızı ve Ebû'l-Hayr Han'ın eşi olan Râbia Sultân'ın türbesidir.

Yesevîlik

Ahmed Yesevî'nin ardından mürîdleri vasıtasıyla onun tasavvuf yolu ve düşünceleri zamanla Orta Asya'nın farklı bölgelerine yayılmıştır. Bu yolun takipçilerinin mensup olduğu tarîkata Yeseviyye adı verildiği gibi, cehrî zikir yapmaları sebebiyle Cehriyye ve mensuplarından çoğunun Türk olması sebebiyle Silsile-i Meşâyıh-ı Türk de denilmiştir. Ahmed Yesevî'nin en meşhur halifeleri Mansûr Ata, Saîd Ata, Sûfî Muhammed Dânişmend ve Hakîm Ata'dır. Yesevîlik daha ziyade Hakîm Ata ve talebeleri ile devâm etmiştir.

Asıl adı Süleyman Bakırgânî olan Hakîm Ata (ö. 582/1186) tasavvufî eğitimini tamamladıktan sonra Yesi'den ayrılıp Harezm bölgesine gitmiş ve orada halkı irşâd ile meşgûl olmuştur. Hocası Ahmed Yesevî gibi hikmet tarzında Türkçe şiirler söyleyen Hakîm Ata'nın bazı şiirleri *Bakırgan Kitabı* isimli mecmua içinde günümüze ulaşmıştır. *Âhir Zamân Kitabı*, *Hazret-i Meryem Kitabı* ve *Mi'râcnâme* gibi başka manzum eserleri de olan Hakîm Ata'nın hayâtı ve menkıbeleri, yazarı belli olmayan Türkçe ve mensur Hakîm Ata Kitabı'nda toplanmıştır. "Barça yahşı biz yaman, barça buğday biz samân" yani "herkes iyi biz kötüyüz, herkes buğday (gibi değerli), biz samanız." ve "Her gördüğünü

Hızır bil, her geceyi Kâdir bil." gibi sözleri meşhurdur. Kabri, Özbekistan'ın Karakalpakistan özerk bölgesindeki Kongrat şehrindedir.

Hakîm Ata'nın en önemli halifesi Zengî Ata'dır (ö. 656/1258). Taşkent'te yaşayan Zengî Ata'nın çobanlık yaparak geçimini sağladığı ve şeyhi Hakîm Ata'nın vefatından sonra dul kalan hanımı Anber Ana ile evlendiği nakledilir. Zengî Ata'nın meşhur dört halifesi Uzun Hasan Ata, Seyyid Ata, Sadr Ata ve Bedr Ata'dır. Bunlardan Seyyid Ata ve Sadr Ata'nın Deşt-i Kıpçak'taki Sarayçık'a gittiği, orada bulunan Altınorda hükümdarı Özbek Han'ı İslâmiyet'e davet ettiği ve Sadr Ata'nın gösterdiği kerâmet neticesinde Özbek Han ile birlikte 70.000 kişinin Müslümân olduğu nakledilir.

Ahmed Yesevî'nin bir diğer icâzetli mürîdi (halifesi) Sûfî Muhammed Dânişmend Otırar'da dergâh kurup halkı irşad etmiştir. Dânişmend'in en meşhur talebesi Süzük Ata (bazı kaynaklarda lakabı Sükçük veya Süksük şeklinde geçer) diye anılan Şeyh Mustafâ'dır. Şeyh Mustafâ'nın halifesi İbrahim Ata, İbrahim Ata'nın oğlu İsmail Ata'dır. Babası öldüğünde on yaşında olan İsmail Ata dinî ve tasavvufî eğitimine Hârezm, Buhara ve Semerkand'da devâm ettikten sonra Hocend'e gidip Şeyh Maslahat Hocendî'den hilâfet almış ve kendi memleketi olan Kazıgurt'ta irşâda başlamıştır. Oğlu ve halifesi Hoca İshak XIV. yüzyılın ortalarında kaleme aldığı Hadîkatü'l-ârifîn isimli Türkçe eserinde babası İsmail Ata ve diğer bazı sûfîlerin görüşleri ile Yesevîlik âdâbına yer vermiştir. İsmail Ata ve oğlu Hoca İshak'ın kabirleri Kazıgurt yakınlarındaki Turbat'tadır. Yukarıda adı geçen Süzük Ata'nın Taraz'da yöneticilik yapan "Melikü'z-zühhâd" lakaplı bir kişiye hilâfet verdiği, bu silsilenin Ebû'n-Nûr Süleyman Âşîk b. Dâvûd ve Cemâleddin Muhammed Kâşgarî ile devâm ettiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda adı geçen Zengî Ata'nın mürîd ve halifelerinden Sadr Ata'dan sonra sırasıyla Elemîn Baba (bazı kaynaklarda Eymen veya Almîn), Şeyh Alî Şeyh ve Mevdûd Şeyh halkı irşâda

devâm etmişlerdir. Mevdûd Şeyh'ten sonra Yeseviyye silsilesi iki kola ayrılarak devâm eder: Bunlardan birisi Kemâl Şeyh Îkânî, diğeri Hâdim Şeyh ile başlamaktadır. Kemâl Şeyh'ten sonra silsilenin bu kolu şöyle devâm eder: Şeyh Aliâbâdî (Seyyid Ahmed), Şemseddin Özgendî, Abdâl Şeyh (Şeyh Üveys), Şeyh Abdülvâsi' ve Şeyh Abdülmüheymin. Bu son zâtın XVI. yüzyılda Taşkent'te yaşadığı bilinmektedir. Bu silsiledeki Şemseddin Özgendî "Şems-i Âsî" mahlasıyla hikmet tarzında şiirler söylemiştir.

Hâdim Şeyh ile başlayan diğer Yesevî kolu da kendi içinde ikiye ayrılarak devâm etmiştir: Birinci kol Hâdim Şeyh'in halifelerinden Şeyh Cemâleddin Kâşgarî Buhârî, Süleyman Gaznevî, Seyyid Mansûr Belhî (ö. 965/1557) ile devâm ederek Osmanlı dönemînde İstanbul'u ziyaret eden Nakşibendî ve Yesevî şeyhi Ahmed b. Mahmûd Hazînî'ye ulaşır. Hazînî'nin eserleri şunlardır: *Cevâhiru'l-ebrâr min emvâci'l-bihâr*, *Menba'u'l-ebhâr fî riyâzi'l-ebrâr*, *Huccetü'l-ebrâr*, *Tesellâü'l-kulûb*, *Câmi'u'l-mürşidîn* ve *Dîvân*. Bu koldaki Cemâleddin Kâşgarî Buhârî'den sonra başka bir alt kol Şeyh Hudâydâd Buhârî Gazîregî (ö. 939/1532), Mevlânâ Velî Kûh-i Zerî, Kâsım Şeyh Azîzân Kermînegî (ö. 986/1578-79) ve Pîrim Şeyh yoluyla devâm ederek Alîm Şeyh lakaplı Muhammed Alîm Sıddîkî'ye (ö. 1043/1633) ulaşır. Bu son zât, 1033'te (1624) tamamladığı *Lemehât min nefehâti'l-kuds* isimli Farsça eserinde Ahmed Yesevî'den başlayarak kendi dönemîne kadar yaşamış olan birçok Yesevî şeyhi hakkında mühim bilgiler vermiştir. Alîm Şeyh'in halifesi olan Mevlânâ Osmân'a intisap ederek hilâfet almış bulunan Buharalı Mevlânâ Muhammedî İmlâ (ö. 1162/1749-1750) Yesevîliğin yanı sıra Nakşibendiyye'den de icâzetli idi.

Alîm Şeyh'in halifelerinden Muhammed Şerîf Buhârî (ö. 1109/1697) Farsça olarak kaleme aldığı *Huccetü'z-zâkirîn li reddi'l-münkirîn* isimli eserinde hem cehrî zikrin meşrû olduğunu ispatlamak için deliller getirmiş, hem de önceki Yesevî şeyhleri hakkında bilgiler vermiştir. Bu zât Yesevîliğin yanı sıra Nakşibendîlik'ten de icâzetli idi. Hikmet tarzında Türkçe şiirler yazan

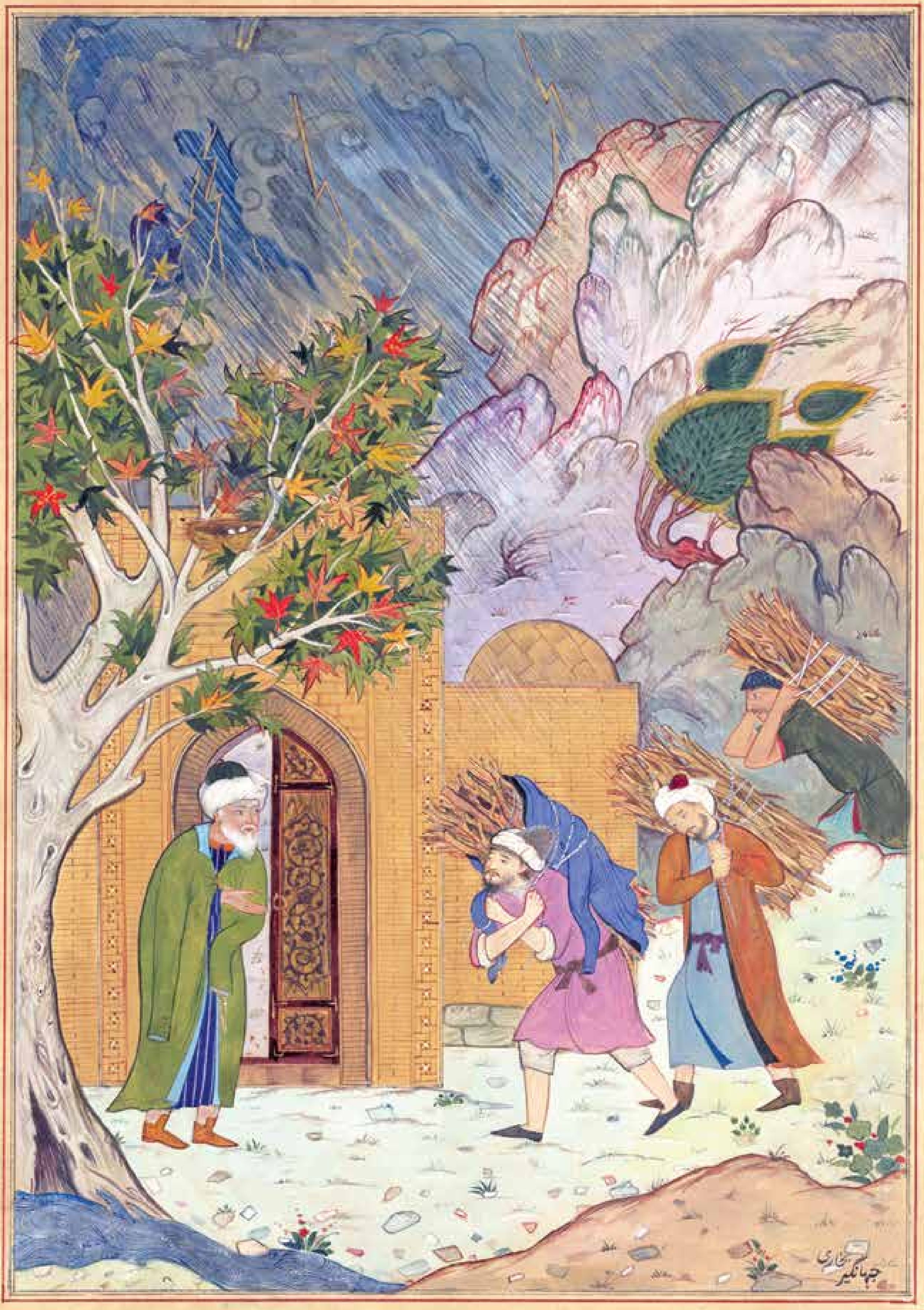
Kul Şerîf'in de bu zât olduğu tahmin edilmektedir. Kendisinden sonra silsile sırasıyla Fethullah Azîzân ve Lütfullah Azîzân ile devâm edip Şeyh Hudâydâd b. Taş Muhammed Buhârî'ye (ö. 1216/1801) ulaşır. Tasavvufa dâir birçok eser kaleme alan Şeyh Hudâydâd'ın *Bustânü'l-muhibbîn* isimli Türkçe eseri Yeseviyye tarikatının âdâbı hakkında mühim bilgiler içeren ve cehrî zikrin önemîni anlatan bir kaynaktır. Onun halifesi Ömer Îşân, Yesevîlikle birlikte Nakşibendîliğin Müceddidiyye koluna da bağlıydı. XIX. yüzyılın başlarına kadar izi sürülebilen ve zayıflamış ya da Nakşibendîliğin içinde erimeye başlamış olsa da silsilesi bilinen Yesevîlik, bu tarihten sonra yazılı kaynaklarda izlenemez olmuş, XIX. yüzyılın sonlarında Ruslar'ın Orta Asya'da hâkimiyet kurmasının ardından da gözden kaybolmuştur.

Yukarıda adı geçen Yesevî şeyhlerinin dışında, kaynaklarda hayâtı veya silsilesi hakkında yeterli bilgi bulunmayan başka Yeseviyye mensupları da vardır. Ahmed Yesevî'nin halifelerinden Baba Maçin ve Yaşlıg Yunus Ata, İsmail Ata'nın mürîdi Otlug Yunus Ata, Bahâeddin Nakşibend'in kendileriyle görüştüğü Kusem Şeyh, Halil Ata ve Pehlivan Ata, Emîr Külâl'in oğlu ile görüşen Kök Ata, Türkistanlı Tonguz Şeyh, sadece Türkçe konûştuğu için Türkçü Ata diye anılan Taşkentli bir Yesevî şeyhi bunlardan bazılarıdır.

Yaşayan bir şeyhten tasavvufî eğitim almayıp rüyasında Ahmed Yesevî'den ya da sonraki Yesevî şeyhlerinden Üveysî yolla hilâfet aldığını söyleyen kişiler de olmuştur. XV. yüzyılda Şehrisebz yakınlarında yaşayan ve Hazret Beşîr diye anılan Seyyid Ahmed Beşîrî (ö. 868/1463) ile XVI. yüzyılda Doğu Türkistan'da yaşayan ve Yârkend'de vefat eden Muhammed Şerîf Buzurgvâr (ö. 963/1556-57) bunlardandır. Seyyid Ahmed Beşîrî'nin hayâtı ve menkıbeleri Nâsır b. Kâsım Türkistânî'nin Heşt Hadîka veya *Hadâiku'l-cinân* adıyla anılan Farsça eserinde toplanmıştır. Muhammed Şerîf Buzurgvâr'ın menkıbeleri ise Muhammed Sıddîk Zelîlî'nin Türkçe ve manzum olan *Tezkire-i Muhammed Şerîf Buzugvâr* isimli eseri ile aynı ismi taşıyan ancak yazarı bilinmeyen mensur Türkçe bir eserde bir araya getirilmiştir.

Bazı kaynaklarda Tatar ve Bulgar bölgelerinde yaşayan Biraş b. Abraş Sûfî, Ufa yakınlarında kabri olan Hüseyin Beg, Azerbaycan'ın Niyazabad şehrinde türbesi olan Avşar Baba ve Türkmenistan'da yaşamış olan Gözlü Ata gibi şâhısların Yesevî şeyhi ya da Dervîşi olduğu İddiâ edilmiştir.

XV. yüzyılın sonlarında kaleme alındığı tahmin edilen Vilâyetnâme'de Anadolu sûfîlerinden Hacı Bektâş-ı Velî doğrudan veya dolaylı olarak Ahmed Yesevî'nin halifesi olarak gösterilmişse de, bu eserden daha önce XIV. yüzyılda yazılan Eflâkî'nin *Menâkıbü'l-ârifîn*'inde ve XV. yüzyılda kaleme alınan Âşıkpaşazâde Târih'inde Hacı Bektâş-ı Velî'nin Vefâiyye tarikatı şeyhi Baba Rasûl lakaplı Baba İlyâs-ı Horasânî'nin halifesi olduğu açıkça belirtilmiştir. Ayrıca XVII. yüzyılda kaleme alınan Evliyâ Çelebi *Seyâhatnâmesi*'nde Yesevî Dervîşi olarak takdim edilen Geyikli Baba ve Emirci Sultân'ın (Emîr-i Çîn Osmân) daha eski ve güvenilir kaynaklar olan Elvan Çelebi'nin *Menâkıbü'l-kudsiyye*'si ile Âşıkpaşazâde *Târîh*'inde Vefâiyye şeyhi Baba İlyâs'ın önde gelen halifelerinden olduğu ifade edilmektedir. Geç döneme ait ve güvenilirliği tartışmalı olan Vilâyetnâme ve Seyâhatnâme gibi bazı kaynaklarda Anadolu'daki bir kısım Vefâiyye mensuplarının Yeseviyye tarikatından gibi gösterilmesi, XIII. yüzyılda Vefâiyye şeyhlerinden Baba İlyâs-ı Horasânî'nin Anadolu Selçuklu Devleti aleyhine başlattığı isyanın oluşturduğu toplumsal psikoloji ile doğrudan ilişkili olmalıdır. Babaîler İsyanı adı verilen bu hareket devlet tarafından bastırıldıktan sonra Vefâiyye tarikatına mensup, özellikle de Babaîler ile ilişkisi bulunan birçok sûfî, isyân töhmetinden uzak kalmak için tarikatının adını gizlemiş ya da Ahmed Yesevî yolundan geldiğini öne sürmüş olmalıdır. Sonraki asırlarda bu söylentiler Vilâyetnâme ve Seyâhatnâme gibi kitaplara da geçmiştir. Bu sebeple güvenilir kaynaklar ve orijinal silsilenâmeler bulunmadığı sürece Anadolu ve Balkanlar'da Yesevî varlığından söz etmek oldukça zordur. XIX. yüzyılın sonlarında Orta Asya'nın Fergana Vâdisi'nde ve Kırgız bölgelerinde görülen Laçiler ile Saçlı Îşânlar'ın da Yesevîlikle bağlantısı ispat edilememiştir. Bunlar Orta Asya Kalenderîlerinin son kalıntıları olmalıdır.

Yesevîlikte Tasavvufî Eğitim

İntisap

İntisap, tasavvuf yoluna girmek ve bağlanmak demektir. Yesevîlikte tasavvufî eğitim intisapla başlar. Hoca İshâk b. İsmail Ata'nın XIV. yüzyılda Çağatay Türkçesiyle yazdığı *Hadîkatü'l-ârifîn* isimli eserinde anlatıldığına göre, Yesevîlikte intisap merâsimi şöyle yapılırdı: Şeyh, mürîd olmak niyetiyle gelen kişinin elini tutar, tevbe etmesini ve Allah'a yönelmesini tavsiye ederek şu tevbe virdini üç kez okurdu: "Estağfirullâhe'llezî lâ ilâhe illâ Hû el-Hayye'l-Kayyûm ve es'elühü't-tevbe". Sonra eline bir makas alır ve: "Yâ eyyühe'llezîne âmenû tûbû ilallâhi tevbeten nasûhâ" (et-Tahrîm, 66/8) âyetini okuyup mürîdin saçından, önce sağ, sonra sol, sonra da orta taraftan iki üçer adet kıl keserdi. Bu saç kesme olayı, sembolik olarak mürîdin dünyâ ve dünyevî şeylerin sevgisini kalbinden kesip atması ve mâneviyata yönelmesi gerektiğini ifade ederdi. Bunun peşinden şeyh, mürîde Nâfile namâz kılmayı, sürekli zikretmeyi, şeyhinden izinsiz iş yapmamayı tavsiye ederdi.

Zikir

Yesevîlikte toplu ve sesli olarak icra edilen zikre, zikr-i erre adı verilirdi. Zikr-i erre, Farsça'da "testere zikri" demektir. Zikrin ilerleyen aşamalarında kelimeler kaybolup sâdece boğazdan testere sesini andıran bir hırıltı çıktığı için bu şekilde isimlendirilmiştir. XIII. yüzyılın sonları ile XIV. yüzyılın başlarında yaşadığı anlaşılan Yesevî şeyhi İsmâil Ata'nın zikir konusunda şöyle dediği nakledilir: "Demirci demiri ateşte ısıtıp çekiçle dövdüğü gibi, mürîd de kalbini Hû zikrinin çekici ile dövüp temizlemelidir." İsmâil Ata bir mürîdine zikir telkîn ettikten sonra şöyle derdi: "Ey Dervîş! Tarîkat kardeşi olduk. Benden bir nasîhat kabûl et: Bu dünyayı yeşil bir kubbe olarak düşün, farz et ki âlemde sâdece sen varsın, bir de Hak Teâlâ var. O kadar zikret ki, tevhîdin galebesi ile sadece Hak Teâlâ kalsın, sen aradan çık!" Hoca İshak b. İsmail Ata, her şeyhin ve mürşidin zikir için Allah'ın isimlerinden birini tercih ettiğini, Hoca Ahmed Yesevî'nin "Allah" ve "Hû" şeklinde iki ismi mürîdlere telkin ettiğini, İsmâil Ata'nın ise "Hû" zikrini tercih ettiğini söyler.

Müellifi bilinmeyen ve *Risâle-i Zikr-i Hazret-i Sultânü'l-ârifîn* ismiyle anılan Çağatay Türkçesi'yle yazılmış bir eserde ise Yesevîlerin zikrinin altı türünden bahsedilir: 1. İsm-i zât zikri: "Allah" diye zikretmektir. Bu zikir, "Allah Hû, Allah Hû, Yâ Hû, Allah Hû" şeklinde de icra edilir. 2. İsm-i sıfat zikri: "Hay âh, Hay âh" diye zikretmektir. Bu zikir öğle namâzından sonra ayakta (kıyâmî) icra edilir, "Hay" ve "âh" derken beş parmak yumulur. 3. Dûsere zikri: "Hay, âh, Allah, Hay, Hû" ve "Hay, Hayyen, Hû Allah; Hay, Hayyen, Hû Allah" diye zikretmektir. 4. Zikr-i Hû: "Hû, Hû, Hû Allah; Hû, Hû, Hû Allah" diye zikretmektir. 5. Zikr-i çaykun: Zikir vaktinde ritim, âhenk ve mûsikînin bir arada ve uyum içinde devâm etmesi için zâkirin elinde çıngırak gibi bir âleti hareket ettirmesi, çak çak diye ses çıkarmasıdır. "Hû (çak), Hû (çak)" diyerek zikredilir. 6. Çehâr darb: "Hay, âh âh âh, Hay, Hû; Hay, âh âh, âh, Hay, Hû" diye zikretmektir. Bu altı zikir usûlüne ek olarak bir de "zikr-i kebûter" (güvercin zikri) vardır ki "Hû, Hû" diye icra edilir.

Halvet

Dervîşlerin ibâdet ve tefekkür için bir süre yalnız kalmalarına halvet denir. Yesevîlikte tasavvufî eğitimin önemli unsurlarından biri de halvettir. Yeseviyye tarîkatında halvetin geleneksel bir âdâb ve merasimi vardır. Hazînî'nin *Cevâhiru'l-ebrâr*'da verdiği bilgiye göre, genel teamülden farklı olarak Yeseviyye'de halvet grup hâlinde yapılır. Halvete girecek olan mürîdler, mürşidin muvafakatıyla birgün önceden oruç tutmaya başlarlar. Halvetten bir gün önce sabâh namâzından sonra mürîdler zikir ve tekbirlerini çoğaltırlar. Aynı gün ikindi namâzından sonra halvethânenin kapı, baca, tüm delikleri kapatılır ve mürîdler güneş batıncaya dek tevbe ve zikirle meşgûl olurlar. Akşam namâzından sonra iftar için sıcak su getirilir, mürîdler bununla orucunu açar ve bundan sonra su verilmez. Ardından kara darıdan halvet çorbası verilir. Tüm halvet ehli bu çorbayı içtikten sonra harâreti teskin için küçük bir karpuz ya da ayran verilebilir. Yemekten sonra Kur'ân-ı Kerîm'den bir sûre, ya da birkaç âyet okunur. Ayakta saf tutup üç kere tekbîr getirilir, sonra oturulup gece yarısına kadar zikrullâh ile meşgûl olunur. Bu esnada "hikmet" adı verilen ilâhîler okunur. Ardından başlar tıraş edilir ve halvethânenin dört yönüne doğru tekbîr getirilir. Bundan sonra zikirle meşgûl olunur. Kandil sönünce birkaç sâat istirahat edilir ve görülen rüyalar şeyhe tâbir ettirilir.

Halvet, gece gündüz bu şekilde kırk gün devâm eder. Kırk günün sonunda mutfak görevlileri diğerlerinden daha önce halvethâneden çıkar ve kurbân keserler.

Bu kurbanların kanlarını ve kemiklerini gömerek saklamak âdettir. Kesilen kurbanların boğazları kebâp yapılarak soğuk su veya ayranla halvet ehline verilir. O gece sûfîler evlerinde istirahat eder ve ertesi gün sabâh namâzında duâ ve zikirlerle halvetin tam olarak bittiği ilân edilmiş olur.

Sohbet

Bazı Yesevî şeyhleri tasavvufî ve ahlâkî sohbetin önemîni vurgulamak gayesiyle: "Namâzın kazâsı olur ama sohbetin kazâsı olmaz." demişlerdir. Gâfil insanların, hatta bu gâfil insanlara ait eşyaların bile sûfîlerin mânevî huzûr hâlini bozacağına inanılırdı. Menkıbeye göre, Hoca Ahmed Yesevî, sohbetinde beklenen feyz ve huzûr hâli meydana gelmeyince mürîdlerine tekkeyi araştırmalarını söylemiş, gâfil bir kişinin bastonunu tekkede unuttuğu görülmüş, bu baston dışarı çıkarılınca feyizli bir sohbet yapılabilmiştir.

Hilâfet

Tasavvufî eğitimini tamamlayan Dervîş, halkı irşad etme yetkisi yani hilâfet (icâzet) alır ve halife olurdu. Yesevîlikte icâzet ve hilâfetin sembolü olarak bu kişiye şeyh tarafından bir asâ hediye edilirdi. Çobanın koyunları asâ ile güttüğü ve kurtlardan koruduğu gibi, halife olan kişinin de mânevî terbiyesiyle meşgûl olduğu kişileri eğitmesi ve nefsin tuzaklarından koruması beklenirdi. Tasavvufî eğitim mertebelerini tamamlamayan mürîde hilâfet verilmesi uygun görülmezdi. Bu makamları aştıktan sonra da içinde kibir duygusunun kalıp kalmadığını anlamak için bazen boynuna bir sepet asılır ve bir süre dilencilik yapması istenirdi. Hilâfet asâsı alan kişinin yüksek ahlâka sâhip olması ve Yesevîliğin pîri Hoca Ahmed Yesevî'yi duadan unutmaması gerekirdi.

Hizmet

Hoca İshâk b. İsmail Ata'nın kaleme aldığı *Hadîkatü'l-ârifîn*'in üçüncü bölümü şeyh ve şeyhlik hakkındadır. Bu bölümde "şeyhlik, halkı Hakk'a davet etmektir", "bütün insanlara şefkatli olmaktır" gibi ifadeler yer alır. İsmail Ata'ya sormuşlar: "Halkı Hak Teâlâ'ya ulaştıran kaç tane yol vardır?" Şöyle cevâp vermiş: "Varlıktaki bütün zerreler sayısınca yol vardır. Ama bir müslümânı rahatlatmak ve ona faydalı olmaktan daha yakın ve daha iyi bir yol yoktur."

Netice olarak Hoca Ahmed Yesevî, şiirleri, fikirleri ve eserleri ile Orta Asya'da İslâmiyet'in, ahlâk ve maneviyatın yayılmasına önemli katkıları olmuş bir Allah dostudur. Hikmet tarzı şiirleri kısa zamanda Anadolu'ya kadar ulaşmış olmalı ki, Yunus Emre'nin "Bana seni gerek seni" nakaratlı şiiri, Yesevî'nin "Menge sen ok kerek sen" (Bana sırf sen gereksin) şiirinin mana ve şekil yönünden tekrarı gibidir. Osmanlı'da özellikle Nakşibendîlere ait Özbek tekkelerinde Dîvân-ı Hikmet'ten bazı şiirlerin İlâhî tarzında okunduğu bilinmektedir. Osmanlı son dönemînde Nakşibendî-Hâlidî şeyhlerinden Hacı Hasan Şükrü Efendi (ö. 1327/1909) tarafından bazı hikmetler Çağatay Türkçesi'nden Osmanlı Türkçesine çevrilmiş ve *Tercüme-i Dîvân-ı Ahmed-i Yesevî* adıyla yayınlanmıştır (İstanbul 1327/1909). Bu durum Ahmed Yesevî'nin Orta Asya'dan binlerce kilometre uzaklarda bile asırlarca unutulmadığını ve fikirlerinden istifade edildiğini göstermektedir.

Yesevî'nin hikmet tarzı şiirleri asırlardan beri Kazâk bozkırlarında yankılandığı gibi, Özbek köylerinde ve Kırgız çadırlarında tekrarlanmıştır. Özbekler çayhanelerde Yesevî hikmetleri okuyanlara "Yesevîhân" adını vermişler, bu hikmetler özellikle Fergana vadisinde kadınlar arasında da okunmuştur. Kırgızlar'ın Dîvân-ı Hikmet'i ve Hakîm Ata'nın şiirlerini ihtivâ eden Bakırgan Kitabı'nı çocuklarına okudukları bilinmektedir. Âhiret'te Sırât Köprüsü'nde Ahmed Yesevî'nin Kırgızlar'a yardım edeceği şeklindeki halk inancı da Yesevîliğin Kırgızlar üzerindeki tesîrini göstermektedir. Bugün Kazâkistan'ın Türkistan (eski adı Yesi) şehrinde düğün yapan gelin ve damatların Ahmed Yesevî türbesine gelip duâ etmeleri bile, bu büyük gönül insanının asırları aşan tesîrinin bir göstergesidir.

Bibliyografya

Babadjanov, Bakhtiyar, "Une Nouvelle Source sur les Rituels de la Tarîqa Yasawiyya: Le Risâla-yi Dhikr-i Sultân al-Ârifîn", *Journal of the History of Sûfism*, 3 (2001), s. 223-228.

Bice, Hayati, *Günümüzün Aşk Yolcusuna Dîvân-ı Hikmet,* H.yay., İstanbul 2015. Hoca Ahmed Yesevî, İstanbul 2011.

Buhârî, Seyyid Zinde Alî, *Semerâtü'l-meşâyıh*, Taşkent, Özbekistan Fenler Akademisi Bîrûnî Şarkiyat Enstitüsü Ktp., nr. 1336, vr. 1a-291b.

Buhârî, Şeyh Hudâydâd b. Taş Muhammed, *Bustânü'l-muhibbîn* (nşr. B. M. Babacanov- M. T. Kadırova), Türkistan 2006, s. 222-224.

Candarbek, Zikiriya, Nasab-nama *Nuskaları Cane Turki Tarihı*, Almatı 2002.

DeWeese, Devin, *Islamization and Native Religion in the Golden Horde. Baba Tükles and Conversion to Islam in Historical and Epic Tradition*, Pennsylvania 1994, s. 567-573.

Aynı müellif, "The Mashâ'ikh-i Turk and the Khojagân: Rethinking the Links Between the Yasavî and Naqshbandî Sûfî Traditions", *Journal of Islamic Studies*, VII/2 (1996), s. 180-207.

Aynı müellif, "The Yasavî Order and Persian Hagiography in Seventeenth-Century Central Asia", *The Heritage of Sûfism III: Late Classical Persianate Sûfism*, Oxford 2000, s. 389-414.

Aynı müellif, "Yasaviya", *İslâm na Territorii Bıvşey Rossiyskoy İmperii*, Moskova 2003, fasikül: 4, s. 35-38.

Eraslan, Kemal, "Ahmed Yesevî", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 1989, II, 159-161.

Hakîm Ata, *Bakırgan Kitabı*, Kazân 1884.

Hoca İshâk b. İsmâîl Ata, *Hadîkatü'l-ârifîn*, Taşkent, Özbekistan Fenler Akademisi Bîrûnî Şarkiyat Enstitüsü Ktp., nr. 11838, vr. 1b-131a.

Hazînî, Ahmed b. Mahmûd, *Cevâhiru'l-ebrâr min emvâci'l-bihâr*, İstanbul Üniversitesi Ktp., TY, nr. 3893, vr. 15a- 17b, 25b-26a.

Hüseynî, Muhammed Şerîf, *Huccetü'z-zâkirîn li-reddi'l-münkirîn*, Süleymaniye Ktp., Reşid Efendi, nr. 372, vr. 1b-203b.

Kaya, Önal, *Tezkire-i Hakîm Ata: Bir Yesevî Dervîşinin Menkabevî Hayatı,* Ankara 2007.

Kenjetay, Dosay, *Hoca Ahmet Yesevî'nin Düşünce Sistemi,* Ankara 2003.

Köprülü, Fuad, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Ankara 1981.

Mevlânâ Safiyyü'd-dîn, *Neseb-nâme Tercümesi* (hzr. Kemal Eraslan), İstanbul 1996.

Muminov, Aşirbek ve diğerleri, *İslamizatsiya i Sakralnıe Rodoslovnıe v Sentralnoy Azii*, Almatı 2008, II, 188-193.

Rafiu'ddin, Seyfuddin- Nadirhan Hasan, "Hazînî'nin Câmiu'l-Mürşidîn Adlı Eseri Hakkında", *Tasavvuf: İlmî ve Akademik Araştırma Dergisi*, V/12 (2004), s. 159-166.

Sâfî, Alî b. Hüseyin, *Reşehât-ı Aynü'l-hayât* (thk. Alî Asgar Mu'îniyân), Tahran 2536/1977, I, 17-34, 97, II, 370-372.

Sıddîkî, Muhammed Alîm, *Lemehât min nefehâti'l-kuds* (nşr. M. Nezîr Rânchâ), İslamabad 1986.

Tekcan, Münevver, *Hakîm Ata ve Bakırgan Kitabı*, Selçuk Ün. Sosyal Bilimler Ens. Konya 1997 (yayımlanmamış doktora tezi).

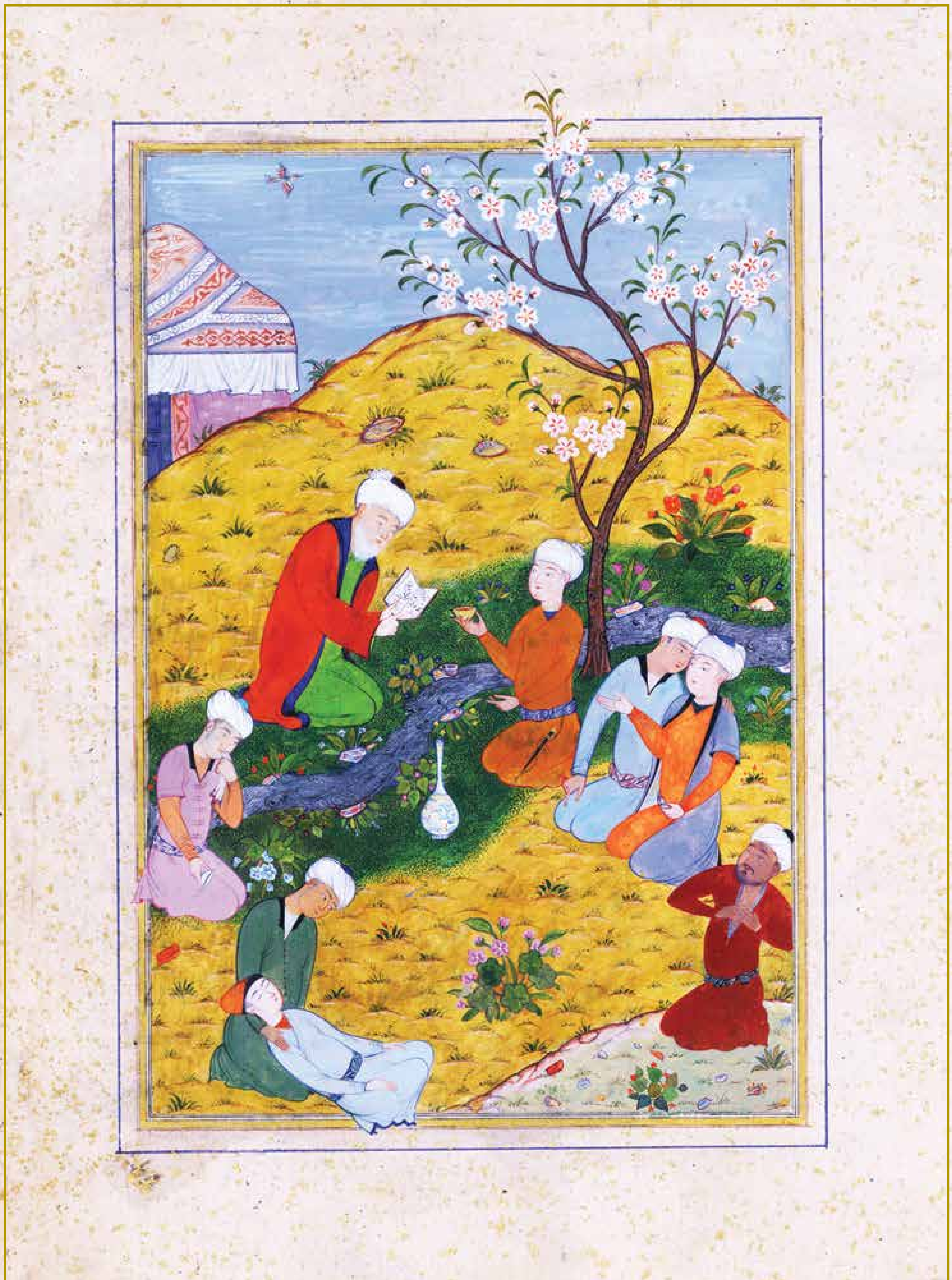
Tosun, Necdet, "Yesevîliğin İlk Dönemîne Âid Bir Risâle: Mir'âtü'l-kulûb", *İLAM Araştırma Dergisi*, II/2 (1997), s. 41-85.

Aynı müellif."Ahmed Yesevî'nin Menâkıbı", İLAM Araştırma Dergisi, III/1 (1998), s.73-81.

Aynı müellif. "Yeseviyye", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul 2013, c. 43, s.487-490.

Yesevî, Ahmed, *Dîvân-ı Hikmet* (nşr. R. İsmâîlzâde, K. Kârî, G. Kambarbekova), Tahran 2000.

Zernûkî, Sûfî Muhammed Dânişmend, *Mir'âtü'l-kulûb*, İsveç, Uppsala Üniversitesi Ktp., nr. 472, vr. 158b-177a.

HOCA AHMED YESEVÎ

حکمتلر

Hikmetler

AAktaran

Dr. HAYATİ BİCE

حکمت Hikmet

بسم الله دیب بیان ایلای حکمت ایتیب
طالبلارکا در و گوهر ساچتیم منا
ریاضتنی قاتیع تارتیب قانلار یوتوب
مین دفتری ثانی سوزین آچتیم منا

Bismillah deyip beyân ederek hikmet söyleyip
Taleb edenlere inci, cevher saçtım ben işte.
Riyâzeti sıkı çekip, kanlar yutup
'İkinci defter'in sözlerini açtım ben işte.

سوزنی ایدیم هر کیم بولسه دیدار طلب
جاننی جانغه پیوند قیلیب رکنی آولاب
غریب یتیم فقیرلارنی کونکلین آولاب
کونکلی بوتون خلایقدین قاچتیم منا

Sözü söyledim, her kim olsa cemâle tâlib
Ca'nı ca'na bağlayıp, damarı damara ekleyip,
Garîb, Yetîm, fakirlerin gönlünü okşayıp
Gönlü kırık olmayan kişilerden kaçtım ben işte.

قایده کورسنک کونکلی سنوق مرهم بولغیل
انداغ مظلوم یولده قالسه همدم بولغیل
روز محشر درکاهیکا محرم بولغیل
ما و منلیک خلایقدین قاچتیم منا

Nerde görsen gönlü kırık, merhem ol sen,
Öyle mazlûm yolda kalsa, yoldaşı ol sen,
Mahşer günü dergâhına yakın ol sen,
Ben-benlik güden kişilerden kaçtım ben işte.

غریب فقیر یتیملارنی رسول سوردی
اوشال تونی معراج چیقیب دیدار کوردی
قایتیب توشوب غریب فقیر حالین سوردی
غریبلارنی ایزین ایزلاب توشتوم منا

Garîb, fakîr, yetimleri Rasûl sordu
O gece Mirâc'a çıkıp Hakk cemâlini gördü
Geri gelip indiğinde fakîrlerin hâlini sordu
Garîblerin izini arayıp indim ben işte.

امت بولسنک غریبلارغه تابع بولغیل
آیت حدیث هرکیم ایتسه سامع بولغیل
رزق روزی هر نه بیرسه قانع بولغیل
قاتع بولوب شوق شرابین ایچتیم منا

Ümmet olsan, garîblere uyar ol sen,
Âyet ve hadîsi her kim dese, duyar ol sen,
Rızk, nasîp her ne verse, tok gözlü ol sen,
Tok gözlü olup şevk şarâbını içtim ben işte.

مدینهکا رسول باریب بولدی غریب
غریب لیغ ده محبت تارتیب بولدی حبیب
جفا تارتیب یراتقانغه بولدی قریب
غریب بولوب عقبه لاردین آشتیم منا

Medine'ye Rasûl varıp garîb oldu,
Garîblikte sıkıntı çekip sevgili oldu,
Cefâ çekip Yaradan'a yakın oldu,
Garîb olup menzillerden geçtim ben işte.

عاقل ایرسنک غریب لاريِ کونکلین آوله
مصطفی دیک ایل نيِ کیزیب یتیم کاوله
دنیاپرست ناجنس لاردین بویون تاوله
بوِون تاولاب دریا بولوب تاشتیم منا

Akıllı isen, Garîblerin gönlünü avla,
Mustafâ gibi yurdunu gezip Yetîm ara,
Dünyaya tapan soysuzlardan yüzünü çevir
Yüz çevirerek deryâ olup taştım ben işte.

عشق بابی نی مولیم آچقاچ منکا تیکدی
تفراق قیلیب حاضر بول دیب بوینوم ایکدی
باران صفت ملامت نی اوقی تیکدی
پیکان آلیب یوراک بغرم تیشتیم منا

Aşk kapısını Mevlâm açınca bana değdi,
Toprak eyleyip "Hâzır ol!" diye boynumu eğdi,
Yağmur gibi melâmetin oku değdi,
Ok saplanıp yürek, bağrımı deştim ben işte.

کونکلوم قاتیغ تیلیم اچیغ اوزوم ظالم
قرآن اوقوب عمل قیلمای یالغان عالم
غریب جانیم صرف ایلایین یوقتور مالیم
حقدین قورقوب اوتقه توشمای پشتیم منا

Gönlüm katı, dilim acı, özüm zâlim;
Kur'ân okuyup amel kılmıyor sahte alîm,
Garîb cânımı harcayayım, yoktur mâlim;
Hakk'tan korkup ateşe düşmeden piştim ben işte.

آلتمیش اوچکا یاشیم ییتی اوتُّوم غافل
حق امرینی محکم توتمای اوزوم جاهل
روزه نماز قضا قیلیب بولدوم کاهل
یمان ایزلاب یخشی لاردین کیچتیم منا

Altmış üçe yaşım ulaştı, geçtim gâfil;
Hakk emrini sıkı tutmadım, kendim câhil ;
Oruç, namâz kazaya bırakıp oldum ergin;
Kötüyû izleyip iyilerden geçtim ben işte.

واه دریغا محبت نی جامین ایچمای
اهل عیال خانماندین توکال کیچمای
جرم و عصیان گره لارین مونده چیچمای
شیطان غالب جان برارده شاشتیم منا

Vah ne yazık, sevgi kadehini içmeden,
Çoluk-çocuk, ev-barktan tam geçmeden,
Suç ve isyân düğümünü burada çözmeden
Şeytân gâlip, Cân verirkende şaştım ben işte.

ایمانیمه چنکال اوروب قیلدی غمناک
پیر مغان حاضر بول دیب ساچتی ترياک
شیطان لعین میندین قاچیب کیتی بی پاک
بحمد الله نور ایمان آچتیم منا

İmânıma çengel vurup gamlı kıldı,
Mürşid-i kâmil hâzır ol!" deyip koku saçtı,
Lânetli şeytân benden kaçıp kirli gitti,
Allah'a hamd olsun, imân nûru açtım ben işte.

پیر مغان خذمتیده یوکوروب یوردوم
خذمت قیلیب کوزوم یومٔمای حاضر توردوم
مدد قیلدی عزازیل نی قَولاب سوردوم
آندین سونکره قنات قاقیب اوچتیم منا

Mürşid-i kâmil hizmetinde gidip yürüdüm;
Hizmet kılıp göz yummadan hâzır durdum;
Yardım etti, şeytânı kovalayıp sürdüm;
Ondan sonra kanat çırpıp uçtum ben işte.

غریب فقیر یتیم لارنی قیلکیل شادمان
حلقه قیلیب عزیز جانینک ایلا قربان
طعم تابسنک جانینک بیله قیلکیل مهمان
حقدین ایشتیب بو سوزلارنی اَیْدیم منا

Garîb, fakîr, yetimleri sevindiresin;
Parçalayıp azîz Cânını eyle kurbân;
Yiyecek bulsan, cânın ile misâfir,
Hakk'tan işitip bu sözleri dedim ben işte.

غریب فقیر یتیم لارنی هر کیم سورار
راضی بولور اول بنده دین پروردکار
ای بیخبر سین بیر سبب اوزی اسرار
حق مصطفی پندین ایشتیب ایدیم منا

Garîb, fakîr, yetimleri her kim sorar,
Râzı olur o kulundan Rahîm Allah.
Ey habersiz, sen bir sebep, Zât'ı saklar;
Hak Mustafâ öğüdünü işitip dedim ben işte.

ییتی یاشده ارسلان بابغه قیلدیم سلام
حق مصطفی امانتین قیلینک انعام
اوشال وقتده مینک بیر ذکرین قیلدیم تمام
نفسیم اولوب لامکانغه آشتیم منا

Yedi yaşta Arslan Baba'ya verdim selâm,
"Hak Mustafâ emânetini eyleyin armağan"
İşte o zamanda binbir zikrini eyledim tamâm
Nefsim ölüp lâ-mekâna yükseldim ben işte.

خرما بیریب باشیم سلاب نظر قیلدی
بیر فرصتده عقبی سری سفر قیلدی
الوداع دیب بو عالمدین گذر قیلدی
مکتب باریب قیناب جوشوب تاشتیم منا

Hurma verip, başımı okşayıp nazar eyledi,
Bir fırsatta âhirete doğru sefer eyledi,
"Elvedâ" deyip bu âlemden göç eyledi,
Medreseye varıp, kaynayıp coşup taştım ben işte.

سنت ایرمیش کافر بولسه بیرمه آزار
کونکلی قاتیغ دل آزاردین خدا بیزار
الله حقی انداغ قول غه سجّین طیّار
دانالاردین ایشتیب بو سوز ایدیم منا

Sünnet imiş, kâfir de olsa, verme zarar,
Gönlü katı, gönül inciticiden Allah şikayetçi,
Allah şâhid, öyle kula "Siccîn" hâzır,
Bilgelerden işitip bu sözü söyledim ben işte.

سنت لارین محکم توتوب امّت بولدوم
ییر آستیغه یالغوز کیریب نورغه تولدوم
حق پرست لار مقامی غه محرم بولدوم
تیغ باطن بیرله نفس نی یانچتیم منا

Sünnetlerini sıkı tutup ümmet oldum,
Yer altına yalnız girip nûra doldum,
Hakk'a tapanlar makâmına mahrem oldum,
Bâtın mızrağı ile nefsi deştim ben işte.

نفسیم مینی یولدین اوروب خوار ایلادی
تیلمور توروب خلایق غه زار ایلادی
ذکر ایتورمای شیطان بیرله یار ایلادی
حاضرسین دیب نفس باشنی سانچتیم منا

Nefsim beni yoldan çıkarıp hakîr eyledi,
Çırpındırıp halka ağlamaklı eyledi,
Zikr söyletmeyip şeytân ile dost eyledi;
Hazırsın deyip nefs başını deldim ben işte.

قول خواجه احمد غفلت بیله عمرونک اوتی
وا حسرتا کوزدین تیزدین قوّت کیتی
وا ویلتا ندامت نی وقتی ییتی
عمل قیلمای کاروان بولوب کوچتیم منا

Kul Hoca Ahmed, gaflet ile ömrün geçti,
Vah ne hasret, gözden, dizden kuvvet gitti,
Vah ne yazık, pişmanlığın vakti yetişti;
Amel kılmadan Kervân olup göçtüm ben işte.

حکمت Hikmet

آیا دوستلار قولاق سالینک آیدوغوم غه
نه سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا
معراج اوزره حق مصطفی روحوم کوردی
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Ey dostlar, kulak verin söylediğime,
Ne sebepten altmış üçte girdim yere?
Mirâc sırasında Hakk Mustafâ rûhumu gördü,
O nedenle altmış üçte girdim yere.

حق مصطفی جبرئیلدین قیلدی سؤال
بو نیچوك روح تن غه کیرمای تابتی کمال
کوزی یاشلیغ حلقه باشلیغ قدی هلال
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Hakk Mustafâ Cebrâil'den eyledi suâl
"Bu nasıl rûh, bedene girmeden buldu kemâl?"
Gözü yaşlı, önderi halkın, bedeni hilâl;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

جبریل ایدی امت ایشی سزکا بر حق
کوککا چیقیب ملائکدین آلور سبق
نالشی کا ناله قیلور هفتم طبق
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Cebrâil dedi: "Ümmet işi size tam hakkıdır,
Göğe çıkıp meleklerden alır ders
Feryâdına feryâd eder yedi kat gök... "
O nedenle altmış üçte girdim yere

فرزندیم دیب حق مصطفی قیلدی کلام
آندین سونکره برچه ارواح قیلدی سلام
رحمت دریا تولوب تاش دیب یتّی پیام
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

"Evlâdım" deyip Hakk Mustafâ eyledi kelâm,
Ondan sonra bütün rûhlar eyledi selâm
Rahmet denizi dolup taş, diye yetişti haber,
O nedenle altmış üçte girdim yere.

رحم ایچره پیدا بولدوم ندا کیلدی
ذکر ایت دیدی بدنلاریم جنبش قیلدی
فرزندیم دیب حق مصطفی اولوش بردی
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Rahîm içinde belirdim, ses geldi,
"Zikir söyle!" dedi, organlarım titreyiverdi
Rûhum girdi, kemiklerim "Allah" dedi;
O sebepten altmış üçte girdim yere.

تورت یوز یلدین کیین چیقیب امّت بولغای
نیچه ییل لار یوروب خلقه یول کورکوزکای
اون تورت مینك مجتهدلار خذمت قیلکای
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Dört yüz yıldan sonra çıkıp ümmet olacak,
Nice yıllar dolaşıp halka yol gösterecek,
On dört bin âlimler hizmet eyleyecek,
O nedenle altmış üçte girdim yere.

توقوز آی توقوز کونده ییرکا توشتوم
توقوز ساعت تور المادیم کوککا اوچتوم
عرش کرسی پایه سینی باریب قوچتوم
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Dokuz ay ve dokuz günde yere düştüm;
Dokuz sâat duramadım, göğe uçtum;
Arş ve Kürsü derecesini varıp kucakladım;
O sebepten altmış üçte girdim yere.

انا فتحنانی اوقوب معنی سوردوم
پرتو سالدی بیخود بولوب دیدار کوردوم
ملام اوروب اُسکُت دیدی باقیب توردوم
یاشیم ساچیب مضطر بولوب توردیم منا

"İnna fetehnâ"yı okuyup anlam sordum;
Işık saldı, kendimden geçip cemâl gördüm;
Hâcem vurup "Sus'" dedi, bakıp durdum;
Yaşımı saçıp, çâresiz olup durdum ben işte.

ایا نادان معنی بول دیب ایدی بیلدیم
آندین سونکره چول لار کیزیب حقنی سوردوم
روزی قیلدی عزازیل نی توتوب مندیم
لنکر توکوب بیلین باسیب یانچتیم منا

"Ey câhil, gerçek bu!" diye söyledi, bildim;
Ondan sonra çöller gezip Hakk'ı sordum;
Nasîb etti, şeytânı tutup bindim;
Kararlı olup, belini basıp ezdim ben işte.

ذکرین تمام قیلیب اوتوم دیوانه کا
حقدین اوزکا هیچ سوزلامای بیکانه کا
شمعین ایزلاب شاکرد کیردیم پروانه کا
اخکر بولوب کویوب یانیب اوچتیم منا

Zikrini tamâm eyleyip döndüm divâneye;
Hakk'tan başka birşey demeyip bilmeyene,
Mumunu arayıp çırak girdim pervâneye,
Kor ateş olup, kavrulup yanıp söndüm ben işte.

نام نشان هیچ قالمدی لالا بولدوم
الله یادین اَیْته اَیْته الاّ بولدوم
خالص بولوب مُخلص بولوب لله بولدوم
فنا في الله مقامی غه آشتیم منا

Nam ve nişân hiç kalmadı, "Lâ... Lâ..." oldum;
Allah zikrini diye diye "...illâ..." oldum;
Hâlis olup, muhlis olup "...lillah" oldum;
"Fenâfillah" makâmına geçtim ben işte.

عرش اوستیده نماز اوقوب تیزیم بوکتوم
رازیم ایتیب حقّه باقیب یاشیم توکتوم
یالغان عاشق یالغان صوفی کوردوم سوکتوم
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Arş üstünde namâz kılıp dizimi büktüm;
Dileğimi deyip, Hakk'a bakıp yaşımı döktüm;
Yalancı âşık, sahte sûfî gördüm, kötüledim
O nedenle altmış üçte girdim yere.

جاندین کیجمای هو هو دیکان باری یالغان
بو قلتاقدین سورمنك سؤال یولده قالغان
حقنی تابقان اوزی پنهان سوزی پنهان
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Cândan geçmeden "Hû-Hû" demenin hepsi yalan,
Bu arsızdan sormayın suâl, yolda kalan;
Hakk'ı bulanın özü gizli, sözü gizli;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

بیر یاشیمده ارواح منکا اولوش بیردی
ایکی یاشده پیغمبرلار کیلیب کوردی
اوچ یاشیمده چلتن کیلیب حالیم سوردی
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Bir yaşımda rûhlar bana pay verdi;
İki yaşta peygamberler gelip gördü;
Üç yaşımda Kırklar gelip hâlimi sordu;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

تورت یاشیمده حق مصطفی بیردی خرما
یول کورساتیم یولغه کیردی نیچه گمراه
قایده بارسم خضر بابام منکا همراه
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Dört yaşımda Hakk Mustafâ verdi hurma.
Yol gösterdim, yola girdi, nice günâhkâr
Nereye varsam Hızır Baba'm bana yoldaş
O nedenle altmış üçte girdim yere.

بیش یاشیمده بیلیم باغلاب طاعت قیلدیم
تطوع روزه توتوب عادت قیلدیم
کیچه کوندز ذکرین ایتیب عادت قیلدیم
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Beş yaşımda belimi bağlayıp ibâdet eyledim,
Nâfile oruç tutup âdet eyledim
Gece gűndüz zikrini deyip râhat eyledim,
O nedenle altmış üçte girdim yere.

آلتی یاشده تورمای قاچدیم خلایقدین
کوککا چیقیب درس اورکاندیم ملایك دین
دامین کیسیب همه اهل علایق دین
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Altı yaşta durmadan kaçtım insanlardan
Göğe çıkıp ders öğrendim meleklerden;
İlgimi kesip bütün tanıdık bağlardan;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

ییتی یاشده آرسلان بابام ایزلاب تابتی
هر سر کوروب پرده برله بوکوب یابتی
بحمد الله کوردوم دیدی ایزیم اوبتی
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Yedi yaşta Arslan Baba'm arayıp buldu;
Her sırrı görüp perde ile sarıp kapadı;
Allah'a hamd olsun, gördüm" dedi, izimi öptü;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

قابض کیلیب آرسلان بابام جانین آلدی
حورلار کیلیب حریر توندین کفن قیلدی
ییتمش منك فرشته لار یغیلیب کیلدی
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Azrâil gelip Arslan Babamın Cânını aldı,
Hûriler gelip ipek kumaştan kefen eyledi,
Yetmiş bin melekler toplanıp geldi.
O nedenle altmış üçte girdim yere.

جنازه سین اوقوب ییردن کوتاردیلار
بیر فرصتده اوچماخ ایچره ییتکوردیلار
روحین آلوب علیین کا کیرکوزدیلار
اول سببدین آلتمیش اوچده کیردیم ییرکا

Namâzını kılıp yerden kaldırdılar
Bir anda cennet içine ulaştırdılar,
Rûhunu alıp "İlliyyîn" cennetine girdirdiler
O nedenle altmış üçte girdim yere.

الله الله يير آستيده وطن قيلدى
منكر نكير من ربّک ديب سوروغ سوردى
آرسلان بابام اسلامى دين بيان قيلدى
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم ييركا

Allah, Allah yer altında vatan eyledi
Münker-Nekir "Rabbin kim?" deyip soru sordu;
Arslan Baba'm İslâm'ından beyân eyledi
O nedenle altmış üçte girdim yere.

عاقل ايرسنك ايرانلاركا خذمت قيلغيل
امر معروف قيلغانلارنى عزت قيلغيل
نهى منكر قيلغانلارنى حرمت قيلغيل
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم ييركا

Akıllı isen, erenlere hizmet eyle
Emr-i Mârûf kılanları azîz eyle,
Nehy-i münker kılanları hürmetli eyle
O nedenle altmış üçte girdim yere.

سيكزيمده سيكز ياندين يول آچيلدى
حكمت ايت ديب باشلاريمغه نور ساچيلدى
بحمد الله پير مُغان مى ايچوردى
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم ييركا

Sekizimde sekiz yandan yol açıldı;
"Hikmet söyle!" diye, başlarıma nûr saçıldı;
Allah'a hamd olsun, Pîr-i kâmil mey içirdi;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

پير مُغان حق مصطفى بيشك بيلينك
قيده بارسنك وصفين ايتيب تعظيم قيلنك
درود ايتيب مصطفى غه امت بولنك
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم ييركا

Pîr-i kâmil Hakk Mustafâ, şüphesiz bilin;
Nereye varsan, vasfını söyleyip saygı gösterin
Salât-selâm deyip Mustafâ'ya ümmet olun;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

توقوزوم ده تولغانمديم توغرى يولغه
تبرّك ديب آليب يوردى قولدين قولغه
قوانماديم بو سوزلاركا قاچتيم چول كا
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم ييركا

Dokuzumda dolanmadım doğru yola;
Teberrük deyip alıp yürüdü elden ele;
Sevinmedim bu sözlere kaçtım çöle;
O nedenle altmış üçte girdim yere.

اون ياشينكده اوغلان بولدونک قل خواجه احمد
خواجه ليك كا بنا قويوب قيلماى طاعت
خواجه من ديب يولده قالسنك واى نه حسرت
اول سببدين آلتميش اوچده كيرديم ييركا

On yaşında delikanlı oldun Kul Hoca Ahmed;
Hocalığa binâ koyup, ibâdet eylemeden,
"Hocayım" deyip yolda kalsan, yazık sana,
O nedenle altmış üçte girdim yere.

حکمت Hikmet

هر صبحدم ندا کیلدی قولاقیم غه	*Her sabâh vakti ses geldi kulağıma,*
ذکر ایت دیدی ذکرین ایتیب یوردوم منا	*"Zikr söyle!" dedi, zikrini söyleyip yürüdüm ben işte.*
عشق سزلارنی کوردوم ایرسه یولده قالدی	*Âşksızları gördüm ise, yolda kaldı;*
اول سببدین عشق دوکانین قوردیم منا	*O sebepten aşk dükkânını kurdum ben işte.*
اون بیریمده رحمت دریا تولوب تاشتی	*On birimde rahmet deryâsı dolup taştı;*
الله دیدیم شیطان مندین یراق قاچتی	*"Allah!" dedim, şeytân benden uzak kaçtı;*
های و هوس ما و من لیک تورمای کوچتی	*Hay u heves, ben-bencillik durmayıp göçtü;*
اون ایکیمده بو سرلارنی کوردوم منا	*On ikide bu sırları gördüm ben işte.*
اون اوچومده نفس هوانی قولغه آلدیم	*On üçümde nefsani arzuları ele aldım*
نفس باشیغه یوز مینک بلا قارماب سالدیم	*Nefs başına yüz bin belâ sarıp saldım;*
تکبرنی آیاغ آستیده باسیب آلدیم	*Kibirlenmeyi ayak altında basıp aldım;*
اون تورتومده تفراق صفت بولدیم منا	*On dördümde toprak gibi oldum ben işte.*
اون بیشیمده حور و غلمان قرشو کیلدی	*On beşimde Hûrî ve gılmân karşı geldi;*
باشین اوروب قول قاوشوروب تعظیم قیلدی	*Başını eğip, el bağlayıp saygı gösterdi*
فردوس آتلیغ جنتی دین محضر کیلدی	*Firdevs adlı cennetinden haberci geldi;*
دیدار اوچون بارچه سینی قویدیم منا	*Cemâli için hepsini terkettim ben işte.*
اون آلتیمده بارچه ارواح اولوش بیردی	*On altımda bütün rûhlar pay verdi;*
هی هی سزکا مبارك دیب آدم کیلدی	*"Hay hay size mübârek olsun"deyip Âdem geldi;*
فرزندیم دیب بوینوم قوچوب کونکلوم آلدی	*"Evladım!" deyip, boynuma sarılıp gönlümü aldı;*
اون یتیمده ترکستانده توردیم منا	*On yedimde Türkistan'da durdum ben işte.*
اون سیکزده چلتن بیله شراب ایچتیم	*On sekizde Kırklar ile şarâp içtim;*
ذکرین ایتیب حاضر توروب کوکسوم تیشتیم	*Zikrini söyleyip, hâzır durup göğsümü deştim;*
روزی قیلدی جنت کیزیب حورلار قوچتیم	*Nasîb kıldı, cennet gezip hûriler kucakladım;*
حق مصطفی جمال لارین کوردیم منا	*Hakk Mustafâ cemâllerini gördüm ben işte.*

اون توقوزده یتمیش مقام ظاهر بولدی
ذکرین ایتیب ایچ و تاشیم طاهر بولدی
قایده بارسام خضر بابام حاضر بولدی
غوث الغیاث می ایچوردی تویدیم منا

Ondokuzda yetmiş makâm açığa çıkarıldı
Zikrini söyleyip, iç ve dışım temizlendi;
Nereye varsam, Hızır Baba'm hâzır oldu;
'Gavslar gavsı' mey içirdi, doydum ben işte.

یاشیم ییتی یکرمی کا اوتدیم مقام
بحمد الله پیر خذمتین قیلدیم تمام
دنیاده کی قورت قوشلار قیلدی سلام
اول سببدین حقه یاوق بولدیم منا

Yaşım yetti yirmiye, geçtim makâm
Allah'a hamd olsun, pîr hizmetini tam eyledim
Dünyadaki kurt ve kuşlar eyledi selâm
O nedenle Hakk'a yakın oldum ben işte.

مؤمن ایرماس حکمت ایشتیب ییغلامای دور
ایرانلارنی ایتغان سوزین تینکلامای دور
آیت حدیث گویا قرآن آنکلامای دور
بول روایت عرش اوستیده کوردیم منا

Mümin değil, hikmet işitip ağlamıyor,
Erenlerin söylediği sözü dinlemiyor,
Âyet hâdis, Kur'ân'ı anlamıyor
Bu rivâyeti Arş üstünde gördüm ben işte.

روایت نی کوروب حقه سوزلاشتیم مین
یوز مینك تورلوك ملایك کا یوزلاشتیم مین
اول سببدین حقنی سوزلاب ایزلاشتیم مین
جان و دلیم انکا فدا قیلدیم منا

Rivâyeti görüp Hakk'la söyleştim ben,
Yüz bin türlü meleklere yüzleştim ben,
O sebepten Hakk'ı söyleyip izleştim ben
Cân ve gönlümü O'na fedâ kıldım ben işte.

قول خواجه احمد یاشینك ییتی یکرمی بیر
نه قیلغای سین گناه لارینك تاغدین آغر
قیامت کون غضب قیلسه ربّم قادر
ایا دوستلار نیچوك جواب ایتغوم منا

Kul Hoca Ahmed yaşın ulaştı yirmi bire,
Neyleyeceksin, günâhların dağdan ağır;
Kıyâmet günü gazap eylese, Rabbim Kâdir;
Ey dostlar, nasıl cevâp söyleyim ben işte.

حكمت Hikmet

خوش غايب دين قولاغيم غه الهام كيلدي
اول سببدين حقّه سيغنيب كيلديم منا
بارچه بزرگ ييغليب كيليب انعام بيردي
اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا

Hoş gâipten kulağıma ilhâm geldi,
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.
Bütün ulular toplanıp gelip armağan verdi,
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.

من ييكرمه ايكي ياشده فنا بولدوم
مرهم بولوب چين دردليك كا دوا بولدوم
يالغان عاشق چين عاشق غه كواه بولدوم
اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا

Ben yirmi iki yaşta fânî oldum;
Merhem olup gerçek dertliye devâ oldum;
Sahte âşık-gerçek âşığa tanık oldum;
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.

ايا دوستلار ياشيم ييتّي ييكرمه اوچ
يالغان دعوي طاعت لاريم بارچه سي پوچ
قيامت كون نه قيلغايمن برهنه لوچ
اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا

Ey dostlar, yaşım yetti yirmi üçe,
Yalan davâ, ibâdetlerim tamâmı boş,
Kıyâmet günü çıplak, şaşı neyleyim,
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.

من ييكرمي تورتقه كيرديم حق دين يراق
آخرتقه barور بولسم قاني يراق
اولكانيمده ييغليب اورونك يوز مينك تياق
اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا

Ben yirmi dörde girdim, Hakk'tan uzak,
Âhirete varır olsam, hani hazırlık,
Öldüğümde toplanıp vurun yüz bin değnek,
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.

جنازمنى آرقاسيندين تاشلار آتينك
اياقيمدين توتوب سودراب گوركا ايلتينك
حقه قوللوق قيلمدينك ديب يانچيب تيفينك
اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا

Cenâzemîn arkasından taşlar atın,
Ayağımdan tutup sürüyerek kabre götürün,
"Hakk'a kulluk kılmadın"deyip çekiştirip tepin,
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.

يازوق بيلان ياشيم ييتي ييكرمه بيش
سبحان ايكام ذكر اوركاتيب كوكسوم ني تيش
كوكسومده كي گره لاريم سين اوزونك ييش
اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا

Günâh ile yaşım yetti yirmi beşe,
Sübhân Rabbim, zikr öğretip göğsümü deş;
Göğsümdeki düğümleri sen kendin çöz;
O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.

مين ييكرمي آلتي ياشده سودا قيلديم منصور صفت ديدار اوچون غوغا قيلديم پيرسيز يورروب درد و حالت پيدا قيلديم اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا	*Ben yirmi altı yaşta sevdâ eyledim,* *Mansûr gibi Cemâl için kavgâ eyledim,* *Pîrsiz yürüyüp dert ve sıkıntı peydâ eyledim* *O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*
مين ييكرمي ييتي ياشده پيرني تابتيم هر نه كوردوم پرده بيرله سرني يافتيم آستانه سين ياستانبان ايزين اوبتيم اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا	*Ben yirmi yedi yaşta Pîr'i buldum;* *Her ne gördüm perde ile sırrı örttüm,* *Eşiğine yaslanarak izini öptüm;* *O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*
مين ييكرمي سكيز ياشده عاشق بولدوم كيچه ياتماي محبت تارتيب صادق بولدوم آندين سونكره دركاهي كا لايق بولدوم اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا	*Ben yirmi sekiz yaşta âşık oldum* *Gece yatmayıp, mihnet çekip sâdık oldum;* *Ondan sonra dergâhına lâyık oldum;* *O sebepten Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*
بير كم اوتوز ياشقه كيرديم حاليم خراب عشق اوتيده بولالماديم مثل تراب حاليم خراب بغريم كباب كوزوم پر آب اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا	*Yirmi dokuz yaşa girdim, hâlim harâb* *Aşk yolunda olamadım misâli toprak* *Hâlim harâb bağrım kebâb, gözüm dolu yaş* *O nedenle Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*
اوتوز ياشده اوتون قيليب كويدورديلار جمله بزرك ييغليب دنيا قويدورديلار اورروب سوگوب دنيي عقبين قويدورديلار اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا	*Otuz yaşta odun eyleyip yandırdılar,* *Bütün ulular toplanıp dünyâyı bıraktırdılar,* *Vurup, çekiştirip dünyâ derdini unutturdular,* *O sebepten Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*
قول خواجه احمد دنيا قويسنك ايشينك بتار كوكسونداكي چيقان آهينك عرشقه ييتار جان بيرارده حق مصطفي قولونك توتار اول سببدين حقه سيغنيب كيلديم منا	*Kul Hoca Ahmed dünyâyı bıraksan, işin biter,* *Göğsündeki çıkan âhın Arş'a yeter;* *Cân verirken Hakk Mustafâ elini tutar* *O sebepten Hakk'a sığınıp geldim ben işte.*

حكمت Hikmet

ناكهان توروريمده قموغ بزرك
حق عشقى نى كونكلوم ايچره سالدى دوستلار
خضر بابام حاضر توروب لطف ايلابان
مدد قيليب ايلكيم توتوب آلدى دوستلار

Birdenbire durduğum yerde bütün ulular,
Hakk aşkını gönlüm içine saldı dostlar,
Hızır Babam ḥâzır olup lutfederek,
Yardım edip, elim tutup aldı dostlar

اوتوز بيرده خضر بابام مى ايچوردى
وجوديمدين عزازيل نى حق قاچور ديدي
سودا قيلديم يازوقلاريم حق كيچوردى
آندين سونكره حق يوليغه سالدى دوستلار

Otuz birde Hızır Baba'm mey içirdi;
Vücûdumdan şeytânı temiz kaçırdı;
Sevdâlandım, günâḥlarımı Hakk affetti
Ondan sonra Hakk yoluna saldı dostlar.

اوتوز ايكى ياشده يتى حق دين فرمان
بنده ليك كا قبول قيلديم قيلمه ارمان
جان بيرورده بيرگوم سينكا نور ايمان
غريب جانيم شادمان بولوب كولدى دوستلار

Otuz iki yaşda ulaştı Hakk'tan fermân,
Kulluğa kabûl eyledim, olma Maḥzûn,
Cân verirken vereyim sana, imân nûru,
Garîb cânım mutlu olup güldü dostlar.

خالقيم دين خبر يتى شاكر بولدوم
هر كيم سوكتى بلكه تبتى صابر بولدوم
بو عالمده هيچ اوخلاماى حاضر بولدوم
هاى هوس ما و من ليك كيتى دوستلار

Ḥâlık'ımdan ḥaber erişti, şükreden oldum;
Her kim çekiştirdi, belki tepdi, sabreden oldum;
Bu âlemde ḥiç uyumayıp ḥâzır oldum;
Hay u ḥeves, ben-bencillik gitti dostlar.

اوتوز اوچده ساقى بولوب مى اولاشتيم
جام شراب قولغه آليب تويا ايچتيم
لشكر توزاب شيطان بيرله مين اوروشتيم
بحمد لله ايكى نفسيم اولدى دوستلار

Otuz üçte sâkî olup mey paylaştırdım,
Şarap kadeḥini ele alıp doyasıya içtim,
Ordu ḥazırlayıp şeytân ile ben vuruştum,
Allaḥ'a ḥamdolsun, iki nefsim öldü dostlar.

اوتوز تورتده عالم بولوب دانا بولدوم
حكمت ايت ديب سبحان ايدى گويا بولدوم
چلتن بيرلان شراب ايچتيم همراه بولدوم
ايچ و تاشيم حق نوريغه تولدى دوستلار

Otuz dörtte alîm olup ârif oldum;
"Hikmet söyle!" dedi Rabbim, söyler oldum;
Kırklar ile şarâp içtim, yoldaş oldum;
İç ve dışım Hakk nuruyla doldu dostlar.

اوتوز بیشده مسجد کیریب دوران سوردوم
طالب لارکا عشق دوکانین تولا قوردوم
ایگری یولغه هرکیم کیردی سوکتوم اوردوم
عاشق لارکا حق دین مژده یتی دوستلار

Otuz beşte mescide girip devrân sürdüm,
İsteklilere aşk dükkânını dopdolu kurdum;
Eğri yola her kim girdi, çekiştirdim, vurdum;
Aşıklara Hakk'tan müjde ulaştı dostlar.

اوتوز آلتي یاشده بولدوم صاحب کمال
حق مصطفي کورساتي لار مینکا جمال
اول سببدین کوزوم یاشلیق قامتیم دال
عشق خنجري یوراک بغریم تیلدي دوستلار

Otuz altı yaşta oldum kemâl sâhibi,
Hakk Mustafâ gösterdiler bana cemâl;
O sebepten göüm yaşlı, bedenim bükük,
Aşk hançeri yürek-bağrımı dildi dostlar.

اوتوز ییتی یاشقه کیردیم اویغانمادیم
انصاف قیلیب الله سری تولغانمادیم
سحر وقت ده زاری قیلیب اینکرانمادیم
توبه قیلدیم خواجم قبول قیلدی دوستلار

Otuz yedi yaşa girdim, uyanmadım;
İnsâf kılıp Allah'a doğru yola koyulmadım,
Seher vakti ağlayarak inlemedim;
Tevbe ettim, Rabbim kabûl eyledi dostlar.

اوتوز سیکز یاشقه کیردیم عمروم اوتی
ییغلامایمو اولار وقتیم یاوق یتی
اجل کیلیب پیمانه سین منکا توتی
بیلمای قالدوم عمروم آخر بولدی دوستلار

Otuz sekiz yaşa girdim, ömrüm geçti;
Ağlamayım mı, öleceğim vaktim yakınlaştı;
Ecel gelip kadehini bana tuttu;
Bilmeden kaldım, ömrüm sonu oldu dostlar.

اوتوز توقوز یاشقه کیردیم قیلدیم حسرت
وا دریغا اوتی عمروم قانی طاعت
طاعت لیك لار حق قاشیده خوش سعادت
قزیل یوزیم طاعت قیلمای سولدی دوستلار

Otuz dokuz yaşa girdim, kıldım hasret;
Vah ne yazık, geçti ömrüm, hani ibâdet
İbâdet edenler Hakk karşısında hoş mutlulukta
Kızıl yüzüm ibâdet eylemeyip soldu dostlar.

ساچ و سقال خوب آقاردی کونکلوم قارا
روز محشر رحم ایتماسنك حالم تباه
سنکا عیان عمل سیز مین کوبتور کناه
جمله ملك یازوقلاروم بیلدی دوستلار

Saç-sakalım hep ağardı, gönlüm kara,
Mahşer günü rahmet etmesen, perîşân hâlim,
Sana açıktır, amelsizim, çoktur günâhım;
Bütün melekler günâhlarımı bildi dostlar.

پیر مغان جرعه سیدین قطره تاتیم
یول تاپاي دیب باشیم بیرله تونلار قاتیم
بحمد لله لطف ایلادی نورکا باتیم
کونکل قوشی لامکانغه یتی دوستلار

Pîr-i kâmil içkisinden damla tattım;
Yol bulayım deyip başım ile geceleri dondum,
Allah'a hamd olsun, lutf eyledi, nûra battım;
Gönül kuşu Lâmekân'a ulaştı dostlar.

قیامت نی شدتی دیب عقلیم حیران
کونکلوم قورقغان جانیم هورکان خانه ویران
صراط آتلیغ کوفروکی دین دلیم لرزان
عقلیم کیتیب بیهوش بولوب قالدیم دوستلار

Kıyâmetin şiddetinden aklım şaşkın,
Gönlüm korkmuş, cânım yorgun, yıkık evim,
Sırât adlı köprüsünden paramparça gönlüm,
Aklım gidip, deli olup kaldım dostlar.

قول خواجه احمد قرقغه کیردینك نفسینکنی قرق
مونده ییغلاب آخرتده بولکیل اریق
پوست ایمان شریعت دور مغزی طریق
طریق کیرکان حقدین اولوش آلدی دوستلار

Kul Hoca Ahmed, kırka girdin nefsini kır;
Burada ağlayıp âhirette ol tertemiz,
İmân postu şeriattir, aslı tarîkattır,
Tarikata giren Hakk'tan pay aldı dostlar.

حكمت Hikmet

یا الهیم حمدینك بیرله حکمت ایتیب
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا
توبه قیلیب گناهیمدین قورقوب قایتّم
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Yâ İlâhım, hamdın ile hikmet söyledim;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.
Tevbe kılıp günâhımdan korkup döndüm;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

قرق بیریمده اخلاص قیلدیم یول تاپای دیب
ایرانلاردین هر سر کورسم مین یاپای دیب
پیر مُغان ایزین آلیب مین اوپای دیب
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Kırk birimde ihlâs eyledim, yol bulayım deyip,
Erenlerden gördüğüm her sırrı, örteyim deyip,
Pîr-i kâmil izini alıp, öpeyim deyip,
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

قرق ایکیمده طالب بولوب یولغه کیردیم
اخلاص قیلیب یالغوز حقه کونکل بیردیم
عرشی کرسی لوحدین اوتوب قلم کیزدیم
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Kırk ikimde istekli olup yola girdim,
İhlâs eyleyip yalnız Hakk'a gönül verdim;
Arş, Kürsü, Levh'ten geçip Kalem'i gezdim;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

قرق اوچومده حقني ایزلاب ناله قیلدیم
کوز یاشیمني آقوزوبان ژاله قیلدیم
بیابانلار کیزیب اوزوم واله قیلدیم
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Kırk üçümde Hakk'ı arayıp feryâd eyledim,
Gözyaşımı akıtarak pınar eyledim,
Kırlarda gezip kendimi dîvâne eyledim;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

قرق تورتومده محبت نی بازارینده
یقام توتوب یغلاب یوردوم گلزارینده
منصور صفت باشیم بیریب عشق دارینده
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Kırk dördümde muhabbetni pazarında,
Yakamı tutup, ağlayıp yürüdüm gül bahçesinde,
Mansûr gibi başımı verip aşk dârağacında;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

قرق بیشیمده سندین حاجت تیلاب کیلدیم
توبه قیلدیم هر ایش قیلدیم خطا قیلدیم
یا الهیم رحمتینکنی اولوغ بیلدیم
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Kırk beşimde Sen'den hâcet dileyip geldim;
Tevbe eyledim her iş yaptım hatâ eyledim,
Yâ İlâhım, rahmetini ulu bildim;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

قرق آلتیمده ذوق و شوقیم تولوب تاشتی
رحمتینکدین قطره تامدی شیطان قاچتی
حقدین الهام رفیق بولوب بابین آچتی
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Kırk altımda zevk ve şevkim dolup taştı;
Rahmetinden bir damla düştü, şeytân kaçtı,
Hakk'tan ilhâm arkadaş olup, kapısını açtı;
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

قرق یتیمده یتی یاقدین الهام ییتی
ساقی بولوب جام شراب خواجم توتی
شیطان کیلیب نفس هوانی اوزی یوتّی
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Kırk yedimde yedi yönden ilhâm ulaştı,
Sâkî olup şarâp kadehini Pîr'im tuttu,
Şeytân gelip nefs ve hevâyı kendisi yuttu,
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

قرق سکزده عزیز جاندین بیزار بولدوم
گنه دردی کسل قیلدی بیمار بولدوم
اول سببدین حقدین قورقوب بیدار بولدوم
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Kırk sekizde azîz Cândan şikâyetçi oldum;
Günâh derdi sakat kıldı hasta oldum,
O nedenle Hakk'tan korkup uyumaz oldum
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

قرق توقزده عشقینك توشدی کویوب یاندیم
مجنون صفت خیل خویشدین قاچیب تاندیم
تورلوك تورلوك جفا تیکدی بویون سوندوم
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Kırk dokuzda aşkın düştü, tutuşup yandım,
Mansûr gibi eş ve dosttan kaçıp kayboldum,
Türlü türlü cefâ değdi, boyun eğdim,
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

ایلیکیم ده ایرمین دیدیم فعلیم ضعیف
قان توکمادیم کوزلاریمدین بغریم ایزیب
نفسیم اوچون یورار ایردیم ایتدك گیزیب
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Elli yaşta "Yiğidim" dedim, amelim zayıf;
Kan dökmedim gözlerimden, bağrımı ezip;
Nefsim için yürür idim, it gibi gezip,
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

قول خواجه احمد ایر بولمسنك اولکان یخشی
قزیل یوزونك قرا ییرده سولغان یخشی
توفراق صفت ییر آستیده بولغان یخشی
ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدیم سنکا

Kul Hoca Aḥmed, er olmasan, ölmesi iyi,
Kızıl yüzünün kara yerde solması iyi,
Toprak gibi yer altında olması iyi,
Zâtı ulu Rabbim, sığınıp geldim sana.

حکمت Hikmet

قل هو الله سبحان الله ورد ایلاسام
بیر و باریم دیدارینکني کورارمن مو
باشدین آیاغ حسرتینکده درد ایلاسام
بیر و باریم دیدارینکني کورارمن مو

"Kul Hûvallâh, sübḥânallâh"ı vird eylesem
Bir ve Var'ım cemâlini görür müyüm?
Baştan ayağa ḥasretinde feryâd eylesem,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?

ايليك بيرده چول لار كيزيب كياه يديم
تاغ لار چيقيب طاعت قيليب كوزوم اويديم
ديدارينكني كورالماديم جاندين تويديم
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Elli birde çöller gezip otlar yedim;
Dağlara çıkıp, tâat kılıp gözümü oydum;
Cemâlini göremedim, cândan doydum;
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?

ايليك ايكي ياشده كيچتيم خانماندين
خانمانيم نه كورونكاي بلكه جان دين
باش دين كيچتيم جان دين كيچتيم هم ايمان دين
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Elli iki yaşta geçtim ev-barktan,
Ev-barkım ne demek, belki Cândan;
Baştan geçtim, Cândan geçtim, hem imândan,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?

ايليك اوچده وحدت مي دين روزي قيلدي
يولدين آزكان گمراه ايديم يولغه سالدي
الله ديديم لبَّيك ديبان قولوم آلدي
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Elli üçte vahdet şarâbından nasîb eyledi,
Yoldan azan günâhkâr idim, yola saldı;
"Allah" dedim, "Lebbeyk!" diyerek elimi aldı,
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?

ايليك تورتده وجودلاريم نالان قيلدي
معرفت ني ميدانيده جولان قيلدي
اسماعيل ديك عزيز جانين قربان قيلدي
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Elli dörtte bedenlerimi ağlar eyledim,
Mârifetin meydânında gezindim,
İsmâil gibi azîz cânımı kurbân eyledim,
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?

ايليك بيش ده ديدار اوچون گدا بولدوم
كويدوم ياندوم كل ديك تقي فنا بولدوم
بحمد الله ديدار ايزلاب ادا بولدوم
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Elli beşte cemâl için dilenci oldum,
Kavruldum, yandım, gül gibi tâ ki yok oldum,
Allah'a hamdolsun cemâl arayıp edâ oldum,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?

ايليك آلتي ياشقه ييتي مونكلوغ باشيم
توبه قيلديم آقارموكين كوزده ياشيم
ايرانلاردين بهره آلماي كونكلي تاشيم
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Elli altı yaşa ulaştı dertli başım,
Tevbe eyledim, akar mı ki gözden yaşım;
Erenlerden nasîb almadan taş gönülüm,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?

ايليك ييتي ياشده عمروم ييلديك اوتي
ايا دوستلار عمل سيز مين باشيم قاتي
بحمد الله پير مغان قولوم توتي
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Elli yedi yaşta ömrüm yel gibi geçti,
Ey dostlar, amelsizim, başım kurudu,
Allah'a hamd olsun, pîr-i kâmil elimi tuttu,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?

ايليك سيكيز ياشقه كيرديم مين بيخبر
قهار ايكان نفسيمني قيل زير و زبر
همت بيرسنك شوم نفسيمكا اورسام تبر
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Elli sekiz yaşa girdim, ben habersiz,
Kahhâr Melik'im nefsimi eyle zir ü zeber,
Himmet versen, kötü nefsime vursam teber,
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?

ايليك توقوز ياشقه يتيم داد و فرياد
جان بيرارده جانانيمني قيلماديم ياد
نه يوز بيرله سينكا ايتاي قيلكيل آزاد
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Elli dokuz yaşa ulaştım, feryâd ve figân,
Cân verirken cânânımı akla, getirmedim.
Ne yüz ile sana söyleyeyim, eyle âzâd,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?

كوزوم يوموب تا آچقونچه يتي آلتميش
بيليم باغلاب مين قيلماديم بير يخشي ايش
كيچه كوندوز بي غم يوردوم مين ياز و قيش
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Gözümü yumup tâ açınca erişti altmış,
Bel bağlayıp ben eylemedim bir iyi iş;
Gece gündüz gamsız yürüdüm ben, yaz ve kış;
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?

آلتميش بيرده شرمنده مين كناهيم دين
ايا دوستلار كوب قورقه مين الهيم دين
جاندين كيچيب پناه تيلاي خدايم دين
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Altmış birde pişmânım günâhımdan
Ey dostlar, çok korkuyorum İlâh'ımdan;
Cândan geçip kurtuluş dileyim Allah'ımdan
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?

آلتميش ايكي ياشده الله پرتو سالدي
باشدين آياغ غفلت لاريم رها قيلدي
جانيم دليم عقليم هوشيم الله ديدي
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Altmış iki yaşta Allah ışık saldı,
Baştan ayağa gafletlerim yok eyledi,
Cânım, gönlüm, aklım, şuûrum "Allah!" dedi
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?

آلتميش اوچده ندا كيلدي قول ييركا كير
هم جانينك مين جانانينك مين جانينكني بير
هو شمشيرين قولغه آليب نفسينكني قير
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Altmış üçte çağrı geldi; "Kul yere gir!,
Hem cânınım, cânânınım, cânını ver,
Hû kılıcını ele alıp nefsini kır..."
Bir ve Var'ım, Cemâlini görür müyüm?

قول خواجه احمد نفس ني تيفتيم نفس ني تيفتيم
آندين كيين جانانيمني ايزلاب تابتيم
اولماس بورون جان بيرماك ني دردين تارتّيم
بير و باريم ديدارينكني كورارمن مو

Kul Hoca Aḥmed, nefsi teptim, nefsi teptim,
Ondan sonra cânânımı arayıp buldum;
Ölmeden önce cân vermenin derdini çektim,
Bir ve Var'ım, cemâlini görür müyüm?

حكمت Hikmet

صبح صادق دوشنبه كون ييركا كيرديم
مصطفى كا ماتم توتوب كيرديم منا
آلتميش اوچده سنت ديدى ايشتيب بيلديم
مصطفى غه ماتم توتوب كيرديم منا

Sabâḥ erken, pazartesi günü yere girdim,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.
Altmış üçte sünnet dedi işitip bildim,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

يير اوستيده يارانلاريم ماتم توتى
عالم همه سلطانيم ديب نعره تارتى
حقنى تابقان چين صوفى لار قانلار يوتى
مصطفى غه ماتم توتوب كيرديم منا

Yer üstünde dostlarım mâtem tuttu,
Bütün âlem "Sultânım" deyip nâra attı,
Hakk'ı bulan gerçek sûfîler kanlar yuttu,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

الوداع ديب يير آستيغه قدم قويدوم
ياروق دنيا حرام قيليب حقنى سويدوم
ذكرين ايتيب يالغوز اولوب يالغوز كويدوم
مصطفى غه ماتم توتوب كيرديم منا

"Elvedâ" deyip yer altına ayak bastım,
Aydın dünyâyı Harâm kılıp Hakk'ı sevdim,
Zikrini söyleyip yalnız olup, yalnız yandım,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

طه اوقوب تون کیچه لار قایم بولدوم
کیجه نماز کوندوزلاری صایم بولدوم
بو حال برله بیر آستیده دایم بولدوم
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

"Taha" okuyup akşam ve geceler kâim oldum,
Gece namâz gündüzleri oruçlu oldum,
Bu hâl ile yer altında dâim oldum,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

آلتمیش کیچه آلتمیش کوندوز بیر یول طعام
تانك آتقونچه نماز اوقوب بیر یول سلام
آلتمیش اوچده بولدی عمریم آخر تمام
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Altmış gece altmış gündüz bir kez yemek,
Tan atana kadar namâz kılıp bir kez selâm,
Altmış üçte oldu ömrüm sonunda tamâm,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte

حق مصطفی روحی کیلیب بولدی امام
جمله ملك ییر آستیده بولدی غلام
کوب یغلادیم حق مصطفی بیردی انعام
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Hakk Mustafâ rûhu gelip imâm oldu,
Bütün varlık yer altında köle oldu,
Çok ağladım, Hakk Mustafâ müjde verdi,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

معراج تونی نور دیدم فرزند دیدی
قولوم توتب امتیم سن امت دیدی
سنتیم نی محکم توتقیل دلبند دیدی
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Mirâc gecesi "Gözümün nûru evlâd..." dedi,
Elimi tutup "Ümmetimsin ümmet" dedi,
"Sünnetimi sıkı tutasın gönüldaşım" dedi,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

قیامت ده یول آداشسنك یولغه سالای
محمد دیب تشنه بولسنك قولونك آلای
فرزندیم ایلکینك توتوب جنّت کرای
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

"Kıyâmette yol kaybedersen yola salayım,
Muhammed deyip susamış olsan elini tutayım,
Evladım deyip elini tutup cennete girdireyim."
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte

ای یارانلار بو سوز ایشتیب شوقیم آرتدی
امّت دیدی ایچ و تاشیم نورکا باتدی
پرتو سالیب دیدارینی حق کورساتدی
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Ey dostlar bu sözü işitip şevkim arttı,
"Ümmet" dedi, iç ve dışım nûra battı,
Nûrunu salıp cemâlini Hakk gösterdi
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte

دیدار کوروب روحوم اوچوب عرشقه قوندی
موسی صفت وجودلاریم کویوب یاندی
مجنون صفت خیل خویش دین قاجیب تاندی
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Cemâlini görüp rûhum uçup arşa kondu,
Mûsâ gibi varlığım tutuştu yandı,
Mecnûn gibi eş ve dosttan kaçıp saklandı,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

ییر آستیده خوارلیغ تارتیم کوب مشقت
توشك یاستوق تاشدین قیلیب چیکتم محنت
ای یارانلار بو دنیاده یوق فراغت
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Yer altında çok eziyet, zorluk çektim,
Döşek yastık taştan yapıp sıkıntı çektim;
Ey dostlar bu dünyada dinlenmek yok,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

تا مشقت تارتماغونچه وصلی قیدا
خذمت قیلمای درد حالت بولمس پیدا
جان و دل نی تا قیلمسنك حقّه شیدا
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Böyle zorluk çekmedikçe vaslı nerde?
Hizmet kılmadan peydâ olmaz hâl derdi,
Cân ve gönlünü kılmadıkça Hakk'a tutkulu,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

ییر آستیغه کیردیم ایرسه بیخود بولدوم
کوزوم آچیب مصطفی نی حاضر کوردوم
عاصی جافی امّت لارنی حالین سوردوم
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Yer altına girmek ile nefsimden geçtim,
Gözümü açınca Mustafâ'yı hâzır gördüm,
İsyân eden, cefâ veren, ümmetlerin hâlini sordum,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte

ایا فرزند مندین سورسنك قنی امّت
امّت دیدی کوکسوم توله داغ حسرت
امت اوچن کوب تارته مین حقدین کلفت
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

"Ey evlad benden sorsan ümmet hani,"
"Ümmet" dedi göğsüm dolarak hasret yarası,
"Ümmetim için çok çekiyorum Hakk'dan külfet"
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

امّت لاریم یازوقلارین هر جمعه کیچ
آلیب کیلکای یا محمد سین مونی چیچ
تا که یغلاب سجده ایلای تنکریغه کیچ
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

"Ümmetlerimin Günâhlarını her Cumâ affet..."
Alıp geleyim ya Muhammed, sen bunu ayır,
"Ta ki ağlayıp secde eyleyim Rabbim affet..."
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

هر جمعه کیچ امّت لارنی کناهی نی
آلیب کیلکان یا محمد کورکیل مونی
امّت لارینك نیلار قیلور احمد سنی
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

"Her Cumâ affet ümmetlerin günâhını..."
Alıp geleyim ya Muhammed sen bunu gör,
Ahmed ümmetlerin neler eyler senin?"
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

مین ملك دین شرم آلور مین ای امتیم
یراتقاندین قورقمس موسین پست همتیم
کیچه یاتمای طاعت قیلسنك خوش دولتیم
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

"Ben melekten utanç duyarım, ey ümmetim..."
Yaratan'dan korkmaz mısın düşük himmetim,
Gece yatmadan ibâdet etsen hoş devletim,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

ییر آستیغه کیردیم دوستلار بی اختیار
امین دینکلار آل اصحاب هم چهار یار
امت لارنی جرمین کیچکیل پروردگار
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Yer altına irâdesiz olarak girdim, dostlar,
"Âmin" deyiniz âl ve ashâb ve çehâr-yâr,
Ümmetlerin suçunu Allah'ım bağışla,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte

قول خواجه احمد مین دفتری ثانی ایتیم
ایکی عالم عشرتلارین می کا ساتیم
اولماس بورون جان اچیغین زهرین تاتیم
مصطفی غه ماتم توتوب کیردیم منا

Kul Hoca Ahmed ben 'ikinci defteri' söyledim
İki âlem eğlencelerini toptan sattım,
Ölmeden önce Cân acısının zehrini tattım,
Mustafâ'ya mâtem tutup girdim ben işte.

حکمت Hikmet

ایا دوستلار حسب حالیم بیان ایلاي
نه سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم
چین دردلیك کا بو سوزلارني عیان ایلاي
اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم

Ey dostlar hasb-i hâlimi söyleyeyim,
Ne sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim,
Gerçek dertliye bu sözümü bildireyim,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.

غار ایچینده کیچه کوندوز طاعت قیلدیم تطوّع نماز اوقوب عادت قیلدیم هر نه جفا تیکسه آنکا طاقت قیلدیم اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم	*Kâbir içinde gece-gündüz ibâdet eyledim,* *Nâfile namâz kılıp adet eyledim,* *Her ne cefâ gelse ona dayandım,* *O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*
غار ایچینده مصطفي ني حاضر کوردوم سلام قیلیب ادب بیرله بیخود توردوم عاصي جافي امت لارني حالین سوردوم اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم	*Kâbir içinde Mustafâ'yı ḥâzır gördüm,* *Selâm verip edep ile şaşırıp kaldım,* *Âsî-Câfî ümmetlerinin ḥâlini sordum,* *O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*
غارکا کیرماك رسول الله سنت لاري طاعت قیلماق حق رسول ني عادتلاري غریب لارکا رحم قیلماق شفقت لاري اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم	*Kabre girmek Rasûlullaḥ sünnetleri,* *İbâdet eylemek Hakk Rasûlü'nün âdetleri,* *Garîblere raḥmet eylemek şefkatleri,* *O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*
امت بولسنك کیچه کوندوز تینماي ییغلا بغرینك پیشیب اوپکانك تیشیب یوراك دغلا اجل کیلسه مردانه وار بیلینك باغلا اول سبب دین حقدین قورقوب غارکا کیردیم	*Ümmet olsan gece-gündüz dinmeden ağla,* *Bağrın pişip ciğerini deşip yürek dağla,* *Ecel gelse mertler gibi belini bağla,* *O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*
بیر کون سیني عمرونك برکي بولغاي خزان اجل کیلماي توبه قیلغیل ایا نادان شاید سینکا رحم ایلاکاي ایزیم یزدان اول سببدین حقدین قورقوب غارکا کیردیم	*Bir gün senin ömrünün yaprağı sararınca,* *Ecel gelmeden tevbe eyle ey câḥil ,* *Meğer sana raḥmet eyleye Azîm Yezdân,* *O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.*
چین دردلیکني ایشي ایرور سوز و کداز کوز یاشي دور حق قاشیده تحفه نیاز کیچه کوندوز تینماي قیلغیل روزه نماز اول سببدین حقدین قورقوب غارکا کیردیم	*Gerçek dertlinin işidir söz ve icrâat,* *Gözyaşıdır Hakk karşısında niyâz armağanı,* *Gece-gündüz dinmeden oruç, namâz kıl,* *O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim,*

ايا فرزند امت لاري دردي اورتار
فسق فجور كناه لاري تاغ دين آرتار
دين ني قويوب دنيا مالين اوزكا تارتار
اول سببدين حقدين قورقوب غاركا كيرديم

Ey evlad ümmetlerin derdi örter,
Yanlış, noksan günâhları dağdan artar,
Dini bırakıp dünyâ mâlını kendine çeker,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.

قول خواجه احمد تكبير ايتيب صحبت باشلا
هاي هوس من من ليك ني يراق تاشلا
سحرلارده چار ضرب اوروب تينماي ايشلا
اول سبب دين حقدين قورقوب غاركا كيرديم

Kul Hoca Ahmed tekbîr deyip sohbete başla,
Hay u heves, ben-benliği uzağa gönder,
Seherlerde dört dövünüp dinmeden çalış,
O sebepten Hakk'tan korkup kabre girdim.

Hikmet حكمت

حق تعالى فضلى بيرلان فرمان قيلدى
ايشتيب اوقوب ييركا كيردى قول خواجه احمد
آلتميش اوچده سنت لارين محكم توتوب
اي‌شتيب اوقوب بيركا كيردى قول خواجه احمد

Hakk Teâlâ fazlı ile fermân eyledi,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed,
Altmış üç yaşta sünnetlerini sıkı tutup,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

يير اوستيده اولمس بورون تريك اولدوم
آلتميش اوچده سنت ديدى ايشتيب بيلديم
يير آستيده جانيم بيله قوللوق قيلديم
ايشتيب اوقوب ييركا كيردى قول خواجه احمد

Yer üstünde ölmeden önce diri öldüm,
Altmış üç yaşta sünnet dedi işitip bildim,
Yer altında cânım ile kulluk eyledim,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

ايرانلاردين فيض و فتوح آلالماديم
يوز يكرمه بيش كا كيرديم بيلالماديم
حق تعالى طاعت لارين قيلالماديم
اي‌شتيب اوقوب ييركا كيردى قول خواجه احمد

Erenlerden feyz ve fetih alamadım,
Yüz yirmibeş yaşa girdim bilemedim,
Hakk Teâlâ'ya ibâdelerini kılamadım,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

بولغای مین مو محمدنی خاص امتی
امت دیسه عاصی لارین خوش دولتی
بالدین تاتلیغ ایرور منکا بو محنتی
ایشتیب اوقوب ییرکا کیردی قول خواجه احمد

Olur muyum Muhammed'in hâs ümmeti,
Ümmet dese âsîlerin hoş devleti,
Baldan tatlıdır bana bu mihneti,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

بیزلار اوچون جانلار چیکتی اول محمد
امت بولسنك غم ییمس سین یالغان امت
کیچه کوندوز حاصل لارینك عیش عشرت
ایشتیب اوقوب ییرکا کیردی قول خواجه احمد

Bizler için cânlar çekti o Muhammed,
Ümmet olsan gâm yemezsin sahte ümmet,
Gece gündüz elde ettikleri yeme-içme ve işret,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

ایلیك یاشده ندا کیلدی اولمك آسان
شرطی اولدور سینده بولسه نور ایمان
تانکلا بارسنك دیداریغه قیلور مهمان
ایشتیب اوقوب ییرکا کیردی قول خواجه احمد

Elli yaşda ses geldi ölmek kolay,
Şartı odur sende olsan imân nûru,
Sabahla gitsen Cemâline eyler konuk,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

ای مؤمن لار بو دنیانی پایانی یوق
چین اولورسین هرکیز مونی یالغانی یوق
کیم بیلمسه و الله آنی ایمانی یوق
ایشتیب اوقوب ییرکا کیردی قول خواجه احمد

Ey müminler bu dünyânın sonu yok,
Doğru bilirsen aslâ bunun yalanı yok,
Kim bilmese vallahi onun imânı yok,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

اصلیم تفراق نسلیم تفراق برچه دین خوار
باسیب اوتسنك مردار جسمیم قیلغوچی عار
کیم عار ایتسه شیطان قومی هوس بار
ايشتیب اوقوب ییرکا کیردی قول خواجه احمد

Aslım toprak, neslim toprak, herşeyden âciz,
Basıp geçsen kirli cismin kılacağı âr,
Kim âr etse şeytân kavmi havası var,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

چین ذاکرغه خدا اوزی قیلدی رحمت
تانکلا بارسه جنت ایچره بیرور خلعت
روز محشر دیدار کوروب سورگای دولت
ایشتیب اوقوب ییرکا کیردی قول خواجه احمد

Gerçek zakire Allah kendi eyledi rahmet,
Sabahla varsa cennet içinde verir hilat,
Mahşer günü Cemâl görüp sorunca devlet,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

بنده بولسنك محنت تارتقيل غافل آدم
عاقل ايرسنك غنيمت دور سنكا شولدم
امانت دور عزير جانينك يورمه بی غم
ايشتيب اوقوب ييركا كيردی قول خواجه احمد

Kul olsan sıkıntı çek gâfil insân,
Akıllı isen ganîmetdir sana şu dem,
Emânetdir azîz cânın yürüme gamsız,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

آلتميش اوچده سنت بولدی ييركا كيرمك
رسول اوچون ايكی عالم بر باد بيرمك
عاشق لارنی سنتی دور تريك اولمك
ايشتيب اوقوب ييركا كيردی قول خواجه احمد

Altmış üç yaşta sünnet oldu yere girmek,
Rasûl için iki âlem berbât edivermek,
Âşıkların sünnetidir diri ölmek,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

امّت بولسنك ايشتيب جانينك بيرمس موسين
مصطفی غه جانينك قربان قيلمس موسين
جان نه بولغای ايمانينكنی بيرمس موسين
ايشتيب اوقوب ييركا كيردی قول خواجه احمد

Ümmet olsan işitip cânını vermez misin?
Mustafâ'ya cânını kurbân eylemez misin?
Cân ne olacak, imânını vermez misin?
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

قول خواجه احمد آلتميش اوچده غايب بولدی
ادب ساقلاب مصطفی غه نايب بولدی
سلطان بولدی محنت تارتيب تايب بولدی
ايشتيب اوقوب ييركا كيردی قول خواجه احمد

Kul Hoca Ahmed altmış üç yaşta gaib oldu,
Edebi koruyup Mustafâ'ya nâib oldu,
Sultân oldu, sıkıntı çekip tayyib oldu,
İşitip okuyup yere girdi Kul Hoca Ahmed.

حكمت Hikmet

ايا دوستلار پاك عشقنی قولغه آلديم
بو دنيانی دشمن توتوب يوردوم منا
يقام توتوب حضرتيغه سيغنيب كيلديم
عشق بابی ده منصور صفت بولدوم منا

Ey dostlar temiz aşkını ele aldım,
Bu dünyâyı düşman tutup yürüdüm ben işte.
Yakam tutup Hazret'ine sığınıp geldim,
Aşk kapısında Mansûr gibi oldum ben işte

عشق یولیده عاشق بولوب منصور اوتی
بیلین باغلاب حق عشقی نی محکم توتی
ملامت لار اهانت لار کوب ایشتی
ای مؤمنلار مین هم منصور بولدوم منا

Aşk yolunda âşık olup Mansûr geçti,
Belini bağlayıp Hakk işini sıkı tuttu,
Melâmetler ihânetler çok işitti,
Ey müminler hem Mansûr oldum ben işte.

عاشق منصور انا الحق نی تیل کا آلدی
جبریل کیلیب انا الحق نی بیرکا ایدی
جبریل کیلیب باشنك بیر دیب یولغه سالدی
دارکا آسیلیب دیدارینی کوردوم منا

Âşîk Mansûr "Enel Hakk' ı dile getirdi,
Cebrâîl gelerek "Enel Hakk"ı beraber söyledi,
Cebrâîl gelerek başın ver deyip yola saldı,
Darağacına asılıp cemâlini gördüm ben işte.

منصور کیلکاچ دار ایکیلیب اوزی آلدی
باطن کوزی آچوقلاری حیران قالدی
پرتو سالیب الله اوزی نظر قیلدی
وا شوقا دیب دیدارینی کوردوم منا

Mansûr gelince dârağacı eğilip kendi aldı,
Bâtın gözü açık olanlar hayrân kaldı,
Işık salıp Allah kendisi nazâr eyledi,
Ey sevgili deyip cemâlini gördüm ben işte.

نیدا کیلدی اوشل دارغه کوب بوغماغیل
محکم تورغیل هریان باقیب سن آغماغیل
تاشقه آیدی امریم توتوب سین تیکما کیل
لوح المحفوظ تخته سیده کوردوم منا

Nidâ geldi o dârağacına: "çok boğma" diye,
"Sıkı dur her yan bakıp, sen ağma"diye,
Taşa dedi: "Emrimi tutup sen değmeyesin"
Levh-i Mahfûz tahtasında gördüm ben işte.

اوچ یوز ملا یغیلیب بتی کوب روایت
شریعت دور مین هم بتای بیر روایت
طریقت ده حقیقت ده حق حمایت
باشیم بیریب حق سرینی بیلدیم منا

Üç yüz molla yığılıp yazdı çok rivâyet,
Şeriatdır ben de yazayım bir rivâyet,
Tarikatda hakikatda haktır himâye etmek,
Başımı verip Hakk sırrını bildim ben işte.

انا الحق نی معنی سنی بیلماس نادان
دانا کیراک بو یوللارده پاک مردان
عاقل قول لار حق یادینی ایدی جانان
جاندین کیچیب جانانه نی سویدوم منا

"Enel Hakk'ın anlamını bilmez câhil,
Bilge gerek bu yollarda, mertler denizi,
Akıllı kullar Hakk yâdına "sevgili" dedi,
Cândan geçip Sevgili'yi sevdim ben işte.

ايما قيلديم دانا بولسه معنى آلسون
قال علمدين بتيب ايديم نشان قالسون
در و گوهر سوزلاريمنى ايچكا سالسون
حالدين ايتيب عاشق لارغه بيرديم منا

Îmâ eyledim ârif olsa ibret alsın,
Zâhir ilminden yazıp söyledim işâret kalsın,
İnci-gevher sözlerimi gönlüne koysun,
Hâlden deyip Aşıklara verdim ben işte.

ايسيز منصور خوارليق بيرله بولدى ادا
بير سوز بيرله يارانلاردين بولدى جدا
حال تيلين هيچ كيم بيلمس تنكريم كواه
قانلار يوتوب مين هم كواه بولدوم منا

Sâhibsiz Mansûr hor görülmekle tam oldu,
Bir söz ile dostlardan ayrı kaldı,
Kalb hâlini hiç kimse bilmez, Tantanık Rabb'im,
Kanlar yutup ben hem tanık oldum ben işte.

شاه منصورنى انا الحقى بيجا ايمس
يولنى تابقان بيزكا اوخشاش كمراه ايمس
هر ناجنس لار بو سوزلاردين آكاه ايمس
آكاه بولوب بوى خدا آلديم منا

Şeyh Mansûr'un "Enel Hakk"ı yersiz değil,
Yolu bulan bize benzer günâhkâr değil,
Her soysuzlar bu sözlerden haberli değil,
Haberli olup Hakk kokusu aldım ben işte

بير تون سحر غريب منصور كوب يغلادى
پرتو ساليب الله اوزى رحم ايلادى
آندين سونكره چلتن باقب شراب بيردى
دانالارغه بو سوزلارنى ايديم منا

Bir gece seherde garîb Mansûr çok ağladı,
Işık salıp Allah kendisi rahmet eyledi,
Ondan sonra Kırklar bakarak şarâp verdi,
Bilgelere bu sözleri dedim ben işte

نادان لاركا ايسيز سوزوم حيف حكمت
آدم مين ديب بيلين باغلار قانى همت
دنيا اوچون بير بيريغه قيلماس شفقت
ظالم لاركا اسير بولوب اولديم منا

Câhillere değil sözüm, dolu hikmet,
İnsanım deyip belini bağlar, hani himmet?
Dünyâ için birbirine eylemez şefkat,
Zâlimlere esîr olup öldüm ben işte.

ظالم لارده حدنه بولغاى بيزده كناه
درويش لارنى حلقى مردار اوتمس دعا
اول سبب دين پادشاه قيلور بيزكا جفا
آيت حديث معنى سيدين ايديم منا

Zâlimlerde had ne ola, bizde Günâh,
Dervîşlerin huyu kötü, geçmez duâ,
O nedenle Sultân kılar, bize cefâ,
Âyet hadîs anlamından söyledim ben işte.

ظالم اكر جفا قيلسه الله ديكيل
ايلكينك آچيب دعا ايلاب بويون سونكيل
حق دادينك كا يتمس بولسه كله قيلكيل
حقدين ايشتيب بو سوزلارنى ايديم منا

Zâlim eğer cefâ eylese "Allah" de,
Elini açıp duâ eyleyip sabreyle,
Hakk yardımına yetmez olsa endişe eyle,
Hakk'dan işitip bu sözleri söyledim ben işte.

ظالم اكر ظالم ايلاسه منكا يغلا
ياشينك ساچيب منكا سيغنيب بيلينك باغلا
حرام شبهه ترك ايتبان يورك داغلا
ظالم لاركا يوز مينك بلا بيرديم منا

"Zâlim eğer zulüm eylese Bana ağla,
Yaşını saçarak Bana sığınıp belini bağla,
Harâm şüphe terk ederek yürek dağla.."
Zâlimlere yüzbin belâ verdim ben işte.

ظالم لارنى قربى نيدور مين يراتقان
يراتقان نى منظور قيلماى سين اونوتقان
ميندين كيچيب ظالم لارنى ايلكين توتقان
ظالم لاركا اوزوم رواج بيرديم منا

Zâlimlerin yakınlığı nedir Ben Yaradan;
Yaradan'ı aklına getirmeden sen unutan,
Benden vazgeçip zâlimlerin elini tutan..."
Zâlimlere kendim kıymet verdim ben işte.

سينكا جزا يراتقانغه يالبارمادينك
الله ديبان تونلار توروب اينكرامادينك
حقيقت دين سوزلار ايتيم ايشتمادينك
ظالم لارنى ايلكيلن اوزون قيلديم منا

Sana cezâ, Yaradan'a yalvarmadın,
"Allah" deyip geceleri kalkıp inlemedin,
Gerçeklerden sözler söyledim, işitmedin,
"Zâlimlerin elini uzun kıldım ben işte."

اى بى خبر حقه كونكل يوكورتمادينك
دنيا حرام آندين كونكل ساووتمادينك
نفس دين كيچيب الله سرى تولغانمادينك
بو نفس اوچون زار حيران بولديم منا

Ey habersiz Hakk'a gönül yürütmedin,
Dünyâ Harâm, ondan gönül soğutmadın,
Nefsden geçip Allah'a doğru yönelmedin,
Bu nefs için ağlamaklı ve şaşkın oldum ben işte

ظالم لارنى شكوه قيلمه ظالم اوزونك
خويونك ريا تأثير قيلمس خلقه سوزونك
دنيا مالين تولا بيرديم تويمس كوزونك
حريص لارنى سجين ايچره سالديم منا

"Zâlimleri şikâyet etme, zâlim kendin,
Huyun riyâ, etki etmez halka sözün,
Dünyâ mâlını dolu verdim doymaz gözün,
Harîsleri "Siccin" içine saldım ben işte."

لعل لبی جنبش قیلیب ایدی سنی	*Kızıl dudağı hareketlenip Sen'i söyledi,*
جان دلیم امت لاریم کوز روشنی	*Cân ve kalbim ümmetlerinin gözaydınlığı,*
حقه قللوق مینکا امت بولغان قنی	*"Hakk'a kul, bana ümmet olan hani?"*
چین امت نی سینه سینه قویدیم منا	*Gerçek ümmetin sinesine koydum ben işte.*
قول خواجه احمد حق سوزینی سوزلاب اوتی	*Kul Hoca Ahmed Hakk sözünü söyleyip geçti,*
عین الیقین طریقتده بوزلاب اوتی	*Aynel-yakîn tarikatta bozlayıp geçti,*
علم الیقین شریعت نی سوزلاب اوتی	*İlmel-yakîn Şeriatı gözleyip geçti,*
حق الیقین حقیقت دین ایدیم منا	*Hakkel-yakîn hakikatından söyledim ben işte.*

حکمت Hikmet

تعالی الله عاشق لارکا بیردی عشقین	*Allah Teâlâ Aşıklara verdi aşkını,*
شاکر بولوب اورتاب یانیب کویدوم منا	*Şükreden olup tutuşup yandım ben işte,*
ایکی عالم کوزلاریمغه خشخاش دانه	*İki âlem gözlerime haşhaş tanesi,*
کورونمدی یالغوز حقنی سویدیم منا	*Görünmedi yalnız Hakk'ı sevdim ben işte.*
جاندین کیچیب یالغوز حقنی جانغه قوشتوم	*Cândan geçip yalnız Hakk'ı câna kattım,*
اندین سونکره دریا بولوب تولوب تاشتیم	*Ondan sonra deryâ olup dolup taştım,*
لامکان نی سیر ایتیبان مقام آشتیم	*Lâmekân-ı seyrederek makâm aştım,*
دنیا عقبین یوز مینك طلاق قویدیم منا	*Dünyâ ardında yüzbin talâk koydum ben işte.*
حق آلدیده عقل کامل دم اورالماس	*Hakk önünde en üstün akıl bile duramaz,*
عشق شدّتی طغیان قیلسه بیر دم تورماس	*Aşk şiddeti coşsa bir an durmaz,*
پروانه دیك اخکر بولور اوزین بیلماس	*Kelebek gibi kor hâline gelip kendini bilmez,*
بو سرلارنی جانانه دین تویدیم منا	*Bu sırları Sevgili'den duydum ben işte.*

طريقت نی يوللارينی عقبه سی كوب
پاك عشقی نی قولغه آلمای بولماس يوروب
ديدارينی كورسه بولماس تون كون اوتوب
هيچ اوخلامای ديدارينی كوردوم منا

Tarîkatın yollarının ötesi çok,
Temiz aşkını ele almadan yürüyüp olmaz,
Cemâlini görse olmaz gece gündüz uyuyup,
Hiç uyumadan Cemâlini gördüm ben işte.

طريقت نی يولی قاتيغ طرفه شاشتيم
باشيم قاتی پير مغان سری قاچتيم
پير ايتاكين توتوب باطن كوزين آچتيم
رسوا بولوب يول لار كيزيب يوردوم منا

Tarîkatın yolu çetin sonsuz şaştım,
Başım kurudu Pîr-i Kâmil'e kaçtım,
Pîr eteğin tutup bâtın gözünü açtım,
Rezil olup yollar gezip yürüdüm ben işte,

طريقت نی يول لاريدر قاتيغ عذاب
بو يوللارده نيچه عاشق بولدی تراب
عشق يوليغه هركيم كيرسه حالی خراب
ايرنلاردين يول نی سوراب يورديم منا

Tarîkatın yollarıdır çetin azâb,
Bu yollarda nice âşık oldu toprak,
Aşk yoluna her kim girse hâli harâb,
Erenlerden yolu sorup yürüdüm ben işte

طريقت نی يول لاريدور طرفه اولوغ
روزی قيلكان بنده سيغه بولغای ياوغ
اوچقونی غه طاقت قيلمس يتی تموغ
ای يارانلار عزيز جاندين تويديم منا

Tarîkatın yollarıdır sonsuz yüce,
Nasîb kılan kuluna oldu yakın,
Zerresine dayanamâz yedi cehennem,
Ey dostlar azîz Cândan doydum ben işte.

حقيقت نی معنی سی كا يتكان كشی
بيخود بولوب كويوب يانار ايچی تاشی
قانلار آقار كوزلاريدين آقار ياشی
كوز ياشيم نی تحفه قيليب بارديم منا

Hakikatın anlamına yeten kişi,
Şaşkın tutuşup yanar içi dışı,
Kanlar akar gözlerinden akan yaşı,
Gözyaşımı armağan eyleyip vardım ben işte.

شريعت دور عاشق لارنی افسانه سی
عارف عاشق طريقت نی دردانه سی
قيده بارسه جانانه سی همخانه سی
بو سرلارنی عرش اوستيده كوردوم منا

Şeriattır âşıkların efsânesi,
Ârif âşık tarikatın inci tanesi,
Nereye gitse Sevgili'si, evdeşi,
Bu sırları arş üstünde gördüm ben işte.

محبت نی باغین کیزمای عاشق بولمس
خوارلق زارلق تارتماکونجه نفسینک اولمس
بیر قطره غه قانع بولمای اول در بولمس
قانع بولوب خاص گوهرین آلدیم منا

Aşkın bağını gezmeden âşık olunmaz,
Hakirlik-ağlamaklık çekmedikçe nefsin ölmez,
Bir damlaya râzı olmadan o inci olmaz,
Râzı olup hâs cevherinden aldım ben işte.

عشق اوتیغه کویکان عاشق رنکی اوچار
عقبی سری جدل قیلیب موندین کوچار
مونده بولغان کره لارنی آندي آچار
رسول دنیا جیفه دیدی قویدوم منا

Aşk ateşine yanan âşığın rengi uçar,
Âhirete doğru çekip alıp burada geçer,
Burada olan düğümlerini orada açar,
Rasûl dünyâ leştir dedi bıraktım ben işte.

حقیقت لیق عاشق لارنی رنکی سینوق
آیینه غه نظر قیلسه آندین تانوق
اوزی حیران کونکلی ویران کوزی یاشلوق
قدرتي غه حیران بولوب قالدیم منا

Gerçek âşıkların rengi soluk,
Aynaya göz atsa ondan parlak,
Özü hayrân gönlü vîrân gözü yaşlı,
Kudretine hayrân olup kaldı ben işte.

الله ایدی کوب یغلاسنك کورکونك مینی
زاری قیلسنك بندم دیبان ایتغوم سنی
جاندین کیچیب مینی استار عاشق قنی
الهام کیلدی چین قولاقغه آلدی منا

Allah dedi "Çok ağlasan göresin Beni,
Ağlayıp inlesen kulum deyip söyleyim seni,
Cândan geçip beni isteyen âşık hani...",
İlhâm geldi gerçek kulağa aldım ben işte.

چین کونکل ده کویکانلارکا دیدار عطا
یلغان عاشق یولغه کیرسه همه خطا
چین عاشق نی کوزی یاشلیغ قدّی دوتا
دوتا بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

Gerçek gönülde yananlara Cemâl armağan,
Yalancı âşık yola girse herşey hatâ,
Gerçek âşığın gözü yaşlı bedeni bükük,
Bükük olup yer altına girdim ben işte.

حقیقت لیغ چین عاشق غه تحفه بیرکوم
روز محشر نچوک سن دیب حالین سورکوم
شفیع بولوب شفاعت نی اوزوم قیلغوم
رحمتنکدین امید توتوب کیلدیم منا

Hakikatli gerçek âşığa armağan vereyim,
Mahşer günü "Nasılsın" deyip hâlini sorayım,
Şefâatçi olup şefâati kendim kılayım,
Rahmetinden ümîd tutup geldim ben işte.

قول خواجه احمد حق يادينى آيغيل مدام
حقدين قورقوب تينماى يغلا على الدوام
نماز اوقوب روزه توتوب هر صبح شام
مونداغ قيليب مراديمغه يتيم منا

Kul Hoca Aḥmed Hakk zikrini söyle dâimâ,
Hakk'dan korkup dinmeden ağla boyuna,
Namâz kılıp oruç tutup ḥer sabâḥ akşam,
Böyle yapıp murâdıma erdim ben işte.

Hikmet حكمت

اول قادريم قدرت برلان نظر قيلدى
خرّم بولوب يير آستيغه كيرديم منا
غريب بنده نك بو دنيادين سفر قيلدى
محرم بولوب يير آستيغه كيرديم منا

O Kâdir'im kudret ile nazar eyledi,
Mutlu olup yer altına girdim ben işte.
Garîb kulun bu dünyâdan göç eyledi,
Maḥrem olup yer altına girdim ben işte.

ذاكر بولوب، شاكر بولوب حقنى تابتيم
دنيا عقبى حرام قيليب ينچيب تيفتيم
شيدا بولوب رسوا بولوب جاندين اوتّيم
بى غم بولوب يير آستيغه كيرديم منا

Zikreden olup, şükreden olup Hakkı buldum;
Dünyâ, âḥiret ḥarâm eyleyip vurup teptim;
Tutkun olup, rezil olup cândan geçtim;
Gamsız olup yer altına girdim ben işte.

شوملوغوم دين تاغ تاشلار سوكتى مينى
فصيح تيلده سوكوب ايدى تحفنک قانى
عاشق بولسنگ اوّل باريب حقنى تانى
مرهم بولوب يير آستيغه كيرديم منا

Kötülüğümden dağlar, taşlar çekiştirdi beni,
Açık dilde çekiştirip dedi armağanın ḥani?
Âşîk olsan, önce varıp Hakk'ı tanı,
Maḥrem olup yer altına girdim ben işte.

سيزنى بيزنى حق يراتى طاعت اوچون
اى بوالعجب ايچمك ييمك راحت اوچون
قالوا بلى ديدى روحوم محنت اوچون
ادهم بولوب يير آستيغه كيرديم منا

Sizi, bizi Hakk yarattı ibâdet için;
Ey acâip, içmek, yemek, râḥat için;
"Kâlû belâ" dedi rûḥum sıkıntı için;
Edḥem olup yer altına girdim ben işte.

نفسیم مینی کوب یوکورتی حقّه باقمای
کیچه کوندوز بی غم یوردوم یاشیم آقمای
های هوس ما و من نی اوتقه یاقمای
پرغم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

Nefsim beni çok yürüttü, Hakk'a bakmadan;
Gece gündüz gamsız yürüdüm, yaşı akmadan;
Hay u heves, ben-benlik ateşe yakmadan;
Gamla dolu olup yer altına girdim ben işte.

قلنی کورسم قلی بولوب خذمت قیلسام
تفراق صفت یول اوستیده یولی بولسام
عاشق لارنی کویوب اوچکان کولی بولسام
همدم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

Kulu görsem, kulu olup hizmet eylesem,
Toprak gibi yol üstünde yolu olsam,
Âşıkların yanıp uçuşan külü olsam,
Hemdem olup yer altına girdim ben işte.

جاندین کیچیب محنت تارتیم بندم دیدی
قانلار یوتوب الله دیدیم رحم ایلادی
دوزخ ایچره قالمسون دیب غمیم یدی
خرم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

Cândan geçip sıkıntı çektim, kulum dedi;
Kanlar yutup "Allah" dedim, rahmet eyledi;
Cehennem içinde kalmasın deyip gamımı çekti,
Mutlu olup yer altına girdim ben işte.

یاشیم یتی آلتمیش اوچکا بر کونچه یوق
وا دریغا حقني تابمای کونکلوم سنوق
ییر اوستیده سلطان مین دیب بولدوم اولوق
شاکر بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

Yaşım ulaştı yirmi üçe, bir gün kalmadı,
Vah ne yazık, Hakk'ı bulamayıp gönlüm kırık,
Yer üstünde sultânım deyip oldum ulu,
Şükreder olup yer altına girdim ben işte.

شیخ مین دیبان دعوی قیلیب یولده قالدیم
فَشُ دستار پوجك پل غه ساتیب کیلدیم
نفسیم مینی هوا قیلدی یولده قالدیم
بیدم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

Şeyhim diyerek iddia eyleyip yolda kaldım;
Fes ve sarığı değersiz pûla satıp geldim;
Nefs ve hevâ azdı, yorulup kaldım
Huzûrsuz olup yer altına girdim ben işte.

باشیم تفراق اوزوم تفراق جسمیم تفراق
حق وصلی کا یتارمین دیب روحوم مشتاق
کویدیم یاندیم بولالمادیم هرکز آفاق
شبنم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

Başıp toprak, kendim toprak, cismim toprak;
"Hakk vuslatına ererim" diye, rûhum hevesli
Tutuştum yandım, olamadım aslâ tertemiz
Şebnem olup yer altına girdim ben işte.

پیر مغان نظر قیلدی شراب ایچتیم
شبلی ینکلیغ سماع ورروب جاندین کیچتیم
سرمست بولوب ایل خلقدین تانیب قاچتیم
زمزم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

Pîr-i Kâmil nazar eyledi, şarâp içtim;
Şiblî gibi semâ vurup cândan geçtim;
Sarhoş olup il ve halktan çekinip kaçtım
Zemzem olup yer altına girdim ben işte.

قل خواجه احمد ناصح بولسنك اوزونک کا بول
عاشق بولسنك جاندین کیچیب بیر یولی اول
نادانلارکا ایسنك سوزونك قیلمس قبول
محکم بولوب ییر آستیغه کیردیم منا

Kul Hoca Ahmed, öğüt verici olsan, kendine ol;
Âşîk olsan, cândan geçip bir kerecik öl,
Câhillere desen, sözünü eylemez kabûl;
Muhkem olup yer altına girdim ben işte.

Hikmet حکمت

آیا دوستلار نادان بیرلا الفت بولوب
بغریم کویوب جاندین تویوب اولدوم منا
توغری ایتسام ایگری یولغه بوینین تولغار
قانلار یوتوب غم زهریغه تویدوم منا

Ey dostlar câhil ile yakın olup,
Bağrım yanıp Cândan doyup öldüm ben işte,
Doğru söylesem eğri yola boynumu çeker,
Kanlar yutup gâm zehrine doydum ben işte.

نادان بیرله اوتکان عمرینك نار سقر
نادان بارسه دوزخ اندین قیلغای حذر
نادان بیرله دوزخ ساری قیلمانك سفر
ناذان ایچره خزان ینکلیغ سولدوم منا

Câhil ile geçen ömrüm nar sakar,
Câhil olsan cehennem ondan çekinir,
Câhil ile cehenneme doğru kılmayın sefer,
Câhiller içinde yaprak gibi soldum ben işte.

دعا قیلنك نادانلاربی یوزین کورمای
حق تعالی رفیق بولسه بیر دم تورمای
بیمار بولسه نادان لاربی حالین سورمای
نادانلاردین یوز مینك جفا کوردوم منا

Duâ edin câhillerin yüzünü görmeyim,
Hakk Teâlâ refîk olsa bir dem durmayayım,
Hasta olsa câhillerin hâlini sormayayım,
Câhillerden yüz bin cefâ gördüm ben işte.

داد ایلاسام حق دادیمکا یتارموکین
کوکسومداکي زنکارلاریم کیتارموکین
همه نادان بو عالمدین کیتارموکین
نادانلاردین یوز مینك جفا کوردوم منا

Haykırsam Hakk imdâdıma yetişir mi ki?
Göğsümdeki paslarım gider mi ki?
Bütün câhiller bu âlemden gider mi ki?
Câhillerden yüz bin cefâ gördüm ben işte

حق وصلي ني ایزلاب تاپماي حیرانه من
تینماي یغلاب کونکلي بوزوق دیوانه من
حالیم سورسانک من طالب جانانه من
جانان ایزلاب فنا بولوب کیلدوم منا

Hakk vuslatını arayıp bulmadan hayrâneyim,
Durmadan ağlayıp gönlü harâb divâneyim,
Hâlimi sorsan ben Sevgili'nin tâlibiyim,
Sevgili arayıp yok olup geldim ben işte.

ییر آستیغه قاچیب کیردیم نادانلاردین
ایلکیم آچیب دعا تیلاب مردانلاردین
غریب جانیم یوز تصدق دانالاردین
دانا تابمای ییر آستیغه کیردیم منا

Yer altına kaçıp girdim câhillerden,
Elim açıp duâ isteyib merd kişilerden,
Garîb cânım yüz tasadduk bilgelerden,
Bilge bulmayıp yer altına girdim ben işte.

نادانلارنی میندین سورمه کوکسوم چقه
حقدین قورقوب ماتم قورسم کولار قهقه
اغزی آچوق نفسی اولوق مثل لقه
نادانلاردین قورقوب سینکا کیلدیم منا

Câhilleri benden sorma göğüsüm çıka,
Hakk'dan korkup yas tutsam güler kahkahayla,
Ağzı açık nefsi ulu misli lakka,
Câhillerden korkup Sana geldim ben işte.

طمع قیلمه نادانلاردین قدرینك بیلمس
ظلمت ایچره یول اداشسنك یولغه سالمس
بوینونك قشیب زاری قیلسنك قولونك آلمس
نادانلارنی شکوه ایلاب کیلد.م منا

Birşey umma câhillerden kadrini bilmez,
Karanlık içinde yol şaşırsan yola salmaz.
Boyun büküp yalvarsan elini tutmaz,
Câhilleri şikayet ederek geldim ben işte.

اوّل آخر خوبلار کیتی قالدیم یالغوز
نادانلاردین ایشتمادیم بیر یخشی سوز
دانا کیتی نادان قالدی یدیم افسوس
یولني تابمای حیران بولوب قالدیم منا

Önce-sonra iyiler gitti kaldım yalnız,
Câhillerden işitmedim bir güzel söz,
Bilge gitti câhil ler kaldı çektim üzüntü,
Yolu bulamayıp şaşkın olup kaldım ben işte.

داغ هجران ایزدی بغریم قانی دردمند
دانا تفراق نادانلارنی کوکسي بلند
آیت حدیث بیان قیلسام قیلمس پسند
کوکسوم تشینك درد و غم کا تولدیم منا

Ayrılık yarası ezdi bağrımı ḥani dert ortağı,
Bilge toprak, câḥillerin göğüsü yüksek,
Âyet, ḥadîs beyân etsem beğenmez,
Göğsümü deşiniz derd ve gama doldum işte.

درد و حالت طغیان قیلدی بارمو طبیب
عرض حالیم منکا ایتای یالغوز حبیب
برچه طالب اولوش آلدی من بی نصیب
اولوش استاب دوتا بولوب کیلدیم منا

Derd ve ḥâlet azıp coştu var mı tabîb
Arz-ı ḥâlim sana söyleyim sadece Sevgili,
Bütün tâlipler pay aldı ben nasipsiz,
Pay isteyip iki büklüm olup geldim ben işte.

خانمانینك ترك ایلابان اولوش آلکیل
ای بیخبر دنیا ایشین آرقه سالکیل
الله سخی لطفین کوروب حیران قالکیل
کورار من دیب فنا بولوب کیلدیم منا

Evini-barkını terk eyleyip pay al,
Ey ḥabersiz dünyâ işini geriye koy,
Allaḥ sahi lütfunu görüp ḥayrân kal,
Görürüm deyip yok olup geldim ben işte.

من دفتری ثانی ایدیم سزکا یادکار
ارواحیم دین مدد تیلاب اوقونك زینهار
دعا قیلای واصل قیلسون پرواردکار
رحمن ایکام عرض ایتکالی کیلدیم منا

Ben ikinci defteri dedim size yâdigâr,
Rûḥumdan meded isteyip okuyun zinḥâr,
Duâ eyledim Vâsıl eylesin Allaḥ,
Raḥmân Mâlikim arz etmeğe geldim ben işte.

حکمتیم دین بهره آلغان کوزکا سورسون
اخلاص برلان کوزکا سورتوب دیدار کورسون
شرطی اولدور ریاضت غه بویون سونسون
جانلار چیکیب جانانه نی کوردیم منا

Hikmetimden nasîb alan göze sürsün,
İḫlâs ile göze sürüp Cemâl görsün,
Şartı odur riyâzete boyun sunsun,
Cânlar geçip Sevgili'yi gördüm ben işte.

دیدار اوچون گدا بولدیم امین دینك لار
ای طالب لار حالیم کوروب غمیم ینك لار
یولده قالغان قول احمدکا یول بیرینك لار
یولنی ایزلاب گدا بولوب کیلدیم منا

Cemâl için dilenci oldum âmîn deyiniz,
Ey tâlipler ḥâlimi görüp gamımı yeyiniz,
Yolda kalan Kul Aḥmed'e yol veriniz,
Yolu arayıp dilenci olup geldim ben işte.

قول خواجه احمد گدا بولسنك حقه بولكيل
باشينك برله ايرانلارکا خذمت قيلكيل
نظر تابسنك حلقه قوروب صحبت قيلكيل
حلقه ايچره آگاه بولوب توردوم منا

Kul Hoca Ahmed dilenci olsan Hakk'a ol,
Başın ile erenlere hizmet kıl,
İlgi bulursan halka kurup sohbet kıl,
Halka içinde âgâh olup durdum ben işte.

حکمت Hikmet

فاذكروا الله كثيرا ديب آيت كيلدى
ذكرين ايتيب زارى قيليب يوردوم منا
ديدارينى عاشق لاركا وعده قيلدى
عشق يوليده جانيم بيريب يوردوم منا

Allah'ı çok zikredin" diye Âyet geldi,
Zikrin deyip ağlayıp yürüdüm ben işte.
Cemâlini Aşıklara vaad etti,
Âşîk yolunda cânım verip yürürdüm ben işte.

چين عاشق نى الله سويوب بندم ديدى
ارا يولده قالمسون ديب غميم ييدى
يالغانچى لار ديداريمنى كورمس ديدى
عشق بابيده محكم بولوب توردوم منا

Sağlam âşıkı Allah sevip kulum dedi,
Ara yolda kalmasın deyip tasasını çekti,
Yalancılar cemâlimi görmez dedi,
Aşk kapısında sağlam olup durdum ben işte.

عاقل ايرسنك گورستان دين خبر آلغيل
من هم شونداغ بولورمن ديب عبرت آلغيل
موتوا قبل ان تموتوا كا عمل قيلغيل
بو حديث نى فكر ايلابان اولديم منا

Akıllı isen kabristandan haber al,
Ben de şunlar gibi olmam deyip ibret al,
"Ölmeden önce ölünüz"e göre amel eyle,
Bu hadîsi fikreyleyip öldüm ben işte.

خبر بيرور فَلْيَضحَكوا قليلا ديب
ينه ايتور وليبكوا كثيرا ديب
بو آيت نى معنيسى كا عمل قيل ديب
بو دنياده هيچ كولماين يوردوم منا

Haber verir "felyedhakû kalîlen" diye,
Yine der "velyebkû kesîran" diye,
Bu âyetini anlamına göre amel eyle diye,
Bu dünyada hiç gülmeden yürüdüm ben işte.

عمل سیزلار قهقه کولور خرم یورور
فرمانی غه بویون سونغان پرغم یورور
کیچه کوندوز دیده لاری پُرنم یورور
کوز یاشم نی دریا قیلیب یوردوم منا

Amelsizler kahkahayla güler şen yürür,
Fermânına boynunu sunan gamla dolu yürür,
Gece gündüz gözleri yaş dolu yürür,
Gözyaşım deryâ eyleyip yürüdüm ben işte.

نفس دین کیچوب چین عاشقلر الله دیدی
سحر توروب چهارضرب اوروب کوزین اویدی
رحم ایلابان الله اوزی نظر سالدی
آندین سونکره دریا بولوب تاشتیم منا

Nefsden geçip sağlam âşıklar Allah dedi,
Seher turup dört dövünüp gözünü oydu,
Rahmeyleyip Allah özü nazar eyledi,
Ondan sonra deryâ olup taştım ben işte.

ظالم نفسیم هیچ قویمایین اوتقه سالدی
وجودلاریم اوز اوزیدین کویوب یاندی
مشرک لارنی ایمانی نی شیطان آلدی
اعوذ بالله بسم الله دیب یوردیم منا

Zâlim nefsim hiç bırakmadan ateşe attı,
Vücûdum kendi kendine tutuşup yandı,
Müşriklerin imânını Şeytân aldı,
Eûzubillah bismillah deyip yürüdüm ben işte.

منافق لار دوزخ ایچره کویوب یانغای
ایمان ایلتکان خالص بولوب یانیب چیقای
ایمان سیزلار اوّل آخر کویوب یانغای
اوغانیمدین ایمان تیلاب یوردیم منا

Münâfıklar cehennem içinde tutuşup yanınca,
İmân eden Hâlis olup yanıp çıkınca,
İmânsızlar önce sonra tutuşup yanınca,
Allahımdan imân dileyip yürüdüm ben işte.

نفسیم نی هوا قیلدی طرفه شاشتیم
باشیم آلیب پیر مغان سری قاچتیم
قول خواجه احمد عقبه لاردین یلیب آشتیم
اوچقان قوشدیك لامكانغه آشتیم منا

Nefsim benim hevâ kıldı tafta şaştım,
Başım alıp Pîr-i Kâmil tarafına kaçtım,
Kul Hoca Ahmed ötelerden geçip aştım,
Uçan kuş gibi Lâmekân'a aştım ben işte.

حكمت Hikmet

وا دريغا نچوك قيلغوم غريب ليغده
غريب ليغده غربت ايچره قالديم منا
خراسان و شام و عراق نيت قيلوب
غريب ليغنى كوب قدرينى بيلديم منا

Vah ne yazık, nasıl eyleyim Garîblikte,
Garîblikte gurbet içinde kaldım ben işte.
Horasan ve Şam ile Irak'a niyet eyleyip,
Garîbliğin çok değerini bildim ben işte.

نه لار كيلسه كورمك كيراك اول خدادين
يوسفنى آيرديلار اول كنعاندين
توغغان ييريم اول مبارك تركستاندين
بغريمه تاش نى اوروب كيلديم منا

Neler gelse, görmek gerek O Huda'dan;
Yûsuf'unu ayırdılar o Ken'ân'dan;
Doğduğum yer o kutlu Türkistân'dan,
Bağırıma taşı vurup geldim ben işte.

غربت تيكدى مصطفى ديك ايرانلارغه
اوتوز اوچ مينك صحابه هم يارانلارغه
ابوبكر عمر عثمان مرتضى غه
غربت تيكدى آلاركا ايغوم منا

Gurbet değdi Mustafâ gibi erenlere,
Otuz üç bin Sahâbe ve arkadaşlara,
Ebû Bekir, Ömer, Osmân, Murtaza'ya
Gurbet değdi onlara hem, söyleyeyim ben işte.

غربت تيكسه پخته قيلور كوب خام لارنى
دانا قيلور هم خاص قيلور كوب عام لارنى
كيار كير تون تابسه ييور طعام لارنى
آنينك اوچون تركستانغه كيلديم منا

Gurbet değse, pişkin eyler çok hamları,
Bilge eyler, hem seçkin eyler çok sıradanları,
Giyer çul elbise, bulsa yer yemekleri,
Onun için Türkistan'a geldim ben işte.

غريب ليغ ده يوز ييل تورسه ايرور مهمان
تخت و بخت بوستانلارى ايرور زندان
غريبلقده قول بولدى اول محمود سلطان
اى يارانلار غربت ايچره كويديم منا

Garîblikte yüz yıl dursa, misâfirdir,
Tahtı, bahtı, bağları zindândır,
Garîblikte kul oldu o Mahmûd Sultân;
Ey arkadaşlar, gurbet içinde yandım ben işte.

غريب ليغ ده آرسلان بابام ايزلاب تابتى
هر سر كوروب پرده برله بو كوب يابتى
بحمد الله كوردوم ديدي ايزيم اوبتى
اوشبو سرنى كوروب حيران قالديم منا

Garîblikte Arslan Baba'm arayıp buldu;
Gördüğü sırları perde ile sarıp örttü;
"Allah'a hamd olsun, gördüm," dedi, izimi öptü;
Bu sırları görüp hayrân kaldım ben işte.

آرزوليق من قريند‌اشليغ ولايت غه
اولوغ بابام روضه سى آق تربت غه
بابام نى روحى سالدى بو غربت غه
هيچ بيلماسمن نچوك تقصير قيلديم منا

Arzuluyum akrabalık ve dostluğa,
Ulu babamın türbesi o Ak Türbe'ye,
Babamın rûhu saldı beni bu gurbete;
Hiç bilmem, nasıl kusur eyledim ben işte.

قول خواجه احمد سوزلاكانى حق نى يادى
ايشيتماكان دوستلاريغه قالسون پندى
غربت لانيب اوز شهريغه قيته ياندى
تركستانده مزار بولوب قالديم منا

Kul Hoca Aḥmed, söylediği Hakk'ın yâdı,
İşitmeyen dostlarına kalsın öğüdü,
Gurbete düşüp öz şehrine döndü yine,
Türkistan'da mezar olup kaldım ben işte..

حكمت Hikmet

كونكل كوزى ياروتماين طاعت قيلسه
دركاهيكا مقبول ايمس بيلديم منا
حقيقت ده بو سوزلارنى پاك اوركانب
لامكانده حق دين سبق آلديم منا

Gönül gözünü ışıldatmadan ibâdet eylese,
Dergâhına makbûl değil, bildim ben işte.
Hakikatten bu sözleri temiz öğrenip,
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

بير و باريم سبق بيردى پرده آچيب
يير و كوكده تورالمادى شيطان قاچيب
عشرت قيليب وَحدت مى دين تويا ايچيب
لامكانده حق دين سبق آلديم منا

Bir ve Var'ım dersler verdi perde açıp;
Yer ve gökte duramadı şeytân kaçıp;
Şölen eyleyip, vaḥdet meyinden doyasıya içip,
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

مونده جغا چيكانلارغه ديدار تخت
روز محشر عطا قيلكاى هم تخت بخت
يراتقانده قيلكان اوزى عاشقّه عهد
لامكانده حق دين سبق آلديم منا

Aşk makâmı türlü makâm, aklın ermez,
Baştan ayağa zorluk, cefâ, sıkıntı gitmez;
Melâmetler, iḥânetler eylese, geçmez;
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

کو زلاریمدین قانلار توکوب یاد ایتمدیم
یوز مینك تورلوك محنت سالدینك داد ایتمدیم
سندین قورقوب خسته کونکلوم شاد ایتمدیم
لامکانده حق دین سبق آلدیم منا

Gözlerimden kanlar döküp yâd etmedim;
Yüz bin türlü sıkıntıya koydun, feryâd etmedim,
Senden korkup hasta gönlümü şâd etmedim,
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

الله دردی ساتقون ایرمس ساتیب آلسنك
پیر مغان خدمتیده خاك بولمسنك
حق یولیغه کیریب بولمس پاك بولمسنك
لامکانده حق دین سبق آلدیم منا

Allah derdi satılık değildir, satıp alsan;
Pîr-i Kâmilhizmetinde toprak olmasan;
Hak yoluna girmek olmaz, temiz olmasan;
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

عشق پادشاه عاشق فقیر دم اورالمس
حق دین رخصت بولمکونچه سوزلا یالمس
حق پند ي نی آلغان دنیا ایزلا یالمس
لامکانده حق دین سبق آلدیم منا

Aşk pâdişâh, âşık fakîr, nefes alamaz;
Hak'tan izin olmadıkça konûşamaz;
Hak öğüdünü alan dünyâ arayamaz,
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

قول خواجه احمد ییتی یاشده سبق آلدیم
سیکزیمده دنیا عقبین طلاق قویدیم
توقوزومده خدایم نی حاضر بیلدیم
لامکانده حق دین سبق آلدیم منا

Kul Hoca Ahmed, yedi yaşta dersler aldım;
Sekizimde dünyâ tasasını terk eyledim;
Dokuzumda Huda'mı hâzır bildim;
Lâmekân'da Hakk'tan dersler aldım ben işte.

حکمت Hikmet

خوش غایب دین یتوشتي یخشي سوزوم تبرّك
ع اشق بولسنك اي طالب ریاضت ده بیلینك بوك
تون کیچه لار اوخلاماي یاش اوريني غه قانینك توك
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Hoş gâipten yetişti, güzel sözüm teberrük;
Âşîk olsan ey tâlip, riyâzette belini bük.
Geceleri uyumayıp yaş yerine kanını dök;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük

ارسلان بابام ایدیلار طالب لارده یوق اخلاص
پیرینك حاضر بولغانده نه حاجت خضر و الیاس
پیرغه قدم قویغانده یا ایتمه غوث الغیاث
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Arslan Baba'm dediler; tâliplerde yok ihlâs;
Pîrin hâzır olduğunda ne gerek Hızır İlyâs?
Pîr'e adım attığında anmayın Gavsu'l-gıyâs;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

طالب من دیب ایتورلار والله بالله ناانصاف
نامحرم غه باقارلار کوزلاریده یوق انصاف
کیشي مالین ییورلار چون دل لاري ایماس صاف
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

"Tâlibim" deyip söylerler, vallah, billah insâfsız
Nâmahreme bakarlar, gözlerinde yok insaf;
Kişi mâlını yerler, çünkü gönülleri değil sâf,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

پیر خذمتین قیلدوق دیب طالب مین دیب یورارلار
ییيب حرام حریش ني کولباریغه اورارلار
کوزلاریده نمي یوق حلقه ایچره کیرارلار
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

"Pîr hizmetini kıldık"deyip "tâlibim"deyip yürürler;
Yiyip Harâm, mekruhu, torbalarına vururlar,
Gözlerinde yaş yok, halka içine girerler,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

ذاکر مین دیب زور اورار چیقماس کوزیدین یاشي
دل لاریده غمي یوق ناکه آغریغاي باشي
مکر و حیله قیلورلار معلوم خداغه ایشي
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Zâkirim deyip ağlar, çıkmaz gözünden yaşı;
Gönüllerinde gamı yok, her an ağrıya başı;
Oyun-hile kılarlar, mâlum Hudâ'ya işi;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

طالب مین دیب ایتورلار کونکلیده یوق ذره نور
چین طالب ني سورسنکیز ایچي تاشي گوهردور
حقه عیان سرلاري ییمیش لاري صفا نور
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Tâlibim deyip söylerler, gönlünde yok zerre nûr;
Gerçek tâlibi sorarsanız, içi dışı gevher-inci,
Hakk'a açık sırları, yedikleri safâ-nûr,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

صورتلاري صوفي نقش قیامت دین قورقماس لار
فسق فجور حاصلي کناه لاردین هورکماس لار
ایا تسبیح ایلکینده ییغلاب یاشین توکماس لار
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Görünüşü sûfiye benzer, kîyâmetten korkmazlar;
Günâh ve harâm hâsılı, günâhlardan ürkmezler,
Riyâ tesbîhi elinde, ağlayıp yaşını dökmezler;
Arslan Babam sözlerini işitiniz teberrük.

ايا تسبيح ايليكينده زنار يخشي بيلسنكيز
حق رضاسي بو torور عشق سوداسين قيلسنكيز
عشقين آليب محشرده رسوا بولوب تورسنكيز
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرّك

Riyâ tesbîhi elinde, zünnâr iyi bilseniz;
Hak rızâsı budur aşk derdini eyleseniz,
Aşkını alıp mahşerde rezil olup dursanız;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

عشقه قدم قويغانلار حق ديدارين كورارلار
موسي صفت محشرده حق دين سؤال سورارلار
سرمست بولوب وصليده هو ذكريني قورارلار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرّك

Aşka adım atanlar, Hakk Cemâlini görürler;
Mûsâ gibi mahşerde Hakk'tan suâl sorarlar;
Sarhoş olup vuslatında Hû zikrini kurarlar;
Arslan Babam sözlerini işitiniz teberrük.

انشاء الله ايتكان ني حقدين تيلاب آلورمين
شيطان يوليدين آليب حق يوليغه سالورمين
مدد قيلسه مصطفي كناه لارين تيلارمين
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرّك

İnşaallah işiteni Hakk'tan dileyip alırım,
Şeytân yolundan alıp Hakk yoluna salarım;
Yardım etse Mustafâ, günâhlarını dilerim;
Arslan Babam sözlerini işitiniz teberrük.

ارسلان باب ني سورسنكيز پيغمبرغه اعتبار
صحابه لار اولوغي خاص بندهء كردكار
ياتقان ييري ناهموار بر كازهء خوار زار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرّك

Arslan Babamı sorsanız, Peygamber'e saygılı,
Sahâbeler ulusu, Rabb'in seçkin kulu,
Yattığı yeri perîşân, bir diken kulübesi;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

چهارشنبه كون ايشيتيب ناگاه حضرت بارديلار
ارسلان باب ني اوي غه اولكون مهمان بولديلار
ياتكان يري ناهموار كوروب حيران قالديلار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرّك

Çarşamba günü işitip ansızın Hazret vardılar;
Arslan Bâb'ın evine o gün misâfir oldular,
Yattığı yeri perîşân görüp hayrân kaldılar;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

اول محمد مصطفي توروب دعا قيلديلار
ملائك لار آمين ديب ايلكين آچيب تورديلار
شونداغ امت بيردينك ديب حق شكريني قيلديلار
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرّك

O Muhammed Mustafâ durup duâ eylediler,
Melekler âmîn deyip elini açarak durdular,
"Şöyle ümmet verdin" deyip Hakk şükrünü eylediler,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

صحابه لار ایدیلار ارسلان بابا دور آتینکیز
عرب لاري اولوغي پاكيزه دور ذاتینکیز
تربیت تن فرض دیدي فرچه سالیب یاتینکیز
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Sahâbeler dediler: Arslan Baba'dır adınız,
Arapların ulusu, tertemizdir zâtınız,
Ten terbiyesi farz dedi, ferece salıp yattınız;
Arslan Babam sözlerini işitiniz teberrük.

آخر زمان امت لار نقش قیلور اویلارین
نفس هواغه قوانیب بوزار هر دم خویلارین
شان شوكت لار بیلان برپا قیلور بوي لارین
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Âhir zamân ümmetleri süslerler evlerini;
Nefs hevâya sevinip bozar her an huylarını;
Şan ve şefkatler ile dik tutar boylarını;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

آخر زمان امت لار دنیا فاني بیلماسلار
کیتکان لاري كوروبان آندین عبرت آلماسلار
ایرانلاري قیلغانین كوروب كوزكا ایلماسلار
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Âhir zamân ümmetleri, dünyâ fânî, bilmezler;
Gidenleri görerek ondan ibret almazlar;
Erenlerin yaptığını görüp göze iliştirmezler
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

یخشي یول لاردین آزیب یامان یولغه آوشقان
شیطان لعین پیریم دیب دامني غه یاپوشقان
عزازیل ني پیریم دیب ایرته اخشام كوروشقان
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

İyi yollardan sapıp kötü yola savuşan
Lânetli şeytân Pîrim deyip eteğine yapışan,
Şeytâna Pîrim deyip sabâh akşam görüşen;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

ایمان اسلامین آلیب اولمایمین دیب كولوشكان
اولمایمین دیب دنیاده مولیم بیرلان اوروشكان
غافل لیق بیرله هر دم عمریني برباد بیركان
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

İmân-İslâmını alıp, ölmem deyip gülüşen,
Ölmem deyip dünyada Mevlâm ile vuruşan,
Gâfillik ile her an ömrünü boşa geçiren;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

وقتي ییتسه عزرائیل امانت ني بیر دیكاي
شیطان لعین پیریم دیب جان بیرارده كورنكاي
ایمان اسلامین آلوب حال دلین سورمكاي
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Vakti gelse, Azrâil, "Emâneti ver!" diyecek;
Lânetli şeytân, Pîrim diye, cân verende görünecek,
İmânını dinini alıp gönül hâlini sormayacak;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

توبه قیلسه توبه سین مولیم قبول قیلماکاي
الله دیسه خواجه سي قولین توتوب آلماکاي
جرم عصیان کرهین پیرکا باریب چچماکاي
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Tevbe kılsa, tevbesini Mevlâm kabûl kılmayacak,
Allah dese, Rabbi elini tutup almayacak,
Cürüm ve isyân düğümünü Pîre varıp çözmeyecek,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

ییتي یاشده ارسلان باب ترکستانغه کیلدیلار
باشم قویوب ییغلادیم حالیم کوروب کولدیلار
مینك بیر ذکرین اورکاتیب مهربانلیغ قیلدیلار
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Yedi yaşta Arslan Baba Türkistan'a geldiler,
Başımı koyup ağladım, hâlimi görüp güldüler,
Binbir zikrini öğretip merhâmet eylediler;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

کلام قیلدیم خرمادین مینکا وحشت قیلدیلار
اي بي ادب کودك دیب عصا آلیب سوردیلار
وحشتي دین قورقمادیم مینکا باقیب توردیلار
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Söz eyledim hurmadan bana hiddetlendiler,
"Ey edepsiz çocuk" deyip asâ alıp kovdular,
Hiddetinden korkmadım, bana bakıp durdular,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

آغزینك آچکیل اي کودك امانتینك برایین
مزاسیني یوتمادیم آچ آغزینکه سالایین
حق رسول ني بویروغین امت بولسام قیلاین
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Ağzını aç ey çocuk, emânetini vereyim;
Özünü yutmadım, aç ağzına koyayım,
Hak Rasûlün buyruğunu ümmet olsam, işleyeyim"
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

اغزیم آچتیم سالدیلار خرما ایسي قیلدي مست
ایکي عالمدین کیچیب والله بولدوم حق پرست
خواجه ملا ییغیلدي آلیب یوردي دست بدست
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Ağzımı açtım, koydular, hurma kokusu eyledi mest;
İki dünyadan geçip vallah oldum Hakk-perest;
Şeyh-molla toplandı, alıp yürüdüler el-ele
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

بابام ایدي اي بلام تکلیف قیلمادینك مینکا
بي‌ش یوز ییلدور کامیمده سقلاب ایردیم من سینکا
مزاسیني سیز الیب تلقین بیردینکیز مینکا
ارسلان بابام سوزلارین ایشیتینکیز تبرّك

Babam dedi: Ey oğlum, zorluk vermedin bana,
Beş yüz yıldır damakta saklar idim ben sana",
"Özünü siz alıp kabuğunu verdiniz bana;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

بابام ايدي اي بلام قاشيمده تور اولاين
جنازيم ني اوقوب كوم جان تصدق قيلايين
مدد قيلسه مصطفي علين غه كرايين
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرّك

Babam dedi: "Ey yavrum, karşımda dur, öleyim;
Namâzını kılıp göm, cânı tasadduk eyleyeyim,
Yardım eylese Mustafâ, İlliyyin Cennetine gireyim",
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

ييغلاب ايديم اي بابا ياش كودك مين بيلماسمين
كورونكيزني قزلارمين كوتاريب سالالماس مين
حق مصطفي سنتين كودك مين بيلماس مين
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرّك

Ağlayarak dedim: Ey Baba, genç çocuğum bilemem
Kabrinizi kazsalar ben götürüp koyamam
Hakk Mustafâ sünnetini, çocuğum, bilemem;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

بابام ايدي اي بلام ملايك لار يغيلكاي
جبرائيل امام بولوب اوزكالار تابع بولغاي
ميكائيل و اسرافيل كوتاريب كوركا قويغاي
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرّك

Babam dedi: Ey yavrum, melekler toplanacak,
Cebrâil imâm olup, diğerleri tâbi olacak;
Mikâil ve İsrâfil kaldırıp kabre koyacak;
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

قول خواجه احمد سوزونكني نادانلاركا ايتماكيل
سوزني ايتيب نادان كا پوچك پل كا ساتماكيل
آچدين اولسنك نامرددين هركيز منت تارتماكيل
ارسلان بابام سوزلارين ايشيتينكيز تبرّك

Kul Hoca Aḥmed, sözünü câḥillere söyleme,
Söz söyleyip, câḥile, değersiz pûla satma,
Açlıktan ölsen bile, nâmerdden aslâ minnet çekme,
Arslan Baba'm sözlerini işitiniz teberrük.

Hikmet حكمت

خضر بابام سالدي ميني اوشبو يولغه
آندين صونكره دريا بولوب تاشتيم دوستلار

Hızır Babam koydu beni işte bu yola,
Ondan sonra deryâ olup taştım dostlar,

شريعت نينك بازاريني سيران قيلديم
معرفت نينك بوستانيده جولان قيلديم
طريقت نينك پيشكاهنده طيران قيلديم
حقيقت نينك ايشيكيني آچتيم دوستلار

Şeriatın bostânında cevlân eyledim,
Tarîkatın gülzarında seyrân eyledim,
Hakikatten kanat tutup göklerde uçtum,
Marifetin eşiğini açtım dostlar.

الست خمرين پير مُغان تويا بيردي
ايچار بيرديم مقداريم چه قويا بيردي
قول خواجه احمد ايج و تاشيم كويا بيردي
طالب لاركا در و گوهر ساچتيم دوستلار

"Elest' şarâbını Pîr-i Kâmil doyasıya verdi,
İçiverdim mikdârım kadar koyuverdi,
Kul Hoca Ahmed içim dışım yanıverdi,
Tâliplere inci-cevher saçtım dostlar.

Hikmet حكمت

محبت نی جامين ايچكان ديوانه لار
قيامت كون اوت آغزيدين ساچار دوستلار
قدرت بيرله يراتيلكان ييتی تموغ
عاشق لارنی نعره سيدين قاچار دوستلار

Muhabbetin kadehini içen dîvâneler,
Kıyâmet günü ağzından ateş saçar dostlar,
Kudret ile yaratılmış yedi cehennem,
Âşıkların nârasından kaçar dostlar.

دوزخ ييغلاب داد ايلاكای خدايي كا
طاقتيم يوق عاشقلارنی بير آهی كا
قاچيب باركای حق تعالی پناهی كا
عاشق لارنی ياشی بيرلان اوچار دوستلار

Cehennem ağlayıp yalvaracak Allah'ına:
Tâkatım yok âşıkların bir âhına.
Kaçıp varayım Hakk Teâlâ penâhına;
Âşıkları yaşı ile söner dostlar.

عاشق لارى عشق دوكانين بارسه قوروب
انشاء الله دوزخ قاچقاي آندين قورقوب
ياشين ساچيب كوكسين آچيب يوزين سوروب
ييتى آسمان طاقت قيلماي كوچار دوستلار

Âşıkları aşk dükkânını varsa kurup,
Yaşını saçıp, göğsünü açıp, yüzünü sürüp,
İnşaallah, cehennem kaçacak ondan korkup,
Yedi semâ tâkat eylemeyip göçer dostlar.

رحمن ايكام ساقى بولوب مي ايچورسه
اهل عيال خانماندين پاك كيچورسه
وجوديمدين عزازيل نى حق قاچورسه
جرم عصيان كره لارين آچار دوستلار

Rahmân Rabb'im sâkî olup mey içirse,
Çoluk-çocuk, ev-barktan tam geçirse
Vücûdumdan şeytânı Hakk kaçırsa,
Cürüm ve isyân düğümlerini açar dostlar.

عشق بابي ني حق يوزيغه وا ايلاسه
خاص عشقى نى كونكل ايچره جا ايلاسه
لطف ايلاسه ايكي عالم شاه ايلاسه
عاشق لاري حق سريغه اوچار دوستلار

Aşk kapısını Hakk yüzüne açık eylese,
Hâs aşkını gönül içine yerleşik eylese,
Lutf eylese, iki âlemde sultân eylese,
Âşıkları Hakk'a doğru uçar dostlar.

سبحان ايكام بير قطره مى قيلسه انعام
ذكر سرنى ايته ايته قيلسام تمام
حور و غلمان جمله ملك انكا غلام
اوچماخ ايچره حرير تونلار بچار دوستلار

Sübhân Rabb'im bir katre mey eylese armağan,
Sır zikrini diye diye eylesem tamâm,
Hûrî-gılmân bütün melekler ona köle
Cennet içinde ipek giysiler biçer dostlar.

الله ديبان گوردين قوپسه عالم كويار
خاص بندم ديب رحمان ايكام يالغوز سويار
ياش اورنيغه قانين توكوب يوزنى بويار
حمدين ايتسه شيطان لعين قاچار دوستلار

Allah diyerek kabirden kalksa, âlem yanar,
Seçkin kulum deyip Rahmân Rabb'im, yalnız sever;
Yaş yerine kanını döküp yüzünü boyar,
Hamdini söylese lânetli şeytân kaçar dostlar.

مين ايتماديم الله اوزي وعده قيلدى
يولسيز ايديم لطف ايلابان يولغه سالدي
غريب بولوب ناله قيلديم قولوم آلدي
انداغ عاشق شوق شرابين ايچار دوستلار

Ben demedim, Allah kendi vaad eyledi,
Yolsuz idim, lutf eyleyerek yola koydu,
Garîb olup feryâd eyledim, elimi aldı,
Öyle âşık şevk şarâbını içer dostlar.

قول خواجه احمد عشق سيزلارنى ايشى دشوار
تانكلار بارسه حق كورساتمس انكا ديدار
عرش كرسى لوح قلم همه بيزار
عشق سيزلاركا دوزخ بابين آچار دوستلار

Kul Hoca Ahmed, aşksızların işi kötü,
Sabâha varsa, Hakk göstermez ona Cemâl,
Arş ve Kürsű, Levh ve Kalem hepsi bîzâr;
Aşksızlara cehennem kapısını açar dostlar.

حكمت Hikmet

عاصي جافي قلونك كيلدي دركاهنك كا
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي
ايرك ليك قادر ييغلاب كيلديم باركاهنك كا
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Âsî, câfî kulun geldi dergâhına,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",
Kudretli Kâdir ağlayıp geldim kapına,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

تون كيچه لار تانك آتقونچه ياتماق ايشيم
سحر توروب راز ايتمادي مونكلي باشيم
ندامت ده آقارموكين كوزده ياشيم
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Geceleri tan atana kadar yatmak işim,
Seherde kalkıp duâ etmedi dumanlı başım,
Pişmânlıkta akar mı ki gözde yaşım,
Elimi tutup yola koy Ente'l-Hâdî",

يولسيز يولغه كيرديم دوستلار حاليم خراب
خلقدين سورسام هيچ كيم بيرماس مينكا جواب
خالقيم سين يول كورساتكيل عاليجناب
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Yolsuz yola girdim dostlar hâlim harâb,
Halktan sorsam hiç kimse vermez bana cevâp,
Hâlık`ımsın yol göster bana yüce Yaradan,
Elimi tutup yola koy Ente'l-Hâdî",

خجالت ده قورقوب كيلديم گناهيمدين
ذاتي اولوغ پروردكار الهيم دين
ندا كيلدي نوميد قويماي دركاهيمدين
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Utanarak korkup geldim günâhımdan,
Zâtı yüce bağışlayan Allah`ımdan,
Nidâ geldi ümidsiz bırakmayıp dergâhımdan",
Elimi tutup yola koy Ente'l-Hâdî",

ييغلاب كيلديم حضرتينك كا ايا شاهيم
قبساب كيلديم قرانغولوق چيقيل ماهيم
پادشاهيم سين بير و باريم تكيه كاهيم
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Ağlayıp geldim Hazretine ey sultânım,
Sarıp geldi karanlık, çıkayım,
Sultânımsın Bir ve Var'ım tekkegâhım,
Elimi tutup yola koy Ente'l-Hâdî",

باشدين اياغ بولدي گناه قايده باراي
يول اداشكان ايتديك بولوب كيمدين سوراي
بو حال بيرلان ديدارينكني قايدين كوراي
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Baştan ayağa oldu günâh nereye gideyim,
Yolunu yitiren köpek gibi olup kimden sorayım,
Bu hâl ile Cemâlini nereden göreyim,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

مين بير كيتسام ايلييك اياق جمله كواه
رحمت ايتيب سين كيچماسنك حاليم تباه
شرمنده مين درمانده مين كوبتور كناه
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Ben sıkı tutsam el-ayak cümle güvâh,
Rahmet edip sen affetmesen hâlim perîşân,
Mahcûbum, derdliyim çoktur günâh,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

گناه دردي بيمار قيلدي طبيبم سين
محبوبم سين درمانيم سين حبيبم سين
يولده قالديم حاليم سورار رفيقم سين
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Günâh derdi hasta eyledi tabîbimsin,
Sevdiğimsin, dermânımsın, sevgilimsin,
Yolda kaldım hâlimi soran yoldaşımsın,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

فاسق فاجر رحمتينكدين نوميد ايماس
سيندين اوزكا هيچ كيم ميني يولغه سالماس
لطف ايتمسنك مشكل لاريم آسان بولماس
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Fâsık, fâcir rahmetinden ümîdsiz değil,
Sen'den başka hiç kimse beni yola koymaz,
Lutfetmesen müşküllerim kolay olmaz,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

هيچ كيشي يوق ييرده كوكده سين سين قادر
شكم يوقتور بو سوزم ده اوزونك ناظر
هم يكّه سين يگانه سين بيشك حاضر
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Hiç kimse yok yerde gökde Sen'sin Kâdir,
Şüphem yoktur bu sözümde özün şâhid,
Hem teksin, bir tanesin şüphesiz hâzır,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

مين يولونكده باش بيرماديم قادر خدا
باش نه بولغاي غريب جانيم يوز مينك فدا
درد هم اوزونك درمان اوزونك لطفونك دوا
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Ben yolunda baş vermedim Kâdir Allah,
Baş ne olsun Garîb cânım yüzbin fedâ,
Dert hem özün, dermân özün lûtfun devâ,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

جان و ايمان غذاسيدور سينينك ذوقينك
جانيم بيريب ساتقون آلاي سيني عشقينك
روز محشر شفيع بولغاي سيني شوقينك
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Cân ve imân gıdâsıdır Sen'in zevkin,
Cânım verip satın alayım Sen'in aşkını,
Mahşer günü şefâatçi olsun Sen'in şevkin,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

قل هو الله سبحان الله دين قمچي سي
روزه نماز تسبيح تهليل حق ايلچي سي
پير مغان طالب لاري يول باشچي مي
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

"Kul Huvallah Sübhânallah" din kamçısı,
Oruç, namâz, tesbîh, tehlîl Hakk elçisi,
Pîr-i kâmil tâliplerin yol başçısı,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

انت الهادي انت الحق ني ذكرين ايتسام
هادي بولسنك ايدي يولدين راستقه قيتسام
هر ذكريني تيلكا آليب نعره تارتسام
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

"Ente'l-Hâdî Ente'l-Hakk"ın zikrini desem,
Hâdî olsa idin eğri yoldan doğruya dönsem,
Hû zikrini dile alıp nara çeksem,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

انت الهادي انت الحق ني ذكري قوي
پير مغان سوزلاريدين آلسه فتوي
باطن لاري روشن بولوب بولور يخشي
قولوم توتوب يولغه مالكيل انت الهادي

"Ente'-Hâdî Ente'l-Hakk"ın zikri kavi,
Pîr-i kâmil sözlerinden alsa fetvâ,
Bâtınları aydınlanıp olur güzel,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

قول خواجه احمد رحمتينكدين اميد توتاي
خواجم مني بندم ديسه شكرين ايتاي
بندم ديماي يوز اوكورسه نيچوك ايتاي
قولوم توتوب يولغه مالكيل انت الهادي

Kul Hoca Ahmed rahmetinden ümîd tutayım,
Hacem benim kulum dese şükrünü edeyim,
Kulum demeyip yüz çevirse nasıl diyeyim,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

Hikmet حکمت

خوش قدرتليغ پروردكار بير و باريم
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي
ذاتي اولوغ رحمن ايكام هم جباريم
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Hoş kudretli Allah, Bir ve Var'ım,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",
Zâtı yüce Rahmân Rabb'im hem Cebbâr'ım,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

سحر وقتده ييغلاب توكسام قانلار كوزدين
كونكلم آچيب آكاه بولاي يخشي سوزدين
قدرتيغه محو بوليب كيتاي اوزدين
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Seher vaktinde ağlayıp döksem kanlar gözden,
Gönlüm incinip uyanık olsun güzel sözden,
Kudretine mahvolup gideyim özden,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

اجابت بي اندين تيلاب قيل مناجات
حاجتينكني روا قيلغاي قاضي حاجات
رحمت دريا تولوب تاشر يتسه فرات
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Cevâbı ondan dileyip eyle duâ,
İhtiyacını hâzır eyleyince ihtiyaç gideren,
Rahmet deryâsı dolup taşar yetse fırat,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

اي داد ايكام هيچ يتمادي سينكا داديم
يير و كوك بي نالان قيلدي بول فرياديم
روز محشر قيچقيرغايمو كيل آزاديم
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Ey imdâda yetici hiç ulaşmadı sana imdâdım,
Yer ve göğü ağlattı bu feryâdım,
Mahşer günü haykırayım mı gel azâdım,
Elimi tutup yola koy Ente'l-Hâdî",

بنده بولسنك ذكرين ايغيل قولونك آلسون
يولدين آزسنك رهبر بولوب يولغه سالسون
سحرلارده زاري قيلغيل رحمي كلسون
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Kul olsan zikrini de elini tutsun,
Yoldan sapsan rehber olup yola koysun,
Seherlerde ağla rahmeti gelsin,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî",

انت الهادي انت الحق بي ذكري الله
حق ذكريني ايغيل تينماي بولغونك آكاه
رحيم موليم نظر قيلسه اولور ناكاه
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

"Ente'l-Hâdî Ente'l-Hakk" Allah'ın zikri,
Hakk zikrini söyle dinmeden olasın uyanık,
Râhim Mevlâm nazar kılsa olur ansızın,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî".

انت الهادي انت الحق بي ذكري دلده
بيلماس نادان ذكرين ايتيب ظاهر تيلده
مين مين ديكان شيخ زمان آب و گيلده
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

"Ente'l-Hâdî Ente'l-Hakk"ı kalb zikrinde,
Bilmez câhil zikrini deyip zâhir dilde,
Benim diyen şimdiki şeyh su ve toprakta,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî".

انت الهادي انت الحق بي ذكري اولوغ
حق ذكريني ورد ايلاكان كونكلي سنوغ
ورد ايلاماي شيخ مين ديسه جايي تموغ
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

"Ente'l-Hâdî Ente'l-Hakk"ın zikri ulu,
Hakk zikrini vird eyleyenin gönlü kırık,
Vird eylemeyip "şeyhim" dese yeri cehennem,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî".

اي يرانلار نفس ايلكيدين آرمانده مين
عصيان يوكي دوتا قيلدي درمانده مين
عاجز قولونك هر نه قيلسنک فرمانده مين
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Ey dostlar nefs elinden perîşânım,
İsyân yükü belimi büktü dertliyim,
Âciz kulunum ne eylesen emrindeyim,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî".

قول خواجه احمد نفس دين اولوغ بلا بولماس
يول اوستيندا تفراق بولسام كافر اولماس
يير و كوك دين طعمه بيرسام هركيز تويماس
قولوم توتوب يولغه سالكيل انت الهادي

Kul Hoca Ahmed nefsden büyük belâ olmaz,
Yol üstünde toprak olsam kâfir olmaz,
Yer ve gökten yemek versem aslâ doymaz,
Elimi tutup yola koy "Ente'l-Hâdî".

حكمت Hikmet

قد علمنا انت في كل امور
انت كافي انت عافي يا غفور
كافي في الغيب هو من في الحضور
انت كافي انت عافي يا غفور

"Kad alimna ente fi külli umur",
Sensin Kâfî, sensin Âfî yâ Gafûr,
"Kâfî fil-gayb hüve men fi'l-huzur",
Sensin Kâfî, sensin Âfî yâ Gafûr.

مصطفي در حالت نزع ايرديلار
بير كروه ني عاصي ديب قايغورديلار
امتيم واي امتيم ديب ايديلار
انت كافي انت عافي يا غفور

Mustafâ naz makâmı ḥâline erdiler,
Bir topluluğu âsî deyip kaygı ettiler,
"Ümmetim, vay ümmetim deyip" söylediler,
Sensin Kâfî, sensin Âfî yâ Gafûr.

بيزني سويدي اوز كالارني سويمدي
هم اتا اناسي نى هم سويمدي
يرلقاديم ديما گونچه قويمدي
انت كافي انت عافي يا غفور

Bizi sevdi başkalarını sevmedi,
Hem anne ḥem babasını da sevmedi,
Bağışladım diyene kadar bırakmadı,
Sensin Kâfî, sensin Âfî yâ Gafûr.

حق تعالي دين ندا كيلدي انكا
امتينك اشين حواله قيل مينكا
جمله سين باغشلايين انده سينكا
انت كافي انت عافي يا غفور

Hakk Teala'dan nidâ geldi O'na;
"Ümmetimin işini bırak bana
Hepsini bağışlayayım orada sana."
Sensin Kâfî, sensin Âfî yâ Gafûr

ايدي مندين سونكره امت بولغوسي
فرض و سنت ني قويوب فسق ايتكوسي
اكثر امت دين ايمان كيتكوسي
انت كافي انت عافي يا غفور

Dedi "Benden sonra ümmetimin olacağı
Farz ve sünneti bırakıp günâḥ işleyeceği
Ümmetim çoğundan imanın gideceği... "
Sensin Kâfî, sensin Âfî yâ Gafûr

امتيم امت لار ايچره صافي دور
نيلايين كوبراكي عاصي جافي دور
قادريم اوز وعده سيغه وافي دور
انت كافي انت عافي يا غفور

"Ümmetim ümmetler içinde saftır
Neyleyim ki çoğu âsî-câfîdir
Kâdir Mevlâm öz vadesine vefalıdır."
Sensin Kâfî, sensin Âfî yâ Gafûr

مسكين احمد سين بو يازوق زهريدين
قوتولونك ايچسنك شراب مهريدين
كرچه كوب قورقوم الهيم قهريدين
انت كافي انت عافي يا غفور

Miskîn Aḥmed sen bu günâḥ zeḥrinden
Kurtulursun içsen rızâ şarâbından
Lâkin çok korkarım Allahım kaḥrından
Sensin Kâfî, sensin Âfî yâ Gafûr

حکمت Hikmet

خداوندا مینی سالغیل اوز یولونك کا
نفس ایلکیده هارب ادا بولدیم منا
فسق فجور تولوب تاشیب حددین آشتی
غرقاب بولوب عصیان ایچره قالدیم منا

Allahım beni salasın öz yoluna,
Nefs elinde harâb tamâm oldum ben işte,
Fısk ve fücûr dolup taşıp haddini aştı,
Boğularak isyân içinde kaldım ben işte.

دنیا نجس طالب بولوب ایتدیك یوردیم
استاب آنی آرقاسیدین تون کون قودیم
امرین توتمای حق یولیغه کوزم یومدیم
قایده بارای ایا دوستلار نیتکوم منا

Kirli dünyaya tâlip olup it gibi yürüdüm,
İsteyip onu arkasından gece gündüz kovaladım,
Emrini tutmayıp Hakk yoluna gözümü yumdum,
Nereye gideyim ey dostlar nideyim ben işte.

نفس شیطان اسیر قیلدی آدم اوغلین
شترلایین باغلاب آلدی ایکی قولین
نه مشکل دور اونك وسول نی بیلمای یولین
وا دریغا حسرت بیلان بارغوم منا

Nefs şeytân esîr kıldı Âdem oğlunu,
Develer gibi bağlayıp aldı iki kolunu,
Ne zordur sağ ve solu bilmeden yolunu,
Vah ne yazık hasret ile gideceğim ben işte.

یوق منینکدیك شوم بلا عالم ارا
هیچ بولمدی میندین رضا خلق خدا
ایمدی بولدی آخر مینی یوزوم قرا
وا ویلتا اوّل نیکا بولدیم منا

Yok benim gibi kötü belâ âlem içinde,
Hiç olmadı benden râzı halk ve Allah,
Şimdi oldu sonunda benim yüzüm kara,
Vah vay önceden oldum niye ben işte.

عطا قیلغان عزیز جان نی بیلمادیم مین
ظاهر باطن حاضر سین دیب تورمدیم مین
قرا یوزم درکاهینك کا سورمدیم مین
یا ربنا هر نه قیلسنك کیلدیم منا

Bağışladığı azîz cânı bilmedim ben,
Zâhir-bâtın hazırsın deyip durmadım ben,
Kara yüzümü dergâhına sürmedim ben,
Ya Rabbim her ne yaparsan geldim ben işte.

طاقتیم یوق اکر باقسم گناهیم کا
قیلاي توبه قاچیب کیلدیم پناهنك کا
رحمت بیرلان نظر قیلغیل خواجه احمدکا
هر نه قیلسنك من بینوا کیلدیم منا

Dayanma gücüm yok eğer baksam günahıma,
Tövbe eylemeğe kaçıp geldim penâhına,
Rahmet ile nazar eyle Hoca Ahmed'e,
Her ne yaparsan ben bînevâ geldim ben işte.

حكمت Hikmet

رحمن ايكام رحمتينكني جاري قيلغيل سحرده عصيان لايي غه باتديم ياري بيركيل سحرده	*Rahmân Rabbim rahmetini cârî eyle seherde;* *İsyân batağına battım, yardım et seherde.*
استغفر و استغفاريني قيلغيل يراق شيطاندين شيطان سيني آزغورور پناه بيركيل سحرده	*İstağfir ve istiğfarı eyle uzak şeytândan;* *Şeytân seni azdırır, selamet ver seherde.*
اميد بيرلان كيليب مين دركاهنكا الهيم بدكرده ام بدكردار قولوم آلغيل سحرده	*Ümit ile gelmişim dergâhına Allah'ım* *Günâhkârım, isyankâr elimi tut seherde.*
توبه قيلديم تيليمده دليم قورقماس خدايدين هم رحمت هم ديدار عطا قيلغيل سحرده	*Tevbe eyledim dilimde, gönlüm korkmaz Hudâ'dan,* *Hem rahmet ve cemâli armağan eyle seherde.*
يول سيز يولغه يول يوردوم غفلت ده عمروم اوتي يا قادر ذوالجلال يولغه سالغيل سحرده	*Yolsuz yola yol yürüdüm, gaflette ömrüm geçti;* *Ey Kâdir-i zülcelâl, yola sal seherde.*
سين سين مينينک پناهيم غضب قيلمه الهيم يا داناي كل حال حاليم سورغيل سحرده	*Sensin benim sığınağım, gazap eyleme Allah'ım,* *Ey bütün hâlleri bilen, hâlimi sor seherde.*
باشدين آياق گناهيم ايكي جهان غه سيغماس بندنک عاصي كناه كار پنهان قيلغيل سحرده	*Baştan ayağa günâhım iki cihana sığmaz,* *Kulun âsî, günâhkâr, gizli eyle seherde.*
تاغ دين آغر پرگناهيم عذر ايتاركا تيليم يوق گناهيم ني باغشلاب يكسان قيلغيل سحرده	*Dağdan ağır günâhım, özür demeğe dilim yok;* *Günâhımı bağışlayıp, yerle bir eyle seherde.*
گناهيم غه اقرار مين حاضر سين و ناظر سين قولوم آلغيل يا جبار يولغه سالغيل سحرده	*Günâhımı itirâf ederim, hazırsın hem fakîr,* *Elimi tut ey Cebbâr, yola koy seherde.*
غريب مين و بي كس مين بيچاره مين هم فقير سيندين اوزكا كيميم بار رحم ايلاكيل سحرده	*Garîbim ve kimsesizim, biçâreyim ve nâzırsın;* *Senden başka kimim var, rahmet eyle seherde.*

مین عاصي مین پرگناه حمد و ثنا ایتماس مین	*Ben âsîyim, Günâh dolu, hamd ve senâ söylemem,*
تاووق جانورني کورکیل ثنا ایتور سحرده	*Horozları gör, senâ söyler seherde.*

قول خواجه احمد حقدین قورق کیم قورقماس ایماني یوق	*Kul Hoca Ahmed Hakk'tan kork, kim korkmaz imânı yok,*
آل دینکده دور اول تموغ حاضر بولغیل سحرده	*Önündedir o cehennem, hâzır ol seherde.*

حکمت Hikmet

رحیم مولیم رحمی بیرله یاد ایلاسه	*Rahîm Mevlâm rahmi ile yâd eylese,*
نه یوز بیرله حضرتی غه بارغوم منا	*Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte,*
توبه قیلیب ایگری یولدین راست غه قایتیب	*Tövbe ederek eğri yoldan doğruya dönüp,*
نه یوز بیرله حضرتی غه بارغوم منا	*Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.*

حق بنده سین نامه لارین قولغه بیرسه	*Hakk bağlısının risâlelerini ele verse,*
حق الهیم رحمی بیرله رحمت قیلسه	*Hakk ilâhım rahmi ile rahmet etse,*
پیر مغان هادی بولوب یولغه سالسه	*Pîr -i kâmil doğru yolu gösterip yola koysa,*
نه یوز بیرله حضرتی غه بارغوم منا	*Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.*

بیر کون بولوب اجل وقتی یاوق یتسه	*Birgün olup ecel vakti yakın yetse,*
سینکا مینکا اصل وطن حکمین ایتسه	*Sana bana asıl vatan hükmünü söylese,*
اولمای توروب جان اچیغین زهرین تاتسه	*Ölmeden kalıp cân acısının zehrini tatsa,*
نه یوز بیرلان حضرتی غه بارغوم منا	*Ne yüz ile Hazreti'ne varayım ben işte.*

سرداش بولغان همراه لارینک شاشب کیتی	*Sırdaş olan yoldaşlarını şaşıp gitti,*
جدل قیلیب عقبه لاردین آشیب کیتی	*Çabalayarak ötelerden aşıp gitti,*
چار ضرب اوروب دریالاردیک تاشیب کیتی	*Dört dövünüp deryâlar gibi taşıp gitti,*
نه یوز بیرلان حضرتی غه بارغوم منا	*Ne yüz ile Hazretine varayım ben işte.*

وا ويلتا كيچه كوندوز قيلماى طاعت
حق رسول امت اوچون ييماى نعمت
ايچميش ييميش نعمت لارى قيغو محنت
نه يوز بيرلان حضرتى غه بارغوم منا

Vaḥ yazıklar gece gündüz etmeden ibâdet,
Hakk Rasûlü ümmet için yemeden nimet,
İçtiği yediği nimetleri kaygı ve sıkıntı,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.

حق رسول دنيا اوچون قيغورمدى
امت تيلاب اوزكا سوزكا دم اورمدى
دنيا ايچره لحظه آرام اول كورمدى
نه يوز بيرلان حضرتى غه بارغوم منا

Hakk Rasûlü dünyâ için kaygılanmadı,
Ümmet dileyip başkaca sözden baḥsetmedi,
Dünyâ üzerinde bir an râḥat o görmedi,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.

وا دريغا محشر كونى ظاهر بولسه
تنكرى اوزى قاضى بولوب ناظر بولسه
يمان ايشيم قيلمشلاريم حاضر بولسه
نه يوز بيرلان حضرتى غه بارغوم منا

Vaḥ ne yazık maḥşer günü zâḥir olsa,
Tanrı Zâtı ḥakem olup nâzır olsa,
Kötü işlerimi işlediğim ḥâzır olsa,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.

كيچه كوندوز تينماى يغلا قول خواجه احمد
درود ايتيب حق رسول غه بولغيل امت
هادى بولوب امت ديسه خوش سعادت
نه يوز بيرلان حضرتى غه بارغوم منا

Gece gündüz dinmeden ağla Kul Hoca Aḥmed,
Sâlât söyleyip Hakk Rasûl'e ol ümmet,
Doğru yola iletip ümmet dese ḥoş mutluluk,
Ne yüz ile Hazret'ine varayım ben işte.

حكمت Hikmet

رحمتينكدين نوميد قيلمه من غريب نى
آرام آلماى ييغلاب دعا قيلاى سنكا
كيچه لاري بيدار بولوب تانك آتقونچه
يومماى كوزنى ييغلاب دعا قيلاى سنكا

Raḥmetinden ümidsiz kılma ben garîbi,
Dinlenmeden ağlayıp duâ eyleyim sana,
Geceleri uykusuz kalıp tan atana dek,
Yunmadan gözümü ağlayıp duâ eyleyim sana.

درکاهنك كا ایمدی کیلیب بیلیم باغلاب
جان کویدوروب یوراك بغریم توتوب داغلاب
یقام توتوب اوتکان ایشکا چندان ییغلاب
اخلاص بیلان ییغلاب دعا قیلای سنکا

Dergâhına şimdi gelerek belimi bağlayıp,
Cânı yakıp yürek-bağrımı tutup dağlayıp,
Yakamı tutarak geçen işe çokça ağlayıp,
İhlâs ile ağlayıp duâ eyleyim sana.

کونکل باغی سبز ایکانده بیلمای یوردوم
عمریم کلی خزان بولدی ایمدی تویدوم
دنیا تاشلاب دین یولیغه قدم قویدوم
هزار داستان ییغلاب دعا قیلای سنکا

Gönül bâğı yeşil iken bilmeden yürüdüm,
Ömrüm geçti hazân oldu şimdi duydum,
Dünyâyı terk edip din yoluna adım attım,
Binbir defa ağlayıp duâ eyleyim sana.

بو یول لارده جان نی اسراب بولمس ایرمش
جان اسراغان بو یول لارکا کیرمس ایرمش
سود و زیان بولغاننی بیلمس ایرمش
بو حال برلان ییغلاب دعا قیلای سنکا

Bu yollarda cânı saklamak olmazmış,
Cânını esîrgeyen bu yollara girmezmiş,
Kâr-zarar olduğunu bilmezmiş,
Bu hâl ile ağlayıp duâ eyleyim sana.

قول خواجه احمد نفس تاغی دین چیقیب آشتی
فنا فی الله مقامی غه یاوقلاشتی
یوراك بغریم جوش اوروبان قیناب تاشتی
بو حال برلان ییغلاب دعا قیلای سنکا

Kul Hoca Ahmed nefs dağından çıkıp aştı,
Fenafillâh makâmına yakınlaştı,
Yürek-bağrım coşarak kaynayıp taştı,
Bu hâl ile ağlayıp duâ eyleyim sana.

حکمت Hikmet

عمریم آخر بولغانده نه قیلغایمن خدایا
جان آلغوچی کیلکانده نه قیلغایمن خدایا

Ömrüm sona erdiğinde ne eylerim Allah'ım;
Cân alıcı geldiğinde ne eylerim Allah'ım?

جان بیرمك نی و همدین عزازیل نی زخمی دین
شفقت بولمسه سندین نه قیلغایمن خدایا

Cân vermenin vehminden, Azrâil'in zahmetinden,
Şefkat olmasa senden, ne eylerim Allah'ım?

جان بيرمك ايشى دشوار آسان قيلغيل يا جبار
سندين اوزكا يوق غم خوار نه قيلغايمن خدايا

Cân vermek işi zor, kolay eyle yâ Cebbâr,
Senden başka yok gâm gideren, ne eylerim Allah'ım?

جانيم جدا بولغانده تنيم مونده قالغانده
تخته اوزره آلغانده نه قيلغايمن خدايا

Cânım ayrı olduğunda, bedenim burada kaldığında,
Sal üzere aldığında ne eylerim Allah'ım?

عاجز بولوب ياتقانده فرشته لار كيركانده
من ربك ديب سوركانده نه قيلغايمن خدايا

Âciz olup yattığımda, melekler girdiğinde,
"Rabbin kimdir?"diye soranda ne eylerim Allah'ım?

ايلتيب كوركا قويغانده يتى قدم يانغانده
سورغوچى لار كيركانده نه قيلغايمن خدايا

Götürüp kabre koyduğunda, yedi adım döndüğünde,
Sorucular girdiğinde ne eylerim Allah'ım?

من ربّك ديب تورغانده قرا كوندور اوشنده
ربّينك كمدور ديكانده نه قيلغايمن خدايا

"Rabbin kimdir?" deyip durduğunda, kara gündür o anda,
"Rabbin kimdir?" dediğinde ne eylerim Allah'ım?

قول خواجه احمد سن بنده نفس ايلكيده شرمنده
محشر كونى بولغانده نه قيلغايمن خدايا

Kul Hoca Ahmed sen kul, nefs elinde pişmân,
Mahşer günü olduğunda ne eylerim Allah'ım?

حکمت Hikmet

قهارآتليغ قهرينكدين قورقوب ييغلار خواجه احمد
رحمن آتليغ رحمينكدين اميد توتار خواجه احمد

Kahhâr adlı kahrından korkup ağlar Hoca Ahmed;
Rahmân adlı rahmından ümit tutar Hoca Ahmed;

كناهيم كوب آلهيم كيچوركاى سين كناهيم
برچه قول لار ايچيده عاصى قول دور خواجه احمد

Günâhım çok Allah'ım, bağışlayasın günâhım,
Bütün kullar içinde âsî kuldur Hoca Ahmed.

منافق لار يورارلار فسق و فجور قيلورلار
حرام شبهه ييورلار قورقوب ييغلار خواجه احمد

Münâfıklar yürürler, fısk ve fücûr kılarlar,
Harâm, şübhe yerler; korkup ağlar Hoca Ahmed.

طريقت نى بيلماديم حقيقت غه كيرماديم
پير بويروغين توتمه ديم عذرى كوبتو خواجه احمد

Tarikati bilmedim, hakikate girmedim,
Pîr buyruğunu tutmadım, özürü çoktur Hoca Ahmed.

آخر زمان بولغاندور پادشاه ظالم بولغاندور
حرام شبهه تولغاندور حيران بولور خواجه احمد

Âhir zamân olmuştur, sultân zâlim olmuştur,
Harâm, şübhe dolmuştur, şaşkın olur Hoca Ahmed.

شرمنده عاصى قول مين عشق يوليده بلبل مين
آرسلان باب كا قول مين قولنك بولور خواجه احمد

Pişmân olmuş âsî kulum, aşk yolunda bülbülüm,
Arslan Baba'ya köleyim, kölen olur Hoca Ahmed.

قول خواجه احمد طاعت قيل ييغلامقنى عادت قيل
بلاكيلسه طاعت قيل حقدين بولور خواجه احمد

Kul Hoca Ahmed ibâdet eyle, ağlamağı âdet eyle,
Belâ gelse tahammül eyle, Hakk'tan olur Hoca Ahmed.

حكمت Hikmet

كونكلوم قوشي اوچار دايم قنات توقوب
ايكي كوزوم ندامتده قانلار توكوب
تن اولتوروب رياضتده تيزين چوكوب
يا الهي عفو قيلغيل گناهيم ني

Gönlüm kuşu uçar her zamân kanat çırpıp,
İki gözüm pişmânlıkta kanlar döküp,
Bedeni öldürüp riyâzette dizini çöküp,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.

نادان ليقده قيلغان ايشيم بارچه خطا
توبه تقصير ايلاماديم يقام توتا
گردنيمكا طوق ينكليغ سالب فوطا
يا الهي عفو قيلغيل گناهيم ني

Câhillikte işlediğim işim hepsi hatâ,
Kusurlardan tevbe eylemedim yakamı tutarak,
Gerdânıma tavuk gibi koyup fota,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.

دنيا سويوب دين سوداسين اوتكاريب مين
يازوق يوكين ايا دوستلار بتكاريب مين
دركاهنكا معصيت لار كيلتوروب مين
يا الهي عفو قيلغيل گناهيم ني

Dünyâyı sevip din derdini attım,
Günâh yükünü ey dostlar çıkardım,
Dergâhına kötülükler getirdim,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.

شوم دنياغه كونكل باغلاب كاهل بولدوم
عشرت بيلان وا دريغه جاهل بولدوم
بو دنياني اوتاريني ايندي بيلديم
يا الهي عفو قيلغيل گناهيم ني

Kötü dünyaya gönül bağlayıp ergin oldum,
Eğlence ile vah yazık câhil oldum,
Bu dünyânın geçiciliğini şimdi bildim,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.

كونكل ملكين توتمش اوخشار ظلمت توني
من ليك ايچره پيدا بولور ما و مني
پير خذمتي يراق قيلور بيزدين آني
يا الهي عفو قيلغيل گناهيم ني

Gönül mülkünü tutmuş okşar karanlık gecesi,
Benlik içinde ortaya çıkar ben-benliği,
Pîr hizmeti uzak eyler bizden onu,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.

قول خواجه احمد گناهي كا قايل ايرور
هر كيم الله ديسه آنكا ياري بيرور
ايرانلاريني صحبتي كا مايل ايرور
يا الهي عغو قيلغيل گناهيم ني

Kul Hoca Ahmed günâhına aklı erer,
Her kim Allah dese ona varır,
Erenlerin sohbetine eğilimlidir,
Ya Allah'ım affeyle günâhımı.

Hikmet حكمت

مينك تومن تورلوك خطالار ميندين اوتسه عفو قيل
گوفتگوي ناروالار ميندين اوتسه عفو قيل
كر تلاوت قيلمشيم ده بو كلام الله ني
سهو عصيان خطالار ميندين اوتسه عفو قيل

Bin tümen türlü hatâlar benden geçse affeyle,
Ne denli kötü ameller benden geçse affeyle,
Eğer tilâvet ettiğimde bu Allah kelâmını,
Yanlış, isyân ve hatâlar benden geçse affeyle,

اوقوغانده غافل اوتسه يا غلط نقصان بيله
هر نيچوك بيجا بجالار ميندين اوتسه عفو قيل
مد بيلان اعراب و تشديدلارني تغير ايلاسام
بو كلامه هر خطالار ميندين اوتسه عفو قيل

Okuduğunda gâfil geçse veya yanlış noksan ile
Her nasıl yerli-yersizler benden geçse affeyle,
Med ile irâb ve teşdidleri değişik eylesem,
Bu kelâma her hatâlar benden geçse affeyle.

فحش اوقوسام بير كلمه سيني يا بير حرف ني
مونداغ ناتام دعالار ميندين اوتسه عفو قيل
آيت وعده وعيدني قيلسام مين تفرقه
فهم قيلماي نارسالار ميندين اوتسه عفو قيل

Yanlış okusam bir kelime veya bir harfini,
Böyle eksik duâlar benden geçse affeyle,
Vaâd ayeti vaâdini eylemesem ben fark,
Anlamayıp bazı şeyler benden geçse affeyle.

عزت اكرام قرآن ني بجا كيلتورمسام
بي ادب ليك بي اباليغ ميندين اوتسه عفو قيل
حضر تينكده مين كبي قولني خطاسي كوب ايرور
رو سياه ليك هر خطالار ميندين اوتسه عفو قيل

Kurân'ın izzet ve ikrâmını yerine getirmesem,
Edepsizlik, akılsızlık benden geçse affeyle,
Hazretinde ben gibi kulun hatası çoktur,
Yüz karası her hatâlar benden geçse affeyle.

خواجه احمد مسكيني نقصاني كوبتور دنياده
كرچه يارب مينك خطالار ميندين اوتسه عفو قيل

Hoca Ahmed Miskîn'in noksânî çoktur dünyada,
Gerçi ya Rab binlerce hatâ benden geçse affeyle.

حكمت Hikmet

الهی قادرا پروردکارا
رحم قيل بندنکا ای کردکارا

Ya İlâhî, Kâdir, Allah'ım,
Rahmet eyle kuluna ey Rahmân,

سغنیدیم حضرتینک کا ای الهی
یاراتقان جمله عالم نی پناهی

Sığındım Zât'ına ey Allah'ım,
Yaradan bütün âlemîn penâhı.

اجابت سندين و مندين مناجات
اى الهى ذوالجلال جمله حاجات

İcâbet Sen'den ve başvurmak bendendir,
Ey İlâh-ı Zül-celâl bütün hâcetlerde.

الهى حاجتيم نى سن روا قيل
كريم سن لطف ايله درديم دوا قيل

İlâhi hâcetimi Sen kolaylaştırır,
Kerîm'sin lûtf eyle derdime devâ eyle.

كرم برله كيچوركيل اى اريغ ذات
عذاب آخرت دين قيلغيل آزاد

Kerem ile affeyle ey Ârif Zât,
Âhiret azabından azâd eyle.

الهى شر شيطاندين سن اسره
قموغ يازوقلاريم دين هم سن اسره

İlâhî şeytânın şerrinden Sen sakla,
Bütün günâhlarımdan hem Sen sakla.

قموغ يازوقلاريم دين توبه قيلديم
كه مست ايرديم كه من آندين آييلديم

Bütün günâhlarımdan tevbe eyledim,
Ki aklım başta değildi ben ondan ayıldım.

ديمايدور من بنى جاندين آيرمه
ولى آخرده ايماندين آيرمه

Demiyorum beni cândan ayırma,
Son günümde imândan ayırma.

الهى برچه نى فرياديغه ييت
قموغ بيچاره لارنى داديغه ييت

İlâhî herkesin feryâdına yetiş,
Bütün çâresizlerin imdâdına yetiş.

قلونك عاصى نى سن هر حاجتين بير
بو درد بى دوام كا سن دوا بير

Âsî kulunun Sen her hâcetini ver,
Bu devâsız derdliye Sen devâ ver.

الهى سن كيچوركيل طاقتيم يوق
سنى آلدينكده لايق طاعتيم يوق

İlâhî Sen affeyle takâtım yok,
Senin önünde lâyık ibâdetim yok,

الهى ذات پاكينك حرمتيدين
اييركيل بيزنى شيطان زحمتيدين

İlâhî pak Zât'ının hürmetinden,
Uzaklaştır bizi şeytânın sıkıntısından.

الهی برچه نی قلوقغه خاص ایت
مني مندین آلیب بیر یول خلاص ایت

İlâhî herkesi kulluğa hâs eyle,
Beni benden alıp bir kez özgür eyle.

منکا توفیق سو یدین سن ایچورکیل
کرم برله کناهیم نی کیچورکیل

Bana tevfîk suyundan Sen içir,
Kerem ile günâhımı affeyle.

که بیلماس ده کناه بسیار قیلدیم
کونکل لارنی بوزوب آزار قیلدیم

Ki bilmeden sayısız günâh işledim,
Gönülleri yıkıp mahzûn eyledim.

که هر عاصی ایرور رحمت کا لایق
کیل ای احد دعاغه بول موافق

Ki her âsî rahmete layıktır,
Gel ey Ahmed duâya ol muvafık.

حکمت Hikmet

عشق یولیده فنا بولای حق بیر و بار
هرنه قیلسنك عاشق قیلغیل پروردیکار
ایلکیم آچیب دعا قیلای ایزیم جبار
هر نه قیلسنك عاشق قیلغیل پروردیکار

Aşk yolunda yok olayım Hakk Bir ve Var,
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.
Elimi açıp duâ kılayım, Azîm Cebbâr,
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.

عشقی تیکسه کویدور کوسی جان و تن نی
عشقی تیکسه ویران قیلور ما و من نی
عشق بولمسه تانیب بولمس مولیم سنی
هر نه قیلسنك عاشق قیلغیل پروردیکار

Aşkı değse, yakıcısı cân ve bedeni,
Aşkı değse, vîrân eyler ben-benliği,
Aşk olmasa, bulup olmaz Mevlâ'm seni;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.

عشق دفتری سیغماس دوستلار درکاهی کا
جمله عاشق یغیلیب بارکای بارکاهی کا
یتی دوزخ طاقت قیلمس بیر آهی کا
هرنه قیلسنك عاشق قیلغیل پروردیکار

Aşk defteri sığmaz dostlar dergâhına;
Cümle âşık yığılıp varır bargâhına
Yedi cehennem dayanamâz bir âhına;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.

خاص عشقینکنی کورسات مینکا شاکر بولای
اره قویسه زکریادیك ذاکر بولای
ایوب صفت بلاسیغه صابر بولای
هرنه قیلسنك عاشق قیلغیل پروردیکار

Hâs aşkını göster bana, şükreder olayım,
"Erre" koysa, Zekeriyya gibi zikreder olayım,
Eyyûb gibi belâsına sabreder olayım,
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.

عشق دردینی طلب قیلدیم درمانی یوق
عشق یولیده جان بیرکان نی ارمانی یوق
بو یول لارده جان بیرمسه امکانی یوق
هرنه قیلسنك عاشق قیلغیل پروردیکار

Aşk derdini talep eyledim, dermânı yok;
Aşk yolunda Cân verenin korkusu yok;
Bu yollarda Cân vermese, imkânı yok;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.

قایدین تاپای عشقینك توشتی قراریم یوق
عشق ثناسین کونی تونی قویاریم یوق
درکاهینکدین اوزکا یرکا باراریم یوق
هرنه قیلسنك عاشق قیلغیل پروردیکار

Nereden bulayım, aşkın düştü, kararım yok;
Aşk yakarışını gece gündüz bırakacağım yok;
Dergâhından başka yere varacağım yok;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.

عشق بازاری اولوغ بازار سودا حرام
عاشق لارکا سیندین اوزکا غوغا حرام
عشق یولیغه کیرکانلارکا دنیا حرام
هرنه قیلسنك عاشق قیلغیل پروردیکار

Aşk pazarı ulu pazar, sevdâ Harâm;
Aşıklara senden başka kavgâ Harâm;
Aşk yoluna girenlere dünyâ Harâm;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.

عاشق لیق نی دعوی قیلیب یورالمادیم
نفسدین کیچیب مین امری نی قیلالمادیم
نادان لیق ده حق امرینی بیلالمادیم
هرنه قیلسنك عاشق قیلغیل پروردیکار

Aşıklığı davâ kılıp yürüyemedim;
Nefsden geçip ben emrini kılamadım;
Câhillikte Hakk emrini bilemedim;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.

قول خواجه احمد عشق دین قاتیغ بلا بولماس
مرهم سورمه عشق دردیغه دوا بولماس
کوز یاشیدین اوزکا هیچکیم کواه بولماس
هرنه قیلسنك عاشق قیلغیل پروردیکار

Kul Hoca Ahmed aşktan ağır belâ olmaz;
Merhem sürme, aşk derdine devâ olmaz;
Göz yaşından başka bir şey tanık olmaz;
Her ne eylesen, âşık eyle ey Allah'ım.

حکمت Hikmet

ايا شاهي دو عالم پادشاهي ايوورسن بنده ني پشت پناهي	*Ey sultânım iki cihân hakanı,* *Sensin kulunun arkası, sığınağı,*
تيلاب دايم سيني اول ذات پاكينك شياطين شريدين بيركيل پناهي	*Dileyip dâimâ senin o temiz zatını,* *Şeytanlar şerrinden ver kurtuluşu,*
بو شيطان شريدين كيمكا قاچارمين سيني آلدينكده دور سري كماهي	*Bu şeytânın şerrinden kime kaçarım,* *Senin elindedir sırrı kemâhi,*
خداوندا سينكا مين ياندیم ايمدي اوزونك سين بارچه كا رازق الهي	*Allah'ım sana ben yandım şimdi,* *Özündür herkese rızk veren Allah,*
كراماً كاتبين آتليغ فرشته بيابان قم لاريدين كوب كناهي	*"Kirâmen kâtibîn" adlı melek,* *Çöl kumlarından çok günâhı.*
محمد كيم ايرور هادي عالم اوشل كونده بولادور دادخواهي	*Muhammed ki âleme yol göstericidir,* *O günde olacaktır yardımcı.*
اوقوب نامني كورسام هيچ عمل يوق باشيم قويي ساليب بولغوم تباهي	*Okuyup kitâbımı görsem hiç amel yok,* *Başımı önüme eğip olacağım pişmân.*
كه مين ديرمين بو ايش ني قيلغانيم يوق تمام اعضالاريم بولغاي كواهي	*Ki ben derim "bu işi yaptığım yok",* *Bütün organlarım olacaktır şâhid.*
اولوم ني دستيدين هيچكيم قوتولماس قلنكدر بول باشينكا كي كلاهي	*Ölümün elinden hiç kimse kurtulmaz,* *Kalender ol başına giy külâhı.*

جهنم اوستيده تارتيغ صراطي كوروب بنده اورار افسوس آهي	*Cehennem üstüne kurulu sıratı,* *Görüp kullar eyler fîgân-âhı.*
خواجه احمد يسوي سين ييغلا دايم اسيغ قيلماس سينكا تنكلاكي آهي	*Hoca Ahmed Yesevî sen ağla dâimâ,* *Sâhiblik etmez sana yarınki âhı.*

حكمت Hikmet

عشقنك قيلدي شيدا ميني جمله عالم بيلدي ميني قايغو سينسين توني كوني مينكا سينوق كركسين	*Aşkın eyledi şeydâ beni cümle, âlem bildi beni,* *Kaygım sensin gece gündüz, bana sen gereksin.*
تعالي الله زهي معني سين ياراتدنك جسم و جاني قولليق قيلام توني كوني مينكا سينوق كركسين	*Taâla'llah Zîhî ma ni, sen yarattın cisim ve cânı,* *Kulluk eyleyim gece gündüz, bana sen gereksin.*
كوزم آچديم سيني كورديم كلّ كونكلني سينكا بيرديم اوروغلاريم تركين قيلديم مينكا سينوق كركسين	*Gözüm açtım seni gördüm, bütün gönülü sana verdim,* *Akrabalarımı terk eyledim, bana sen gereksin.*
سوزلاسام مين تيليمده سين كوزلاسام مين كوزيمده سين كونكليمده هم جانيمده سين مينكا سينوق كركسين	*Söylesem ben dilimdesin, gözlesem ben gözümdesin,* *Gönlümde hem cânımdasın, bana sen gereksin.*
فدا بولسون سينكا جانيم توكار بولسانك مينم قانيم مين قولنك مين سين سلطانم مينكا سينوق كركسين	*Fedâ olsun sana cânım, döker olsan benim kanım,* *Ben kulunum sen sultânım, bana sen gereksin.*
عالم لاركا كتاب كيراك صوفيلارغه مسجد كيراك مجنون لارغه ليلي كيراك مينكا سينوق كركسين	*Âlimlere kitap gerek, sûfîlere mescid gerek,* *Mecnûn'lara Leylâ gerek, bana sen gereksin.*
غافل لاركا دنيا كيراك عاقل لاركا عقبي كيراك واعظ لارغه منبر كيراك مينكا سينوق كركسين	*Gafillere dünyâ gerek, akıllılara âhiret gerek,* *Vaizlere minber gerek, bana sen gereksin.*

عالم باري اوچماخ بولسه جمله حورلار قارشو كيلسه الله مينكا روزي قيلسه مينكا سينوق كركسين	*Âlem bütün cennet olsa, bütün hûrîler karşılamağa gelse,* *Allah bana nasîp eylese, bana sen gereksin.*
اوچماخ كرم جولان قيلام نه حورلارغه نظر قيلام آني موني مين نه قيلام مينكا سينوق كركسين	*Cennete gireyim cevlân eyleyim, ne hûrîlere nazar eyleyim* *Onu bunu ben ne eyleyim, bana sen gereksin.*
خواجه احمد دور مينم آتيم توني كوني ينار اوتم ايكي جهانده اميديم مينكا سينوق كركسين	*Hoca Ahmed benim adım, gece gündüz yanar odum,* *İki cihânda umudum, bana sen gereksin.*

Hikmet حكمت

محمدني بيلينك ذاتي عرب دور طريقت ني يولي كل ادب دور	*Muhammed'in bilin zâtı Araptır,* *Tarîkatın yolu bütün edeptir.*
حقيقت بيلمكان آدم ايمس دور بيلينكز هيچ نيمه كا اوخشاماس دور	*Hakikat bilmeyen insân değildir* *Biliniz hiçbir şeye benzemezdir.*
بيلينك بيچون ايرور هم بي چكونه و بي شبهه ايرور هم بي نمونه	*Bilin be-çün olur hem bi-çigüne;* *Ve bi-şübhe olur hem bî-numûne*
قهرلانسه قيلور يير بيرله يكسان بولادور زلزله يير بيرله آسمان	*Kahırlansa, eyler yer ile yeksân;* *Olmakta zelzele yer ile gökler.*
بيرور بولسه توكانمس نعمتي بار رحم قيلسه بيلينكيز رحمتي بار	*Rahmet eylese, biliniz, rahmeti var;* *Verir olsa, tükenmez nimeti var.*

محمدني صفت قيلسم كمينه
اناسيني آتي بيلكيل امينه

Muhammed'i târif eylesem kemîne,
Anasının adı bil Âmine

اتاسي آتي عبدالله ايكان دور
انادين توغمايين اولكان ايكاندور

Babasının adı Abdullah'tır
Anadan doğduğunda anası ölmüştür.

محمدني بابسي ساقلاغاندور
يلانكاچ آچلارني يوقلاكاندور

Muhammed'i dedesi korumuştur
Çıplak açları yoklayandır.

بابسين بيلسنكيز عبدالمطلب
كونكلده ساقلاكاي سيز يخشي بيليب

Dedesi biliniz Abdulmuttalîb;
Gönülde saklayınız iyi bilip.

باباسيني اتاسي ايردي هاشيم
ايشيتكانده اقادور كوزده ياشيم

Dedesinin babası idi Hâşim;
İşitince akmakta gözde yaşım.

بيلينك تورتونچي سي دور عبد مناف
آلارني بيلسه هر كيم كونكلي دور صاف

Biliniz dördüncüsüdür Abdulmenâf;
Onları bilse her kim, gönlüdür sâf.

رسول ني بيلسه هر كيم تورت پشتين
قيامتده كزار سيكز بهشتين

Rasûl'un bilse her kim dört ceddini,
Kıyâmette gezer sekiz cennetini

باباسي ييتي ياشيده اولوب دور
رسولني عمي سي كا بيريب دور

Babası yedi yaşında ölmüştür;
Rasul'u amcasına vermiştir.

ابوطالب علي ني آته سي دور
قاموغ اعرابي لارني كاته سي دور

Ebû Tâlib Alî'nin babasıdır;
Bütün Arabların büyüğüdür.

ابوطالب بولادور ايش باشيده
محمد اولتورور دايم قاشيده

Ebû Tâlib olmakta iş başında,
Muhammed oturur dâimâ karşısında

محمدني ياشي اون يتي بولدي
كه اول وقتده خديجه آني كوردي

Muhammed'in yaşı on yedi oldu;
Ki o vakit Hatice O'nu gördü.

محمدني بيلينك كيم مثل شونقار
خديجه آني كوروب بولادور زار

Muhammed'i bilin ki şâhın misâli
Hatice O'nu görüp olmakta ağlamaklı.

خديجه كونكليده آني سويادور
محمد عشقيده ايچي كويادور

Hadîce gönlünde O'nu sevmektedir
Muhammed Aşkında içi yanmaktadır.

كيچه كوندوز تيلار آني خدادين
بيلينكيز عاقبت تابتي مرادين

Gece gündüz diler O'nu Allah'tan;
Biliniz sonunda buldu murâdın.

كورونكيزلار خداني شيوه سيني
محمد باقغان ايكان تيوه سي ني

Görünüz Allah'ın işini
Muhammed bakmakta iken devesini,

خديجه غه رسول چاكر بولوبتور
بو باعث بيرله بيل آني آليب دور

Hatice'ye Rasûl çâker olmuştur,
Bu sebeple bil sen O'nu almıştır.

خديجه ني خدا بختين آچيب دور
رسول ني باشيغه درلار ساچيب دور

Hatice'nin Allah bahtını açmıştır;
Rasûl'un baçına inciler saçmıştır.

رسول ني ياشلاري قرقه يتيب دور
كه اندين سونك خدادين وحي يتيب دور

Rasûl'un yaşları kırka varmıştır,
Ki ondan sonra Allah'dan vahy yetmiştir.

كه آندين سونك محمد بولدي پادشاه
رسول ني كونكليده يار بولدي الله

Ki ondan sonra Muhammed oldu sultân
Rasûl'un gönlünde yâr oldu Allah.

محمدني ايشين الله بيتوردي
خلايق بارچه سي ايمان كيتوردي

Muhammed işini Allah yazdırdı;
İnsanların hepsi imân getirdi.

رسول ني باشيده بولدي عمامه
كمال تابتي اوتوز اوچ مينك صحابه

Rasûl'un başında oldu imâme;
Kemâl buldu otuz üç bin Sahâbe.

رسول غه بارچه سي خذمت قيلادور
ادب بيرلان يوروب عزت قيلادور

Rasûl'a hepsi hizmet eylemektedir,
Edep ile yürüyüp izzet eylemektedir.

رسول آلديغه بير يتيم كيليب دور
غريب و مبتلا مين ديب ايتيب دور

Rasûl önüne bir Yetîm gelmiştir
Garîb ve müptelâyım deyip söylemiştir.

رحم قيلدي رسول آني حاليغه
تيلاكانين آني بيردي قوليغه

Râhim eyledi Rasûl onun hâline;
Dileğini onun verdi eline.

رسول ايدي انكا مين هم يتيم مين
يتيم ليكده غريب ليغ ده يتيب مين

Rasûl dedi ona: "Ben de yetimim;
Yetimlikte, Garîblikte yetişmişim."

محمد ايديلار هر كيم يتيم دور
بيلينك لار اول ميني خاص امتيم دور

Muhammed demiştir: "Her kim yetimdir,
Biliniz, o benim hâs ümmetimdir."

يتيم ني كورسنكيز آعريتمنكيزلار
غريب ني كورسنكيز داغ ايتمنكيزلار

Yetimi görseniz, incitmeyiniz;
Garîbi görseniz, dağ etmeyiniz.

يتيملار بو جهانده خوار ايكاندور
غريب لارني ايشي دشوار ايكاندور

Yetimler bu cihânda ezilmiştir,
Garîblerin işi zordur.

غريب لارني ايشي دايم سلوك دور
تريك ايرمس غريب مثل اولوك دور

Garîblerin işi dâimâ riyâzettir
Diri değil, Garîb ölü gibidir.

خدايي غه غريب لار بيلكولوك دور
غريب ني ايرته اخشام سوركولوك دور

Allah'a Garîbler bellidir
Garîbi sabâh akşam sormuştur.

صفت قيلسام علي شير خدادور
که شمشير بيرله کافرني قرادور

Târif eylesem, Alî Allah'ın arslanıdır
Ki kılıç ile kâfiri kırmıştır.

کافرلارني قيلور ايمانغه دعوت
بيرادور هر زمان اسلامکا قوّت

Kâfirleri eyler imâna dâvet;
Vermektedir her zamân İslâm'â kuvvet.

که مؤمن بولغانين آليب کيلادور
قبول قيلماغانين چاپيب کيلادور

Ki mümin olanını alıp gelmektedir;
Kabûl kılmayanını kırıp gelmektedir.

که شمشير قولغه آليب مينسه دلدل
توشادور قوم کافرلارغه غلغل

Ki kılıç ele alıp binse Düldül'e
Düşmektedir kâfir kavimlerine velvele

قوليده کي يراغي ذوالفقاري
چاپوشقانده اوزالور قرق قاري

Elindeki silâhı Zülfikâr'ı,
Savaşanda uzar kırk arşın.

علي ني بار ايدي اون سيکيز اوغلي
اني هر قايسي سي دور کاته توغلي

Alî'nin var idi on sekiz oğlu;
Onun her hangisidir büyük tuğlu,

علي اسلام اوچون قانلار يوتادور
که اسلام توغي ني محکم توتادور

Alî İslâm için kanlar yutmaktadır;
İslâm'ın tuğunu sıkı tutmaktadır.

خواجه احمد بيل غريب ليك کا توشوب دور
رسول اولاديغه سوزلار قاتيب دور

Hoca Ahmed bil garîbliğe düşmüştür,
Rasûl evlâdına sözler katmıştır.

حکمت Hikmet

الکذاب لا امتی دئدی بيلينك محمد
يالغانچی لار قومی نی امّت ديمس محمد

"El-kezzâbu lâ ümmeti" dedi, bilin Muhammed;
Yalancılar kavmini ümmet demez Muhammed.

توغری یورکان قلي نی حقنی ایزلاب یولی نی
راست یورکان قلي نی امت دیکای محمد

Doğru giden kulunu, Hakk'ın arayıp yolunu,
Doğru yürüyen kulunu ümmet diyecek Muhammed.

هرکیم امّت من دیسه رسول ایشین قویمسه
شفاعت کونی بولسه محروم قویمس محمد

Her kim "Ümmetim" dese, Rasûl işini bırakmasa
Şefâat günü olsa, mahrûm bırakmaz Muhammed.

تنکری تعالی سوزین رمول الله سنتین
ایناناماکان امتین امت دیمس محمد

Tanrı Teâlâ sözünü, Rasûlullah sünnetini
İnanmayan ümmetini ümmet demez Muhammed.

امّت من دیب یورورسن بویروغي نی قیلمس سن
نچوك امد توتارسن آنده سورمس محمد

Ümmetim diye yürürsün, buyruğunu yapmazsın,
Nasıl ümit edersin, orada sormaz Muhammed.

مشکل دور عاصی بنده امت دیمسه آنده
رسوا بولور محشرده امت دیمس محمد

Müşküldür âsî kul, ümmet demese orada,
Rezil olur mahşerde, ümmet demez Muhammed.

امّت دیکای محمد چین سوزلاسه قول احمد
تانکلا بولسه قیامت محروم قویمس محمد

Ümmetim der Muhammed, gerçek söylese Kul Ahmed,
Sabâha olsa Kıyâmet mahrûm bırakmaz Muhammed.

حکمت Hikmet

نور خدا دوست خدا اول مصطفي
کیم لار اوچون کیلدي رسول بیلکدینکز مو
درود خدا ورد خدا حق مصطفي
کیم لار اوچون کیلدي رسول بیلکدینکز مو

Allah nûru, Allah dostu o Mustafâ
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?
Allah selâmı, Allah zikri Hakk Mustafâ,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?

كيم لار اوچون كريان قيلدي كوزلاريني
امت اوچون بريان قيلدي اوزلاريني
امت بولسانك انكلا اوشبو سوزلاريني
كيم لار اوچون كيلدي رسول بيلكدينكز مو

Kimler için yaşlı eyledi gözlerini,
Ümmet için yanık eyledi özlerini,
Ümmet olsan anla bu sözlerini,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?

ييغلاي ييغلاي يوز كوزلاري شِشتي كورينك
قيام توروب اياغلاري شِشتي كورينك
امت اوچون قايغو محنت چيكتي كورينك
كيم لار اوچون كيلدي رسول بيلكدينكز مو

Ağlaya ağlaya yüz gözleri şişti görün,
Kıyâmda durup ayakları şişti görün,
Ümmet için kaygı sıkıntı çekti görün,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?

ايا دوستلار موني بيلور امت قاني
اكر بيلسنك آندين ارتوق نعمت قاني
قيامت كون آندين اوزا شفقت قاني
كيم لار اوچون كيلدي رسول بيلكدينكز مو

Ey dostlar bunu bilir ümmet hani,
Eğer bilsen ondan fazla nimet hani,
Kıyâmet günü ondan geçen şefkat hani,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?

امت بولوب رسول قدرين بيلدينكزمو
تن جان بيرله سنت لارين قيلدينكزمو
رسول اوچون زار اينكراباﻥ اوتمدينك مو
كيم لار اوچون كيلدي رسول بيلكدينكز مو

Ümmet olup Rasûl değerini bildiniz mi?
Ten-cân ile sünnetlerini yaptınız mı?
Rasûl için ağlayıp inleyerek geçtiniz mi?
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?

هيهات هيهات سعادت دور اول مصطفي
هيهات هيهات غنيمت دور اول مصطفي
هيهات هيهات عنايت دور اول مصطفي
كيم لار اوچون كيلدي رسول بيلكدينكز مو

Heyhat heyhat sâadetdir o Mustafâ,
Heyhat heyhat ganîmettir o Mustafâ,
Heyhat heyhat inâyettir o Mustafâ,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?

قول خواجه احمد سوزلار سوزونك تليم قفا
امت لاريم قيلغيل وفا قيلمه جفا
امتي كا مونداغ ديدي حق مصطفي
كيم لار اوچون كيلدي رسول بيلكدينكز مو

Kul Hoca Ahmed söyler sözünle dilim kefâ,
Ümmetlerim eyle vefâ kılma cefâ,
Ümmetine böyle dedi Hakk Mustafâ,
Kimler için geldi Rasûl bildiniz mi?

حکمت Hikmet

بیزدین درود بسیار یا مصطفی محمد
تحیات بی شمار یا مصطفی محمد

Bizden sonsuz Selâm yâ Mustafâ Muhammed,
Tahiyyat-ı bî şumar yâ Mustafâ Muhammed.

یا سید المرسلین یا خاتم النبیین
یا هادی المضلین یا مصطفی محمد

Yâ Rasûller Efendisi, yâ Nebilerin sonuncusu,
Yâ sapıtmışların doğrultucusu yâ Mustafâ Muhammed.

یا ایها المدثر حق ایدی قم فانذر
و ربک فکبر یا مصطفی محمد

Ya "Eyyühel müddessir" Hakk dedi "Kum feenzir",
"Ve rabbike fekebbir" yâ Mustafâ Muhammed.

حضرتده سین معظم قربتده سین مکرم
انبیاغه مقدم یا مصطفی محمد

Yüce hazrettesin keremli gurbettesin,
Peygamberlerin öncüsü yâ Mustafâ Muhammed.

سین سین حبیب خالق حق درکاهی غه لایق
خلاصة خلایق یا مصطفی محمد

Sen'sin Hâlık'ın sevgilisi, Hakk dergâhına lâyık,
Yaratılmışların özü yâ Mustafâ Muhammed.

اصل وجود آدم مرسل نبی خاتم
راز نهان غه محرم یا مصطفی محمد

İnsan varlığının aslı, Rasûl ve nebîlerin sonuncusu,
Gizli niyâza mâhrem yâ Mustafâ Muhammed.

طوبی قاب قوسین قمری باغ کونین
برچه غه قرت عینین یا مصطفی محمد

"Kâbe-kavseyn"in tubası, kevneyn bağının ayı,
Herkese kurret ayneyn yâ Mustafâ Muhammed.

عرشی کرسیدین آشقان حضرتیکا اولاشقان
توقسان مینك راز ایتوشكان یا مصطفی محمد

Arş ve kürsiden aşan Hazret'ine ulaşan,
Doksan bin niyâz söyleyen yâ Mustafâ Muhammed.

يير كوك ایرور مأمورینك صحابه لار منظورینك
جمله امت مغفورینك یا مصطفی محمد

Yer gök yürür me'mûrundur, sahâbeler manzurun,
Bütün ümmet mağfurun yâ Mustafâ Muhammed.

هر کیمکا بولسه میلینک کوتارور حق عذابین عالم سینینک طفیلینک یا مصطفی محمد	*Her kime olsa meylin kaldırır Hakk Azâbını, Âlem senin tufeylin yâ Mustafâ Muhammed.*
هر کیم سینکا سیغینور تموغدین اول قوتولور اوچماخ سری اولانور یا مصطفی محمد	*Her kim sana sığınır cehennemden o kurtulur, Cennet'e doğru yollanır yâ Mustafâ Muhammed.*
جانیم فداسی قیلسام خوشنودلوقي نی آلسام ارمان یوق ایردی اولسام یا مصطفی محمد	*Cânımı fedâ eylesem hoşnûdluğunu alsam, Üzüntü yoktur ölsem yâ Mustafâ Muhammed.*
کرچه کوبتور گناهیم کیچورکای سین الهیم سین سین مینی پناهیم یا مصطفی محمد	*Gerçi çoktur günâhım affedesin Allah'ım, Sensin benim sığınağım yâ Mustafâ Muhammed.*
یارب نچوك قیلغایمین شفاعتین قولکای مین امتی دین بولغایمین یا مصطفی محمد	*Yâ Rab nasıl eyleyim şefâatini alayım, Ümmetinden olayım yâ Mustafâ Muhammed.*
امتي دین بولغانلار شفاعتین قولغانلار اهل بهشت بولغانلار یا مصطفی محمد	*Ümmetinden olanlar Şefâatini alanlar, Cennet ehli olanlar yâ Mustafâ Muhammed.*
احمد مرادی سین سین ذکری و یادی سین سین ایشلار کشادی سین سین یا مصطفی محمد	*Ahmed'in murâdı sensin zikri ve yâdı sensin, İşlerin anahtarı sensin yâ Mustafâ Muhammed.*

حکمت Hikmet

اون سیکز مینك عالمغه سرور بولغان محمد اوتوز اوچ مینك اصحاب غه رهبر بولغان محمد	*On sekiz bin âleme server olan Muhammed; Otuz üç bin ashâba rehber olan Muhammed.*
یلانکاچ آچلیق غه قناعت لیک محمد عاصی جافی امتغه شفاعت لیک محمد	*Çıplaklık ve açlığa kanaatlı Muhammed; Âsî, câfi ümmete şefâatlı Muhammed.*

تونلار یاتیب ایومس تلاوت لیک محمد غریب برله یتیمغه مروّت لیک محمد	*Geceleri yatıp uyumaz, tilâvetli Muhammed;* *Garîb ile yetime mürüvvetli Muhammed.*
یولدین آزغان گمراه غه هدایت لیک محمد مهم توشسه هر کیمکا کفایت لیک محمد	*Yoldan azan günâhkâra hidâyetli Muhammed;* *Muhtâç düşse herkese, kifâyetli Muhammed.*
ابوجهل لهب غه سیاست لیک محمد ملامت نی صابونی سلامت لیک محمد	*Ebû Cehl ve Ebû Leheb'e siyâsetli Muhammed;* *Melâmetin sabunu, selâmetli Muhammed.*
نماز روزه قیلغوچی عبادت لیک محمد تینمای تسبیح ایتکوچی ریاضت لیک محمد	*Namâz, oruç kılıcı, ibâdetli Muhammed;* *Dinmeyip tesbîh söyleyici, riyâzetli Muhammed*
ملعون لعین شیطانغه سیاست لیک محمد شریعت نی یولیغه عنایت لیک محمد	*Lânetli, lanetlenmiş şeytâna siyâsetli Muhammed;* *Şeriatın yoluna inâyetli Muhammed.*
طریقت غه رهنما ارادت لیک محمد حقیقت کا مقتدا اجازت لیک محمد	*Tarikate yol gösterici, irâdetli Muhammed;* *Hakikate muktedâ, icâzetli Muhammed.*
دعالاری مستجاب اجابت لیک محمد یمانلیغ غه یخشیلیق کرامت لیک محمد	*Duâları müstecap, icâbetli Muhammed;* *Kötülüğe iyilik, kerâmetli Muhammed.*
توفیق بیرکان ظالمکا جلالت لیک محمد سجده قیلغان ایکیلیب اطاعت لیک محمد	*Tevfik veren zâlime, celâletli Muhammed;* *Secde kılan eğilip, itâatlı Muhammed.*
بیش وقت نماز قیلغانده امامت لیک محمد معراج آشیب بارغانده شهادت لیک محمد	*Beş vakit namâz olduğunda imâmetli Muhammed;* *Mirâc aşıp vardığında şehâdetli Muhammed.*
عرش کرسی بازاری عنایت لیک محمد سیکیز بهشت ایکاسی ولایت لیک محمد	*Arş ve Kürsü pazarı, inâyetli Muhammed;* *Sekiz cennet sâhibi velâyetli Muhammed.*

Hikmet حکمت

Miskîn Ahmed kuluna kitâbetli Muhammed; *Yetîm, fakîr, garîbe sehâvetli Muhammed.*	مسکین احمد قلي غه کتابت لیک محمد یتیم فقیر غریب غه سخاوت لیک محمد
Başıma düşüp nara-ı sevdâ-yı Muhammed, *Ben onun için yolunda şeydâ-yı Muhammed.*	باشیغه توشوب نعرة سودای محمد من آنی اوچون کوییده شیدای محمد
Kim ümmeti ise durmadan hamd ve senâ söyler, *Yâ Samed eyle beni nisva-ı Muhammed.*	کیم امتی دور حمد و ثنا تینماین ایتور پاکا صمدا قیل منی رسوای محمد
Gönlüme koyup aşk sevdâsını Allah'ım, *Eyle beni sen âşık-ı yektâ-yı Muhammed.*	کونکلوم کا سالیب عشق محبت نی الهیم قیلغیل منی سین عاشق یکتای محمد
Mecnûn misâli geçirip iki cihândan, *Divâne eyleyip eyle beni rüsvâ-yı Muhammed.*	مانندة مجنون کیچوروب ایکی جهاندین دیوانه قیلیب قیل منی رسوای محمد
Öldür, yandır, her sıkıntıyı gönder, *O cezâ günü eyle beni şeydâ-yı Muhammed.*	اولتورکیل کویدورکیل هر محنتی سالغیل اول روز جزا قیل منی شیدای محمد
Her zamân ümmet derdini yedi, yemedi nimet, *Kerâmetidirsin hani gamhâ-yı Muhammed.*	دایم غم امت یدی و یمادی نعمت کرامتی دور سن قانی غم های محمد
Ümmet diyerek gece gündüz çekti hasret, *Göğsünden çıkarır pûrhûn-ı dilhâ-yı Muhammed.*	امت دیبان کیچه کوندوز یدی حسرت کوکسیدین چقارور پر خونی دلهای محمد
Ümmetin günâhını dileyip o Şâhların Şâhı, *O cezâ günü yok bizde pervâ-yı Muhammed.*	امت کناهینی تیلاب او شاهی شاهنشاهی اول روزی جزا بولار اول دادخواهی محمد

کیچکیل همه دین ایزله محمدنی رضاسین
والله بولاسن لحظه ده کویای محمد

Vazgeç herşeyden ara Muhammed'in rızasını,
Vallahi bulasın anında gûyâ-yı Muhammed.

سندین تیلاکیم بولدور ای خالق بیچون
سالغیل قولاغیمغه منی غوغای محمد

Sen'den dileğim budur ey Hâlık,
Koy kulağıma benim gavgâ-yı Muhammed.

من اورکولایین خوش کرمینکدین سنی الله
بیر قطره تاتورغیل منکا دریا محمد

Ben savrulayım hoş kerem'inden senin Allah,
Bir damla tatdır bana deryâ-yı Muhammed.

یول بیرکوچی رحمن رحیم غافر ستار
قیلمه منی شرمندهٔ گمراهی محمد

Yol verici Rahmân-Rahîm, Gafur ve Settâr,
Kılma beni pîşmân-ı gümrâh-ı Muhammed.

بیر قطرهٔ می اوّل جام الست دین منکا انعام
قیلغیل بولاین حمدینکا دانای محمد

Bir damla su o elest kadehinden bana bağış,
Eyle olayım hamdine dânâ-ı Muhammed.

روی سیه نك سور قدمی پیر مغان غه
لطف ایتسه بیرور دیدهٔ بینای محمد

Kara yüzünü sür Pîr -i Kâmil'in ayak izine,
Lutfetse verir dide-i bînâ-yı Muhammed.

مقصودیمه یتکور منی ای خالق بیچون
من در طلب زلف سمن سای محمد

Maksadıma erdir beni ey Hâlık,
Ben tâlibiyim zülf-ü semen sâ Muhammed.

یوزدین کوتاریب پرده نی احمد سری باقغیل
من بندهٔ اول موی سیه پای محمد

Yüzden kaldırıp perdeyi Miskîn'e doğru bak,
Ben o kuluyum o mûy-ı siyâh pâ-yı Muhammed.

مسکین یسوی آرزوی روضهٔ حضرت
بولغایمو مُیَسّر خاك کف پای محمد

Miskîn Yesevî arzû-yı ravza-ı Hazret,
Olur mu müyesser hak-i kef i pa-ı Muhammed.

حكمت Hikmet

كوركان زمان اينانكان ابابكر صديق دور
اوستون بولوب تيانكان ابابكر صديق دور

Gördüğü zamân inanan Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır
Üstün olup dayanan Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

مونكلاشقانده ييغلاكان قلوقغه بيل باغلاغان
ايچي بغري ني داغلاغان ابابكر صديق دور

Dertleşende ağlayan, kulluğa bel bağlayan,
İç bağrını dağlayan Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

بير قوليدين قيتماكان سرين هر كيز ايتماكان
غافل بولوب ياتماكان ابابكر صديق دور

Bir sözünden dönmeyen, sırrını aslâ demeyen,
Gâfil olup yatmayan Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

جان جانانغه قاوشوركان قزين قولدين تابشوركان
قول قاوشوروب يالباركان ابابكر صديق دور

Cân cânana kavuşturan, kızını elden veren,
El bağlayıp yalvaran Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

ايتكان سوزيكا ييتكان نفس هوادين كيتكان
حق رسول ني بيركيتكان ابابكر صديق دور

Dediği sözüne yeten, nefs ve hevâdan giden,
Hak Rasûl'u güçlendiren Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

محمدكا قين اتا قيلكان ايمس هيچ خطا
بوينيغه سالغان پوطا ابابكر صديق دور

Muhammed'e kayınbaba, kılmış değil hiç hatâ,
Boynuna koyan futa Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

قول خواجه احمد قيل تصديق يار غارين قيل تفريق
عارف ليكده بيل صادق ابابكر صديق دور

Kul Hoca Ahmed tasdîk eyte, mağara dostunu ayrı tut,
Âriflikte bil sâdık Ebâ Bekr-i Sıddîk'dır;

حكمت Hikmet

ايكنچي سي يار بولغان عدالت ليک عمردور
مؤمن ليغ ده يار بولغان عدالت ليک عمر دور

İkincisi dost olan adâletli Ömer'dir;
Müminlikte dost olan adâletli Ömer'dir.

بلال غه اذان ایتورکان شریعت ني بیلدورکان
دین سوزیني اوقتورکان عدالت لیک عمر دور

Bilal'e ezan okutan, şeriatı bildiren,
Din sözünü anlatan adâletli Ömer'dir.

کعبه ایشیکین آچدرکان بارچه بت ني سیندورکان
رسول کونکلین تیندورکان عدالت لیک عمر دور

Kâbe kapısını açtıran, bütün putları kırdıran,
Rasûl gönlünü dindiren adâletli Ömer'dir.

شریعت ني باش توتقان طریقت ني راست توتقان
حقیقت ني خوب بیلکان عدالت لیک عمر دور

Şeriâtı gözeten, tarikatı doğru tutan,
Hakîkati iyi bilen adâletli Ömer'dir.

اوغلین چرلاب کیلتورکان دره اوروب اوت اولتورکان
عدل قیلیب یول سورکان عدالت لیک عمر دور

Oğlunu azarlayıp getiren, kırbaç vurup öldüren,
Adalet eyleyip yol soran adâletli Ömer'dir.

چراغ بولوب اوچماکان دین یولیدین یانماکان
ناحق ایش ني ایتماکان عدالت لیک عمر دور

Çıra olup sönmeyen, din yolundan dönmeyen,
Haksız işi eylemeyen adaledi Ömer'dir.

مسکین احمد قیلکیل یاد قیلکیل عجزینکني بنیاد
شاید روحي شاد قیلکاي عدالت لیک عمر دور

Miskîn Aḥmed eyle yâd, eyle aczini beyân,
Belki rûḥu eyler şâd, adâletli Ömer'dir.

Hikmet حکمت

اوچونچي دوستي یار بولغان عثمان باحیا دور
هر نفس ده یار بولغان عثمان باحیا دور

Üçüncü dostu yar olan ḥayâ sâḥibi Osmân'dır
Her nefeste yar olan ḥayâ sâḥibi Osmân'dır.

حق رسول ني دامادي دینمیزني آبادي
بنده لارني آزادي عثمان باحیا دور

Hak Rasûl'ün damadı, dinimizin âbadı,
Kölelerin azad edicisi ḥayâ sâḥibi Osmân'dır.

اوقوغاني شاطبي آيت حديث كاتبي منبر اوزره خطيبي عثمان باحيا دور	*Okuduğu şâtibi, âyet, hadîs kâtibi, Minber üstünde hatibi hayâ sâhibi Osmân'dır.*
مناجاتي كوه طور آلغانلاري ايكي نور ايتقان لاري بارچه در عثمان باحيا دور	*Münâcâtı kûh-ı Tûr, aldıkları iki nûr, Dedikleri bütün inci hayâ sâhibi Osmân'dır.*
كوبلار الاركا كيلدي قويماديلار شهزاده شهيد بولدي دهه ده عثمان باحيا دور	*Çoklar gelip yaya, koymadılar şehzâde, Şehîd eylediler orada, hayâ sâhibi Osmân'dır.*
توصيف قيلدينك عثمانني خواجه احمد سين اني يوقتور شك و گماني عثمان باحيا دور	*Târif eyledin Osmân'ı, Hoca Ahmed sen onu, Yoktur şüphesi, gümânı, hayâ sâhibi Osmân'dır.*

حكمت Hikmet

تورتونچي سي يار بولغان شير خدا علي دور هم معراجده يار بولغان شير خدا علي دور	*Dördüncüsü dost olan Hakk arslanı Alî'dir, Hem Mirâc'da yar olan Hakk arslanı Alî'dir.*
ايتكان سوزي رحماني كورسنك يوزي نوراني كورسنک يوزين نوراني كافرلارني قراني	*Dediği sözü rahmânî, görsen yüzü ûrânî, Kâfîrlerin kıranı Hakk arslanı Alî'dir.*
همت قوري بيليده موليم يادي تيليده ذوالفقاري ايلكيده شير خدا علي دور	*Himmet kuşağı belinde, Mevlâ'm yâdı dilinde, Zülfikâr'ı elinde Hakk arslanı Alî'dir.*
منيب چيقسه دلدلغه ييركا توشار زلزله كافرلارغه غلغله شير خدا علي دور	*Binip çıksa Düldül'e, yere düşer zelzele, Kâfirlere velvele, Hakk arslanı Alî'dir.*

دشمن لاركا مقابل بولدي كافرغه قاتل
زايل قيلكان باطل ني شير خدا علي دور

Düşmanlara mukâbil, oldu kâfire kâtil,
Kılan bâtılı zâil Hakk arslanı Alî'dir.

رحمت قيلكاي بير و بار هرنه قيلسه ايركي بار
خواجه احمدكا مددكار شير خدا علي دور

Rahmet eyleye Bir ve Var, her ne kılsa gücü var,
Hoca Ahmed'e mededkâr Hakk arslanı Alî'dir.

حكمت Hikmet

بير كون كيلدي ابوبكر سلمان بيلان
حق مصطفي رازين آچتي رحمن بيلان
بارچه بارور بو دنيادين ارمان بيلان
ايلكين بولوب حقه واصل بولماق اوچون

Bir gün geldi Eba Bekr Selmân ile
Hakk Mustafâ niyâzını açtı Rahmân ile
Herkes gider bu dünyada üzüntü ile
Elin olup Hakk'a Vâsıl olmak için.

عزرائل بير كون كيلدي فرمان بيلان
فاطمه سلام بيردي اكرام بيلان
حق مصطفي مشغول بولدي ايمان بيلان
اسّيغ تن دين عزيز جان ني بيرماق اوچون

Azrâil bir gün geldi fermân ile
Fatıma Selâm verdi ikrâm ile
Hakk Mustafâ meşgûl oldu imân ile
Sıcak bedenden azîz cânı vermek için.

رسول ايدي صحابه لار بحيل بولونك
آخرت قه اولاندوق سيز انوق بيلينك
روزه توتونك نماز اوقونك زكوه بيرينك
جهنمدين اوزني آزاد قيلماق اوچون

Rasûl dedi "Sahâbeler sessiz olun,
Âhirete yollandık siz açık bilin,
Oruç tutun, namâz kılın, zekât verin,
Cehennemden özünü azad eylemek için..."

دوشنبه كون حق مصطفي دنيا قويدي
حق تعالي فرماني غه بويون سوندي
ابن عباس سوني قويدي علي يودي
اوچماخ ايچره حله تونين كيماق اوچون

Pazartesi günü Hakk Mustafâ dünyâyı bıraktı,
Hakk Teâlâ fermânına boyununu sundu,
İbn-i Abbâs suyunu koydu, Alî yıkadı,
Cennet içinde hulle giysisini giymek için.

الله دیبان صحابه لار تبراندیلار	*Allah diyerek sahâbeler hareketlendiler,*
پیغمبرنی جنازه سین کوتاردیلار	*Peygamberin cenâzesini kaldırdılar,*
اول سدره المنتهي غه اشوردیلار	*O "Sidretü'l-müntehâ"ya aşırdılar,*
عرش اوستیغه تیکوروبان قویماق اوچون	*Arş üstüne çıkararak koymak için.*
آسمانده کی فرشته لار ییرکا ایندی	*Göklerdeki melekler yere indi,*
پیغمبرنی نوري بیرلان عالم تولدي	*Peygamberin nûru ile âlem doldu,*
بابام تیو فاطمه کریان قالدي	*"Babam" diye Fâtıma ağladı,*
باباسیدین یتیم بولوب قالماق اوچون	*Babasından Yetîm olup kalmak için.*
قول خواجه احمد گوهر ینکلیغ حکمت ایدي	*Kul Hoca Ahmed inci gibi hikmet söyledi,*
ایرانلارکا خذمت قیلیب نظر تابدي	*Erenlere hizmet eyleyip nazar buldu,*
توقسان توقوز مینك حکمت ایتیب داستان قیلدي	*Doksan dokuz bin hikmet deyip destân eyledi,*
داستان قیلیب بوستان ایچره یورماق اوچون	*Destân eyleyip cennet bahçesi içine yürümek için.*

حکمت Hikmet

اول الست بربکم دیکانده	*O "elestü birabbiküm" dediğinde,*
قالوا بلي دیکانیمني بیلالماس من	*"Kâlû belâ" dediğimi bilemezdim,*
و مادینکم دیبان ینه سورکانده	*"Vemâ dînuküm" diyerek yine sorduğunda,*
دینیم اسلام دیکانیمني بیلالماس من	*"Dinim İslâm" dediğimi bilemezdim.*
الهیم دین ینه اوچ یول کیلدي خطاب	*Allah'ımdan yine üç defa geldi hitâp,*
مؤمن ارواح ربیم سین دیب بیردي جواب	*Mümin rûhlar "Rabbimsin" deyip verdi cevâp,*
جواب ایتماکاني کافر قیلدي ایزیم وهاب	*Cevâp vermeyeni kâfir eyledi Azîm Vehhâb,*
مین هم جواب ایتکانیم ني بیلالماس من	*Ben de cevâp verdiğimi bilemezdim.*

جمله روح كا شول ساعتده فرمان ييتي
فرمان بولغاچ دم اوتماين صف قورولدي
كافر چپده مؤمن بنده اونكده توردي
قايسي طرف توركانيمني بيلالماس من

Bütün ruhlara o sâatte fermân ulaştı,
Fermân olunca, an geçmeden saf kuruldu,
Kâfir solda Müslümân kullar sağda durdu,
Hangi tarafta durduğumu bilemezdim.

سجده قيلديب حقدين ينه فرمان بولدي
سجده قيليب بارچه مؤمن اولوش آلدي
سجده قيلماي قالغانلاري كافر بولدي
مين هم سجده قيلغانيمني بيلالماس من

Secde eyle diye Hakk'tan yine fermân oldu,
Secde eyleyip bütün müminler pay aldı,
Secde eylemeyip kalanları kâfir oldu,
Ben de secde eylediğimi bilemezdim.

اي مؤمن لار وهمي بيرلان بولدوم كريان
بو غم بيرلان عقليم حيران يوراكيم قان
تندين اوقوب دالدين اوتوب اورتادي جان
نيچوك علاج ايتاريمني بيلالماس من

Ey müminler şüphe ile oldum giryân,
Bu gâm ile aklım hayrân yüreğim kan,
Vücuddan geçip gönülden geçip çırpındı Cân,
Nasıl ilâç edeceğimi bilemezdim.

خدايم ني قدرتي غه ييتيب بولماس
شقي سعيد امر قيلدي بيليب بولماس
طاقت قيليب خلق ايچنده توزوب بولماس
قايسي طرف كيتاريمني بيلالماس من

Allah'ımın kudretine yetişip olmaz,
İsyânkâr-itâatkâr emir kıldı bilip olmaz,
Tâkat yetirip halk içinde gezip olmaz,
Hangi tarafa gideceğimi bilemezdim.

بيريني گبر و بيريني ترسا جهود قيلدي
بيريني مؤمن بيريني كافر يهود قيلدي
عزازيل ني دركاهيدين مردود قيلدي
نه سبب دين قيلغاني ني بيلالماس من

Birisini gebr ve birisini tersâ, cühûd eyledi,
Birisini mümin birisini kâfir, yahûdî eyledi,
Şeytânı dergâhından kovulmuş eyledi,
Hangi sebepten eylediğini bilemezdim.

گناهيم كوب تاغ دين آغير طاعتيم آز
طاعت قيلماي عمروم اوتي قيش و هم ياز
دركاهي كا بارور بولسام يوقتور نياز
نه يوز بيرلان باراريمني بيلالماس من

Günâhım çok dağdan ağır ibâdetim az,
İbâdet eylemeyip ömrüm geçti kış ve de yaz,
Dergâhına gidecek olsam yoktur niyâz,
Ne yüz ile gideceğimi bilemezdim.

جاندين كيچكان چين عاشق لار اوزين كوردي
روز ازل ينه بيرني عاشق قيلدي
لطف كرم ايلاب آنكا عشقين سالدي
آنده ديدار كوراريمني بيلالماس من

Cândan geçen gerçek âşıklar özünü gördü,
Ezel günü yine birisini âşık eyledi,
Lütuf kerem eyleyip ona aşkını saldı,
Orada cemâl göreceğimi bilemezdim.

زاهد قيلدي ينه بيرني طاعت اوچون
زاهد ينه طاعت قيلمس راحت اوچون
حور غلمان طوبي ولدان جنت اوچون
زاهد ديدار كوراريمني بيلالماس من

Zâhid eyledi yine birisini ibâdet için,
Zâhid yine ibâdet eylemiş râhat için,
Hûrî-gılmân, tûbâ dolu cennet için,
Zâhid cemâl göreceğimi bilemezdim.

آخرت ني يراغي ني قيلالماديم
يول لار اوزاق يول آزوقين آلالماديم
جاندين كيچيب حق امريني قيلالماديم
آزوق سزين باراريمني بيلالماس من

Âhiretin ışığını temîn eyleyemedim,
Yollar uzak yol azığını alamadım,
Cândan geçip Hakk emrini yapamadım,
Azıksız gideceğimi bilemezdim.

تويماي قالديم دم اوتمايين عمريم اوتي
ملك الموت كيلماكي هم ياووق ييتي
ايا دوستلار عمل سيز مين باشيم قاتي
نه حال بيرله كيتاريمني بيلالماس من

Doymadan kaldım bir nefes geçmeden ömrüm geçti,
Ölüm meleği gelmesi hem yakınlaştı,
Ey dostlar amelsizim başım dondu,
Ne hâl ile gideceğimi bilemezdim.

بير فرصتده ييتب كيلماي اوتماي ساعت
هيبتي كا يير و كوكلار قيلماس طاقت
فرمان بولسه الهيم دين ملك الموت
نيچوك طاقت قيلاريمني بيلالماس من

Bir fırsatta yetişip gelmeyip geçmeyip sâat,
Haşmetine yer ve gökler eylemez Tâkat,
Fermân olsa Allah'ımdan ölüm meleği,
Nasıl Tâkat yetireceğimi bilemezdim.

جان آلورغه اول عزرائيل كيليب تورسه
جانينك بير ديب هيبت بيرله بير چنك اورسه
اوچ يوز آلتميش تامورلاريم تترار بولسه
نه حال بيرله باراريمني بيلالماس من

Cân almağa o Azrâil gelip dursa,
Cânını ver diye haşmet ile bir ses çıkarsa,
Üçyüz altmış damarlarım titrer olsa,
Ne hâl ile gideceğimi bilemezdim.

اهل عيال يوزونك ساري باقيب توركاي
باقيب توروب سوز ايتورغه تيلينك كيلماي
رحم ايتمسه يقين ايشينك يراق بولغاي
حيران بولوب نيتاريمني بيلالماس من

Çoluk-çocuk yüzüne doğru bakıp durunca,
Yakıp durup söz demeğe dilin gelmeyince,
Rahmet etmese yakın işin ırak olunca,
Şaşkın olup ne yapacağımı bilemezdim.

خدايم ني امري بيرله جانيم آلسه
جانيم آنده باريب تنيم مونده قالسه
رنكيم مثل برك خزان ينكليغ سولسه
ايمان بيرله باراريمني بيلالماس من

Allah'ımın emri ile cânımı alsa,
Cânım oraya gidip bedenim burada kalsa,
Rengim yaprak misâli hazân gibi sararsa,
İmân ile gideceğimi bilemezdim.

اهل عيال قورشاب توركاي ييغلاب سيني
يوغوچي لار تخته اوزره آلغاي سيني
سوني قويوب پاك ايلاكاي ظاهريم ني
باطينيمني يوغاني ني بيلالماس من

Çoluk-çocuk bekleyip durunca ağlayıp seni,
Yıkayıcılar tahta üzerine alınca seni,
Suyu döküp pak eyleyince zâhirimi,
Bâtınımı yıkadığını bilemezdim.

آندين سونكره كفن تونين كيدوركايلار
پاك ناپاك ميني ساليب چولغاكايلار
باش آياغيم محكم توتوب باغلاكايلار
توبه تونين كيكانيمني بيلالماس من

Ondan sonra kefen elbisesini giydirseler,
Temiz-kirli beni koyup sarmalasalar,
Başımı-ayağımı sıkı tutup bağlasalar,
Tevbe elbisesini giydiğimi bilemezdim.

تورت آياغ ليغ تابوتيمني كيلتوركاي لار
ميني ساليب تورت طرفدين كوتاركاي لار
ثنا ايتيب جنازه م ني اوقوكاي لار
مين هم ثنا ايتاريمني بيلالماس من

Dört ayaklı tabutumu getirseler,
Beni koyup dört tarafımdan kaldırsalar,
Duâ edip cenâze namâzımı kıldırsalar,
Ben de duâ edeceğimi bilemezdim.

آندين سونكره ميني ساليب روان بولسه
ييتمش ايكي يرده ميندين سؤال سورسه
جواب بيرديب فرشته لار وحشت قيلسه
نيچوك جواب بيراريمني بيلالماس من

Ondan sonra beni koyup revân olsa,
Yetmiş iki yerde benden soru sorsa,
Cevâp ver deyip melekler korku salsa,
Nasıl cevâp vereceğimi bilemezdim.

تابوت بيرله آليب تورسه كور باشنده
يارانلاريم ييغلاب توركاي كوب قاشيمده
يالغوز ييغلاب قورغوم ايل باشيمده
آنده نيچوك قيلاريمني بيلالماس من

Tabut ile alıp dursa kâbir başında,
Dostlarım ağlayıp durunca çok karşımda,
Yalnız ağlayıp kalacağım el başımda,
Orada ne yapacağımı bilemezdim.

ميني قويوب ييتي قدم كيتار بولسه
منكر نكير اوشال دمده كيريب كيلسه
من ربك ديب فرشته لار باقيب تورسه
ربيم الله ديكانيمني بيلالماس من

Beni bırakıp yedi adım gider olsa,
Münker-nekir o zamân girip gelse,
"Men Rabbûk" diye melekler bakıp dursa,
"Rabbim Allah" dediğimi bilemezdim.

قول خواجه احمد منزل خطر يول لار يراق
بارور يرينك ياووق تورور بارمو يراق
توبه قيليب اوزين بيلكان آلدي يراق
مين هم توبه قيلغانيمني بيلالماس من

Kul Hoca Ahmed menzil tehlikeli yollar uzak,
Gideceğin yerin yakındır var mı çâre,
Tevbe eyleyip özünü bilen aldı tedbir,
Ben de tevbe eylediğimi bilemezdim.

حكمت Hikmet

محبت ني درياسيده غواص بولوب
معرفت ني گوهريني آلغوم كيلور
طريقت ني ميدانيده پرواز قيليب
اول طوبي درختي غه قونغوم كيلور

Muhabbetin deryâsında dalgıç olup,
Marifetin cevherini alasım gelir,
Tarîkatın meydânında kanat çırpıp,
O tûbâ dallarına konasım gelir.

اول طوبي درختي ني ايكسه بتماس
الله ديكان عاشق قول دين تقصير كيلماس
چين عاشق ايران هركيز يولده قالماس
عاشق بولوب الله يادين ايغوم كيلور

O tûbâ dallarını ekse yetişmez,
Allah diyen âşık kuldan hatâ gelmez,
Gerçek âşık eren aslâ yolda kalmaz,
Âşık olup Allah yâdını diyesim gelir.

عاشق قول لار حق یادیدین خالي ایماس
حقیقت لیغ بو دنیاغه میل قیلماس
چین عاشق لار دنیا عقبین هرکیز آلماس
مین تقي بو دنیاني قویغوم کیلور

Âşîk kullar Hakk yâdından uzak değil,
Gerçekten bu dünyaya meyletmez,
Gerçek âşıklar dünyâ derdini aslâ almaz,
Ben dahi bu dünyâyı koyasım gelir.

تجلي ني نوري بیرلان عقلي شاشقان
آلله تیو کونکل باغلاب طورغه آشقان
محبت ني اوتي بیرلان قیناب تاشقان
مین تقي الله تیو بارغوم کیلور

Tecellînin nûru ile aklı şaşan,
Allah diye gönül bağlayıp Tûr'a aşan,
Muhabbetin âteşi ile kaynayıp taşan,
Ben dahi Allah diye varasım gelir.

الله یادي کونکل لارني قیلدي خرّم
بلخ ملکي ني تاشلاب کلیم کیدي ادهم
کلیم کییب هدایت کا اوردي قدم
هدایت کا انداغ قدم اورغوم کیلور

Allah yâdı gönülleri kıldı sevinçli,
Belh ülkesini terkedip abâ giydi Edhem,
Abâ giyip hidayete bastı ayak,
Hidayete onun gibi ayak basasım gelir.

کلیم کیکان اول عزیزلار حقه یاقار
چون سرلاري دوکان ایچره حقني تاپار
آه لاریدین تلیم تاغ لار سیزیب آقار
سلیم بولوب اول کلیم ني کیکوم کیلور

Abâ giyen o azîzler Hakk'a yakar,
Çünkü sırları dükkân içinde Hakk'ı bulur,
Ahlarından dilim dağlar sızıp akar,
Selîm olup o abâyı giyesim gelir.

سلیم بولوب صاف بولدي جنید شبلي
نفسین تیفیب قهر قیلدي حسن بصري
خلق ني قویوب فنا بولدي ذوالنون مصري
عزیزلارکا متابعت قیلغوم کیلور

Selîm olup saf oldu Cüneyd Şiblî,
Nefsini tepip kahr eyledi Hasan Basrî,
Halkı bırakıp yok oldu Zünnûn Mısrî,
Azîzlere itâat edesim gelir.

الله یادي تکبرني اویین بوزدي
مشایخ لار بو حلقه ني کورکلوك توزدي
چون هو دیدیم معصیت لار توزکا توزدي
مین هم تقي اول حلقه ده بولغوم کیلور

Allah yââdı tekebbürün evini yıktı,
Şeyhler bu halkayı görkemli düzenledi,
Çünkü Hû dedim kötülükler doğruya yöneldi,
Ben dahi o halkada olasım gelir.

شوق شرابين ايچتيم ايرسه قيلدي خراب
محبت ني اوتي بيرلان بغريم كباب
ديداريني روزي قيلسه ايذيم وهاب
دارالسلام سرايي غه كيركوم كيلور

Şevk şarâbını içtim ise kıldı harâb,
Muhabbetin âteşi ile bağrım kebâb,
Cemâlini nasîb eylese Azîm Vehhâb,
Darûsselâm sarâyına giresim gelir.

قول خواجه احمد گوهر ينكليغ حكمت ايدي
عزيزلارني مدح بيرلان سوزين يايدي
اوزون تون ني كون كا اولاب قيام توردي
دعا اوقوب روان حكمت ايغوم كيلور

Kul Hoca Ahmed cevher gibi hikmet söyledi,
Azîzlerin medhi ile sözünü yaydı,
Uzun geceyi gündüze ekleyip Kıyâmda durdu,
Duâ okuyup durmadan hikmet söyleyesim gelir.

Hikmet حكمت

قايو ييرده عزيزلارني جمعي بولسه
اوشال ييرده حال علميني ايغوم كيلور
الارني صحبتي ني خوشلاسم مين
اوزوم ني اوزلاريغه قاتقوم كيلور

Hangi yerde azîzlerin toplantısı olsa,
O şu yerde hâl ilmini söyleyesim gelir,
Onların sohbetinden hoşlansam ben,
Özümü özlerine katasım gelir.

خوش صحبت ليغ درويش لاركا جانيم بيرسام
هر بير باسقان ايزلاريني كوزكا سورسام
خذمت قيليب يخشيلاردين دعا آلسام
اندين سونكره شوق شرابين تاتقوم كيلور

Hoş sohbetli Dervîşlere cânımı versem,
Her bir bastıkları izi göze sürsem,
Hizmet kılıp iyilerden duâ alsam,
Ondan sonra şevk şarâbını tadasım gelir.

شوق شرابين ايچكان قيلور دنيا طلاق
خضر بابام كيليب آنكا بيرور سباق
دنيا تيفيب قيليب يوركيل يوز مينك طلاق
شونداغ ايركا عزيز جانيم بير كوم كيلور

Şevk şarâbını içen kullar dünyâyı boşar,
Hızır babam gelip ona verir ders,
Dünyâyı tepip, yürü eyleyip yüz bin talak,
Şöyle ere azîz cânımı veresim gelir.

وا دريغا خوبلار همه ييغلاب اوتي
اناسيدين توغدي ايرسه ماتم توتي
كوزوم يوموب تا آچقونچه عمريم اوتي
بو دنياني پوچك پلغه ساتقوم كيلور

Vah yazık iyiler hepsi ağlayıp geçti,
Anasından doğdu ise mâtem tuttu,
Gözüm yumupta açana kadar ömrüm geçti,
Bu dünyâyı geçmez akçeye satasım gelir.

تيلي بيرله امت مين ديب يالغان سوزلار
كيشي مالين آلماق اوچون هزيان سوزلار
حلالي ني مونده تاشلاب حرام كوزلار
نادانلارغه بو سوزلاريني ايغوم كيلور

Dili ile ümmetim diye yalan söyler,
Kişi mâlını almak için saçma-sapan sözler,
Hâlini burda bırakıp Harâm gözler,
Câhillere bu sözleri diyesim gelir.

زمانه آخر بولسه عاقل كيتكاي
آدم اوغلي بير بيريني توتوب ييكاي
دنيا اوچون ايمان اسلام دينين ساتقان
عاقل لارغه بو سوزلاريني ايغوم كيلور

Zamâna âhir olsa akıl gider,
Âdemoğlu birbirini tutup yer,
Dünyâ için İmân-İslâm dinini satar,
Akıllılara bu sözleri diyesim gelir.

ملائك لار ييغليب بو كون صحبت قوردي
رقص سماع اورمق اوچون يوكوروب يوردي
معراج اوزره حق مصطفي موني كوردي
ايمدي مين هم رقص سماع اورغوم كيلور

Melekler toplanıp bir gün sohbet kurdu,
Raks ve semâ yapmak için sür'âtle yürüdü,
Miraç sırasında Hakk Mustafâ bunu gördü,
Şimdi ben de raks ve semâ edesim gelir.

حق مصطفي بيخود بولوب اوزدين كيتي
جبريل كيليب حق مصطفي باشين توتي
سبحان ايكام قدرت بيلان ذكر اوركاتي
امت بولسام مين هم ذكرين ايغوم كيلور

Hakk Mustafâ kendinden geçip özünden gitti,
Cebrâil gelip Hakk Mustafâ'nın başını tuttu,
Sübhân Melik'im kudret ile zikir öğretti,
Ümmet olsam ben de zikrini diyesim gelir.

عاشق بولسنك كوز ياشينكني ساحيب يور كيل
بايزيد ديك دنيا عقبين تيفيب يوركيل
ادهم صفت تخت بخت دين كيچيب يوركيل
همت بيرسنك دنيا عقبين تبكوم كيلور

Âşîk olsan gözyaşını saçıp yürü,
Bâyezîd gibi dünyâ derdini tepip yürü,
Edhem gibi taht ve kısmetden geçip yürü,
Himmet versen dünyâ derdini tepesim gelir.

قول خواجه احمد دنيا كورسنك زينهار قاچقيل
ذكرين ايتيب طريقت ني يولين آچقيل
آيت حديث سوزي بيرله دينار ساچقيل
ايرانلاردين در و گوهر آلغوم كيلور

Kul Hoca Ahmed dünyâyı görsen sakın, kaç,
Zikrini deyip tarikatın yolunu aç,
Âyet hadîs sözü ile para saç,
Erenlerden inci ve cevher alasım gelir.

حكمت Hikmet

محبت ني بوستاني غه بلبل كبي
سحرلارده ناله ايلاب قونغوم كيلور
اوشل وقت ده الهيم ني جمالي ني
معني كوزي بيرله عيان كوركوم كيلور

Muhabbetin bahçesine bülbül gibi,
Seherlerde feryâd edip konasım gelir,
O vakitde Allah'ımın cemâlini,
Mânâ gözü ile açıkça göresim gelir.

مردان ايرور حق يولي ني باشچي لاري
مريد بيرله خدا آرا ايلچه لاري
وحدانيت درياسيني يولچي لاري
آستانه ده باريب دربان بولغوم كيلور

Merdlerdir Hakk yolunun başçıları,
Mürîd ile Allah arasında elçileri,
Vahdâniyet deryâsının yolcuları,
Dergâhında varıp kapıcı olasım gelir,

حق وصالين تيلاكانلار توني كوني
تينماي جاني بيرله ايتور ذكر هوني
حقدين الهام يتيب كيلور بيلسنك موني
آخرت ني آزوقي ني آلغوم كيلور

Hakk'a kavuşmayı dileyenler gece ve gündüz,
Dinmeyip cânı ile söyler Hû zikrini,
Hakk'dan ilhâm yetişip gelir bilsen bunu,
Âhiretin azığını alasım gelir.

مَوَدَّت ني عصاسيني الكا آليب
سعادت ني خرقه سيني تن كا ساليب
محبت ني يونكي بيرلان قناتلانيب
معرفت ني بوتاغي غه قونغوم كيلور

Muhabbetin asâsını elime alıp,
Saâdetin hırkasını vücûduma koyup,
Muhabbetin çekimi ile kanatlanıp,
Marifetin dalına konasım gelir.

ایرانلار بارچه باروب بولدي مزار
قاتیغ لانیب اي دوستلاریم بولکیل بیدار
موسي صفت طور تاغیده کوروب دیدار
رَبِّ أُنْظُرْ اِلَیكَ دیب ایغوم کیلور

Erenlerin hepsi gidip oldu mezar,
Hüzünlenip ey dostlarım olun uykusuz,
Mûsâ gibi Tûr dağında görüp cemâl,
"Rabbi enzur İleyk" deyip söyleyesim gelir.

وا دریغا ایسز عمروم بیردیم ییلکا
عبادتدین هیچ نیمه یوق باقسم قول کا
قوللوق قورین کیچ باغلادیم ایمدي بیل کا
همت قیلیب پیر خذمتین قیلکوم کیلور

Vah ne yazık sâhipsiz ömrümü verdim yele,
İbâdetten hiçbir şey yok baksam ele,
Kulluk kemerini geç bağladım şimdi bele,
Himmet kılıp Pîr hizmetini yapasım gelir.

خوش معجزه بیردي ایمان عطاسیني
تنیم جانیم دلیم روحوم سوداسیني
سر قولاغین آلیب ناله نداسیني
ندا ایشتیب جانیم فدا قیلغوم کیلور

Hoş mucize verdi imân armağanını,
Tenim, cânım, gönlüm, rûhum sevdâsını,
Sır kulağını alıp feryâd sesini,
Ses işitip cânımı Fedâ eylesim gelir.

قول خواجه احمد دون اهلي دین بیل ایرمس اول
ریاضت سیز هیچ عالمین کور گوزمس اول
الله دیمك مؤمن قول غه عار ایمس اوار
حق یادیغه جانیم قربان قیلغوم کیلور

Kul Hoca Ahmed dünyâ ehlinden bil değil O,
Riyâzetsiz hiç âlemi göstermez O,
Allah demek mümin kula âr değil o,
Hakk yâdına cânımı kurbân edesim gelir.

حکمت Hikmet

محبت ني بازاریندە جولان قیلیب
آخرتني سوداسیني باشلاسام من
بو دنیانینك عزت لارین آرقه تشلاب
خارلیق زارلیق یول لاریني خوشلاسم من

Muhabbetin pazarında dolaşarak,
Âhiretin sevdâsını başlasam ben,
Bu dünyânın izzetlerini arkaya atarak,
Horlanma-ağlama yollarını hoşlasam ben.

بو يول لارده خارليق زارليق دركار ايرميش
تسبيح تهليل روزه نماز بيكار ايرميش
يالغانچيدين خدا رسول بيزار ايرميش
يالغان نماز ريالارني تاشلاسام من

Bu yollarda horlanma-ağlama kârlı imiş,
Tesbîh, tehlîl, oruç, namâz kâr etmezmiş,
Yalancıdan Allah, Rasûlü şikâyetçi imiş,
Yalan namâz riyâlarını bıraksam ben.

چين كونكل ده نماز قيلغيل خدا بيلسون
خلق ايچنده رسوا بولغيل عالم كولسون
تفراق صفت خارليق تارتقيل نفسنك اولسون
همت بيرسنك نفسيم تيفب يغلاسام من

Gerçek gönülde namâz kıl ki Allah bilsin,
Halk içinde rüsvâ ol ki âlem gülsün,
Toprak gibi hor görül ki nefsin ölsün,
Himmet versen nefsimi yenip ağlasam ben.

دوستلاريمني رسوا قيلغان نفس هوا
آنينك اوچون شيطان لعين قيلور غوغا
لطف ايلاسنك من من ليكني قيلاي ادا
رياضت ده جانيم قيناب ايشلاسام من

Dostlarımı rezil eyleyen nefs ve hevâ,
Onun için lanetli şeytân eyler kavgâ,
Lutfeylesen ben-benliği eyleyim tamâm,
Riyâzette cânım incitip işlesem ben.

عشق يوليده قطره قطره قانلار يوتاي
رحمن آتليغ رحمتنكدين اميد توتاي
جام شراب تويا بيرسنك جاندين اوتاي
حسرتنكده ايكي كوزوم ياشلاسام من

Aşk yolunda damla damla kanlar yutarım,
Rahmân adı rahmetinden ümit tutayım,
Şarap kadehini doyasıya versen cândan geçeyim,
Hasretinde iki gözümü yaşlasam ben.

نفسيم ميني اوتديك يانيب يوليم اوردي
يوز مينك تورلوك طعام تيلاب دوكان قوردي
آغزين آچيب هر ايشيك كا ميني سوردي
همت بيرسنك ايت نفسيم ني اوشلاسام من

Nefsim benim ateş gibi yanıp yolumu kesti,
Yüz bin türlü yemek isteyip dükkân kurdu,
Ağzını açıp her kapıya beni sürdü,
Himmet versen köpek nefsimi yakalasam ben.

عشقيم تاشتي روحم قاچتي قايدين تاپاي
آرقاسيدين عشق آتني مينيب چاپاي
كيمني كورسام خضر بيلب قولين توتاي
خضر و الياس مدد قيليب اوشلاسام من

Aşkım taştı, rûhum kaçtı nereden bulayım,
Arkasından aşk atını binip koşayım,
Kimi görsem Hızır bilip elini tutayım,
Hızır ve İlyâs yardım edip yakalasam beni.

گناهيم كوب ييركا سيغماس كيم كا ايتاي
توبه قيليب ايكري يولدين راست كا قيتاي
ندامت ده ايت لاريم ني اوزوب تارتاي
صد دريغ ديب بارماق لاريم تيشلاسام مين

Günâhım çok yere sığmaz kime söyleyeyim,
Tevbe eyleyip eğri yoldan doğruya döneyim,
Pişmânlıkta etlerimi koparıp çekeyim,
"Sad dirîğ" deyip parmaklarımı dişlesem beni.

گناه قيليب توبه قيلماي حددين آشتيم
نفسيم ميني طغيان قيلدي طرفه شاشتيم
بحمد الله پيري مغان ساري قاچتيم
قولغه آليب نفس بدني اوشلاسام من

Günâh işleyip tevbe etmeden sınırdan aştım,
Nefsim beni isyân ettirdi turfa şaştım,
Allah'a hamdolsun ki Pîr-i Kâmil'e doğru kaçtım,
Ele alıp kötü nefsi yakalasam ben.

قول خواجه هر بير سوزونك دردكا درمان
طالب لاركا بيان قيلسام قالماس آرمان
تورت مينك تورت يوز حكمت حقدين فرمان
فرمان بولسه تا اولكونچه سوزلاسام من

Kul Hoca Ahmed her bir sözün derde dermân,
Tâliplere beyân eylesem kalmaz sıkıntı,
Dört bin dört yüz hikmet söyledim Hakk'tan fermân,
Fermân olsa ta ölene kadar söylesem ben.

حكمت Hikmet

وحدت خمي آچيلدي ميخانه غه كيرسام مين
بير جام ايچيب شول مي دين مست حيران بولسام مين

Vahdet küpü açıldı, meyhâneye girsem ben;
Bir kadeh içip şu meyden mest ve hayrân olsam ben.

اوشل مي نينک مزاسي ايچ بغريم ني قان قيلدي
بغير قانيم آقوزوب جانان سري بارسام مين

O meyin lezzeti iç-bağrımı kan eyledi,
Bağır kanımı akıtıp cânâna doğru varsam ben.

ساقي سوندي هر نفس كيفيت نينک شرابين
سرمست بولوب اوشل دم ناله فرياد اورسام مين

Sâkî sundu her nefes keyfiyetin şarâbını,
Sarhoş olup o an feryâd-fîgân eylesem ben.

انسانيت يقاسين شوق آتشي كويدوردي
وحدانيت درياسين اوشل دمده سورسام مين

İnsaniyet yakasını şevk âteşi yandırdı
Vahdâniyet deryâsını o anda sorsam ben.

اول دریانینک موجیدین تیکمای غواص در آلماس جانین کیچیب دور اوچون بحر قعریغه جومسام مین	*O deryânın dalgalanışından değme dalgıç inci almaz;* *Cândan geçip inci için deryâ içine dalsam ben.*
خواجه احمد نینک خمیده محبت نینک شرابي عاشق لارغه شول مي دين مرادینچه بیرسام مین	*Hâce Ahmed'in küpünde muhabbetin şarâbı,* *Aşıklara şu meyden murâdınca versem ben.*

حکمت Hikmet

الله دیکان بنده ني جاین جنتده کوردوم حور غلمان جمله سین قارشو آلدینده کوردوم	*Allah diyen kulun yerini cennette gördüm;* *Hûrî ve gılmân hepsini karşısında hizmette gördüm.*
فاذکروني ذکریني ایتکان قول لار دایما جمله سین همراهي بهشت عدنیده کوردوم	*"Fezkûrunî" zikrini söyleyen kulların dâimâ* *Tamamını yoldaş olup "Adn" cennetinde gördüm.*
توني کوني اوخلاماي هو ذکریني ایتقانلار ملائك لار همراهي عرشني اوستیده کوردوم	*Gece gündüz uyumadan Hû zikrini söyleyenler,* *Melekler yoldaşı, Arş'ın üstünde gördüm.*
خیر سخا قیلغانلار یتیم کونکلین آلغانلار چهار یارلار همراهي کوثر لبنده کوردوم	*Hayır ve cömertlik eyleyenler, yetîm gönlünü alanlar,* *Çehâr-yârlar yoldaşı, Kevser dudağında gördüm.*
قاضي بولغان عالملار پاره رشوت ییکانلار انداغ عالم جاي ني نار سقرده کوردوم	*Kâdı olan âlimler, para-rüşvet yiyenler,* *Öyle kâdı yerini sakar ateşinde gördüm.*
مفتي بولغان عالم لار ناحق فتوي بیرکانلار انداغ مفتي جاني ني صراط کوفروکده کوردوم	*Müftü olan âlimler, haksız fetvâ verenler,* *Öyle müftü yerini Sırât köprüsünde gördüm.*

ظالم بولوب ظلم ایتكان مؤمن لارني آغريتكان
قرا يوزلوك محشرده قولين آرقه ده كوردوم

Zâlim olup zulmeden, yetîm gönlünü ağrıtan,
Kara yüzlü mahşerde, kolunu arkada gördüm.

جماعت كا بارمايين ترك نماز قيلغانلار
شيطان بيرله بير ييرده درك اسفل ده كوردرم

Cemâata gitmeyip namâzı terk eyleyenler
Şeytân ile bir yerde, derk-i esfel'de gördüm.

قول خواجه احمد كان آچتي در گوهرني ساچتي
تينكلامكان بو سوزني غفلت ايچنده كوردوم

Kul Hoca Ahmed hazîne açtı, inci ve cevher saçtı
Dinlemeyen bu sözü, gaflet içinde gördüm.

Hikmet حكمت

يولغه كيركان ايرانلاردين يول ني سورماي
ييغلامايمو اي دوستلاريم خطا قيلديم
حق ذكريني كيچه كوندوز ورد ايلاماي
ايا دوستلار اوز جانيمه جفا قيلديم

Yola giren erenlerden yolu sormadan,
Ağlamayım mı, ey dostlarım, hatâ eyledim,
Hakk zikrini gece gündüz vird etmeden,
Ey dostlarım, öz cânıma cefâ eyledim.

الله يادي كونكل لارني روشن قيلغان
عاشق لارغه خدا اوزي وعده قيلغان
عشق نسيمي مصطفي غه تحفه كيلكان
اول سببدين كوز ياشيمني كواه قيلديم

Allah yâdı gönülleri aydınlatan,
Aşıklara Allah kendisi vaad eyleyen,
Aşk rüzgârı Mustafâ'ya armağan gelen;
O sebepten gözyaşımı şâhid eyledim.

الله ايتور عاشق لاريم براق سوار
حق ذكريني ايتكانلاركا رحمت ياغار
كوب ييغلاغان ديداريمني بي شك كورار
روز محشر ديداريمني عطا قيلديم

Allah der ki: Âşıklarım Burâk'a biner;
Hakk zikrini diyenlere rahmet yağar
Çok ağlayan cemâlimi şüphesiz görür
Mahşer günü cemâlimi hediye eyledim. "

وعده قيلدي عاشق لارغه يوز مينك براق
عالم خلقي ملامتي آنكا يراق
بو عالمده ايل كوزيكا ياتغان چراق
عقبي ايچره يوز مينك كوشك لار بنا قيلديم

Vaad eyledi Aşıklara yüz bin Burâk;
Âlem halkı melâmeti O'na uzak;
Bu âlemde el gözüne yanan çıra
Âhiret içinde yüzbin köşkler binâ eyledim.

دردسيز آدم آدم ايرمس موني آنكلانك
عشق سيز آدم حيوان جنسي موني تينكلانك
كونكلونكيزده عشق بولمسه منكا ييغلانك
كريان لارغه خاص عشقيم ني عطا قيلديم

Dertsiz insân insân değil, bunu anlayın,
Aşksız insân hayvân cinsi, bunu dinleyin,
Gönlünüzde aşk olmasa, bana ağlayın,
Ağlayanlara gerçek Aşkımı hediye eyledim.

بنده بولسنك من من ليك ني زينهار تاشلا
سحرلارده جانينك قيناب تينماي ايشلا
يولدين آزغان كمراهلارني يولغه باشلا
بير نظرده دل لاريني صفا قيلديم

Kul olsan, ben-benliği sakın bırak,
Seherlerde Cânını incitip dinmeden çalış,
Yoldan sapan günâhkârları yola yönelt,
Bir nazarda gönüllerini safâ eyledim.

چين دردليك كا اوزوم دارو اوزوم درمان
هم عاشق مين هم معشوق مين ازووم جانان
رحم ايلايم آتيم رحمن ذاتيم سبحان
بير نظرده باطن لارين صفا قيلديم

Gerçek dertliye kendim ilâç, kendim dermân;
Hem âşıkım, hem mâşukum, kendim cânân;
Rahmet eyleyim, adım Rahmân, zâtım Sübhân;
Bir nazarda içlerini safâ eyledim.

تانك آتقونچه حق ياديني آيغان كيشي
تاغ چول ني بوستان قيلور آقان ياشي
الله ايتور اوزكا بيرله يوقتور ايشي
اول عاشق ني خلايق دين جدا قيلديم

Tan atana kadar Hakk zikrini diyen kişi,
Dağ ve çölü bostân eyler akan yaşı;
Allah der, başka birşeyle yoktur işi;
O âşıkı ahâlîden ayrı eyledim.

عشق ياديني ييركا سالسام يير كوتارماس
دفتر قيلسام تا تريك سين بيتيب بولماس
حقني بيلكان بيك و خان و خلقني بيلماس
اول بنده مني اوز يولومده دوتا قيلديم

Aşk yâdını yere koysam, yer kaldırmaz;
Defter kılsam, diri oldukça, bitip olmaz;
Hakk'ı bilen, beyi, hanı, halkı bilmez;
O kulumu öz yolumda iki büklüm eyledim

مال و پلني پروا قيلماس عاشق كيشي
يول اوستيده تفراق بولوب عزيز باشي
آندين سونكره نورغه تولور ايچي تاشي
تانكلا بارسه محشر ارا پادشاه قيلديم

Mâl ve pulu dert eylemez âşık kişi;
Yol üstünde toprak olup azîz başı;
Ondan sonra nûra dolar içi dışı;
Sabâha varsa, mahşer yerinde Sultân eyledim.

حق دين قورقوب مال و پلني سويماكان ني
حقني ايتيب بير دم ياتيب اويماكان ني
ياتسه قوبسه حق ذكريني قويماكان ني
آچتيم باطن كوزلاريني بينا قيلديم

Hakktan korkup mâl ve parayı sevmeyeni,
Hakk'ı deyip bir an yatıp uyumayanı,
Yatsa, kalksa, Hakk zikrini bırakmayanı
Açtım bâtın gözlerini binâ eyledim.

روزه توتوب خلق غه ريا قيلكانلاريني
نماز اوقوب تسبيح قولغه آلكانلاريني
شيخ مين تيو اوزيكا بينا قويغانلاريني
آخر دمده ايماني دين جدا قيلديم

Oruç tutup halka Riyâ eyleyenleri
Namâz kılıp tesbîh ele alanları,
Şeyhim diye başka binâ koyanları
Son anda imânından ayrı eyledim.

حقه عاشق بولوب ايدي قول خواجه احمد
صدقي بيرلان ايشيتكانكا يوز مينك رحمت
دعا قيلاي كورمكايلار محنت زحمت
عاقل ايرسنك بير سوز بيرلان ادا قيلديم

Hakk'a âşık olup dedi Kul Hoca Ahmed;
Sıdkı ile işitene yüzbin rahmet;
Duâ eyleyim, görmeyeler sıkıntı, zahmet;
Akıllı isen, bir söz ile tamâm eyledim.

Hikmet حكمت

ايزيم يادي اولوغ ياددور ايتور بولسم
عسل ينكليغ سچوك بولور تيليم منينك
اوزوم فقير قيلديم مُقر بولدوم حقير
قنات قاقار اوچار قوشديك كونكلوم منينك

Azîm zikri yüce zikirdir, söyler olsam,
Ballar gibi tatlı olur dilim benim.
Kendim fakîr, ikrâr eyledim, oldum hakîr
Kanat çırpıp uçar, kuş gibi gönlüm benim.

تورلوك عيشيم تورلوك ايشيم مونكلوغ باشيم
ايردي جانيم كيتي هوشوم آقتي ياشيم
يازوق بيلان تولدي توكال ايچي تاشيم
بي نيازيم آجا بيرسون يوليم منينك

Türlü aşım, türlü işim, dertli başım;
Ayırdı cânım, gitti şuûrum, aktı yaşım;
Günâh ile doldu bütün içim, dışım;
Niyâzsızım, açıversin yolumu benim.

كوزوم توشتي كونكلوم اوچتي عرشقه آشتي
عمريم كيچتي نفسيم قاچتي بحريم تاشتي
كاروان كوچتي منزل آشتي هاريب توشتي
سر اولاشتي نيتاك بولغاي حاليم منينك

Gözüm düştü, gönlüm uçtu, Arş'a aştı;
Ömrüm geçti, nefsim kaçtı, denizim taştı;
Kervân göçtü, menzil aştı, yorulup düştü
Sır ulaştı, nasıl olacak hâlim benim?

صورت مونده سيرت آنده قدرتينده
اوزون تونده ياروق كونده كونكلوم آنده
يورار تونده بولوب بنده باري قانده
سورسه انده يازوق تورور تيليم منينك

Sûret burada, siret orada, kudretinde;
Uzun gecede, aydınlık günde, gönlüm orada;
Yürür gecede, olup kul, hepsi nerede,
Sorsa orada, günâhkârdır dilim benim.

ايچتيم شراب بولديم خراب اصليم تراب
كيلديم كوراب كونكلوم سراب عشقه پراب
حقدين خطاب كيلسه كورماس قول لار عذاب
بولاق ينكليغ آقار كوزدين ياشيم منينك

İçtim şarâp, oldum harâb, aslım toprak,
Geldim körab, gönlüm serâb, Âşka pür-âb,
Hak'tan hitâp gelse, görmez kullar azâp;
Pınar gibi akar gözden yaşım benim.

توشتيم اوزار براق توزار كيمسه بازار
دنيا بازار ايچره كيريب قول لار آزار
باشيم بيزار ياشيم سيزار قانيم توزار
آتيم احمد تركستاندور ايليم منينك

Düştüm uzar, Burâk tozar, gitse pazar;
Dünyâ pazar, içine girip kullar azar;
Başım dertli, yaşım sızar, kanım tozar
Adım Ahmed, Türkistan'dır ilim benim.

حكمت Hikmet

تينماين حضرتنكده الله ديسام
زار اينكراباں ذاكر بولوب ربي ديسام
قول بولوب قولليقينكده بويون سونسام
بو ايش بيرله يارب سيني تابقايمو من

Durmadan Hazretinde Allah desem,
Ağlayıp inleyerek zâkir olup Rabb'im desem,
Kulu olup kulluğunda boyun sunsam,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?

زكريا تيك بو باشيمغه ارّه قويسام
ايوب تيك بو تنيمغه قورتني قويسام
موسي تيك طور طاغيده طاعت قيلسام
بو ايش بيرله يارب سيني تابقايمو من

Zekeriyyâ gibi bu başıma bıçkı koysam,
Eyyub gibi bu bedenime kurtu koysam,
Mûsâ gibi Tûr dağında ibâdet eylesen,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?

يونس تيك دريا ايچره بالق بولسام
يوسف تيك قدوق ايچره تون كون بولسام
يعقوب تيك يوسف اوچون زار اينكراسام
بو ايش بيرله يارب سيني تابقايمو من

Yûnus gibi deniz içinde balık olsam,
Yûsuf gibi kuyu içinde gece-gündüz olsam,
Yâkûb gibi Yûsuf için ağlayıp inlesem,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?

شبلي تيك عاشق بولوب سماع اورسام
بايزيد تيك تون كون تينماي كعبه بارسام
كعبه كا يوزوم سورتيب زار اينكراسام
بو ايش بيرله يارب سيني تابقايمو من

Şiblî gibi âşık olup semâ vursam,
Bâyezîd gibi gece gündüz dinlenmeden Kâbe'ye varsam,
Kabeye yüzümü sürüp ağlayıp inlesem,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?

معروف تيك اوشبو يولغه قدم قويسام
منصور تيك جاندين كيچوب دارده قونسام
دار اوزره شوقلانيبان حقني ايسام
بو ايش بيرله يارب سيني تابقايمو من

Mârûf gibi işbu yola adım atsam,
Mansûr gibi cândan geçip dârağacına konsam,
Dârağacı üzere şevklenerek Hakk'ı desem,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?

قول خواجه احمد قول لوق ايچره ضابط بولسام
ذكر ايتيب ذاكر بولوب ربي ديسام
ذكرنده شوقلانيب كويوب يانسام
بو ايش بيرله يارب سيني تابقايمو من

Kul Hoca Ahmed, kulluk içre sâbit olsam,
Zikrinde deyip, zâkir olup, Rabb'im desem,
Zikirinde şevklenerek kavrulup yansam,
Bu iş ile yâ Rab, seni bulur muyum?

Hikmet حکمت

آللهيمني ايزلارمن ايزين آليب كيتارمن	*Allah'ımı ararım izine düşüp giderim,*
دائم سني ايتورمن لا اله الا الله	*Dâimâ Sen'i söylerim "Lâ ilâhe illâllah",*
قيدين آني تاپارمن جانم قربان قيلورمن	*Nereden O'nu bulurum cânımı kurbân eylerim,*
قربان بولوب كتارمن لا اله الا الله	*Kurbân olup giderim "Lâ ilâhe illâllah".*
جان دليم براين بريب باقيب تورااين	*Cân ve gönlümü vereyim verip bakıp durayım,*
جان دليم كويوب دور كويوب بريان بولوبدور	*Cân ve gönlüm yanmıştır yanıp biryân olmuştur,*
جانيم برلان ايتاين لا اله الا الله	*Cânım ile diyeyim "Lâ ilâhe illâllah"*
عاشق ايكي بي سامان يوقتور دردیغه درمان	*Âşîk ili servetsiz yoktur derdine dermân,*
ايتا كورونک بي ارمان لا اله الا الله	*Diye durun yorulmadan "Lâ ilâhe illâllah",*
احمد ابن ابراهيم اوشبو سوزين خوب ايدي	*Ahmed ibn İbrâhim iş bu sözü güzel dedi,*
ايتا كورونک جانلاريم لا اله الا الله	*Diye görün cânlarım "La ilâhe illlâllah".*

Hikmet حکمت

ناكهان توروريمده كونكلوم ايچره	*Ansızın uyandığımda gönlüm içinde,*
حق موليم ني نظركاهي توشتي بولغاي	*Hakk Mevlâ'mın nazargâhı oluverdi,*
قرق ييلليق زنكار باسقان كونكلوم ملكين	*Kırk yıllık zincir çöktü gönül ülkeme,*
حق يادينی نوري برله آچتي بولغاي	*Hakk zikrinin nûru ile açtı olmalı.*
ذاكرلاري جمع بولوب توزولميشده	*Zâkirleri toplanıp dizildiğinde,*
ذكر سماع دين توسوني قوروлميشده	*Zikir ve semâdan meclis kurulduğunda,*
بو دين عقبي دنياسيدين اوروлميشده	*Boyun ukbâ dünyâsından ayrıldığında,*
كونكل قوشي حضرت تبا اوچتي بولغاي	*Gönül kuşu Hazret yönüne uçtu olmalı.*

هيچ بيلماس مين نيچوك بولغاي ميني ايشيم	*Hiç bilmem nasıl olacak benim işim,*
انينك اوچون آقار دايم كوزده ياشيم	*Onun için akar dâimâ gözde yaşım,*
سحرلارده قوپوب حقدين تيلامشيم	*Seherlerde kalkıp Hakk'tan dilemişim,*
فرشته لار آميني غه توشتي بولغاي	*Melekler "Âmin'ine düştü olmalı.*
مونكلوغ جانغه يقين تورور حق دركاهي	*Mahzûn câna yakındır Hakk dergahı,*
ندامتده يتارموكين بيرار اهي	*Pişmânlıkta yeter mi ki birer âhı,*
قايسي كونكل بولسه حق ني نظركاهي	*Hangi gönül olsa Hakk nazargâhı,*
حق نظري ايچكا تولوب تاشتي بولغاي	*Hakk nazarı içe dolup taştı olmalı.*
حق ايشين حقليق اوچون بيورديلار	*Hakk işini Hakk için buyurdular,*
اوزلاريني خلق لار ارا يتورديلار	*Özlerini halklar arasına yetirdiler,*
محنت لارين نعمت ينكليغ كوتارديلار	*Sıkıntılarını nimet gibi kaldırdılar,*
بغري قانليغ كوزي ياشليغ تولدي بولغاي	*Bağrı kanlı gözü yaşlı doldu olmalı.*
محب قول لار محبوبي غه قايرديلار	*Seven kullar sevdiğine kayırdılar,*
دنيا قويوب دين ايشي غه اوكورديلار	*Dünyâyı bırakıp din işine yöneldiler,*
عاشق قول لار الله تيو تبرانديلار	*Âşîk kullar Allah diye hareketlendiler,*
شيطان ني زهري ياريليب قاچتي بولغاي	*Şeytânın zehri yarılıp kaçtı olmalı.*
الله ديكيل اي قول احمد! اوزونك بيلكيل	*Allah de ey Kul Ahmed özünü bil,*
اوزونك بيلمش علمينك برله عمل قيلكيل	*Özünü bilince ilmin ile amel kıl,*
اولوغ كيچيك يارانلاردين عذر قيلكيل	*Büyük küçük dostlarından özür eyle,*
سين بيلماسده سيندين خطا كيچتي بولغاي	*Sen bilmezken senden hatâ geçdi olmalı.*

Hikmet حكمت

ايا دوستلار يوراك بغريم بولدي كباب
حقيقت ليغ عاشق جان دين اوتي بولغاي
عشق پرتوي كونكل ملكين قيلدي خراب
اول سبب دين عقل هوشوم كيتي بولغاي

Eyâ dostlar yürek bağrım oldu kebâb,
Vefalı âşık Cândan geçti olmalı,
Aşk ışığı gönül ülkesini eyledi harâb,
O sebepten aklım-fikrim gitti olmalı.

عشق سيز كيشي آدم ايرماس انكلاسنكيز
بي محبت شيطان قومي تينكلاسنكيز
عشق دين اوزكا سوزني اكر سوزلاسنكيز
ايليكينكزدين ايمان اسلام كيتي بولغاي

Aşksız kişi insân değildir anlasanız,
Muhabbetsizler şeytân kavmi dinleseniz,
Aşkdan başka sözü eğer söyleseniz,
Elinizden imân-İslâm gitti olmalı.

ميخانه غه كيركان عاشق سري عيان
بغري پيشيب ياشي اقيب قيلور افغان
بيخود يورار قايده بارسه خانه ويران
بيشك بيلنك وحدت مي دين تاتي بولغاي

Meyhâneye giren âşıkın sırrı ortada,
Bağrı pişip yaşı akıp eyler figân,
Boşuna yürür nerede gitse evi vîrân,
Şüphesiz bilin vahdet meyinden tattı olmalı.

عشق توشتي بو باشيمغه حيران بولدوم
خانماندين كيچيب تقي سرسان بولدوم
ايكي عالم برباد اوروب عريان بولدوم
چيقان آهيم نه فلك كا يتي بولغاي

Aşk düştü bu başıma hayrân oldum,
Ev-barkımdan geçip sersem oldum,
İki âlemi terkedip üryân oldum,
Çıkan âhım ne göklere yetti olmalı.

عاقل ايرسنك حقدين اوزكا سوزلار حرام
تا تريك سين پير خذمتين قيلغيل مدام
الله ديسنك شيطان لعين سينكا غلام
الله ديماس دين لاريني ساتي بولغاي

Akıllı isen Hakk'ın başka sözler harâm,
Diri oldukça Pîr hizmetini eyle tamâm,
Allah desen lânetli şeytân sana köle,
Allah demezler dinlerini sattı olmalı.

عمري ضايع اوتكانلار عشق ني بيلماس
جاندين كيچكان ديوانه ني كوزكا ايلماس
هو صحبتين قورغان ييركا قاچيب كيلماس
جاني كونكلي تاشدين بتر قاتي بولغاي

Ömrü boşa geçenler zâyi eyleyenler aşkı bilmez,
Cândan geçen dîvâneyi göze almaz,
"Hû" sohbetini kuran yere kaçıp gelmez,
Cân ve gönlü taştan beter katı olmalı.

الله سويكان بنده دايم ييغلاب يورار حقدين قورقوب رازين ايتيب سحر تورار يحيي صفت تينماي ييغلاب ماتم قورار بو دنياني آرقه تاشلاب آتي بولغاي	*Allah'ın sevdiği kul dâim ağlayıp yürür,* *Hakk'tan korkup niyâzını deyip seherde kalkar,* *Yahyâ gibi dinmeyip ağlayıp mâtem tutar,* *Bu dünyanı arkaya kaldırıp attı olmalı.*
عاشق لارني ايشي ايرور سوز و گداز عاشق لارني حاجت لاري روزه نماز روز محشر كوز ياشي دور حقه نياز عارف عاشق درد و الم تارتي بولغاي	*Âşıkların işidir sûz ve güdâz,* *Âşıkların ihtiyâçları oruç, namâz,* *Mahşer günü gözyaşıdır Hakk'a niyâz,* *Ârif âşık derd ü elem çekti olmalı.*
عاشق لارني آغزي خندان دلي لرزان الله اوچون كوزده ياشي بغري بريان جاني ذاكر كونكلي شاكر فكري جانان انشاء الله قيل كوفروكي اوتي بولغاي	*Âşıkların ağzı güler gönlü ağlar,* *Allah için gözde yaşı bağrı biryân,* *Cânı zikreder, gönlü şükreder, fikri sevgili,* *Allah dilerse kıl köprüyü geçti olmalı.*
عاشقلاري خلق ايچنده كويوب ييغلار ظاهر خنده باطن لاري يوراك داغلار اجل استاب اولماك اوچون بيلين باغلار معشوقي غه عرض حالين ايتي بولغاي	*Âşıkları halk içinde yanıp ağlar,* *Zâhiren güler bâtınları yürek dağlar,* *Ecel kovalayıp ölmek için belini bağlar,* *Sevgilisine arz-ı hâlini dedi olmalı.*
عاشق لاري ملامت دين قاچماس بولور نادانلاركا باطن سرين اچماس بولور هر نامردكا در و گوهر ساچماس بولور اوزي اوقوب خون زرداب يوتي بولغاي	*Âşıkları melâmetden kaçmaz olur,* *Câhillere bâtın sırrını açmaz olur,* *Her nâmerde inci-cevher saçmaz olur,* *Özü okuyup kan zehir yuttu.*
پير مغان سويكان عاشق هواسي يوق يوز مينك تورلوك طاعت قيلسه بناسي يوق اي دوستلاريم عشق درديني دواسي يوق تونلار قوبوب پير ايتاكين توتي بولغاي	*Pîr-i Kâmil'in sevdiği âşık hevâsı yok,* *Yüz bin türlü ibâdet eylese binâsı yok,* *Ey dostlarım aşk derdinin devâsı yok,* *Geceleri kalkıp Pîr eteğini tuttu olmalı.*

پير مغان نظر قيلسه بيركاي دوا	*Pîr-i Kâmilin nazar eylese verir devâ,*
هاي هوس ما و من ليك بولغاي ادا	*Hay u heves, ben-benlik olur tamâm,*
آندين سونكره شيطان لعين سيندين جدا	*Ondan sonra lanetli şeytân senden uzak,*
تار لحده ايمان بيرلان ياتي بولغاي	*Dar kabirde imân ile yattı olmalı.*
قول خواجه احمد حق سوزيني سوزلار مدام	*Kul Hoca Ahmed Hakk sözünü söyler dâimâ,*
حق دين اوزكا سوزلار باري ايرميش حرام	*Hakk'dan başka sözler hepsi imiş harâm,*
روزي قيلسه اورنونك بولغاي دارالسلام	*Râzı olsa yerin olur Dârü's-selâm,*
مغفرت ني درياسيغه باتي بولغاي	*Mağfiretin deryâsına battı olmalı.*

حكمت Hikmet

حق تعالي پرتو سالدي جانيم كويدي	*Hakk Teâlâ nûr saldı cânım tutuştu,*
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك	*Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim,*
سحر وقتده پير مغان باقيب سوردي	*Seher vaktinde Pîr-i Kâmil bakıp sordu,*
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك	*Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.*
ذاكرلارغه وعده قيلدي قادر خدا	*Zâkirlere vaad eyledi Kâdir Allah,*
كور ايچنده عطا قيلدي حوري لقا	*Kâbir içinde armağan eyledi "hûr u lîkâ",*
ذاكرلارني تورار جاي دارالبقا	*Zâkirlerin varacağı yer "Dârü'l-bekâ",*
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك	*Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.*
ذاكر بولسه شاكر بولسه ييري جنت	*Zâkir olsa, şükredici olsa yeri cennet,*
قانلار آقسه كوزلاريدين قيلماس منت	*Kanlar aksa gözlerinden eylemez minnet,*
امت بولسنك ذكرين ايتماك سيزكا سنت	*Ümmet olsan zikrini söylemek size sünnet,*
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك	*Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.*

ذاكرلاركا خدا اوزي وعده قيلدي
فَاذكُروني اَذكُركُم آيت كيلدي
فردوس آتليغ جنتي دين محضر كيلدي
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Zâkirlere Allah özü vaad eyledi,
"Fezkürunî ezkürkum" diye âyet geldi,
Firdevs adlı cennetinden mazhar geldi,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

ذاكرلاري هر نفس ده ذكرين ايتار
توبه قيليب ايكري يولدين راست غه قيتار
ذكرين ايتسه آسته آسته شوقي آرتار
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Zâkirleri her nefesde zikrini söyler,
Tevbe eyleyip eğri yoldan doğruya döner,
Zikrini söylese yavaş yavaş şevki artar,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

ذاكرلاري حلقه ايچره پرتو كورار
آنينك اوچون حلقه ايچره اوزين اورار
معشوقي ني كوركان زمان جانين بيرار
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Zâkirleri halka içinde nûr görür,
Onun için halka içine özünü vurur,
Sevgilisini gördüğü zamân cânını verir,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

يالغان عاشق معشوقيدين جانين ايار
عقبي يولين آرقه تاشلاب دنيا سويار
هو حلقه سين قورغان ييردين ايلار فرار
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Yalan âşık sevgilisinden cânını esîrger,
Âhiret yolunu arkaya atıp dünyâyı sever,
Hû halkasının kurulduğu yerden eyler firâr,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

الكذاب لا امتي ديدي سرور
بو سوزلاركا يول بير كوچي هادي رهبر
يالغانجي ني امت ديماس اول پيغمبر
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

"El-kezzabu lâ-ümmeti" dedi Server,
Bu sözlere yol verici Hâdî, Rehber,
Yalancıya ümmet demez O Peygamber,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

رحمن ايكام چين عاشق ني يولين آچار
محبت ني شوقي بيرله ياشين ساچار
الله تيو قايده بارسه شيطان قاچار
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Rahmân Melik'im gerçek âşıkın yolunu açar,
Muhabbetin şevki ile yaşını saçar,
Allah diye nerede gitse şeytân kaçar,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

ذاكرلاري ذكرين ايتيب ناله قيلور
كوز ياشيني سريغ يوزكا ژاله قيلور
بيابان لار كيزيب اوزن واله قيلور
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Zâkirleri zikrini deyip feryâd eder,
Gözyaşını sarı yüze süs eyler,
Kırlarda gezip özünü Mecnûn eyler,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

ذاكر قول لار حق فرمانين محكم توتار
اخلاص بيرلان الله تيو قانلار يوتار
حلقه ايچره كيركان وقتده جاندين اوتار
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Zâkir kullar Hakk fermânını sağlam tutar,
İhlâs ile Allah diye kanlar yutar,
Halka içine girdiği vakitde cândan geçer,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

بي طهارت ذكر ايكان گا لعنت ياغار
اوشل كوني بولغان فرزند شيطان توغار
اولار وقتده اوّل كيليب شيطان باقار
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Tahâretsiz zikir söyleyene lânet yağar,
İşte o gün olan çocuk şeytân doğar,
Öleceği vakitde önce gelip şeytân bakar,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

بي طهارت ذكرين ايتكان ايمان ايتماس
اولار وقتده حق مصطفي قولين توتماس
سبحان ايكام كناهي ني هركيز اوتماس
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Tahâretsiz zikrini söyleyen imân etmez,
Öleceği vakitde Hak Mustafâ elini tutmaz,
Sübhân Melik'im günâhım aslâ bağışlamaz,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

مؤمن بولسنك بي طهارت ذكرين ايتمه
كرامت لار ايتيب خلقه دينينك ساتمه
مسلمانليغ دعوي قيليب كافر كيتمه
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Mümin olsan tahâretsiz zikrini söyleme,
Kerâmetler söyleyip halka dinini satma,
Müslümanlık iddia edip kâfir gitme,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

ذاكر بولسنك ذكرين ايتماي هركيز ياتمه
نادان بيرله ناجنس لاركا هيچ سوز قاتمه
منافق لار حالدين سورسه بير سوز ايتمه
كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك

Zâkir olsan zikrini demeden aslâ yatma,
Câhil ile soysuzlara hiç söz katma,
Münâfıklar hâlden sorsa bir söz deme,
Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.

قول خواجه احمد يامانلارني يماني سين يارچه بغداي ايل توتماكاي سماني سين يولدين آزغان كمراه لارني ناداني سين كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتاليك	*Kul Hoca Aḥmed kötülerin kötüsü sen,* *Herkes buğday el tutmaya samanı sen,* *Yoldan sapan günâḥkârların câḥili sen,* *Gelin yığılın zâkir kullar zikir söyleyelim.*

Hikmet حكمت

خالقيمني ايزلارمين تون كون جهان ايچينده تورت ياشيمدين يول ايندي كون مكان ايچينده	*Hâlık'ımı ararım gece gündüz ciḥân içinde;* *Dört yanımdan yol indi evren ve mekân içinde.*
تورت دين ييتي كا يتيم توقوزني گذر ايتديم اوندين ايكي كا كيلديم حر كيوان ايچينده	*Dörtten yediye yettim, dokuzu geçip gittim,* *Ondan ikiye geldim çerḥ-i keyvân içinde.*
اوچ يوز التميش سو كيچتيم تورت يوز قرق تورت تاغ آشتيم وحدت شرابين ايچتيم توشتوم ميدان ايچينده	*Üç yüz altmış su geçtim, dört yüz kırk dört dağ aştım,* *Vaḥdet şarâbını içtim, düştüm meydân içinde.*
چونكه توشتوم ميدان غه ميدان ني تولا كوردوم يوزمينک عارف ني سوردوم بارچه جولان ايچينده	*Çünkü düştüm meydana, meydânı dolu gördüm,* *Yüz bin arifi sordum, bütün cevlân içinde.*
غواص بحريكا كيرديم وجود شهريني كيزديم دريني صدفده كوردوم گوهر ني كان ايچينده	*Dalgıç denizine girdim, varlık şeḥirini gezdim,* *İnciyi sedefte gördüm, cevḥeri ḥazîne içinde.*
عرش كرسي ني يوردوم لوح قلم ني كوردوم وجود شهريني كيزديم ايدي بو جان ايچينده	*Arş ve Kürsü'yü yürüdüm, Levḥ ve KÂlem i gördüm,* *Varlık şeḥrini gezdim, söyledim bu cân içinde.*
جان ني كوردوم جانانده عشق ني كوردوم ميدانده عاشق لارنينک ميداني جمله بوستان ايچينده	*Cânı gördüm cânanda, aşkı gördüm meydanda,* *Âşıkların meydânı cümle bostân içinde.*

ايرني كوردوم ايركاشتيم ايستادو كوم ني سوردوم
بارچه سي سينده ديدي قالديم حيران ايچينده

Eri gördüm erleştim, istediğimi sordum,
Hepsi sende dedi, kaldım hayrân içinde,

حيران بولوبان قالديم بيهوش بولوبان تالديم
اوزوم ني دردكا سالديم تاپتيم درمان ايچينده

Hayrân olarak kaldım, şuûrsuz olarak daldım,
Kendimi derde saldım, buldum dermân içinde.

سير استارمي بلبل آچليب دور قيزيل گل
هر گل ني خالي كورمه گل ني گلزار ايچينده

Seyr ister mi bülbül açılmıştır kızıl gül
Her gülü uzak görme gülü gül bahçesi içinde.

مسكين خواجه احمد جاني هم گوهر دور هم كاني
جمله آنينک مكاني اول لامكان ايچينده

Miskîn Hoca Ahmed cânı, hem cevherdir hem hazîne,
Herşey O'nun mekânı, O lâ-mekân içinde.

حكمت Hikmet

سحرلارده قوپوب ييغلاب دعا قيلسام
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين
ياش اورنيغه قانيم توكوب دعا قيلسام
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Seherlerde kalkıp ağlayıp duâ eylesem,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?
Yaş yerine kanımı döküp duâ eylesem,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

درگاهيغه باشيم قويوب ناله قيلسام
كوز ياشيم ني آقوزبان ژاله قيلسام
بيابانلار كيزيب اوزوم واله قيلسام
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Dergâhına başımı koyup feryâd etsem,
Göz yaşımı akıtarak süs eylesem,
Çölleri gezip özümü mecnûn eylesem,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

قايدا بارسام يادين ايتيب ييغلاسام مين
خذمتيدا بيليم محكم باغلاسام مين
حسرتيده يوراك بغريم داغلاسام مين
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Nerede gitsem yâdını deyip ağlasam ben,
Hizmetinde belimi sağlam bağlasam ben,
Hasretinde yürek-bağrımı dâğlasam ben,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

هركون يوز مينك قولوم آچيب آمين ديسام
موسي صفت طور تاغيدا رازين ايتسام
توقسان توقوز رازين ايتيب جانيم بيرسام
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Her gün yüz bin elimi açıp “âmîn” desem,
Mûsâ gibi Tûr dağında niyâzını desem,
Doksan dokuz niyâzını deyip cânımı versem,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

بايزيد ديك ييتميش يولي اوزوم ساتسام
الله تيو دردي بيلان اولوب كيتسام
رياضت ده اريب آزيب آچيب قاتسام
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Bâyezîd gibi yetmiş yolu özüm satsam,
Allah diye derdi ile ölüp gitsem,
Riyâzette yorulup, şaşıp, acıyıp donsam,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

الله اوچون فرزندلاريم يتيم قيلسام
رياضت ده سونكاكلاريم حليم قيلسام
اهل عيال خانمانيم غنيم قيلسام
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Allah için evlâtlarımı Yetîm eylesem,
Riyâzette kemiklerimi hamûr eylesem,
Ehil-ıyâl ev-barkımı düşman eylesem,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

الله ديكان بنده لاريني قولي بولسام
عاشق لاريني كويوب اوچكان كلي بولسام
يول اوستيده تفراق صفت يولي بولسام
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Allah diyen kulların kulu olsam,
Âşıkların yanıp savrulan külü olsam,
Yol üstünde toprak gibi yolu olsam,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

الله الله جانيم الله دليم الله
سيندين اوزكا پناهيم يوق والله بالله
ييغلاب كيلديم دركاهينكا شيء لله
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Allah, Allah, cânım Allah, dilim Allah,
Sen’den özge sığınağım yok Vallah-Billâh,
Ağlayıp geldim dergâhına “Şey’en lillâh...”
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

يخشي لاريني صحبتنده ذاكر بولسام
هر نه جفا تيكسه مينكا شاكر بولسام
ايوب صفت بلاسيغه صابر بولسام
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

İyilerin sohbetinde zâkir olsam,
Her ne cefâ değse bana şükreder olsam,
Eyyûb gibi belâsına sabreder olsam,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

آستاننكغه باشيم قويوب توبه قيلسام
غيبت قيلغان تيل لاريم ني يوز مينك تيلسام
گناه قيلغان بندلاريمني پاره قيلسام
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Eşiğine başımı koyup tevbe eylesem,
Gıybet yapan dillerimi yüz bin dilsem,
Günâh işleyen organlarımı parça eylesem,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

توبه قيلديم توبه قيلديم قبول قيلغيل
توبم قبول قيلماس بولسانك جانيم آلغيل
يولده قالديم يولده قالديم قوليم آلغيل
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Tevbe eyledim, tevbe eyledim kabûl eyle,
Tevbemi kabûl eylemez olsan cânımı al,
Yolda kaldım, yolda kaldım, elimi al,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

الله اوچون مردانه وار جانيم بيرسام
اهل عيال خانيمانيمني تاشلاب كيتسام
جان نه بولغاي ايمانيمدين بلكه اوتسام
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Allah için mertler gibi cânımı versem,
Ehl-i âyâl, ev-barkımı bırakıp gitsem,
Cân ne ola imânımdan belki geçsem,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

سحرلارده ايرته قوپوب حقه يانسم
اولوغ كيچيك گناه لاردين توبه قيلسم
زاري قيليب حضرتيكا بويون سونسم
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Seherlerde erken kalkıp Hakk'a yansam,
Büyük küçük günâhlardan tevbe eylesem,
Ağlayıp Hazretine boyun sunsam,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

قهار ايكام سندين قورقوب اويغانسام مين
گناهيم غه اقرار قيليب اينكراسام مين
سحرلارده يقام اوشلاب يالبارسام مين
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Kahhâr Melik'im senden korkup uyansam ben,
Günâhımı kabûl edip inlesem ben,
Seherlerde yakamı tutup yalvarsam ben,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

تاشقين كيلكان دريالارده يوزلاسام مين
آزيب قالغان بوته لاردك بوزلاسام مين
اولار وقتده مينك بير آتينك سوزلاسام مين
دوستلار خواجم ميني بندم ديكايموكين

Taşkın gelen deryâlarda yüzsem ben,
Kaybolup kalan develer gibi böğürsem ben,
Öleceğim vakitte binbir adını söylesem ben,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

واویلتا ندامت دیب قورقوب قوپسام
پیر مغان درکاهینی تینمای اوپسام
یخشی لارنی خاکپای بولوب اولسام
دوستلار خواجم مینی بندم دیکایموکین

Vah yazıklar pişmânlık deyip korkup kalksam,
Pîr-i Kâmil dergâhını durmadan öpsem,
İyilerin ayak tozu olup ölsem,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

تانک آتقونچه ییغلاب تینمای قورقوب چقسام
سبحان دردین آیتیب دوام اینکراب چقسام
تفراق صفت عاجز بولوب خوارلیق تارتسام
دوستلار خواجم مینی بندم دیکایموکین

Tan atana kadar ağlayıp dinmeden korkup çıksam,
Sübhân derdini deyip devamlı inleyip çıksam,
Toprak gibi âciz olup hor görülsem,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

قول خواجه احمد جانینک بیرکیل مردانه وار
جاندین کیچیب یولغه کیرسنک کورکونک دیدار
مرادینکنی بیرور سینکا پروردکار
دوستلار خواجم مینی بندم دیکایموکین

Kul Hoca Ahmed cânını ver mertler gibi,
Cândan geçip yola girsen göresin cemâl,
Murâdını verir sana Allah,
Dostlar Hocam bana bağlım der mi ki?

حکمت Hikmet

بو عالمده حقدین قورقوب زار اینکراسام
آخرت ده روحوم آرام آلارموکین
ایرانلارنی باسقان ایزین کوزکا سورسام
پیر مغان مینی یولغه سالارموکین

Bu âlemde Hakk'tan korkup ağlayıp inlesem,
Âhirette rûhum râhat bulur mu ki?
Erenlerin bastığı izini göze sürsem,
Pîr-i kâmil beni yola salar mı ki?

باشیم بیریب بیلیم باغلاب قیلسام اخلاص
نفس شیطان چنکالیدین بولسام خلاص
جان بیرارده مدد قیلسه خضر الیاس
غوث الغیاث ختم یس قیلارموکین

Başımı verip belimi bağlayıp kılsam ihlâs,
Nefs-şeytân çengelinden kurtulsam,
Cân verirken yardım etse Hızır-İlyâs,
Gavslar gavsı "Yasin hatmi" kılar mı ki?

تاغ چول لار كناهيم دين قيلماس طاقت	*Dağ ve çöller günâhımdan eylemez tâkat,*
هر كون يوز مينك جرم عصيان مينكا عادت	*Hergün yüzbin Günâh, isyân bana adet,*
بو ايش بيرلان آخرت ده بارمو راحت	*Bu iş ile Âhirette var mı râhat,*
توبه قيلسام عادتلاريم قالارموكين	*Tevbe eylesem adetlerim kalır mı ki?*
آستانه كا باشيم قويوب زاري قيلسام	*Dergâhına başımı koyup ağlasam,*
غريب يتيم باشين سيلاب دعا آلسام	*Garîb-Yetîm başını okşayıp duâ alsam,*
حقدين قورقوب دنيا ايشين آرقه سالسام	*Hakk'tan korkup dünyâ işini arkaya koysam,*
خواجم مني حال دليم سورارموكين	*Hocam benim gönlümün hâlini sorar mı ki?*
آدم صفي سنت لارين تيل كا آلسام	*Âdem Safi sünnetlerini dile alsam,*
يا ربّنا ظلمنا ديب ناله قيلسام	*"Yâ Rabbenâ zalemnâ" deyip feryâd etsem,*
بيابانده كوز ياشيني ژاله قيلسام	*Kırlarda göz yaşımı akıtsam,*
بيرو باريم ميني يولغه سالارموكين	*Bir ve Var'ım beni yola salar mı ki?*
سحرلارده زاري قيليب ييغلاسام مين	*Seherlerde feryâd edip ağlasam ben,*
جان بيرارده بيليم محكم باغلاسام مين	*Cân verirken belimi sıkı bağlasam ben,*
شوقي بيرلان يوراك بغريم داغلاسام مين	*Şevki ile yürek bağrımı dâğlasam ben,*
حق چراغي قبريم ايچره يانارموكين	*Hakk ışığı kabrim içinde yanar mı ki?*
باشيم تنيم تفراق قيليب فنا بولسام	*Başımı, bedenimi toprak eyleyip yok olsam,*
ديدار تيلاب حسرتيده ادا بولسام	*Cemâl dileyerek hasretinde tamâm olsam,*
اهل عيال خانمان دين جدا بولسام	*Ehil-ıyâl ev-barkımdan ayrı düşsem,*
دوستلار خواجم مينكا رحمي كيلارموكين	*Dostlar Hocam bana rahmet eyler mi ki?*
شيطان لعين يولدين اوردي حاليم تباه	*Lânetli şeytân yoldan çıkardı hâlim perîşân,*
ييغلامايمو نفسيم ميني قيلدي هوا	*Ağlamayayım mı nefsim beni eyledi hevâ,*
عالم خلقي باسيب اوتسه ميني اي وا	*Âlem halkı çiğneyip geçse beni lâyık,*
كافر نفسيم عزازيلدين تانارموكين	*kâfir nefsim şeytândan ayrılır mı ki?*

غريب جانيم حق يوليده نذر ايلاسام
شاه حسين ديك كربلاده سوساب اولسام
حق شرابين اچارمين ديب تشنه كيتسام
آنده بارسام سوسون لاريم قانارموكين

Garîb Cânımı Hak yolunda adak eylesem,
Şâh Hüseyn gibi Kerbelâ'da susayıp ölsem,
Hakk şarâbını içerim deyip hevesli gitsem,
Orada varsam sussuzluğum kanar mı ki?

اصحاب لار ديك دين تلاشيب باشم بيرسام
شهربانو امام لار ديك ييغلاب يورسام
الله اوچون كافرلاركا اسير بولسام
رحمن ايكام سينكا مقبول بولارموكين

Sahâbe gibi din için savaşıp başımı versem,
Şehr-i banu imâmlar gibi ağlayıp yürüsem,
Allah için kâfirlere esîr olsam,
Rahmân Melik'im sana makbûl olur mu ki?

شرمنده مين شرمنده مين قولوم آلكيل
يولدين آزغان درمانده مين يولغه سالكيل
الله ديبان فنا بولدوم رحم ايلاكين
عاصي لارغه فيض فتوح بيرارموكين

Dertliyim, mahcûbum elimden tut,
Yoldan sapmış dertliyim yola sal,
Allah diyerek yok oldum rahmet eyle,
Âsîlere feyz-fetih verir mi ki?

اي عاصي لار توبه قيلغيل حق ايشتسون
نالنكيزدين يير و كوك لار ناله قيلسون
ملائك لار حقدين تيلاب اولوش بيرسون
اولوش آلغان قول ني غمي بولارموكين

Ey âsîler tevbe eyleyin Hakk işitsin,
Feryâdınızdan yer ve gökler feryâd eylesin,
Melekler Hakk'tan dileyip pay versin,
Pay alan kulun gamı olur mu ki?

عقليم حيران كوزوم كريان خانه ويران
حق يوليني بيلالماس مين اوزوم نادان
اي طالب لار بي طاقت مين قايدا جانان
جانانيم دين هيچ كيم خبر بيلارموكين

Aklım şaşkın, gözüm yaşlı, evim vîrân,
Hakk yolunu bilemiyorum özüm câhil,
Ey tâlipler güçsüzüm nerde sevgili,
Sevgilimden hiç kimse haber bilir mi ki?

جانانه ني تاپاي ديسنك سحر تورغيل
عاشق لارنينك مجلسي كا اوزونك اورغيل
حقني ايزلاب ييغلاب يوروب ماتم قورغيل
ماتم قورماي طريقت كا كرارموكين

Sevgiliyi bulayım desen seherde kalk,
Âşıkların meclisine özünü vur,
Hakk'ı arayıp ağlayıp yürüyüp yas tut,
Yas tutmadan tarikata girer mi ki?

حق وصلي غه ييتاي ديسنك زاري قيلكيل
ذكرين ايتيب ايرانلارغه ياري بيركيل
جفا تارتيب ايرانلاردين اولوش آلكيل
اولوش آلماي ديداريني كورارموكين

Hakk'ın vuslatına ereyim desen ağla,
Zikrin deyip erenlere yardım et,
Cefâ çekip erenlerden pay al,
Pay almadan cemâlini görer mi ki?

قول خواجه احمد هرنه ديرسين بولهوس سين
حقدين قورقوب آخرت قه غم ييماس سين
باشينك بيرله تونلار قايتيب هو ديماس سين
بولهوس ني خواجه م قبول قيلارموكين

Kul Hoca Aḥmed ḥer ne dersen ḥeveskârsın,
Hakk'tan korkup âḥirete gâm çekmezsin,
Başın ile geceler donup "Hû" demezsin,
Heveskârı Hocam kabûl kılar mı ki?

حكمت — Hikmet

هر صبحدم بوينوم قيسيب ربّيم ديسام
ربّيم مني مراديم ني بيرار موكين
قانلار توكوب كوزلاريمدين زار اينكراسام
تنكريم مني حال دليم سورار موكين

Her sabâḥ vakti boynumu büküp "Rabbim"desem,
Rabbim benim murâdımı verir mi ki?
Kanlar döküp gözlerimden ağlayıp inlesem,
Tanrım benim gönlümün ḥâlini sorar mı ki?

محبّت ني ميدانيدا جان اويناتسام
منصور صفت باشيم بيريب دار اويناسام
يوز مينک تورلوک جفا تارتيب جان قيناسام
عاجز قولونک جمالينكني كورار موكين

Muḥabbetin meydânında cân oynatsam,
Mansûr gibi başımı verip dârağacını oynatsam,
Yüz bin türlü cefâ çekip cân incitsem,
Âciz kulun cemâlini görür mü ki?

يا ربنا ذكرين ايتيب ذاكر بولسام
سانسيز محنت باشقه آليب شاكر بولسام
يخشي لارني صحبتيده حاضر بولسام
مسكين بنده نک فيض فتوح آلار موكين

"Yâ Râbbenâ"zikrini deyip zâkir olsam,
Sayısız sıkıntıyı başa alıp şükreder olsam,
İyilerin soḥbetinde ḥâzır olsam,
Fakîr kulun feyz-fetiḥ alır mı ki?

زاهدلار دیک نماز اوقوب طاعت قیلسام	*Zâhidler gibi namâz kılıp ibâdet eylesem,*
عاشق لار دیک یغلاماغني عادت قیلسام	*Âşıklar gibi ağlamayı âdet eylesem,*
اوز یرمیده غریب لیکني راحت بیلسام	*Öz yurdumda garîbliği râhat bilsem,*
درکاهیده خواجه م قبول قیلار موکین	*Dergâhına Hocam kabûl eyler mi ki?*
یکیت لیکده طاعت قیلیب ایکیلمدیم	*Yiğitlikte ibâdet eyleyip eğilmedim,*
قریب چوکتیم ریاضتده بوکولمادیم	*"Karîb" çöktim riyâzetde bükülmedim,*
لالا ایتیب الاّ الله ده سوکولمدیم	*"Lâ-Lâ" deyip "İllallâh"da sokulmadım,*
خضر بابام اوز یولیغه آلار موکین	*Hızır babam öz yoluna alır mı ki?*
بو دنیاده مین دیک عاصي هرکیز بولماس	*Bu dünyada benim gibi âsî aslâ olmaz,*
مونداغ کناه ترسا جهمود کافر قیلماس	*Böyle günâh tersâ, cühûd, kâfir eylemez,*
اولوب بارسام دوزخ ایچره اورون بیرماس	*Ölüp gitsem cehennem içine yer vermez,*
توبه قیلسام خواجم قبول قیلار موکین	*Tevbe eylesem Hocam kabûl eyler mi ki?*
حاجت تیلاب درکاهیغه یغلاب کیلدیم	*Hacet dileyip dergâhına ağlayıp geldim,*
جان دین کیچیب بیلیم محکم باغلاب کیلدیم	*Cândan geçip belimi sıkı bağlayıp geldim,*
عیب یابقوچي ستارلیغینک آنکلاب کیلدیم	*Ayıp örtücü "Settâr"lığını anlayıp geldim,*
قان یغلاسام حاجت روا بولغاي موکین	*Kan ağlasam hâcet hâzır olur mu ki?*
قیزیل یوزوم ریاضتده سارغاتمادیم	*Kızıl yüzümü riyazetde sarartmadım,*
سحرلرده غریب جانیم اینکراتمادیم	*Seherlerde garîb cânımı inletmedim,*
هرکون تیپیب ایت نفسیم ني اورکاتمادیم	*Her gün tepip it nefsimi incitmedim,*
الله دیسام کافر نفسیم اولار موکین	*Allah desem kâfir nefsim ölür mü ki?*
قول خواجه احمد کونکل کوزي آچیلغایمو	*Kul Hoca Ahmed gönül gözü açılır mı?*
تیل لاریمدین درّ کوهر ساچیلکایمو	*Dillerimden inci mücevher saçılır mı?*
کوب یغلاسام کناه لاریم توکولکایمو	*Çok ağlasam günâhlarım dökülür mü?*
اوشل وقت ني منکا عطا قیلور موکین	*O vakit bana armağan eyler mi ki?*

حكمت Hikmet

سن سن مني پناهيم ديب يولغه كيرسام
بير و باريم مني يولوم آچار موكين
حرام شبهه قرانغولوق باسقان كونكلوم
روشن بولوب درّ گوهر ساچار موكين

Sensin benim sığınağım deyip yola girsem,
Bir ve Var`ım benim yolumu açar mı ki?
Harâm, şüphe, karanlık basan gönlüm,
Aydınlanıp inci-cevher saçar mı ki?

نظر قيلسه خسته كونكلوم روشن بولور
يوز مينک خطا يازوقلاريم پنهان بولور
لطف ايلاسانک يوز مينک عاصي خندان بولور
نظر تابكان چراغ هركيز اوچار موكين

Nazar eylese hasta gönlüm aydın olur,
Yüz bin hatâ, günâhlarım gizli olur,
Lutfeylesen yüz bin âsî sevinçli olur,
Nazarı değdiği kandîl aslâ söner mi ki?

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ديسام
طاعت برله سونكا كلريم حليم قيلسام
اهل عيال خانمانيم يتيم قيلسام
شيطان لعين مندين يراغ قاچار موكين

"Eûzu billahi mineşşeytanirrâcîm" desem,
İbâdet ile kemiklerimi hamûr eylesem,
Ehil-ıyâl, ev-barkımı yetîm eylesem,
Lânetli şeytân benden uzak kaçar mı ki?

يول آستيده عزيز باشيم تفراغ قيلسام
جان دليم حق يوليغه شيدا قيلسام
ذكرين ايتيب مردار تنيم آفاق قيلسام
الست خمرين مسكين بنده نک ايچار موكين

Yol altında azîz başımı toprak eylesem,
Cân ve gönlümü Hakk yoluna tutkun eylesem,
Zikrini deyip pis bedenimi appak eylesem,
Elest şarâbını fakîr kulun içer mi ki?

الله ديبان حضرتينكا سيغينيب بارسام
محبت شوقي برله كوكسوم يارسام
دردينک تارتيب حمدينک ايتيب آچيليب بارسام
وجوديمدين بو عقبه لار كوچار موكين

Allah dedi Hazret'ine sığınıp varsam,
Muhabbet şevki ile göğsümü yarsam,
Derdini çekip hamdını deyip açılıp varsam,
Vücûdumdan bu kaygılar göçer mi ki?

تاغدين آغر عصيانيم بار اوتاي ديسام
گناهيم كوب يركا سيغماس تيپاي ديسام
باشيم آليب بيابانلار كيتاي ديسام
رحمن تنكريم گناهيمدين اوتار موكين

Dağdan ağır isyanım var geçeyim desem,
Günâhım çok, yere sığmaz bulayım desem,
Başım alıp kırlara gideyim desem,
Rahmân Allah'ım günâhımdan geçer mi ki?

طريقتني بازاريده سودا قيلسام
منصور ينکليغ انا الحقني غوغا قيلسام
خذمت قيليب درد حالت بيان قيلسام
کوکسومداکي گره لرين آچار موکين

Tarîkatın pazarında sevdâ eylesem,
Mansûr gibi "Enel-Hakk"ı kavgâ eylesem,
Hizmet eyleyip hâl derdini beyân eylesem,
Göğsümdeki kürrelerini açar mı ki?

قول خواجه احمد زاهد بولوب مسجد کيرسام
خواب غفلت حرام قيليب قايم بولسام
شبه آليب قيامتدين قورقوب يورسام
اوچماخ ايچره حور غلمان قوچار موکين

Kul Hoca Aḥmed zâḥid olup mescide girsem,
Gaflet uykusunu ḥarâm eyleyip kâim olsam,
İbret alıp kıyâmetden korkup varsam,
Cennet içinde Hûrî-gılmân kucaklar mı ki?

Hikmet حکمت

نيت قيلدوق کعبه کا رضا بولونك دوستلاريم
يا اولکايميز کيلکايميز رضا بولونك دوستلاريم

Niyet eyledik Kâbe'ye, râzı olun, dostlarım;
Ya ölürüz, geliriz, râzı olun, dostlarım.

نيت قيلدوق کعبه کا حق مصطفي روضه کا
نصيب قيلغاي بارچه کا رضا بولونك دوستلاريم

Niyet kıldık Kâbe'ye, Hakk Mustafâ ravzasına;
Nasîp kıla ḥerkese, râzı olun, dostlarım.

نصيب بولسه بارکايميز نصيب بولسه کيلکايميز
اجل ايسته اولکايميز رضا بولونک دوستلاريم

Nasîp olsa, varırız; nasîp olsa, geliriz
Ecel yetse ölürüz; râzı olun, dostlarım.

قدرت بولسه يورونکيز کوچ بولماسه تورونکيز
دعا قيله کورونکيز رضا بولونک دوستلاريم

Kudret olsa, yürüyün; güç olmasa, durunuz;
Duâ kıla görünüz, râzı olun, dostlarım.

رضا بولونك اوزوم دين يخشي يمان سوزوم دين
اوتونك ميني يوزم دين رضا بولونك دوستلاريم

Râzı olun özümden, iyi-kötü sözümden,
Geçin benim yüzümden, râzı olun, dostlarım.

دوستلار بيزني يوقلاغاي فاسق لار كوب اوخلاكاي
مسجد ساري كيلماكاي رضا بولونك دوستلاريم

Dostlar bizi yoklarlar, fâsıklar çok uyurlar,
Mescid tarafına gelmezler; râzı olun, dostlarım.

سردين بولدي اشارت مونده قيلدوق عمارت
دوستلار قيلغاي عبادت رضا بولونك دوستلاريم

Sırdan oldu işâret, burada eyledik imaret,
Eyleye Rasûl Şefâat, râzı olun, dostlarım.

كعبه ساري كوچالوك ظالم لاردين قاچالوق
اوغل قيزدين كيچالوك رضا بولونك دوستلاريم

Kâbe'ye doğru göçelim, zâlimlerden kaçalım,
Oğul kızdan geçelim, râzı olun, dostlarım.

تيليم سورسام قرار يوق غريب اولسه سورار يوق
ييميشلارده حلال يوق رضا بولونك دوستلاريم

Dilim sorsam, karar yok; garîb ölse, sorar yok;
Yenilenlerde helâl yok, râzı olun, dostlarım.

كيچتي قولنك جانيدين چيقتي خلقني سانيدين
دوستلار باركاي سونكيدين رضا بولونك دوستلاريم

Geçti kulun cânından, çıktı halkın sayısından,
Dostlar gider ardından, râzı olun, dostlarım.

خواجه احمد يوم كوزونكني خلقه ايتكيل سوزونكني
كعبه غه سورت يوزونكني رضا بولونك دوستلاريم

Hoca Ahmed, yum gözünü, halka söyle sözünü,
Kâbe'ye sür yüzünü, râzı olun, dostlarım.

حكمت Hikmet

كوزوم نمليك دليم غمليك جان الم ليك
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمام دوستلار
بو حسرتده ندامت ده ياشيم آقيب
قايو طرف كيتاريمنى بيلمام دوستلار

Gözüm yaşlı, gönlüm gamlı, cân elemli,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar,
Bu hasretde, pişmânlıkta yaşım akarak,
Hangi tarafa gideceğimi bilmem dostlar,

تورلوك تورلوك علامت لار بولدي پيدا
يوراكيمده جاحت لار بولدي پيدا
بو دنياده لحظه فارغ بولماغ قيدا
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمام دوستلار

Türlü türlü belirtiler oldu peydâ,
Yüreğimde cerâhâtlar oldu peydâ,
Bu dünyada bir an râhat olmak nerede,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar.

الله اوچون فرزندلاريم يتيم قيلسام
جاندين كيچيب مالدين كيچيب غريب بولسام
بيابانده يالغوز قاز ديك ناله قيلسام
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمام دوستلار

Allah için evlatlarımı yetîm etsem,
Cândan geçip, mâldan geçip garîb olsam,
Kırlarda yalnız kaz gibi feryâd etsem,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar.

خاص قول لارديك كيچه لارى قايم بولسام
مردانلارديك كوندوزلارى صايم بولسام
كيچه لارى آرام آلماى ربيم ديسام
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمام دوستلار

Hâs kullar gibi geceleri kaim olsam,
Mertler gibi gündüzleri oruç tutsam,
Geceleri dinlenmeden "Rabbim" desem,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar.

تخم عصيان بيحد ساچتيم طاعتيم آز
اوتى عمروم غفلت بيلان هم قيش و ياز
ياقين توررور جانم قوشى قيلسه پرواز
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمام دوستلار

İsyân tohumlarını sayısız saçtım ibâdetim az,
Geçti ömrüm gaflet ile hem kış hem de yaz,
Yakındır cânımın kuşu uçup kılsa pervâz,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar.

قول خواجه احمد خذمتيده جان بيرمسه
دهقان ايرمس كيتمان چابيب نان بيرمسه
وا بولمغاي گل غنجه سى نم بولمسه
نيچوك علاج ايتاريمنى بيلمام دوستلار

Kul Hoca Ahmed hizmetinde cân vermese,
Çiftçi değil ketman koşup ekmek vermese,
Yazık, olmaz gül goncası su olmasa,
Nasıl ilâç edeceğimi bilmem dostlar.

حكمت Hikmet

مركب لاغر يوكوم آغير اوزوم غمكين
حسرت بيلان عقل هوشيم كيتي تمكين
اوتوب كاروان كوزدين غايب بولدي ساكن
بارور جايم بيلالماس مين قيان ايمدي

Merkep yaralı, yüküm ağır, kendim gamlı
Hasret ile akıl ve şuûrum gitti temkin;
Geçip kervân gözden kayboldu mu ki?
Gideceğim yeri bilemem ne yan şimdi.

عبث اوتي ايسز عمروم رسواليقده
هيچ بولماديم زمان ترس خداليقده
دايم يوردوم نفسيم اوچون گداليقده
هر نه قيلغان سودالاريم زيان ايمدي

Boşuna geçti sâhibsiz ömrüm rezillikte
Hiç olmadım zamân tersi Allah yolunda
Dâimâ yürüdüm nefsim için kölelikte
Her ne işlediğim sevdâlârım ziyân şimdi

بو حالت ده اول عزرائيل كيلسه ناكاه
اسيغ تندين جان ني آلسه بيركيل پناه
شيطان آليب ايمانيمني قيلسه رسوا
برادرلار ارا يولده مين قالغان ايمدي

Bu durumda o Azrâil gelse ansızın,
Sıcak bedenden cânı alır vah ne yazık,
Şeytân alıp imânımı, eyler rezil,
Kardeşler, ara yolda kaldım şimdi.

بو حالت ده سوز ايتورغه يوقتور فرمان
اوچوب قالغاي وجود ايچره شمع ايمان
قزيل گل ديك اوشبو يوزنك بولور سامان
يقين بولغونك يير آستيغه نهان ايمدي

O durumda söz söylemeğe yoktur dermân,
Sönüp kalır vücûd içinde imân mumu,
Kızıl gül gibi yüzün olur samân misâli,
İhtarlayıp oldun yer altında gizli şimdi.

زن فرزند اغا اينينك ييغلاب توركاي
ميراث ديبان مال ملكونك بولوب آلكاي
ايلتيب سني قرا ييركا تيقيب كومكاي
طعمه قيلغاي قريش آتليغ ييلان ايمدي

Kadın-evlat, büyük-küçük toplanıp gelir,
Mirâs diyerek mâl ve mülkünü bölüp alır;
İt gibi sürüyüp kara yere seni gömer,
Lokma yapar karış adlı yılan şimdi.

كيل اي خائف بو ايشلاردين خبر آلكيل
توبه قيليب دنيا قويوب حقني سويكيل
قول خواجه احمد بو دنيادين اوتوب يانكيل
شايد قيلغاي نظر پير مغان ايمدي

Gel ey korkak, bu işlerden haber al,
Tevbe eyleyip dâimâ Allah'a doğru var,
Kul Hoca Ahmed, dünyalıktan geçip yan,
Meğer kıla Pîr-i Kâmil nazar şimdi.

Hikmet حكمت

عقبي خبرين ايشيتيب دنيانى ساليب كيتارم
توشدوم ايرانلار بحريكا دنيانى ساليب كيتارم

Ahiret haberini işitip dünyâyı bırakıp giderim,
Düştüm erenler denizine, dünyâyı bırakıp giderim.

ايرانلار دنيا ديمادي دنيا غمين ييمادي
حقدين اوزكانى ديمادي دنيا ساليب كيتارم

Erenler dünyâ demedi, dünyâ gamını yemedi,
Hakk'tan özgeyi demedi, dünyâyı bırakıp giderim.

موسي عمران قالمادي تخت سليمان قالمادي
مينك ياشليغ لقمان قالمادي دنيا ساليب كيتارم

Mûsâ, İmrân kalmadı, taht-ı Süleymân kalmadı,
Bin yaşlı Lokmân kalmadı, dünyâyı bırakıp giderim.

دنيا ديكان ازار ايرميش عاقل قول لار بيزار ايرميش
جاهل لار بيرله يار ايرميش دنيا ساليب كيتارم

Dünyâ diyen huzûrsuz imiş akıllı kullar şikâyetçi imiş,
Câhiller ile dost imiş dünyâyı bırakıp giderim.

سلطان خواجه احمد يسوي ايدي بو حكمتني تمام
ايشيتسون ديب جمله جهان دنيانى ساليب كيتارم

Sultân Hoca Ahmed Yesevî söyledi bu hikmeti tamâm,
İşitsin diye bütün cihân, dünyâyı bırakıp giderim.

Hikmet حكمت

خوشلامايدور عالم لار سيزني آيغان توركيني
عارف لاردين ايشتسنك آچار كونكل ملكي ني
آيت حديث معني سي توركي بولسه موافق
معني سي كا يتكانلار ييركا قويار بوركي ني

Hoş görmemekte âlimler sizin dediğiniz Türkçe'yi,
Âriflerden işitsen açar gönül ülkesini,
Âyet hadîs anlamı Türkçe olsa uygundur,
Manâsına yetenler yere koyar börkünü...

قاضي مفتي ملالار شريعت راهني
عارف عاشق آليب دور طريقت ني اركي ني
عمل قيلغان عالم لار دينميزني چراغي
براق مينار محشرده ايگري قويار بوركي ني

Kâdı, müftü, mollalar şeriatın yolunu,
Ârif âşık almıştır tarikatın arkını,
Amel işleyen âlimler dinimizin çırağı,
Burâk biner mahşerde eğri koyar börkünü...

عمل قيلسه عالم لار دين و آيين ياروقي
كورسه بولور الارني رنگ رويي كوركي ني
عمل قيلماي قال علمين اوقوي بيلماي قالغانلار
آرقه سيغه كوتارور قرق ايشك يوكي ني

Amel eylese âlimler dini ve ayın aydınlığı,
Görse olur onların görklü yüzünün rengi...
Amel işlemeyip "zâhir" ilmini bilmeyip kalanlar,
Arkasına yükler kırk eşeğin yükünü...

خو اجه مين ديب لاف اورمه اوشبو دنيا بي پايان
بيلامين ديب ايتماسين كونكلداكي چركي ني
رهنمادور خواجه احمد گلستان معرفت
سوزلار سوزي حقيقت آچار كونكل ملكي ني

Hocayım deyip lâf vurma bu dünyâ dayanıksız,
Biliyorum diye söylemesin gönüldeki çirkini,
Yol göstericidir Hoca Aḥmed marifetin gülistânı,
Sözler sözü gerçek açar gönül ülkesini...

مسكين ضعيف خواجه احمد يتي پشتينك كا رحمت
فارسي تيل ني بيليبان خوب ايتادور توركي ني

Miskîn, zayıf Hoca Aḥmed yedi ceddine raḥmet,
Farsça dilini bilerek güzel söylemekte Türkçe'yi...

حكمت Hikmet

اي دوستلاريم اولسام مين بيلمام كه حاليم نه بولور
كوركه كيريب ياتسام مين بيلمام كه حاليم نه بولور

Ey dostlarım, ölsem ben, bilmem ki ḥâlim ne olur;
Kabre girip yatsam ben, bilmem ki ḥâlim ne olur.

ايلتيب لحدكا قويسه لار ارقه غه باقماي يانسه لار
سوروغ سؤاليم سورسه لار بيلمام كه حاليم نه بولور

Götürüp kabre koysalar, arkaya bakmadan dönseler,
Soru-suâlim sorsalar, bilmem ki ḥâlim ne olur.

كيرسه قريش آتليق ييلان چولغانسه تنكا شول زمان
قالماس بوتون بير استخوان بيلمام كه حاليم نه بولور

Girse karış adlı yılan, dolansa bedene şu zamân,
Kalmaz bütün bir organ, bilmem ki ḥâlim ne olur.

جمله يغيليب مور و مار اطرافيمده نيش اورار
مشكل ايرور بس كار بار بيلمام كه حاليم نه بولور

Bütün yığılıp kurt-böcek, etrâfımda oyuk açar
Müşküldür o ḥâlde kâr zarar, bilmem ki ḥâlim ne olur.

هيچ كيلمادي ميندين صواب آنده نه بير كومدور جواب
كر قيلسه لار يوز مينک عذاب بيلمام كه حاليم نه بولور

Hiç gelmedi benden sevâb, orada ne vereceğim cevâp,
Eğer eyleseler yüz bin azâb, bilmem ki ḥâlim ne olur.

بولسه قيامت كوني حاضر بولور بارچه لاري
قيلغان عمل لارينک قاني بيلمام كه حاليم نه بولور

Olsa kıyâmet günü, ḥâzır olur tamâmı,
İşlediğin amellerin hani; bilmem ki ḥâlim ne olur.

اي قول احمد سين بو كون قيلغيل عبادت تون كون
ديماكيل عمروم دور اوزون بيلمام كه حاليم نه بولور

Ey Kul Aḥmed, sen bu gün, eyle ibâdet gece ve gündüz,
Deme ki ömrümdür uzun, bilmem ki ḥâlim ne olur.

حكمت Hikmet

نيچه ييليق مهربانيم جان ايديلار دوستلاريم
بو وجودوم شهريني فاني قيلادور دوستلاريم

Nice yıllık miḥribânım cân idiler dostlarım;
Bu vücûdum şeḥrini fânî eylemektedir dostlarım.

بو قفس ني طوطي سي پرواز ايتادور اوچكالي
بير قرانغو شعله سيز ييركا بارادور دوستلاريم

Bu kafesin kuşu ḥavalanmakta uçmağa;
Bir karanlık ışıksız yere varmaktadır, dostlarım.

اي مني يارانلاريم همت توتونك ايمانيمه
دشمنيم ايمانيمه زحمت بيرادور دوستلاريم

Ey benim dostlarım, ḥimmet tutun imânıma;
Düşmanım imânıma zaḥmet vermektedir, dostlarım.

اوشبو جان بيزلار بيلان بير نيچه ييل لار بار ايدي
حق تعالي حكمي بيرلان عزم ايتادور دوستلاريم

İşbu cân bizler ile nice yıllar var idi;
Hakk Teâlâ ḥükmü ile azmetmektedir dostlarım.

بو ميني اعضالاريم جانيم بيلان شادمان ايدي
جان چيقارغه كلّ اعضام تتراشادور دوستلاريم

Bu benim organlarım cânım ile mutlu idi;
Cân çıkmağa bütün organlarım titreşmektedir dostlarım.

امر حقه بارچه خلق عالمين بولدي رضا
اول حقيقت بنده لار دايم رضادور دوستلاريم

Hakk emrine bütün âlemlerin ḥalkı oldu râzı;
O gerçek kullar dâimâ râzıdır, dostlarım.

قول خواجه احمد طوطي سي پرواز ايتادور اوچكالي
نيلاسون مسكين حكم خدادور دوستلاريم

Kul Hoca Aḥmed kuşu ḥavalanmaktadır uçmağa,
Neylesin Miskîn Hakk'ın ḥükmüdür, dostlarım.

حكمت Hikmet

عمروم ضايع غفلت بيله ييلديک اوتي
حسرتينک ده كوزدين ياشيم قان ديک كيتي
بيلديم دوستلار بو عقليم ايمدي ييتي
سحرلارده قوپوب طاعت قيلغوم كيلور

Ömrüm bitti gaflet ile yel gibi geçti,
Hasretinde gözden yaşı kan gibi gitti,
Bildim dostlar bu aklım şimdi yetti,
Seḥerlerde kalkıp tâat eyleyesim gelir.

سحرلارده قرآن اوقوب ثنا قيلسام
حضرتينک كا قول كوتاريب دعا قيلسام
زاري قيليب بو جانيم ني فدا قيلسام
سحرلارده قوپوب طاعت قيلغوم كيلور

Seḥerlerde Kur'ân okuyup yakarsam,
Hazret'ine el kaldırıp duâ eylesem,
Ağlayıp bu cânımı fedâ eylesem,
Seḥerlerde kalkıp tâat eyleyesim gelir.

حرص هوا نفس يوليني قويماق كيراک
منصور يانكليغ دار باشيغه مينماق كيراک
نسيمي ديک جان آچيغين چيكماق كيراک
سحرلارده قوپوب طاعت قيلغوم كيلور

Hırs-ḥevâ-nefs yolunu bırakmak gerek,
Mansûr gibi dârağacı başına binmek gerek,
Nesîmi gibi cân acısını çekmek gerek,
Seḥerlerde kalkıp tâat eyleyesim gelir.

فاذكروني اَذكُركُم آيتي دين
ايمان بولدي حق تعالي طاعتي دين
كيچماک اوشبو نفس نينک راحتي دين
سحرلارده قوپوب طاعت قيلغوم كيلور

"Fezkûrunî ezkürküm" âyetinden,
İmân oldu Hakk Teâlâ tâatinden,
Geçmek gerek bu nefsin râhatından,
Seḥerlerde kalkıp tâat eyleyesim gelir.

زاهدلاركا زهد و عمل تقوا كيراک
رياضتليق عاشق لارغه فتوا كيراک
اول طريقت ايربولغانكا دعوا كيراک
سحرلارده قوپوب طاعت قيلغوم كيلور

Zâḥidlere zühd, amel ve takvâ gerek,
Riyazetli Aşıklara fetvâ gerek,
O tarikat er olana davâ gerek,
Seḥerlerde kalkıp tâat eyleyesim gelir.

اريتور دل زنكارين هو هو يادي	*Temizler gönül pasını "Hû-Hû" zikri,*
عاشق لارني كيچه كوندوز هو مرادي	*Âşıkların gece-gündüz "Hû" murâdı,*
هو هو تيو جان بيركاي سين قول احمدي	*"Hû-Hû" diye cân veresin Kul Ahmedî,*
سحرلارده قوپوب طاعت قيلغوم كيلور	*Seherlerde kalkıp tâat eyleyesim gelir.*

حكمت Hikmet

هر كيم قيلسه طريقت ني دعواسيني	*Her kim eylese tarikatın dâvâsını,*
اوّل قدم شريعت كا قويماق كيراك	*İlk adımı şeriata koymak gerek,*
شريعتنينك ايشلارني ادا قيليب	*Şeriatın işlerini tamâm eyleyip,*
آندين سونكره بو دعواني قيلماق كيراك	*Ondan sonra bu davâyı kılmak gerek.*
شريعتسز دم اورماسلار طريقتده	*Şeriatsız söz etmezler tarikatta,*
طريقتسز دم اورماسلار حقيقتده	*Tarikatsız söz etmezler hakikatta,*
اوشبو يول لار ييري بيلنور شريعتده	*İş bu yolların yeri bilinir şeriatta,*
جمله سيني شريعتدين سورماق كيراك	*Hepsini şeriattan sormak gerek.*
آندين سونكره بر اير كيراك ارادت ليك	*Ondan sonra bir er gerek irâdeli,*
بولميش بولسه اول بر ايردين اجازت ليك	*Olmuş olsa o bir erden icâzetli,*
شريعتده راست موافق كرامت ليك	*Şeriatte doğru uygun kerâmetli,*
اوشال ايرنينك ايتاكني توتماق كيراك	*Öyle erin eteğinden yapışmak gerek.*
كيم بيلماين بو يول لارني شيخ مين ديسه	*Kim bilmeden bu yolları şeyhim dese,*
كرامتدين ولايت غه خبر بيرسه	*Kerâmetten veliliğe haber verse,*
باطل ايرور اكر روح الامين ايرسه	*Bâtıldır eğer rûhü'l-emîn bile ise,*
اوزين آنداغ باطل لاردين ساچماق كيراك	*Özünü öyle bâtıllardan korumak gerek.*

ارادت سيز اجازت سيز مرشد بيلماس
طريقتنينك يول لاريني هركيز بيلماس
مبتدع دور ارادت كا لايق ايرماس
آنداغ لاردين يراغ يراغ قاچماق كيراك

İrâdesiz, icâzetsiz mürşid olmaz,
Tarîkatın yollarını aslâ bilmez,
Mübtedidir irâdeye lâyık değil,
Böylelerinden bucak bucak kaçmak gerek.

ارادت ني بيركيل اهل اجازت كا
قايم بولغيل توني كوني رياضت كا
سانيب اني قوللوغي ني عبادت كا
قوللوغي ده بيل ني باغلاب تورماق كيراك

İrâdeyi ver icâzet ehline,
Kâim ol gece-gündüz riyâzete,
Sayıp onun kulluğunu ibâdete,
Kulluğunda beli bağlayıp durmak gerek.

آندين سونكره مجاهده تونين كييب
رياضت ني بوته سيده ايريب آقيب
من من ليك دين اوتوب اوزي ني صاف قيليب
عزت رختين ساتيب خوارليق آلماق كيراك

Ondan sonra mücâhede elbisesini giyip,
Riyâzetin potasında eriyip akıp,
Ben-benlikten geçip özünü saf kılıp,
İzzet râhatını satıp horlanmayı almak gerek.

اوشبو تورور ايرانلاريني قيلغانلاري
طالب لارغه بيلسون ديبان ايغانلاري
راست دور بو سوز بيلكيل يوقتور يالغانلاري
جان قلاقي بيرلان موني بيلماك كيراك

İşte budur erenlerin yaptıkları,
Tâliplere bilsin diyerek söyledikleri,
Doğrudur bu söz bilesin yoktur yalanları,
Cân kulağı ile bunu bilmek gerek.

صدقي بيرله هر كيم قبول قيلسه موني
اعتقادي بيرله بولسه توني كوني
يادي بيرله مشغول بولسه يلدا توني
ايرانلاردين همت ياري قولماق كيراك

Sadakat ile her kim kabûl eylese bunu,
İtikâdı ile olsa gece-gündüz,
Zikri ile meşgûl olsa uzun geceleri,
Erenlerden himmet yarı eylemek gerek.

ارادت سيز اوشبو يولغه كيرماديلار
انابت سيز يولغه قدم قويماديلار
اجازت سيز يريم نفس اورماديلار
مريد بولغان بو صفت ليغ بولماق كيراك

İrâdesiz bu yola girmediler,
İnâdesiz yola adım koymadılar,
İcâzetsiz yarım nefes almadılar,
Mürîd olan bu sıfatlı olmak gerek.

هر كيم كيرسه اوشبو يولغه بيلين باغلاب
قول خواجه احمد كيراك اوزني خادم ايلاب
نيّتي ني خدايي غه درست ايلاب
توجه ني عزيزلاركا قيلماق كيراك

Her kim girse bu yola belini bağlayıp,
Kul Hoca Ahmed gerek özünü kul eyleyip,
Niyetini Allah'ına dürüst eyleyip,
Teveccühü azîzlere eylemek gerek.

حكمت Hikmet

شريعت ني شرايطين بيلكان عاشق
طريقت ني مقاميني بيلور دوستلار
طريقت ني ايشلاريني ادا قيليب
حقيقت ني درياسيغه باتار دوستلار

Şeriatın şartlarını bilen âşık,
Tarîkatın makâmını bilir dostlar,
Tarikat işlerini tamâm eyleyip,
Hakikatın deryâsına batar dostlar.

ديداريني كوروب بولمس تون كون اويوب
پاك عشقي ني قولغه آلماي بولمس يوروب
حقيقت ني درياسي ني خطري كوب
هيچ اوخلاماي ديداريني كوردوم دوستلار

Cemâlini görmek olmaz gece gündüz uyuyup,
Temiz aşkını ele almadan, olmaz yürüyüp,
Hakikatın deryâsının tehlikeleri çok,
Hiç uymadan cemâlini gördüm dostlar.

ايا عاشق بو دنياده محنت تارتقيل
تارتقان جبر و جفالاريني راحت بيلكيل
هو صحبتين قورغان ييركا اوزونك اورغيل
اوركان عاشق مراديغه يتار دوستلار

Ey âşık bu dünyada sıkıntı çek,
Çektiğin sıkıntı ve eziyetleri râhatlık bil,
"Hû" sohbetini kuran yere kendini vur,
Vuran âşık murâdına yeter dostlar.

بو يول لاريني غذاسي دور قيغو محنت
محنت تارتيب جفا چيكان كورار راحت
سحرلارده زاري قيلغان خوش سعادت
هو هو تيو بو دنيادين اوتار دوستلار

Bu yolların belâsıdır kaygı sıkıntı,
Sıkıntı çekip cefâ çeken görür râhat,
Seherlerde ağlamak güzel saâdet,
"Hû-Hû' diye bu dünyadan geçer dostlar.

چين دل بيرله ييغلاغانلار كوركاي لقا
سبحان ايكام ديداريني قيلغاي عطا
قلاوزسيز يولغه كيرمنك عين خطا
يولغه كيركان منزل لاردين اوزار دوستلار

Gerçek gönül ile ağlayanlar göre cemâl,
Sübhân Rabb'im eyleye armağan,
Kılavuzsuz yola girmen aynı hatâ,
Yola giren menzillerden geçer dostlar.

وا دريغا اوتي عمروم بيلماي قالديم
بو دنيا اسبابي ني قولغه آلديم
دنيا ايزلاب دين ايشني آرتقه سالديم
بيلالمس مين حاليم نيچوك بولور دوستلار

Vah ne yazık geçti ömrüm bilmeden kaldım,
Bu dünyânın sebeplerini ele aldım,
Dünyâyı arayıp din işini arkaya koydum,
Bilemem hâlim nice olur dostlar.

محبت ني شرابي دين تاتماغانلار
بايزيد ديك هر كون اوزين ساتماغانلار
بو دنياني عزتي دين اوتماكانلار
حيوان ايرور بلكه اندين بتر دوستلار

Muhabbetin şarâbından tatmayanlar,
Bâyezîd gibi her gün özünü satmayanlar,
Bu dünyânın izzetinden geçmeyenler,
Hayvandırlar belki ondan beter dostlar.

عاشق بولسانك عشق يوليغه قويغيل قدم
دنيا عقبين طلاق قويغيل مثل ادهم
عاقل ايرسنك دنيا اوچون ييماكيل غم
قيامت كون جزالارين بيرار دوستلار

Âşîk olsan aşk yoluna koy adımı,
Dünyâ kaygısını boşayıp koy Edhem gibi,
Akıllı isen dünyâ için yeme gâm,
Kıyâmet günü cezâlarını verir dostlar.

سر شرابين ايچكان عاشق اوزين بيلمس
بو دنياني عزت لارين كوزكا ايلمس
يوز مينك دانا ناصح بولسه پندين آلمس
وا شوقا ديب اوزين بيلماي يورار دوستلار

Sır şarâbını içen âşık kendini bilmez,
Bu dünyânın izzetlerini gözüne iliştirmez,
Yüz bin bilge nasîhat etse öğüt almaz,
"Vâ şevkâ"deyip kendini bilmeden yürür dostlar.

روز الست خدا اوزي ندا قيلغان
قالوا بلي ديبان روح لار جواب بيركان
حضرت تبا روح لار اوچون قارشو كيلكان
انداغ عاشق حق جمالين كورار دوستلار

"Elest" günü Allah kendi nidâ eyledi,
Kâlû belâ" deyip rûhlar cevâp verdi,
Hazrete doğru rûhlar uçup karşısına geldi,
Öyle âşık Hakk cemâlini görür dostlar.

قول خواجه احمد عاشق بولسنك دنيا قويغيل
آخرت ني عذابي دين قايغو ييكيل
ايرانلارني قيلغانلارين سين هم قيلغيل
خذمت قيلغان آخر مراد تاپار دوستلار

Kul Hoca Aḥmed âşık olsan dünyâyı bırak,
Âḥiretin azabından kaygı ye,
Erenlerin yaptıklarını ḥem sen de yap,
Hizmet eyleyen sonunda murâd bulur dostlar.

حكمت Hikmet

كيلينك دوستلار الله يادين دايم ايتينك
الله يادي كونكل ملكين آچار دوستلار
استغفر استغفارني تينماي ايتينك
شيطان لعين تن ملكي دين قاچار دوستلار

Gelin dostlar Allaḥ zikrini dâimâ söyleyin,
Allaḥ zikri gönül ülkesini açar dostlar,
Estağfırullaḥ ve istağfârı dinmeden söyleyin,
Lânetli şeytân beden ülkesinden kaçar dostlar.

شيطان لعين سيزكا دشمن حاضر بولونك
كيچه الله كوندوز الله ايتيب كويونك
تار لحدكا كرار وقتده نوركا تولونك
ملايك لار الله نورين ساچار دوستلار

Lânetli şeytân size düşman, ḥâzır olun,
Gece Allaḥ gündüz Allaḥ deyip ölün,
Dar kabre gireceğiniz vakit nûra dolun,
Melekler Allaḥ nûrunu saçar dostlar.

الله نوري قبر ايچي ني روشن قيلكاي
ملايك لار تيكراسيده روزن قويكاي
مؤمن بنده كوروب اني حيران قالكاي
بو عالم ني روشنيدين كيچار دوستلار

Allaḥ nûru kâbir içini aydın kılınca,
Melekler karşısında revzen koyunca,
Mümin kul görüp onu ḥayrân kalınca,
Bu âlemîn ışığından geçer dostlar.

بارچه ارواح ييغليب كيلكاي مبارك كا
خلايق لار مشغول بولكاي تبارك كا
دعا قيليب يانغاندين سونك قالوريكا
جمله ارواح سويونوب بير بير قوچار دوستلار

Bütün rûḥlar toplanıp gelince mübâreğe,
Yardımcılar meşğûl olunca tebareğe,
Duâ kılıp yandıktan sonra kalır tek başına,
Cümle rûḥlar sevinip bir bir kucaklar dostlar.

ييتي قدم قويغاندين سونك منكر نكير
هيبت بيرلان كيريب كيلكاي قيليب قهير
ايكي كوزي اوتديك يانيب اوقراب توریر
نورين كوروب تعظيم قيليب قاچار دوستلار

Yedi adım attıktan sonra Münker-Nekir,
Heybet ile girip gelince kılıp kahır,
Ki gözü ateş gibi yanıp bakıp durur,
Nûrunu görüp saygı gösterip kucaklar dostlar.

منكر نكير سورماي چيقيب ناله قيلغاي
كوز ياشيني آقوزوبان ژاله قيلغاي
حق يادينی ايتيب اوزين واله قيلغاي
پرواز قيليب هوا سري اوچار دوستلار

Münker-Nekir sormadan çıkıp feryâd edince,
Gözyaşını akıtarak süs eyleyince,
Hakk yâdını söyleyip özünü mecnûn edince,
Kanatlanıp havaya doğru uçar dostlar.

حکمت Hikmet

يراتقان بير و باريم يولين ايزلاب
شيطان لعين يول لارى دين قايتينك دوستلار
اخلاص بيرلان محبت نى جامين ايچيب
جان و دلده حي ذكرينی ايتينك دوستلار

Yaratan Bir ve Var'ımın yolunu arayıp,
Lânetli Şeytânın yollarından dökün dostlar,
İhlâs ile aşkın şarâbını içip,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.

حي ذكرين ايتيب ايچكان جام شراب
يول اوستيده عزيز باشى مثل تراب
الله اوچون حالى خراب بغرى كباب
جان و دلده حي ذكرينی ايتينك دوستلار

Hayy zikrini deyip şarâp kadehini içenin,
Yol üstünde azîz başı toprak gibi,
Allah için hâli harâb bağrı kebâb,
Cân ve günülde Hayy zikrini deyin dostlar.

آستانه غه باشيم قويوب زارى قيلسام
حلقه قوروب كيم ذكر ايتسه يارى بيرسام
ذكرين ايتيب اول صحبتده درلار تيرسام
جان و دلده حي ذكرينی ايتينك دوستلار

Eşiğine başımı koyup ağlasam,
Halka kurarak kim zikretse oraya varsam,
Zikrin deyip o sohbetten inciler dersem,
Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.

عمل قيلماي عالم علمين باسيب يوركاى	*Amel işlemeyen alîm ilmini çiğneyip yürür,*
اولوب بارسه تار لحدده جانى كويكاى	*Ölüp varsa dar kabirde cânı yanar,*
الله رسول دينينك كيم ديب هيبت قيلكاى	*Allah, Rasûl, dinin ne deyip korkuya düşer,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*
منكر نكير من ربك ديب سؤال قيلغاى	*Münker Nekir Rabbin kim ?" diye sorunca,*
قال علميدين بير نكته سى كار قيلماغاى	*Zâhir ilminden bir noktası kâr eylemeyince,*
وا حسرتا عمل سيزلار نيچوك قيلغاى	*Vah yazık amelsizler nasıl yapacak,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*
الله ديكان قند و عسل پيدا قيلدى	*Allah diyen şeker ve bal hazırladı,*
آخرتده الله بيرله سودا قيلدى	*Âhirette Allah ile sevdâ eyledi.*
عمل قيلغان چين عالم نى دانا قيلدى	*Amel işleyen gerçek âlimi bilge kıldı,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*
قالينك چراغ حالينك پلته ياغى ياشينك	*Kalbin kandîl, hâlin fitil, yağı göz yaşım,*
نچه ايتسام بهره آلمس كونكلى تاشينك	*Ne kadar söylesem nasîb almaz taş gönülün,*
يول اوستيده تفراق اولسون عزيز باشينك	*Yol üstünde toprak olsun azîz başın,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*
ايسز عالم عمل قيلماى يولده قالور	*Essiz alîm amel işlemeyip yolda kalır,*
اوقوب اوقماى دنيا مالين قولغه آلور	*Okuyup okumadan dünyâ mâlını ele alır.*
من من ليكدين ايسز عمرين ضايع قيلور	*Ben-benlikten essiz ömrünü harcar,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve günülde Hayy zikrini deyin dostlar.*
ظاهر بوزوب باطن توزه عالم بولسنك	*Zâhiri bozup batını düzelten alîm olsan,*
روز محشر قولونك توتقاى تانكلا بارسنك	*Mahşer günü elinden tuta tanla varsan,*
وا ويلتا ندامت ديب يولده قالسنك	*Vah yazıklar pişmânım deyip yolda kalsan,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

عالم اولدور نماز اوقوب طاعت قيلسه	*Alîm odur namâz kılıp ibâdet etse,*
حقدين قورقوب آخرت نى غمين ييسه	*Hakk'dan korkup Âhiretin tasasını çekse,*
قرآن اوقوب حقدين قورقوب زار اينكراسه	*Kur'ân okuyup Hakk'dan korkup ağlayıp inlese,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*
آنداغ عالم ايكى كوزى گريان بولدور	*Öyle âlimin iki gözü yaşlı olur,*
سحرلاري ايرته قوپوب نالان قيلور	*Seherlerde erken kalkıp ağlar,*
حق يوليده كويوب يانيب بريان بولور	*Hakk yolunda tutuşup yanıp biryân olur,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*
خوارليق تارتقيل كافر نفسينك باشى قاتسون	*Horluk çek kâfir nefsinin başı donsun,*
دايم مدام بو دنيادين ييغلاب اوتسون	*Dâimâ, sürekli bu dünyadan ağlayıp geçsin,*
تفراق بولغيل عالم سنى باسيب اوتسون	*Toprak ol herkes seni basıp geçsin,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*
خوارليق تارتيب حق مصطفى امت ديدى	*Horluk çekip Hakk Mustafâ ümmet dedi,*
عاصى جافى امت لارين غمين ييدى	*Âsî, cefâ edici ümmetinin tasasını çekti,*
آننك اوچون امت لارى قوت آلدى	*Onun için ümmetleri kuvvet aldı,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*
امت اوچون بغريده يوق ذره بوتون	*Ümmet için bağrında yok zerre bütün,*
امت ديسه دماغى دين چقاى توتون	*Ümmet dese dimâğından çıkar duman,*
حق تعالى قيلغايمو ديب بيزنى اوتون	*Hakk Teâlâ kılar mı deyip bizi odun,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*
قول خواجه احمد آلاى ديسنك حقدين اولوش	*Kul Hoca Aḥmed alayım desen Hakk'dan ḥisse,*
بايزيدديك نفسينك بيله تون كون اوروش	*Bâyezîd gibi nefsinle gece gündüz vuruş,*
اى بيخبر امت ايرسنك بولدور روش	*Ey ḥabersiz, ümmet isen budur reviş,*
جان و دلده حي ذكرينى ايتينك دوستلار	*Cân ve gönülde Hayy zikrini deyin dostlar.*

Hikmet حکمت

ديدار اوچون جان ني قربان قيلماكونچه	*Cemâl için cânı kurbân eylemedikçe*
اسماعيل ديك ديدار آرزو قيلمنك دوستلار	*İsmâil gibi cemâl arzû eylemeyin dostlar.*
جاندين كيچيب طريقت كا كيرماكونچه	*Cândan geçip tarikata girmedikçe*
عاشق مين ديب يالغان دعوى قيلمنك دوستلار	*Âşıkım deyip yalan davâ eylemeyin dostlar.*
عاشق ليق اولوغ دعوي قيلسنك مونى	*Aşıklığı ulu davâ, eylesen bunu;*
محنت بيرله سنار ايرميش موليم سينى	*Mihnet ile sınar imiş Mevlâ'm seni;*
رنج محنت بيرله بولسنك توني كونى	*Cefâ ve sıkıntı ile olsan gece gündüz*
معشوقينكدين كونكل اوزكا قيلمنك دوستلار	*Sevgiliden gönül özge eylemeyin dostlar.*
من ليک بيرله طريقت كا كيرمادي لار	*Benlik ile tarikate girmediler,*
جاندين كيچماى يولغه قدم قويمادي لار	*Cândan geçmeyip yola adım koymadılar,*
نفس اولتورماى تسليم فنا بولمادى لار	*Nefsi öldürmeyip teslîm-fânî olmadılar,*
خام طمع ليغ بيرله يولغه كيرمنك دوستلار	*Ham tamahkârlık ile yola girmeyin dostlar.*
اوشبو عشق نى يولى تيليم بولملق ترور	*İşbu Aşkın yolu dilim olmaktır,*
مونده يغلاب آخرتده كولماق ترور	*Burada ağlayıp âhirette gülmektir.*
كل رنك لاري زعفران ديك سولماق ترور	*Gül renkleri zeferân gibi solmaktır.*
مونداغ بولماي عاشق مين ديب ايتمانك دوستلار	*Böyle olmadan, âşıkım, deyip söylemeyin dostlar.*
مرشدلارنى خذمتى نى قيل اختيار	*Mürşidlerin hizmetini eyle alışkanlık,*
اوزلوكوم دين يولغه كيرديم ديمه زنهار	*Kendiliğimden yola girdim, deme sakın,*
يخشى بيلسنك طريقت نى خطري بار	*İyi bilsen, tarikatın tehlikeleri var,*
قلاوزسيز اوشبو يولغه كيرمنك دوستلار	*Kılavuzsuz işbu yola girmeyin dostlar.*
مرشدلاركا خذمت قيلسنك نفس كا آفت	*Mürşidlere hizmet eylesen, nefse âfet;*
تيكمه نادان بو يول لارده قيلمس طاقت	*Değme câhil bu yollarda eyleyemez Tâkat,*
صادق قول لار بو يول لار نى بيلور راحت	*Sâdık kullar bu yolları bilir râhat;*
تريك اولماى ديدار آرزو قيلمنك دوستلار	*Diri ölmeden cemâl arzû eylemeyin dostlar,*

الكذاب لا امتى ديدى سيزكا
اول محمد حق رسولى ديدى بيزكا
يالغانچى غه جنت يوقتور والله آنكا
يالغان سوزلاب ايمانسيزين كيتمنك دوستلار

"El-kezzâbu lâ-ümmetî" dedi size;
O Muhammed Hakk Rasûlü idi bize;
Yalancıya cennet yoktur, vallahi ona
Yatan konûşup imânsız olarak gitmeyin dostlar.

خانمانين ترك ايتماسدين كورمس ديدار
ديدار كوراى ديكان عاشق بولور بيدار
آنداغ عاشق آخر كوركاى آنده ديدار
ديدار كورماى سردين خبر توينمك دوستلار

Ev-barkını terk etmedikçe görmez cemâl,
Cemâl göreyim diyen âşık olur uykusuz,
Öyle âşık sonunda görecek orada cemâl,
Cemâl görmeden sırdan haber duymayın dostlar.

سردين معنى تويماكانلار بيكانه دور
اول عاشق نى مكان لارى ويرانه دور
عشق يوليده جان بيركانلار جانانه دور
جاندين كيچماي جاندين خبر بيلمنك دوستلار

Sırdan anlam duymayanlar yabancıdır,
O âşıkın mekânları vîrânedir,
Aşk yolunda cân verenler sevgilidir,
Cândan geçmeden cândan haber bilmeyin dostlar.

قول خواجه احمد اوزدين كيچماي دعوى قيلمه
خلق ايچيده عاشق مين ديب تيلكا آلمه
عاشق ليغ اولوغ ايشدور غافل بولمه
غافل بولوب حق ديدارين كورمنك دوستلار

Kul Hoca Ahmed, kendinden geçmeden iddia eyleme,
Halk içinde âşıkım deyip, dile alma;
Âşıklık ulu iştir, gâfil olma;
Gâfil olup Hakk cemâlini görmeyin dostlar.

حكمت Hikmet

حقه يانيب مؤمن بولسنك طاعت قيلغيل
طاعت قيلغان حق ديدارين كورار دوستلار
يرز مينك بلا باشقه توشسه اينكرانمكيل
اندين سونكره عشق سريني بيلار دوستلار

Hakk'a yanıp mü'min olsan, ibâdet eyle,
İbâdet eyleyen Hakk cemâlini görür dostlar.
Yüz bin belâ başa düşse, inleme
Ondan sonra aşk sırrını bilir dostlar.

عاشق لاري زار ايكراباان يولغه كيردي
هر نه جفا تيكسه آني حق دين بيلدي
راضي بولوب يير آستيغه حاضر بولدي
زار ييغلاباان سحرلارده قوپار دوستلار

Âşıkları ağlayıp inleyerek yola girdi;
Her ne cefâ dokunsa, onu Hakktan bildi;
Râzı olup yer altına ḥâzır oldu;
Ağlayarak seḥerlerde kalkar dostlar.

ايا دوستلار هيح بيلمديم من يولوم ني
سعادتقه باغلامديم من بيليم ني
غيبت سوزدين هيچ ييغماديم من تيليم ني
نادانليقيم ميني رسوا قيلدي دوستلار

Ey dostlar, ḥiç bilmedim ben yolumu;
Sâadete bağlamadım ben belimi;
Gıybet sözden ḥiç sakınmadım ben dilimi;
Câḥilliğim beni rezil eyler dostlar.

كيچه كوندوز بي غم يوردوم ذكرين ايتماي
جهد ايلاباان توني كوني فكرين ايتماي
محبت ني بازاريننده اوزني ساتماي
نفسيم ميني يوز مينك طعام تيلار دوستلار

Gece gündüz gamsız yürüdüm, zikrini demeyip,
Gayret eyleyerek gece gündüz fikrini etmeyip,
Muḥabbetin pazarında özü satmayıp,
Nefsim benim yüz bin lokmaya böler dostlar.

نفسينكني سن اوز رأيي كا قويمه زينهار
ييماي ايچماي طاعت بيرله بولغيل بيدار
آخر بير كون كورساتكوسي سينكا ديدار
بيدار بولغان انده ديدار كورار دوستلار

Nefsini sen kendi arzûsuna bırakma sakın,
Yemeyip içmeyip ibâdet ile ol uykusuz,
Sonunda bir gün gösterecek sana cemâl,
Uykusuz olan orada cemâl görür dostlar.

ايا غافل حق ذكريني تيلدين قويمه
دنياليقدين بير ذره سين قولغه آلمه
ايرانلاريني آرقاسيدين هركيز قالمه
يولغه كيركان آخر مراد تاپار دوستلار

Ey gâfil, Hakk zikrini dilden bırakma,
Dünyalıktan bir zerreyi ele alma;
Erenlerin arkasından aslâ kalma;
Yola giren sonunda murâd bulur dostlar.

وا دريغا ارمان بيله عمريم كيچتي
نفسيم ميني طغيان قيلدي حددين آشتي
جانيم قوشي پرواز قيلسه روحوم قاچتي
غافل يوركان عمرين ييل كا ساتار دوستلار

Vaḥ ne yazık, derd ile ömrüm geçti;
Nefsim benim coşup taştı, ḥaddini aştı
Cânım kuşu ḥavalansa, rûḥum kaçtı;
Gâfil yürüyen ömrünü yele satar dostlar.

ديدار كوراي ديكان قول لار بيدار بولور	*Cemâl göreyim diyen kullar uykusuz olur;*
يورسه قوبسه ياتسه تورسه ذكرين ايتور	*Yürüse-dursa, yatsa-kalksa, zikrini söyler*
ايچي تاشي انداغ قولني نوركا تولور	*İçi-dışı öyle kulun nûra dolar;*
الله نورين انداغ قولغه ساچار دوستلار	*Allah nûrunu öyle kula saçar dostlar.*

عارف عاشق اوز جاني ني اوتقه ياقمس	*Ârif âşık öz cânını ateşe yakmaz,*
بي دردلاركا عشق چقماقين ياقيب چيقمس	*Dertsizlere çakmağını yakıp çakmaz,*
دنيا كيليب جلوه قيلسه قيا باقمس	*Dünyâ gelip cilve eylese dönüp bakmaz,*
عشق سيز كشي بهايمدين بتر دوستلار	*Aşksız kişi hayvandan beter dostlar.*

قول خواجه احمد بنده بولسنك ييغلاب يوركيل	*Kul Hoca Ahmed, kul olsan, ağlayıp yürü,*
محبت ني مجلسي غه اوزونك اورغيل	*Muhabbetin meclisine kendini vur,*
قيامت ني شدتيدين ماتم قورغيل	*Kıyâmetin şiddetinden mâtem kur,*
ماتم قورغان سردين خبر آلور دوستلار	*Mâtem kuran sırdan haber alır dostlar.*

Hikmet حكمت

فَلْيَعلَمُوْن العالمون ني اوقور عليم	*"Fel ya'lemun-el âlimün"i okur alîm,*
معني سين اوقماي اني بولور ظاليم	*Manâsını bilmeyen onun olur zâlim,*
معني سين اوقماي لارنينك توني كليم	*Manâsını anlayanların giysisi abâ,*
انداغ عالم عالم بولور دوستلاريما	*Öyle alîm, gerçek alîm olur dostlarıma.*

عالم اول دور خشت يستانيب تحصيل قيلسه	*Alîm odur hişt yastanıp tahsîl eylese,*
كيچه كوندوز تنكري سيغه زاري قيلسه	*Gece gündüz Rabbine ağlasa,*
فليضحكوا اياتيني تفسير قيلسه	*"Fe'l yedhakû" âyetini tefsîr eylese,*
انداغ عالم عالم بولور دوستلاريما	*Öyle alîm, gerçek alîm olur dostlarıma.*

وليبكوا كثيرا ديب تنكري ايدي
معني اوقّان عالم تينماي ييغلاب ايردي
ييغلاي ييغلاي كوزلاري اعمي بولدي
انداغ عالم عالم بولور دوستلاريما

"Ve'l-yebkû kesîran" diye Allah söyledi,
Manâsını anlayan alîm dinmeden ağladı,
Ağlaya ağlaya gözleri kör oldu,
Öyle alîm, gerçek alîm olur dostlarıma.

عالم اول دور شريعت ده جولان قيلسه
طريقت نينک بازاريغه اورنن سالسه
محبت نينک درياسيدين گوهر آلسه
انداغ عالم عالم بولور دوستلاريما

Alîm odur şeriatta sefer eylese,
Tarîkatın pazarına yerini koysa,
Muhabbetin deryâsıdan inci alsa,
Öyle alîm, gerçek alîm olur dostlarıma.

عالم مين ديب كتاب اوقور معني اوقماس
كوب آيت نينک معني سيني هركز بيلماس
تكبر من من ليک بي ديني توتماس
عالم ايرماس جاهل تورور دوستلاريما

Âlimim diye kitap okur Manâsını bilmez,
Çoğu ayetin Manâsını aslâ bilmez,
Büyüklenme, ben-benliği dini tutmaz,
Alîm değil câhildir dostlarıma.

تكبّر عزازيل غه بي لار قيلدي
تكبّردين طوقي لعنت انكا سالدي
فرشته لار كوروب انده سجده قيلدي
سجده قيليب امان بولدي دوستلاريما

Büyüklenme şeytâna neler eyledi,
Büyüklendiğinden lanet arzûsunu ona saldı,
Melekler görüp orada secde eyledi,
Secde eyleyip âmîn oldu dostlarıma.

علم ايكي دور تن و جانغه رهبر تورور
جان عالمي حضرتيغه ياقين تورور
محبت نينک شرابيدين ايچيب تورور
انداغ عالم عالم بولور دوستلاريما

İlim ikidir beden ve câna rehberdir,
Cân âlimi Hazretine yakındır,
Muhabbetin şarâbından içer,
Öyle alîm, gerçek alîm olur dostlarıma.

تن عالمي ظالم لارغه اوخشار ايرميش
برآءتني آيتيده چون بويورميش
دوزخ ايچره تينماي دايم كويار ايرميش
زهري زقوم ايچيب دايم دوستلاريما

Beden âlimi zâlimlere benzermiş,
Berâetin âyetinde çünkü buyurmuş,
Cehennem içinde dinmeden devamlı yanarmış,
Zakkum zehri içip devamlı dostlarıma.

قول خواجه احمد عالم لارغه خذمت قيلغيل
عالم لار سوزين ايشتيب عمل قيلغيل
عمل قيليب حق يوليده جانينک بيرکيل
عمل سيزلار ديدار کورماس دوستلاريما

Kul Hoca Ahmed âlimlerin hizmetini eyle,
Âlimler sözünü işitip amel eyle,
Amel eyleyip Hakk yolunda cânını ver,
Amelsizler cemâl görmez dostlarıma.

حکمت Hikmet

محبت نى شرابى دين ايچورمسه
جان دليم حسرت بيلان کيتار دوستلار
الله يادين ورد ايلاماي اولوب کيتسام
ايسز عمروم ارمان بيرله اوتار دوستلار

Muhabbetin şarâbından içirmese,
Cân ve gönlüm hasret ile gider dostlar,
Allah zikrini vird eylemeden ölüp gitsem,
Essiz ömrüm zahmet ile geçer dostlar.

الله ديکان چين عاشق لار براق مندى
معشوقيدن محنت يتسه بويون سوندى
طريقت نى بازارينده جولان قيلدى
حقيقت نى درياسيدين اوتار دوستلار

Allah diyen gerçek âşıklar Burâk'a bindi,
Sevgilisinden mihnet yetse boyun sundu,
Tarîkatın pazarında sefer eyledi,
Hakikatın deryâsından geçer dostlar.

حقيقت نى درياسيدين آلغان کشى
اوزى مونکلوغ کونکلى سينوق کوزده ياشي
خوارليق زارليق مشقت دور دايم ايشى
ديداريني طلب قيليب تاپار دوستلار

Hakikatın deryâsından alan kişi,
Özü mahzûn gönlü kırık gözde yaşı,
Hor görülmek-ağlamak meşakkattir dâimâ işi,
Cemâlini taleb eyleyip bulur dostlar.

حقيقت ليغ عاشق لارنى نفسى اولوك
اوچ يوز آلتمش تورت يوز قرق تورت همه سلوك
سوزى شرين خلق خوشي يوز مينك تورلوك
بو دنيانى بوچك پل غه ساتار دوستلار

Hakikatlı âşıkların nefsi ölü,
Üç yüz altmış dört, yüz kırk dört bütün sülûk,
Sözü tatlı, huyu ve şuûru yüz bin türlü,
Bu dünyâyı değersiz paraya satar dostlar.

عارف عاشق بولای دیسنك الم تارتغیل
حق وصلی غه یتای دیسانك تونلار قاتغیل
بو دنیانی عشرتی ني تاشلاب آتغیل
تاشلاب آتسانك ما و من لیك كیتار دوستلار

Ârif âşık olayım desen elem çek,
Hakk vuslatına yeteyim desem geceleri don,
Bu dünyânın eğlencesini boşlayıp,
Boşlayıp atsa ben-benlik gider dostlar.

قیامت نی شدتی نی بیلماكانلار
قاتیغ عذاب تار لحددین قورقماغانلار
حق قهریدین قورقوب یاشین توكماكانلار
دوزخ ایچره یوز مینك عذاب تارتار دوستلار

Kıyâmetin şiddetini bilmeyenler,
Şiddedi azâblı dar kabirden kormayanlar,
Hakk kahrından korkup yaşını dökmeyenler,
Cehennem içinde yüz bin azâb çeker dostlar.

وا دریغا اوتی عمریم بیلالمادیم
جاندین كیچیب حضرت سري بارالمادیم
نفسیدین كیچیب حق امرینی قیلالمادیم
اولوب بارسام حسرت مینكا یتار دوستلار

Vah ne yazık geçti ömrüm bilemedim,
Cândan geçip Hazret'e doğru varamadım,
Nefsden geçip Hakk emrini yapamadım,
Ölüp varsam hasret bana yeter dostlar.

اوتی عمروم شریعت كا یتالمادیم
شریعت سیز طریقت كا اوتالمادیم
حقیقت سیز معرفت كا باتالمادیم
قاتیغ یولدور پیرسیز نیچوك اوتار دوستلار

Geçti ömrüm şeriata yetemedim,
Şeriatsız tarikata geçemedim,
Hakikatsız marifete batamadım,
Sarp yoldur Pîrsiz nasıl geçer dostlar.

قول خواجه احمد نفسیم سالدي اوشبو یولغا
آنینك اوچون قاچتیم دوستلار چولدین چولغه
الله دیب هیچ باقمادیم اونك سولغه
الله دیكان شوق شرابین ایچار دوستلار

Kul Hoca Ahmed nefsim saklı bu yola,
Onun için kaçtım dostlar çölden çöle,
Allah deyip hiç bakmazdım sağ ve sola,
Allah diyen şevk şarâbını içer dostlar.

حكمت Hikmet

روح قوشيني تترار بولسه بال پري	*Rûḥ kuşunun titrer olsa kol ve kanadı,*
پرواز قيليب عرشدين عرشقه قونار دوستلار	*Havalanarak arştan arşa konar dostlar.*
قول مين ديكان دايم تينماي ذكرين ايتار	*Kulum diyen dâimâ dinmeden zikrini söyler,*
عشق اوتي غه بغري كويوب فرياد ايتار	*Aşk ateşine bağrı yanıp feryâd eder,*
بيخبرلار عمرين بيلماي ييل كا ساتار	*Habersizler bağrı ömrünü bilmeden yele satar,*
غفلت بيرلان جهنم كا كيتار دوستلار	*Gaflet ile cehenneme gider dostlar.*
آخر زمان شيخي توزار صورتلارين	*Âḥir zamân şeyḥi düzeltir sûretini,*
زهد تقوي قيلماي بوزار سيرتلارين	*Zühd ve takvâ kılmayıp bozar iç âlemîni,*
كرامت دير خواب غعلت رؤيت لارين	*Kerâmet der gaflet uykusunda gördüklerini,*
ريا بيرله خلقه اوزين ساتار دوستلار	*Riyâ ile ḥalka kendini satar dostlar,*
ايا غافل عمرينك سني اوتار ييلديك	*Ey gâfil ömrün senin geçer yel gibi,*
كوز ياشينكني آقوز دايم آب سيل ديك	*Göz yaşını akıt dâimâ sel suyu gibi,*
سيني سويار دركاهيده مثل قول ديك	*Seni sever dergâhında kul misâli gibi,*
خواجه سويسه سيني آزاد ايتار دوستلار	*Hoca sevse seni azâd eder dostlar,*
غفلت بيرله عمرينك سني اوتار بيلكيل	*Gaflet ile ömrün senin geçer bil,*
جانينك بيرله پير خذمتين توروب قيلكيل	*Cânın ile pîr ḥizmetini kalkıp eyle,*
اندين سونكره دركاهي كا لايق بولكيل	*Ondan sonra dergâhına lâyık ol,*
خدمت قيلكان مراديغه يتار دوستلار	*Hizmet eyleyen murâdına yeter dostlar,*

قول خواجه احمد حکمت ایتیب یغلا سحر	*Kul Hoca Aḥmed ḥikmet söyleyip ağla seḥer,*
ایرانلارني الفاظي دین آلیب خبر	*Erenlerin sözlerinden alıp ḥaber,*
سوز اصلي ني بيلکانلارکا اصل گوهر	*Sözün aslını bilenler için incinin aslı,*
ظاهريغه باقغان قوروغ قالار دوستلار	*Zâḥirine bakan maḥrûm kalır dostlar.*

حکمت Hikmet

عشق سريني بيان قيلسام عاشق لارکا	*Aşk sırrını beyân eylesem Aşıklara,*
طاقت قیلمای باشين آليب کيتار دوستلار	*Tâkat eylemeyip, başını alıp gider dostlar.*
تاغ تاشقه باشين اوروب بيخود بولوب	*Dağa, taşa başını vurup, şuûrsuz olup*
اهل عيال خانماندين اوتار دوستلار	*Çoluk-çocuk, ev-barktan geçer dostlar.*
عشق شدتی باشقه توشسه عاشق نيلار	*Aşk şiddeti başa düşse, âşık neyler;*
بيکانه لار تاشلار آتيب آنکا کولار	*Yabancılar taşlar atıp ona güler,*
ديوانه ديب باشين ياريب قانغه بولار	*Divâne deyip başını yarıp kana bular,*
شاکر بولوب حمد ثنا ايتار دوستلار	*Şükreder olup ḥamd ve senâ söyler dostlar.*
عشق سيزلارنى هم جانى يوق هم ايمانى	*Âşksızların ḥem cânı yok, ḥem imânı;*
رسول الله سوزين ايديم معنى کانى	*Rasûlullaḥ sözünü dedim, mânâ ḥani,*
نيچه ايتسام ايشيتکوچى بيلکان قانى	*Nice desem, işitici, bilen ḥani?*
بيخبرکا ايتسام کونکلى قاتار دوستلار	*Habersize desem, gönlü katılaşır dostlar.*
عشق گوهري توبسيز دريا ايچره پنهان	*Aşk cevḥeri dipsiz deniz içinde gizli,*
جاندين کيچيب گوهر آلغان بولدى جانان	*Cândan geçip cevḥer alan oldu sevgili,*
بولهوس لار عاشق مين ديب يولده قالغان	*Heveskârlar âşıkım deyip, yolda kalan;*
دين لارينى پوچك پل غه ساتار دوستلار	*Dinlerini değersiz pûla satar dostlar.*

اوتقه كويدوم جاندين تويدوم حيران بولدوم
بو نچوك اوت كويماي يانماي بر يان بولدوم
محبت نى آتين ايشتيب كريان بولدوم
كوزى كريان مراديغه يتار دوستلار

Ateşe yandım, cândan doydum, hayrân oldum,
Bu nasıl ateş, tutuşup yanmadan biryân oldum;
Muhabbetin adını duyup gözü yaşlı oldum;
Gözü yaşlı olan murâdına yeter dostlar.

زار ييغلابان زار ايكرا كيل رحمى كيلسون
يول اداشسنك رحمى كيليب يولغه سالسون
آمين دينكلار پير مغان قولونك آلسون
خذمت قيلغان مراديغه يتار دوستلار

Çok ağlayıp, çok inle ki rahmeti gelsin;
Yol şaşırsan, rahmeti gelip yola koysun
Âmin deyiniz Pîr-i Kâmil elini alsın
Hizmet eyleyen murâdına yeter dostlar.

زمانه آخر بولدي خويونك كيتي
رسول الله وعده لاري ياوق ييتي
خاص قول لاري يخشى سوزكا قولاق توتي
يمان قول لار كوندين كونكا بتر دوستلار

Hem zamân âhir oldu, hoyun gitti;
Rasûlullah'ın vadeleri yakın yetti
Seçkin kulları iyi söze kulak tuttu;
Kötü kullar günden güne beter dostlar.

كل يوم بتر ديدي حق مصطفى
امت بولسنك قولاق سالغيل اهل وفا
يخشى لاربي اجرين بيرور بزكا جزا
قيامت كون جزالارين تارتار دوستلار

"Küllü yevmin beterün" dedi Hakk Mustafâ;
Ümmet olsan, kulak verin, vefalılar,
İyilerin ecrini verir, kötüye cezâ,
Kıyâmet günü cezâlarını çeker dostlar.

فاسق فاجر هوا قيليب ييرنى باسماس
روزه نماز قضا قيليب مسواك آسماس
رسول الله سنت لارين كوزكا آلماس
كناه لاري كوندين كونكا آرتار دوستلار

Fâsık, fâcir günâha girip yeri basmaz,
Oruç-namâz kazâ eyleyip misvâk asmaz;
Rasûlullah sünnetlerini göze almaz,
Günâhları günden güne artar dostlar.

دنيادارلار مالين كوروب هوا قيلور
من من ليك دين اول دعوي خدا قيلور
اولار وقتده ايمانيدين جدا قيلور
جان بيراده حسرت بيرلان كيتار دوستلار

Dünyâ sevenler mâlını görüp heves eyler,
Ben-benlikden o Tanrılık iddiası eyler,
Ölür vakitte imânından ayrı eyler,
Cân verirken hasret ile gider dostlar.

قموغ دنیا ییقانلارنی والله کوردوم
اولار وقتده قلاي سين ديب حالين سوردوم
شيطان ايدی ايمانی غه چنكال اوردوم
جان چيغارده يغلای يغلای كيتار دوستلار

Bütün dünyâyı yığanları vallahi gördüm;
Öleceği vakitte, "Nasılsın" deyip hâlini sordum;
Şeytân dedi: "İmânına çengel vurdum. "
Cân çıkarken ağlaya ağlaya gider dostlar.

قول خواجه احمد عاشق بولسنك جانينك كويسون
صدقينك بيرلان الله ديكيل تنكري بيلسون
دعا قيلغيل مؤمن قول لار دنيا قويسون
دنيا قويغان آخرتقه يتار دوستلار

Kul Hoca Ahmed, âşık olsan, cânın yansın;
Sıdkın ile Allah de ki Tanrı bilsin;
Duâ eyle mü'min kullar dünyâyı bıraksın;
Dünyâyı bırakan âhirete yeter dostlar.

حكمت Hikmet

قايو مخلوق خالقيغه مطيع بولسه
عالم خلقي اوشل قول ني سويار دوستلار
يادين ايتيب بغري پيشيب ايچي كويسه
دم اورسه سانسيز اوچقون اوچار دوستلار

Hangi mahlûk Yaradan'ına itâatkâr olsa,
Âlem halkı o kulu sever dostlar,
Zikrini deyip bağrı pişip içi yansa,
Dem vurduğunda sayısız uçkun uçar dostlar.

تيلي كونكلي سري بيرلان ذاكر بولوب
اوچ يوز آلتميش تمورلاري قانغه تولوب
يازي قيشين بلبل لارين واله بولوب
سيرا قيليب شاخ دين شاخقه قونار دوستلار

Dili, gönlü sırrı ile zikreder olup,
Üç yüz altmış damarları kana dolup,
Yaz kış bülbül gibi feryâd ederek,
Öterek daldan dala konar dostlar.

بو كونكل بوستانيدور عجب بوستان
ايچنده سيراشورلار هزار دستان
كورنور هر شاخ اوزره تورلوك الوان
نعمت لاري بيشكانيني كورار دوستلار

Bu gönlün bahçesidir garîb bahçe,
İçinde ötüşürler binlerce destân,
Görünür her dal üzerinde türlü renkler,
Nimetlerin olgunlaştığını görür dostlar.

ظاهر نعمت شكريني غافل بيلماس
باطن داغين قياس برله كورسه بولماس
ظاهر كوزي غفلت برله باقيب كورماس
ظاهر كوزي آچلسه اول كورار دوستلار

Açıktaki nimetlerin şükrünü gâfil bilmez,
Gizlenmiş olanları kıyâs ile görse olmaz,
Zâhir gözü gaflet ile bakıp görmez,
Bâtın gözü açılsa o görür dostlar.

باطن كوزي آچلسه جمله پرده
آچلور كيتار قالماس حجاب سرده
جان نينك كوزي حيران بولور اوشل ييرده
باقيب ايمان نوري بيرله كورار دوسنلار

Bâtın gözü açılsa bütün perdeler,
Açılır gider, kalmaz örtü sırda,
Cânın gözü hayrân olur işte o yerde,
Bakarak imân nûru ile görür dostlar.

قول خواجه احمد يسوي نينك اوشبو سوزي
عجب ايرمس باقيب كورسه سردين كوزي
فناليق مقامينده اوزنينك اوزي
فناليق ايچره باقيب كورار دوستلار

Kul Hoca Ahmed Yesevî'nin iş bu sözü,
Acâib değildir bakıp görse sırdan gözü,
"Yokluk" makamında özün özü,
"Yokluk" içeri bakıp görür dostlar,

حكمت Hikmet

محبت نى جامين ايچيب رقص ايلاكان
ديوانه ليغ مقامى غه كيردى دوستلار
آچ و توقلوق سود و زيان هيچ بيلماكان
سرمست بولوب رقص سماع اوردى دوستلار

Muhabbetin kadehini içip rakseyleyen,
Dîvânelik makâmına girdi dostlar,
Aç ve tokluk, kâr ve zarar hiç bilmeyen,
Sarhoş olup raks ve semâ yaptı dostlar.

رقص سماع اوركانلاركا دنيا حرام
اهل عيال خانماندين كيچتي تمام
سحر وقتده حقه سيغنيب ييغلار مدام
اندين سونكره رقص سماع اوردى دوستلار

Raks ve semâ yapanlara dünyâ Harâm,
Çoluk-çocuk, ev-barktan geçti tamâm,
Seher vakti Hakk'a sığınıp ağlar dâimâ,
Ondan sonra raks ve semâ yaptı dostlar.

رقص سماع اورکان عاشق اوزین بیلماس
بیهوش یورار دنیا مالین قولغه الماس
یوز مینك آدم تقصیر دیسه مغرور بولماس
دنیا تیفیب رقص سماع اوردی دوستلار

Raks ve semâ yapan âşık kendini bilmez,
Şuûrsuz yürür dünyâ mâlını ele almaz,
Yüz bin adam "affet" dese mağrûr olmaz,
Dünyâyı tepip raks ve semâ yaptı dostlar.

دنیا تیفمای رقص سماع اورکان جاهل
حق یادینی بیر دم ایتمای یورور غافل
درویش مین دیر دنیا سری کونکلی مایل
دنیا اوچون رقص سماع اوردی دوستلار

Dünyâ tepmeden ıaks ve semâ yapan câhil,
Hakk yâdını bir an demeyip, yürür gâfil,
Dervîşim der, dünyaya doğru gönlü eğilimli;
Dünyâ için raks ve semâ yaptı dostlar.

اوزدین کیتماي رقص سماع اورماق خطا
سبحان ایکام انکا قیلمس ایمان عطا
طاعت قیلسه دل لارینی قیلمس صفا
ریا قیلیب رقص سماع اوردی دوستلار

Kendinden geçmeyip raks ve semâ yapmak hatâ;
Sübhân Melik'im ona kılmaz imân armağan
İbâdet eylese, günüllerini eylemez safâ;
Riyâ eyleyip raks ve semâ yaptı dostlar.

واي اوشنداغ نادانلاردین امید قیلمانك
فیض فتوح آلورمین دیب یوکروب یلمنك
نفسی اولوغ شرعی بوزوغ ولی بیلمنك
شیطان لعین نوخته اورمای میندی دوستلار

Vay şöyle câhillerden ümîd eylemeyin,
Feyz ve fetih alırım deyip yürüyüp almayın,
Nefsi büyük, şeriatı bozuk velî bilmeyin,
Lânetli şeytân gem vurmadan bindi dostlar.

اوزدین کیتمای رقص ایلاسه الله بیزار
سماعیدین ییر تبرانیب تارتقای آزار
دعا قیلای کورساتمسون انکا دیدار
دین دین کیچیب رقص سماع اوردي دوستلار

Kendinden geçmeden raks eylese, Allah şikâyetçi,
Semâsından yer hareketlenip çekince sıkıntı,
Duâ kılayım; göstermesin ona cemâl,
Dinden geçip raks ve semâ yaptı dostlar.

دیوانه لیغ غالب کیلمای سماع اورار
حق مصطفی چهار یاردین بیزار یورار
باشدین اياغ کناه لاری حاضر تورار
کناه تیلاب رقص سماع اوردي دوستلار

Dîvânelik gâlip gelmeden semâ yapar,
Hakk Mustafâ ve çehâr-yârdan şikâyetçi yürür,
Baştan ayağa günâhları hâzır durur,
Günâh dileyip raks ve semâ yaptı dostlar.

شبلی عاشق سماع اوردی پرتو كوروب
مصطفى نى حاضر كوروب سؤال سوروب
دنيا عقبين آرقه تاشلاب كوزين يوموب
انداغ قول لار رقص سماع اوردی دوستلار

Şiblî âşık semâ eyledi nûr görüp,
Mustafâ'yı hâzır görüp, soru sorup,
Dünyâ derdini arkada bırakıp gözünü yumup,
Öyle kullar raks ve semâ yaptı dostlar.

شبلی عاشق ييغلاب ايدی ايا رسول
بيطاقت مين سماع اورسام هم مين ملول
رسول ايدی انشاء الله قيلكای قبول
رخصت تيلاب رقص سماع اوردی دوستلار

Şiblî âşık ağlayıp dedi: 'Ey Rasûl,
Tâkatsizim, semâ yapsam, ben de melûl...",
Rasûl dedi: "İnşâallah, eyleye kabûl...',
Ruhsat dileyip raks ve semâ yaptı dostlar.

قول خواجه احمد رقص سماع هركيم كا يوق
تقليد بيرله اورسه سماع كيركای تموق
بو روايت پنهان ايردی ايتسام قموق
حق نى تابيب رقص سماع اوردی دوستلار

Kul Hoca Ahmed, raks ve semâ herkese yok,
Taklit ile yapsa semâ, gire cehenneme,
Bu rivâyet gizli idi, söylesem hepsini,
Hakkı bulup raks ve semâ yaptı dostlar.

حكمت Hikmet

اوليالار ايتكان وعده كيلدی بولغای
قيامت نى كونى ياوق بولدی دوستلار
عاقل قول لار بولغانى نى بيلدی بولغای
خلق ايلدين مهر شفقت كيتى دوستلار

Evliyâların dediği vâde gelmiş oldu,
Kıyâmetin günü yakın oldu dostlar,
Akıllı kullar olduğunu bilmiş oldu,
Halk ve ilden sevgi ve şevkat gitti dostlar.

اولوغ كيچيك يارانلاردين ادب كيتى
قين و ضعيف جوانلاردين حيا كيتى
الحيا من الايمان ديب رسول ايتدی
حياسيز قوم عجايب لار بولدی دوستلار

Ulu küçük yaranlardan edeb gitti,
Kız ve zayıf gençlerden hayâ gitti,
"Hayâ imândandır" diye Rasûl dedi,
Hayâsız kavim acâipler oldu dostlar.

مسلمان مسلمان نی قیلدی قاتل
ناحق توتوب حق ایشلارین قیلدی باطل
مرید پیرغه قیلمادیلار یوزی خاطر
عجب شوملوغ زمانه لار بولدی دوستلار

Müslümân müslümânı eyledi kâtil,
Haksızı tutup haklı işleri kıldı bâtıl,
Mürîd Pîrine kılmadı yüz ve hatır,
Nasıl kötü zamanlar oldu dostlar.

اهل دنیا خلقمیزده سخاوت یوق
پادشاه لارده وزیرلارده عدالت یوق
درویشلارنی دعاسیده اجابت یوق
تورلوك بلا خلق اوستیغه یاغدی دوستلار

Dünyâ ehli halkımızda cömertlik yok,
Pâdişâhlarda vezirlerde adâlet yok,
Dervîşlerin duasında kabûl edilme yok,
Türlü belâ halk üstüne yağdı dostlar.

آخر زمان عالم لاری ظالم بولدی
خوش آمد ایتکوچی لار عالم بولدی
حقنی ایتکان درویش لارکا غنیم بولدی
عجب شوملوغ زمانه لار بولدی دوستلار

Âhir zamân bilginleri zâlim oldu,
Hoşgeldin deyiciler bilgin oldu,
Hakk'ı söyleyen dervîşlere düşman oldu,
Nasıl kötü zamanlar oldu dostlar.

قیامت کون یاوق ییتی قالغانی یوق
قول احمدنی ایتکان سوزین یالغانی یوق
اوز اوزیغه بیر نصیحت قیلغانی یوق
نصیحتني خلقه ایتیب کیتی دوستلار

Kıyâmet günü yaklaştı kaldığı yok,
Kul Ahmed'in dediği sözün yalanı yok,
Kendi kendine bir nasîhat eylediği yok,
Nasîhatı halka söyleyip gitti dostlar.

Hikmet حکمت

بیزدین سلام دوستلارغه طلب یولین قویماسون
دیدار طلب قیلیب لار هرکیز غافل بولماسون

Bizden selâm dostlara, talep yolunu bırakmasın;
Cemâl talep eyleseler, aslâ gâfil olmasın.

غافل تابماس حق یولین آنده تابماس لار اورون
ایچي تاشي کویوبان سحرلارده یاتمسون

Gâfil bulmaz Hakk yolunu, orada bulmazlar makâm,
İçi dışı yanarak seherlerde yatmasın.

يادي بيرلان بولسه لار ديدار آرزو قيليب لار
هر چند خوارليق كورسه لار كونكل اوزكا بولماسون

Yâdı ile olsalar, cemâl arzû eyleseler,
Her ne kadar hor görülseler, gönül başka olmasın.

عاشق لارغه دنياده خوارليق زارليق ملامت
ملامت سيز محنت سيز عاشق مين ديب ايتماسون

Aşıklara dünyada hor görülme, ağlama, melâmet;
Melâmetsiz, mihnetsiz âşıkım deyip söylemesin.

شريعت ده تجريد دور دنياسيني ترک ايتماک
ترک ايتمايين تن جانين تجريد بولدوم ديماسون

Şeriatte tecriddir dünyasını terk etmek;
Terk etmeden dünyâyı Hakk'ı sevdim demesin.

طريقت ده تنئ جانين ترک ايتماک مشكل دور
ترک ايتمايين تن جانين سيوندورمين ديماسون

Tarikatte beden ve cânını terk etmek müşküldür,
Terk etmeden beden ve cânını seninimdir demesin.

حقيقت ده حرام دور بير خدادين اوزكاسي
آنداغ بولماي عاشق لار ديدار آرزو قيلماسون

Hakikatte harâmdır bir Allah'dan başkası;
Öyle olmadan âşıklar cemâl arzû eylemesin.

آنداغ رسول مصطفي دنيا مالين سويمادي
امت بولسانک رسول کا دنيا مالين سويماسون

Öyle Rasûl Mustafâ dünyâ mâlını sevmedi;
Ümmet olsan Rasûl'e, dünyâ mâlını sevmesin.

مسكين احمد يسوي سلام ايتدي دوستلارغه
اوشبو سوزنينک معني سين طالب بولسه آنكلاسون

Miskîn Ahmed Yesevî selâm dedi dostlara;
İşbu sözün mânâsını tâlip olsa anlasın,

حكمت Hikmet

ديدارينى طلب قيلسنك اى ذاكرلار
جاندين كيچيب حلقه ايچره كورونك ديدار
شوقينك بيله الله ايتيب راست كا قايتيب
تون اويقوسين حرام ايلاب بولكيل بيدار

Cemâlini talep eyleseniz ey zakirler,
Cândan geçip halka içinde görün cemâl,
Şevkin ile Allah deyip, doğruya dönüp,
Gece uykusunu harâm eyleyip olun uykusuz.

بیدارلارکا حق رحمتی بولور یاوق
بیدارلارنی کونکلی سنوق کوزی یاشلیق
من من لیك نی جزاسینی بیرکای تموق
تکبّرنی دوزخ ایچره حالی دشوار

Uykusuzlara Hakk rahmeti olur yakın,
Uykusuzların gönlü kırık, gözü yaşlı,
Ben-benliğin cezâsını verecek cehennem,
Kibirlinin cehennem içinde hâli perîşân.

سیندین بورون یارانلارینك قیان کیتی
بو دنیاغه میل قیلمای ییغلاب اوتی
عمرینك آخر بولدی نوبت سینکا یتی
کناهنك کا توبه قیلکیل ای بد کردار

Senden önce dostların nereye gitti;
Bu dünyaya meyletmeyip ağlayıp geçti
Ömrün son buldu, sıra sana yetti;
Günâhına tevbe eyle, ey kötülükler işleyen.

نفسینك سینی باقیب تورسنك نیلار دیمس
زاری قیلسنك الله سری بیون سونمس
قولغه آلسنك یبان قوشدیك قولغه قونمس
قولغه آلیب تون اویقوسین قیلکیل بیدار

Nefsin senin, bakıp dursan, neler demez;
Ağlasan Allah'a doğru boyun bükmez
Ele alsan, yaban kuşu gibi ele konmaz;
Ele alıp gece uykusunu, eyle uykusuz.

نفس یولیغه کیرکان کشی رسوا بولور
یولدین آزیب تایب توزوب کمراه بولور
یاتسه قوبسه شیطان بیله همراه بولور
نفسنی تبکیل نفسنی تبکیل ای بد کردار

Nefs yoluna giren kişi rezil olur,
Yoldan çıkıp, kayıp, tozup günâhkâr olur,
Yatsa, kalksa şeytân ile yoldaş olur,
Nefsi tep, nefsi tep, ey kötülükler işleyen.

نفسینك سینی آخر دمده گدا قیلکای
دین اوی نی غارت قیلیب ادا قیلکای
اولار وقتده ایمانینکدین جدا قیلکای
عاقل ایرسنك نفس بددین بولکیل بیزار

Nefsin seni son anda köle eyler,
Din evini yağma eyleyip tamâm eyler,
Öldüğünde imânından ayrı eyler,
Akıllı isen, kötü nefsten ol şikâyetçi.

فرعون قارون شیطان سوزین محکم توتدی
بول سببدین ییر یاریلدی آنی یوتدی
موسي کلیم ناصح بولوب سوزلار ایتدی
قولاق توتمای اول ایکی سی اولدی مردار

Fir'avn, Kârûn şeytân sözünü sıkı tuttu;
Bu sebepten yer yarıldı onu yuttu;
Mûsa Kelîm öğüt verici olup sözler söyledi,
Kulak tutmadan o ikisi öldü murdar.

كناهننك كا توبه قيليب ييغلاب يورغيل
كيتارمين ديب يول باشيغه باريب تورغيل
كيتكانلارنى كوروب سين هم عبرت آلغيل
عبرت آلسنك ياتميش ييرينك بولور گلزار

Günâhına tevbe eyleyip ağlayıp yürü,
Giderim deyip yol başına varıp dur,
Gidenleri görüp sen de ibret al,
İbret alsan, yattığın yerin olur gül bahçesi.

مؤمن قول لار درد حالت پيدا قيلدى
حق يوليدا جان و دل نى شيدا قيلدى
دنيا تاشلاب آخرت نى سودا قيلدى
سودا قيلسنك حور و غلمان بارى طيار

Mü'min kullar dert ve hâlet peydâ eyledi,
Hakk yolunda cân ve gönlü şeydâ eyledi,
Dünyâyı bırakıp âhireti sevdâ eyledi,
Sevdâ eylesen, Hûrî-gılmân hepsi hâzır.

قول خواجه احمد نفس ايلكيدين قيلورمين داد
پير مغان بولغاى موكين انكا جلاّد
بيخبرلار ايشتماسلار داد و فرياد
قان يغلاغيل ايشيتسون اول پروردیكار

Kul Hoca Ahmed, nefs elinden eylerim feryâd ,
Pîr-i Kâmil olur mu ki ona cellâd;
Habersizler işitmezler figân ve feryâd ,
Kan ağla, işitsin o ulu Allah.

حكمت Hikmet

ايرانلار جمال كورار درويشلار صحبتنده
ايرانلار مجلسينده نور ياغار صحبتنده

Erenler cemâl görür dervîşler sohbetinde;
Erenler meclisinde, nûr yağar sohbetinde.

نه تيله سه اول بولور درويشلار صحبتنده
هر سرلار ظاهر بولور درويشلار صحبتنده

Ne dilese o olur dervîşler sohbetinde;
Her sırlar açık olur dervîşler sohbetinde.

هر كيم صحبتنكا كيلدي ايراندين اولوش آلدي
بات كيلدي بيليش بولدي درويشلار صحبتنده

Her kim sohbete geldi, erenden pay aldı,
Yabancı geldi, biliş oldu dervîşler sohbetinde.

هر كيم صحبتكا كيلدي كونكليغه معني يوتتي
اصحاب لار مراد تابتي درويشلار صحبتنده

Her kim sohbete geldi, gönlüne sır ulaştı,
Dostlar murâd buldu dervîşler sohbetinde.

عام کیلسه خاص بولور یولدوز کیلسه آي بولور
مس کیلسه آلتون بولور درویشلار صحبتنده

Sıradan kişi gelse, seçkin olur; yıldız gelse, ay olur;
Bakır gelse altın olur dervîşler sohbetinde.

کبر حسدلار اولار ایچیکا معني تولار
کوز آچیب حقني کورار درویشلار صحبتنده

Kibir ve hasedler ölür, içine sır dolar,
Göz açıp Hakk'ı görür dervîşler sohbetinde.

رسولغا وحي کیلدي باشیدین تاجیني آلدي
قوبتي خادم لیق قیلدي درویشلار صحبتنده

Rasûl'e vahiy geldi, başından tâcını aldı,
Kalktı hizmetçilik yaptı dervîşler sohbetinde.

قول خواجه احمد صحبتده دم اورار مناجاتده
زهي خوش دور سعادت درویشلار صحبتنده

Kul Hoca Ahmed sohbette, dem vurur münâcâtta,
Zîhî hoş saadette dervîşler sohbetinde.

حکمت Hikmet

نه خوش تاتلیق حق یادي سحر وقتي بولغانده
بالدین سچوک هو آتي سحر وقتي بولغانده

Ne hoş tatlık Hakk yâdı seher vakti olanda;
Baldan tatlı Hû adı seher vakti olanda.

سحر وقتي تورغانلار جانین فدا قیلغانلار
عشق اوتیده کویکانلار سحر وقتي بولغانده

Seher vakti kalkanlar, cânı fedâ eyleyenler,
Aşk ateşinde yananlar seher vakti olanda.

سحر وقتي خوش ساعت تورغانغه بولغاي راحت
آچیلور دولت سعادت سحر وقتي بولغانده

Seher vakti hoş sâat, kalkana olur râhat,
Açılır devlet, saâdet seher vakti olanda.

هر کون کویار بو جانیم قوللیق سز یوق درمانیم
سین کیچورکیل گناهیم سحر وقتي بولغانده

Her gün yanar bu cânım, kulluksuz yok dermânım,
Sen bağışla günâhım seher vakti olanda.

ایمان شمعین یاندورسنک روح قوشین کویدورسنک
خداینکا سیغین سانک سحر وقتي بولغانده

İmân mumunu yandırsan, rûh kuşunu tutuştursan,
Allah'ına sığınsan seher vakti olanda.

قول خواجه احمد ساعتي بير ذره يوق طاعتي
ذكر جان ني راحتي سحر وقتي بولغانده

Kul Hoca Ahmed sâati, bir zerre yok ibâdeti,
Zikri cânın rahatı seher vakti olanda

حكمت Hikmet

هر حلقه سي قورولدي اي درويشلار كيلينك لار
حق سفره سي يايلدي آندين اولوش آلينكلار

Hû halkası kuruldu, ey dervîşler, geliniz,
Hakk sofrası yayıldı, ondan pay alınız.

قال علمني اوقوبان حال علمي كا يتيبان
يوقلوق ايچره ياتبان بارليق لاردين آلينك لار

Zâhir ilmini okuyarak, hâl ilmine ulaşarak,
Yokluk içine batarak varlıklardan alınız.

يرتيب شفقت پرده سين تيلاب ديدار وعده سين
آچيب كونكل ديده سين مشاهده قيلينك لار

Yırtıp şefkat perdesini, dileyip cemâl vadesini,
Açıp gönül gözünü müşâhede eyleyiniz.

هو ارّه سين آليبان نفس باشيغه ساليبان
توني كوني طالب لار جان ني قربان قيلينك لار

Hû bıçkısını alarak, nefs başına salarak,
Gece gündüz tâlipler, cânı kurbân eyleyiniz.

حلقه ايچره هو دينكيز عشق اوتيغه يانينكيز
تن جان بيرلان طالب لار تكبير باشلاب ايتينك لار

Halka içinde " Hû " deyiniz, aşk ateşine yanınız,
Beden-cân ile tâlipler, tekbîr başlayıp deyiniz.

هو هو تيو زار اينكراب هو ديمكده معني بار
ديداريدين اميد وار رحمتيدين آلينك لار

"Hû-Hû "diye inleyip, " Hû "demekte mânâ var,
Cemâlinden ümitli, rahmetinden alınız.

قول خواجه احمد قول بولغان يول اوستيده كل بولغان
طالب لارغه مل بولغان اندين عبرت آلينك لار

Kul Hoca Ahmed kul olan, yol üstünde kül olan,
Tâliplere mül olan, ondan ibret alınız.

حكمت Hikmet

اوّل هو آخر هو ديب بيخود بولكيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي
ظاهر هو باطن هو ديب يولغه كيركيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Evveli Hû, Âhiri Hû deyip perîşân ol,
Hakk cemâlini göstermezse ben ne olayım,
Zâhiri Hû, Bâtını Hû deyip yola gir,
Hakk cemâli göstermese perîşân olunur.

لا اله الا الله ديب زاري قيلكيل
حق ذكريني هر كيم ايتسه ياري بيركيل
پير مغان خذمتينه يوكوروب يوركيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

"Lâ ilâhe illâllah" deyip ağla,
Hakk zikrini her kim dese oraya git,
Mürşid-i Kâmil hizmetine gidip yürü,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur,

تيلده آلكيل لا اله الا الله
ايچكا سالغيل هر نفسده بولكيل آكاه
پير مغان نظر قيلكاي سنكا ناكاه
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Dile al "Lâ İlâhe İllallah"ı,
Akla koy her nefesde ol uyanık,
Pîr-i Kâmil nazar eyleyince sana ansızın,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

ادهم صفت سوا بولوب دنيا تيبكيل
كيمني كورسنك خضر بيليب قولين اوپكيل
جمالني كوراي ديسنك سحر قوب غيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Edhem gibi uzak olup dünyâyı tep,
Kimi görsen Hızır bilip elini öp,
Cemâlini göreyin desen seherde kalk,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

الله ديكان بنده لاريني قولي بولكيل
تفراق صفت يول اوستيده يولي بولكيل
عاشق لاريني كويوب اوچكان كلي بولكيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Allah diyen kulların kulu ol,
Toprak gibi yol üstünde yolu ol,
Âşıkların yanıp savrulan külü ol,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur,

ذاكر بولوب شاكر بولوب حقني سويكيل
سحر وقتده قويوب نفسنك كوزين اويكيل
بايزيد ديك عاشق بولوب دنيا قويكيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Zâkir olup şükreder olup Hakk'ı sev,
Seher vaktinde kalkıp nefsinin gözünü oy,
Bâyezîd gibi âşık olup dünyâyı bırak,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

يورسنك تورسنك ياتسنك قوبسنك حقني ايتسنك
ذاكر بولوب شاكر بولوب جاندين اوتسنك
والله بالله دنيا حرام تاشلاب آتسنك
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Yürüsen, dursan; yatsan, kalksan Hakk'ı söylesen,
Zâkir olup, şükreder olup cândan geçsen,
Vallahi-Billahi dünyâ harâm bırakıp atsan,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

حق وصلي غه يتاي ديسنك سحر ييغلا
الله تيو يوراك بغرينك اوتقه داغلا
همت قورين جان بيلي كا محكم باغلا
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Hakk vaslına ereyim desen seherde ağla,
Allah diye yürek-bağrın ateşe dağla,
Himmet kemerinicân beline sıkı bağla,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

ادهم صفت بو دنيادين كونكل اوزكيل
حرص هوا تكبرني اوين بوزكيل
محبت ني درياسينه چوموب يوزكيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Edhem gibi bu dünyadan gönül kopar,
Hırs ve hevâ, tekebbürün evini boz,
Muhabbetin deryâsına batıp yüz,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

كيچه كوندوز آخرت ني غمين ييكيل
توت اويقوني حرام قيليب طاعت قيلكيل
محبت ني شوقي بيرلان كوكسونك ياركيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Gece-gündüz âhiretin gamını çek,
Gece uykusunu harâm eyleyip ibâdet eyle,
Muhabbetin şevki ile göğsünü yar,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

اهل هوا من من ليكدين قاچيب يوركيل
اهلين تابسنك كوزده ياشنك ساچيب يوركيل
محبت ني شرابي دين ايچيب يوركيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Harâm ehli, ben-benlikten kaçıp yürü,
Ehlini bulursan gözde yaşını saçıp yürü,
Muhabbetin şarâbından içip yürü,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

ايا دوستلار بو دنيادين ييغلاب اوتينك
فاني تورور بو دنيادين كيچيب كيتينك
محبت نينك جامين آليب مي نوش ايتينك
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Ey dostlar bu dünyadan ağlayıp geçin,
Fânîdir bu dünyadan geçip gidin,
Muhabbetin kadehini alıp mey için,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur,

كيچه الله كوندوز الله تينماي ايتكيل
كيچه لاري بيدار بولوب قانلار يوتكيل
بو دنياني عزت لارين تاشلاب اوتكيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Gece Allah, gündüz Allah dinmeden söyle,
Geceleri uykusuz olup kanlar yut,
Bu dünyânın izzetlerini bırakıp geç,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

پير مغان ايتاكي ني محكم توتقيل
معرفت ني بازاريده اوزونك ساتقيل
مي نوش ايتيب سماع قيليب ذكرين ايتقيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Pîr-i Kâmil eteğini sıkı tut,
Marifetin pazarında özünü sat,
Mey içerek semâ eyleyip zikrini söyle,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

يا ربنا ظلمنا ديب ناله قيلغيل
كوز ياشينكني هر طرفقه ژاله قيلغيل
حق ياديني ايتيب اوزونك واله قيلغيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

"Ya Rabbenâ zalemnâ" deyip feryâd eyle,
Göz yaşını her tarafa şebnem eyle,
Hakk zikrini deyip özünü yok eyle ,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

درد حالت پيدا قيليب يولغه كيركيل
پروانه ديك شمع ني كوروب اوزونك اوركيل
قايدا بارسنك ذكرين ايتيب دوكان قوركيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Dert hâli ortaya çıkarıp yola gir,
Pervâne gibi mumu görüp özünü vur,
Nereye gitsen zikrini deyip pazar kur,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

محبت ني ميدانيده باش اويناسنك
هو هو تيو ذكرين ايتيب جان قيناسنك
ديدار تيلاب قان ياش توكوب زار ايتنكراسنك
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Muhabbetin meydânında baş oynatsan,
"Hû-Hû " diye zikrini deyip cânı incitsen,
Cemâl dileyip kan-yaş döküp ağlayıp inlesen,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

ايرانلارني آستانه سين سقلاب ياتقيل
سحرلارده چار ضرب اوروب ايرته قوپقيل
زاري قيليب فنا بولوب جاندين اوتقيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Erenlerin dergâhını bekleyip yat,
Seherlerde dört dövünerek erken kalk,
Ağlayıp yok olarak cândan geç,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

تفراق صفت خوارليق تارتقيل نفسينك اولسون
خلق ايچينده رسوا بولكيل عالم كولسون
چين كونكلده ييغلار كوركيل خدا بيلسون
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Toprak gibi hor görül nefsin ölsün,
Halk içinde rezil ol âlem gülsün,
Gerçek gönülde ağlayıp gör Allah bilsin,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

كوز ياشينكني دريا قيلغيل رحمي كيلسون
غريب بولوب يولدا ياتقيل قولونك آلسون
پنهان يوروب طاعت قيلغيل تنكري بيلسون
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Gözyaşını deryâ eyle rahmeti gelsin,
Garîb olup yolda yat elini tutsun,
Gizlice yürüyüp ibâdet eyle Allah bilsin,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

هجران توني آهينك بيرلان اوتلار ياققيل
كوز ياشينكني برقي بيرلان چقماق چاققيل
ايرانلارني صحبتيده ايريب آققيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Hicrân gecesi âhın ile âteşler yak,
Gözyaşının şavkı ile çakmak çak,
Erenlerin sohbetinde eriyip ak,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

اي ناانصاف دنيا فاني حقه يانغيل
بنده بولسونك حق ذكريني تينماي آيتقيل
پير مغان خذمتيدا جفا تارتغيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Ey insâfsız dünyâ fânî Hakk'a yan,
Kul olsan Hakk zikrini dinmeden söyle,
Pîr-i Kâmil hizmetinde cefâ çek,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

الله تيو فنا بولكيل بغرينك كويسون
تونلار قوپوب طاعت قيلغيل تنكري سويسون
آندين سونكره خاص بزرك لار نظر قيلسون
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Allah diye yok ol bağrın yansın,
Geceleri kalkıp ibâdet eyle Allah sevsin,
Ondan sonra hâs büyükler nazar eylesin,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

تون كيچه لار بيدار بولوب سحر توركيل
عاشق بولسنك اسمعيل ديك جاندين اوتكيل
قول آياغينك محكم بوغوب امرين توتكيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Geceleri uykusuz olup seherde kalk,
Âşık olsan İsmail gibi Cândan geç,
Kol ve ayağını sağlam boğup emrini tut,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur,

رياضت ني قتيغ تارتيب جانلار قينا
ميدان ايچره باشينك بريب باشينك اوينا
عيش دين كيچيب مال اورنيغه زقوم چينا
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Riyâzeti sıkı çekip cânlar incit,
Meydan içinde başını verip başını oyna,
Yemeden geçip mâl yerine zakkum çiğne,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

فرهاد صفت محنت تارتيب تاغلار كيسكيل
بايزيد ديك تونلار قوپوب اوزونك آسكيل
جنيد ديك چول لار كيزيب خارلار باسكيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Ferhâd gibi sıkıntı çekip dağları kes,
Bâyezîd gibi geceleri kalkıp özünü as,
Cüneyd gibi çöller gezip derdler bas,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

حق رحمتي اولوغ دريا بير قطره بس
قطره سيدين بهره آلغان قيلماس هوس
ما و من ليك سيندين كيتار مثل مكس
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Hakk rahmeti ulu deryâ bir damla yeter,
Katresinden nasîp alan eylemez heves,
Ben ve bencillik senden gider sinek gibi,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

حق رحمتي اولوغ دريا قابل بولغيل
طالب ايسنك حق ساريغه مايل بولغيل
زهد تقوي دايم قيليب نايل بولغيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Hakk rahmeti ulu deryâ kabûl eyle,
Tâlip isen Hakk'a doğru meyilli ol,
Zühd-takvâ dâimâ eyleyip nâil ol,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

لالا ايتيب الا الله غه شيدا بولغيل
منصور صفت اناالحقّ ديب غوغا قيلغيل
كريان بولوب كوز ياشينكني دريا قيلغيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

"Lâ-Lâ"deyip "İllallah"a tutkun ol,
Mansûr gibi "Enel-Hak" deyip kavgâ eyle,
Giryân olup gözyaşını deryâ eyle,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

اي بيخبر غفلت بيلان اويقوده سين
دنيا تيلاب كيچه كوندوز قايغوده سين
طاعت قيلماي سوزلار سوزلب بيهوده سين
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Ey habersiz gaflet ile uykudasın,
Dünyâyı dileyip gece-gündüz kaygıdasın,
İbâdet eylemeyip sözler söyleyip boşunasın,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

تاشدين توشك يستوق قيليب طاعت قيلسنك
حق امريغه راضي بولوب بويون سونسنك
اولار وقتده ايمان آريغ قولغه السلنک
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Taştan döşek-yatak eyleyip ibâdet eylesen,
Hakk emrine râzı olup boyun sunsan,
Ölür vakitte temiz imânı ele alsan,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

قول خواجه احمد نصيحت ني اوزونكا قيل
اي بيخبر خلقني قويوب اوزونكني بيل
تاغ دين آغير گناهينك بار اوزونكا كيل
حق جمالين كورساتمسه ضامن بولاي

Kul Hoca Ahmed nasîhatı özüne eyle,
Ey habersiz halkı bırakıp özünü bil,
Dağdan ağır günâhın var özüne gel,
Hakk cemâlini göstermese perîşân olunur.

حكمت Hikmet

تينماى عاشق هو ديرلار خدايي غه يالباريب
يورور آنى عشقيده كيچه كوندوز سارغايب

Dinmeden âşıklar Hû derler Allah'ına yalvarıp;
Yürür O'nun aşkında, gece gündüz sararıp.

زار ييغلاتيب عاشق نى عشق ايلكيده خدايم
عشق يوليده ملامت آنكا كورور مناسب

Çok ağlatıp âşıkı aşk elinde Allah'ım
Aşk yolunda melâmeti ona görür münâsip.

منصور بير كون ييغلادى ايرانلار رحم ايلادى
چلتن شربت ايچوردى منصورغه مهرين ساليب

Mansûr bir gün ağladı, erenler rahm eyledi,
Kırklar şerbet içirdi Mansûr'a değerini koyup

منصور ايتور انا الحق ايرانلار ايشى برحق
ملالار ايتور ناحق كونكلى كا يمان آليب

Mansûr der " Ene'l-Hak' ; erenler işi doğru;
Mollalar der: "Doğru değil" gönlüne kötü gelip.

ايتماكيل انا الحق ديب كافر بولدونك منصور ديب
قرآن ايچره بولدور ديب اولدورديلار كوبلاشيب

Söyleme "Ene'l-Hak", "kâfir oldun Mansûr"deyip
"Kur'ân içinde budur" deyip, öldürdüler taş atıp.

بيلماديلر ملالار انا الحق نى معنى سين
قال اهلى كا حال علمين حق كورمدى مناسب

Bilmediler mollalar "Enel-Hakk'ın mânâsını
Zâhir ehline hâl ilmini Hakk görmedi münâsip.

روایت لار بیتیلدی حالین آنی بیلمادی
منصوردیك اولیانی قویدیلار دارغه آسیب

Rivâyetler yazıldı, ḥâlini onun bilmedi,
Mansûr gibi velîyi koydular dârağacına asıp.

افسانه دور شریعت فرزانه دور حقیقت
دردانه دور طریقت، عاشق لارغه مناسب

Rivâyettir şerîat, ḥikmettir ḥakikat,
Mücevherdir tarikat, Aşıklara münâsip.

خلق عالم ییغیلدی منصور دیب فریاد قیلدی
منصورنی یارانلاری قالدی آنده ییغلاشیب

Âlem ḥalkı yığıldı, Mansûr deyip feryâd eyledi
Mansûr'un dostları kaldı orada ağlaşıp.

تـوبه قیلغیل خواجه احمد بولغای حقدین عنایت
یوز مینك ولی لار اوتی سرنی سرکا اولاشیب

Tevbe eyle Hoca Aḥmed, ola Hakk'tan inâyet,
Yüz bin velîler geçti sırrı sırra ekleyip.

حکمت Hikmet

اون سیکیز منک عالمده حیران بولغان عاشقلار
تابماي معشوق چراغین سرسان بولغان عاشقلار

On sekiz bin âlemde ḥayrân olan âşıklar,
Bulmayıp sevgilinin ışığını sersem olan âşıklar.

هردم باشي اورگولوب كوزي حلقه تیلمروب
هو هو تیو چور كولوب كریان بولغان عاشقلار

Her ân başı dönerek, gözü ḥalka çevrilip,
"Hû-Hû" diye kavrulup giryân olan âşıklar.

كويوب يانوب كل بولغان عشقیده بلبل بولغان
كیمني كورسه قول بولغان مردان بولغان عاشقلار

Tutuşup yanıp kül olan, aşkında bülbül olan,
Kimi görse kul olan, merd olan âşıklar

يول اوستیده خاك بولغان سینه لاري چاك بولغان
ذكرين ایتیب پاك بولغان نالان بولغان عاشقلار

Yol üstünde toprak olan, göğüsleri parçalanan,
Zikrini söyleyip temiz olan ağlar olan âşıklar.

همّت قورين باغلاغان يوراك بغرين داغلاغان
فرياد اوروب ييغلاغان كريان بولغان عاشقلار

Himmet kuşağını bağlayan, yürek-bağırını dağlayan,
Feryâd edip ağlayan, giryân olan âşıklar.

كاهي يوزي سارغايب كاهي يوليده غريب
تسبيح لاري يا حبيب جولان بولغان عاشقلار

Bazen yüzü sararıp, bazen yolunda Garîb,
Tesbîhleri yâ Habîb; dolaşan âşıklar.

احمد سين هم عاشق بول صدقينك بيرله صادق بول
دركاهي غه لايق بول جانان بولغان عاشقلار

Ahmed sen hem âşık ol, sıdkın ile sâdık ol,
Dergâhına lâyık ol, cânân olan âşıklar.

حكمت Hikmet

يول اوستيده اولتوروب يولني سوركان درويشلار
عقبيدين خبر ايشتيب يولغه كيركان درويشلار

Yol üstünde oturup yolu soran dervîşler;
Ahiretten haber duyup yola giren dervîşler.

عصالاري ايلكينده همت قوري بيلينده
ايزيم يادي تيلينده الله ديكان درويشلار

Asâları elinde, himmet kuşağı belinde,
Rabb'im yâdı dilinde, Allah diyen dervîşler.

خرقه لاري كير چفان كونكليده يوز مينك عيان
بيلينكز ايكي جهان كوزكا ايلمس درويشلار

Hırkaları solgun cüppe, gönlünde yüz bin gerçek,
Biliniz, iki cihânı göze iliştirmez dervîşler.

درويش حق ننك منظوري ذكري تورور گلزاري
حق ني يادي اسراري خوب ادبليغ درويشلار

Dervîş Hakk'ın nazar eylediği, zikridir gül bahçesi,
Hakk'ın yâdı sırları, tam edepli dervîşler.

يازوقوم كوب يولاتمس اسباب داروسين تابماس
كوزده ياشين قوروتمس ياشي اقغان درويشلار

Günâhım çok yol vermez, dostlar dermânını bulmaz,
Gözde yaşını kurutmaz yaşı akan dervîşler.

سري بيرلان سوزلارلار تيلكا حكمت توزارلار
عشق بيرلان جان كيزارلار رنگي سريغ درويشلار

Sırrı ile söylerler, dile hikmet dizerler,
Aşk ile Cân gezerler rengi sarı dervîşler.

ايت نفسيني اولدورور قيزيل يوزين سولدورور
خواجه احمد قول بوتورور ساتب يسون درويشلار

İt nefsini öldürür, kızıl yüzünü soldurur,
Hoca Ahmed kuldur, satıp yesin dervîşler.

حكمت Hikmet

حق قول لاري درويش لار حقيتت ني بيلمش لار
حقه عاشق بولغانلار حق يوليغه كيرمشلار

Hakk kulları dervîşler hakîkati bilmişler
Hakk'a âşık olanlar Hakk yoluna girmişler.

حق يوليغه كركانلار الله تيو يوركانلار
ايرانلار ايزين ايزلاب مملكت دين كيچميشلار

Hakk yoluna girenler, Allah diye yürüyenler
Erenler izini izleyip memleketten geçmişler.

عالم فخري مصطفي انداغ ايدي مرحبا
معراج توني ايتي فخر فقير يولي ني آلميشلار

Evrenin övüncü Mustafâ, öyle dedi merhaba,
Mirâc gecesi deyip fakr yolunu almışlar.

كونكل بيرماي دنياغه شروع قيلماي حرام غه
حقني سويكان عاشق لار حلايقدين كيچميشلار

Gönül vermeyip dünyaya, el uzatmayıp harâma,
Hakk'ı seven âşıklar ahâlîden geçmişler

دنيا منينك ديكانلار جهان مالين آلغانلار
كركس قوشديك بولوبان اول حرامغه باتميشلار

Dünyâ benim diyenler, cihân mâlını alanlar,
Kerkenez kuşu gibi olup o harâma batmışlar.

ملا مفتي بولغانلار ناحق دعوي قيلغانلار
آق ني قرا قيلغانلار اول تموغ غه كيرميشلار

Molla, müftü olanlar, yanlış fetvâ verenler
Akı kara eyleyenler o cehenneme girmişler.

قاضي امام بولغانلار ناحق دعوي قيلغانلار
اول حمارديك بولوبان يوك آستيده قالميشلار

Kâdı, imâm olanlar, haksız dâvâ eyleyenler
O eşek gibi olarak yük altında kalmışlar.

حرام ييكان حاكم لار رشوت آليب ييكانلار
اوز بارماقين تيشلابان قورقوب توروب قالميشلار

Harâm yiyen hâkimler, rüşvet alıp yiyenler
Kendi parmağını dişleyip korkup durup kalmışlar.

تاتليغ تاتليغ ييكانلار تورلو ك تورلوك كيكانلار
آلتون تخت اولتوركانلار تفراق آستين قالميشلار

Tatlı tatlı yiyenler, türlü türlü giyenler,
Altın tahta oturanlar toprak altında kalmışlar.

مؤمن قول لار صادق لار صدقي بيرله توركانلار
دنيالغين صرف ايتيب اوچماخ حورين قوچميشلار

Mümin kullar, sâdıklar, sıdkı ile duranlar
Dünyalığını sarf edip cennet hûrîsini kucaklamışlar

قول خواجه احمد بيلميش سين حق يوليغه كيرميش سين
حق يوليغه كيركانلار حق ديدارين كورميشلار

Kul Hoca Ahmed bilmişsin, Hakk yoluna girmişsin,
Hakk yoluna girenler Hakk cemâlini görmüşler.

حكمت Hikmet

خوش غايب دين ييتوشتي بير جماعه درويشلار
باطينيده هو ديرلار سري پنهان درويشلار

Hoş gâibden yetişti bir cemâat dervîşler,
Bâtınında Hû derler sırr-ı pinhân dervîşler.

تينماي روان يورارلار تنسه تكبير ايتورلار
تابسه صحبت قورارلار خوش صحبت ليغ درويشلار

Durmadan revân yürürler dursa tekbîr söylerler,
Bulsa sohbet kurarlar hoş sohbetli dervîşler.

جنده لاري پرصلاح تسبيح لاري الا الله
خذمت قيلور هر صباح بلا خوردور درويشلار

Heybeleri dolu barış tesbîhleri "Lâ ilâhe illâllah",
Hizmet eder her sabâh belâ çekicidir dervîşler.

ژنده لاري كير چفان كونكليده يوز مينك ارمان
اوشبو دنيا بي پايان كوزكا ايلمس درويشلار

Heybeleri solgun cüppe gönlünde yüz bin derd,
İşte bu dayanıksız dünyâ göze iliştirmez dervîşler.

ژنده لاري ايكنيده عصالاري ايلكيده
ايزد يادي كونكليده الله ديو درويشلار

Heybeleri omuzunda asaları elinde,
Rabbim yâdı gönlünde Allah diye dervîşler.

اصل فقير بيلسه لار وجود شهرين كيزسه لار
ظاهر باطن توزسه لار سعادتليغ درويشلار

Aslen fakîr olsalar varlık âlemîni gezseler,
Zâhir-bâtîn düzseler saâdetli dervîşler.

مشايخ لار سر اسرار خذمتيده بول زينهار پيغمبردين يادكار قالغان ترور درويشلار	*Şeyhler sır saklar hizmetide ol zinhâr,* *Peygamberden yâdigâr kalmışlardır dervîşler.*
قول خواجه احمد مسكين بول مسكين لاردين معني سور درويشليكني بيل حضور هو قوشيدور درويشلار	*Kul Hoca Ahmed miskîn ol miskînlerden mânâ sor,* *Dervîşliği bil huzûr Hû kuşudur dervîşler.*

حكمت Hikmet

غريب ليغ ده غريب بولكان غريب لار غريب لار حالي ني بيلكان غريب لار	*Garîblikte garîb olan garîbler,* *Garîblik hâlini bilen garîbler.*
سبب بيرله يراق ييركا باريبان قرينداش قدريني بيلكان غريب لار	*Sebep ile uzak yere gidince,* *Kardeş kadrini bilen garîbler.*
سوساكانده سوكا محتاج بولغان تريكده زار اولوب اولكان غريب لار	*Susayınca suya Muhtâç olan,* *Diriyken ağlayıp ölen garîbler.*
كشي بيلمس غريب لار حالي نيدور مكر بيلكاي غريب بولغان غريب لار	*Kimse bilmez garîblerin hâli nicedir,* *Meğer bilse garîb olan garibler.*
غريب ليغ قاتيغ ايشدور اي عزيزيم كيم اول بي قدر اولار مسكين غريب لار	*Garîblik zor iştir ey azîzim,* *Kim o kıymetsiz olur miskîn garîbler.*
كيل ايمدي احمدا اوزونكا باقغيل غريب سين سن غريب مسكين غريب لار	*Gel şimdi Ahmed kendine bak,* *Garîbsin sen garîb miskîn garîbler.*

حكمت Hikmet

سبحان ايذيم فرمان قيلسه قدرت بيله
عاشق لاري غوغا قيليب يورور بولغاي
محشركاهده افغان قيليب ياشين توكوب
ايلكا اوزين كمراه قيليب يورور بولغاي

Sübhân Rabb'im fermân eylese kudret ile
Âşıkları kavgâ eyleyip yürür olur.
Mahşer yerinde fîgân eyleyip, yaşını döküp,
Ele kendini günâhkâr gösterip yürür olur.

عاشق لارني حق قاشيده يوز نازي بار
نعره تارتسه ذره هركيز قالماس ينار
روزه نماز تسبيح لاري پروردكار
باطن لاري كويا قيليب يورور بولغاي

Âşıkların Hakk karşısında yüz nâzı var,
Nâra çekse, zerre aslâ kalmaz, yanar,
Oruç, namâz, tesbîhleri "Allah ";
Bâtınlarını söyler kılıp yürür olur.

عاشق لارني كوز ياشيدور باغ و بستان
انده سيرار علي الدوام هزار داستان
ظاهرلارين بوزوب يورار خانه ويران
حق قدرتين انشا قيليب يورور بولغاي

Âşıkların göz yaşıdır bâğ ve bostân;
Bülbülleri söyler devamlı binlerce destân;
Dışlarını bozup yürür, hâne vîrân;
Hakk kudretini söyleyerek yürür olur.

بيخود بولوب كويوب يورار مست و حيران
الله تيو كوزده ياشي بغري بريان
نعره اوروب فرياد ايتيب قيلور افغان
الله يادين ثنا قيليب يورور بولغاي

Şuûrsuz olup, yanıp yürür mest ve hayrân;
"Âllah" diye gözde yaşı, bağrı biryân;
Nara vurup feryâd edip eyler fîgân
Allah zikrini niyâz eyleyip yürür olur.

قادر ايكام قدرت بيله صلح ايلاسه
جنّت ايچره كيرار عاشق امر ايلاسه
نعره تارتيب فرياد ايتيب ورد ايلاسه
مي نوش ايتيب سماع قيليب يورور بولغاي

Kâdir Melik'im kudret ile sulh eylese,
Cennet içine girer âşık emr eylese,
Nara çekip, feryâd edip vird eylese,
Mey içerek, semâ eyleyip yürür olur.

كيچه كوندوز ييغلا دايم بيردم تينماي
تيلدين الله يادين ايتيب هارب تالماي
كوزده ياشي آقماس هركيز بغري كويماي
ياشين آليب كواه قيليب يورور بولغاي

Gece gündüz ağla dâimâ bir an dinmeden,
Dilden Allah yâdını söyleyip yorulup kalmadan
Gözde yaşı akmaz aslâ bağrı yanmadan;
Yaşını alıp tanık eyleyip yürür olur.

محبت ني براقي ني مينيب يوركان
آنداغ عاشق طريقت ده جولان قيلكان
سر شرابين ايچيب ازل روحي قانغان
عشق بابيده ندا قيليب يورور بولغاي

Muhabbetin Burâk binip yürüyen,
Öyle âşık tarikatte dolaşan,
Sır şarâbını içip ezelde rûhu kanan,
Aşk kapısında seslenip yürür olur.

دوزخ ايچره كيرسه عاشق پروا قيلماس
كوروب بيليب مال ملكني قولغا آلماس
حور و قصور غلمان لاريني كوزكا ايلماس
فرياد ايتيب غوغا قيليب يورور بولغاي

Cehenneme girse âşık, pervâ eylemez,
Görüp, bilip mâl ve mülkünü ele almaz;
Hûrî, köşkler, gılmânları göze iliştirmez
Feryâd edip kavgâ kılıp yürür olur.

قهار ايكام قدرت بيله ندا قيلسه
ديدار اوچون كويكانلاريم كيل كيل ديسه
كوز ياشيني آقوزوبان فرياد قيلسه
عقل هوشين دانا قيليب يورور بولغاي

Kahhâr Melik'im kudret ile nidâ eylese,
Cemâl için yananlarım, "gel gel" dese,
Göz yaşını akıtarak feryâd eylese,
Akıl ve Şuûrunu bilge eyleyip yürür olur.

رحمن ايكام رحمي بيرله ندا قيلكاي
حزين ندا ايشتيب عاشق جاني كيركاي
صفّاً صفّاً بولوب عاشق باش كوتاركاي
عاشق اوزين يكتا قيلسه يورور بولغاي

Rahmân Melik'im rahmeti ile nidâ eyler,
Hazîn nidâ işitip âşık cânı yanar;
Saf saf olup âşıkları baş kaldırır,
Aşk kendini tek eyleyip yürür olur.

حقني تاپكان ديوانه لار بيهوش سوزلار
درد حالت پيدا قيليب يورور بولغاي
مقاملاري بلند مقام عرش ني كوزلار
خلقّه اوزين رسوا قيليب يورور بولغاي

Hakk'ı bulan dîvâneler şuûrsuzca konûşur,
Derd hâlini ortaya çıkarıp yürür olmalı,
Makamları yüce makâm Arş'ı gözler,
Halka kendini rüsvâ eyleyip yürür olmalı.

ايلدين قاچيب تاغ چوليني قيلغاي وطن
چول لار آرا همراه لاري زاغ زغن
كيتار بولسه چورك ايكني آنكا كفن
طيور وحشي همراه قيليب يورور بولغاي

Yurttan kaçıp dağ çölünü eyleyince vatan,
Çöller içinde yoldaşları karga ve çaylak,
Gider olsa çörek dikeni ona kefen,
Türlü Vahşî hayvânı yoldaş kılıp yürür olmalı.

مونداغ بولماي جان معشوقين تابيب بولماس
بويوللارني عقبي سي كوب شيب بولماس
جاندين كيچماي وحدت ميدين ايچيب بولماس
مي نوش ايتيب سماع قيليب يورور بولغاي

Böyle olmayınca cân dostunu bulmak olmaz,
Bu yolların kaygısı çok acele olmaz,
Cândan geçmeyince vahdet meyini içmek olmaz,
Mey içerek semâ eyleyerek yürür olmalı.

جانان ني تاپكان كيشي اوزين بيلماس
عالم خلقي طالب بولسه قاچيب كيلماس
يوز مينک ناصح بولسه آنينک پندين آلماس
ايلكا اوزين رسوا قيليب يورور بولغاي

Cânanı bulan kişi özünü bilmez,
Âlem halkı tâlip olsa kaçıp gelmez,
Yüz bin nasîhatçı olsa onun öğüdünü almaz,
Yurda özünü rüsvâ eyleyip yürür olmalı.

يوز مينک عاشق يانسه كويسه بولور خرم
حق ياديني هر كيم ايتسه بولور همدم
روز محشر ديداريغه بولور محرم
جان ايمان فدا قيليب يورور بولغاي

Yüz bin âşık yansa yakılsa olur mutlu,
Hakk zikrini her kim dese olur dostu,
Mahşer günü cemâline olur sırdaş,
Cân ve imânını fedâ eyleyip yürür olmalı.

الله اوچون جانين بركان ضايع قالماس
ايكي عالم آنكا بوستان هركيز اولماس
چين عاشقني سري پنهان خلق بيلالماس
كوز ياشيني كواه قيليب يورور بولغاي

Allah için cânını veren boşa vermez,
İki cihân ona bostân aslâ ölmez,
Gerçek âşıkın sırrı gizlidir halk bilemez,
Gözyaşını tanık eyleyip yürür olmalı.

عاشق اولمس قري بولمس عشقي جوان
خلق ايچنده آغزي خندان كويار پنهان
چول لار كيزيب يوللار يوروب حق لامكان
حق عشقيني ثنا قيليب يورور بولغاي

Âşîk ölmez ihtiyarlamaz aşkı taze,
Halk içinde ağzı güler yanar gizli,
Çöller gezip yollar yürüyüp "Hakk la-mekân",
Hakk Aşkını yakararak yürür olmalı.

عشق باغيني كيزكان عاشق اوزين بيلمس
كيچه كوندوز مست حيران اوزكا كيلمس
كوز ايستار خلايقّه الفت بولمس
حق وصلي ني پناه قيليب يورور بولغاي

Aşk bağını gezen âşık özünü bilmez,
Gece-gündüz mest ve hayrân kendine gelmez,
Göz ister kullara yakınlık duymaz,
Hakk vaslını maksat eyleyip yürür olmalı,

چين دردليكلار بيدردليكني كوزكا ايلمس
زاهد عابد مسلكلارني تيلكا آلماس
قيده كورسه عشق سيزلارني نظر قيلماس
چين دردليككا دوا قيليب يورور بولغاي

Gerçek dertliler dertsizliği göze almaz,
Zâhid-âbid mesleklerini dile almaz,
Fayda görse aşksızlara bakış iliştirmez,
Gerçek dertliye devâ eyleyip yürür olmalı.

عاشق لارني بيلكانلارين خلق بيلماس
حور غلمان جمله ملک خيل كيلالماس
سقاهُم رَبّهم ني آرزو قيلماس
ديداريغه وفا قيليب يورور قيلغاي

Âşıkların bildiklerini halk bilemez,
Hûrî, gılmân bütün melekler yanına gelemez,
"Sekahüm rabbihüm"ü arzû eylemez,
Cemâline vefâ eyleyip yürür olmalı.

حور غلمان انطهودردين آليب كيلكاي
رضوان ملک قدح سنوب تعظيم قيلغاي
عاشق لاري كوزين يموب بيهوش بولغاي
وا شوقا ديب قبر ايچنده يورور بولغاي

Hûrî, gılmân "entahur"dan alıp gelince,
Rıdvân melek kadeh sunup hürmet eyleyince,
Âşıkları gözünü yumup şuûrsuz olunca,
"Va şevkâ" deyip içinde yürür olmalı.

حق تماشا قيليب انكا رحمت قيلغاي
كور ايچنده پرتو ساليب شفقت قيلغاي
يتمش فريق ملائكني الفت قيلغاي
لطف كرم عطا قيليب يورور بولغاي

Hakk temâşâ eyleyip ona rahmet eyleyince,
Kâbir içinde nûr yollayıp şefkat eyleyince,
Yetmiş bölük melekleri yakınlaşınca,
Lütuf ve kerem armağan eyleyip yürür olmalı.

عاشق كويار جاندين كويار حقني سويار
الله اوچون دنيا عقبين طلاق قويار
باغرين تيشيب باشدين آياغ قانغه بويار
عاشق اوزين يكتا قيليب يورور بولغاي

Âşîk yanar cândan yanar Hakk'ı sever,
Allah için dünyâ kaygısını boşlar,
Bağrını deşip baştan ayağa kana boyar,
Âşîk olup tek eyleyip yürür olmalı.

آيا دوستلار عشق اهليني ساماني يوق
دوا سورمنک عشق دردني هواسي يوق
بو يوللارده عاشق اولسه تاواني يوق
جان ني تندين جدا قيليب يورو بولغاي

Ey dostlar Aşk ehlinin serveti yok,
Devâ sormayın Aşk derdinin devâsı yok,
Bu yollarda âşık olsa dönüşü yok,
Cânı bedenden ayrı eyleyip yürür olmalı.

تني جدا اوتده كويكان جاني اوزكا
حكمت اوقور طالب بولوب يتسه سوزكا
كيم ني كورسه ايزين آليب سورار كوزكا
عقل هوشين دانا قيليب يورور بولغاي

Bedeni büyük ateşte bırakan cânı başka,
Hikmet okur tâlip olur yetse söze,
Kimi görse izini alıp sürer göze,
Akıl ve Şuûrunu bilge eyleyip yürür olmalı.

بو هوشني تني كويسه جاني كويماس
اول سببدين عشق قدريغه يتيب بولماس
ايرانلار صحبتيكا قاچيب كيلماس
زرق دعا ريا قيليب يورور بولغاي

Heveskârı bedeni yansa cânı yanmaz,
O sebepten aşkın değerine yetip olmaz,
Erenler sohbetine kaçıp gelmez,
Zikir, duâ Riyâ eyleyip yürür olmalı.

بو عالمدين سوا قيلغان الله اوزي
اي امتلار حق مصطفي ايغان سوزي
روز محشر روشن بولغاي حقه يوزي
دين دل لاري روشن قيليب يورور بولغاي

Bu âlemden ayrı eyleyen Allah özünü,
Ey ümmetler Hakk Mustafâ'nın dediği sözü,
Mahşer günü aydın ola Hakk'a yüzü,
Din yolunda aydın eyleyip yürür olmalı.

عاشق لاريني تريک اولكان جاني جدا
پرواز قيليب اوچاي ديسه ساقلار خدا
دين دل لاري روشن توتوب بولسه بينا
عاشقلاري حيران بولوب يورور بولغاي

Âşıkların diri ölen cânı ayrı,
Kanat çırpıp uçayım dese esîrger Allah,
Din gönlünü aydınlatıp tutup olsa tamâm,
Âşıkları şaşkın olup yürür olmalı.

عاشق بولوب حكمت ايدي قول خواجه احمد
صدقي بيرلان ايشيتكانكا يوز مينك رحمت
ايمان عطا قيلغاي تنكريم تاج دولت
عاشق دلين صفا قيليب يورور بولغاي

Âşîk olup hikmet söyledi Kul Hoca Ahmed;
Sıdkı ile işitene yüz bin rahmet;
İmân armağan eyler Allah'ım, tâc ve devlet;
Âşîk gönlünü safâ eyleyip yürür olur.

حکمت Hikmet

محبت ني شوقي بيرله يار استاکيل	*Muhabbetin şevki ile yâr iste,*
روزه نماز اوغانيم ني فرضي بولغاي	*Oruç, namâz Rabb'imin farzı olur,*
محشرگاه ده عدلي بيرله سورار بولسه	*Mahşer yerinde adâleti ile sorar olsa,*
عاشق لارني بير خداي غه عرضي بولغاي	*Âşıkların bir Allah'a arzı olur.*
عرضي شولدور خدايي غه مينك داد ايتار	*Arzı şudur: Allah'a bin imdâd eder,*
حاليم کور ديب ياشين ساچيب فرياد ايتار	*"Hâlimi gör" deyip, yaşını saçıp feryâd eder;*
نعره تارتيب محشرگاه ني آباد ايتار	*Nâra çekip mahşer yerini bayındır eder;*
عاشق لارني بير خداي غه عرضي بولغاي	*Âşıkların gönlünün âhı borcu olur.*
چين عاشق لار دايم تيريك اولکان ايماس	*Gerçek âşıklar dâimâ diri, ölmüş değil;*
ارواح لاري يير آستيغه کيرکان ايماس	*Rûhları yer altına girmiş değil;*
زاهد عابد بو معني ني بيلکان ايماس	*Zâhid âbid bu mânayı bilmiş değil;*
چين عاشق لار خلايق ني خضري بولغاي	*Gerçek âşıklar ahâlinin Hızır'ı olur*
يازوق لاردين قورقوب اوزي ييغلاب تورار	*Günâhlardan korkup kendisi ağlayıp durur;*
روز محشر نتارمين ديب قانلار يوتار	*Mahşer günü ne yaparım deyip kanlar yutar,*
صراط آتليغ کذرگاه ده ياشي قاتار	*Sırât adlı güzergâhta başı uyuşur,*
خواجه سيغه شکست ليغ عرضي بولغاي	*Rabb'ine âcizlik arzı olur.*
ذره عشقي کيمکا توشسه نالان قيلور	*Zerre aşkı kime düşse, ağlar eyler,*
کوز ياشين آقوزوبان عمان قيلور	*Göz yaşını akıtarak ummân eyler,*
هر نه تابسه حق يوليده احسان قيلور	*Her ne bulsa, Hakk yoluna ihsân eyler,*
بخيل لارني عداوتي بغضي بولغاي	*Cimrilerin düşmanlığı-buğzu olur.*
عاشق لارني ياش اورني غه قاني آقغاي	*Âşıkların yaş yerine kanı akar,*
ملايك لار هر طرفدين نورلار ياقغاي	*Melekler her taraftan nûrlar yakar,*
غافل بولسه حاضر بول ديب اوزي باقغاي	*Gâfil olsa, "Hâzır ol" deyip kendi bakar;*
چين عاشق لار بو دنياني چغذي بولغاي	*Gerçek âşıklar bu dünyânın süsü olur.*

اهل دنیا آخرت دین پرواسي یوق	*Dünyâ ehlinin âhiretten korkusu yok;*
روحي تنها ایمان اسلام همراسي یوق	*Rûhu yalnız, imân-İslâm yoldaşı yok;*
طریقت یول اداشقان هیچ پرواسي یوق	*Tarikat yolunu şaşıran hiç korkusu yok;*
بنده مین دیر تیلي بیرله آغزي بولغاي	*Kulum der, dili ile ağzı olur.*
کیچه الله کوندوز الله تینماي یورار	*Gece Allah, gündüz Allah dinmeden yürür;*
الله شمعي پروانه دیك اوزین اورار	*Allah mumu, pervâne gibi kendini vurur;*
لیلي مجنون فرهاد شیرین دورین سورار	*Leylâ-Mecnûn, Ferhâd-Şîrîn devrini sürer;*
حق تعالي عاشق لاري سوزي بولغاي	*Hakk Teâlâ âşıkların sevgilisi olur.*
عاشق کویسه خاص معشوقي بیرکا کویکاي	*Âşîk yansa, hâs sevgilisi ile yanar;*
مجازیلار کویماي تورور جاندین تویکاي	*Sahteler yanmadan durur, cândan doyar;*
چین عاشق لار کویکان سري پرنور بولکاي	*Gerçek âşıklar yandıkça pür-nûr olur*
اول سببدین معشوقي غه نازي بولغاي	*O sebepten mâşûkuna nâzı olur.*
اوتقه یانماس سالسه اوتدین عاشق کیشي	*Ateşe koysa, ateşten yanmaz âşık kişi;*
ییر و کوکني بوستان قیلغاي آقغان یاشي	*Yer ve göğü bostân kılar akan yaşı;*
الله دیسه بیشك یارور ایچي تاشي	*Allah dese, şüphesiz parlar içi-dışı;*
کویماق یانماق عاشق لارکا بازي بولغاي	*Yakılmak-yanmak Aşıklara adet olur.*
جمله عاشق ییغیلیب بارکاي درکاهي غه	*Bütün Âşıklar yığılıp varır dergâhına,*
یاشین ساچیب افغان قیلیب بارکاهي غه	*Yaşını saçıp efgân eyleyip bargâhına,*
ییتي دوزخ طاقت قیلماس بیر آهي غه	*Yedi cehennem dayanamâz bir âhına,*
رحمن ایکام عاشق لارکا قاضي بولغاي	*Rahmân Melik'im âşıklara hâkim olur.*
صلح ایلاسه عاشق لاري قبول قیلماس	*Sulh eylese âşıkları kabûl eylemez,*
حور غلمان جنت بیرسه کوزکا ایلماس	*Hûrî-gılmân, cennet verse, göze iliştirmez,*
دیدار تیلاب باشلاریني ییردین آلماس	*Cemâl dileyip başlarını yerden almaz;*
عاشق لاري دیدار کوروب راضي بولغاي	*Âşıkları cemâl görüp râzı olur.*

عاشق لاربي ييتي كوك كا ييتار آهي
الله ديسه يكسان بولور هر گناهي
عاشق لاربي رحمان ايكام تكيه كاهي
عزيز باشي خلايق بي ايذي بولغاي

Âşıkların yedi göğe ulaşır âhı;
Allah dese, yerle bir olur her günâhı;
Âşıkların Rahmân Melik'im sığınağı,
Azîz başı ahâlînin nezri olur.

عاشق لاربي كوب كويدركان حق ديداري
آنينك اوچون تينماي ييغلاب قيلور زاري
وعده قيلغان عاشق لاري كورار آني
حق جمالي كوز ياشيني مزدي بولغاي

Âşıkları çok yandıran Hakk cemâli,
Onun için dinmeden ağlayıp döker gözyaşı feryâd,
Vaad ettiği âşıkları görür O'nu,
Hak cemâli göz yaşının bedeli olur.

عاشق لاري حقه باقيب نعره تارتار
ملايك لار تحفه قيليب حقه ايتار
شوق شرابين ايچكان عاشق شوقي آرتار
شور افغان خلايق بي توزي بولغاي

Âşıkları Hakka bakıp nâra çeker,
Melekler hediye eyleyip Hakka söyler;
Şevk şarâbını içen âşıkın şevki artar,
Karışıklık-feryâd ahâlînin tuzu olur.

مي جان بخش ايچكان عاشق آنده سلطان
انينك اوچون حق يوليده جاني قربان
تانكلا بارسه ديداريغه قيلور مهمان
زمستانده مي ايچورسه يازي بولغاي

Cân verici meyden içen âşık orada Sultân;
Onun için Hakk yolunda cânı kurbân;
Sabâha varsa, cemâline eyler konuk,
Kış mevsiminde mey içirse, yazı olur.

پنهان يورور كيمني كورسه عاشق قيلور
لطف ايلاسه كذاب لاربي صادق قيلور
حقدين قورقان دركاهي غه لايق قيلور
ظاهر اعمي باطن ايچره كوزي بولغاي

Gizli yürür kimi görse, âşık eyler,
Lutfeylese, yalancıları sâdık eyler,
Hakk'tan korkanı dergâhına lâyık eyler,
Zahiren görmez, bâtın içinde gözü olur.

عاشق يانار خلقدين تانار الله راضي
عاشق ليق بي آرزو قيلغان شهيد غازي
حاجت ايرماس عاشق لاركا كوب و آزي
قطره ياشي حق موليم بي نذري بولغاي

Âşîk yanar, halktan kopar, Allah râzı;
Aşıklığı arzû kılan Şehîd, gâzî,
Gerekli değil Aşıklara çoğu-azı,
Damla yaşı Hakk Mevlâ'mın nezri olur.

جنون ایچره باشین یارغای قانی جاری
ذکرین ایتسه الله اوزی بیر و باری
سحرلارده قان ییغلاماق کار و باری
عاشق لاری هرکون یوز مینك غازی بولغای

Delilik içinde başını yaranın kanı gider,
Zikrini söylese, Allah kendisi Bir ve Var'ı,
Seherlerde kan ağlamak kâr ve varı;
Âşıkları her gün yüz bin gâzî olur.

قول خواجه احمد مالی یوقتور نذری باشی
تانکلا بارسه خواجه سیغه تحفه یاشی
عجز و نیاز شکسته لیغ قیلغان ایشی
اشك سرخی روی زردی عذری بولغای

Kul Hoca Ahmed, malı yoktur, adağı başı,
Sabâha ulaşsa, Rabb'ine armağan yaşı;
Acz ve niyâz, kırılmışlık eylediği işi;
Kanlı yaşı, sarı yüzü özrü olur.

حکمت Hikmet

شریعت کا مرشد بولغان عاشق قول لار
شریعت دین آلور منزل آلار ایرمیش
نمازیغه شروع قیلغان مؤمن قول لار
اوجماخ اوین امید توتوب تورار ایرمیش

Şeriatta mürşid olan garîb kullar,
Şeriattan onlar menzil alır olmalı,
Namâzına titiz olan mümin kullar,
Cennet evini ümîd edip durur olmalı.

ملك الموت فرمان بیرله جانیم آلسه
اغا اینی بارچه ییغلیب قویوب یانسه
ییتی قدم باسقان دین سونك خبب بیرسه
منکر نکیر کیریب سؤال سورار ایرمیش

Ölüm meleği emir ile cânım alsa,
Ağabey-kardeş herkes toplanıp tutuşup yansa,
Yedi adım attıktan sonra kalır olsa,
Münker-Nekir girip soru sorur olmalı.

منکر نکیر سؤال سورور بولسه
اول اوتلوغ عمود بیرله اورور بولسه
یاشین یاشناب جان تنیم اوتقه یانسه
قیناب جانیم تار لحدده کویار ایرمیش

Münker-Nekir girip soru sorar olsa,
O ateşli mızrak ile vurur olsa,
Başım yanıp cânım tenim ateşe yansa,
İncitip cânım dar kabirde yanar olmalı.

تورت یوز قرق پیغمبر مرسل نبي
قالمادیلار بو دنیادین اوتي باري
کل نفس ذائقه الموت آیتي
قرآن ایچره مونداغ خبر بیرور ایرمیش

Dört yüz kırk dört peygamber, mürsel, nebi,
Kalmadı bu cihânda geçti hepsi,
"Külli nefsin zaikatül mevt" âyeti,
Kur'ân içinde ondan haber verir olmalı.

شریعت دین طریقت دین بیان قیلدي
حقیقت دین قرآن سوزي کلام بولدي
بول جهان غه محمد ني نوري تولدي
اول نوریلان ایکي جهان یارور ایرمیش

Şeriattan tarikattan beyân oldu,
Hakikattan Kur'ân sözü kelam oldu,
Bu cihâna Muhammed'in nûru doldu,
O nûr ile iki cihân aydınlanır olmalı,

خوش دولت دور ولایتده پادشاه بولسه
عادل بولوب بیر مؤمن ني قاضي قیلسه
اوشل قاضي بارچه ایل ني راضي قیلسه
راضي لیق دین اوجماخ اوین آلار ایرمیش

Hoş devlettir velilikte önder olsa,
Âdil olup bir mümini kâdı eylese,
O kâdı bütün halkı râzı eylese,
Râzılıktan cennet evini alır olmalı.

مؤمن قول لار نماز اوقوب بولسه فارغ
اول قول ني مونده بولغاي رنکي ساریغ
اول خذمتدین حق قاشیده بولوب لایغ
حور قیزلاري قرشو کیلیب قوچار ایرمیش

Mümin kullar namâz kılıp olsa uzak,
O kulun rengi olur böyle sarı,
O hizmeti Hakk önünde olsa lâyık,
Hûrî kızları karşılayıp kucaklar olmalı.

جاهل کیشي نماز قدرین قچان بیلور
هر نمازده ایمان باشدین تازه بولور
صلوه دیسه غافل باشین بورکاب اویور
غافل قول لار عمرین ییل کا ساتار ایرمیش

Câhil kimse namâzın kadrini nereden bilir,
Her namâzda imân baştan tazelenir,
"Es-salât" dese gâfil başını çevirip uyur,
Gâfillikden ömrünü yele satar olmalı.

قول خواجه احمد قول من دیسنك طاعت قیلکیل
قیامت ني کونکلاریني یاوق بیلکیل
حقه یاقین بولاي دیسنك جانینك بیرکیل
طاعت قیلغان حقه یاوق بولار ایرمیش

Kul Hoca Ahmed kulum desen ibâdet eyle,
Kıyâmetin geleceğini yakın bil,
Hakka yakın olayım desen ibâdet eyle,
İbâdet eyleyen Hakk'a yakın olur olmalı.

حكمت Hikmet

عزرائيل بير كون كيلور شدت بيرلان
اسيغ تن دين عزيز جان ني بيرماق كيراك
بيش كونلوك نقد عمري ني قولدين بيريب
چاره تاپماي آخر بير كون اولماق كيراك

Azrâil birgün gelir şiddet ile
Sıcak bedenden azîz cânı vermek gerek,
Beş günlük geçici ömrü elden çıkarıp,
Çâre bulmadan âḫir bir gün ölmek gerek.

اوغول قيزينك ييغلاب قالسه فرياد اوروب
مال ملكينك مونده قالسه حيران بولوب
دشمن لارينك قوانشور سيني كوروب
بويون سونوب اوزاليبان ياتماق كيراك

Oğul-kızın ağlayıp kalsa feryâd edip,
Mâl ve mülkün burada kalsa şaşkın olup,
Düşmanların sevinir seni görüp,
Boynunu sunup uzanarak yatmak gerek.

ميراث ديبان باش اياغينك باغلاكايلار
اسيغ سوني باشدين قويوب چايقاكايلار
تورت طرف دين آسته آسته اوشلاكايلار
آلتي قريش بوزدين كفن قيلماق كيراك

Mirâs diyerek baş-ayağını bağlayalar,
Sıcak suyu başdan döküp yıkayalar,
Dört taraftan yavaş yavaş tutalar,
Altı karış bezden kefen eylemek gerek.

جنازنك ني اولوغ كيچيك كوتارسه لار
كورستانغه قراب سيني يوروتسه لار
ييتميش ييرده سؤال سورسه فرشته لار
بير بير اني جوابي ني بيرماق كيراك

Cenâzeni büyük-küçük kaldırsalar,
Kabristana bakıp seni yürütseler,
Yetmiş yerde soru sorsa melekler,
Bir bir onun cevâbını vermek gerek.

خلايق ني مزاريده عمارت ني
كورونك انده تورلوك تورلوك علامت ني
لحد آتليغ دروازهء قيامت ني
سياست ليغ اويغه باريب كيرماك كيراك

Aḫâlînin mezârında imâreti,
Görün orada türlü türlü alameti,
Kâbir adlı kıyâmet penceresini,
Siyâsetli eve varıp girmek gerek.

كيريب كورسنك قرانغولوق يوقتور چراق
ايچي توله حسرت ايرور اوتلوغ فراق
اولكون سينكا كيم قيلكوسي انده يراق
تا قيامت تانك آتقونچه ياتماق كيراك

Girip görsen karanlık yoktur ışık,
İçi dolusu ḫasretdir ateşli ayrılık,
O gün sana kim eyleye sana yardım,
Ta kıyâmet tan atana kadar yatmak gerek,

عمرينك آخر بولغوسي دور بير كون تمام
بو ايش بيرلان بارسنك اكر دارالسلام
حلال قويوب يكان بولسنك دايم حرام
عذابي ني باريب انده تارتماق كيراك

Ömrün sonunda olacaktır bir gün tamâm,
Bu iş ile gitsen eğer selâm "yurdu",
Helâli bırakıp yemiş olsan dâimâ ḥarâm,
Azâbını gidip orada çekmek gerek.

قول خواجه احمد توبه قيلغيل اولماس بورون
قيزيل يوزونك كورده ياتيب سولماس بورون
ييلان چيان كورينك ايچره تولماس بورون
قضا كيلسه رضا بولوب تورماق كيراك

Kul Hoca Aḥmed tevbe eyle ölmeden önce,
Al yanağın kabirde yatıp solmadan önce,
Yılan-çıyan kabrin içine dolmadan önce,
Kazâ kılsa râzı olup durmak gerek.

حكمت Hikmet

قرا كوندور اوشال ساعت كه دنيادين سفر قيلسانك
زن فرزند و مال ملكنك بار سندين گذر قيلسانك

Kara gündür o sâat ki dünyadan sefer eylesen,
Kadın-evlâd, mâl ve mülkün ḥepsinden geçer olsan.

سني قويماس اجل هركيز نيچه حكمنك روان بولسه
حكومت بيرله عالمني اكر زير و زبر قيلسانك

Seni koymaz ecel aslâ, ne kadar ḥükmün geçerli olsa;
İdare ile âlemi eğer altın ve yakut eylesen.

محاصل دور خلايقغه اجل مثل سپاه لار ديك
غضب بيرله آلور جانينك نچه مازاريلار قيلسانك

Muḥassıldır aḥâlîye ecel tıpkı askerler gibi;
Gazap ile alır cânını, ne kadar inlesen.

بولوبدور بارچه غه فرمان اولومني شربتين ايچمك
قاچوب آندين قوتولمسسين نيچه آندين حذر قيلسانك

Olmuştur ḥerkese fermân ölümün şerbetini içmek;
Kaçıp ondan kurtulmazsın, ne kadar ondan çekinsen.

خلايقنينك مزاريغه باريب بير بير تماشا قيل
اولوكلاردين آلوب عبرت كيراك بغرنك كباب قيلسانك

Aḥâlînin mezarına varıp bir bir temâşâ eyle,
Ölülerden ibret almak gerek bağrını kebâb eylesen.

همیشه يخشيليق قيلغيل كيترسين اوشبو دنيادين
قيامت آب رويي غه كيراك خون جگر قيلسانك

Her zamân iyilik eyle, gidersin işbu dünyadan;
Kıyâmet yüz suyuna gerek ciğerini kan eylesen.

خدا فرمانيني توتقان بولور اول اوليالاردين
بولورسين اوليالاردين رياضت كوبراك قيلسانك

Allah emrini tutan olur o evliyâlardan;
Olursun evliyâlardan, riyâzeti çokça eylesen.

قوانمه مال و ملكنك كا قورتور بو اجل آخر
قرا ييركا كيررسين اخر نيچه ما كرّ و فر قيلسانك

Sevinme mâl ve mülküne, kurutur bu ecel sonunda,
Kara yere girersin sonunda, ne kadar kâr ve kazanç eylesen.

خواجه احمد معصيت بيرله حياتنك قيلمغيل ضايع
بولورسين لايق حضرت اكر طاعت سحر قيلسانك

Hoca Ahmed kötülük ile hayâtını eyleme zâyi;
Olursun Hazret'e lâyık, eğer seherde ibâdet eylesen.

حكمت Hikmet

كيلينك دوستلار بارچه توروب ايتايليك
يادي بيزني ياروغلوققه تارتار ايرميش
يادي بيرلان شروع قيلغان عاشق لاريني
نيازلاري كوندين كونكا آرتار ايرميش

Gelin dostlar hep birtikte durup söyleyelim,
Zikir bizi aydınlığa çeker imiş,
Zikri ile devâm eden âşıkların,
Niyâzları günden güne artar imiş.

كيمكه ايتسه حق ياديني بغري كويوب
كوز ياشيني باران قيليب رنكي سولوب
اوز ياقاسين يانكلديم ديب اوزي توتوب
آنداغ عاشق سر شرابين تاتار ايرميش

Kim ki söylese Hakk zikrini bağrı yanıp,
Göz yaşını yağmur eyleyip rengi solup,
Öz yakasını yanıldım diye özü tutup,
Öyle âşık sır şarâbını tadar imiş.

اوشبو يول ني مزاسيني بيلماكانلار
اوز ياقاسين توتوب توبه قيلماكانلار
دنياسيغه مغرور بولوب يوروكانلار
حيوان ايرور بلكه آندين بتر ايرميش

Bu yolun lezzetini bilmeyenler,
Öz yakasını tutup tevbe etmeyenler,
Dünyalığına mağrûr olup yürüyenler,
Hayvândır, belki ondan beter imiş.

عشق سوداسي كيمكا توشسه خانه ويران
كيچه كوندوز ديدار تيلاب يورار حيران
عشق يوليده كوزي ياشليغ بغري بريان
شيدا بولوب اوزين ايزلاب يورار ايرميش

Aşk sevdâsı kime düşse evi vîrân,
Gece-gündüz cemâl isteyip yürür hayrân,
Aşk yolunda gözü yaşlı bağrı yanık,
Tutkun olup özünü arayıp yürür imiş.

ايا دوستلار قبساب كيلدي قرانغولوق
اميديم بار اول ايزيم دين هم ياروغلوق
طريقت ني بازاري دور هم قوروغلوق
نيازليق قول كيريب سودا ايتار ايرميش

Ey dostlar kabsab geldi karanlık,
Ümîdim var o Rabb'imden hem aydınlık,
Târikatın pazarıdır hem kuruluk,
Niyâzlı kul girip sevdâ eder imiş.

قول خواجه احمد عبرت آلغيل صد هزاردين
نيازسيزلار بهره آلماس اول بازاردين
فاضل ليق ده قروغ قالور اول نظردين
نادان عمرين پوچك پل غه ساتار ايرميش

Kul Hoca Ahmed ibret al sed hezârdan,
Niyâzsızlar nasîp almaz o pazardan,
Fazıllıkda uzak kalır o nazardan,
Câhil ömrünü değersiz pûla satar imiş.

حكمت Hikmet

كيلينك ييغلينك ذاكر قول لار ذكر ايتالوك
ذاكرلاريني خدا بيشك سويار ايرميش
عشق سيزلاريني ايماني يوق اي يارانلار
دوزخ ايچره تينماي دايم كويار ايرميش

Gelin toplanın zâkir kullar, zikr söyleyelim;
Zâkirleri Allah şüphesiz sever imiş.
Aşksızların imânı yok ey arkadaşlar;
Cehennem içinde dinmeden devamlı yanar imiş.

محبت ليك عاشق لاريني خدا سويدي
آنينك اوچون دنيا عقبين طلاق قويدي
جاندين كيچيب ياشين ساچيب عاشق بولدي
روز محشر ديداريني كورار ايرميش

Muhabbetli âşıkları Allah sevdi;
Onun için dünyâ derdini boşadı
Cândan geçip, yaşını saçıp âşık oldu;
Mahşer günü cemâlini görür imiş.

عاشق لاري چين دوستيغه جاني قربان
شوقي بيرلان آني ايزلاب قيلور افغان
عشق سوداسي باشقه توشسه خانه ويران
شيدا بولوب آني ايزلاب يورار ايرميش

Âşıkların gerçek dostuna cânı kurbân;
Şevki ile onu arayıp eyler feryâd
Aşk sevdâsı başa düşse evi vîrân
Tutkun olup, onu arayıp yürür imiş.

عاشق بولسنك كيچه كوندوز تينماي ييغلا
پير مغان خذمتي غه بيلينك باغلا
كويوب پيشيب دردي بيرله كوكسنك داغلا
داغده كيتكان وصاليني كورار ايرميش

Âşîk olsan, gece gündüz dinmeden ağla;
Pîr-i Kâmil hizmetine belini bağla;
Yanıp pişip derdi ile göğsünü dağla;
Dağda giden visalini görür imiş.

حقني سويكان عاشق لاري تابتي مراد
يالغان عاشق بولوب يورمه تانكلا اويات
قيليچ دين تيز قيل كفروكني آتي صراط
يالغان دعوي قيلغان اوتماي قالار ايرميش

Hakk'ı seven âşıkları buldu murâd;
Sahte âşık olup yürüme, sabâha ayıp
Kılıçtan keskin kıl köprünün adı Sırât;
Yalan dâvâ eyleyen geçemeyip kalır imiş.

عاشق بولسنك يالغان دعوي قيلمه زنهار
يالغان دعوي قيلغانلاردين خدا بيزار
قهار ايكام قهر ايلاسه آتي قهّار
قيامت كون يوزي قرا قوبار ايرميش

Âşîk olsan, yalan dâvâ eyleme sakın
Yalan dâvâ eyleyenlerden Allah bîzâr
Kahhâr Melik'im kahr eylese, adı Kahhâr;
Kıyâmet günü yüzü kara kalkar imiş.

عاشق لاري كيچه ييغلاب سحر قوبار
سر شرابين ايچكان عاشق سرني ياپار
هر كيم سوكسه بلكه تبسه قولين اوپار
آنداغ ايرانلار فيض فتوح آلار ايرميش

Âşıkları gece ağlayıp seherde kalkar
Sır şarâbını içen âşık sırrı örter;
Her kim söğse, belki tepse, elini öper
Öyle erenler feyiz-fetih alır imiş.

محبت دين خبر آلغان جان ني بيلماس
باشين كيتسه تاياري يوق جان ني بيلماس
عشق كلامي ذوق طعامي نان ني بيلماس
هو هو تيو ذكرين ايتيب يورار ايرميش

Muhabbetten haber alan cânı bilmez;
Başı gitse, yâri olmadıkça cânı bilmez;
Aşk kelâmı, zevk yemeği, ekmeği bilmez;
"Hû" "Hû" diye zikrini söyleyip yürür imiş.

عاشق لارني كوزي كريان بغري بريان
پرواسي يوق ناموسي يوق يورار عريان
ايل كوزيكا تفراق دين كم سري پنهان
جاني بيرله يادين ايتيب يورار ايرميش

Âşıkların gözü yaşlı, bağrı yanık;
Çekinmesi yok, utanması yok, yürür çıplak
Halk gözünde topraktan değersiz, sırrı gizli
Cânı ile zikrini söyleyip yürür imiş.

توغري يوركان عاشق لاردين خدا راضي
عاشق ايشي آسان ايماس قيلمه بازي
يالغانچي لار عاشق مين دير الله قاضي
ايمانيني پوچك پل غه ساتار ايرميش

Doğru yürüyen âşıklardan Allah râzı;
Âşîk işi kolay değil; eyleme heves,
Yalancılar âşıkım der, Allah hâkim,
İmânını değersiz pûla satar imiş.

عاشق ليق ني آسان ايشي باش بيرمك ليك
منصور صفت اوزدين كيچب جان بيرمك ليك
موتوا قبل ان تموتوا خاك بولمك ليك
عاشق لاري اولماس بورون اولار ايرميش

Âşıklığın kolay işi, baş verme,
Mansûr gibi kendinden geçip Cân verme,
"Mûtû kalbe ente mûtû" toprak olma,
Âşıkları ölmeden önce ölür imiş.

سودا قيلسنک آخرت ني سوداسيني
باشقه آلمه بو دنياني غوغاسيني
عمل قيلغيل جنت آلكيل ماسواسيني
جنت آلغان ديداريني كورار ايرميش

Sevdâ eylesen âhiretin sevdâsını,
Başa alma dünyânın kavgâsını,
Amel eyle cennet al mâsivâsını,
Cennet alan cemâlini görür imiş.

قول خواجه احمد عاشق بولسانك جاندين كيچكيل
آندين سونكره شوق شرابين تويا ايچكيل
كناهنكني سبك قيليب مونده اوچكيل
عاشق لاري اوجماخ ايچره اوچار ايرميش

Kul Hoca Ahmed âşık olsan, cândan geç,
Ondan sonra şevk şarâbını doyasıya iç,
Günâhını hafîf eyleyip burada uç,
Âşıkları cennet içinde uçar imiş.

حكمت Hikmet

طريقت كا شريعت سيز كيركانلارني
شيطان كيليب ايماني ني آلور ايرميش
اوشبو يولني پيرسيز دعوي قيلكانلارني
سرسان بولوب ارا يولده قالور ايرميش

Tarikate şeriatsiz girenlerin,
Şeytân gelip imânını alır imiş.
İşbu yolu Pîrsiz iddia eyleyenleri,
Şaşkın olup ara yolda kalır imiş.

طريقت كا سياست ليغ مرشد كيراك
اول مرشدكا اعتقادليغ مريد كيراك
خذمت قيليب پير رضاسين تاپماق كيراك
موندااغ عاشق حق دين اولوش آلار ايرميش

Tarikate siyâsetli mürşid gerek;
O mürşide itikâtli mürîd gerek;
Hizmet kılıp Pîr rızâsını bulmak gerek;
Böyle âşık Hakk'tan pay alır imiş.

پير رضاسي حق رضاسي بولور دوستلار
حق تعالي رحمتيندين آلور دوستلار
رياضت ده سر سوزيدين بيلور دوستلار
آنداغ قول لار حقّه ياووق بولور ايرميش

Pîr rızâsı Hakk rızâsı olur dostlar;
Hakk Taâlâ rahmetinden alır dostlar;
Riyâzette sır sözünden bilir dostlar;
Öyle kullar Hakk'a yakın olur imiş.

اوشبو يولغه اي برادر پيرسيز كيرمه
حق ياديدين لحظه غافل بولوب يورمه
ماسواكا عاقل ايرسنك كونكل بيرمه
شيطان لعين اوز يوليغه سالور ايرميش

İşbu yola ey kardeş Pîrsiz girme;
Hak yâdından bir an gâfil olup yürüme;
Mâsivâya -akıllı isen-, gönül verme;
Lânetli şeytân kendi yoluna salar imiş.

ايا دوستلار هيچ بيلماديم مين يولوم ني
سعادت غه باغلامديم مين بيليم ني
ماسوادين هيچ ييغماديم مين تيليم ني
نادان ليقيم ميني رسوا قيلور ايرميش

Ey dostlar, hiç bilmedim ben yolumu;
Saâdete bağlamadım ben belimi;
Mâsivâdan hiç çekmedim ben dilimi;
Câhilliğim beni rezil eyler imiş.

شريعت ني طريقت ني بيلاي ديسنك
طريقت ني حقيقت كا اولاي ديسنك
بو دريادين در و گوهر آلاي ديسنك
جان دين كيچكان خاص لاري آلور ايرميش

Şeriati, tarikati bileyim desen,
Tarikati hakikate ulayım desen,
Bu dünyadan inci ve cevher alayım desen,
Cândan geçen seçkinleri alır imiş.

عاشق قول لار كيچه كوندوز هركيز تينماس
بير ساعتي حق ياديدين غافل قويماس
انداغ قول ني سبحان ايكام ضايع قويماس
دعا قيلسه اجابت ليغ بولور ايرميش

Âşîk kullar gece gündüz aslâ dinmez;
Bir sâati Hak yâdından gâfil olmaz;
Öyle kulu Sübhân Melik'im ziyânda bırakmaz
Duâ eylese, icâbetli olur imiş.

وآه دريغا كيچتي عمروم غفلت بيلان
سين كيچوركيل كناه لاريم رحمت بيلان
قول خواجه احمد سنكا ياندي حسرت بيلان
اوز اوزيغه اوزي يانيب كويار ايرميش

Vah ne yazık, geçti ömrüm gaflet ile
Sen bağışla günâhlarımı rahmet ile
Kul Hoca Ahmed sana yandı hasret ile
Kendi kendisine kendisi yanıp yakılır imiş.

حكمت Hikmet

قدرت بيرلان فرمان قيلدي موليم بيزكا
ييرده كوكده جانليق مخلوق قالماس ايرميش
قابض قيلدي عزرائيلني عالم اوزره
عزيز جان ني آلماغونچه قويماس ايرميش

Kudret ile fermân eyledi Mevlâ'm bize,
Yerde gökte cânlı mahlûk kalmaz imiş.
Cân alıcı eyledi Azrâil'i âlem üzerinde,
Azîz cânı almadıkça koymaz imiş.

ياشيم ميني ياش بولور ديب ايتور ايرديم
هر نه حاصل بولسه آز ديب ايتور ايرديم
تورلوک تورلوک دعوي اشلار قيلور ايرديم
ايمدي بيلديم مين ايتكان ديک بولماس ايريش

Yaşım benim küçük olur deyip söyler idim;
Her ne hâsıl olsa, az deyip söyler idim;
Türlü türlü davâ işleri eyler idim;
Şimdi bildim, benim dediğim gibi olmaz imiş.

دنيا ميني ملكوم ديكان سلطانلارغه
عالم مالين سانسيز ييغيب آلغانلارغه
عيش عشرت بيرله مشغول بولغانلارغه
اولوم كيلسه بيري وفا قيلسام ايرميش

Dünyâ benim mülküm diyen sultânlara,
Âlem mâlını sayısız yığıp alanlara,
Yeme ve içme ile meşgûl olanlara,
Ölüm gelse, biri vefâ eylemez imiş.

مغرور بولمانک اي دوستلاريم عشرت ايتيب
كيچه كوندوز يالغان ايتيب بيخود ياتيب
جان آلغوچي كيلور ايرميش بير كون ييتيب
مونداغ ييرده غافل يورسه بولماس ايرميش

Mağrûr olmayın, ey dostlarım, eğlenip
Gece gündüz yalan söyleyip, boşuna yatıp;
Cân alıcı gelir imiş bir gün yetip;
Böyle yerde gâfil yürüse olmaz imiş.

قول خواجه احمد اولارينكني بيلا كوركيل
آخرتني يراغيني قيلا كوركيل
بارورمين ديب يول باشنده يورا كوركيل
ملک الموت كيلسه فرصت قويماس ايرميش

Kul Hoca Ahmed, öleceğini bile gör,
Âhiretin hazırlığını kıla gör,
Varırım deyip yol başında yürüye gör,
"Ölüm meleği" gelse, fırsat bırakmaz imiş.

حكمت Hikmet

كل من عليها فان آيتنده
بير خدادين اوزكا مخلوق اولار ايرميش
اسرافيل صورين آليب هوركاننده
كوردين ينه تيركوزوبان قوپار ايرميش

"Külli men aleyha fan" âyetinde,
Bir Allah'dan başka mahlûk ölür imiş,
İsrâfil Sûr'u alıp üflediğinde,
Kabirden yeni deri giydirilerek kopar imiş.

ايليك مينك ييل باشنده توركاننده
آندين كين عرصاتكا سورگاننده
يلانك باش و يلانك اياغ يوركاننده
آدم اوغلي بيهوش ينكليغ بولار ايرميش

Elli bin yıl kâbir başında durduğunda,
Ondan sonra Arasât'a sürdüğünde,
Yalın baş ve çıplak ayak yürüdüğünde,
Âdem oğlu deli gibi olur imiş.

اوّل حساب ايلاكاي طهارت دين
ايكنچي حساب ايلار نمازينكدين
اوچونچي حساب ايلار حلال حرامينك دين
مين مين ديكان حيران بولوب قالار ايرميش

Önce hesâp eyleyince tahâretden,
İkinci hesâp eyler namâzından,
Üçüncü hesâp eyler helâl-haramından,
"Ben-ben" diyen şaşkın olup kalır imiş

حساب ايلاب يوروتكايلار محشر ساري
خلايق لار قدم اوركاي ناچار باري
معاينه انده كوركاي دوزخ ناري
الامان ديب اوركوشوبان تورار ايرميش

Hesâbı yapıp yürütünce mahşere doğru,
Ahâli adım atınca çâresiz hepsi,
Apaçık orada görünce cehennem ateşini,
"Amân" diye çığrışarak durur imiş.

جمله امّت يوز يكرمه مينك صف بولغايلار
اطرافيدين فرشته لار صف توزكايلار
اَين المفر نداسيني ييتكوركايلار
قاچب قوتولوب بولماس ديبان ايتار ايرميش

Bütün ümmet yüz yirmi bin saf olunca,
Etrafında melekler saf tufunca,
"Eyne'l-mefer" nidâsını ulaştırınca,
Kaçıp kurtulmak olmaz deyip söyler imiş.

اول وقتده ندا كيلكاي وامتازوا اليوم
اوشل كونده دستكير بولغاي نماز صوم
عقل هوشينك كيتب انده قالمكاي فهم
تيل لال بولوب سوزلا يالماي قالار ايرميش

O vakitde çağrı gelince "Vemtazül-yevm",
O günde korunak olunca namâz-oruç,
Aklın ve şuûrun gidip orada kalmayınca idrâk,
Dil suskun olup konûşamadan kalır imiş.

بارچه خلقلار آدم اتا سري باركاي
اي اتاميز ايمدي بيزني قوللانك ديكاي
نافرمانليغ ميندين اوتي فرزند ديكاي
ابراهيم كا بارالوك ديب ايتار ايرميش

Bütün halklar Âdem Ata'ya doğru ardınca gidince,
"Ey babamız şimdi bizi kolla" deyince,
"Ruhsat yok, benden geçti evlat" deyince,
"İbrâhim'e gidelim"deyip söyler imiş.

ابراهيم كا باريب ايتكاي آدم اتا
شفاعت قيل بولاريني سين باريب حالا
اول هم ايتور سيزده نو قرب آدم اتا
موسي سري بارالوك ديب ايتار ايرميش

İbrâhim'e gidip söyleyince Âdem Ata,
"Şefâat eyle bunlara sen hepsi hatâ"
O da der "Sizden yakın Âdem Ata"
"Mûsâ tarafına gidelim"deyip söyler imiş.

موسي ديكاي ربّ اريني ديديم اولكون
خجالت دين چقانيم يوق تا اوشبو كون
بارالوك محمدكا بولوب واژكون
بارچه لاري حضرت ساري بارار ايرميش

Mûsâ deyince "-Rabbi erini-" dedim o gün,
Âcizlikten çıktığım yoktur işte bugün,
Gidelim Muhammed'e olup mahzûn"
Hepsi Hazret'e doğru gider imiş.

موسي ديكاي يا محمد اورغيل قدم
امت لارينك دوزخ ايچره بولدي عدم
محمد هم ابا قيليب توركاي اولدم
موسي قويماي ايكاولاري بارار ايرميش

Mûsâ deyince "Yâ Muhammed ayak bas,
Ümmetlerin cehennem içinde yok oldu"
Muhammed'de ibâ eyleyip durunca o an,
Mûsâ bırakmayınca birlikte varır imiş.

تاجين آليب كيسو ساليب عرش آستنده
نعره تارتيب ييغلاب توركاي او شل كونده
يا قادرا يا غفورا ديكانند‌ه
يا حبيبيم باش كوتار ديب ايتار ايرميش

Tâcını alıp kısıp koyup arş altında,
Feryâd edip ağlayıp durunca işte o günde,
"Ya Kâdir, Yâ Gafûr" dediğinde,
"Ya Habibim başını kaldır"deyip söylerimiş.

آليب كيلكيل امتينكني دركاهمغه
باغشلايين بارچه سيني مين سزلارغه
داخل قيلاي جمله سيني جنتيم غه
مونداغ ديبان حقدين ندا كيلار ايرميش

Alıp gel ümmetini dergâhıma,
Bağışlayım hepsini ben sizlere,
Dâhil eyleyim hepsini cennetime
Böyle diyerek Hakk'tan nidâ gelir imiş.

زاهد عابد خاص قول لاردين علماني
آليب كيلكاي دركاهي غه اوشبو لاريني
تنكريم ايغاي يا محمد عاصي قاني
عاصي لايق ايماس ديبان ايتار ايرميش

Zâhid, âbid, hâs kullardan, âlimleri,
Alıp gelince dergâhına işte bunları,
Rabbim der ki "Ya Muhammed âsîler hani?"
"Âsî lâyık değil" deyip söyler imiş.

عاصي جافي لايق ديكان رحمتيم كا
داخل ايتاي مين اولاريني جنتيم كا
كناه لارين باغشلايين بارين سينكا
رسول خرم بولوب يوكوروب كيلار ايرميش

Âsî-câfî lâyık" deyince "rahmetime"
Yine der "Dâhil edeyim ben onları cennetime,
Günâhlarını bağışlayım hepsini sana"
Rasûl memnun olup gelîr imiş.

موسي بيرلان رسول الله يوروب كيلكاي
عاصي جافي امت لاريم يورونك ديكاي
كناه لارينك عفو ايلابدي قادر حي
بهشت ايچره آلدين ساليب كرار ايرميش

Mûsâ ile Rasûlullah yürüyüp gelince,
"Âsî-câfî ümmetlerim! Yürüyün" deyince,
"Günahlarınızı affeyledi Kâdir, Hayy"
Cennet içine önden gelip girer imiş.

قول خواجه احمد قيامت دين ايدي موني
حكمت قيليب خلايقه يايدي موني
اولوغ اولوغ كتابلاريدين ايدي مدني
اوقوغاندين دعا طمع قيلار ايرميش

Kul Hoca Ahmed kıyâmetten söyledi bunu,
Hikmet eyleyip ahâlîye yaydı bunu,
Ulu ulu kitaplardan söyledi bunu,
Okuyandan duâ talep eder imiş.

حكمت Hikmet

لا اله الا الله ديكان قول ني آغزيدين
بير ياشل قوش بولوبان اوچار ايرميش
قناتلاري توقوغلوق در ياقوت دين
پرواز قيليب عرشدين عرشكا اوچار ايرميش

"Lâ ilâhe illâllah" diyen kulun ağzından,
Bir yeşil kuş olarak uçar imiş,
Kanatları dokunmuş inci yakutdan,
Kanatlanıp arştan arşa uçar imiş.

اول قوشقه قدرت بيرلان مينك تيل بيركاي
بارچه تيلده اوشال قولني حقدين قولكاي
رباني غه چنكالي ني اوروب يولغاي
توني كوني يارلقه ديب ايتار ايرميش

O kuşa kudret ile bin dil verince,
Bütün dillerde o kulu Hakk'dan isteyince,
Rabbânî çengelini vurup yolunca,
Gece-gündüz âffeyle" deyip söyler imiş.

ايا دوستلار اوشال قوشني عياني ني
مين ايتاين سيز تينكلانكيز بياني ني
كوب نادانلار بيلماس اول قوش پاياني ني
قولونك توتوب بهشت ايچره كرار ايرميش

Ey dostlar o kuşun gerçeğini,
Ben söyleyim siz dinleyin beyânını,
Çok câhiller bilmez o kuşun değerini,
Elini tutup cennet içine girer imiş.

اول قوش ايتور هركيز تينمام مين بير زمان
تا بيرمسه قادر منكا دارالامان
هيچ قالماكاي بو كونكلده ذرّه كمان
آندين سونكره قرار تاپيب قونار ايرميش

O kuş der aslâ dinmeden ben bir zamân,
Tâ vermese Kâdir bana emniyet yurdu,
Hiç kalmayınca bu gönülde zerre şüphe,
Ondan sonra karar bulup konar imiş.

روزه توتوب نماز اوقوب توبه قیلغان
سحر توروب الله تیو قولّوق قیلغان
مشایخ لار خذمتي ني تمام قیلغان
آنداغ قول لار حق دیدارین کورار ایرمیش

Oruç tutup namâz kılıp tevbe eyleyen,
Seherlerde kalkıp Allah diye kulluk eyleyen,
Şeyhlerin hizmetini tamâm eyleyen,
Öyle kullar Hakk cemâlini görür imiş.

بو یسوي مسکین احمد حیران قالیب
لا اله الا الله ني تیل کا آلیب
حق ذکري ني جان دل غه واصل قیلیب
اوچ قوشيني لامکانده کورار ایرمیش

Bu Yesevî Miskîn Ahmed hayrân kalıp,
"Lâ İlâhe illallah"ı dile alıp,
Hakk zikrini cân ve gönlüne Vâsıl eyleyip,
Uç kuşu mekânsızlıkta görür imiş.

حکمت Hikmet

الله یادي نورین کیمکا عطا قیلسه
نفس هوا من من لیک دین قالور ایرمیش
بنده اکر ذاکر بولوب الله دیسه
توتمیش کونکل زنکاریني آچار ایرمیش

Allah yâdı nûrunu kime armağan eylese,
Nefs, hevâ, ben-benlikten kalır imiş,
Kul eğer zâkir olup Allah dese,
Tutmuş gönül pasını giderir imiş.

فاذکروني اَذکُرکم ایشتیب ندا
ذکرین ایتیب امرین توتوب مشاهدا
کیریب گورکا تارتیب تورلوک مجاهدا
عاشق جانلار سر شرابین ایچار ایرمیش

"Fezkürûnî ezkürkum"işitip nidâ,
Zikrini söyleyip emrini tutup müşâhede,
Girip kabre çekip türlü mücâhede,
Âşîk cânlar sır şarâbını içer imiş.

عاشق لارغه بولوب حق نینک عنایتي
باطن ایچره آچلور کشف کرامتي
دل لاریغه ساچیب هر دم حق رحمتي
فنا بولوب ماسوادین کیچار ایرمیش

Aşıklara olup Hakkın inâyeti,
Bâtın içinde açılır keşif ve kerameti,
Dillerine saçıp her an Hakk rahmeti,
Fânî olup mâsivâdan geçer imiş.

كشف الاسرار بولوب باطن كوزي آچيب
حق عاشقي بو دنياني تاشلاب قاچيب
نفس هوا كوزين اويوب رسن كيسيب
زايل بولوب شيطان آندين قاچار ايرميش

Sırları keşfeder olup bâtın gözünü açıp,
Hakk âşıkı bu dünyâyı terkedip kaçıp,
Nefs-hevâ gözünü oyup boynunu kesip,
Mahvolup şeytân ondan kaçar imiş.

بيلكيل ايمدي قول خواجه احمد عشقدين انكلاب
جاندين كيچيب اوشبو يولغه كونكل باغلاب
دريغ عمروم ضايع اوتي يتو ييغلاب
ندامت نينک هواسيدين اوچار ايرميش

Bildi şimdi Kul Hoca Ahmed aşkdan anlayıp,
Cândan geçip bu yola gönül bağlayıp,
Eyvâh ömrüm zâyi oldu diye ağlayıp,
Pişmanlığın acısından uçar imiş.

حكمت Hikmet

عارف عاشق شوقي برله قيامت كون
خدايي غه بحث و جواب قيلور ايرميش
بو عالمده تارتقان جور و جفالارين
كوكسين ياروب حق قاشيغه سالار ايرميش

Ârif âşık şevki ile kıyâmet günü,
Allah'a konûşup cevâp verir imiş,
Bu Âlemde çektiği cefâ ve eziyetleri,
Göğsünü yarıp Hakk karşısına koyar imiş.

بو عالمده قيلدينك ميني خلق غه رسوا
ديداريم ني كورساتاي ديب قيلدينك شيدا
عالم خلقين دشمن قيليب سالدينك غوغا
خداي غه باريب عرضه بولار ايرميش

Bu âlemde eyledin beni halka rüsvâ,
Cemâlimi göstereyim deyip eyledin tutkun,
Âlem halkını düşman eyleyip saldın kavgâ,
Allah'a gidip arzeder olur imiş.

ديداريم ني آرزو قيلسنك كيچه ياتمه
بو دنيانينك طعمه سيدين ذرّه تاتمه
حالدين سورسه نادانلاركا سرني ساتمه
مونداغ ايرلار فيض فتوح آلار ايرميش

Cemâlimi arzû edersen gece yatma,
Bu dünyânın lokmasından zerre tatma,
Hâlden sorsa câhillere sırrı satma,
Böyle erler feyz ve fetih alır imiş.

ديداريم ني طلب قيلسنك عرشقه باققيل
عرش اوستيده آهنك بيرله اوتلار ياققيل
امت بولسنك محمدغه قپوق قاققيل
سبحان ايكام چين عاشق ني سينار ايرميش

Cemâlimi talep edersen arşa bak,
Arş üstünde ahın ile ateşler yak,
Ümmet olsan Muhammed'in kapısını çal,
Sübhân Melik'im gerçek âşıkları sınar imiş.

ايشيتيب عاشق رقص و سماع اورغاي
ييتي كوكدين ملايك لار ييغليب كيلكاي
عرش كرسي لوح قلم داد ايلاكاي
يير تيبرانيب حقّه زاري قيلار ايرميش

İşitince âşık raks ve semâ edince,
Yedi gökten melekler yığılıp gelince,
Arş, Kürsi, Levh-i Mahfûz, kalem feryâd eyleyince,
Yer hareketlenip Hakk'a ağlar imiş.

اي يير و كوك عاشق لاردين حذر قيلينك
اوتلوغ آهي چيقار بولسه حاضر بولينك
كوك كا باقيب نعره تارتسه قورقوب تورينك
بير آه اورسه عالم يكسان بولار ايرميش

Ey yer ve gök Âşıklardan çekinin,
Ateşli âhı çıkar olsa hâzır olun,
Göğe bakıp feryâd etse korkup durun,
Bir "âh" çekse âlem yerle bir olur imiş.

چين عاشق لار ضعيف بولوب سلام قيلكاي
قدرت بيلان پرده ايچره عليك آلغاي
ديدار اوچون كويكان لاريم كيل كيل ديكاي
لطفين كوروب چين عاشق لار تيلار ايرميش

Gerçek âşıklar zayıf olup selâm edince,
Kudret ile perde ötesine onları alınca,
Cemâl için yananlarım "gel-gel" deyince,
Lütfun görüp gerçek âşıklar diler imiş.

صفّاً صفّاً عاشق لاركا ندا كيلكاي
يوز يكرمي مينك عاشق تيكين صفي بولكاي
جنت كير ديب الهيم دين ندا كيلكاي
جنّت كيرماي ديداريني كورار ايرميش

Saf saf dizilen âşıklara nidâ gelince,
Yüz yirmi bin âşık tek saf olunca,
"Cennetime gir" deyip Allah'ımdan nidâ gelince,
Cennete girmeden cemâlini görür imiş.

ندا كيلكاي ملايك كا زنجر سالكيل
زنجر ساليب محشركاه ده آليب يوركيل
ديدار اوچون كويكان لاريم معلوم قيلكيل
عاشق لاري بيخود بولوب يورار ايرميش

Nidâ gelince meleklere zincir vur,
Zincir vurup mahşer yerine alıp yürü,
Cemâl için yananlarımı belli eyle,
Âşıkları kendinden geçip yürür imiş.

ايتكان لارين قيلغان عاشق ديدار كوركاي
واصل بولوب محشر آرا دوران سوركاي
افغاني دين ييتي دوزخ اورتاب يانغاي
ملك كيليب آنكا تعظيم قيلار ايرميش

Dediklerini yapınca âşık cemâl görünce,
Vâsıl olup mahşerde devrân sürünce,
Feryâdından yedi cehennem karışıp yanınca,
Melek gelip ona saygı gösterir imiş.

عاشق لاربي هيبتي دين مالك قاچغاي
قورقوب باريب دوزخ ايچره اوتلار ساچقاي
وهم بيرله زهر زقوم تويا ايچكاي
قدرتي غه حيران بولوب قالار ايرميش

Âşıkların heybetinden melek kaçınca,
Korkup gidip cehennem içine ateşler saçınca,
Vehim ile zakkum zehrini doyasıya içince,
Kudretine hayrân olup kalır imiş.

ملک لاردين عاشقي كوب اي بي خبر
بير آه اورسه عالم بولور زير و زبر
زاهد عابد سالک لارين عشق بتر
عشق سيز آدم والله يولده قالار ايرميش

Meleklerinden aşığı çok ey habersiz,
Bir "ahh" eylese âlem olur altın ve mücevher,
Zâhid, âbid, sâliklerin âşkı beter,
Aşksız Âdem vallahi yolda kalır imiş,

قول خواجه احمد ديدار ايزلاب گدا بولكيل
كيچكيل اهل عيالنكدين جدا بولكيل
الله حقي بولار دشمن سوا بولكيل
جدا بولغان ديداريني كورار ايرميش

Kul Hoca Ahmed cemâl arayıp fakîr ol,
Geç çoluk-çocuğundan ayrı kal,
Allah hakkı bunlar düşman, uzak ol,
Ayrı kalan cemâlini görür imiş.

حكمت Hikmet

هر كشی كورسه جمالنك دنيا ايشين برباد ايتار
كيچه كوندوز تنه بيلماس خداينی ياد ايتار

Her kişi görse cemâlin dünyâ işini berbât,
Gece-gündüz dinebilmeden Allah'ını yâd eder.

كيم آننك كوينده بولسه حق آننك كونكلنده دور
هر ساری بارسه اوشال ياری بيلان پرواز ايتار

Kim O'nun yolunda olsa Hakk onun gönlündedir,
Her nereye gitse o yârı ile kanatlanır,

كاشكى مين دايم سنك يادنك بيلان بولغاى ايديم
باقشنك يوز مينك ميننكداك بنده نى آزاد ايتار

Keşke ben dâimâ senin yâdın ile olsaydım,
Bakışın yüzbin benim gibi kulunu azad eder.

معرفت ميدانى ايچره بو كونكلنى شاد ايتيب
دنياسين ترك ايلكانلار حق بيلان سودا ايتار

Marifet meydânı içinde bu gönlünü şâd edip,
Dünyasını terk eyleyenler Hakk ile sevdâ eder.

عارف اول دور بولسه عاشق حلقه ده جولان ايتيب
استعانتنى تيلاب اول پيرنى قالقان ايتار

Ârif odur olsa âşık halkada yer alarak,
Yardımını dileyip o mürşidi kalkan eder.

خوش عجايب و غرايب بو خدانينك ايشلارى
بيرسين كويا قيلوبن بيرسين كنك كر ايتار

Ne hoş, ilginç, garîbtir Hakk'ın işleri,
Birisini konûşkan eyleyip birisini dili tutulmuş eder.

كوركيل اوشبو دنيا ايچون كوب جفالار ايلسانك
آخرى هيچ اوشبو دنيا يير بيلان يكسان ايتار

Gör bu dünyâ için çok cefâlar eylesen,
Sonu hiç; bu dünyâ yer ile yeksân eder,

كيچه كوندوز آرزو قيلسانك آنينك ديدارينى
صاف قيلغيل بو كونكلنى بير كونى دربار ايتار

Gece-gündüz arzû eylesen O'nun cemâlini,
Saf eyle bu gönlünü birgün maksada erdirir.

اى قول احمد سين يوروب غمكين كونكلنى اولاغيل
اهل دل بولغان كشى غمكين كونكلنى شاد ايتار

Ey Kul Ahmed sen yürüyüp gamlı gönülü avla,
Gönül ehli olan kişi gamlı gönülü şâd eder.

Hikmet حكمت

ملامت غه خمر ايچكان ديداريغه باتيا
پير قوليدين مي ايچكان انواريغه باتيا

Melâmet şarâbından içen cemâline battı ya,
Mürşid elinden mey içen nurlarına battı ya.

آقمان بيلان قارامان كوب كوروب ايدي دوران
همت قيليب اتاغه ايت صورتليک بولديا

Ak yüzlü ile kara yüzlü çok görmüştü devrân,
Himmet eyleyip ataya köpek görünümlü oldu ya.

ابراهيم غه شک قيلغان اوت ياقيب گل آچيلغان
ايناغسنک کيليب باق کوروب بيليب ايديا

İbrâhim'den şüphe eden ateş yakınca gül açılan,
İnanmazsan gelip bak görüp bilip dedi ya.

شيطان يوليغه کيرکان احمدکا تاشلار آتغان
تحت الثري تکنده دمدار بولوب ياتديا

Şeytân yoluna giren; Ahmed'e taşlar atan,
Toprağın altında tek başına yalnız olup yattı ya.

اولياغه ييتکانلار دنيا سيدين اوتکانلار
اخلاص ليق قول خلق ايچره مراديغه ييتديا

Evliyâya yetişenler dünyasından geçenler,
İhlâslı kul halk içinde murâdına yetti ya.

قول خواجه احمد اوزينک بيل کناهنکني حاضر قيل
غفلت بيلان ياتماغيل شيطان ميندين قاچديا

Kul Hoca Ahmed özünü bil günâhını hâzır kıl,
Gaflet ile yatma şeytân benden kaçtı ya.

حکمت Hikmet

حاجت ايرماس عشق درديغه دوا سورمق
ويران ايتيب کيتکان ايرميش دواسي يوق
جانينك قيناب ياشينك آقيب هوشينك کيتيب
عشق درديدين دوستلار قاتيغ بلاسي يوق

Gerekli değil Aşk derdine devâ sormak,
Virân edip gidenimiş devâsı yok,
Cânını incitip yaşın akıp aklın gidip,
Aşk derdinden dostlar acı belâsı yok.

هر کيم کويار جانغه آلار عشق ني اوتين
جاني کويسه اعضاسيدين چيقار توتون
بغري ايي صد پاره دور يوقتور بوتون
خلق غه ظاهر کورونوب تورکان يراسي يوق

Her kim yanar câna alır aşkın ateşini,
Cânı yansa uzuvlarından çıkar duman,
Bağrı onun paramparçadır yoktur bütün,
Halka zahiren görünüp duran yarası yok.

جاندين کيچماي تاپماس هرکيم جانانه ني
کوروب همت قيلماق کيراك پروانه ني
کوروب بيليب اوتقه اوردي اوز جاني ني
سود و زيان بيرله هرکيز پرواسي يوق

Cândan geçmeyince bulmaz her kim cânanını,
Görüp himmet eylemek gerek pervâneyi,
Görüp bilip ateşe vurdu öz Cânını,
Kâr-zarar ile aslâ çekincesi yok.

انچه يوردونك انچه توردونك اي بيخبر
نفس شيطان ايشلاريدين قيلغيل حذر
بيزدين بورون تيليم كاروان قيلغان سفر
ايتا كيتكان بو دنيانينك وفاسي يوق

O kadar yürüdün o kadar durdun ey habersiz,
Nefis-şeytân işlerinden eyle endişe,
Bizden önce dilim Kervân kılınca sefer,
Söyleye gider bu dünyânın vefâsı yok.

ايتيب اوتكان ايرانلاردين يول ني سوركيل
سحرلارده اوره قوبوب چار ضرب اورغيل
هو صحبتين قورغان ييركا اوزونك اوركيل
يولغه كيركان ايرانلارني هواسي يوق

Deyip geçen erenlerden yolu sorasın,
Seherlerde erken kalkıp dört dövünesin,
"Hû" sohbetini kuran yere özünü vurasın,
Yola giren erenlerin hevâsı yok.

قول خواجه احمد ايدي دوستلار ايشيتنك موني
قاف تاغي ديك تاشلار تيكسه چيقماس اوني
كيمكا ايتيب كيمكا ييغلاي عشق درديني
والله بالله عشق درديني دواسي يوق

Kul Hoca Ahmed söyledi dostlar işitin bunu,
Kaf dağı gibi taşlar değse çıkmaz sesi,
Kime söyleyip kime ağlayıp aşk derdini,
Vallahi-billahi aşk derdinin devâsı yok.

حكمت Hikmet

اي كونكل قيلدي ينك گناه هركيز پشيمان بولمادينک
صوفي مين ديب لاف اوروب طالب جانان بولمادينك
حيف عمرونك اوتي بير لحظه كريان بولمادينك
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Ey gönül işledin Günâh aslâ pişmân olmadın,
Sûfîyim deyip lâf edip yarın tâlibi olmadın.
Yazık ömrün geçti bir an giryân olmadın,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفي ليغ شونداغ مو دور دايم ايشينك غفلت بيلان
دانهء تسبيح قولونكده تيل لارينك غيبت بيلان
سلهء چل پيچ اورارسين نفس بد عزت بيلان
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Sûfîlik öyle midir dâimâ işin gaflet ile
Tesbîh tanesi elinde dillerin gıybet ile
"Çilpeç sillesi" vurursun kötü nefs izzet ile
Sûfî-nakş oldun velî aslâ müslümân olmadın.

صوفي بولسنك صاف بولغيل جرم عصيان بولماسون
طاعت تقوي قيليب كونكلونك پريشان بولماسون
جان دلده ييغلاغيل محشرده يالغان بولماسون
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Sûfî olsan saf ol ki suç ve isyân olmasın,
İbâdet-takvâ eyleyip gönlün perîşân olmasın,
Cân ve gönülde ağla ki mahşerde yalan olmasın,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفي ليق شرطي دورور تونلار قوبوب قان ييغلاماق
هر جفاغه صبر ايتوبان بيليني محكم باغلاماق
طالب الله بولوب هر يخشي سوزني سوزلاماق
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Sûfîlik şartıdır geceleri kalkıp kan ağlamak,
Her cefâya sabrederek belini sağlam bağlamak,
Allah isteklisi olup her iyi sözü söylemek,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفيا طاعت قيلورسين بارچه سي عجب و ريا
جان و دل دنياغه مغرور تيل لارينكده آه و آه
جان بيرورده بولغونك نور ايماندين جدا
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Ey sûfî ibâdet eylersin hepsi kibir ve riyâ,
Cân ve gönül dünyaya mağrûr dillerinde ah-vah,
Cân verirken olacağın imân nûrundan ayrı,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفي بولماي نيلاسون اويده قيلورغه ايشي يوق
صوفي ليغ دعوي قيلور خلق غه بيرورغه آشي يوق
آه و آه ديرلار ينه كوزيده قطره ياشي يوق
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Sûfî olmayıp neylesin evde yapacak işi yok,
Sûfîlik iddiası eder halka vermeğe aşı yok,
Ah-vah derler yine gözünde damla yaşı yok,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفي بولوب نفس اوچون هر دم ايشينك كا باقه سين
نذر آليب كيلديمو ديب هر دم كشيكا باقه سين
لعنتي الله ني بوينونك كا هر دم تاقه سين
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Sûfî olup nefs için her dem kapıya bakasın,
Adak alıp geldi mi deyip her dem kişiye bakarsın,
Allah'ın lanetini boynuna her dem takarsın,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفي مين ديب لاغ اورارسين سوز افغانينك قاني
اشك سرخ و روي زرد و چشم خونبارينك قاني
مرشد كامل مكمل راه مردانينك قاني
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Sûfîyim deyip söz edersin söz ve figânın hani,
Aşk-ı surh ve gözünden akan kanlı yaşın hani,
Mükemmil mürşid-i Kâmil yol göstericin hani,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفيا بي غم يورارسين دانهء تسبيح آليب
دنياغه مغرور بولوب دين ايشني آرقه ساليب
قورقغيل ايمدي قورقغيل ايمدي خداغه يالباريب
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Ey sûfî gamsız yürürsün tesbîh tanesi alıp,
Dünyaya mağrûr olup din işini arkaya atıp,
Kork şimdi kork şimdi Allah'a yalvarıp,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفي بولوب مال كس آلماق اوچون قيلدينك جدل
ظاهرينك صوفي نمادور باطنينك دون و دغل
اي بيخبر اي بيخبر شرمنده سين روز ازل
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Sûfî olup mâl almak için eyledin savaş,
Zâhirin sûfî gibidir bâtının uygun değil,
Ey habersiz, ey habersiz mahcûpsun ezel gününden,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

دانهء تسبيح آليب ايل كوزيغه خوب صوفي سين
نفس بدني آلديده ترسا جهودني توفي سين
بنده ليغ قيلينك خداغه يوخسه سك كوفي سين
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Tesbîh tanesini alıp halk gözüne iyi sûfîsin,
Kötü nefsin önünde tersâ, cühûdun birisin,
Kulluk eyleyin Hakk'a yoksa segi kûfîsin,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفيا اوز طورينكا يالغوز خداغه بنده سين
اصلينكا باقسنك اكر عالم ايچنده كنده سين
پر گناه و پر خطر عاصي و شرمنده سين
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Ey sûfî öz tavrına yalnız Allah'a kulsun,
Aslına baksan eğer Âlem içinde birsin,
Günâhkâr ve hatalı hem âsî ve mahcûpsun,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفيا قيلدينك محبت دعوي سين ديوانه بول
مال و ملك و خانماندين كيچكيل و بيكانه بول
كيم خدا ديب سوزلاسه مينك اوركولوب پروانه بول
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Ey sûfî kıldın muhabbet dâvâsını dîvâne ol,
Mâl ve mülk ev barkdan geç ve ilgisiz ol,
Kim Allah diye söylese bin dönüp pervânesi ol,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

صوفيا دعوي عشق قيل بارچه دين بيزار بول
اويقوني ايلاب حرام تونلار قوبوب بيدار بول
دردي يوق بيدردني كورسنك قاچقيل آزار بول
صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Ey sûfî aşk dâvâsını eyle herşeyden bîzâr ol,
Uykuyu eyleyip Harâm geceleri kalkıp uyanık ol,
Derdi yok dertsizi görsen kaç ve uzak ol,
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.

Ey Aḥmed sen Sûfî olsan sûfîlik kolay değil,	احمد سين صوفي بولسنك صوفي ليغ اسان ايماس
Hakk Rasûlü Sûfî olup dünyâ mâlını sevmiş değil,	حق رسول صوفي بولوب دنيا مالين سويكان ايماس
Dünyâyı seven kişi şüphesiz bilin insân değil,	دنياني سويكان كيشي بيشك بيلينك انسان ايماس
Sûfî-nakş oldun velî, aslâ müslümân olmadın.	صوفي نقش بولدونك ولي هركيز مسلمان بولمادينك

Hikmet حكمت

Âşıklığın dâvâsını güden kişi,	عاشق ليق ني دعوي سيني قيلغان كشي
Maşuk'undan zerre gâfil olduğu yok,	معشوقيدين ذره غافل بولغاني يوق
Aşk incisi dipsiz deniz içinde gizli,	عشق گوهري توب سيز دريا ايچره پنهان
Cândan geçmeyince o inciden aldığı yok.	جاندين كيچماي اول گوهردين آلغاني يوق
İnci alır dalgıç eğer Cândan geçse,	گوهر آلور غواص اكر جاندين كيچسه
Tutkun olup aşk şarâbını her kim içse,	شيدا بولوب عشق شرابين هر كيم ايچسه
Nice aylar nice günler eğer geçse,	نيچه آيلار نيچه كونلار اكر اوتسه
Aşkın gülü açılıp aslâ solduğu yok.	عشق ني گلي آچيليب هركيز سولغاني يوق
Âşîk olup bulayım desen Hakk'ın yolunu,	عاشق بولوب تاپاي ديسنك حقني يولين
Saklayasın sen aşk bağında sırların gülünü,	اسراغين سين عشق باغيده اسرار گلين
Sıkıntı ile sınar imiş iyi kulunu,	محبت برلان سنار ايرميش يخشي قولين
Gerçek âşıkın ondan günlünün kaldı yok.	چين عشق ني اندين كونكلي قالغاني يوق
Sıkıntının deryâsında çalkalanası,	محنت ني درياسيدا موج اورغوسي
İlim ve amel, söz ve işler şevk ölgüsü,	علم عمل قيل قال لار شوق اولكوسي
Bu denize kim girerek kim çıkası,	يو تنكزكا كيم كيريبان كيم چيقغوس
Âşîk kulların mâşûkundan kaldığı yok.	عاشق قول لار معشوقيدين قالغاني يوق

قول خواجه احمد قبول قيلدي ايماغليق ني	*Kul Hoca Aḥmed kabûl eyledi gizliliği,*
قبول قيلدي عشق اوتي غه كويماغليق ني	*Kabûl eyledi aşk ateşinde yanmaklığı,*
جانين بيريب ساتقون آلدي كويماغليق ني	*Cânını verip satın aldı yanmaklığı,*
چين سوزوم دور هركيز آني يالغاني يوق	*Gerçek sözümdür aslâ onun yalanı yok.*

حكمت Hikmet

عاشق كيشيلار كيچه لاري ياتمسه بهراق	*Âşîk kişiler geceleri yatmasa iyidir,*
هر درد و الم تيكسه فغان ايتمسه بهراق	*Her derd ve elem gelse feryâd etmese iyidir.*
باشيني ياريب قانغه بوياب قيلسه ستم لار	*Başını yarıp kana boyayıp eylese sitemler,*
اوردي ميني ديب ظالمه سوز قاتمسه بهراق	*Vurdu bana diye zâlime söz katmasa iyidir.*
درويش بولوبان خلق ايچيده تسبيح اوكوروب	*Dervîş olarak ḫalk içinde tesbîḥ çevirip,*
صوفي بولوب عالم غه اوزين ساتمسه بهراق	*Sûfî olarak âleme özünü satmasa iyidir.*
اوتكان صوفي لار ايل كوزيدين يورماين قاچتي	*Geçen sûfîler ḫalk gözünden yürümeyip kaçtı,*
حقني تيلاكان خلق ايچيده يورمسه بهراق	*Hakk'ı dileyen ḫalk içinde yürümese iyidir.*
هر ييرده خدا حاضر و ناظر كلدرورلار	*Her yerde Allaḥ ḥâżır ve nâzırdır derler,*
بيجا اوتوروب حقني بلند ايتمسه بهراق	*Boş yere oturup Hakk'ı uzak etmese iyidir.*
صوفي بولوبان صاف بول اي بندهٔ الله	*Sûfî olarak saf ol ey Allaḥ'ın kulu,*
صوفي بولوب اول يالغان دمي اوتمسه بهراق	*Sûfî olup o yalan demi geçmese iyidir.*
الله ديسه قيلسه نهان بدعت بسيار	*Allaḥ dese eylese gizli sayısız bid'atı,*
آنداغ صوفي لار روزه نماز توتمسه بهراق	*Öyle sûfîler oruç, namâz kılmasa iyidir.*

هر كيمني اوز يوليده ايلاي شيدا ديوانهء ژوليده ني عيب ايتمسه بهراق	*Her kimi öz yolunda eyleyince tutkun,* *Sevgilinin dîvânesini ayıp etmese iyidir.*
حقني تنوكان اوزكاني هركيز تانومس لار الله ديماكان بولسه اني اولكاني بهراق	*Hakk'ı tanıyanlar özgeleri aslâ tanımazlar,* *Allah demeyen olsa onun ölmesi iyidir.*
صوفي بوله سين هاي هوس قيلماغيل اصلا ايت نفسي اوچون بنده كه قان توتمسه بهراق	*Sûfî olasın hay u heves eyleme aslâ,* *Köpek nefsi için kullara kan tutmasa iyidir.*
رزّاق ديدينك بيردي سينكا رزق فراوان شيطان سوزيكا بنده قلاق سالمسه بهراق	*Rezzak dedin verdi sana rızık ve nasîp,* *Şeytân sözüne kul kulak asmasa iyidir.*
حقدين ايشتيب ايدي موني احمد مسكين چين بنده سيني سينه سيدين كيتمسه بهراق	*Hakk'dan işitip söyledi bunu Miskîn Ahmed,* *Gerçek bağlısının sinesinden gitmese iyidir.*

حكمت Hikmet

ايا دوستلار عشق غواصي بولماكونچه وحدانيت درياسيغه كيرسه بولماس اول دريايي گوهريدور حق وصالي جاندين كيچيب كيرمكونچه كورسه بولماس	*Ey dostlar aşk dalgıçı olmayınca,* *Vahdaniyet deryâsına girse olmaz,* *O deryânın gevheridir Hakk visâli,* *Cândan geçip girmeyince görse olmaz,*
همت قورين جان بيلي غه محكم چالماي ماسوايي محبتين اوزدين سالماي كوز ياشيني نياز ايلاب رازين ايتماي اسرار يولين مردان لاردين بيلسه بولماس	*Himmet kemerini cân beline sağlam sarmayınca,* *Mâsivânın muhabbetini özden salmayınca,* *Gözyaşını niyâz eyleyip yakarışını söylemeden,* *Sırlar yolunu merdlerden bilse olmaz.*

يُحِبُّهُم شرابي ني ايچماكونچه
و يُحِبُّونه لباسيني كيماكونچه
رياضت ني پوته سيني بوغماغونچه
حق جمالين مرادينچه كورسه بولماس

"Yuhibbuhum" şarâbını içmeyince,
"Ve yuhibbunehu" libâsını giymeyince,
Riyâzetin boynunu boğmayınca,
Hakk cemâlini murâdınca görse olmaz.

لي مَعَ اللهِ مقامي غه بارماكونچه
اَنْ تَمُوتوا سرايغه كيرمكونچه
فنا في الله درياسيغه چومماغونچه
بقا بالله گوهريدين آلسه بولماس

"Limâ Allah" makâmına varmayınca,
"Ente mûtû" sarâyına girmeyince,
"Fenâfillah" deryâsına batmayınca,
"Bekâbillah" gevherinden alsâ olmaz.

شريعت ني سلاحي ني كيماكونچه
طريقت ني براقي غه ميناماكونچه
جذب جنون عالمي غه بارماكونچه
حقيقت ني ميداني غه كيرسه بولماس

Şeriatın kisvesini giymeyince,
Tarîkatın Burâk'ına binmeyince,
Cezbe ve coşku âlemîne gitmeyince,
Hakikatın meydânına girse olmaz.

مردانلارني مرادي دور حق ديداري
حق ديداري كيراك بولسه بول بيداري
قول خواجه احمد سحر وقتيده قيلغيل زاري
بيدار بولماي حق جمالين كورسه بولماس

Mertlerin murâdıdır Hakk'ın cemâli,
Hakkın cemâli gerek olsa ol uykusuzlardan,
Kul Hoca Ahmed seher vaktinde dök gözyaşı,
Uykusuz olmadan Hakk cemâlin görse.

حكمت Hikmet

محبت ني درياسيغه جومّاغونچه
اي دوستلاريم عشق گوهرين آلسه بولماس
تانك آتقونچه فرياد اوروب زار اينكراماي
صراف بولوب عشق دردي ني بيلسه بولماس

Muhabbetin deryâsına batmayınca,
Ey dostlarım aşk mücevherini alsa olmaz,
Tan atana kadar feryâd edip ağlayıp inlemedikçe,
Sarrâf olup aşk derdini bilse olmaz.

عشق دردیني بیلکان کیشي دنیا تیبار
ایرانلارني ایزین آلیب تینماي اوپار
محبت ني شوقي بیرلان یاشین سیپار
یاشي آقماي ریاضت ده سولسه بولماس

Aşk derdini bilen kişi dünyâyı bulur,
Erenlerin izin alıp dinmeden öper,
Muhabbetin şevki ile yaşını döker,
Yaşı akmadıkça riyâzette solsa olmaz.

حقه عاشق درویش لاري سنك محك
بو عالمده مکان قیلماس جاني فلك
نفسي اولوك کونكل تیریك مثل ملك
مونداغ بولماي سردین بهره آلسه بولماس

Hakk'a âşık dervîşleri sengi mahek,
Bu âlemde yerleşmez feleğin cânı,
Nefsi ölü gönlü diri sanki melek,
Böyle olmadan sırdan nasîp alsa olmaz.

جاندین کیچیب باش اویناماي خالص بولماس
تیریك اولماي مجازیغه راست سوزلاماس
حقیقت ني شاهي بیرله راز ایتالماس
خالص بولماي دنیا عقبین سالسه بولماس

Cândan geçip baş oynamadan hâlis olmaz,
Diri ölmeden örnek diye doğru söylemez,
Hakikatın şâhı ile niyâz edemez,
Hâlis olmadan dünyâ derdini koysa olmaz.

اخلاص کیراك ایا طالب عاشق بولسانك
جاندین کیچیب محنت تارتیب صادق بولسانك
آندین سونکره درکاهي کا لایق بولسانك
لایق بولماي دیداریني کورسه بولماس

İhlâs gerek ey tâlib âşık olsan,
Cândan geçip sıkıntı çekip sâdık olsan,
Ondan sonra dergâhına lâyık olsan,
Lâyık olmadan cemâlini görse olmaz.

عاشق لارکا درد و بلا آفت کیراك
حقدین بیزار تن بیرورغه راحت کیراك
ملامت کا اهانت کا طاقت کیراك
طاقت قیلماي حقه عاشق بولسه بولماس

Aşıklara derd ve belâ âfet gerek,
Hakk'dan yakınarak cân vermeğe râhat gerek,
Melâmete, ihanete tâkat gerek,
Tâkat eylemeden Hakk'a âşık olsa olmaz.

عشق سیزلارني کوردوم دوستلار حیران یورور
مؤمن مین دیب ایمانلاري ویران یورور
روز محشر دیدار کورماي سرسان یورور
پیر مغان نظر قیلماي کورسه بولماس

Aşksızları gördüm dostlar şaşkın yürür,
Müminim deyip imânları vîrân yürür,
Mahşer günü cemâl görmeden sersem yürür,
Pîr-i Kâmil nazar eylemeden görse olmaz.

عاشق لاري محنت استار جاندين بيزار
روزه نماز تسبيح لاري پروردكار
تينماي كويار طاعت لاري حق سين ديدار
يار استماي بنده ميندیب تورسه بولماس

Âşıkları sıkıntı ister Cândan şikâyetçi,
Oruç, namâz, tesbîhleri Allah,
Dinmeden yanar ibâdetleri Hak sen cemâl,
Yâr istemeden kulunum deyip dursa olmaz.

طريقت ني شوقي ذوقي كويماك يانماق
حقدين قاچقان ناجنس لاردين قاچيب تانماق
يوز مينك تورلوك جفا تيكسه بويون سونماق
بويون سونماي عشق دوكانين قورسه بولماس

Tarîkatın şevki, zevki yakılmak yanmak,
Hakk'dan kaçan soysuzlardan kaçıp uzaklaşmak,
Yüz bin türlü cefâ değse boyun sunmak,
Boyun sunmadan aşk pazarını kursa olmaz.

نادان كيم ديب سورسه ايتينك بيخبرلار
حقدين قورقماي ناجنس لاريني سوراب ايزلار
آيت حديث بيان قيلسنك قاتيغ سوزلار
همدم بولوب نادان بيرله تورسه بولماس

Câhil kim deyip sorsa söyleyin habersizler,
Hakk'dan korkmadan soysuzları sorup arar,
Âyet-hadîs beyân eyleyin kesin sözler,
Hem-dem olup câhil ile dursa olmaz.

زينهار زينهار قاچيب يوركيل بولسه نادان
حق ياديني ايتسه هر كيم اوشل مردان
جان ني جان غه پيوند قيلسه اوشل ايشان
اورسه سوكسه اول عزيزدين تانسه بولماس

Sakın sakın kaçıp yürü olsa câhil,
Hakk'ın zikrini söylese her kim odur mert,
Cânı câna bağlasa odur hoca,
Vursa, çekiştirse o azîzden kaçsa olmaz.

تبرّك دور اول عزيزدين اولوش آلينك
ياستانيبان آستانه سين يولي سورينك
يول كورساتسه جان دل ني برباد بيرينك
برباد بيرماي عشق يوليغه كيرسه بولماس

Mübarektir o azîzden pay alınız,
Arayıp dergâhının yolunu sürün,
Yol gösterse cân ve gönülü Berbâd verin,
Berbâd vermeden aşk yoluna girse olmaz.

عاشق لاريني خلق ايچينده سرّي پنهان
آهي سردي كوك كا يتار رنكي خزان
كوزي كريان بغري بريان خانه ويران
مونداغ بولماي حق يولي ني بيلسه بولماس

Âşıkların halk içinde sırrı gizli,
Âhı serdi göğe ulaşır solgun rengi,
Gözü yaşlı bağrı yanık evi vîrân,
Böyle olmadan Hakk yolunu bilse olmaz.

قول خواجه احمد زاهد بولمه عاشق بولكيل
بو يول لارده يي باك يورمه صادق بولكيل
ليلي مجنون فرهاد شيرين وامق بولكيل
عاشق بولماي حق ديدارين كورسه بولماس

Kul Hoca Aḫmed zâḫid olma âşık ol,
Bu yollarda yalnız yürüme sâdık ol,
Leylâ-Mecnûn, Ferḫât-Şîrîn, Vâmık ol,
Âşîk olmadan Hakk cemâlin görse olmaz.

حكمت Hikmet

معرفت ني منبريغه مينماكونچه
شريعت ني ايشلاريني بيلسه بولماس
شريعت ني ايشلاريني ادا قيلماي
طريقت ني ميداني غه كيرسه بولماس

Marifetin minberine binmeyince,
Şeriatın işlerini bilse olmaz,
Şeriatın işlerini tamâm eylemeyince,
Tarîkatın meydânına girse olmaz.

طريقت ده تورلوك ادب بيلماكونچه
نفسي بيرله محاربه قيلماكونچه
عشق يوليغه اوزين لايق ايتماكونچه
حقيقت ني سرلاريني بيلسه بولماس

Tarikatda türlü adâbı bilmeyince,
Nefsi ile muḫarebe kılmayınca,
Aşk yoluna özünü lâyık etmeyince,
Hakikatın sırlarını bilse olmaz.

شريعت ده مراد اولدور يولغه كيرماك
طريقت ده مراد اولدور نفسدين كيچماك
حقيقت ده عزيز جان ني فدا قيلماك
جاندين كيچماي عشق شرابين ايچسه بولماس

Şeriatta maksat odur yola girmek,
Tarikatta maksat odur nefsden geçmek,
Hakikatta azîz cânı fedâ eylemek,
Cândan geçmeden aşk şarâbını içse olmaz,

بو ريا بولماي شيخ مين ديبان دعوي قيلكان
اوزي قيلماي خلق لار ارا وعظين ايغان
سوزي يالغان دنيا اوچون عمل قيلكان
دنيا قويماي حال علمي ني بيلسه بولماس

Kâmil olmadan "şeyḫim" diye iddia eden,
Kendi yapmadan ḫalk içinde vaaz edip söyleyen,
Sözü yalan dünyâ için amel işleyen,
Dünyâyı bırakmayınca "ḫâl" ilmini bilse olmaz.

ايرانلار اوشبو يولغه قدم اوردي	*Erenler bu yola adım attı,*
مجاهده مونكي بيرله عمل قيلدي	*Mücâhede derdi ile amel eyledi,*
مكاشفه باطن ايچره معلوم بولدي	*Mükâşefe bâtın içinde malûm oldu,*
موندا غ بولماي دركاهي غه ييتسه بولماس	*Böyle olmayınca dergâhına yetse olmaz.*

ني عمل دور ايرمين تيو دعوي قيلماق	*Ne iştir erim diye iddia eylemek,*
سجاده ني خلق لار ارا توركا سالماق	*Seccadeyi halk içinde Tûr'a koymak,*
اوزي بيلماي بو معني كا نفسين اورماق	*Kendisi bilmeden bu mânâya nefsini vurmak,*
غواص بولماي در گوهرني آلسه بولماس	*Dalgıç olmadan inci-cevherini alsa olmaz.*

وحدانيت كيمه سيني سرّين بيلماي	*Vahdaniyet gemisinin sırrını bilmeden,*
عشق اسرار سوزلاريدين خبر آلماي	*Aşk-sırlar sözlerinden haber almadan,*
تجريد تفريد ايشلاريني ادا قيلماي	*Tecrîd-tefrîd işlerini tamâm eylemeden,*
او توحيدني ميوه سيدين آلسه بولماس	*O tevhîdin meyvesinden alsa olmaz.*

قول خواجه احمد تجريد تفريد اميد قيلغيل	*Kul Hoca Ahmed Tecrîd-tefrîd ümîd eyle,*
مصطفي ني سورلاريغه عمل قيلغيل	*Mustafâ'nın sözlerine amel eyle,*
توبه ديبان تونلار قوبوب زار اينكراكيل	*Tevbe diyerek geceleri görüp ağlayıp inle,*
زار ييغلاماي ديداريني كورسه بولماس	*Ağlayıp inlemeden cemâlini görse olmaz.*

حكمت Hikmet

دوستلاريغه آچديم ايذيم گوهري ني	*Dostlarına açtım Rabb'im cevherini,*
آسان ليق بيرله او گوهردين آلسه بولماس	*Kolaylık ile o cevherden alsa olmaz,*
جفا چيكماي محنت تارتمار خذمت قيلماي	*Cefâ çekmeden mihnet çekmeden hizmet kılmadan,*
اوشبو پيرني سرايي غه كيرسه بولماس	*Bu Pîr'in sarâyına girse olmaz.*

عاشق قول لار حلّه كييب براق مينار
حور و قصور اونك سونك فرشته لار
اول براقغه باقيب انده حيران قالار
عاشق بولماي اول براق قه مينيب بولماس

Âşîk kullar kaftan giyip Burâk biner,
Hûrî ve hizmetçiler sağ ve solu melekler,
O Burâk'a bakıp orada hayrân kalır,
Âşîk olmadan o Burâk'a binip olmaz.

رحمان ايكام رحم قيليب كيرگوز يولغه
رحمتينكدين مژده بيركيل عاصي قول غه
يولدين آزغان قول لارينكني سالكيل يولغه
قلاوزسز اوشبو يولغه كيرسه بولماس

Rahmân Melik'im rahmet eyleyip girdir yola,
Rahmetinden müjde ver âsî kula,
Yoldan şaşıran kullarını koy yola,
Kılavuzsuz bu yola girse olmaz.

محبت ني درياسيغه چوموب باتقيل
عاشق لاري صحبتي غه اوزونك قاتقيل
محبت ني بازاريغه اوزونك ساتقيل
اوزين ساتماي حق رحمتين آلسه بولماس

Muhabbetin denizine gömülüp bat,
Âşıkların sohbetine özünü kat,
Muhabbetin pâzârına özünü sat,
Özünü satmadan Hakk rahmetin alsa olmaz.

ايرانلاري ايزين ايزلاب يولغه كيرسنك
كيچكيل فاني دنياسيدين چين قول بولسنك
قلاوزسيز اوشبو يولغه كيرار بولسنك
ايزلاب اني تابماغونچه كيرسه بولماس

Erenlerin izini arayıp yola girsen,
Geç fânî dünyadan gerçek kul olsan,
Kılavuzsuz bu yola girer olsan,
Arayıp onu bulmadıkça girse olmaz.

محبت ني درياسيغه آچكيل كوزني
توبه قيليب حق يوليغه آلكيل اوزني
محبت ني درياسيغه سال كيل اوزني
توبه قيلماي بو سوداني قيلسه بولماس

Muhabbetin deryâsına aç gözünü,
Tevbe eyleyip Hakk yoluna al özünü,
Muhabbetin deryâsına sal özünü,
Tevbe eylemeden bu sevdâyı gütse olmaz.

شريعت نينك ميدانيغه ارزين سالماي
طريقت نينك بوستانيده جولان قيلماي
حقيقت نينك درياسيدين گوهر آلماي
معوفت آدابيني بيلسه بولماس

Şeriatın meydânına özünü koymadan,
Tarîkatın bahçesinde dolaşmadan,
Hakikatın deryâsından cevher almadan,
Marifet adâbını bilse olmaz.

قول خواجه احمد حق يوليده تورغيل مدام
عاشق لاركا درمان بيركيل علي الدوام
عاشقلارني آرزوسيدور دارالسلام
عاشق بولماي دارالسلام كيرسه بولماس

Kul Hoca Ahmed Hakk yolunda dur dâimâ,
Aşıklara dermân ver devamlı olarak,
Âşıkların arzusudur Selâm yurdu,
Âşîk olmadan Selâm yurduna girse olmaz.

حكمت Hikmet

عشق دعوي سين قيلكان عاشق كريان بولور
بو دنياني غربتي دين اولسه بولماس
هوشي كيتيب بغري اني بريان بولور
حيا كيتيب پرده سيني ترسه بولماس

Aşk dâvâsını güden âşık Giryân olur,
Bu dünyânın gurbetinden ölse olmaz,
Şuûrunu kaybedip onun bağrı yanık olur,
Hayâ gidip perdesini dürse olmaz.

بو دنياني عشرتي دين كيچكان كيشي
بيخود يورار تينماي آقار كوزدين ياشي
واله بولوب حيران يورار ياز و قيشي
وحشي ينكليغ ايلدين چقار يورسه بولماس

Bu dünyânın eğlencesinden geçen kişi,
Başıboş yürür dinmeden akar gözden yaşı,
Âşîk olup şaşkın yürür yaz ve kışı,
Vahşî gibi elden çıkar yürüse olmaz.

كيچه كوندوز كوزده ياشين ژاله قيلكان
فرياد اوروب سحرلارده واله بولكان
كوكسين تيشيب چار ضرب اوروب ناله قيلكان
مونداغ ايرني دركاهيدين كيتسه بولماس

Gece-gündüz gözde yaşı pınar eyleyen,
Feryâd edip seherlerde âşık olan,
Bağrını deşip dört dövünüp feryâd eden,
Böylesi erin dergâhından gitse olmaz.

كيچه توروب يرماي تينماي ييغلاكانلار
عشق اوتي غه يوراك بغرين داغلاكانلار
رسوا بولوب سردين معني انكلاكانلار
خلق ايچيده رسوا بولوب يورسه بولماس

Gece kalkıp yürümeden, durmadan ağlayanlar,
Aşk ateşine yürek-bağrını dağlayanlar,
Rüsvâ olup sırdan Mânâ anlayanlar,
Halk içinde rüsvâ olup yürüse olmaz.

الله يادين ايتيب يوروب زاري قيلكان
كوزده ياشين آقوزبان جاري قيلكان
سرسان بولوب قباب بيرله يورروش قيلكان
آنداغ ايردين جدا بولوب يورسه بولماس

Allah zikrini deyip yürüyerek ağlayan,
Gözden yaşını akıtarak devâm eden,
Sersem olup tanla beraber yürüyen,
Öyle erden ayrı olup yürüse olmaz.

عاشق لارداي دايم مدام حقني ايزلار
ظاهر يوروب باطننده عرشني كوزلار
طالب لاركا آيت حديث سوزين سوزلار
سر سوزيني نادانلارغه ايتسه بولماس

Âşıklar her zamân devamlı, Allah'ı arar,
Zâhiri bırakıp bâtında arşı gözler,
Tâliplere Âyet-hadîs sözlerini söyler,
Sır sözünü câhillere söylese olmaz.

قايده بارسه عشق دوكانين انده قوردي
ليلي مجنون بو دنياني دورين سوردي
شيخ منصور اناالحق ديب غوغا قيلدي
وفا قيلكان ايرانلاردين يانسه بولماس

Nereye gitse aşk pazarını orada kurdu,
Leylâ-Mecnûn bu dünyânın devrini sürdü,
Şeyh Mansûr "Ene'l-Hakk" deyip kavgâ eyledi,
Vefâ eyleyen erenlerden yansa olmaz.

سردين معني تويمكانلار بيكانه دور
اول عاشق لار مكانلاري ويرانه دور
قايده بارسه همخانه سي جانانه دور
تونلار قوبماي عاشق مين ديب يورسه بولماس

Sırdan anlam duymayanlar yabancıdır,
O âşıkların mekânı vîrânedir,
Nereye gitse evdeşi sevgilidir,
Geceleri kalkmayıp aşıkım deyip yürüse olmaz,

غواص بولماي گوهر اوچون دريا چومماس
جاندين كيچماي چومغونچه هركيز آلماس
بير قطره غه قانع بولماي اول درّ بولماس
قانع بولماي شوق شرابين ايچسه بولماس

Dalgıç olmadan mücevher için denize dalınmaz,
Cândan geçmeden, dalmadıkça aslâ alınmaz,
Bir damlaya kanâat etmeden o inci olmaz,
Kanâat etmeden şevk şarâbını içse olmaz.

قول خواجه احمد لاهوت ارا مقام توتماي
فنا في اللهِ مقاميدين ييليب اوتماي
پير مغان قطره سيدين جرعه يوتماي
لي مع الله مقامي غه ييتسه بولماس

Kul Hoca Ahmed kâbir içinde makâm tutmayınca,
"Fenâfillah" makamından aşıp geçmeyince,
Pîr-i Kâmilin damlasından yudum yutmadan,
"Lima Allah"makâmına erse olmaz.

حكمت Hikmet

الله يادن ايتور قول لار معني بيرلان
بي معني كا هركيز قولاق سالماس بولور
الله ديكان عاشق قول لار دايم مدام
حق ياديدين ذرّه غافل بولماس بولور

Allah yâdını söyler kullar mânâ ile
Mânasıza aslâ kulak salmaz olur.
Allah diyen âşık kullar dâimâ-devamlı
Hakk yâdından zerre gâfil olmaz olur.

حق ياديدين ذرّه غافل بولماغانلار
ياتسه قوپسه حق ذكريني قويماغانلار
والله بالله دنيا حرام آلماغانلار
كور ايچينده اول قول هركيز اولماس بولور

Hakk yâdından zerre gâfil olmayanlar,
Yatsa, kalksa, Hakk zikrini bırakmayanlar,
Vallah, billâh dünyâ harâm, almayanlar,
Kâbir içinde o kul aslâ ölmez olur.

معرفت نينک بوستانيده جانين بيركان
محبت نينک ميدانيده باش اويناغان
حقيقت نينک درياسيدين گوهر آلغان
غواص يانكليغ اول دريادين چيقماس بولور

Mârifetin bostânında cânını veren,
Muhabbetin meydânında baş oynayan,
Hakîkatin denizinden cevher alan
Dalgıç gibi o denizden çıkmaz olur.

ايرانلار اول درياغه چومدي باتّي
كيچه كوندوز تينماي بير دم يادن ايتي
اولماس بورون جان آچغين زهرين تاتي
آخرت اسبابني سالماس بولور

Erenleri o denize daldı, battı;
Gece gündüz dinmeden bir an, zikrini söyledi
Ölmeden önce cân acısının, zehrini tattı;
Âhiret hazırlıklarını koymaz olur.

غافل بولماس حق ياديدين تون لار تمام
لقمه حلال طلب قيلور ييميش حرام
درويش كيراک اوشبو صفت بيرله مدام
قول بولوب قولوغيدين تانماس بولور

Gâfil olmaz Hakk yâdından geceleri tamâm;
Helâl lokma talep eyler, yemez harâm;
Dervîş gerek işbu sıfat ile dâimâ
Kul olarak kulluğundan caymaz olur.

قول بولوب قول لوق قيلور خواجه سيغه
تنين جانين آياماس اول مولاسيغه
صابر بولوب اميد توتار وعده سيغه
جفاسيدين چين عاشق لار قايتماس بولور

Kul olarak kulluk eyler Rabb'ine
Tenini, cânını esîrgemez o Mevlâ'sına;
Sabreder olup umut tutar vaadine
Cefasından gerçek âşıklar dönmez olur.

جفا چيكماي عاشق بولماس تينكلا غافل
جفا چيكيب صابر بولغيل بولمه جاهل
رضا بولوب قول لوق قيلغان بولور عاقل
جاهل آدم بير بيريدين يانماس بولور

Cefâ çekmeden âşık olmaz, dinle gâfil
Cefâ çekip sabreder ol, olma câhil;
Râzı olup kulluk eyleyen olur akıllı
Câhil insân birbirinden ayrılmaz olur.

قول مين تيو حق امري ني قيلماغانلار
قدرتيني كوروب عبرت آلماغانلار
ايمان اسلام احكام لارين بيلماكانلار
اولوغ كونده قيزيل يوزلوك بولماس بولور

Kulum diye Hakk emrini kılmayanlar
Kudretini görüp ibret almayanlar,
İmân-İslâm kurallarını bilmeyenler
Ulu günde kızıl yüzlü olmaz olur.

حق يوليني شوقي كوبتور بيلكانلاركا
قورقونچ بيلان ييتكيل اوشل اولكانلاركا
آسان كورنور قول ني مدام يوركانلاركا
مونداغ قول لار كور عذابين بيلماس بولور

Hak yolunun şevki çoktur bilenlere;
Korku ile ulaş o ölenlere;
Kolay görünür yolu dâimâ yürüyenlere;
Böyle kullar kâbir azâbını bilmez olur.

قول خواجه احمد الله ديكيل ياشينک آقّاي
اوتكان عارف همت قيليب قولونک توتقاي
رحمي كيلسه رحيم موليم رحم قيلغاي
خواجه قولين هركيز ضايع قويماس بولور

Kul Hoca Ahmed, Allah de, yaşın aka
Giden ârif himmet eyleyip elini tuta
Rahmeti gelse, Rahîm Mevlâ'm rahmet eyleye
Allah kulunu aslâ kayıpta koymaz olur.

حكمت Hikmet

ايا دوستلار بو يول لارنينک عقبسي كوب
اوتسه بولماس پير خذمتين قيلماغونچه
يوز مينک بلا محنت آفت خطري كوب
تويسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه

Ey dostlar bu yolların ukbâsı çok,
Geçse olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça,
Yüz bin belâ, sıkıntı, âfet tehlikesi çok,
Duysa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

شريعت سيز طريقت كا اوتوب بولماس حقيقت سيز معرفت كا ييتيب بولماس پيرسيز هركيز شوق شرابين تاتيب بولماس تاپسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه	*Şeriatsız tarikata geçmek olmaz,* *Hakikatsız marifete yetmek olmaz,* *Pîrsiz aslâ şevk şarâbını tatmak olmaz,* *Tatsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*
نادان لاركا سر معني ني ايتيب بولماس در گوهرني مهره كا ساتيب بولماس ادهم صفت دنيا عقبين ييتيب بولماس ييتيب بولماس پير خذميتن قيلماغونچه	*Câhillere mânâ sırrını deyip olmaz,* *İnci, mücevheri ucuza satmak olmaz,* *Edhem gibi dünyâ kaygısını yetmek olmaz,* *Yetse olmaz Pîr hizmetini kılmayınca.*
سرسيز يوز مينک طاعت قيلديم يولدين آزديم راحله سيز يولغه كيريب تاليب توزدوم پيري مغان نظر قيلدي نفس دين سيزديم سيزسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه	*Sırsız yüz bin ibâdet eyledim yoldan şaştım,* *Yol göstericisiz yola girip şaşırıp kaldım,* *Pîr-i Kâmil nazar eyledi nefsden sezdim,* *Sezse olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*
وا دريغا تويماي قالديم عمروم اوتي نفس هوا اورتا آليب ميني يوتي بحمد الله پيري مغان قولوم توتي توتسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه	*Vah ne yazık duymadan kaldım ömrüm geçti,* *Nefs-hevâ ortaya alıp beni yuttu,* *Allah'a şükürler Pîr-i Kâmil elimden tuttu,* *Tutsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*
و الله تالله ثم بالله سرسيز بولماس سرسيز يوز مينک طاعت قيلسانک مقبول بولماس نيچه ايتسام بيخبرلار موني بيلماس بيلسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه	*Vallahi, Tallahi, hayır Billahi sırsız olmaz,* *Sırsız yüz bin ibâdet eylesen makbûl olmaz,* *Ne kadar desem habersizler bunu bilmez,* *Bilse olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*
جاندين كيچماي باش اويناماي يولغه سالماس اعتقادينک تام بولمسه قولونک آلماس طالب لارده كيتسه هوا قدرت بولماس كيچسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه	*Cândan geçmeyip, baş oynamadan yola iletmez,* *İnancın tam olmasa elinden tutmaz,* *Tâliblerden gitse heves, kudret olmaz,* *Geçse olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.*

ايا طالب اولماس بورون اولا كوركين
يخشي لارنينک خاک پاي بولا كوركين
توفراق بولوب فيض و فتوح آلا كوركين
آلسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه

Ey tâlip ölmeden önce öledür,
İyilerin ayağının tozu oladur,
Toprak olup feyz-fetih aladur,
Alsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

حقيقت نينک يول لاريده يوز مينک خطر
بيلين باغلاب يولغه كيركان آخر يتار
سر ايشيكين ياستانغانلار مراد تاپار
تاپسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه

Hakikatın yollarında yüz bin tehlike,
Belini bağlayıp yola giren sonunda ulaşır,
Sır eşiğine başvuranlar murâd bulur,
Bulsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça,

مرادينک كا يتاي ديسنک بولغيل بيدار
اهل عيال خانماندين بولغيل بيزار
آخر بير كون كورساتكوسي سينكا ديدار
كورسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه

Murâdına yeteyim desen olasın uykusuz,
Çoluk-çocuk, ev-barkından olasın şikâyetçi,
Sonunda bir gün gösterecektir sana cemâl,
Görse olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

الله ديكيل جانينک كويوب اوت لار چيقسون
هو ديكانده سونكاک لارينک بارين چاقسون
بغرينک تيشيب اوبكانک شيشيب ايريب آقسون
آقسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه

Allah de ki cânın yanıp ateşler çıksın,
"Hû" dediğinde kemiklerin hepsi kırılsın,
Bağrın deşip dalağın şişip eriyip aksın,
Aksa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

اوشبو يولغه قدم قويغان جاندين كيچتي
ذكرين قلبين ايتا ايتا كوكسين تيشتي
آندين سونكره جانان باقيب ايشک آچتي
آچسه بولماس پير خذميتن قيلماغونچه

Bu yola adım atan cândan geçti,
Kalb zikrini diye diye göğsünü deşti,
Ondan sonra Sevgili bakıp kapı açtı,
Açsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

يوز مينک مناجت آ يتيب ييغلاي سينكا خدا
حرص هوا من من ليكدين قيلغيل جدا
لطف ايلاسنک من من ليک ني قيلاي ادا
قيليب بولماس پير خذميتن قيلماغونچه

Yüz bin duâ deyip ağlayım sana Allah,
Hırs ve hevâ, ben-benlikten eyle uzak,
Lutfeylesen ben-benliği eyleyim tamâm,
Eylemek olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

رحمان ایکام رحمتینک کا لایق قیلغیل
برقي یانکلیغ همت بیریب عاشق قیلغیل
تا اولکونچه صدقیم بیرله صادق قیلغیل
بولسه بولماس پیر خذمیتن قیلماغونچه

Rahmân Melik'im rahmetine lâyık eyle,
Berki gibi himmet verip âşık eyle,
Ta ölene kadar sıdkım ile Sâdık eyle,
Olsa olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

قول خواجه احمد الله دیماي نه ایش قیلاي
عملیم یوق زار اینکراماي نه ایش قیلاي
حقدین قورقوب قان ییغلاماي نه ایش قیلاي
قیلیب بولماس پیر خذمیتن قیلماغونچه

Kul Hoca Ahmed Allah demeyip ne iş eyleyim,
Amelim yok inleyip ağlamayı, ne iş eyleyim,
Hakk'tan korkup kan ağlamayıp ne iş eyleyim,
Eylese olmaz Pîr hizmetini kılmadıkça.

حکمت Hikmet

تطوّع روزه توتار خلقلارغه شیخ لیق ساتار
علمي یوق عامیدین بتر آخر زمان شیخ لاري

Nâfile oruç tutar halklara şeyhlik satar,
İlmi yok âmâdan beter âhir zamân şeyhleri,

بیلي کا فوطه چالور اوزني کیشي سانور
عرصاتده اوقتانور آخر زمان شیخ لاري

Beline kuşak bağlar özünü adam sanır,
Arasât'da bırakılır âhir zamân şeyhleri.

باشیغه دستار اورار علمي یوق نیکا یرار
اوقي یوق یاسین قورار آخر زمان شیخ لاري

Başına sarık vurur ilmi yok neye yarar,
Oku yok yayını çeker âhir zamân şeyhleri,

الاییدین آل قیلور معمله ني مال قیلور
ایسسز عمرین ییل قیلور آخر زمان شیخ لاري

Alayından al eyler muameleni mâl eyler,
Sâhibsiz ömrünü yel eyler âhir zamân şeyhleri.

شیخ لیق اولوغ تورور حضرتکا ایلیتکان ایش تورور
آش بیرماس بغري تاش تورور آخر زمان شیخ لاري

Şeyhlik uludur Hazret'e ulaştıran iştir,
Aş vermez bağrı taştır âhir zamân şeyhleri,

مسكين احمد قنده سين حق يولنده نيده سين
علمينك يوق نه سانده سين آخر زمان شيخ لاري

Miskîn Aḥmed nerdesin Hakk yolunda ne edesin,
İlmin yok ne ḥâldesin âḥir zamân şeyḥleri.

حكمت Hikmet

محبت ني كوچه سيني كيزكان عارف
يخشي بيلور خم كانلارني علامتين
ارادت دين قول لاريغه حربه آليب
دفعين ايلار مضرت ني سلامتين

Muḥabbetin sokağını gezen ârif,
İyi bilir sâdıkların belirtisini,
İrâdeden ellerine ḥarbe alıp,
Defin eyler zararlının selâmetini.

انداغ عاشق اياقيغه باشين قويسه
بنا قويماي نفس هواني كوزين اويسه
شوق شرابين ايچيب تاكه روحي قانسا
هيچ آغزندين سالماس توبه ندامتين

Öyle âşık ayağına başını koysa,
Birşey bırakmadan nefs-ḥevanın gözünü oysa,
Şevk şarâbın içip ta ki rûḥu kansa,
Hiç dilinden bırakmaz tevbe pişmanlığını.

يولين تابيب باطن كوزي آچيلكانلار
خار خسديك اياغ آستي يانچيلكانلار
برك گلديك سولوب توزوب ساچيلكانلار
عار آلماس اول خلايق ننك ملامتين

Yolunu bulup bâtın gözü açılanlar,
Hâr u ḥaşak gibi ayak altına serilenler,
Gül yaprağı gibi solup kuruyup saçılanlar,
Eremez o kulun melâmetine.

صوفي كيراك باطيني ني قيلسه صافي
طاعت قيلسه مانندهء بشر حافي
اندين سونكره وعده سيغه بولار وافي
بيشك كورار هر كيم كشف كرامتين

Sûfî gerek bâtınını eylese sâfî,
İbâdet eylese Bişr-i Hâfî misâli,
Ondan sonra vadesine olur vefâlı,
Şüpḥesiz görür ḥerkes keşif ve kerâmetini.

رجال لا تلهيهم ديب ايدي خدا
اوشل مردان ماسوي دين بولور جدا
ذكرين ايتيب هر نفسده اولسه روا
تاپار هردم غوث الغياث جلالتين

"Ricâlün fa tülḥihim" deyip söyledi Allaḥ,
O yiğit mâsîvadan olur ayrı,
Zikrini deyip ḥer nefesde olsa ḥâzır,
Bulur ḥer zamân gavslar gavsı celâletini,

لاهوت ارا مريد اكر مقام توتسه
درويش ليكده قرق تورت مقام آندين اوتسه
شيخ مين تيو بنا قيوب اوتني يوتسه
بي مشقت تابماس ايمان حلاوتين

Kâbir içre mürîd eğer makâm tutsa,
Dervîşlikte kırkdört makâm ondan geçse,
Şeyhim deyip ortaya çıkıp âteşi yutsa,
Meşakkatsiz bulmaz imân hoşluğunu.

دور اياغي ييتيب كيلدي اي بيخبر
ايچرور قويماس نيچه اكر قيلسنك حذر
وا حسرتا ايمانينكده كوبتور خطر
قوتولماس سين بيرماي آني امانتين

Devr ayağı yetip geldi ey habersiz,
İçirir koymaz nice eğer çekinsen,
Vah yazık imânında çoktur tehlike,
Kurtulamazsın vermedikçe onun emânetini.

قول خواجه احمد ظاهر اعمي يول اداشتي
طالب لارني صحبتي دين يراق قاچتي
قريب چوكوب حق يوليغه عقلي شاشتي
تانكلا بارسه كورماس كوري فراغتين

Kul Hoca Ahmed zâhir amâsı yolu şaşırdı,
Tâliplerin sohbetinden uzak kaçtı,
İhtiyârlayıp çöküp Hakk yoluna aklı şaştı,
Seherle varsa görmez körün feragatini.

حكمت Hikmet

ايسيز بو طريقت نينک تانسوق ايدي
دوستلاريم اراميزده ايدلانماس اول
كرايدي بولماس ايردي عاشق لارده
نيچه يول كركلار اورنين كيرلانماس اول

Eşsiz bu tarikatın sonu nerede,
Dostlarım aramızda dolaşmaz o,
Eğer gezseydi olmazdı âşıklarda,
Nice yol kirler yerini kirlenmez o.

اول ايرنينک گلي اول شريعت دور
ميوه سي تات ليق لقمه طريقت دور
كيم قول نينک قولي بولسه حقيقت دور
قاف تاغين توكال يوتسه تورلانماس اول

O erin gülü o şeriattır,
Meyvesi tatlı tarikat lokmasıdır,
Kim kulunun kulu olsa hakikattır,
Kâf dağını toptan yutsa turlanmaz o.

نشانين ايتا كيتي عاشق لاري
ايستايو بولدي آنينک صادق لاري
بولدوق ديب ايتماديلار لايق لاري
كوركانين كوركان ييرده سولانماس اول

Belirtisini söyleyerek gitti âşıkları,
İsteyip oldu onun sâdıkları,
Olduk diye söylemediler layıkları,
Gördüğünü gördüğü yerde söylenmez o.

سوز تاشته بولسه ايچده مزه بولماس
ايچمي قوروق بولسه انده مزه بولماس
نيچه لار آرزو قيليب بهره آلماس
دعويكا معني آليب يوزلانماس اول

Söz dışta olsa içte lezzet olmaz,
İçi kuru olsa orada lezzet olmaz,
Niceleri arzû eyleyip nasîp almaz,
İddiâ ile manâsını arayıp bulunmaz o.

قاموغ اعضا صورتيدين تيل كيچماغونچه
موتوا قبل ان تموتوا بولماغونچه
ظاهريده باش كوزيني يومّاغونچه
باطينده ايچ كوزي كوركانماس اول

Bütün organ derdinden dil geçmedikçe,
"Mûtû kable ente mûtu" olmadıkça,
Zahirinde baş gözünü yummadıkça,
Batında kalb gözüyle görünmez o.

ايمكاک سيزين يتمكليكي ايرماس آسان
نيچوک چنكر يتماكونچه خم خمدان
بولماغونچه بويول ايچره مونكلوغ حيران
قوروق اوتون كويماغونچه كورلانماس اول

Sabırsızın ulaşması değildir kolay,
Nasıl acı meyve yutmayınca hamlarından,
Olmadıkça bu yol üzere dertli, şaşkın,
Kuru odun yanmadıkça alevlenmez o.

قول خواجه احمد قاتيغ لانيب كوي سين ايمدي
ايچي تاشينک خام قالماسون پيش سين ايمدي
دوستلار مينكا سوزيني ايت سين ايمدي
يوق ايرسه معرفتنک تورلانماس اول

Kul Hoca Ahmed sıkılarak yansın şimdi,
İç ve dışın ham kalmasın pişsin şimdi,
Dostlar bana sözünü söylesin şimdi,
Yoksa marifetini ele vermez o.

حكمت Hikmet

دم بو دم دور اوزكا دم بي دم ديمه
دنيادين بي غم اوتارسين غم ديمه

Dem bu demdir başka demi dem deme,
Dünyadan gamsız geçersin gâm deme.

كويمسه جان دلينك هم استخوان
كوز ياشينك آقان بيله سين نم ديمه

Yanmasa cân ve gönlün hem bedenin,
Göz yaşının akması ile sen nem deme.

خواه كولسه ييغلاسه عاشق ايلي
چهرهء سرخين كوروب بي غم ديمه

Kahkahayla gülse ağlasa âşık idi,
Râhat yüzünü görüp gamsız deme.

اصل نسلينك قطرهء آب مني
خس بي كورسنك سين اوزونكدين كم ديمه

Aslın-neslin erlik suyu damlası,
Hâsı görsen sen özünden eksik deme.

آدميده ذره معني بولماسه
سين اني آدم كوروب آدم ديمه

Âdem oğlunda zerre kadar mânâ olmasa,
Sen onu adam görüp adam deme.

تويماسه سر معني دين آدم ايماس
سين اني صورت كوروب محرم ديمه

Duymasa mânâ sırrından adam değildir,
Sen onun sûretini görüp mahrem deme.

كر يوراكده بولماسه يوز داغ درد
زنهار قاچكيل اني همدم ديمه

Eğer yürekte olmasa yüz derd yarası,
Sakın, kaç onu hem-dem deme.

تيكسه بيلكان آبدار خنجري
جان بيرور جانانه غه مرهم ديمه

Değse bilen âbdâr hançeri,
Cân verir cânân merhem deme.

دوستلار ديوانه ايرماس هر كيشي
عز و جاه دين كيچماسه آدم ديمه

Dostlar dîvâne değildir her kişi,
"Azze ve celle"den geçmese Âdem deme.

مثل دريا يوزيده يوركان خسي
هاي هوي ديكان بيلان محكم ديمه

Deryâ üzerinde yürümüş hâsı,
"Hayy-Hû" demek ile Dervîş deme.

احمدا توتقيل غنيمت هر نفس
يارسيز اوتكان بو دم بي دم ديمه

Ey Ahmed ganîmet bil her nefesi,
Yârsız geçen bu demi dem deme.

Hikmet حکمت

محبت سيز خلايقدين هر كيم قاچسه
عارفلارني صحبتيدين جولان قيلور
اورتاب كويوب عشق يولده ياشين ساچسه
سبحان ايكام عرش اوستيده مهمان قيلور

Muhabbetsiz kişilerden her kim kaçsa,
Âriflerin sohbetinde dolaşır,
Yanıp yakılıp yolunda yaşını saçsa,
Sübhân Melik'im Arş üstünde konuk eyler.

بندم ديكاي كويكان لارني سويوب الله
حق كورساتكاي ديداريني والله، بالله
قايده بارسه تسبيح لاري شيئا لله
هر نه تابسه حق يوليده احسان قيلور

Kulum diyerek yananları sevip Allah,
Hakk gösterecek cemâlini Vallah-billâh.
Nerede gitse, tesbîhleri "Şe'y en li'llâh"
Her ne bulsa, Hakk yolunda ihsân eyler.

ذاكر بولوب ذكرين ايتسه كيلكاي ندا
شيطان لعين ييتمش فرسنك بولغاي جدا
دردي بولسه حق درديغه بيركاي دوا
انداغ قولني اوزي ايزلاب جانان قيلور

Zâkir olup zikrini dese, gelecek nidâ;
Lânetli şeytân yetmiş fersah olsun ayrı
Derdi olsa, Hakk derdine verecek devâ;
Öyle kulu kendisi arayıp cânan eyler.

تون سحرلار حق اويغاتيب قان ييغلاتار
بيدار قيليب اوز عشقي غه بيل باغلاتار
دواسي يوق دردني بيريب زار اينكراتار
مونده ييغلاب انده بارسه سلطان قيلور

Geceleri seherlerde Hakk uyandırıp kan ağlatır,
Uykusuz eyleyip kendi aşkına bel bağlatır,
Devâsı yok derdi verip ağlatıp inletir;
Burada ağlayıp orada gitse, sultân eyler.

حقه عاشق بولغان قول لار دايم بيدار
رضوان ايماس مقصودلاري ايرور ديدار
اهل عيال خانماندين بولور بيزار
اسماعيل ديك عزيز جانين قربان قيلور

Hakk'a âşık olan kullar dâimâ uykusuz,
Cennet değil arzuları, verir cemâl,
Çoluk-çocuk, ev-barktan olur şikâyetçi;
İsmâil gibi azîz cânını kurbân eyler.

شيخ مين تيو باش كوتاركان حقه رقيب
من ليك قيليب سبحاني غه بولماس حبيب
بيدار بولوب دردسيزلاركا بولغان طبيب
بو دنياني مؤمن لار كا زندان قيلور

Şeyhim diye baş kaldıran Hakk'a rakîp;
Benlik eyleyip Sübhân'ına olmaz sevgili
Uykusuz olup derdsizlere olan tabîb;
Bu dünyâyı müminlere zindân eyler.

اي مؤمن لار طاعت قيليب طايانمنكلار
امانت دور عزيز جانغه اينانمنك لار
حرام حريش ييغميش مالغه اينانمنك لار
مال لارينكني قريش آتليغ ييلان قيلور

Ey mü'minler, ibâdet eyleyip dayanmayın;
Emanettir, azîz câna inanmayın;
Harâm-mekrûh yığmış mala inanmayın
Mallarını "karış" adlı yılan eyler.

بو دنياغه بنا قويغان قارون قاني
دعوي قيلكان فرعون بيله هامان قاني
وامق عذرا فرهاد شيرين مجنون قاني
قهر ايلاسه بير لحظه ده يكسان قيلور

Bu dünyaya binâ koyan Kârûn hani,
Dâvâ eyleyen Fir'avn ile Hâmân hani,
Vâmık-Azrâ, Ferhâd-Şîrîn, Mecnûn hani;
Kahreylese, bir lahzada yerle bir eyler.

هيچ بيلديكمو آدم اولماي قالغاني ني
بو دنياني وفاسيني بيلكاني ني
دنيا طلب بوي خدا آلغاني ني
الله ديسنك كوز ياشينكني باران قيلور

Hiç bildin mi insanoğlunun ölmeyip kaldığını,
Bu dünyânın vefâsını bildiğini,
Dünyâ isteklisinin Hakk kokusunu aldığını
Allah desen, göz yaşını yağmur eyler.

عشق درديغه دوا سورغان حاضر تيلبه
ظاهرده يوق باطن ايچره قيلور جلوه
مغز سرينك بغرينك ايچره قيلور غلبه
عشق درديغه دوا قيلسه رحمن قيلور

Aşk derdine devâ soran hâzır tilbe,
Zâhirde yok bâtın içinde eyler cilve,
Mazı sarın hepsinin içinde eyler gâlip,
Aşk derdine devâ eylese Rahmân eyler.

كيمني كورسنك بو يول لارده يالغان عاشق
ظاهر صوفي باطن ايچره ايرماس صادق
انينك اوچون معشوقيغه بولماس لايق
يالغانچي ني روز محشر سرسان قيلور

Kimi görsen, bu yollarda sahte âşık;
Zâhir sûfî, bâtın içinde değil sâdık;
Onun için sevdiğine olmaz lâyık
Yalancıyı mahşer günü şaşkın eyler.

تن سوزلامس جان سوزلامس ايمان سوزلار
جاندين كيچكان چين عاشق لار حقني كوزلار
عارفلاركا خذمت قيليب يولين توزلار
اول عاشق ني خلايققه سلطان قيلور

Ten söylemez, cân söylemez, imân söyler
Cândan geçen gerçek âşıklar Hakk'ı gözler;
Âriflere hizmet eyleyip yolunu düzler
O âşıkı ahâlîye sultân eyler.

عاشق بولسنك كيچه كوندوز عشق استاكيل
طاعت قيلكيل كيچه قوپوب هيچ ياتماكيل
عاقل بولسنك نادانلاركا سن ايتماكيل
چين درويشلار طاعت لارين پنهان قيلور

Âşîk olsan, gece gündüz aşk iste,
İbâdet eyle, gece kalkıp hiç yatma,
Akıllı olsan, câhillere sır söyleme,
Gerçek dervîşler ibâdetlerini gizli eyler.

درويش بولسنك طاعت قيلكيل قيلمه ريا
هر كوشه ده طاعت قيلكيل تنكر يم كواه
يالغان درويش قايده بارسه رزق و دعوا
عادل پادشاه طاعت لارين عصيان قيلور

Dervîş olsan, ibâdet eyle, eyleme riyâ;
Her köşede ibâdet eyle Tanrı'm tanık
Sahte dervîş nereye gitse, zevk ve dâvâ;
Âdil pâdişâh ibâdetlerini isyân eyler.

واي اوشنداغ درويش لاردين پناه بيركيل
اول نادانغه الفت قيلماي جانيم آلكيل
ايا محبوب يولده قالديم يولغه سالكيل
توبه ليقني خواجم جاين بستان قيلور

Vay, o türlü dervîşlerden kurtuluş ver,
O câhile ülfet eylemeyip, cânımı al,
Ey sevgili, yolda kaldım, yola koy,
Tevbe edenin Rabbim yerini bostân eyler.

درويش مين ديب طاعت قيلور خلق ايچنده
ريا قيليب يوكوروب يورار انده مونده
الله اوچون طاعت قيلكان درويش قنده
چين درويش لار تاغ چول ني مكان قيلور

Dervîşim deyip ibâdet eyler halk içinde;
Riyâ eyleyip dolaşıp yürür orada burada;
Allah için ibâdet eyleyen dervîş nerede?
Gerçek dervîşler dağ ve ovayı mekân eyler.

عاشق بولسنك عشق يوليده فنا بولكيل
ديدار ايزلاب حسرتيده ادا بولكيل
مرهم بولوب چين دردليك كا دوا بولكيل
خلق خوشني جان آلورده آسان قيلور

Âşîk olsan, aşk yolunda yok ol,
Cemâl arayıp hasretinde tamâm ol,
Merhem olup gerçek dertliye devâ ol,
Güzel huyluyu cân alırken asân eyler.

عاشق لاري حقه باقيب نعره تارتار
محبت ني درياسيغه چوموپ باتار
گوهر آليب معشوقيغه رازين ايتار
قطره ياشي ييركا تامسه عمان قيلور

Âşıkları Hakk'a bakıp nâra atar,
Muhabbetin denizine dalıp batar;
Cevher alıp sevdiğine derdini söyler,
Damla yaşı yere damlasa, ummân eyler.

عاشق لاركا بيردي عشقين كويدوركالي
زليخاديك قدين دوتا قيلدركالي
رياضت ده رنك روين سولدوركالي
چين عاشق ني رنك روين سامان قيلور

Aşıklara verdi aşkını yandırmağa,
Züleyha gibi vücûdunu iki büklüm eylemeğe,
Riyâzette yüzünün rengini soldurmağa,
Gerçek âşıkın yüzünün rengini samân eyler.

عاشق لاري حق قهريدين قورقوب تترار
يير و كوكده ملايك لار ييغلاب تورار
كاهي قيزيل كاهي سريغ بولوب يورار
ناله قيليب يير و كوكني لرزان قيلور

Âşıkları Hakk kahrından korkup titrer;
Yer ve gökte melekler ağlayıp durur;
Bazen kızıl, bazen sarı olup durup
Feryâd eyleyip yer ve göğü lerzân eyler.

عاشق لاريني خاص معشوقي سحرخيزلار
ندا قيلكان يا عبدي ديب باطن كوزلار
عشق شدتي طغيان قيلسه دردي زورلار
قايده سينديب يوراك بغرين بريان قيلور

Âşıkların gerçek sevgilisi seherde bekler,
Nidâ eyleyince "yâ kulum" deyip bâtın gözler,
Aşk şiddeti coşsa derd-i zârlar,
Nerdesin deyip yürek-bağrını biryân eyler.

قايده سينديب قايده سين ديب عاشق ايتار
عاشق لارده حد نه بولغاي معشوق ايتار
آغزي ايتمس تيلي ايتماس دلي ايتار
اوچ يوز التميش تمورلاري لرزان قيلور

Nerdesin?" deyip, nerdesin?" deyip âşık söyler;
Âşıklarda had ne ola, mâşûk söyler;
Ağzı demez, dili demez, gönlü söyler;
Üç yüz altmış damarları lerzân eyler

عاشق لاريني قيامت كون حالين سوركاي
چين عاشق ني كوكسين ياريب داغين كوركاي
پاك آغزيدين كفكي آقيب يوكروب يوركاي
كيمكا بيرسه پاك عشقي ني حيران قيلور

Âşıkların kıyâmet günü hâlini soracak,
Gerçek âşıkın göğsünü yarıp dâğını görecek,
Temiz ağzından köpüğü akıp yürüyüp görecek,
Kime verse temiz aşkını, hayrân eyler.

عاشق لاريني طلب لاري جام شراب
معشوقيغه ييتماك اوچون بغري كباب
روح لاريني غذاسي دور چنك رباب
آهي چيقسه ييتي اقليم ويران قيلور

Âşıkların istekleri şarâp kadehi,
Sevgilisine ermek için bağrı kebâb;
Rûhlarının gıdâsıdır çeng ve rebap;
Âhı çıksa, yedi iklimi vîrân eyler.

قدرت بيرله هرنه قيلسه ايرك ليك اوزي
قدرتيدين معلوم تورور قيش و يازي
اي ناانصاف الله بيله قيلمه بازي
قهار ايكام جانليغ لاريني بيجان قيلور

Kudret ile her ne eylese, Kâdir özü;
Kudretinden mâlumdur kış ve yazı;
Ey insâfsız, Allah ile eyleme iddia
Kahhâr Melik'im cânlıları cânsız eyler.

ييغلامقني هر آدم غه بيركان قاني
يغلاماق ليغ آسان ايماس بغر قاني
كوز ياشينكني ريا قيلمه حقني تاني
حق تعالي سويكان لاريني گريان قيلور

Ağlamayı her insâna veren hani;
Ağlamaklık kolay değil, bağrı hani,
Göz yaşını riyâ eyleme, Hakk'ı tanı,
Hakk Teâlâ sevdiklerini giryân eyler.

قول خواجه احمد بنده مين ديب اورمكيل لاف
ريا بيرلان قيلغان طاعت بارچه كذاف
شريعتده طريقتده كارينك خلاف
آخرتده كذابلاريني عريان قيلور

Kul Hoca Ahmed, kulum deyip vurma lâf;
Riyâ ile eylediğin ibâdetin hepsi boş;
Şeriatte, tarikatte kazancın şüpheli;
Âhirette yalancıları üryân eyler

حكمت Hikmet

محبت ني بوستانيده هزار داستان
بلبل لاري سيرار آنده افغان قيلور
معرفت ني ميدانيده جولان قيلغان
كيچه كوندوز كوز ياشيني عمان قيلور

Muhabbetin bahçesinde binlerle destân,
Bülbülleri şakıyıp orada figân eyler,
Marifetin meydânında dolaşan eyleyen,
Gece gündüz gözyaşını deniz eyler.

اول بلبل ني آوازيني ايشتكان لار
تكبرني تاغين كسيب اوشاتكانلار
بو دنياني مزاسيني اونوتقانلار
فرياد اوروب ييغلاب كوزين گريان قيلور

O bülbülün feryâd ını işitenler,
Kibirin dağını kesip benzetenler,
Bu dünyânın lezzetini unutanlar,
Feryâd edip ağlayıp gözünü giryân eyler.

عاشق قول لار بو دنياني كوزكا ايلماس
دنيا عشقين زاهد قول لار تيل كا آلماس
كيچه كوندوز مست و حيران اوزكا كيلماس
ديدار تيلاب كوكسين تيشيب نالان قيلور

Âşîk kullar bu dünyâyı göze iliştirmez,
Dünyâ aşkını zâhid kullar dile almaz,
Gece gündüz mest ve hayrân kendine gelmez,
Cemâl dileyip göğsünü deşip ağlar eyler.

وا دريغا كيچتي عمروم تويماي قالديم
راحله سيز يولغه كيريب هاريب قالديم
همت قورين بيلكا محكم چاليب آلديم
اوزي سويكان عاشق لارين سرسان قيلور

Vah ne yazık geçti ömrüm doymadan kaldım,
Rehbersiz yola girip yorulup kaldım,
Hikmet kemerin bele sağlam bağladım,
Kendini seven âşıkları darmadağın eyler.

ايا عاشق كيچه كوندوز تينماي ييغلا
كويوب پشيب يوراك بغرينك ايزيب داغلا
اجل ييتسه مردانه وار بيلينك باغلا
مونداغ عاشق بارسه انده مهمان قيلور

Ey âşık gece gündüz dinmeden ağla,
Yanıp pişip yürek bağrını ezip dağla,
Ecel yetse merdcesine belini bağla,
Böyle âşık varsa orada konuk eyler.

شيخ منصور اوز باشيني دارده كوردي
پرتو سالدي حق ديدارين انده كوردي
بيخود بولوب اوزين بيلماي افغان قيلدي
وا ذوقا ديب اوزين بيلماي جولان قيلور

Şeyh Mansûr öz başını darağacında gördü,
Nûr gönderdi Hakk cemâlini orada gördü,
Şuûrsuz olup kendini bilmeden feryâd eyledi,
Vâ şevkâ diye kendini bilmeden dolaşır.

شيخ شبلي عاشق بولوب بيلماي اوتي
شيخ بايزيد ييتميش يولي اوزين ساتدي
بو دنياني عزت لارين تاشلاب آتي
اوتكان ايشقه ندامت ديب افغان قيلور

Seyh Şiblî âşık olup bilmeden geçti,
Şeyh Bâyezîd yetmiş yol kendini sattı,
Bu dünyânın izzetlerini kaldırıp attı,
Geçen içe pişmânlık diye feryâd eyler.

انداغ ايرلار صحبتي ني تابقان كيشي
مست و حيران بولوب يورار ياز و قيشي
سحرلارده چار ضرب اورمق اني ايشي
ظاهر خنده باطن لارين پنهان قيلور

Eyle erlerin sohbetini bulan kişi,
Elest ve hayrân olup yürür yaz ve kışı,
Seherlerde dört döğünmek onun işi,
Zâhir neşeli bâtınlarını gizli eyler.

مونداغ بولماي حق وصلي غه ييتيب بولماس
رسوا بولماي سردين معني اليب بولماس
هو ذكريني ايتيب دايم تيلدين قويماس
وهمي بيرلان دل لاريني لرزان قيلور

Böyle olmadan Hakk vuslatına ermek olmaz,
Rüsvâ olmadan sırdan mânâ almak olmaz,
Hû zikrini deyip dâimâ dilden bırakmaz,
Hayâli ile dillerini lerzân eyler.

قول خواجه احمد بو حكمت ني كيمكا ايدينك
عارف مين ديب خلايقغه اوقوب يايدينك
تأثير قيلماس عالم لارغه ايغان پندينك
عارف اولدور تن ملكي ني ويران قيلور

Kul Hoca Ahmed bu hikmeti kime söyledin,
Ârifim diye ahâlîye okuyup yaydın,
Tesîr eylemez âlimlere söylediğin öğüdün,
Ârif odur beden mülkünü vîrân eyler.

حكمت Hikmet

تجلّي ني مقامي دور عجب مقام
اول مقامده عاشق قول لار جولان قيلور
قي كونكل كا تجلي سين پرتو سالسه
بيخود بولوب اوزين بيلماي افغان قيلور

Tecellînin makâmıdır acaip makâm;
O makâmda âşık kullar dolaşır
Hangi gönüle tecellîsinin nûrunu gönderse
Şuûrsuz olup kendini bilmeden feryâd eyler

اول مقام ني يول لاريني رهزني بار
قلاوزسيز يولغه كيرسه يولدين آزار
وسواس ايلاب شيطان لعين دينين بوزار
اون يوليغه ساليب آني حيران قيلور

O makâmın yollarının rehzeni var,
Kılavuzsuz yola girse, yoldan şaşar,
Vesvese eyleyip lânetli şeytân dinini bozar,
Kendi yoluna koyup onu şaşkın eyler.

اول مقام ني بيلدوركالي رهبر كيراك
طريقت ني بيشه سيده صفدر كيراك
اوشبو يول ني ضبط ايلاكان سرور كيراك
انداغ مرشد اوجماق ملكين طيران قيلور

O makâmı bildiren rehber gerek;
Tarîkatın ön safında safder gerek;
İşbu yolu zabteyleyen server gerek;
Öyle mürşid cennet mülkünü hâzır eyler.

اول مقام غه بیتکان عاشق شراب ایچار
خانمانین برباد بیریب جاندین کیچار
شوق قناتین حضرت تبا توقوب اوچار
عرش کرسي لوح قلم طیران قیلور

O makâma eren âşık şarâp içer;
Ev-barkını yağmaya verip Cândan geçer;
Şevk kanadını Hazret'e doğru tutup uçar;
Arş ve Kürsü, Levh ve Kalem tayrân eyler.

دیدار تیلاب ترك ایلاسنك ماسواني
اولماس بورون وجودنكي ایلا فاني
وَاَنْهارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّاني
اجماخني خاص قولي غه احسان قیلور

Cemâl dileyip terk eylesen mâsivâyı;
Ölmeden önce vücûdunu eyle fânî;
"Ve enhârun min aselin musaffa" yı;
Cennetini hâs kuluna ihsân eyler.

اول مقام ني توحید آتلیغ درختي بار
سایه سیده عاشق قول لار براق سوار
هر بیر شاخي مینك ییل چیلیق یول ني توتار
هر قایسي سي اوز اوزیکا عنوان قیلور

Ol makâmın tevhîd adlı ağacı var;
Gölgesinde âşık kullar Burâk'a biner;
Her bir dalı bin yıl kadarlık yolu tutar;
Herhangisi kendi kendine ünvân eyler.

اول درخت ني میوه سیدین تاتقان قول لار
دنیاسیني آخرت قه ساتقان قول لار
گور ایچیده آسایش ده یاتقان قول لار
سحرلارده کوز یاشیني عمان قیلور

O ağacın meyvesinden tadan kullar,
Dünyasını âhirete satan kullar,
Kâbir içinde huzûr içinde yatan kullar
Seherlerde göz yaşını ummân eyler.

همت قورین قول خواجه احمد بیل کا باغلا
محبت ني اوتي بیرله یوراك داغلا
یقانک توتوب تانك آتقونچه تینماي یغلا
شاید سنكا رحم ایلابان جانان قیلور

Himmet kuşağını Kul Hoa Ahmed bele bağla;
Muhabbetin âteşi ile yürek dağla;
Yakanı tutup tan atana kadar dinmeden ağla;
Meğer sana rahmet ederek cânân eyler.

حكمت Hikmet

اوشبو سرني بيلمكان جاهل كشي	*Bu sırrı bilmeyen câhil kişi*
درويشلارني قدريني قاچان بيلور	*Dervîşlerin değerini ne zamân bilir?*
تيل اوچيده امت مين ديب دعوي قيلور	*Dil ucuyla ümmetim diye iddia eder*
مصطفي ني قدريني قاچان بيلور	*Mustafâ'nın değerini ne zamân bilir?*
طريقت ني لذتي دين تاتقان كشي	*Tarîkatın lezzetinden tadan kişi*
دنياسني دين يوليده ساتقان كشي	*Dünyasını din yolunda satan kişi*
كيچه كوندوز كوزده ياشي آققان كشي	*Gece-gündüz gözde yaşı akan kişi*
بو دنياني قدريني قاچان بيلور	*Bu dünyânın değerini ne zamân bilir?*
كيچه كوندوز طاعت قيلسه اوشال عاشق	*Gece-gündüz ibâdet eylese o âşık,*
بو دنياده كناهي دين بولور فارق	*Bu dünyada günâhından olur uzak,*
درويشلارني غيبت قيلغان اول منافق	*Dervîşleri gıybet eden o münâfık,*
معرفت ني قدريني قاچان بيلور	*Marifetin değerini ne zamân bilir?*
دنيا مالين ييغيب يول ني يتوركانلار	*Dünyâ mâlını yığıp yolu yitirenler,*
ايسز عمرين كفر ايچنده كيچوركانلار	*Kısa ömrünü küfr içinde geçirenler,*
قلاوزسيز بيابانده يوروكانلار	*Kılavuzsuz kırlarda yürüyenler,*
محبت ني قدريني قاچان بيلور	*Muhabbetin değerini ne zamân bilir?*
كوب كشيلار دعوي قيلور نفس كوزاتيب	*Çok kişiler iddia eder nefsini gözetip,*
ييب ايچيب حيوان كبي تونلار ياتيب	*Yeyip-içip hayvân gibi geceleri yatıp,*
روزه توتمس زكوه بيرمس هم اويانيب	*Oruç tutmaz, zekât vermez hem utanıp,*
حق تعالي قدريني قاچان بيلور	*Hakk Teâlâ'nın değerini ne zamân bilir?*
كل متقي آل مين ديب ايدي رسول	*"Külli muttaki âlimen" diye söyledi Rasûl,*
اي قول احمد بو حديث ني قيلغيل قبول	*Ey Kul Ahmed bu hadisi eyle kabûl,*
سويري خلقي قبول قيلماي بولدي ملول	*Suyri halkı kabûl eylemeyip oldu melûl,*
جاهل خلقي پير قدريني قاچان بيلور	*Câhil halkı Pîr değerini ne zamân bilir?*

حكمت Hikmet

سبحان ايذيم بنده سيكا لطف ايلاسه
ايچي ياروب تاشي كويوب بريان بولور
پير ايتاكين توتوب عاشق يولغه كيرسه
حقني ايزلاب ايكي كوزي گريان بولور

Sübhân Rabb'im kuluna lutf eylese,
İçi aydınlanıp, dışı yanıp biryân olur.
Pîr eteğini tutarak âşık yola girse,
Hakk'ı izleyip iki gözü giryân olur.

جاندين كيچماي عشق سريني بيلسه بولماس
مالدين كيچماي من من ليكني قويسه بولماس
شرمي بولماي يالغوز اوزين سويسه بولماس
انداغ عاشق ايل كوزيدين پنهان بولور

Cândan geçmeden aşk sırrını bilse olmaz;
Maldan geçmeden ben-benliği koysa olmaz;
Utangaç olmadan yalnız kendini sevse olmaz;
Öyle âşık halk gözünden gizli olur.

جانينك قيناب زقوم چيناب عاشق بولكيل
ياشينك توكوب كوزونك سولاب صادق بولكيل
اندين كين دركاهي غه لايق بولكيل
جانينك بيرسنك رحم ايلاسه جانان بولور

Cânını incitip zakkum çiğneyip âşık ol,
Yaşını döküp gözünü sulayıp sâdık ol,
Ondan sonra dergâhına lâyık ol,
Cânını versen rahmet eylese cânân olur.

عشق يوليده كيچه كوندوز ييغلاغانلار
جاندين كيچيب بيلين محكم باغلاغانلار
خذمت قيليب حق سريني آنكلاغانلار
تون اويقوني حرام قيليب نالان بولور

Aşk yolunda gece gündüz ağlayanlar,
Cândan geçip belini sıkı bağlayanlar,
Hizmet eyleyip Hakk sırrını anlayanlar
Gece uykusunu harâm eyleyip ağlar olur.

وا دريغا عشق يوليده جانم بيرماي
غواص بولوب دريا ايچره گوهر تيرماي
حقدين اوزكا غفلت لاريني يراق سالماي
تانكلا بارسه ندامت لار چندان بولور

Vah ne yazık, aşk yolunda cânını vermeden,
Dalgıç olup deniz içinden cevher dermeden,
Hakk'tan başka gafletleri uzaklaştırmadan
Sabâha varsa, pişmânlıklar pek çok olur.

عاشق بولسنك بايزيدديك اوزونك ساتقيل
والله بالله دنيا حرام تاشلاب آتقيل
قانلار توكوب كوزلارينكدين تونلار قاتقيل
بير لحظه ده شيطان ملكي ويران بولور

Âşık olsan, Bâyezid gibi kendini sat,
Vallah-billâh dünyâ harâm, kaldırıp at,
Kanlar döküp gözlerinden geceleri don,
Bir anda şeytân mülkü vîrân olur.

تانك آتقونچه ذکريز ايتکيل جانينك بيرله
تاغ چول ني بستان قيلغيل قانينك بيرله
تاشدين قاتيغ تاشقه ياتقيل يانينك بيرله
يولدين آزغان يوزمينك غافل مردان بولور

Tan atana kadar zikrini söyle, cânın ile
Dağ ve ovayı bostân eyle, kanın ile
Taştan katı taşa yat, yanın ile
Yoldan çıkan yüz bin gâfil yiğit olur.

تاشدين قاتيغ تاشني سورکان بيخبرلار
عقبي ايشين آرقه تاشلاب دنيا ايزلار
آيت حديث بيان قيلسام قاتيغ سوزلار
ظاهر آدم باطن لاري شيطان بولور

Taştan katı taşı süzen habersizler,
Âhiret işini geri bırakıp dünyâyı arar
Âyet, hadîs beyân eylesem, sert konûşur
Dışı insân, içleri şeytân olur.

ذکرين آيغيل قانلار آقسون سوزلارينکدين
حکمت آيغيل درلار تامسون سوزلارينکدين
کل لار اونسون هر بير باسقان ايزلارينکدين
گل کا باقسنك کل آچيليب بوستان بولور

Zikrini söyle, kanlar aksın gözlerinden,
Hikmet söyle, inciler damlasın sözlerinden,
Güller bitsin, her bir bastığın izlerinden,
Güle baksan, gül açılıp bostân olur.

سحرلارده ايرته توروب قانلار يوتکيل
پير مغان ايتاکي ني محکم توتکيل
حقه عاشق بولغان بولسنك جاندين اوتکيل
جاندين کيچماي چين عاشق لار عريان بولور

Seherlerde erken kalkıp kanlar yut,
Pîr-i Kâmil eteğini sağlam tut,
Hakk'a âşık olmuş olsan, cândan geç,
Cândan geçen gerçek âşıklar üryân olur.

بو دنياده فقيرليك ني عادت قيلکان
خوارليغ تارتيب مشقت ني راحت بيلکان
قول خواجه احمد يخشي لارکا خذمت قيلکان
قيامت کون انداغ کشي سلطان بولور

Bu dünyada fakîrliği âdet eyleyen
Hakirlik çekip meşakkati râhat bilen,
Kul Hoca Ahmed, iyilere hizmet eyleyen,
Kıyâmet günü öyle kişi sultân olur.

حكمت Hikmet

عارف عاشق جان ملكيده الم تارتسه
اون سيكز مينك قاموغ عالم غلغل بولور
كونكل قوشي شوق قناتين توقوب اوچسه
جمله وجود يادين سيرار بلبل بولور

Ârif âşık cân yurdunda elem çekse,
On sekiz bin bütün evren gül bahçesi olur.
Gönül kuşu şevk kanadını çırpıp uçsa,
Bütün varlık yâdını söyler bülbül olur.

محبت ني ميداني غه اوزين سالسه
معرفت ني ميداني غه اوزين اورسه
سر شرابين ايچيب عاشق روحي قانسه
مودت ني گلزاريده خوش گل بولور

Muhabbetin meydânına kendisini koysa,
Mârifetin meydânına kendini vursa,
Sır şarâbını içip âşık rûhu kansa,
Meveddettin gülzârında hoş gül olur.

ايرانلار حق ياديدين غافل بولماس
رجال لاتلهيهم دير خالق الناس
ايران يولين توتقان هركيز يولده قالماس
اول حضرتده سر اسراري مقبول بولور

Erenleri Hak yâdından gâfil olmaz;
"Ricâlun lâ tulhihim" der Hâliku'n-nâs
Eren yolunu tutan aslâ yolda kalmaz;
O hazrette sır esrârı makbûl olur.

الست خمرين كيمكا بيرسه اوشال ساقي
بلا مدام ايچيب اسرار منكو باقي
تنين جانين كويدوروب شوق احراقي
ايچيدين كويار ياقيلور هم كل بولور

"Elest" şarâbını kime verse o sâkî,
Devamlı içip saklar ölümsüz bâkî;
Tenini cânını yakarak şevk ihrâkı;
İçten yanar yıkılarak hem kül olur.

ظاهرين آتي بيرلان بيزه كانلار
باطن لارين آتي بيرله توزه كانلار
شوق اوتي ني ايچ كونكل كا كيزاكانلار
ماسوي بيرلان قاچان مشغول بولور

Dışını adı ile bezeyenler,
İçlerini âteşi ile düzenleyenler,
Şevk ateşini gönülün içine yerleştirenler,
Masîvâ ile ne zamân meşgûl olur?

طريقت دور بو يول آتين بيلسه درويش
معرفت ني متاعيدين آلسه درويش
اوزكا يول لار باد هوا سانسه درويش
حقيقت ني ميدانيده اير اول بولور

Tarikattir bu yol, adını bilse dervîş,
Mârifetin mallarından alsa dervîş,
Başka yollar kötülük yeli; sansa dervîş,
Hakîkatin meydânında er o olur.

قاتيغ لانيب قول خواجه احمد يولغه كيركيل
قولني كورسنك قولي بولوب معني سوركيل
يا الهيم روزي قيلسه معني آلكيل
معني سوراب معني آلغان چين قول بولور

Dayanarak Kul Hoca Aḥmed, yola gir
Kulu görsen, kulu olup mânâ sor
Yâ İlâhım, nasîp kılsa, mânâ al
Mânâ sorup mânâ alan gerçek kul olur.

حكمت Hikmet

سحر وقتده قوپوب ييغلاب ناله ايلا
نالشينك دين يير و كوكلار نوا قيلسون
حقه سيغنيب كوز ياشينكني ژاله ايلا
آندين سونكره حق دردينك كا دوا قيلسون

Seḥer vakti kalkıp ağlayıp, feryâd eyle;
Feryâdından yer ve gökler nevâ eylesin
Hakk'a sığınıp göz yaşını çağlayan eyle;
Ondan sonra Hakk derdine devâ eylesin.

چين دردليك ني الله سويوب بندم ديدي
اوچ يوز آلتميش باقيب اني غمين يدي
ملايك لار ياشين آليب تحفه قيلدي
قان ييغلاغيل ياشينك آليب كواه قيلسون

Gerçek dertliyi Allaḥ sevip kulum dedi,
Üç yüz altmış bakıp onun gamını yedi,
Melekler yaşını alıp armağan eyledi,
Kan ağla yaşını alıp tanık eylesin.

يوز مينك گناه صادر بولدي بيلالمادينك
توبه قيليب دركاهي كا كيلالمادينك
خذمت قيليب يخشي دعا آلالمادينك
يازوق لاردين سيني نه ديب سوا قيلسون

Yüz bin günâḥ işlendi, bilemedin;
Tevbe eyleyip dergâḥına gelemedin;
Hizmet eyleyip iyi duâ alamadın;
Günâḥlardan seni ne diye sivâ eylesin?

بو عالمده رسوا بولوب قان يوتمسنك
شريعت ده طريقت ده پير توتمسنك
حقيقت ده جان تندين پاك اوتمسنك
غفلت لاردين سني نه ديب جدا قيلسون

Bu âlemde rezil olup kan yutmasan,
Şeriatte, tarikatte Pîr tutmasan,
Hakikatte cândan, tenden tam geçmesen,
Gafletlerden seni ne diye ayrı eylesin?

ایرانلارنی قیلغان لارینی قیلالمسنك
پیرسیز یوروب ورد اوراد بیلالماسنك
استعانت تیلاب دعا آلالمسنك
خاص بزرك لار سینی نه دیب دعا قیلسون

Erenlerin yaptıklarını yapamasan,
Pîrsiz yürüyüp vird ve evrâd bilemesen.
Yardım dileyip duâ alamasan,
Seçkin ulular sana ne diye duâ eylesin?

دام تزویر قویوب خلقنی یولدین اوردونك
شیخ قیلیب ریا بیرله دوکان قوردونك
عشرت قیلیب شیطان بیرله دوران سوردونك
دیداریغه سینی نه دیب روا قیلسوق

Tezvîr ağı koyup halkı yoldan çıkardın,
Şeyhlik kılıp riyâ ile pazar kurdun;
Gönül eğlendirip şeytân ile devrân sürdün
Cemâline sen ne diye lâyık eylesin?

لطف کرم حق یاراتی سیزلار اوچون
جان و دلده خذمت قیلمای سیزلار زبون
الله اوچون بحث ایتارمین تبقون سخون
ناپاك لارکا نه دیب لطفین عطا قیلسون

Lütuf ve keremi Hakk yarattı sizler için
Cân ve gönülde hizmet eyleyip sizler alçak
Allah için bahsederim bulasın sahun
Temiz olmayanlara ne diye lütfunu hediye eylesin?

کیچه یاتمای خواب غفلت حرام قیلسه
ذکر قلب و ذکر سرنی تمام قیلسه
مینك بیر آتین تسبیح ایتیب کلام قیلسه
بنده نه دیب درکاهی کا خطا قیلسون

Gece yatmayıp gaflet uykusunu harâm eylese
Kalb zincirini, sır zikrini tamâm eylese
Bin bir adını tesbîh edip söz eylese
Kul ne diye dergâhına hatâ eylesin?

امر معروف نهی منکر بیلیب قیلسه
یاتسه قوبسه بیر خدای نی حاضر بیلسه
تا اولکونچه خواجه سیغه خذمت قیلسه
قوّت بیرور آنی نه دیب دوتا قیلسون

Emr-i mârûf, nehy-i münker bilip eylese,
Yatsa, kalksa bir Allah'ı hâzır bilse
Ölene kadar Rabbine hizmet eylese
Kuvvet verir, onu ne diye iki büklüm eylesin?

بی نماز و بی طاعت کا بیرماس قوّت
فعلی ضعیف اوزی معیوب بیرماس همت
رزقی ناقص اوزی ناجنس کورماس دولت
اول فاسق نی دلین نه دیب صفا قیلسون

Namâzsıza, ibâdetsize vermez kuvvet;
Ameli zayıf, kendisi ayıplıya vermez himmet;
Rızkı noksan, kendisi soysuz olan görmeye devlet;
O fâsıkın gönlünü ne diye safâ eylesin?

حيف آدم اوز قدريني اوزي بيلماس
من ليك قيليب يخشي لاريني كوزكا ايلماس
هو صحبتين قوركان ييركا قاچيب كيلماس
اول بي وفا عهده نه ديب وفا قيلسون

Yazık, insân kendi kadrini kendi bilmez;
Benlik kılıp iyileri göze iliştirmez
Hû sohbetini kuran yere kaçıp gelmez;
O vefâsız ahde ne diye vefâ eylesin?

آدم اول دور فقير بولوب يولده ياتسه
تفراق صفت عالم اني باسيب اوتسه
يوسف صفت برادري قول ديب ساتسه
قول ني قولي اول قول نه ديب هوا قيلسون

İnsan odur, fakîr olup yerde yatsa,
Toprak gibi âlem onu basıp geçse,
Yûsuf gibi kardeşi köle diye satsa;
Kulun kulu, o gün ne diye hevâ eylesin?

شوقي ذوقي محبت دين عيان قيلغيل
عاشق لاركا عشق اوتي دين بيان قيلغيل
خوارليق زارليق مشقت ني نشان قيلغيل
چين عاشق لار اوتدين نه ديب حذر قيلسون

Şevki, zevki muhabbetten ayân eyle,
Aşıklara aşk ateşinden beyân eyle,
Hor görülme-ağlama, meşakkatı nişân eyle,
Gerçek âşıklar ateşten ne diye çekinsin?

الله ديبان اوتقه كيردي خليل الله
اوشل اوتني بستان قيلدي كورونك الله
بوينين قسيب ييغلاب ايدي شيئا لله
فقير مسكين اونده نه ديب هوا قيلسون

Allah diyerek ateşe girdi Halilullah,
O âteşi bostân kıldı, görün, Allah,
Boyun büküp ağlayıp dedi: "Şey'en li'llâh"
Fakîr, miskîn orada ne diye hevâ eylesin?

حقه عاشق صادقلاري يورور خلوت
تانكلا بارسه حق قاشيده كورار عزّت
جنت كيريب ديدار كورار عيش راحت
پنهان يورار خلقه نه ديب ريا قيلسون

Hakka âşık sâdıkları yürür yalnız,
Sabâha varsa, Hak önünde görür izzet,
Cennete girip cemâl görür, ikrâm ve râhat,
Gizli yürür, halka ne diye riyâ eylesin?

قول خواجه احمد درد حالت پيدا قيلغيل
جان و دل ني حق يوليده شيدا قيلغيل
دردين تارتيب روز محشر غوغا قيلغيل
درد بولمسه موليم كيمكا شفا قيلسون

Kul Hoca Ahmed, hâlet derdi peydâ eyle,
Cân ve gönlü Hakk yolunda tutkun eyle,
Derdini çekip mahşer günü kavgâ eyle,
Dert olmasa, Mevlâ'm kime şifa eylesin?

حكمت Hikmet

عشق دعوي سين منكا قيلمه يالغان عاشق
عاشق بولسنك بغرينك ايچره كوز قاني يوق
محبت ني شوقي بيرله جان بيرمسه
ضايع كيچار عمري اني يالغاني يوق

Aşk dâvasını bana kılma, sahte âşık;
Âşîk olsan, bağrın içinde göz kanı yok.
Muhabbetin şevki ile cân vermese,
Boşa geçer ömrü onun, yalanı yok.

عشق باغي ني محبت تارتيب كوكارتمسنك
خوارليق تارتوب شوم نفسينكني اولدورمسنك
الله ديوب ايچ كا نوريني تولدورمسنك
والله بالله سينده عشق ني نشاني يوق

Aşk bağını sıkıntı çekip yeşertmesen,
Hor görülse kötü nefsini öldürmesen,
"Allah" diyerek içe nûru doldurmasan,
Vallah, billâh sende aşkın eseri yok.

حق ذكريني مغز جاندين چيقارمسنك
اوچ يوز آلتميش تمورلارينك تيبراتمسنك
تورت يوز قرق تورت سونكارلارينك كل قيلمسنك
يالغانچيدور حققه عاشق بولغاني يوق

Hakk zikrini cân içinden çıkarmasan,
Üç yüzaltmış damarlarını kımıldatmasan,
Dört yüz kırk dört kemiklerini kul eylemesen,
Yalancıdır Hakk'a âşık olduğu yok.

نفسدين كيچيب قناعت ني پيشه قيلغان
هركيم تيبسه راضي بولوب بويون سونغان
يخشي لارغه خذمت قيليب دعا آلغان
انداغ عاشق محشر كوني آرماني يوق

Nefsten geçip kanâatı huy edinen,
Her kim tepse, râzı olup boyun sunan,
İyilere hizmet eyleyip duâ alan;
Öyle âşıkın mahşer günü üzüntüsü yok.

راحت تاشلاب جان محنتين خوشلاكانلار
سحرلارده جانين قيناب اشلاكانلار
هاي هوس ما و مين ني ثاشلاكانلار
چين عاشق دور هركيز آني يالغاني يوق

Râhatı bırakıp cân sıkıntısını hoşlayanlar,
Seherlerde cânını incitip çalışanlar
Hay u heves, ben-benliki terkedenler,
Gerçek âşıktır, aslâ onun yalanı yok.

عشق دردين ني بي دردلاركا ايتيب بولماس
بو يول لاريني عقبه سي كوب اوتوب بولماس
عشق گوهرين هر نامردكا ساتيب بولماس
بيخبرلار عشق قدريني بيلكاني يوق

Aşk derdini dertsizlere söyleyip olmaz;
Bu yolların engeli çok, geçip olmaz;
Aşk cevherini her nâmerde satıp olmaz;
Habersizlerin aşk kadrini bildiği yok

عشقه توشتونك اوتقه توشتونك كويوب اولدونك
پروانه ديك جاندين كيچيب اخكر بولدونك
دردكا تولدونك غم كا سولدونك تيلبه بولدونك
عشق دردني سورسنك هركيز درماني يوق

Aşka düştün, ateşe düştün, yanıp öldün;
Pervâne gibi cândan geçip kor ateş oldun;
Derde doldun, gama soldun, tilbe oldun;
Aşk derdini sorsan, aslâ dermânı yok.

باشينك كيتار بو يول لارده حاضر بولغيل
عشق يوليده اولماس بورون زينهار اولغيل
پير ايتاكين محكم توتوب خذمت قيلغيل
خذمت قيلغان هركيز يولده قالغاني يوق

Başın gider bu yollarda, hâzır ol,
Âşîk yolunda ölmeden önce muhakkak öl,
Pîr eteğini sıkı tutup hizmet eyle,
Hizmet eyleyenin aslâ yolda kaldığı yok.

عاشق ايرماس جانانيكا جان بيرمسه
دهقان ايرماس كتمان چابيب نان بيرمسه
مونده ييغلاب آخرت ده جان بيرمسه
يولدا قالغان بوي خدا آلغاني يوق

Âşîk değil, sevdiğine cân vermese,
Köylü değil, saban koşturup ekmek vermese,
Burada ağlayıp âhirette cân vermese,
Yolda kalanın Allah kokusunu aldığı yok.

اي بيخبر عشق اهليدين بيان سورمه
درد استاكيل عشق درديغه درمان سورمه
عاشق بولسنك زاهدلاردين نشان سورمه
بو يول لارده عاشق اولسه تاواني يوق

Ey habersiz, aşk ehlinden beyân sorma,
Dert iste, aşk derdine dermân sorma,
Âşîk olsan, zâhidlerden nişân sorma,
Bu yollarda âşık ölse, tavanı yok.

زاهد بولمه عابد بولمه عاشق بولكيل
محنت تارتيب عشق يوليده صادق بولكيل
نفسني تيفيب دركاهي غه لايق بولكيل
عشق سزلارني هم جاني يوق ايماني يوق

Zâhid olma, âbid olma, âşık ol,
Mihnet çekip aşk yolunda sâdık ol,
Nefsi tepip dergâhına lâyık ol,
Âşksızların hem cânı yok, imânı yok.

عشق سوداسي كيمكا توشسه رسوا قيلور
پرتو سالب حق اوزيغه شيدا قيلور
مجنون صفت عقلين آليب ليلا قيلور
الله حقي بو سوزلارني يالغاني يوق

Aşk sevdâsı kime düşse, rezil eyler,
Nûr gönderip Hakk kendine tutkun eyler,
Mecnûn gibi aklını alıp Leylâ eyler,
Allah tanık bu sözlerin yalanı yok.

قول خواجه احمد جاندين كيچيب يول غه كيركيل
آندين سونكره ايرانلارني يولدن سوركيل
الله ديبان حق يوليده جانينك بيركيل
بو يول لارده جان بيرماسنك امكاني يوق

Kul Hoca Aḥmed, cândan geçip yola gir,
Ondan sonra erenlerin yolunu sor,
Allaḥ diyerek, Hakk yolunda cânını ver,
Bu yollarda cân vermesen, imkânı yok.

حكمت Hikmet

توبه قيليب حقّه يانغان عاشق لارغه
اوچماخ ايچره تورت اريغ ده شربتى بار
توبه قيلماى حقه ياغاكان غافل لارغه
تار لحدده قاتيغ عذاب حسرتى بار

Tevbe eyleyip Hakk'a yanan Aşıklara,
Cennet içinde dört pınarda şerbeti var.
Tevbe kılmayıp Hakk'a yanmayan gâfillere,
Dar kabirde sert azâb ḥasreti var.

اوچماخ ملكين اومان قول لار توبه قيلسون
توبه قيليب حضرتى غه ياوق بولسون
حور قصور غلمان ولدان خادم بولسون
الوان الوان كيار تشريف خلعتى بار

Cennet mülkünü uman kullar tevbe eylesin,
Tevbe eyleyip Hazret'ine yakın olsun;
Hûrî kusûr, gılmân, vildân ḥizmetçi olsun
Rengârenk giyer şeref kaftanı var.

توبه قيلغان عاشق لارغه نورى ايرور
تونى كونى صايم بولسه كونكلى يارور
قچان اولوب كوركا كيرسه كورى كينكرور
اوغان ايزيم رحيم رحمن رحمتى بار

Tevbe eyleyen Aşıklara nûru erer,
Gece gündüz oruçlu olsa, gönlü ışır,
Ne zamân ölüp kabre girse, kabri genişler;
Kâdir Rabb'im, Raḥîm, Raḥmân raḥmeti var.

توبه سيزلار بو دنيادين كيچماس بيلور
اولوب بارسه كور عذابين كورمس بيلور
قيامت كون تانك عرصات آتمس بيلور
هيهات هيهات نوحه فرياد كونلارى بار

Tevbesizler bu dünyadan geçmez sanır,
Ölüp gitse, kâbir azâbını görmez sanır,
Kıyâmete gün Arasât'ın tanı atmaz sanır,
Heyḥat-heyḥat, feryâd -fîgân günleri var.

نماز روزه توبه اوزره بارغانلارغه
حق یولیغه کریب قدم قویغانلارغه
اوشبو توبه بیرله آنده بارغانلارغه
یارلقانمیش قول لار بیرلان صحبتی بار

Namâz, oruç, tevbe üzere varanlara,
Hakk yoluna girip adım atanlara
Bu tevbe, ile oraya varanlara,
Bağışlanmış kullar ile sohbeti var.

نماز بیرله روزه لاری اوتن الار
عالم خلقی سویونوب انی حقدین تیلار
قیامت کون کوروب آنی آلار تینکلار
نه قول ایرمیش بو سعادت نصرتی بار

Namâz ile oruçları ateşini alır,
Âlem halkı sevinip onu Hakk'dan diler,
Kıyâmet günü görüp onu onlar dinler,
Ne kul imiş bu saâdet, nusreti var.

اول اریغ لار کیمکا تورور بیلکیل آنی
توبه قیلغان عاشق لارکا ایچورور آنی
توبه سیزلار اول اریغ دین ایچمس ولی
انکا ایچورور زهر زقوم شربتی بار

O pınarlar kimedir, bil onu
Tevbe kılan Aşıklara içirir onu;
Tevbesizler o pınardan içmez suyu;
Ona içirir zehir-zakkum şerbeti var.

قیامت نی بیر کونی ایلیك مینك ییلچه بولور
بو دنیانی سانچه ییل نیچه بولور
قیامت کون ییتمیش مینك ییل اوتده قالور
توبه قیلکان قول لار کویمس مهلتی بار

Kıyâmetin bir günü elli bin yıl kadar olur,
Bu dünyânın sayısı ile bil nice olur,
Kıyâmet günü yetmiş bin yıl ateşte kalır,
Tevbe eyleyen kullar yanmaz mühleti var.

هر کیم حقنی قولی بولسه حقه یانسون
حقه یانمس اوزین دیکان ناری بارسون
قول خواجه احمد نچوك مونده اورون تابسون
کیچه کوندوز قورقه تورور هیبتی بار

Her kim Hakk'ın kulu olsa, Hakk'a yansın,
Hakk'a yanmaz kendisi diyen ötye gitsin,
Kul Hoca Ahmed nasıl burada makâm bulsun;
Gece gündüz korka durur, korkusu var.

Hikmet حكمت

حكمت بيرلان اول عدم دين بار ايلادي
اون سكيز مينك قاموغ عالم حيران ايرور
قالوا بلي ديكان قول لار اولوش آلدي
سكوت ايتكان قول لار ديني ويران ايرور

Hikmet ile o yokluktan var eyledi;
On sekiz bin cümle âlem ḫayrândır.
"Kâlû belâ" diyen kullar pay aldı;
Sükût eden kulların dini vîrândır.

حق تعالي ايمان عطا قيلدي بيزكا
اول مصطفي رسولي ايدي بيزكا
درود ايتسك قوت بيرور دينميزكا
يوق ايرسه قيلغانلاريم يالغان ايرور

Hakk Teâlâ imân armağan eyledi bize;
O Mustafâ Hakk Rasûlu idi bize;
Salât-selâm söylesen, kuvvet verir dinimize;
Yok ise, benim yaptıklarım yalandır.

اول الست بربكم ديدي خدا
قالوا بلي دييان روح لار قيلدي صدا
ييغلاب كيلدوك ايشكينك كا جمله گدا
لطف ايلاسنك يوز مينك عاصي خندان ايرور

Önce "elestü birabbikum?" dedi Hudâ
"Kâlû belâ" diyerek rûḫlar eyledi sedâ;
Ağlayıp geldik eşiğine bütün kullar
Lutfeylesen, yüz bin âsî sevinçlidir.

توبه قيلسام كيچارموكين قادر اله
يوق ايرسه نيتكوم انده مين رو سياه
تانكلا بارسام ايليك آياغ بارچه كواه
حق قاشيده برچه ايشلار آسان ايرور

Tevbe eylesem, bağışlar mı Kâdir İlâḫ;
Yok ise ne yaparım orada, ben yüzü siyâḫ;
Sabâḫa varsam, el ve ayak bütün tanık;
Hakk önünde bütün işler kolaydır.

ييغلامايمو اوتي عمروم ايا شاهيم
قبساب كيلدي قرانغولوق چيقيل ماهيم
سيندين اوزكا يوق پناهيم، تكيه گاهيم
كيچه كوندوز تيلاكانيم ايمان ايرور

Ağlamayım mı, geçti ömrüm, ey sultânım;
Kabsab geldi karanlık, çık ayım
Senden başka yok kurtarıcım, sığınağım;
Gece gündüz dilediğim imândır.

امت اوچون رسول دايم قايغو ييدي
تيلاب امت كناهي ني حقدين آلدي
كيچه كوندوز قايم توردي تنكريم بيلدي
تيلده امت مين دير دلده يالغان ايرور

Ümmet için Rasûl dâimâ kaygı çekti
Dileyip ümmet günâḫını Hakk'tan aldı;
Gece gündüz namâzda durdu, Tanrı'm bildi;
Dilde ümmetim der, gönülde yalandır.

امت بولسنك مصطفي غه پي رو بولغيل
ايغانلارين جان دلده سين هم قيلغيل
كيچه قايم كوندوزلاري صايم بولغيل
چين امت ني رنكي مثل سامان ايرور

Ümmet olsan, Mustafâ'ya bağlı ol,
Dediklerini cân ve gönülde sen de eyle,
Gece namâzda, gündüzleri oruçlu ol,
Gerçek ümmetin rengi tıpkı samândır.

سنت لارين محكم توتوب امت بولغيل
كيچه كوندوز درود ايتيب الفت بولغيل
نفس ني تيفيب محنت ييتسه راحت بيلكيل
انداغ عاشق ايكي كوزي كريان ايرور

Sünnetlerini sıkı tutup ümmet ol,
Gece gündüz salât-selâm söyleyip yakın ol,
Nefsi tepip mihnet yetse, râhat ol,
Öyle âşık iki gözü giryândır.

قول خواجه احمد نفس دين مدام سوا بولغيل
كويوب پشيب دردي بيرلان ادا بولغيل
كيچه كوندوز تينماي ييغلاب گدا بولغيل
دردين تارتسنك خواجه سيندين رضا ايرور

Kul Hoca Ahmed, nefsten dâimâ ayrı ol,
Kavrulup pişip derdi ile tamâm ol,
Gece gündüz dinmeden ağlayıp kul ol,
Derdini çeksen, Tanrı senden râzıdır.

حكمت Hikmet

بهشت دوزخ تلاشور تلاشمقده بيان بار
دوزخ ايتور مين آرتوق مينده فرعون هامان بار

Cennet cehennem çekişir, çekişmekte beyân var;
Cehennem der: "Ben üstünüm, bende Firavn, Hâmân var"

بهشت ايتور نه ديرسين سوزنى بيلماى ايتورسين
سينده فرعون بولسه مينده يوسف كنعان بار

Cennet der: "Ne dersin, sözü bilmez söylersin;
Sende Firavn olsa, bende Yûsuf Kenân var."

دوزخ ايتور مين آرتوق بخيل قول لار مينده بار
بخيل لارنى بوينى ده اوتلوغ زنجير كشان بار

Cehennem der: "Ben üstünüm, cimri kullar bende var
Cimrilerin boynunda ateşli zincir-kelepçe var."

بهشت ايتور مين آرتوق پيغمبرلار مينده بار
پيغمبرلار آلديده كوثر و حور غلمان بار

Cennet der: "Ben üstünüm, peygamberler bende var;
Peygamberler önünde Kevser, hûrî-gılmân var."

دوزخ ایتور مین آرتوق ترسا جهود مینده بار
جهود ترسا آلدیده تورلوك عذاب سوزان بار

Cehennem der: "Ben üstünüm, tersâ, cuhûd bende var
Cühûd tersâ önünde türlü azâb-inleme var."

بهشت ایتور مین آرتوق مؤمن قول لار مینده بار
مؤمن لارنی آلدیده تولورك نعمت الوان بار

Cennet der: "Ben üstünüm, mü'min kullar bende var;
Müminlerin önünde türlü nimet-elvan var."

دوزخ ایتور مین آرتوق ظالم قول لار مینده بار
ظالم لارکا بیرورکا زهر زقوم چندان بار

Cehennem der: "Ben üstünüm, zâlim kullar bende var
Zâlimlere vermeğe zehir, zakkum çokça var."

بهشت ایتور مین آرتوق عالم قول لار مینده بار
عالم لارنی کونکلی ده آیت حدیث قرآن بار

Cennet der: "Ben üstünüm, alîm kullar bende var
Âlimlerin gönlünde âyet, hadîs, Kur'ân var."

دوزخ ایتور مین آرتوق منافقلار مینده بار
منافقلار بوینی ده اوتدین اشکل کشان بار

Cehennem der "Ben üstünüm, münâfıklar bende var
Münâfıklar boynunda ateşten tasma-kelepçe var. "

بهشت ایتور مین آرتوق ذاکر قول لار مینده بار
ذاکرلارنی کونکلی ده ذکر الهی سبحان بار

Cennet der: "Ben üstünüm, zâkir kullar bende var
Zâkirlerin gönlünde Sübhân'ın zikri ve fikri var."

دوزخ ایتور مین آرتوق بی نمازلار مینده بار
بی نمازلار بوینی ده ییلان بیلان چیان بار

Cehennem der "Ben üstünüm, namâzsızlar bende var
Namâzsızlar boynunda yılan ile çıyan var."

بهشت ایتور مین آرتوق دیدار کورمك مینده بار
دیدارینی کورساتورغه رحیم آتلیغ رحمن بار

Cennet der ki: "Ben üstünüm, cemâl görmek bende var
Cemâlini göstermeğe Rahîm adlı Rahmân var.

دوزخ انده تیك توردی بهشت عذرینی ایدی
قول خواجه احمد نه بیلدی بیلدورکوچی یزدان بار

Cehennem orada tek durdu, cennet özrünü söyledi,
Kul Hoca Ahmed ne bildi, bildirici Yezdân var.

حکمت Hikmet

بیشک بیلنك بو دنیا برچه خلقدین اوتارا ایناغمکیل مالینکا بیر کون قولدین کیتارا	*Şüphesiz bilin, bu dünyâ bütün halktan geçer ha;* *İnanma malına, bir gün elden gider ha.*
آتا آنا قریانداش قیان کیتی فکر قیل تورت آیاغلیغ چوبین آت بیر کون سنکا یتارا	*Ata, ana, kardeşler nereye gitti, fikir eyle* *Dört ayaklı tahta at bir gün sana yeter ha.*
دنیا اوچون غم ییمه حقدین اوزکاني دیمه کشی مالی نی ییمه صراط اوزره توتارا	*Dünyâ için gâm yeme, Hakk'tan başkasını deme,* *Kişi mâlını yeme, Sırât üzerinde tutar ha.*
اهل عیال قریانداش هیچ کیم بولمایدور یولداش مردانه بول غریب باش عمرینك یلدیك اوتارا	*Çoluk-çocuk, kardeş hiç kimse olmuyor yoldaş,* *Yiğit ol garîb baş, ömrün yel gibi geçer ha.*
قل خواجه احمد طاعت قیل عمرینک بیلمام نچه ییل اصلینك بیلسنك آب گل ینه گل کا کیتارا	*Kul Hoca Ahmed ibâdet eyle, ömrün bilmem kaç yıl,* *Aslını bilsen su ve toprak, yine toprağa gider ha.*

Hikmet

Ey mü'min, gir yola murâd isteyip,
Cân denizinden geç Rahîm Rahmân için.
Günâhına pişmân ol sıdkın ile
Tevbe eyle rahm edici Gufrân için.

Tende cânın mihmandır nice günler,
Kan ağla kaygu ile uzak geceler.
Nasıl olur hâlim deyip uzak yollar,
Belki kabûl eyler sen gibi hayrân için.

Lutf eylese, müşkül işler olur kolay,
Kâdir İzim kulum dese kalmaz emel,
Nimet verir dünyâ içre türlü renkli,
Binâ eyledi sekiz cennet konuklar için.

Zâhid kullar takvâ eyleyip namâz kılar,
Nasîb eylese orada varıp hûriler kucaklar,
Âşîk kullar Mansûr gibi cândan geçer,
Kurbân olur dârağacı üstünde cânân için.

Harâmdır âşıklara başkası Hûdâ'dan,
Hatadır taleb eylese her iki cihân.
Muhabbetsiz tâatların heves rüzgârı,
Mağrûr olma dünyâ, ukbâ, rıdvân için.

Ya Rabbenâ, iyi bilirsin bütün sırları,
Çoktur burada suç ve isyân, etme izhâr,
Kahreyleme ben âsîye İzim Cebbâr,
Bağışla o Furkan hürmeti için.

Kul Hoca Aḥmed, lâf vurarak dedin bunu,
Lâf vurursun muḥabbetden, aḥdin ḥani?
Ne erenler bu dünyadan oldu fânî,
Nefs elinde oldun ḥayvân misâli için.

Hikmet

Âşıkları zikrin deyip yorulmazmış,
Gittiği yöne yiğit olur, dönmezmiş.
Halka bulsa, âşık işe yorulmazmış,
Kehf iti gibi Ârif namından kalmazmış.

Ârif namına erişenler lezzet buldu,
Lezzet bulup, Hak yolunda rızâ buldu.
Cisim ve cânını fedâ edip gaza buldu,
Gerçek âşıklar vursa-çekiştirse aldırmazmış.

Kıtmir itden ibret al âşık isen,
Aksaklanıp yoldan kalma sâdık isen.
Erler sever güzel kula lâyık isen,
Lâyık olan kullar yolda kalmazmış.

Başarı dileyip erenlere yakınlaş,
Gönül çözüp alakadan soğuklaş,
Dünyâyı bırakıp, âḥirete azıklan,
Azık alan ara yolda kalmazmış.

Âşîk kullar cefâ çekse, kanlar yutar,
Her ne cefâ değse, onu râhat tutar,
Mihnet çekmeden, cefâ çekmeden nasıl yeter,
Bu durumda olan âşık kalmazmış.

Âşîk kullar inlerler gündüz-gece dinmeden,
Zar inleyerek nara vurur bağrı dolmadan,
Zâkir kullar "erre" çeker dâimâ yorulmadan,
Sohbet bulsa cân oynatıp yorulmazmış.

Erişenler iyilere zâyi kalmaz,
Sıdkı ile gerçek ihlâslı bulmadan kalmaz,
Gerçek yollara kadem koyan vursa dönmez,
Tâlib kullar matlûbundan kalmazmış.

Kul Hoca Ahmed, âriflere mâil ol,
Her ne dese, kabûllenip kâil ol,
Hizmet edip yürüp gidip sâil ol,
Hizmet eden murâdına yetermiş.

Hikmet

Âhir zamân şeyhlerinden söz edeyim,
İmân-İslâm bilmeden şeyhlik kılar imiş,
İlim öğrenmez, amel eylemez, ma'nâ anlamaz,
Âhiretde kara yüzlü olur imiş.

Şeyhim diye mihrâb içre otururlar,
Halka içre halka zahmet yetirirler,
Hay u Hû deyip sermestliğin bildirirler,
Öyle câhil nasıl şeyhlik kılar imiş.

Böyle şeyhin kıyâmetde yüzü kara,
Nâdânlıkda şeyhlik eyler, işi riyâ,
Mahşer günü rezil olur, gözü âmâ,
Evvel-âhir dalâlette olur imiş.

Şeyh olmağa cem'ül-cem en alt makâm,
Hâzır olup, uyanık olsan dâimâ,
Pîr hizmetini nice yıllar etse tamâm,
Yok ise, dâl u muzill olur imiş.

Câhil şeyhler kulaksız, kuyruksuz eşek olur,
Himmetleri dünyâ mâlını yığar olur,
Cemâati yoldan azdırıp gider olur,
Öyle şeyhler hayvânâttan beter imiş.

Özlerini halklar ara tutsa ulu,
Batınları içre yoktur zerre fürû,
Ben yüceyim deyip yürüyenlerin yeri tamu
Cehennem içre acı azâb çeker imiş.

Ayıbını dese, öfkelenip çıkışırlar,
Kendini bilmeden yanlış işe yürürler
Kara yüzlü mahşer günü duruşurlar
Nedâmette başı donup yürür imiş.

Ey mü'minler, işte o şeyhin beyânını,
Ben söyleyim, güzel dinleyin âyânını,
Kıyâmetde yüklenir mürîd günâhını,
Sırât üzre titreyip-sallanıp durur imiş.

Böyle şeyhin aklına deyin ahmak,
Körlükle şeyhlik eylermiş mutlak.
Bâtın içre ona değer dâim tokmak,
Kıyâmette hasret kılıp yürür imiş.

Gerçek şeyh olsa, dünyâ mâlını sevmez, bilin,
Vücûdu girse, cehennem içre yanmaz, bilin,
"Allah" deyip geceleri uyumaz, bilin,
Yüzünü görsen, dolunay gibi olur imiş.

Elini tutsan dünyâ değeri gönülden gider,
Halkasında ben-benlik cümle gider,
Nazar eylese, iki âlem işin biter,
Öyle mürşid lâ-mekânda yürür imiş.

Şeyhlik adını ona eylemektir vebâl.
Cân verirken imânına korku ve zevâl.
Âhirette ona o her dem azâb,
Rahmân Melikim, böyle kuldan bîzâr imiş.

Âdem isen, doğru yolda yürüye gör,
Peygamberin kılmışların kıla gör,
Cân u dilde tabîatın diye gör,
Bu yolu yürüyen maksûduna yeter imiş.

Kul Hoca Aḥmed, eğer olsa aklın Selîm,
Kuru ateşe tekke kılmak büyük intikam.
Tevbe kılsan, eğer kabûl eyler Raḥîm,
Tevbe eylesen, Hûdâ raḥmet eyler imiş.

Hikmet

Aklım gitti, başım döndü, nasıl söyleyim?
Raḥmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.
Ömrüm geçti, vaktim yetişti, nereye gideyim?
Raḥmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.

Vaḥ ne yazık, tan sökenece kalkıp yattım,
Şeytân ile işret eyleyip, dinimi sattım,
Bu âlemde Hakk'ı sevmeden gamsız geçtim,
Raḥmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.

Günâḥımdan dağ ve düzler korkuya düştü,
Hangi yere gideyim, günâḥlarımı melek bildi,
Kâtibleri şâḥid olup, yazıya geçirdi,
Raḥmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.

Günâḥım çok yalvarayım dergâḥına,
Yakamı tutup, ağlayıp gideyim bargâḥına,
Settâr Melikim, yol göstersen gümrâḥına,
Raḥmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.

Tevfîk verse boynum eğip yola gireyim,
Hizmet kılıp erenlerdin yolu sorayım.
Senin benim penâhımsın, nereye varayım?
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.

Ey Kâdir (Allah), günahımdın utançlıyım,
Elim tutup afv etmesen, dermânsızım,
Âciz kulunum, her ne eylesen emrindeyim,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.

Günâhım var nihâyetsiz, sana malûm,
Müştakınım, kıyâmetde kılma mahrûm,
El kavuşturup özrümü söyleyim garîb, mazlûm,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.

Yüz bin-yüz bin günâhımdan lütfun yüce,
Lânetli şeytân yoldan koysa, etmem itibâr,
Binbir adını tesbîh eylesem, ağzımda şeker,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.

Günâhımdan ayıplıyım, adın Rahîm,
Rahmetinden katre versen, adın Kerîm,
Dergâhına ağlayıp geldim, Hayy u Kadîm,
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.

Kul Hoca Ahmed, günahkârım başım eğik,
Mahşer günü pak etmese Kevser suyu,
Âsî, câfî, tersâ, yahûdî, işi-ahlâkı;
Rahmân Melikim, ara yolda kaldım ben işte.

Hikmet

Aşkım taştı, bağrım şişti, rûhum kaçtı,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?
Aklım şaştı, dalağım şişti, haddini aştı,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Muhabbetin câmını içip dîvâneyim,
Mecnûn gibi akraba ve dostlardan uzağım.
Ey yârânlar, mumun görüp pervâneyim,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Yürek parça, gönlüm yara, aklım hayrân,
Dîdâr arayıp fenâ olan hâne-vîrân,
Nereye varsam, mâtem tutup gözüm giryân,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Aşk ateşine yanan âşık bilmez özünü,
Bilinçsiz yürür, ahâlîye demez sözünü.
Hakk'a bakar, dünyâ tarafına salmaz gözünü,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Tan atana dek yaşım akar, hâlim harâb,
Gönlüm kırık, rengim sarı, bağrım kebâb,
Hak tarafına köle olsan elini çabuk tut,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Bahtım kara, bir katre mey tadamadım,
Eş-çocuk, ev-barkdan geçemedim,
Cândan geçip Pîr eteğini tutamadım,
Ağlamayım mı, cân mahremîni bulamadım işte?

Kötü tâliḫliyim, yetmez ele benim kadeḫim,
Tâatim yok, a'mâ sıfat bulmam yolum,
Bülbül gibi feryâd kıldım, gelmez gülüm,
Ağlamayım mı, cân maḫremîni bulamadım işte?

Vaḫ ne yazık, şevk ateşine yanmadan geçtim,
Dünyâ dileyip yalnız Hakk'ı sevmeden geçtim,
Gaflet ile Pîr eteğin tutmadan geçtim,
Ağlamayım mı, cân maḫremîni bulamadım işte?

Türlü-türlü alâmetler oldu, dostlar,
Rastlık gidip, yalan da'va doldu, dostlar,
Hak Mustafâ dedikleri geldi, dostlar,
Ağlamayım mı, cân maḫremîni bulamadım işte?

Hak Mustafâ dedikleri bil nasîḫat,
Yazık ki insân, bir-birine kılmaz izzet.
Mescid girip, tâat kılmayıp kılır gıybet,
Ağlamayım mı, cân maḫremîni bulamadım işte?

Kul Hoca Aḫmed, kulum dersen, sözün yalan,
Bu dünyada senin gibi yoktur yolda kalan,
Hakk'dan geçip, şeytân ile ülfet olan,
Ağlamayım mı, cân maḫremîni bulamadım işte?

Hikmet

Tevbe eyleyip Hakk'a yansam olur mu ki,
Tevbesizken ölüp gitsem, neylerim ben işte?
Pîr-i mugan beni yola koyar mı ki,
Yola girmeden ölüp gitsem, neylerim ben işte?

Kötü sözden bu dilimi şimdi tutsam,
Eğri yola girenleri vurup-söksem.
Namâz kılıp, riyâzette belim büksem,
Belim bükmeden ölüp gitsem, neylerim ben işte?

Tevbe eylesem, Pîr-i mugan çeker mi ki?
Günden-güne tâatlarım artar mı ki?
Nefsim beni kötü yoldan döner mi ki,
Döndürmeden ölüp gitsem, neylerim ben işte?

Tevbe eylesem, Hocam kabûl eder mi ki?
Bütün Nâdân bu dünyadan geçer mi ki?
Hasret ile gaflet tanı atar mı ki??
Tan atmadan ölüp gitsem, neylerim ben işte?

Azrâil bir gün gelse cân almağa,
O ḥâletde mecâl olmaz söz demeğe.
Azrâil koymaz seni dem vurmağa,
Dem vuramadan ölüp gitsem, neylerim ben işte?

Eş-çocuk, ev-barkın durup kalır,
Hepsinin ḥesâbını senden alır.
Hâlin nasıl geçer imiş, Tanrım bilir,
Bu ḥâletde ölüp gitsem, neylerim ben işte?

İmanlı kul ölüp gitse, cennete girince,
Cennet girip, hûriler ile işret kılınca.
Her yanından Rizvân gelip selâm edince,
Cevâb diyemeden ölüp gitsem, neylerim ben işte?

Hakk kulunun nâmelerini ele verir,
Hâs kulları ele alıp onu okur.
Uçar kuş gibi pervâz kılıp kanat çırpar,
Pervâz kılmadan ölüp gitsem, neylerim ben işte?

Kul Hoca Ahmed, tevbe eyle ölmeden önce,
Hak Teâlâ sorgu-suâl kılmadan önce.
Mahşer günü terâzisini kurmadan önce,
Amel kılmadan ölüp gitsem, neylerim ben işte?

Hikmet

Âriflerin sohbetinden behre alan,
Hûdâsına yakın oldu, bildim ben işte.
Pîr-i Kâmil mükemmile hizmet eyleyip,
İhlâs ile sır-esrârın bildim ben işte.

Sır-esrârın bilenlere, rahmet inâm,
Hâs bendem deyip Hakk göndermiş bin yol selâm,
Ondan sonra Hakk'tan gelince O'na haber,
Hâzır durup arş üstünde gördüm ben işte.

Arş üstünde namâz kılıp, dizim büktüm,
Niyâzımı deyip, Hakk'a bakıp yaşım döktüm,
Sahte âşık, sahte sufî gördüm, yerdim,
Mâşûkuma bin bir suâl kıldım ben işte.

Suâlime Hakk'dan geldi güzel cevâp,
Mahşer günü amelini kılmam hesâp,
Kudret ile kâtib yazıp verdi hitâp,
Hak "Kul!" dedi, ta'zîm ile okudum ben işte.

Yolsuz idim, uluğ babam kıldı meded,
Duâ kılıp, hâs büyükler verdi kuvvet,
Hızır babam hâzır olup, kıldı şefkat,
Şefkatinden erdemler gördüm ben işte.

Erdemi size söyleyim halk-ı cihân,
Bendesine nidâ geldi, Hakk'dan pinhân,
"Gel kulum!" deyip seher sesler Hak mihribân,
Koşup-yürüyüp, erenlerden sordum ben işte.

Hangi tâlib hikmetimi tutsa azîz,
Nereye varsa, başı azîz, sözi lezîz,
Yahşi sözü fehm eylemez her terbiyesiz,
O sebebden bilge izleyip yürüdüm ben işte.

Meyhâneye giren bilir mey kadrini,
Aşktan haber alan bilir ney kadrini,
Her soysuzdan sorsan bilmez aşk kadrini,
Aşk kadrini bilenlerden sordum ben işte.

Ben defter-i sânî dedim, ver kulak,
Kan-yaş döküp ağlamazlar misli bulak,
Bende olsan, dünyâ derdini eyle talak,
Talak eyleyip dîdârını gördüm ben işte.

Hak Teâlâ âşıklara verdi aşkın,
Tâlîblere tuhfe verdi şevk u zevkin,
Yalancılara şeytân verdi riyâ telkin,
Riyâlıyı sözler ile vurdum ben işte.

Riyâ kılan şeyhi gördüm, bîzâr oldum,
Zerre payı değdi bana, hasta oldum,
Hak yolunda sermest idim, huşyâr oldum,
Onun için düşman tutup yürüdüm ben işte.

Kul Hoca Ahmed, tâat kılsan, pinhân kıl,
Leb nâmahrem, dem nâmahrem, özün bil,
Belki dil hem nâmahremdir, hâzır ol,
Hakk'dan özge talebleri sordum menâ.

Hikmet

Evvel senin hamdini söyleyim, Kâdir Hûdâ,
Sen zebanım câri eyle hâzır ilâh.
Günâh derdi hasta etti, ver devâ,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Günâhımı beyân eylesem, yere sığmaz,
Senden özge kime gideyim, elimi almaz,
Hâdî özün, sensiz hiç kimse yola koymaz,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Günahkârım, her ne olsam sana oldum,
Rahmân Melik'im, yüz çevirme, sığınıp geldim.
Ey Sevgili, lutf etmesen, yolda kaldım,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Ya İlâhî, günâhımdan dermânsızım,
Sana lâyık amel etmeyip hüsrândayım.
Her ne eylesen, özün eyle, ayıplıyım,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Günâhımı her kim görse, benden bîzâr,
Lutf ve kerem özün eylesen, hepsi zarar.
Yaprak bitmez yere baksan, olur gülzâr,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Sen azadlık berâtını versen kolay,
Rahmet deryâ katre damlasa, hâlim handân.
Feyz u fütûh dola versen cânım kurbân,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Tevbe edip, günâhımdan sana ağlayım,
Muhabbetin âteşi ile yürek dağlayım.
Hak yolunda başım verip, imân oynayım,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Kul olsan, tevbe eyle ḫâla fırsat,
Yiğitlikte riyâzet kıl, an ganîmet.
Yaşlanıp-yıkılıp eylemezsin Hakk'a tâat,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

İki âlem kulunumdur, Gaffârımsın,
Şeytân lanetli yoldan çevirse, derdime çaresin.
Yere sığmaz günâḫ kıldım, Settârımsın,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Bu yolların ukbâsı çok başım dondu,
Ağlamayım mı, garîbliğin oku deldi.
Benden önce bütün tâlib Hakk'a yetti,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Cânım tanık, cismim günâḫ, gönlüm günâḫ,
Ne dil ile burada ben deyim sana, "İlâḫ".
Ben ağlamayım kim ağlasın, ḫâlim berbât?
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Tenim isyân, sözüm yalan, kârım ḫatâ,
Günâḫım çok sınırsızdır, vaḫ ḫasretâ.
Raḫmet lutfun kamu kılsan bize lütuf,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Raḫmân Melikim nefsi verdin bana, La-La,
Ne dil ile söyleyim sana ḫamd ü senâ.
Dergâḫına ağlayıp geldim, ver devâ,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Ey yârânlar, kâfir nefse altmış baş var,
Her başında yüz bin şeytân askeri var.
Hâs ulular nefs elinde toprakdan hor,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Riyâzeti kırk gün çekip bir baş gitti,
Fecr vakti bakıp gördü: onaylayıp çıktı.
Garîb Edhem nefs elinde türlü şaştı,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Elin açıp, münâcâtını Hakk'a kıldı,
Cân u dilde tevbe edip, Bilinçsiz oldu.
Nedâmetde saç ve sakal yolup aldı,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Garîb Edhem nefs elinde feryâd eyledi,
Tahtdan geçip, Rahmân'ını yâd eyledi.
Garîb, yetîm gönlün avlayıp, şâd eyledi,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Dergâhına ağlayıp geldi Kul Hoca Ahmed,
Ümîdim çok, kıyâmetde kılsan rahmet.
Çekincem yok lanetli şeytân kılsa zahmet,
Günâhımdan sana ağlayıp geldim ben işte.

Hikmet

Aşk derdini aşıklara ödül verdi,
Şevk ateşinde tutuşup-yanıp yandım ben işte.
Muhabbetin şarâbını doyasıya verdi,
Sermest olup raks ve semâ vurdum ben işte.

Aşkı düştü garîb başa, duramadım,
Halk içinde tâkat kılıp yürüyemedim.
Mecnûn sıfat helu heşim göremedim,
Bozkırı vatan kılıp yürüdüm ben işte.

Bozkırın kumlarını göze sürdüm,
"Cândan geç!" diye nidâ geldi cândan geçtim.
Bu dünyada yüz bin türlü cefâ çektim,
Elhamdülillah vefâsını gördüm ben işte.

Gözüm açtım, Leylâ demeden Allah dedim,
Dünyâ demeyip âhiretin gamın yedim.
Şüphe getirmeyip birliğine boyun sundum,
Ta ölene dek bir ahdimde durdum ben işte.

İhlâsımı görüp mâşûk elimi aldı,
Feyz ve fetih dolu verip yola saldı.
Boynum eğip bencillik yeksan kıldı,
Toprak olup ölmezden önce öldüm ben işte.

Aşıklara aşkın verip âşık kıldı,
Rahmân Melikim öz yoluna sâdık kıldı,
Gerçek tâlîbi dergâhına lâyık kıldı,
Lâyık olup tarikata girdim ben işte.

Aşk ȟançeri göğsüm deşti, kıldı ȟarâb,
Ağlamayım mı, şevk ateşinde bağrım kebâb.
Miȟnet çektim ȟiç vermedi (menge) şarâb,
Çöller ara ȟasret kılıp yürüdüm ben işte.

Hâs aşkından beȟre alan ȟayrân olur,
Rüsvâ olup, ȟalk içinde vîrân olur.
Dîdârını taleb kılıp giryân olur,
Ağlayı-ağlayı Hakk kokusu aldım ben işte.

Aşk ȟânesi bağrım içre mekân kıldı,
Gam ve şükrü aklımı alıp şaşkın kıldı.
Kimden ağlayım, ȟer ne kıldı, cânân kıldı?!
Cânanıma arz alalı geldim ben işte.

Kul Hoca Aȟmed, dediğin sözün baldan Şîrîn,
Gözün yaşlı,gönlün kırık, sözün ȟazîn.
İnşaallaȟ, olasın Âȟir Hakk'a yakın,
Secde eyleyip dergâȟına geldim ben işte.

Hikmet

Allaȟ, Allaȟ, Subȟanallaȟ, nere gideyim?
Hâtalarım yere sığmaz kime söyleyim?
Settâr Melikim, ayıbım örtsen ölüp gideyim,
Kara yerin arasında kaldım ben işte.

Saç ve sakal tam ağardı, gönül kara,
Tanla varsam ya değersizim yâhûd seçkin.
Kim "elestü bi Rabbikum" demiş vakta,
Bilemem hangi cemden oldum ben işte.

Garîbliğin oku değdi başım dondu,
Yazık ki, ömrüm gaflet ile zâyi' geçti.
kâfir nefsim tuğyan kılıp beni yuttu,
Vâ hasretâ, ne yüz ile varayım ben işte.

Hikmet

Muhabbetin deryâsına özüm attım,
Rahmet suyu, ulu deryâ dalıp battım.
Bin altınlık kıymetimi bire sattım,
Bende olup değdi kulluk yeli bana.

Küçüklükte eylediğim işden şimdi yandım,
Tevbe giysisin giydim, tevfîk kemerini kuşandım.
Nefs kâfiri merkeb kılıp, tepip bindim,
Ondan değdi tarikatın yeli bana.

Dirilikde hayrân olup yolda kaldım,
"Rabbi" deyip gece ağlayıp, gündüz güldüm.
Başdan saç ve yüzden sakal orada yoldum,
Ondan sonra rûhlar selâm kıldı bana.

Gece Allah, gündüz Allah dedim burada,
Sübhân Azîm, Sübhân Allah dedim burada.
Sekiz cennet kabûl kılıp durdu orada,
Açıp selâm kıldı cennet hûrî bana.

Kul Hoca Ahmed, güneş gibi yanar gönlüm nûru,
Hâletim yok, kanım yok, rengim sarı.
Kudret kanat verdi, uçtum arşdan öte,
Nasîb eyledi dergâhında hepsini bana.

Hikmet

İrâdete geldik ise, ey yârânlar,
Kelâmîndan hoş acâib sırrı gördüm.
"Mûtû kable en temûtû" haber verdi,
O sebebden nice yıllar yalı gördüm.

Havz-ı kevser dört burcunda Rasûl'ün dört dostu,
Yüzlerinden akıp duran nûru gördüm.
Arşdın arşga uçar o dem hayret içre,
Levhul-Mahfûz tahtasında inciyi gördüm.

Cân bülbülü şakıyıp kalktı söze başlayıp,
Bu sözleri defter kılan inciyi gördüm.
Âşıkları girdirirler cennet içre,
Gece-gündüz bakıp duran hûrîyi kördüm.

Gözüm yaşı revân oldu çeşme gibi,
Gurbet içre irâdeti karşı gördüm.
Hak rızâsını bilenlere hemrâh oldum,
Erenlerin hizmetinde hûrîni gördüm.

Kul Yesevî, geç uyandın deyip söylediler
Erenler öğütünü alıp, yolu gördüm.

Hikmet

Aşksız yürüyüp tâat kılar Nâdân zâhid,
Tuzsuz aş gibi tâatinin mezesi yok,
Âşıkım deyip davâ kılar yalan âşık,
Vallah-billâh, gerçek âşıkın hevâsı yok.

Aşk ateşinde yakılıp-yanıp tâat kıl,
Akil isen, ağlamayı âdet kıl,
Geceleri donup, mihnet çekip, rahatı bırak,
Mihnet çekmeden sana yüce lûtfu yok.

Halk içinde tâat eyledin, hepsi riyâ,
Ey zâhid, eylediğin işin hepsi hevâ,
Hiç faydası yok işbu tâat, belki Riyâ,
Böyle işe Hak'kın aslâ rızâsı yok.

Pinhân yürüyüp tâat kıl, Hûdâ bilsin,
Göz yaşını deryâ kıl, rahmi gelsin,
Ondan sonra Hak derdine devâ kılsın,
Ey dostlar, göz yaşının riyâsı yok.

Tesbîh, tehlîl işte bunların hevâsı var,
Tanla varsa yüz bin âfet-belâsı var,
Yaşdan olan bütün işin riyâsı var,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Kul olsan, Hak kahrından korkmaz mısın?
Her gece, seher Nedâmet deyip durmaz mısın?
Dergâhına yaşın döküp varmaz mısın?
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Çok Nâdânlar gözyaşının kadrini bilmez,
Hak karşısında gözyaşı gibi tuhfe olmaz,
Tesbîh, tehlîl gözyaşına denk gelemez,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Bu âlemde Hak Mustafâ ağlayıp geçmiş,
Ağlamaktan gözlerinin nûru gitmiş,
Ağlayı-ağlayı murâdını hâsıl etmiş,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Nice yıllar ağlayıp geçti Âdem ata,
Ondan sonra rahmeyledi bakıp Allah,
Gözde yaşını kurutmadı Hak Mustafâ,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Çok erenler ağlamaktan buldu murât,
Nice âsî duâsından buldu necât,
Yahşi bilsen, gözyaşıdır ab-ı hayât,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Yedi bin yıl o Azâzil tâat kıldı,
Mağrûr olup tâatine, hevâ kıldı,
Riyâ eyleyip dergâhından kovuldu,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Garîb Mansûr bir gece, seher çok ağladı,
Hâlin görüp erenler rahmeyledi,
Ondan sonra Kırklar bakıp şarâb verdi,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Yarın olsa kıyâmet günü, ey dostlar,
Peydâ olur türlü-türlü alâmetler,
Yüz bin kaygı, dağ u hasret, Nedâmetler,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

İşte o vakitte melâike fermân olur,
Evvel-âhir bütün halkı hâzır kılar,
Bir-birinin, yahşi-yaman hâlin sorar,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Evvel başlayıp hâs kullardan ulemâyı,
Alıp gelir dergâhına işte bunları,
Tanrım der: " Alıp geldiğin tuhfen hani?"
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

"Durmadan yürüyüp âlimlerden ilim öğrendik,
Her ne bildiğimiz ilmimizle âmel kıldık,
Ya Kâdir, ulu Zâtını anlayıp bildik..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Allah dedi: "Kulum, bunu yalan dedin,
Ne zamân benim rızâm için ilim öğrendin?
Yatsan-kalksan hâzır idim, her iş kıldın...
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Söyler idin ilim öğrenip ulu olsam,
Halk içinde onca izzet-hürmet görsem,
Dünyâ yığıp yesem-içsem, oynayıp gülsem..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ondan sonra şehidleri alıp gelir,
Dergâhına hepsi bakıp durur,
Alıp gelen tuhfen olsa getir, der,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

"Din savaşıp kâfir ile vuruş kıldık,
Bazılarını öldürerek gâzi olduk,
Bazılarını imân-İslâm yola saldık."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Sonunda bırakmayıp kâfir aldı canımızı,
Başı kesip yere döktü kanımızı,
Sarf eyledik hem yolunda malımızı..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

"Ey kulum, bu sözlerin hepsi yalan,
Gönül sırrını benden tutup olmaz pinhân,
Zâhir-bâtîn her işindir bana isyân,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Hâllerini, bendelerimin, iyi bilirim,
Nerde olsan, senin ile hazırdırım,
Kalbindeki ne ki, kötüyü ben bilirim,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Söyler idin, kâfir ile vuruş kılsam,
Vuruş kılıp gâzi olup başını alsam,
Hakanların armağanını dolu alsam..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ondan sonra alıp gelir zâhidleri,
Tanrım der ki: "Alıp geldiğin tuhfen hani?
İzzet-hürmet ile tuttum men sizleri..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Zâhid der: "Rızân için tâat kıldık,
Tan atana dek namâz kılıp kıyâm durduk,
Gece namâz gündüzleri oruçlu olduk..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ne zamân tâat kıldın benim rızâm için,
Halk içinde izzet-hürmet görmek için,
Halkı yoldan çıkarıp mâlını almak için,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ondan sonra zenginleri alıp gelir,
"Dünyâ mâlını o kadar sana verdim" der,
"Bana hani alıp getirdiğin tuhfen" der,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Zengin der: "Rızân için hayr kıldık,
Yemek verip yahşilerden duâ aldık,
Fakîr, miskîn, yetimlerin hâlin sorduk..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Allah der: "Güzel, kıldın hayr ve sehâ,
Halk içinde kıldın hepsini, tümü riyâ,
Riyâ işi, vallah, kabûl kılmam aslâ...
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

"İşitip, okuyup alîm öğüdünü almadın,
Pinhân yürüyüp hayr ve ihsân kılmadın,
Dünyada hiç rızâlığım bulmadın..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ondan sonra gelir bütün dîvânelar,
Hak Âşkında cân ve tenden bîgâneler,
Dîdâr arayıp her tarafa yönelenler,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Âşıkları dergâhına alıp varır,
Tümü Hak'dan korkup yine ağlayıp durur,
Kâdir İzim "tuhfen varsa getir" der,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Âşîk der: "Tuhfemiz yok günâhtan gayrı,
Kıldığımız dâimâ cürm ve hatâdır,
Lütfun ile af etmesen hâlim berbât,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Tamamı ağlayıp der: "Sen bilirsin,
İzzetin ulu, her ne eylersen, Sen edersin,
Lutf eylesen, yolsuzlara yol verirsin,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Hangi gün ki, bize aşkın düştü, âşık kıldın,
Anlayış ve firâset, aklımızı tümden aldın,
Keyfiyetin kadehini verip şaşkın kıldın,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Allah der: "Âşıklarım, doğru söylersiniz,
Benden korkup bağrınızı kan kıldınız,
Hasret kılıp, gözlerinden yaş döktünüz..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

"Göz yaşından bana iyi armağan olmaz,
Bundan yahşi dergâhıma hediye olmaz,
Meleklerin tâatları denk gelemez..."
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Göz yaşını şişe üzerine koyup alır,
Melâikler gassâl olup, onu yıkar,
Hak teâlâ emri ile onu yıkar,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Gördünüz mü, melâikler, kulumu, der,
Bu âşıkdır, ben mâşûkum, bilin, der,
Hûriler karşı çıkıp ona selâm eder,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Duydun mu, diye âşıklara nidâ gelir,
Kimi görsen şefaati sen kıl, der,
Gâḫi cennet, gâḫi arşa uçup konar,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Hûrî ve cennet Hûdâ'ya arz eyler,
İşbu azîz kimdir, beyân eyle, der,
Bir sâat ki bize konuk olsun der,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Nidâ gelir İlâḫımdan: "dostum" dedi,
Bağrı yanıp, yaşını döküp, çok ağladı,
Horlanma, üzüntü, meşakkati râḫat bildi,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Ondan sonra Burâk, ḫülle getirirler,
Başına tac, ḫülle, Burâk bindirirler,
Taḫtı cennet üzerinesi kondururlar,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Kul olsan, aşka kadem koymaz mısın?
Aşkdan ulu tâat yoktur, görmez misin?
Hasret kılıp, bağrın ezip yürümez misin?
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Kul Hoca Aḫmed aşk derdinden dedi bunu,
Nice ulu kitâblardan aldı bunu,
Hasret kılıp, ağlar idi gece-gündüz,
Ağlayıp yürü, göz yaşının riyâsı yok.

Hikmet

Erenler dipsiz deryâ içre pinhân,
Değme dalgıç ondan gevher aldığı yok,
Âşıkları o denize dalıp oynar,
Cândan geçmeden, o gevheri aldığı yok.

Tarîkatın bostânıdır hoş gülistân,
Talîbleri bülbül sıfat kılır cevlân.
Müyesser olur mu deyip inci ve mercân,
İhlâslı kulun mahrûm olup kaldığı yok.

Bu yolların cefâlarını her kim çekse,
Taş yaslanıp, Pîr eşiğini bekleyip yatsa,
Sabâh benzeri gönül şafağı nâgah atsa,
İhlâslı kulun mahrûm olup kaldığı yok.

Kul Hoca Ahmed, sevdâ eyle pazar geçmeden,
Ecel güneşi doğup, ansızın ayı batmadan.
Mevt şarâbını Azrâilden ansızın tatmadan,
İhlâslı kulun mahrûm olup kaldığı yok.

Hikmet

Kudret ile fermân kılsa bendesine,
Bu âlemde hiç kimse ölmeden kaldığı yok,
Bu emanet cânı verdi Mevlâm bize,
Azrâil gelip onu almadan bıraktığı yok.

Azrâil gelip azîz cânı bırakmayıp alır,
Dünyaperest soysuz âdem gâfil kalır,
Cânı gelip kabz ederken tevbe kılır,
Tevbesini Hacem kabûl kıldığı yok.

Sağlıkta tevbe eyle, makbûl olsun,
Seherlerde zârî eyle, elini alsın,
Erenlere hizmet eyle, yola koysun,
Hizmet kılmayıp hiç kimse yolu bildiği yok.

Kulaksıza âyet, hadîs, hikmet harâm,
Yazık, hikmet iç-karnımda olsun tamâm,
Nâdânlara ne vakte dek deyip, ağlayıp devamlı,
Feryâd etsem, hiç kimsenin kulak verdiği yok.

Yer altına girip yedim kanı ciğer,
İmân-İslâm ele alıp kıldım sefer,
Lânetli şeytân eyleyemedi bana zarar,
Münker, Nekir benden suâl kıldığı yok.

Münker, Nekir haddi olmaz kılsa suâl,
İmân-İslâm hâzır durup bulsa kemâl,
Kâbir içinde Hak gösterse bana cemâl,
Öyle kullar iki âlem öldüğü yok.

Sözü söyle söz değerine yetenlere,
İhlâs ile söze kulak verenlere,
Sözü çiğneyip tadına yetenlere,
İhlâs sızlar söz değerine yettiği yok.

Söze yetmez habersize yazık ki, anlam,
Sözü söylesen, bilgine söyle, inci kaynağı,
Hizmet kılmadan yeten var mı, bilsen bunu,
Hizmet kılmadan erenlere yettiği yok.

İnci kaynağını benden sorsan Sâdık Şeyh,
Öyle kulun ahlâkı-huyu Hakk'a lâyık,
Gönlü vâsi, cânı mesih, özü âşık,
Öyle mürşid Hakk'dan mahrûm kaldığı yok.

Öyle mürşid peydâ olsa, cânın ver,
Har bir bastığı izlerini göze sür,
Pîr-i Kâmil mükemmildir, şüphesiz bil,
Şükürsüzler Pîr değerini bildiği yok.

Şükürsüzün kötü-iyi herkes Pîr'i,
İhlâs ı yok Pîr'e malûm dâim sırrı,
Nice desem, gitmez ondan gönül kiri,
Şükürsüzler Pîr'den ülüş aldığı yok.

Her ne yana baksan Hudâ hâzır şükürsüzler,
Allah yâdını bülend deyip ağlasanlar,
Yalan ve gerçek Hakk'a malûm, düzgün ağlayın,
Yalan gözyaşı Hakk'a makbûl olduğu yok.

Gerçek dervîşler taş üstünde tâat kıldı,
Katı yeri döşek eyleyip, adet kıldı,
Yüz bin belâ başa düşse, tâkat kıldı,
Tâkat kılmadan Hak vaslına yettiği yok.

Tevbem kabûl olsun desen, seherde ağla,
Cândan geçip, mâldan geçip, belini bağla,
Muhabbetin âteşi ile yürek dağla,
Böyle olmadan Hakk'a vâsıl olduğu yok.

Hâs dervîşler Hakk'ı arayıp cândan geçti,
Riyâzeti katı çekip, göğsünü deşti,
Ondan sonra vahdet meyinden doyasıya içti,
Yalancılar vahdet meyinden tattığı yok.

Aşk payesi arşdan yüce elin yetmez,
Vahdet meyinden doyasıya içen tâam tatmaz,
Aşk gölgesi düşen âşık halka bakmaz,
Yalancıdır benim dediğimi işitip gördüğü yok.

Meyhâneye giren talîbin hâli özge,
Âyet, hadîs beyân kılsan, yeter söze,
Ehlini bulsa, izin alıp, sürer göze,
Öyle âşık bu Âlemde durduğu yok.

Hakperestler her yan bakıp Hakk'ı görür,
Cezbe gelse, her tarafa özünü vurur,
Yalancılar gördüm diyerek tezgâh kurar,
Gördüm derler, Allah Hakk'ı, gördüğü yok.

Sahte dervîş beyânını söyler sana,
Elde tesbîh, gönülde hile, fikri para,
Akıllı isen, İhlâs kılma zinhâr ona,
O nâdândan hiç kimsenin behre aldığı yok.

Hakk'ı bulan toprak olup yolda yatar,
Toprak misâli âlem onu basıp geçer,
Ben-benlikler başını basıp, tepip gider,
Baş kaldırıp ona suhân kıldığı yok.

Kul Hoca Ahmed, her ne olsan fakîr ol,
Nereye varsan, boynunu kısıp, hakîr ol,
Âşîk olsan, aşk elinde esîr ol,
Esîr olmadan hiç kimse murâd bulduğu yok.

Hikmet

Âşıkları oynasa, bu halkanın içinde,
Hû-Hû diye cân verse, bu halkanın içinde.
Aşk ateşine kaynasa, akıl ve şuûru oynasa,
Allah diye cân verse, bu halkanın içinde.

Şarâb kadehi içilir, inci ve cevher saçılır,
Cânın gözü açılır, bu halkanın içinde.
Aşk bahrine batsam ben, figân-feryâd kılsam men,
"Hû-Hû" diye ölsem ben, bu halkanın içinde.

Rûhi hâlet zikrullah, Lâ ilâhe illâllah,
İsm-i a'zam hüvallah, bu halkanın içinde.
Her kimine zevk hâle, olsa olur bu vale,
Sakî sunar piyâle, bu halkanın içinde.

Zâkir kullar cem olup, feryâd vurup, cân koparıp,
Sakî yürür dönerek, bu halkanın içinde.
Tutuşsa-yansa, kül olur, ölse, uçsa, öz bolur,
Kana düşse, tuz olur, bu halkanın içinde.

Hızır ve İlyâs hâzır ol, gavsı gıyâs nâzır ol,
Bâtın gözü zâhir ol, bu halkanın içinde.
Talîblerin mürşidi, Kul Hoca Ahmed deyip söyledi,
Baş oyna sen dedi, bu halkanın içinde.

Hikmet

Âşıkları dâimâ diler dîdârını,
Seherlerde gaflet ile yatmaz olur.
Nâdânlardan işbu sırrı pinhân kılıp,
Câhillere âşıkım deyip söylemez olur.

Ârif, âşık dünyâ için gâm yemedi,
Bu dünyada izzet-hürmet ver demedi.
Gece-gündüz göz yaşından ayrılmadı,
Gaflet ile gamlarına batmaz olur.

Âriflerin dergâhıdır cevher kaynağı,
O denizde la'l ve cevher yok imkânı,
Hesâbını bilir orada Aşk sultanı,
Âşıkların aklı ona yetmez olur.

Âşıkları dalgıç olup batsa deryâya,
Çıksa oradan ulu inciler olur peydâ.
Cândan geçmeden cânân yüzünü görmek nerede?
Zahmet ile bulduğun elden gitmez olur.

Fânî fenâ olmadan görmez fenâ mülkünü,
Âşîk olsa, pinhân kılır varlık derdini.
Hasret tanı hasret ile geçer mi ki?
Gam dağından emek vermedikçe geçmez olur.

O engelden himmet ile aşamayasın,
Dört yüz kırk dört yaşın ile yaşamayasın,
Üç yüz altmış bendi bağını çözemeyesin,
Mihnet çekmeden râhat tanı atmaz olur.

Kul Hoca Ahmed erenlerini yâd eyleyip,
Hikmet söyleyip, işbu sözü kıldı beyân,
Dinleyiniz, işbu sözü, bütün dostlar,
Yalan sözü cemaate yaymaz olur.

Hikmet

Gece-gündüz Hak zikrini diyen âşık,
Mâşûk yâdın dilden aslâ koymaz olur.
Harlık-zarlık meşakkati râhat bilen,
Bu dünyânın izzetini sevmez olur.

Fikri ve zikri Hak Melik'imin senâsıdır,
Dîdâr taleb kılıp yürüyen gedâsıdır,
Hakk'ın zikri cümle derdin devâsıdır,
Dünyâlıktan ele zerre almaz olur.

Rahmeylesen, bostân eyleyesin dağ ve çölü,
Ya Allahım, affedesin cümle kulu.
Yoldan çıkan gümrâhlara göster yolu,
Âşıkların izini arayıp kalmaz olur.

Ey âşık, gece-gündüz Hakk'ı ara,
Zâhir yürüyüp, bâtınında arşı gözle.
Hikmet okuyup âyet-hadîs sözünü sözle,
Hazân benzeri kızıl yüzü solmaz olur.

Tuzaklar koyup halkı yoldan vuran,
Sahte âşık olup aldatıcı tezgâh kuran.
Gece-gündüz işret kılıp devrân süren,
Dünyâ mâlını görüp gözü doymaz olur.

Seherleri erken kalkıp zârî kılan,
Yahşilere hizmet kılıp duâ alan.
Pîr-i mugana doğru yürüyüp hizmet kılan,
Pîr-i mugan eteğini bırakmaz olur.

Pîr-i mugan, Hak Mustafâ şüphesiz bilin,
Adı geçse, dürûd deyip, tazîm edin.
Sünnetlerini sıkı tutup, ümmet olun,
Ümmet olan şer yolundan yanmaz olur.

Âşîk olsan, seherlerde dinmeden ağla,
Garîblerin izini arayıp, gönlünü avla.
Dünyaperest soysuzlardan boyun çevir,
Gerçek âşıklar bu dünyada kalmaz olur.

Kul Hoca Ahmed, âşık olsan, zârî eyle,
Halka kurup kim zikr söylese, oraya var.
Zikrini deyip, sohbet içre inciler der,
Cevher alan aslâ gâfil olmaz olur.

Hikmet

Ârif-âşık Cân mülkünde elem çekse,
Yedi organ tâkat edemeyip lerzân olur.
Aşk deryâsı vücûd içre cuş eylese,
Bilinçsiz olup girdâb içre hayrân olur.

Dalgıç gerek o deryaya özünü bıraksa,
Olta bırakıp büyük balıklarını avlasa,
Maksûd incisini ondan sonra ele alsa,
Öyle mürşid halk içinde pinhân olur.

Tarîkatın yolu uzak eylesen sefer,
Kimi yeter, kimi yetmez, kime tehlike.
Arayanlar erenlere sonunda yeter,
Er nazarı değen kişi merdân olur.

Yolun bulan merdânlara hizmet eyler,
Çok cemiyet arasında halvet eyler.
Eş-çocuk, mâl ve mülkden uzlet eyler,
Güç işler bilmem nasıl asân olur.

Her kim giyse melâmetin hırkasını,
Bâtınını düzeltip, vîrân eylese sûretini.
Hiç çekmese mahlûkatın minnetini,
Böyle âşık gitse, orada Sultân olur.

Akıllı isen, doğru yola kadem vur,
Merdanların sohbetinden behre al.
Ashâb-ı Kehf köpeğini görüp, ibret al,
İbret alan hâs kulları cânân olur.

"Ya Rabbenâ, fağfirlenâ, zünübenâ!",
Günâhıma ikrâr olup geldim ben işte.
Kahreylesen, Kâhir senâ, Kâdir senâ,
Lutfeylesen, yüz bin asî.

Kul Hoca Ahmed, uzak yolda hayrân oldun,
Amelin yok, günden güne Giryân oldun,
Erenlere yetişemeden şaşkın oldun,
Orada varsan nedâmetler çendân olur

Hikmet

Hak Mevlâmın nazarı kime düşse,
Câhil olsa, bir lahzada bilge olur.
Üç yüz altmış damarları nûra dolar,
Dört yüz kırk dört kemikleri binâ olur.

Ondan sonra vahdet meyinden doyasıya içer,
Eş-çocuk, ev-barkdan toptan geçer.
Allah diye nerede gitse, şeytân kaçar,
Yedi organ hamdini deyip konûşur olur.

Vahdet meyinden içen âşık bilinçsiz olur,
Mansûr gibi cândan geçip darağacına biner.
İhlâs ile Pîr eteğini sıkı tutar,
Pîr-i mugan nazar kılsa konûşur olur.

Cismim: "Rabbim", cân "Allah" deyip yola gir,
Cân ve gönlüm "Allah Bir" deyip seherde kalk.
"Mafi kalbi illallah" deyip ağlayıp yürü,
Yolsuzlara Hak Mustafâ hudâ olur.

Aşk denizine dalan âşık cevher alır,
Heveskârlar âşıkım deyip yolda kalır.
Değme câhil, ham-tamalar neyi bilir?
Cevher alan gerçek aşıklar deryâ olur.

Dünyâyı seven gâfil Âdem Hakk'ı sevmez,
Bu yolların ukbâsı çok aslâ bilmez.
Seherlerde çardarb vurup aslâ bırakmaz,
Tanla varsa âhirette handân olur.

Hakk'a âşık olan kişi cândan geçer,
Bilinçsiz olup, şevk şarâbını doyasıya içer.
Nasîb eylese cennet girip hûriler kucaklar,
"Lâ ilâhe illâllah" deyip şeydâ olur.

Fiilin saptırdı, ahâlîden şefkat gitti,
Lanet yağdı, günden güne rahmet gitti.
Hoca, molla, yahşîlerden izzet gitti,
Türlü-türlü alâmetler peydâ olur.

Münâfıklar fısk ederek özü bilmez,
Onun için yahşîleri göze iliştirmez.
Gönlü katı, yahşi söze kulak tutmaz,
Kıyâmette Hakk karşısında rüsvâ olur.

Günde yüz bin "Allah" desen, O'na yakar,
Göz yaşını deryâ kılsan, mâşûk bakar.
Bağrın içre derdin olsa, yaşın akar,
Allah özü gerçek derdliye devâ olur.

Kul Hoca Ahmed, mihnet eyle, âlem yansın,
Melekler senden gelip pay alsın.
Arş ve Kürsi, Levh ve Kalem nûra dolsun,
Nûrdan behre alan gönül sefâ bolur.

Hikmet

Aşk tecelli eylese kimin vücudunda,
Ne yapacağını bilmeden gece-gündüz hayrân olur.
Zikri fikri Hak visâli olur sürekli,
Küçük çocuk gibi iki gözü giryân olur.

Dünyâ ile kalmaz onun zerre işi,
Zikrini dese, nûra dolur içi-dışı.
Allah deyince, revân olur gözde yaşı,
Aşk ateşinde tutuşup-yanıp, biryân olur.

Ben ve benlik, nefs ve hevâ, hırsı bıraksa,
Pîr -i mürşid mükemmile özünü salsa.
Edhem gibi gönül mülkünü sivâ kılsa,
Bütün zorlu işi onun asân olur.

Şeriattan tarikata kadem koyan,
Dünyâ işini terk eyleyerek Hakk'ı seven.
Hakîkatin esrârından mânâ alan,
Marifetin meydânında üryân olur.

Böyle olan âşıkların nişanı var,
Hak zikrini gece-gündüz söyleyip kılmaz karar.
Ümîd etmez bu dünyadan mâl ve dünyâ,
Ne söylese sözü onun imân olur.

Hangi âşık halka içre cânın verse,
Cândan geçip, şehâdetin giysisini giyse.
Zühd eyleyerek öz nefsinin gözünü oysa,
Erenlerin katarında merdân olur.

Kul Hoca Ahmed, bineyim desen kuş gibi Burâk,
Câhillerden eyle sürekli özünü ırak.
Kaygı ile hicr ve mihnet, çek firak,
Firak çeken âşık yarın sultân olur.

Hikmet

Ey dostlarım, ârifler hâlis sohbet ederler,
O sohbetde marifet incilerini saçarlar.
Sohbet vakti hâzır ol, erenlere nâzır ol!
O hâletde erenler, ere nazar kılırlar.

Hâlet vakti erenler deryâlara yüzlense,
Tabanları nem olmadan, deryâları geçerler.
Mürîd olsan mürşide, muhkem ol, ey tâlib,
Müridlerini mürşidler her konu ile sınarlar.

Himmet tutsa erenler gözü yumup açana dek,
Deryâları eğerler, dağları hem keserler.
Tanrı'nın sevdiği kişinin, işi O'nun iledir,
Her kimi Hak sevmiştir, onu severler.

Özlerinin murâdını gerçek âşıklar dilemez,
Mâşûkunun murâdını dâimâ onlar dilerler.
Kul Hoca Ahmed, vakıf ol, feyz ve rahmet kapısını,
Zikr ve tâat vaktinde, melekler açarlar.

Hikmet

Gönül içre girip cevlân kıldık ise,
Aşk adlı sultanını gördük ise.
Sâni' kudret ilâhıma baktık ise,
O şu yerde hâl ilmini görün, dostlar.

Aşk sultânı geçersiz kıldı aklımızı,
Hem kovaladı nefs ve şeytân, kibrimizi.
Şükrenlillah, bildik şimdi Rabbimizi,
İlhâm ile verir mânâ, sezdik, dostlar.

İlhâm indi Hak teâlâ rahmetinden,
Hocam sundu işbu vahdet şerbetinden.
Olduk şimdi o Muhammed ümmetinden,
Sözde ilmimiz hâle bedel oldu, dostlar.

Evvel fenâ, Âhir fenâ, olmak fenâ,
O makâma yeten âşık kılmaz senâ.
Cânânımızın cemâlini Hakdır gördük,
Câna eklendi, bildik, dostlar.

Canımızın cemâli Hak'dır gördük,
Cân içre bilinir şimdi tahkîk bildik.
İlhâm erişti Sübhân'ımdan, şimdi sezdik,
Ne ki gelse, Hak'dan ilhâm bildik, dostlar.

Hikmet

Ey dostlar, haber verip şeriattan,
Tarikatta Allah zikrini deyin, dostlar
Ârif cânlar haber verir hakikatten,
Allah diye Hak zikrini deyin, dostlar.

Er odur, kulum diye kulluk kılsa,
Korkup Kahhâr adından o fermân tutsa.
Yedi tamu alevine karşı gelse,
Allah dese oradan döner, bilin, dostlar.

Kim ki Allah dedi, onda özünü buldu,
Hakîkatin sözünü sözler öleceği vakti.
Nice yıllar Şeddâd, görün, uçmak yaptı,
Giremedi, ondan ibret alın, dostlar.

Var mı eren, öyle işden râzı olsa?
İnanmasın dünyasına Kârûn olsa.
Bin yaşayan Lokmân Hekîm ölür olsa,
Yoktur ölmeden kalan burada, bilin, dostlar.

Uçmak içre makâm verince hangi câna,
Kim ki tâat ile işleyip çıksa sabâha.
İsrâfilin suru girse hangi câna,
Biz Muhammed Ümmetiyiz, bilin, dostlar.

Kul Hoca Ahmed, Hak zikrini desen her ân,
Rahmet yağar başın üzerine devamlı.
Erenlerin hizmetinde olsan her ân,
Azâd kılsa, dârüs-selâma varır, dostlar.

Hikmet

Âşıkları kal'i okuyup hâle girse,
Hâl denizine batsa, suya batık olur, dostlar.
Söz ile hâl bir gemidir, bunu bilse,
Sözsüz, hâlsiz o deryadan geçmez, dostlar.

Bu hâl yolu nâzik yoldur, tehlikesi var,
Alîm, sözsüz adım atsa, ukbalar var.
Pîr-i Kâmil mükemmilsiz geçmek hayal,
Söz ilmini bilen emîn geçer, dostlar.

İşbu yolda rehbersizler sayısızdır,
Lânetli şeytân keşf gösterip çok azdırır.
İlimsiz âdem bu nisbete mağrûrdur,
Onun için ara yolda kalır, dostlar.

Kulluk odur Kur'ân okuyup amel kılsa,
Sözü okuyup, hâli özge bağlı kılsa,
Pîr-i Kâmil mükemmile hizmet kılsa,
İki dünyâ çerâğı deyip söyleyin, dostlar.

İlimsiz Âdem şeyhlik kılsa, revâç bulmaz,
Nâzik yoldur, ilimsiz aslâ bilse olmaz.
Ey dostlarım, şeyh olmak kolay değil,
Rehber diye şer'i yolda yürün, dostlar.

Pîr-i Kâmil her tâlibe vermez irşad,
Tâlib olsa gece uykusunu kılsa berbât.
Çok yarışda geçip gelmez her yahşi at,
Riyâzeti katı çeken geçer, dostlar.

Cümle tâlib ibâdete âciz kalır,
Teheccüdün vakti ile doğrulmaz,
Gece yarısından kalkıp virdin yapmaz,
Pîr-i Kâmil ona ruhsat vermez, dostlar.

Allah demek bendelerin inâyeti,
Talebinde yürümek bende Hak rahmeti,
"Fezkürûnî ezkürküm" Hak âyeti,
Dem ganîmet, Allah zikrin söyleyin, dostlar.

Erkek ve kadına, oğul-kıza ilim farz dedi,
"Taleb ül-ilmi farizatun" deyip Rasûl söyledi,
"Ma yecüzu bihis-salât" ilim zarûrî,
Diri varsınız, ta ölüne dek okuyun, dostlar.

Molla olup, mânâ okuyup, kitâb dese,
Yolu bulup, yaman yoldan rasta dönse,
Pîr eteğini muhkem tutup hizmet etse,
Tâatlı kul olsa hüsrana uğramaz, dostlar.

İşbu yola riyazetli tâlib gerek,
Nefs-hevayı koyup tâat kılmak gerek,
Cefâ çekip Pîr nisbetin tutmak gerek,
Riyâzetsiz Hakk'a vâsıl olmaz, dostlar.

İlimsiz şeyhlik dâvâsını kılmak olmaz,
Asâ olmadan karanlıkta yürümek olmaz,
Görmez olsa, çukur yeri görmek olmaz,
Kuyu içre düşen emîn kalmaz, dostlar.

Pîr -i mürşid kılsa her an emr-i marûf,
Mürüvvetli, tatlı sözlü, yahşi huylu,
Gece-gündüz riyâzeti çekse o hoş,
Öyle Pîrin hizmetinde yürüyün, dostlar.

Hakk'a âşık olup dedi Kul Hoca Ahmed,
Allah kefil derdimize, eyle ibâdet,
Söz ve hâli cândan çekip eyle riyâzet,
Tâatlı kul cemâlini görür, dostlar.

Hikmet

Kara atına binmedikçe, kara görmez,
Kara laçın konmadıkça, sırrı görmez.
Sırrı gören ârifleri burada durmaz,
Seher vaktinde cânı incitip kalkın, dostlar.

Kara şâhin kayrılarak kanat çırpar,
Âşîk odur, ten-cânını ateşe yakar.
Pîr-i mugan nazar kılıp ona bakar,
Doğan gibi kanat çırpıp uçar, dostlar.

Devlet gibi doğan kuşu kime konar,
Şâhın gibi halka içre özünü vurur.
Cânın kuşu pervâz kılıp hâzır durur,
Hâzır olup tevbe kılıp yürüyün, dostlar.

Ey dostlar, âḫir oldu zamânemiz,
Hiç kalmadı bu dünyada nişânemiz.
Haber verdi "aduvven" deyip cânân'ımız,
Allaḫ zikrini dinmeyip söyleyip yürüyün, dostlar.

"Neḫnu kasemnâ" gününde pay verdi,
Pay alan bendeleri yola girdi.
Kandîlin görüp pervâne gibi özünü verdi,
Cânı câna aşılayıp katıp yürüyün, dostlar.

Hak Rasûl'ün dedikleri geldi, olur,
Âḫir zamân nişânesi oldu, olur,
Fısk ve fesâd dünyâ içre doldu, olur,
Türlü-türlü davâ işi görün, dostlar.

Hikmet

Âlimi tut izzet, eyle ikrâm,
Âlimi Kur'ân içre öğer, dostlar.
Âlimler açar cümle müşkülâtı,
Câḫiller ceḫlini kim döker, dostlar.

Doğru-yanlışı beyânını alîm bilir,
Helâl-ḫarâm farkını avâm nereden bilir?!
Âlimlerden avâmîler çok fayda olur,
Bu dünyada iyi adını edinir, dostlar.

Câhil avâm alîm sözünü hiç dinlemez,
Değme câhil özünü hiç anlamaz.
Âlimi Allah avâma denk eylemez,
Her alîm yüz bin avâma yeter, dostlar.

Olmasa alîm avâm neye yarar,
Kılmaz idi yer ve gök, âlem bakar.
Kılmışı için alîm Günâh görür,
Gök tarafına aşmaz yerde durur, dostlar.

Din ve dünyâ alîm ile olur hâsıl,
İbâdet kılsa kabûl, Hakk'a vasıl.
İtikad kıl, gerek olsa temiz nesil,
Gerçek âşık bir söze baş eğer, dostlar.

Avâm tendir âlimdir tende cân gibi,
Şâh Hüseyn olsa alîm gerek hem gibi,
İns ve cinde alîm melek, câhil iblis gibi,
Tutmayın karışık, zinhâr inkâr, dostlar.

Âlimleri hor görmek değildir revâ,
Hor görmez o hem yine yer-gök, hevâ.
Nice ki fakîr, miskîn o bi-nevâ,
Âlimi hor görmeyin aslâ, dostlar.

Âlimi hor görse o küfr ve nifâk,
Nass hadîs var ins ve cin ittifâk ile
Âlimi seven mü'min yüzü apak,
Sorgusu yok günâhından inkâr, dostlar.

Hoca Aḥmed'e ilḥâm verdi söylesin diye,
Her âlimin değerini bilsin diye,
Her kim bilse, bunu amel kılsın diye,
Alîm izzetin kılan cennet girer, dostlar.

Hikmet

Seḥerde öter bülbüller, gül yâdından ḥer zamân,
Sen ötüversen ne olur, Hak yâdından ḥer zamân.

Her kurt ve kuş söylemekte ḥer tür ile senâyı,
Kurt ve kuş gibi olmadın, Hû demedin ḥer zamân.

Seḥer vaktinde kalkarlar, niyâz söyleşir Hak ile
Sende ḥimmet olmadı, niyâz söylemedin bir zamân.

Dünyaya boğulmuş oldun, küfr ve isyana doldun,
Şimdi özüne geldin, fikr eyle ḥer zamân.

Bırak dünyâ fikrini, eyle Hakk'ın zikrini,
Boz şeytânın mülkünü, zâkir ol ḥer zamân.

Gerçekten olursun günâḥsız, bozulur bu ev-bark,
Nice okusan Kur'ân, imân et bir zamân.

Kul Hoca Aḥmed, belini iki yerden bağla,
Gelse ecel bırakmaz, cânın alır şu zamân.

Hikmet

Gelin, dostlar, Pîr ḫizmetini beyân eyleyim,
İşitip, okuyun, ḫizmet kılın, dostlarım ey.
Horlanma-üzüntü, meşakkati ayân eyleyim,
İşitip, okuyup, ḫizmet eyleyin, dostlarım ey.

Vursa-çekiştirse Pîr eteğini sağlam tut,
Ey tâlib ḫizmet içre kanlar yut.
Cân ver dese İḫlâs ile Cândan geç,
İşitip, okuyup, ḫizmet eyleyin, dostlarım ey.

Tâlib olsan, yol üstünde ol toprak,
Güz vakti ağaçlardan düşen yaprak.
Âşîk olsan, dîdârına ol müştak,
İşitip, okuyup, ḫizmet eyleyin, dostlarım ey.

Gerçek tâlibe Pîrden değer günde sancı,
Zâḫir sancı bâtın içre baldan tatlı.
Cezbe ḫâli ikrâm eder aşkı mutlaka,
İşitip, okuyup, ḫizmet eyleyin, dostlarım ey.

İnleme Pîrden değse ḫer dem cefâ,
Dîdâr taleb iki âlem sormaz vefâ.
Maḫşer günü gönüllerini kılar sefâ,
İşitip, okuyup, ḫizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr-i Kâmil mükemmili tanıyayım desen,
Ciğer kanı ye, eğer tâlib olsan.
"Gâzi" derler bu makâmda ölüp varsan,
İşitip, okuyup, ḫizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr-i Kâmil mükemmilin farkı olur,
Pîr-i Kâmil hulklar ile elini alır.
Mükemmel Pîr bâtın içre yola salır,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr emrini tutmayanı vallah gördüm,
Cehennem içre "nasılsın" deyip hâlini sordum.
Melâikler vura verdi, ben hem vurdum,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Bu âlemde iyilerden kaçıp geçtim,
Hakk'tan geçip şeytân sözünü muhkem tuttum.
Ey nâ-insâf, dünyâ için kanlar yuttum...
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr hizmetini kılan kişi nûru aydın,
Dîdârına Allah özü vaad eyleyen.
Şüphe getirip, yalandan tâlib yolda kalan,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr hizmetini kılanların boynu eğik,
Hizmet kılan tâliblerden kaçar tamu.
Pîr tarifini hiç tükenmez, söylesem kamu,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr hizmetini kılan kişi eli uzun,
O sebebden dünyâ ile dâimâ arası bozuk.
Kanlı gözyaşı, rengi sarı, Hakk'a niyâz,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Hizmet kılan yeter âhir Hûdâsına,
Pîr-i mugan şefâatçi oldu Günâhına.
Pîr yetiştirir Hak teâlâ yardımına,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr hizmeti, ey tâlibler, kolay değil,
Tâlibleri Pîr önünde sinek misâli.
Edeb saklayıp, Pîr önünde tâam yemez,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîrin lütfu Hakk'ın lütfu tarikatte,
Hak inâmı Pîre yeter hakikatte.
Hâdî olup yola salan marifette,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr hizmeti, Hak hizmeti edeb kılın,
Seher vaktinde nazar kılar, âgâh olun.
Ey tâlibler, uyanık olup yola girin,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Hizmet kılan tâlibleri Hakk'a yakın,
Kimi görse mütevâzı, sözü hazîn.
İnşaallah, öyle tâlib Hakk'a yakın,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîrin gassâl, mürîd ölü; konûşamaz,
Gönül veren Pîrden özge gözleyemez.
Hakk'ı bulan Hakk'dan özge arayamaz,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Pîr sizlerin beyânını söyleyeyim size,
Mahşer günü yüzünün rengi olur özge.
Tâlib olsan, kulak verin güzel söze,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Zâri kılıp kime varsa, elini almaz,
Hidâyette feryâd eylese, yola salmaz.
Öyle kulda imân-islâm dini olmaz,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Hâdî'yim deyip lanetli şeytân yola başlar,
İt suratlı olup onu ısırıp dişler.
Heybet kılıp, cehennem içre götürüp dışlar,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Cehennem içre vahlar olsun, nedâmet ey,
Feryâd eyleyin, nasıl olur kıyâmet ey.
Hakk'a kulluk kılmadım deyip nedâmet ey,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Ciğer kanı yutup söyledim size hikmet,
Duâ kılayım, sizlere hem kılar rahmet.
Gayret eyleyip, Hak yönüne bağlayın himmet,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Kul Hoca Ahmed, Sâdık olup Pîr'e var,
Eteğine yüzün sürüp, pay al.
El-ayak kâim eyleyip hâzır dur,
İşitip, okuyup, hizmet eyleyin, dostlarım ey.

Hikmet

Ağlamayım mı tevbe kılmadan hadden aştım?
Lânetli şeytân hilesi ile türlü şaştım.
Nazar kıldı Pîr-i mugan tarafına kaçtım,
Tevbe kılıp, dîdâr görün, dostlarım ey.

Hak Rasûl'ün inâyeti oldu bana,
Âyet-hadîs sözünü beyân kıldım sana,
Tâbi olup, söylediklerini eyle ona,
Tâbi olup, dîdâr görün, dostlarım ey.

Ümmet olsan, durûd söyleyip tâbi ol,
Adı geçse, durûd söyleyip ta'zîm kıl,
Rızk ve rızâ her ne verse kanâatkâr ol,
Kanaatkâr olup, dîdâr görün, dostlarım ey.

Hakikatlı kullara nasîb verir,
Yeyib-içip nimetlerin yâdın söyler.
Adını işitip, edeb kılıp tazîm kılır,
Ta'zîm kılıp, dîdâr görün, dostlarım ey.

Hak teâlâ kokusunu alan burada durmaz,
Câhil kullar özünü görür, ayıbını görmez.
Cins-i âdem âşıklıkdan dem vuramaz,
Âşîk olup, dîdâr görün, dostlarım ey.

Gerçek ümmetler cândan geçip dîdâr gördü,
Yeni tâlib gibi halka içre özünü vurdu,
Nereye varsa aşk tezgâhını orada kurdu,
Tezgâh kurup, dîdâr görün, dostlarım ey.

Ümmetim deyip dilde söyler, kalbde yalan,
Nefsi için öz cânını ateşe salan.
Şeyhim diye kişinin mâlını zorla alan,
Nezrini almayıp dîdâr görün, dostlarım ey.

Kul Hoca Ahmed, dünyâyı görsen, kaça gör,
Kanat çırpıp hevâ tarafına uça gör.
Eş-çocuk düşman sana, geçe gör,
Uzak olup, dîdâr görün, dostlarım ey.

Hikmet

Halvete girip, dostlarım, yâd edelim dâimâ,
Muhabbetin şarâbını nûş edelim dâimâ.
Muhabbetin şarâbını hiç kimseye vermezler
Bağır kanını akıtıp, âşık içer dâimâ.

Muhabbetin şarâbını içen âşık nişanı,
Vâlih olan bülbül gibi, feryâd kılır dâimâ.
Mürîd cesed, Pîr gassâl, okuyup yürür hasbi hâl,
Göreyim diyerek o cemâl, cevlân kılır dâimâ.

Müridlerin terbiyesi, günde yüz bin erdem,
Özlerini çoban misâli, çoban kılır dâimâ,
Halka kurup erenler, Hû zikrine başlasa,
O Zekeriyâ peygamber hâzır olur dâimâ.

Ondan sonra Hak nûrunu zakirlere saçarlar,
Melekler safa dolup, "erre" başlar dâimâ.
Muhabbet şarâbını ele alıp Muhammed,
Zâkirlere sunarak, sâkî olur dâimâ.

Muhabbetin şarâbını içtiği için Hoca Ahmed,
Arş üstüne konarak, pervâz kılır dâimâ.

Hikmet

Marifet bostânı içine girip,
Evvel tevhîd ağacını gördüm orada.
O ağacın her dalında meyvâsı var,
Sübhân Azîm nasîb eyledi, aldım ben işte.

O ağacın aslını bilsen, Hû'dan imiş,
Tefrîd, Tecrîd çeşmeleri sudan imiş.
O ağaç âşıkların yeri imiş,
Müşâhede kıldık, dostlar, hazretinde.

Değme câhil o ağacın yeri değil,
Nefsim diyen o meyvâdan aslâ yemez.
Tamahkârlar nefsi için neler demez,
Nefsden geçen yakın olur yakınlığında.

Nefsden geçtim, cân hicâbı karşı geldi,
Cândan geçtim, cânım câna karşı geldi.
Gaybe düşüp, gaybe girip gayb oldu,
Hasret üzre hasret âteşi gurbetinde.

Evvel himmet makamına gir dedi,
Azametli sultânlığımı gör dedi.
O tevhîd meyvâsından ye dedi,
Lütfu ile yedirdi aşk nimetinde.

Kime bahşiş verdi ise, olsun kutlu,
Yüz bin cânım olsa, olsun buluntu.
O ağacın sıfatıdır, dostlar, ulu,
Şükrünü söyler, kulluk kılsun hizmetinde.

O ağacın gölgesinde otururlar,
Şevk şarâbını içip ruhunu kandırırlar.
Mâsîvadan özü tamamen koparırlar,
Karar kılmaz aşk dileyerek himmetinde.

Dost dileyen o bostanda karar kılmaz,
Hakikatli Âşıkları Aşksız olmaz.
Gönül mülkünü verse ona göze iliştirmez,
Takvâ kılar içer nebât şerbetinde.

Dost için dünyâ ukbâ mülkünü bırakıp,
Mevt ateş içre girip yakılıp-yanıp,
Ne kadar kovsa dergâhından karşı gelip,
"Erini!" deyip zâr ağlar hazretinde.

Kul Hoca Aḥmed girdi görün meydân içre,
Gördü tevḥîd ağacını bostân içre.
O ağacın sıfatıdır Kur'ân içre,
Haber verdi o İbrâḥim sûresinde.

Hikmet

Habersizce geçti dostlar yazık ki, ömrüm,
Vaḥ yazık, varıp orada ne söyleyim?
Fazlı ile ḥükmeylese, ḥükümrân bana,
Adli ile sorar olsa, ne söyleyim?

Otuz bitti, kırka yetti yaşım benim,
Bilmezim ki, nasıl geçti ömrüm benim.
Ertesi günü nasıl olur işim benim,
Miskîn olup ne taraf yöne gönderilirim?

Masiyetin deryâsına ğarik olup,
Yürümüşüm şeytân ile refîk olup.
Gece-gündüz ağlayıp, gözde yaşım ark olup,
Rezil olup varıp orada ne söyleyim?

Azıksız yola giren ölmesi var,
Köksüz ağaç çiçeklenip solması var.
Mücrim kullar varsa orada sorması var,
Sorar olsa, ben kul orada ne söyleyim?

Bu dünyânın rahatı yok şimdi bildim,
Bu âsî işlerimden şimdi yandım.
Kul Hoca Ahmed, dergâhına sığınıp geldim,
Korkuyorum hangi yerde tutulurum.

Hikmet

Seherlerde dört-darbe vurup "Rabbim" desem,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?
Hasretinde başdan ayak vird eylesem,
Dergâhında Hocam kabûl kılar kılar mı ki?

Geceler kalkıp dergâhına senâ kılsam,
Başımı koyup Hazretine duâ kılsam.
Kan yaş döküp gözlerimden, bağrım dilsem.
Dergâhında Hocam kabûl kılar kılar mı ki?

Allah için merdâne gibi cânım versem,
Ağlayıp inleyip zâkir olup "Rabbim" desem.
Eş-çocuk, ev-barkım yetîm kılsam,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Mansûr gibi "Ene'l-Hak" deyip ağlayıp yürüsem,
Şiblî gibi âşık olup semâ kılsam.
Bâyezîd gibi gece-gündüz dinmeden Kâbe'ye varsam,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

İyilerin sohbetinde kâim olsam,
Hû-Hû diye zikrini söyleyip dâim olsam.
Âşıklar gibi çark vurarak cânım versem,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Eyyub gibi kurt eziyetine sâbir olsam,
Yahyâ gibi gözlerimden kan yaş döksem.
Mûsâ gibi Tûr Dağı'nda tâat kılsam,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Yûnus gibi deryâ içre balık olsam,
Yûsuf gibi kuyu içre gece-gündüz kalsam.
Yâkub gibi Yûsuf için kan ağlasam,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Ey dostlar, hiç kılmadım iyi amel,
Erenlerin izin izleyip kılmayıp cedel.
Habersizim, utançlıyım ezel günü,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Ben defter-i sânî söyledim derde devâ,
Toprak gibi basıp geçse beni revâ.
Ağlayıp geldim eşiğine ben çâresiz,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Dili ile ümmetim deyip yalan sözler,
Va'zın söyleyip halka, dünyâyı arar.
Kişi malın almak için her yan derler,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

"Allah" diye sıdkım ile tevbe kılsam,
Gıybet kılan dillerimi yüz bin dilsem.
Hakk'tan korkup dünyâ işini arkaya koysam,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Hikmet okuyup İhlâs kılıp yola giren,
İyilerin izini izleyip duâ alan.
Heveskârlar âşıkım deyip yolda kalan,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Kul Hoca Ahmed, hikmet söyle âşıklara,
Sıdk ile yola giren sâdıklara,
İhlâs ile Hakk'ı diyen lâyıklara,
Dergâhında Hocam kabûl kılar mı ki?

Hikmet

Sübhân İzim hidayeti nasîb eyledi,
Telim hicâb gönlümüzden gider miki?
Gece-gündüz Hazretine Allah desem,
Mahzûn kulu maksadına yeter mi ki?

Marifetin bostânında bülbül olup,
Hak yâdında dâimâ sürekli meşgûl olup.
Kulluk kılsam Hazretine gerçek kul olup,
Bu hâletde rıhlet şafağı atar mı ki?

Eğri yola yürüdüm, dâimâ ḫatâ eyledim,
Şimdi bildim, öz cânıma cefâ eyledim.
Dergâḫına yakam tutup yana geldim,
Lutf eyleyip tevbemi kabûl eder mi ki?

Erenlerin izin arayıp yola girsem,
Dergâḫında duâ kılıp yüzüm sürsem.
Garîblerin gönlünü avlayıp duâ alsam,
Bu iş ile benim işim biter mi ki?

Pişmânlıkta gece-gündüz yaşım döksem,
Hûdâ'ma zârî kılıp arz eylesem.
İyilerin Hazretine şafi' olsam,
Kul niyâzı niyâzsıza yeter mi ki?

Aḫmed, senin yazık ki ömrün yel gibi geçti,
Dünyâ dileyip âḫiretin mumu yandı.
Masiyetin peymanesi doldu-taştı,
Raḫmân Tanrım günâḫımdan geçer mi ki?

Hikmet

Karanlık gece içinde yol yitirdim,
Aydınlık tanı ansızın atar mı ki?
Kılavuzsuz yola girip türlü şaştım,
Cilâ versem paslarım gider mi ki?

Ey dostlar, bu yollarda hayrân oldum,
Başım dondu, aklım yitti, şaşkın oldum,
İki âlem berbât vurup üryân oldum,
Atan tanı gaflet ile batar mı ki?

Erenler işbu yolda cândan geçti,
Zikrini söyleyip seherlerde bağrını deşti,
Cefâ çekip bu dünyânın zehrini içti,
Öyle âşık râhat ile yeter mi ki?

Âşıkları geceleri kalkıp ağlayan,
Muhabbetin deryâsından cevher alan,
Heveskârlar âşıkım deyip yolda kalan,
Bâyezîd gibi özünü bir gün satar mı ki?

Gece-gündüz semâ kılıp ağlayanlar,
Hizmet kılıp aşk sırrını anlayanlar,
Himmet kemerini bele sağlam bağlayanlar,
Şöyle olmadan vahdet meyinden tadar mı ki?

Cefâ çekmeden, mihnet çekmeden vefâ yoktur,
Cefâ çeken âşıkların gönlü toktur,
Cefâ çekmeden, mihnet görmeden râhat yoktur,
Gafilleri hasret ile geçer mi ki?

Ey âşık, gece-gündüz dinmeden ağla,
Muhabbetin kuşağını bele bağla,
Dört darbe vurup seherlerde yürek dağla,
Âşıkları râhat ile yeter mi ki?

Vah ne yazık, geçti ömrüm, doymadan kaldım,
Bu dünyânın muhabbetini ele aldım,
Dünyâ arayıp din işini geriye koydum,
Tevbe kılsam Hocam kabûl kılar mı ki?

Ey dostlar, seherlerde feryâd eyle,
Göz yaşını akıtarak sebil eyle,
Hak zikrini söyleyip özünü dîvâne eyle,
Dîvâne eyleyen Hak vaslına yeter mi ki?

Kul Hoca Ahmed, gecelerde kâim ol,
Tâat kılıp gündüzleri sâim ol,
Mansûr misâli "Ene'l-Hak" deyip dâim ol,
Âşîk olanın başı darda gider mi ki?

Hikmet

Rabbim Allah diyerek gözden yaşımı saçsam,
Kulum diyerek benim hâlimi sorar mı ki?
Yüz bin türlü günâhımdan tevbe kılsam,
Rahmi gelip tevbemi kabûl kılar mı ki?

Dilim ile Allah zikrini câri kılsam,
Seher vaktinde kalkıp ağlayıp zârî kılsam.
Himmet kılıp gece-gündüz kâr eylesem,
Dergâhında Hocam nazar salar mı ki?

Mescide girip namâz kılsam zâhidler gibi,
Aşk ateşine tutuşup yanan âşıklar gibi.
Yalan sözü dile almadan sâdıklar gibi,
Arifler gibi Hakk'a Vâsıl olur mu ki?

Pîr eteğini tutup Hak'dan kılar talep,
Her maksudum olsa Pîrden kılsam talep.
İşbu yolda dâimâ Pîrden meded dileyip,
Meded olsa, işim yolunda olur mu ki?

Ya Rabbenâ, yâdın ile olsam dâimâ,
Bütün ömrüm zikrin ile olsa tamâm.
Oruç tutup namâz kılıp her sabâh-akşam
Talep kılsam hâcet revâ olur mu ki?

El kaldırıp Pîrden duâ alsam derim,
Belin bağlayıp hizmetinde dursam derim.
Himmet kılıp doğru yoluna girsem derim,
Gönül varıp orada nişân olur mu ki?

Her geceyi Kâdir bilip uyanık dursam,
Hızır bilip kimi görsem, duâ alsam.
Kulu olup mânâ sorarak, kimi görsem,
İşbu işten murâd hâsıl olur mu ki?

Gayret kılıp dergâh tarafına kadem koysam,
Erken seher gafletde ben yatmadan kalksam.
Uzak olup hepsinden Hakk'ı sorsam,
Uzak olsam Hak'dan meded olur mu ki?

Kul Hoca Aḫmed'in işbu sözü arzûdur.
Arzûsuna yetişemeden kaygı yer.
Taklîd eyleyip Hû zikrini söyleyip yürür,
Hû-Hû desem sâḫib-dilân olur mu ki?

Hikmet

Ey gâfil, gözünü aç, gitmektedir bütün yâr şimdi,
Ciḫân köḫne kervânsarâydır, ki bilsen yol göstericiyi şimdi.

Gözünün ışıtanı iḫsân, kalbinin kuvveti imân,
Bu dünyâ vefâsız, yalan, gidersin çâresiz şimdi.

Gece-gündüz cedel eyleyip, bu dünyâ izzetini izleyip,
Gece-gündüz boşuna sözleyip, yürürsün günâḫla şaşkın şimdi.

Kabristanlar yönüne bak, aḫâlîsini temâşâ eyle,
Tümü ḫasret kılıp ağlar, yatmaktadır ḫar u zar şimdi.

"İrci'i!" nidâsı gelse, "Ne getirdin ey kulum?"
Olursun feryâd eden o dem, durursun üstüvar şimdi.

Ciḫâna itimât etme, dilini Hak zikrinden koyma,
Bu dünyâ keyfini sürme, olursun nâmdâr şimdi.

Seḫerlerde kalkıp ağla, ibâdete belini bağla,
İmânını temiz sakla, olursun âb-dâr şimdi.

Bu dünyâ zevkinden geç, muhabbet kadehinden iç,
Tümünden bir yola geç, yürürsün şâhsuvâr şimdi.

Ahâlînin tamâmı geçti, tümü yer koynuna yetti,
Oğul-kızını Yetîm etti, bozuldu düzen şimdi.

Hoca Ahmed Yesevî, izzet, gece-gündüz yuttuğu hasret,
Seherler çekerek mihnet, kılagör geşti kâr şimdi.

Hikmet

"Mûtû kable en temûtû" hadisi var,
O Âlemîn fahri Rasûl söylemedi mi?
Mustafâ'nın sözünü şimdi okumadın,
Sen kabûllenmesen, öncekiler kabûllenmedi mi?

Kabûl desen, Pîr eteğini sağlam tut,
Tevbe kılıp dünyâ malın geriye bırak,
Vurup nefsi şeyhin için özünü sat,
Şöyle Pîr e mürîd özünü satmadı mı?

Ere elin ver, cânın Fedâ kıl,
Yürüme uzak, olma haksız, beri gel,
Ölmek hakdır, ölmeden önce tevbe kıl,
Çok kişiler tevbesiz olarak geçmedi mi?

Ölse, şaşkın nefsi ölür, rûhu ölmez,
Sır sözünü nâdânlara söylese olmaz.
Sır sözünü nâdân, câhil kabûl kılmaz,
Olsa mahal âkil kabûl kılmadı mı?

Hakikatli er sözünü nâdân bilmez,
Lâf ve sözden söz sözlese, mecâz değil.
Yanlamasına soksan, kılıç olsa, taşa geçmez,
Çamura soksan, kılıç ona geçmedi mi?

Verse eli, tutsa etek, söze yeter,
Onun yüz bin hâlleri boşa geçer.
Pîri seven dünyâ mâlını dışlayıp gider,
Ahiretli dünyâ dışlayıp gitmedi mi?

Yeter mi ki diriliğim yaz ve güze,
Gelir hazân yeli gibi ecel bize.
Cânımızı tenimizden ayırır özge,
Kim o cânı ayırıp tenden gitmedi mi?

Tevbe ile diriliğin kılsa bu kul,
Kılsa tâat, etse tevbe dâim bu kul,
Nefs ve hevâ bu şeytâna vermese yol,
Tevbe yolunu iyi kullar tutmadı mı?

Kul Hoca Ahmed, tevbe kemerini bağla sen,
Nefs ve hevâ düşmanları kovala sen.
Sen, Tanrı'nın hâs kulu gibi ağla sen,
Ağlayan kul Hak dîdârını görmedi mi?

Hikmet

Ey dostlar, ömrüm tanı atar oldu,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?
Cânım tenden ayrılarak yatar oldu,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?

Beşden ona girdim ise gencim dedim,
Yirmide taht üstünde sultân oldum.
Otuz yaşı alıp ele dışarı durdum,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?

Kırka girip, kanat çırpıp kayrılmadım,
Günâh(lar)ım doldu-taşdı, ayrılmadım.
İsyân kılıp öleceğimi ben bilmedim,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?

Elli yaşayıp yaşım benim oldu tamâm,
Ganîmetdir, bilsen, onu her hâs ve avâm.
Mü'min kulun kulağına budur kelâm,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?

Altmış üçdür peygamberin yaşını bilsen,
Farz ve sünnet buyruğunu edâ kılsan.
Kazâ yetse, âhirete sefer kılsan,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?

Kul Hoca Ahmed, bırak şimdi dünyâ fikrini,
Cehd eyle, dinmeden söyle Hakk'ın zikrini.
Hâzır olup öleceğini şimdi bilsen,
Şimdi arayıp, yâ Rab, seni bulur muyum?

Hikmet

Bildim şimdi Hazretine çok yazmışım,
Birçok dostla bu yol içre çok geçmişim.
Kılavuzsuz karanlığa yol kaybetmişim,
Gönlüm tanı atıp, görerek kalkmayım mı?

Gönül tanı attı ise, kurdu pazar,
Tefekkürün deryâsına girip sözler,
Şevk şarâbını içsem deyib gönlüm sezer,
Sır şarâbını koyuverdi, yanmayım mı?

Kamu dostlar, geçti, görün, geldi seza,
Yürümüşüm tilbeler gibi yoldan çıkarak.
Sır şarâbını içtim ise verdi meze.
Âhiretin gereklerini kurmayım mı?

Âhiretin gereklerini kurdu yaran,
Hak Rasûl'un sünnetini tuttu yaran.
Hani evvel sizden önce geçen kervân,
Ben onların izini arayıp, yetmeyim mi?

Vah ne yazık, geçti ömrüm gaflet ile
Suâl sorsa, cevâbı yok hüccet ile.
Vermeyiniz aykırı gelse, mihnet ile
Şimdi buzlayıp, kâr gibi eriyip, akmayım mı?

Vah ne yazık, geçti ömrüm, kaldı bekâ,
Yiğitliğim yel gibi geçti, su gibi aka.
Miskinliğin makamında yırtıp yaka,
Tutuşup tevbe âteşi ile yanmayım mı?

Kul Hoca Ahmed yetti aşkın eşiğine,
İnşaallah, Hak erdirir niyetine.
İnandım ben Hak kelâmı, âyetine,
Oldum refîk, geçitlerden geçmeyim mi?

Hikmet

Hak Rasûlü ölmeden önce ölün dedi,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?
"Mûtû Kable ente mûtû" olun dedi,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Ey dostlar, dîdâr için edâ oldum,
Bu dünyada mihnet çekip köle oldum,
Fenâ olup ev-barkdan uzak oldum,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Muhabbetin deryâsında dalıp batıp,
Dalgıç gibi o deryâdan cevher bulup,
Cânım verip şevk şarâbını doya içip,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Evvel-âhir iyiler gitti, kaldım yalnız,
Nâdânlardan işitmedim bir yahşi söz,
Kalbim yoktur, dilim yoktur, kulak hem göz,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Enbiyâlar ölmeden durup diri öldü,
Bu dünyada cefâ tartıp nûra battı,
kâfirlerden çok melâmet, cefâ çekti,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Evliyalar bu âlemde gedâ oldu,
Geçip eş-çocuğundan, ayrı oldu,
Cândan geçip dîdâr için, fenâ oldu,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Muhabbetin pazarında sevdâ kılsam,
"Fakru fahri" melâmetini orada tartsam,
İki âlem sevdâsını gözden salsam,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Kul Hoca Ahmed takvasından benzi solup
"Mûtû kable ente mûtû" okuyup erip,
Hak Mustafâ hadisini sağlam tutup,
Dîdâr için ölmeden önce ölmeyim mi?

Hikmet

Dedi alîm Kur'ân şu ki Tanrı sözü,
Kul gönlüne saldı nazar Hak gündüzü.
O makâmı her dem görür gönül gözü,
Gözüm gördü, gönlüm ikrâr kılmayım mı?

Pîr geldikten sonra on sekiz bin âlem sakin,
Yedi kat yer, yedi kat gök tesbîh okur.
Âciz kulum, özüm mahzûn, miskîn, fakîr,
Oldum âhir, dünyâyı arkaya salmayım mı?

Âciz özüm yanar kav gibi kudret ile
Mecâz özüm kuş gibi uçar himmet ile.
Geçti ömrüm, geldi, görün, nevbet ile
Dostlarıma sözümü yâdigâr bırakmayım mı?

Söylüyorum İzim Allah yâdı ile
İçim-dışım nûra parlar yâdı ile
İhsân kıldı Allah gündüz fazlı ile
Dışım cevher müşterisine satmayım mı?

Zayıf özüm İzim Hakk'ın kelamına,
Göz açarak bakma dünyâ haramına.
Getirdiler mey-i aşkın otağına,
Girip orada binler destân söylemeyim mi?

Ne verirler âhiretde kuru söze,
Yaptığın işin yönelmesin yardan gayrıya.
Uzak sefer gelmiştir şimdi bize,
Geri kaldım o kervâna yetmeyim mi?

Duygulanıp ağlamaktansa yanman gerek,
Eğri olup yürümektense ölsen gerek.
Kul Hoca Ahmed, tevbe ile ölsen gerek,
Bal misâli o dem zehrini tatmayım mı?

Hikmet

Sübhân İzim hâs aşkını kıldı inâm,
Âşîk olup pak aşkında yanmayım mı?
Özden özge talebleri kıldı harâm,
Bende olsam yalnız özünü sevmeyim mi?

Hangi kul yalnız sevse sultân kılar,
On sekiz bin âlem içre ifşâ kılar,
Hizmetliler taç, saray inşâ kılar,
Bu sözü işitip ona cânım vermeyim mi?

Hak teâlâ aşıklara verdi kaftan,
Cân verirken yağıp geçti rahmet suyu,
Âşıkların her tüyünde bin erdem,
Mihnet çekip erdemler görmeyim mi?

Allah söyledi: "Rahmetimden aşkı yarattım",
Onun için aşıkları çok ağlattım,
Derd ve belâ, mihnetlere bel bağlattım,
Belim bağlayıp aşk yolunda ölmeyim mi?

Aşıklara vade kıldı dîdârını,
Özü bilir dîdâr için hastasını,
Geceleri donup çok ağlayan uykusuzunu,
Uykusuz olup Hakk'a kulluk kılmayım mı?

Dünyâ tâlibi muhterislere kulum demez,
Mahşer günü yoldan çıksa yola salmaz,
Susayıp, çatlayıp feryâd eylese, elini almaz,
Dünyâyı tepip âhireti sevmeyim mi?

Hocam söyledi: "Gerçek kula vereyim ülüş,
Şartı odur bana doğru kılsa yürüyüş,
Nefsden geçip şeytân ile kılsa savaş...
Nefsden geçip riyâzetde solmayım mı?

Rahmetimden ümit tutsan, seherde kalk,
Gece yatmadan, gündüz ağlayıp Hakk'ı bul,
Ondan sonra arı olup nefsi tep...
Nefsi tepip Hakk'a kulluk kılmayım mı?

Sırâtı geçmeden bende olsan, "kah-kah" gülme,
Cennete girmeden bu dünyada hürrem yürüme,
Dîdâr görmeden ağlamayı zinhâr koyma,
Burada ağlayıp âhiretde gülmeyim mi?

Yazık ki, ömrüm Hakk'a yanmadan boşa gitti,
Muhabbetin camını içmeden vaktim yetti,
Kime söyleyip, kime ağlayım, başım dondu,
Nedâmetde saç ve sakal yolmayım mı?

Âsî, câfî kulun içre ben günâhkâr,
Günâhımı afv eylesen, özün Gaffar,
Rahmet ile ayıbımı örtsen, adın Settâr,
Ümîd tutup dergâhına gelmeyim mi?

Hak teâlâ rahmet ile bana baktı,
Rahmet suyu gözlerimden dinmeden aktı,
Aşıklara aşk çakmağını yakıp çaktı,
Aşkın okuyup ahâlîye yaymayım mı?

Kulluk içre âdet kılayım, etsen kabûl,
Yokluk içre edâ bolsam Rasûl misâli,
Bu âlemde hiç kimse yoktur benim gibi yaralı,
Garîb olup asitanende ölmeyim mi?

Lutf ve kerem ihsân kıldı, bilemedim,
Şâkir olup O'nun şükrünü kılamadım,
Pervâne gibi bin tasadduk olamadım,
Pervâne gibi yanıp kül olmayım mı?

Gece, seherler bîdâr kıldı ağlasın deyip,
Yaşını döküp Âşka belini bağlasın deyip,
Tutuşup yanıp yürek bağrını dağlasın deyip,
Dağını alıp Hak önüne varmayım mı?

Vahdaniyet deryâsından haber verdi,
Allah özü Hâdî olup yola saldı,
Cehennem içre kalmasın deyip elimi aldı,
Cân ve kalbimi öyle Hakk'a vermeyim mi?

Allah söyledi: "Cânı verdim tâat kıl,
Yüz bin belâ sana salsam Tâkat kıl,
Beni arayıp ağlamayı adet kıl",
Belâsına sâbir olup yürümeyim mi?

Hak teâlâ selâm söyledi yananlara,
Kanlar döküp iki gözünü oyanlara,
Cânı câna ekleyip yürüyenlere,
Hançer alıp gözlerimi oymayım mı?

Hak pertevi kime düşse, bilge kılar,
Gönlü ışıyıp bâtınlarını binâ kılar.
Marifeti söyleyip özünü söyler kılar,
Söyler olup Hak yollarını demeyim mi?

Selâm söyledi dostlarına Hak mihribân,
"Burada ağlayın, âhirette kılayım handân".
Hak yolunda âşıkların cânı kurbân,
Bu sözü işitip yüz bin cânımı vermeyim mi?

Ben defter-i sânî söyledim derde dermân,
Bir ve Var'ım kulum dese kalmaz hüsran.
Her ne kılsa, özü kılar, Hakk'tan fermân,
Fermânında hâzır olup yürümeyim mi?

Kul Hoca Ahmed, bu dünyada gamsız geçtin,
Hakk'tan korkmadan tan atana kadar durup yatdın.
Dünyâ dileyip Hak zikrini dışlayıp atdın,
"Tûbû ileyh" okuya-okuya ölmeyeyim mi?

Hikmet

Ölüm elçisi geldi, hâzırlığını niye yapmazsın?
Sakal-saçın ağarmış, hazırlığını niye yapmazsın?

Bedeninde kalmadı kuvvet, vücûdunun tamâmı zahmet,
Onlardan almadan ibret, hazırlığını niye yapmazsın?

Ölümün elçisi geldi, sana şimdi ḫaber verdi,
Sana ne oldu, gelip ḫazırlığını niye yapmazsın?

Kamu yaranların gitti, gösterdi kokusunu tüttü,
Gelip yer koynunda yattı, ḫazırlığını niye yapmazsın?

Bu dünyâyı niye sevdin? Yanlış yaptın, ḫatâ kıldın,
Hani ukbaya ne kıldın, ḫazırlığını niye yapmazsın?

Bu tenden cânın almağa, melek geldi ayırmağa,
Seni koymaz dem vurmağa, ḫazırlığını niye yapmazsın?

Kul Hoca Aḫmed, ne iş kıldın? Özünü esîrgedin,
Bu dünyaya aldanıp yığdın, ḫâzırlığını niye yapmazsın?

Hikmet

Kuşku yoktur, Kıyâmet günü gelir, dostlar,
"La uksimu bi yevmil-kıyâmeḫ" deyip söylemedi mi?
Özünü bâkî, özgeleri fânî bilin,
"Küllü şey'in ḫâlikün" deyip söylemedi mi?

Cümle cânlar yer koynuna aḫir girer,
Mengü, Bâki, Kâdir İzim özü kalır.
Zamâne âḫir olsa, gök yarılır,
"İzâs-semâ'un-şekkat" deyip söylemedi mi?

Kıyâmetin alâmeti sayısızca geçer,
Kelamullah mânâ yazıp, yazı açar.
Bulut kükreyip, yer tebrenip, dağlar kaçar,
"Yevme tercufur-râcifeh" deyip söylemedi mi?

Allah bilir kime râhat, kime azâb,
Kâdir İzim kâdı olup sorar hisâb.
Vah hasret, bende nasıl verir cevâb,
"Yevme yekûmül-hisâb" deyip söylemedi mi?

Kul Hoca Ahmed söyler gece-gündüz, yâ Rab, seni,
Hıçkırıp ağla, aşkın ile gece-gündüz
Bulur bende yürüse dâimâ isteyip seni,
"Fetlubni tecidni" deyip söylemedi mi?

Hikmet

Dünyâyı sevmek hataların başıdır,
O Mustafâ bizi âgâh kılmadı mı?
"El-fakru fahrî" diye Tanrı Rasûlü,
Kâdir'ından Dervîşliği almadı m?

Koymadı Mustafâ gibi nice yârân,
Ebû Bekir, Ömer, Alî, bil ki, Osmân.
Tahtı ile uçar idi o Süleymân,
Bu ölüm çengeline almadı mı?

Ömer idi din-î İslâm yolunu açan,
Alî idi kâfirlerin boynunu koparan.
Arslan eli ile Hayber kapısını açan,
O hem ecel şarâbından tatmadı mı?

"Fetubu ilallah"a boyun eğ
Masiyete bakma, gözünü yum.
Nasûh gibi âlem içre adını bırak,
Dilekli kul dileğini almadı mı?

"Elestü bi rabbiküm" demiş vakitde,
Ahd eyleyip "Kâlû belâ" dedim Hakk'a.
Eğer sen döner olsan el-misaka,
Yerin senin cehennemde olmadı mı?

Kâdir'im fâsıklara vurdu mesel,
"Ülaike kel en'am belhum adall".
Dört ayaklı "dört-ayak"lar gibi yürür onlar,
İbretli erler ondan ibret almadı mı?

Âlem fahri güvercine secdelen demiş,
Muhammed'in hazretinden bol dilemiş.
Öşür ve zekât ver dese iyi görmemiş,
Dünyâ için dinini yele satmadı mı?

Sığmaz Kârûn mâl(ı) onun yaban yazı,
Âlem içre meşhûrdur onun sözü.
Dünyâ mâlını yığıp alsa doymaz gözü,
Bir avuç toprak ile doymadı mı?

Er o olur ölmeden önce mâlını verse,
Kârûndur işte şu kişi gâfil dursa.
Yalnızca şumluğundan işte şu İsâ,
Dördüncü gökte yalnız kalmadı mı?

Kul Hoca Aḥmed, uykusuz kal taât kılıp,
İbretli günâḥ işlerinden ibret alıp.
İnanma yiğitliğe fesâd kılıp,
İbret açılıp dönüp yine sevmedi mi?

Hikmet

Ey dostlar, gitmek için buraya geldik,
Gelip gitmek nedenini bildiniz mi?
Aslî vatan odur, burada misâfirsin,
Sevdâ için gelip sevdâ kıldınız mı?

Kervânbaşı ḥaber verdi cümle câna,
Sevdâ kıl deyip buyurdular ḥer tarafa,
Sevdâsını kıldı ziyân çok nâdâna,
Kâr ve ziyân kıldığını bildiniz mi?

Akıllı kullar sevdâsını kıldılar taḥt,
Sevdâsını kılan kullar olur iyi baḥt.
Pazarını kılıp bağlar yüklerini sıkı,
Tayyâr oldu, siz de tayyâr oldunuz mu?

Serdârı kervânbaşı kılsa haber,
Sevdâ kılan, azık alan kılar sefer,
Yükünü yükleyen şâd ve handân yola düşer,
Cehd ve cedel kılıp yükü hallettiniz mi?

Bazı nâdân girdi pazara aldı dükkân,
Yoldaş oldu o nâdâna orada şeytân,
Ta yok olana kadar oturdular şâd ve handân,
İşte o dükkân dünyadır, bildiniz mi?

Sevdâ kılayım dese şeytân koymaz, bil,
Söyler ona bırak bugün, yarın kıl.
Ömrün uzak, dem ganîmet, işret kıl,
Söyler ona, işret kılıp doydunuz mu?

Bu söz ile nakd-i ömrün elden verir,
Ömrün oldu bu dükkândan çık der.
"Vah yazıklar" deyip elini dişleyip elem yer,
Sevdâ için şimdi elem yediniz mi?

Bu hâletde emir kervân gelir yetip,
Yürü deyip asıl vatan hükmünü söyleyip.
Sevdâ kılmadan bunca geçtin boşa yatıp,
Azık almadan yola girip geçtiniz mi?

Kul Hoca Ahmed, sevdâ kıl pazar geçmeden,
Ömrün günü bitmez, ecel günü yetişmeden.
Ansızın ecel gelip yakanı tutmadan,
Ecelin gelir vaktini, dostlar, bildiniz mi?

Hikmet

Ey şeyh ey, tâlîblere yolu göster,
Şeriatın beyânınını kılmaz mısın?
Tarikatta kılavuzsuz yola girse,
Hakîkatin yolların söylemez misin?

Şeyhim diye ulu tuttun özünü dâim,
Gönlün kibir ve benlik ile dilin sâim.
Nefsin için uzun geceler durup kâim,
Okuyup Kur'ân hiç özüne gelmez misin?

Şeyhim diye zâlimlere hizmet kıldın,
Göz yumarak değerli eyleyip izzet kıldın.
Nimet verse cânın ile hürmet kıldın,
Câhil olup zâlim sıfat olmaz mısın?

Kur'ân manâsını doğru bilmedin hevâ ile
Tâat kıldın halk içinde riyâ ile
Pas basan gönül yoktur ziya ile
Mânâ okuyup riyâ kemerin salmaz mısın?

Fakîr olup melâmeti taşa kılan,
Dünyâ bırakır âhireti değerli kılan.
Kalb eyvânını halvet kılıp sığınak kılan,
Öyle erin hizmetinde olmaz mısın?

Kul Hoca Ahmed, kime söyledin işbu sözü,
İyi bilirsin, hiç bilmezsin doğru yolu.
Bilir yakın yol bilici kılavuzu,
Ayak tozunu kara yüze sürmez misin?

Hikmet

Ömrün geçti, ey gâfil, zâyi burada,
Gaflet gözünü açıp bîdâr olmaz mısın?
Yatacak yerin dar lâhiddir yalnız kabirde,
Ölmeden önce fikrini burada kılmaz mısın?

Acâip yoldur varacak yerin, tehlike sayısız,
Gözetleyiciler dâim orada durur hâzır,
Himmet kılıp bu dünyadan eyleyip güzâr,
Âhiretin hazırlığını kılmaz mısın?

Yürüdün dâim şâd ve sevinçli, sürûr ile
Mağrûr oldun kibir ve heves, gurûr ile
Yedin şüphe-harâmları mekrûh ile
Cehennem içre cezâsını çekmez misin?

Mü'min denen olur dâim tefekkürde,
Fikr eyleyip zikrini söyler uzak gecede,
Olmaz benlik bir zerre vücûdunda,
Öyle erin eteğini tutmaz mısın?

Ara yolda peydâ olur iki menzil,
Öyle kula eyle burada cânını sebil,
Koyar seni iyi yola yürü kabil,
Hizmet kılıp cennet mülkünü almaz mısın?

Cân almağa bir gün gelir Melekü'l-mevt.
Ölmeden önce ölüm ile ol ülfet,
Uzak yola azık al, çek riyâzet,
İzzet râhatını satıp, horluk almaz mısın?

Âşîk olsan, melâmetten eyle vatan,
Gam mızrağından zahmet eylesin mülk-i beden,
Hem açılsın bâtınında türlü çimen,
Cândan geçip dîdârını görmez misin?

Râhat bulur mihnet tarafına kadem koyan,
Zâyi bırakmaz hizmet kılsan Pîr-i mugan,
Hizmet kılmadan davâ kılsan tümü yalan,
Kul Hoca Ahmed, Pîr önünde ölmez misin?

Hikmet

Ey dostlar, bu yollardır karanlık,
Şeytân yolunu özden ırak koymaz mısın?
Bend eyleyip şeytân seni azgın eyler,
Hak karşısında yüzü kara olmaz mısın?

Tamah etme Hoca'yım deyip eşiklerde,
Akl yoktur İhlâs kılan kişilerde.
Utanma ve hayâ gitti büyük-küçüklerde,
Âhir zamân nîşânesini bilmez misin?

Şeyhim diye marifeti kıldı beyân,
Zâhir-bâtîn, evvel-ahir kılsa âyân.
Şâhın benzeri rûhu onun eylese uçuş,
Böyle olup mürîd yola salmaz mısın?

Gece-gündüz tâat kıldı seyyid, ebrâr,
Yemeden-içmeden gençliğinde güzel huylu.
Ümmet için kaygı ile oldu uykusuz,
Rasûlullah tabîatını bilmez misin?

Tan atana kadar iki ayak tamâm şişti,
Ata-ana, İbrâhim'den dahi geçti.
Dileyip ümmet kaygı ile aklı şaştı,
Ey Şeyh ey, görüp ibret almaz mısın?

Kul Hoca Ahmed, bu yolları kolay bilme,
Hak rahmeti sayısız erişip mağrûr olma.
Havf ve recâ içre dur, gönül koyma,
Kahr içinde lütfunu anlayıp yürümez misin?

Hikmet

Ne muhabbet imiş, ben diyeceğimi bilemem,
Şeydâ kıldı aşk beni, nereye varacağımı bilemem.

Yanar bağrım taşları, akar gözüm yaşları,
Ey Hakk'ın dostları, nereye varacağımı bilemem.

Ateş ne olur dumansız, su ne olur cilâsız,
Benim derdim devâsız, arayıp ilâç bulamam.

Derdimi bilir tabîb yok, hâlimi sorar refîk yok,
Benim gibi mahzûn garîb yok, hüzün ve feryâdım söylemem.

Ateşleri su söndürür, bu ateş suyu yandırır,
Ateşler âteşi budur, yalan diye söylemem.

Kim kiş giyer, kim çapan, kim sultândır, kim çoban,
Kim düz yürür, kim yaman, bunu aslâ bilemem.

Kul Hoca Ahmed, hakîrim, günâhımı okurum,
Dostum cevher, fakîrim, fakirlikden vazgeçemem

Hikmet

Ya İlâhım, aşkını salıp âşık et,
Yarın mahşerde aşıkları Allah yorar.
Âşîk olsan, ey tâlib, mihnet çek,
Yarın mahşerde aşıkları Allah yorar.

Mihnet çeken aşıklardan Hûdâ râzı,
Âşıkların arşa yeter, bil, avazı.
O âşıkdan Allah özü oldu râzı,
Yarın mahşerde aşıkları Allah yorar.

Ey tâlib, âşık olsan, bozlayıp yürü,
Dergâhına varasın âhir izleyip yürü,
Sen sırrını nâdânlardan gizleyip yürü,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Âşıkların gözlerinden kanı akar,
Gözün kanını görüp orada mâşûk bakar.
Mâşûk özü âşıklara ateşler yakar,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Allah'ı seven âşıkları inleyip yürür,
Âriflerin sohbetine özünü vurur.
Mihnet bulsa âşıkları cevlân eyler,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Âşıklarını mâşûk özü sorgulayası,
"Neredesin" deyip, "Neredesin" deyip inletesi.
Allah derdini çekip âşık feryâd edesi,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Allah'ı seven âşık yarın Burâk biner,
Burâk binip mahşer yerinde cevlân kılar.
Hûrî ve Kusûr gözlemezler, dîdâr diler,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Mahşer yerinde aşıkların boynunda halka,
Halka takılan âşık işi Hakk'a makbûl.
O âşıka Allah özü gösterir yol,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Melekler zincir takıp alıp yürür,
O âşıkın ahvâlini Allah sorar.
Allah'ıma âşıklığı makbûl olur,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Mihnet çeken âşıkları Allah sevdi,
"Gel beri" deyip o âşıka şarâb verdi.
Şarâb içen âşıkları Allah sevdi,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Kul Hoca Ahmed, âşıklara özünü kat,
Gece-gündüz mihnet kılıp elemler çek.
Âriflerin pazarında özünü sat,
Yarın mahşerde âşıkları Allah yorar.

Hikmet

Aşıklara Tanrım özü kılar rahmet,
Kâbir içre nûrunu salıp kılar şefkat.
Cennet girip, dîdâr görüp, tok ve râhat,
Lütuf ve kerem armağan eyleyip yürür olur.

Âşıkları nereye varsa halvet ister,
Ere hâcet değil, iyi olun yeter.
Hakk'ı bulmadan ağlayıp yürüyüp, olup yakınır,
Aşk bağında nevâ kılıp yürür olur.

Âşîk yanar, cândan doyar, Hakk'ı sever,
Allah için dünyâ, âhireti boşar.
Bağrını deşip, başdan ayak kana boyar,
Âşîk özü yektâ olup yürür olur.

Ey yârânlar, aşk ilinin serveti yok,
Devâ sormayın, aşk derdinin dermânı yok.
Bu yollarda âşık ölse, mâtemi yok,
Cânını tenden ayrık kılıp yürür olur.

Cânı ayrı ateşte yanar teni özge,
Kimi görse, izin alıp sürer göze.
Hikmet okuyup, tâlib olup, yetse söze,
Akıl ve şuûrun bilge kılıp yürür olur.

Heveskârın teni yansa, cânı yanmaz,
Onun için aşk kadrine yetip olma.
İyilerin sohbetinden behre almaz,
Rızkı duâ riyâ kılıp yürür olur.

Bu âlemden ayrı kılan Allah özü,
Ey ümmetler, Hak Mustafâ söylediği sözü.
Mahşer günü aydın olur halka yüzü,
Dillerini sefâ kılıp yürür olur.

Gerçek âşıklar diri ölmüş cânı boşa,
Pervâz kılıp uçayım dese saklar Hûdâ.
İçmiş-yemiş, talebleri derd ve belâ,
Aşkın başa belâ kılıp yürür olur.

Kul Hoca Ahmed, dervîş olsan, Bîdâr ol,
Cevr ve cefâ, derd ve mihnet, gâm iste.
Yüz bin belâ başa düşse, inleme,
Allah özü cefâ kılıp yürür olur.

Hikmet

Hakk'ı bulan dîvâneler bilinçsizce söyler,
Derd ve hâlet peydâ kılıp yürür olur.
Makâmlar yüce makâm, arşı gözler,
Halka özünü rüsvâ kılıp yürür olur.

Elden kaçıp dağ ve çölü kılır vatan,
Çöller ara yoldaşları karga-saksağan.
Gider olsa gömlek yeni ona kefen,
Vahşî kuşları yoldaş kılıp yürür olur.

Böyle olmadan cân mâşûkunu tanıyıp olmaz,
Bu yolların ukbâsı çok, aşıp olmaz.
Cândan geçmeden vahdet şarâbından tadıp olmaz,
Vahdet şarâbı içerek, semâ kılıp yürür olur.

Cânâneyi bulan kişi özü bilmez,
Avâm-ı halkı tâlib olsa, kaçıp gelmez.
Yüz bin nasih olsa, ondan öğütünü almaz,
Ele özünü şaşkın kılıp yürür olur.

Yüz bin âşık tutuşsa-yansa olur sevinçli,
Hak yâdını her kim söylese olur hem-dem.
Mahşer günü dîdârına olur mahrem,
Cân ve imân fedâ kılıp yürür olur.

Allah için cânını veren yoksun kalmaz,
İki âlem ona bostân aslâ olmaz.
Gerçek âşıkın sırrı saklı halk bilemez,
Göz yaşını tanık kılıp yürür olur.

Âşık ölmez, yakınlığı solmaz, aşkı taze,
Halk içinde ağzı güler yanar pinhân.
Çöller gezip bozlayıp yürür Hak lâ-mekân,
Hak aşkını senâ kılıp yürür olur.

Aşk bağını gezen âşık özünü bilmez,
Gece-gündüz mest ve hayrân öze gelmez.
Köşe ister ahâlîye ülfet olmaz,
Hak vaslını fenâ kılıp yürür olur.

Gerçek dertliler dertsizleri göze iliştirmez,
Zâhid, âbid, sâlikleri dile almaz.
Nerede görse aşksızları nazar kılmaz,
Gerçek dertlîye devâ kılıp yürür olur.

Âşıkların bildiklerini halk bilemez,
Hûrî ve gılmân cümle melek hayl gelemez.
"Sekâhüm Rabbühüm"ü arzû eylemez,
Didârına vefâ kılıp yürür olur.

Hûrî ve Kusûr "an-tahûr"dan alıp gelir,
Rıdvân melek kadeh sunup, tazîm kılar.
Âşıkları gözünü yumup bilinçsiz olur,
"Vâ şevkâ!", deyip kir içinde yürür olur.

Hak temâşâ eyleyip, ona rahmet kılar,
Nûr içinde pertev salıp, şefkat kılar.
Yetmiş farik melekleri ülfet kılar,
Lutf ve kerem armağan kılıp yürür olur.

Hikmet

Âdem oğlu ölesi, yer altına giresi,
Kim iyidir kim kötü, orda malûm olası.

Burada özünü bilenler, Hakk'a kulluk kılanlar,
Hak yoluna girenler, aydınlık yüzlü olası.

Benim, kulum diyenler, yer yüzüne gelenler,
Harâm-şüpheli yiyenler, bir-bir cevâb veresi.

Burada özünü bilmeyen, nasîhatı almayan,
Beş vakit namâz kılmayan, orada rüsvâ olası.

Eğer akıllı olsanız, nasîhatı alsanız,
Beş vakit namâz kılsanız, orada fayda olası.

Kulluk eyle kuluna, gir Hakk'ın yoluna,
Bağışlanan kuluna, hûrîler karşı gelesi.

Hak'tan fermân olduğunda, Azrâil cân aldığında,
Soru-suâl kıldığında, orada hayrân kalası.

Hayrân olmaz o kişi, aksa gözünün yaşı,
Hak ile olsa işi, cevâb kolay olası.

Tâat eyle kış ve yaz, Kul Hoca Ahmed, için için yan,
Yüzü kara namâzsız, orada rezil olası.

Hikmet

Şeriatın şerâitini terk etmeden,
Tarîkatın işlerini edâ kılsun.
Tarikatta perhiz kılıp takvâ kılan,
Görüp, bilip, helâlinden uzak kılsun.

Hakikatın deryâsından cevher alan,
Marifetin meydânında cevlân kılan.
Yanıp-pişip iç bağrını ateşe salan,
Öyle âşık elif endâmını bükük kılsın.

Kıyâmetin şiddetinden mâtem kursan,
Yeni dervîş gibi halka içre özünü vursan.
Kıyâmetin şiddetinden nara çeksen,
Mahşer yerinde gözyaşını tanık kılsın.

İşbu yola giren âşık cândan geçer,
Cândan geçip şevk şarâbını doyası içer.
Ölüm seferi kılsa paçasını kefen biçer,
Feryâd vurup eşiklerde sedâ kılsın.

Kıyâmetin şiddetini bilmeyenler,
Garîb, fakîr görse göze iliştirmeyenler.
Emr-i marûf, nehy-i münker kılmayanlar,
Hâs ulular sana ne diye duâ eylesin?

Hak zikrini söyleyenleri düşman tutan,
Benlik kılıp yahşıları basıp geçen.
Helâl-harâm farkın kılmayıp alıp yutan,
O fâsıkın kalbini ne diye sefâ kılsın?

Tekebbür ve benlik ile ḥevâ kılan,
Halk içinde ḥer ne kılsa riyâ kılan.
Gece-kündüz dünyâ için sevdâ kılan,
O bendeyi Âḥirette gedâ kılsın.

Halk içinde tesbîḥi ele alıp yürüyen,
Şeyḥim diye nâdânlara va'azın söyleyen.
Adağını alıp gelir mi deyip bakıp duran,
Pîr odur ki, zâḥir, bâtın sefâ kılsın.

Gece-gündüz Hakk'dan korkup duran kişi,
Özünü bilir özge ile yoktur işi.
Ondan sonra nûra dolar iç ve dışı,
Hakk'dan korkup gözde yaşını revân kılsın.

Kulum diye Hak emrini kılmayanlar,
Nasîḥatı kulağına almayanlar.
Kar ve ziyân olduğunu bilmeyenler,
O fâsıklar Hakk'a ne diye vefâ kılsın?

Hikmet işitip, ağlamayan Âdem değil,
Gönlü katı, gözü onun nemli değil.
Kuşkusuz bilin, dini onun sağlam değil,
Kan ağla, gözünün yaşını devâ kılsın.

Ey gâfil, nâdân ile ülfet olma,
Nâdânların soḥbetine özünü vurma.
Hak kaḥrından korkup ağla aslâ gülme,
Kul Hoca Aḥmed âşıklar gibi nevâ kılsın.

Hikmet

Hak teâlâ tevfîk verse himmet kılıp,
Seherlerde dinmeden zikrini söyleyesim gelir.
Cünbüş kılıp azâlarım dert eylese,
Tevbe kılıp hazretine yanasım gelir.

Tâlib olup, İhlâs kılıp yola girsem,
Bîdâr olup, Hak dîdârını doyası görsem,
Pervâne gibi mumunu görüp özümü vursam,
Yok ise diriliği atasım gelir.

Âşıkların devâsıdır Hakk'ın yâdı,
Zâkirlerin murâdıdır Hak dîdârı,
Gece-gündüz ağlayıp kılır Hakk'a feryâdı,
Gerçek dertliden dert ve mihnet çekesim gelir.

Tarikata giren âşık Hakk'ı arar,
Ne sözlese hâl ilminin sözünü sözler,
Seherlerde zikrini söyleyip arşı gözler,
Bâyezîd gibi bir gün özümü satasım gelir.

Hakikatın deryâsına batan âşık,
O deryadan cevher alıp çıkan âşık,
Cevher alan dergâhına olur lâyık,
Lâyık olup cevher alıp çıkasım gelir.

Fenafillâh olup bu dünyadan ağlayıp geçsem,
Hak şarâbını içerim deyip hevesle gitsem,
Şiblî benzeri âşık olup, semâ kılsam,
Böyle olup şevk şarâbını içesim gelir.

Kul Hoca Aḥmed, âşıklar gibi cândan geç,
Cândan geçip şevk şarâbını doyası iç,
Tâlîblere ḥikmet söyleyip, inciler saç,
Pîr-i mugan eteğini tutasım gelir.

Hikmet

Ey dostlar, tevekkülün kılıcını,
Bele bağlayıp yola kadem koyasım gelir.
"La taknetû" raḥmetinden ümîd tutup,
Meveddetin gülzârında esesim gelir.

Âşıkları cevlân kılar o meydânda,
Yılan kamçı kılıp biner o arslana,
Sır sözünü söyleyip olmaz ḥer nâdâna,
Sır sözünü bilgelere söyleyesim gelir.

Ârif olup âşık olsa bilge gider,
Öyle âşık dîdâr için cânın verir.
Öyle kula tan mı atar, gün mü batar,
Gece-gündüz dinmeden ağlayasım gelir.

Nişânesi odur, onun rengi sarı,
Öyle kişi bu dünyadan olur ayrı.
Mâsivâdan çekip özünü, gönlü aydın,
Marifetler ona; damarımı satasım gelir.

Ey dostlar, tarikatta pazar gördüm,
Kazâncımı bulup o pazarda dükkân kurdum.
Gâfil gönlüm, özüm orada bîdâr oldum,
Râzı verse, gece-gündüz sevdâ kılasım gelir.

Âşıkları özü ile pazar kılar,
Câhil kullar mü'min gönlün râhatsız eyler.
Gâfillerden Hûdâ, Rasûl bîzâr olur,
Hâzır olup, Hak zikrini söyleyesim gelir.

Sıdk ile gâfil aslâ tevbe eylemez,
Yazık ki, ömrünü gâfil geçirir aslâ doymaz.
Fânî ömrünü bin inansan bâkî olmaz,
Tevbe diye tevbe giysisini giyesim gelir.

Kul Hoca Ahmed, geçti ömrün, gâfil olma,
Nefsin sözünü kılarak batıl yürüme.
Cehd ederek gece-gündüz zinhâr câhil yürüme,
Hâzır olup, Hakk'a kulluk kılasım gelir.

Hikmet

"Ey Ahmed, ey kulum" demiş Sübhân İzim,
Vardır onun şerbetleri sayısız çeşit.
Âşîk kullar içsin dedi onu Mevlâm,
Âşîk olup o şerbetten içesim gelir.

Gece-gündüz işbu cândan âşık olmaz,
Âşıkların gözde yaşı aslâ dinmez.
Cân esîrgese güzel yola girse olmaz,
Cândan geçip cânâneye varasım gelir.

Himmet kemerin merdânlar gibi bele bağlayıp,
Mansûr gibi cândan geçip darağacında oynayıp.
Âşıklar gibi sohbet içre kanlar ağlayıp,
Sübhân İzim dergâhına varasım gelir.

Lâftan geçmeden hâl dilini bilse olmaz,
Muhabbetin şarâbından içse olmaz.
Marifetin pazarına girse olmaz,
Lâftan geçip bostân içre giresim gelir.

Âşîk olmadan vefâ neyini çalsa olmaz,
Hâzır olmadan Hak zikrini söylese olmaz.
Çeng ve rebâb sazlarını düzenlese olmaz,
Sözünü dizip hamd u senâ söyleyesim gelir.

Sedef benzeri aşk makâmında cevherlerin,
Mü'min kula yakındır rahmetlerin,
Âşîk kula râhattır zahmetlerin,
Mihnet çekip, Hocam, sana varasım gelir.

Âşıkları her köşede nefsle kavgâ kılar,
Katre-katre gözyaşını deryâ kılar,
O deryada aşk cevheri sayısızdır,
Dalgıç olup o cevherden alasım gelir.

Kul Hoca Ahmed, uzun geceler uyanık ol,
Câhillerden dâimâ uzak kaça gör,
Gözyaşını sarı yüze saça gör,
Yaşımı saçıp hamd ve senâ söyleyesim gelir.

Hikmet

Hak Teâlâ hâbîbi, yâ Mustafâ Muhammed,
Dertliklerin tabîbi, yâ Mustafâ Muhammed.
İzhar kıldı Âdem'e, Âdem'den ta Hâtem'e,
Nûru doldu Âleme, yâ Mustafâ Muhammed.

Mahbûbu pak sırdan, matlûbu Şâh-ı merdân,
Mahdûmu külli insân, yâ Mustafâ Muhammed.
Mi'rac yoluna aşan, Sidre'ye dek ulaşan,
Ümmet için çekişen, yâ Mustafâ Muhammed.

Yetîm kaldı atadan, hem şefkatli anadan,
Takdîr oldu Hûdâ'dan, yâ Mustafâ Muhammed.
Yetîm başını sıvazladı, şefkat oldu Muhammed,
Cânı câna uladı, yâ Mustafâ Muhammed.

Yedi yaşında genç çocuk, inci kadrini bildi,
Altı cevize sattı, yâ Mustafâ Muhammed.
Şefkat oldu "af" dedi, ümmetini diledi,
Cebrâil yetişip geldi, yâ Mustafâ Muhammed.

Bu dünyâyı sevmedi, taze ekmeğe doymadı,
Hak kulluğunu koymadı, yâ Mustafâ Muhammed.
Dilemedi atasını hem şefkatli anasını,
Kıldı ümmet duasını, yâ Mustafâ Muhammed.

Tanrısına talebkâr, gece-gündüz çok ağlar,
Oldu ümmete muhtar, yâ Mustafâ Muhammed.
Bahr-i muhîte düştü, arş-ı a'lâyı aştı,
Mevlâsına râzılaştı, yâ Mustafâ Muhammed.

Şeriati sözledi, tarikatı izledi,
Hakîkati gözledi, yâ Mustafâ Muhammed.
Sabreyledi kanâat, takvâ eyleyip ittikâ.
Gece-gündüz ibâdet, yâ Mustafâ Muhammed.

İçip Kevser suyunu, koparıp cennet gülünü,
Arayıp onun yolunu, yâ Mustafâ Muhammed.
Kul Hoca Ahmed, kıl tâat, dinmeden söyle salâvât,
Rasûlullah olur şâd, yâ Mustafâ Muhammed.

Hikmet

Ey dostlar, yürek bağrım oldu kebâb,
Aşksız Âdemîn Aşk kadrini bildiği var mı?
Gece-gündüz gurbet çekip aşk yolunda,
Vâsıtasız Hak dîdârını gören var mı?

Tâşkın duran deryâlar gibi kaynayıp yürüyen,
Dünyâ mâlını görüp, ona mağrûr olan.
Kibir ve heves, ben ve benlik davâ kılan,
Kârûn benzeri dünyâ mâlını gören var mı?

Aşk şiddeti başa düşse âşık bilir,
Yabancılar taşlar atıp ona güler.
Divâne deyip başını yarıp kana boyar,
Mansûr benzeri aşk dârına binen var mı?

Âşîk Mansûr "Ene'l-Hak" deyip yaşı aktı,
Kırklar ile yoldaş olup vücûdunu aştı
Yürek bağrı kebâb olup eriyip aktı.
Kâbir içinde kırkları gören var mı?

Şeyh Şiblî semâ eyleyip dâim yürüdü,
Taht ve bahtını dışlayıp Edhem dükkân kurdu,
Pervâne gibi mumunu görüp özünü vurdu,
Pervâne gibi ahker olup yanan var mı?

Leylâ diye sahralarda Mecnûn geçti,
Leylâyı gördüğü zamân şuûru gitti.
Hayrân olup, sersem olup, başı dondu,
Geçmiş âşık erenleri gören var mı?

Şîrîni deyip dağlar gezip âşık Ferhâd,
Şîrîni gördüğü zamân kıldı feryâd.
Akıl ve Şuûrunu dağıttı oldu berbât,
Âşîk olup ölmeden durup ölen var mı?

Zünnûn Mısrî öz şehrinden çıkıp gitti,
Şeyh Bâyezîd yetmiş yolu özünü sattı.
Özünü bilmeden perîşân olup başı dondu,
Öyle erler dâvâsını kılan var mı?

İbrâhim öz oğlunu kurbân kıldı,
İsmail Dîdâr diye cânını verdi.
Gözünü açıp Hak cemâlini hâzır gördü,
İsmail gibi Hak cemâlini gören var mı?

Çok âşıklar bu dünyadan geçip gitti,
Kabristan menziline varıp yetti.
Eş-çocuk, ev-barkını dışlayıp geçti,
İbret alıp kızıl yüzü solan var mı?

Kul Hoca Ahmed, dertsiz geçti ömrün, anla!
Hizmet kılıp, erenlerin sözünü dinle.
Nedâmette yaşını döküp, dinmeden ağla,
Burada ağlayıp âhirette gülen var mı?

Hikmet

Bu garîblik berbât imiş, ey dostlar,
Hiç kim gelip, garîb hâlin soran var mı?
Gece-gündüz gurbet çekip aşk yolunda,
İçi yanıp, hasret ile dolan var mı?

Gurbet içre geçer imiş garîb ḥâli,
Hiç kalmadı gönül içre lâf ve sözü,
Her bir günde alır imiş yüz bin yolu,
Akşam namâzı, garîb ḥâlini soran var mı?

Garîblikte yürüdüm ben kötü yemeğe,
Berbât imiş tekke, yastık orada başa.
Maḥzûn olup ata-ana karındaşa,
Raḥîm kılıp, garîb ḥâlin soran var mı?

Karındaşlar ḥasretinde oldum ḥarâb,
Yürek-bağrım tutuşup-yanıp oldum kebâb.
Garîblere raḥmeylesen, çoktur sevâb,
Ey dostlar, bu derdime devâ var mı?

Daima tutuşturur görün, beni gurbet âteşi,
Gariblikte bulmadım ben ḥalâveti.
"Men mâte garîben" deyip ḥadîs söyledi,
"Fekad mâte şeḥiden" deyip alan var mı?

Garîblikte yürürdüm ben gurbet çekip,
Melâmetler ile ḥalkdan söz işitip.
Göğüs evimi gönül aydınlatıp mecâl çekip,
Dîdâr için cânını Fedâ kılan var mı?

Dîdâr için cânını Fedâ kıldı ise,
Gece-gündüz Hak zikrini söyledi ise,
Kul Hoca Aḥmed, bu gurbete düştü ise,
İşitin, dostlar, ölmezliğe imkân var mı?

Hikmet

Âşıkların sorduğu, sâdıkların gereği,
Enbiyâlar çırağı, haklı olan Muhammed.
Özünü koyup mihnete, türlü-türlü zahmete,
Âsî, câfî ümmete, Kevser olan Muhammed.

Atadan Yetîm kalıp, özünü gama salıp,
Hatice mâlını alıp, muhtâç olan Muhammed.
Râzı olan kazaya, yakarışını söyleyen Hûdâ'ya,
Gökden gelen belaya, sabırlı olan Muhammed.

Himmet kemerini bağlayıp, yürek bağrını dağlayıp,
Seher vaktinde ağlayıp, bîdâr olan Muhammed.
Hakk'ın kulluğunu kılıp, Hak emrini halka söyleyip,
Kâfiri, yahûdîyi korkutup, ejder olan Muhammed.

Enbiyalar hâtemi, sır-esrârın mahremi,
Miskinlerin hemdemi, yâdigâr olan Muhammed.
Gündüz oruç ve namâz, gecesi acz ve niyâz,
Dileyip ümmetini kış-yaz, sıkıntıda olan Muhammed.

Akşam ve seher çok ağlar, ümmet için gönlü kederli,
Âlem halkına yâdigâr, mütevâzi olan Muhammed.
Miskinlere yâr olan, ümmet dileyip zâr olan,
Balsızlara bal olan, şâhpâr olan Muhammed.

Mahzûn olan sıkılana, hâzır olan günahkâra,
Yetîm olan garîbe, server olan Muhammed.
Kul Hoca Ahmed miskîndir, miskinlerdin mânâ sor,
Miskinlik huzûr kaynağı, basar olan Muhammed.

Hikmet

Tan atana kadar gafletteyim ḫayrân kalan,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.
Vaḫ ḫasreta iç ve dışım isyân dolmuş,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Ümmet olup ümmet işin yapamadım,
Bîdâr olup Hak yoluna giremedim.
Yalan ümmet ḫizmetinde olamadım,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Seḫerlerde cânımı incitip, kan ağlamadan,
"Allaḫ" söyleyip, kanlar yutup, zâr inlemeden.
Geçip-yürüyüp, erenlerden sır anlamadan,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Yâ Muḫammed, kötü kulu maḫrûm koymayın,
Âsî, câfî ümmetleri yolda koymayın.
Maḫşer günü âsîlerden yüz çevirmeyin,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Bende olsam, yalnız Hakk'ı sevmez miydim?
Ümmet olsam, yola kadem koymaz mıydım?
Kanlar döküp, gözlerimi oymaz mıydım?
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Ümmet diyerek ḫiç uyumadan geçti Rasûl,
Âsî, câfî ümmet için oldu maḫzûn,
Hak teâlâ kılar mı deyip bizi kabûl,
Yâ Mustafâ! Elimi alın, yolda kaldım.

Kıyâmette debelenirken ümmetim de,
Sırrımın özü kaynadığında elimi al.
Âciz kulun yol şaşırsa, yola sal,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.

Günâhıma dağ ve taşlar Tâkat eylemez,
Tersâ, yahûdî, kâfir ben gibi günâh eylemez.
Hak karşısında utançlıyım hiç kimse bilmez,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.

Oruç, namâz kazâ kılıp, Hakk'ı bilmeden,
İyilerin ayak toprağı olup yürümeden.
Erenlerin duasını burada almadan,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.

Yâ Muhammed, günâhımdan utançlıyım,
Yâ Muhammed, elimi alın, muhtaçım.
İyi tâat kılamadım, hüsrândayım,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.

Bu dünyada yaptıklarım fısk ve fücûr,
Ümmet diyerek lutf etmese sultânlar sultanı.
O sebepten varsam tarafına, kâbir ehli,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.

Ümmetim deyip lâf vururum hani amel?
Allah için ben kılmadım aslâ cedel.
Adım ümmet, kıldığım işimin tümü zarar,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.

Kul Hoca Aḥmed, amelim yok nereye varayım?
Pîr-i mugan ḥizmetinde göğsümü yarayım.
"Özür" söyleyip gece-gündüz ḥâzır durayım,
Yâ Mustafâ! Elim alın, yolda kaldım.

Hikmet

Ey dostlar, gece-gündüz dinmeden zikrini söyleyin,
Zikrini söyleyip kulluğunda olmak gerek.
Kulluk kılıp tekbîr söyleyip soḥbet kursa,
Her ne varı olsa Hak'dan görmek gerek.

Aşka kadem koyanları murâd buldu,
Kimi görse sırrını görüp ayıbını kapattı.
Garîb olup iyilerin izini öptü,
Akşam ve seḥer ḥizmetinde durmak gerek.

Muḥabbetin şarâbını ondan içip,
Ben-benliği kılanlardan ırak kaçıp.
Her kim girse işbu yola cândan geçip,
Ayak tozunu gözlerine sürmek gerek.

Yola giren erenlerden yolu sormadan,
Her ne gelse râzî olup Hakk'tan görmeden.
İcâzetsiz yola kâdem koyup yürür,
Aşk tezgâḥını yayıp orada kurmak gerek.

İşbu yola giren tâlib oldu âkil,
Gaflet ile tutuşup yanıp olmaz âkil.
Ömrünü zâyi geçirenler oldu câhil,
Aşk askerini tutup dâimâ yoklamak gerek.

Sahralarda dört darbe vurup zikrini başla,
Kibir ve heves, ben ve benlik ırak gönder.
Gece-gündüz tekbîr söyleyip dinmeden işle,
Zikrini söyleyip sıdkı ile durmak gerek.

Deniz içinde Âdem nefsi cevlân kılar,
Açlığından donup dursa efgân kılar.
Dünyâyı dileyip din işini vîrân kılar,
Yılan benzeri halk ümîdini kırmak gerek.

Kul Hoca Ahmed, nefsden büyük belâ olmaz,
Yer ve gökte lokma versen aslâ doymaz.
Toprak olup yolda yatsan, kâfir ölmez,
Pîr-i mugan hizmetinde durmak gerek.

Hikmet

Ârif odur, Hak emrini yerine getirse,
Mâsivâdan nefsini çekip hâs eylese.
Şerîat hepsi beş harfdir rast eylese,
Ondan sonra tarikata girmek gerek.

Tarikat hepsi beş harfdir, eğer bilsen,
Açıktan bilip, şartlarını edâ eylesen.
Beş sokağını seyrân kılıp, yel gibi geçsen,
Ondan sonra hakikata girmek gerek.

O hem beş harf iyi bilse Hakk'a yeter,
Ben ve benlik zamîrinden şüphesiz gider.
Bilse kılsa, ibâdete yoktur tehlike,
Marifetin meydânına girmek gerek.

O beş harf meydânında cevlân kılar,
Zâhir-bâtîn beklemesiz ağlar.
Yedi aza gözlerini keten kılar,
Mürşid olup, irâdete girmek gerek.

Dört meydânın bostânında ne işler var,
Söylesen, edâ olmaz orada demişler var.
Her anında yüz bin şeyhden yemişler var,
Böyle nimet lezzetini bilmek gerek.

Bu yolları geçmeden mürşid olsa,
Fâsık, câhil mürîd olup, elini alsa.
Böyle işler yarın orada reddedilse,
Mahşer yeri halkının tamâmı gülmek gerek.

Beş gün geçer dünyâ için elini alsa,
Görüp-bilip nefsi için ateşe koysa,
Yol bulmayan nezrin alıp elini alsa.
Vah hasret ey, nedâmetler demek gerek.

Kul Hoca Aḥmed, bu ḥikmeti nasıl söyledin?
Bir ḥarfini bilmeden özünü ḥalka duyurdun.
Doğru yollardan bâtıl yola çıksa yandın,
Korku-teḥdît içre nasıl etmek gerek?

Hikmet

Âşıklar meydânında ilim ve ḥikmet bilinir,
Erenlerin tuzağına doğan, şâḥın tutulur,
Bin nefesi bir nefes, kılsa ḥimmet kılsa şevk,
Sır kapısı açılıp, cümle rûḥlar görünür.

Seḥer olsa yol alır, sır içinde sır görüp,
Öyle soḥbet kılanlar, farketmeden bilinir,
Kutbu'l-aktâb dervîşler, ḥâs soḥbete gelirler,
Onların olduğu soḥbette şevk sayısız olunur.

Soḥbet verir bulurlar o dervîşler gelince,
Kime nazar etseler, dilinin kilidi açılır,
Halka içre Hak yâdını, söyleyip dilden koymazlar,
Özgür olup rûḥları lâ-mekâna ulaşır.

O soḥbette erenler ḥalka (içre) oturur,
Kime nazar kılsalar, dilinin kilidi açılır,
Her şekilde onlar ölüdür, zâḥir gözüne görünmez,
Gâibdirler va lâkin bâtın göze görünür.

Sen saklasan adâbı, erenlerin önünde,
Bil, onlar karşısında sayısız mânâ bilinir,
Dervîşlere İhlâs eyle, ver onlara elini,
Her kim girse bu yola, tahkîk damgası vurulur.

Aşk demine düşmeyen, sır mânâsını bilmeyen,
Dünyâ mehrin koymayan, yarın rüsvâ olunur.
Kul Hoca Ahmed Yesevî, dinmeden şimdi ağla,
Göz yaşını akıtsan, yarın varsan, bilinir.

Hikmet

Mahzûn oldu bu gönüller, ey dostlar,
Dinleseniz niyâzını size açarız biz.
Vefâsı yok yalancıdır işbu dünyâ,
Gönül gezip bâkî sözü açarız biz.

Kâdir İzim işbu câna kıldı fermân,
Boyun eğmeden takdîre, ona nedir dermân,
Akşam düşüp seher olsa göçer kervân,
O kervânın sonu olup göçeriz biz.

Bizden önce bütün kervân göçüp durur,
Bakıp dursak bize nöbet yetip durur,
Ölüm Meleği kadeh şerbet tutup durur,
Nöbet gelse o şerbetden içeriz biz.

Türlü nâdân "erkeğim" diye süsledi kalpak,
Er o olur imânını kılsa görülesi;
Kıldan ince, kılıçtan keskin Sırât köprüsü,
Kâdir İzim nasîb eylese geçeriz biz.

Nice yaksan, yanmaz çıra ıslak yerde,
Cânlar çıkıp tenler yatar kara yerde.
Kalb çırası şule vurur âşıklarda,
Rûḥ olarak bilmem nereye uçarız biz.

Yakındır işbu ölüm değildir ırak,
Er o olur âḫirete binse Burâk,
Nice esîrgesen, âkıbet o söner çıra,
O çıra gibi bir dem yanıp söneriz biz.

Vaḥ ne yazık, geçti ömrüm oynayıp-gülüp,
Âḥ vururum pişmânlıkta kanlar yutup,
Kul Hoca Aḥmed, bu ḥasretten cânım yanıp,
Göz yaşını solgun yüze saçarız biz.

Hikmet

Ey dostlar, doğan kuşumu uçurdum ben,
Kanat çırpıp ḫangi tarafa revân oldu.
Zamân zamân arkasından seslenip kaldım,
Devrederek gözlerimden niḫân oldu.

Ayak bağını sağlam tutmadan kaçırdım ben,
Sevip-okşayıp uygun bulamadan uçurdum ben.
Nedâmette kaldı ömrümü geçirdim ben,
Şimdi benim işim âh ve figân oldu.

Soru sorsam bulunur mu o şu kuşum?
Bulunmasa sıkıntıdadır benim işim,
Hasretinde dinmeden akar gözde yaşım,
Şimdi benim yaptığım kâr ziyân oldu.

Pîrim meded kılsa, tekrar kola alsam,
Her bir tüyün gözlerime sürme kılsam.
İyi koruyup kaz, ördeğe karşı salsam,
Elhamdillah şimdi sâhib Kur'ân oldu.

Böyle ödül elindedir, bırakma sakın,
Ayak bağını sağlam tutup dur uykusuz.
Âhir bir gün gösteresi sana dîdâr,
Dîdâr gören kulun makâmı cinân oldu.

"Allahümme Ya Mâlik er-rikâb" okuyup,
Özgürlük beraatını arayıp bulup.
Tevbe diyerek eğri yoldan doğruya dönüp,
Tevbe kılan kullar orada mihmân oldu.

Kul Hoca Ahmed, özün gâfil, aklın yitik,
Amelin yok, dünyâ tarafına gönlün meyilli.
Bu ayakın üstündedir Habil kuyusu,
Yıkılacağını bilen kişi korunmuş oldu.

Hikmet

Aşk kırmızı sülfür, âlem dükkân değil mi?
Hakk erine âşikâr, usta dükkân değil mi?
Gönlümde aşk Tûr'u, düştü tecellî nûru,
Her bir adın zuhuru, cihân mumu değil mi?

Baştanbaşa cihâna, baksa tufan belâsı,
Ey Nuh kavmi korkun, Hak yöneten değil mi?
Eman ağacından ki, Mûsâ'ya ateş göründü,
"İnnî enAllah" söyler, esrâr-ı cân değil mi?

İsâ-yı rûhperver, terk-i taalluk eyler,
Gök kürede kalender, güzel mekân değil mi?
Yahyâ'yı ağlayış tuttu, Âdem özünü unuttu,
Yûnus'u balık yuttu, bu imtihan değil mi?

Hoş herşey Hayyu Sübhân, hoş kudret, hoş ilhan,
Cennet içinde rıdvân, bir bâğbân değil mi?
Âşîk murâdı dilber, zâhidin meyli minber,
Sevinç kadehi ister, Hak lâ-mekân değil mi?

Aynı seherdedir gül, aşûfte bülbül misâli,
Görünce onu kızıl gül, ruhsarı kan değil mi?
Sakın, ey vaaz veren, boşuna dökme cevher,
Gönül hazînesine dil, muhafız değil mi?

Mahdûmu pâkbâzı, pervâzı şâhbâzı,
Sâhib hurûc Gâzi, çünkü Arslan değil mi?
Mahmûr oldu kalb ve cân, yandı ergûvan suyu,
Sultân Satuk Buğrahan, Pîr-i mugan değil mi?

Dergâhları kibriyâ, İslâm açıp beriya,
Evliyâ ser-halkası, sâhib Kur'ân değil mi?
Evlâd-ı enbiyâdır, serdâr-ı evliyâdır,
Hûdâ yolunun merdidir, âli nişân değil mi?

Devir Ahmed devri, hayr-ul-beşer Muhammed,
Dünyâ ve dine sermed, şer'i beyân değil mi?

Hikmet

Kâbe yönüne gider olduk inşaallah,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.
Nereye varsak Allah zikri bize yoldaş,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Gidelim deriz ev-barkdan ayrı olup,
Çoluk-çocuk, ev-barkdan ırak olup,
Dünyâ telâşını dışlayıp, bahr-ı Hûdâ olup,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Yola kâdem koyayım deriz Hakk'ı arayıp,
Yer ve gökte, ay ve günler Hakk'ı arayıp,
Arş ve Kürsî, Levh ve Kalem Hakk'ı arayıp,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Çoluk-çocuk, ev-barkdan ayrı olup,
Uzak yapıp, hatunların mihrini verip,
Sefer kıldık vaslı için Cândan bezip,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Arş istesen, mü'min kulun gönlü içinde,
Aşk dilesen, mü'min kulun gönlü içinde,
Görür olsan, mü'min kulun gönlü içinde,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Ayıp etmeyin, Hakk'ı arayıp yürümedeyiz,
Keremli Kâbe tarafına varmadayız,
İyiler görüp, yolda ibret almadayız,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Şayet görsek varıp Kâbe cemâlini,
Hizmet kılsak yolda sâhib-kemâlini,
İstemedeyiz dâimâ ulaşma ve kavuşmayı,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Mürîd olsak mürşidimizi izlemek hoş,
Akşam ve seher hizmetinde bulunmak hoş,
Yetîm kalan deve yavrusu gibi haykırmak hoş,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Kul Hoca Ahmed, mabûduna gönül verip,
Hak vaslını diler dâimâ cevlân eyleyip,
Aşk yolunda benim gibi yoktur hiç kimse garîb,
Ey yârânlar, hoşça kalın, ta görenece.

Hikmet

Doldu ömür kadehi, ben ağlamayayım kim ağlasın?
Şeytân gönül hemhânesi, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Kılmaz nasîhat hiç kimse, isyân ile oldu işim,
Böyle geçip günâh işim, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Katı günâh oldu işim, cehennemde oldu yerim,
Âhir gazab kılsa Kerîm, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Kur'ân yazısını görmez gözüm, âyet-hadîs değil sözüm,
Kulum desem, yalan özüm, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Ne buradadır oruç-namâz, ne hayr, ihsân ve niyâz,
Yok hakikat, hayrı niyâz, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Nefsim beni ateşe koyar, her lahza tenden cân alır,
Derdim devâ bulmadan kalır, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Şeytân düşmandır bana, nasıl söyleyim "yâ Rabbenâ",
Ya Rab, sığınırım sana, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Yiğitlik kuvveti gitti, ihtiyârlık nöbeti yetti,
Geldi yakın ecel derdi, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Tutunca ölüm câmı şarâb, ev-barkı eyleyen harâb,
Vah hasretlik, ilel-ebed, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Eğer yüz yıl mühlet verir, ecel sonunda karşı gelir,
Câna kara günler koyar, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Dünyâ işidir bir taraf, nefsimdir düşman hepsi,
Ahirettir hasret yeri, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Eyledim hep, hatâ ve günâh, kaldım ne yapayım inciden mahrûm,
Gönlümde yoktur zerre nûr, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Hakdır Kerîm ya Ekrâm, Kul Hoca Ahmed, yeme gâm,
Perîşânlık anbean, ben ağlamayayım kim ağlasın?

Hikmet

Bu dünyada yaratılan mahlûklara,
Şimdi bildim, dirilik olmaz imiş.
Bu ölümün şerbetidir acı şarâp,
Bütün âlem içmeyip ondan kalmaz imiş.

Yola adım atsan dostlar, azık alıp,
Ecel gelse, azık gelmez, sakal yolup;
Bu dünyânın mallarını hâzır eyleyip
Rüşvet versen, "ölüm meleği" almaz imiş.

Kervân eğer göçer olsa, azık alır
Kâr ve zarar olduğunu orada bilir;
Azıksız yola giren yolda kalır
Yükünü yükleyip yola giren kalmaz imiş.

Yükünü yükleyip yola giren yiğit olur;
Kılavuzsuz yola giren şaşkın olur
Yolbaşçısı, yolu gören kervân olur;
Yol görmeden Kervân adım atmaz imiş.

Ecel gelse, azık gelmez, sakal yolsan,
Sağa-sola cânını parça parça versen,
Dünyâ için azîz ömrünü tamâm eylesen,
"Ölüm meleği" gelse fırsat koymaz imiş.

Bu dünyada padişâhım" deyip göğsünü geren,
Hem önüne kürsü koyup ḫayme vuran,
Nice yıllar ḫayl u ḫaşem, çeri salan,
Ecel gelse biri vefâ eylemez imiş.

Nice binlerle çeri yığan ḫanlar ḫani,
Bu sözlerin ḫer birisi mânâ ḫazînesi
Vefâsı yok, vefâsızdır dünyâ, tanı;
Gâfil insân görüp ibret almaz imiş.
Bu dünyada yörük ata biniciler,
Savaş gününde yiğitlik eyleyiciler,
Elmas-çelik kılıç kuşağını kuşanıcılar,
Ecel gelse, beğ ve ḫanı koymaz imiş.

Bu dünyada tabîbim deyip iddia eyleyen,
İddiaları yanlıştır, sözü yalan;
Aḫâlînin ḫastalığına dermân eyleyen,
Ecel gelse, dermânını bilmez imiş.

Kul nice yaş yaşasa, ölmesi var;
Görür göze bir gün toprak dolması var;
Bu dünyada sefer kılanın gelmesi var;
Âhirete sefer kılan gelmez imiş.

Dirilikte din nevbetini iyi vur,
Âhiretin gereğini burada hazırla,
Kul Hoca Ahmed imân üzere tayib ol,
İmân ile varan kullar ölmez imiş.

Hikmet

Ey dostlar, bildireyim Hakk Resulû'nden
Ümmet olsan, işitip salât-selâm söyleyin dostlar.
O büyük ve küçük âlemler için rahmettir
Ümmet olsan, işitip salât-Selâm söyleyin dostlar.

Allah'ım armağan eyledi O'na Mirâc,
Rahmet denizi dolup aşırı dalgalandı,
Koydu O'nun başı üzere "la-emrük" tâc;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Önce Cebrâil alıp geldi O'na Burâk;
Burâk'a binip kıldı Hazret bin tumturak;
Burâk uçup havalandı hinde'l-Irak;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Aksa'ya varıp indi görün orada Server;
Yığıldılar bütün rûhlar, O peygamber,
Mübârek nefes verdi rûhlar orada yekser,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Cebrâil alıp o Hazreti havalandı;
O Sidretü'l-müntehâ'ya ulaştılar hemen,
Mustafâ'yı Cebrâil başını dik ve güzel eyledi,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Makâmından geçemeyip Cebrâil kaldı;
Yularını o Mikâil gelip aldı;
Son zamanda Mikâil yorulup kaldı;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

O İsrâfil O'nu alıp uçtu cennete,
O makâmda Rasûl eytedi değişik bir sefer,
O hem kaldı makâmında eyleyip figân,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Arş'a bakıp adım attı Resûlullah;
Nâleyni koyayım dedi Hakk Mustafâ;
Nidâ geldi: Nâleyn ile sen adım at ha;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Hakk tarafından nidâ geldi: "Erini beni,
Ey Habîb'im, bana yakın gel beri,
Mahrem eyleyim hâs sırrıma şimdi seni...
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Hakk'a bakıp adım attı Resûlullah;
Hak'tan başka kimse yoktur orada yoldaş,
Böyle makâm kimseye yok, vallâh-billâh,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Gerçek ümmetsen, bu sözleri iyi bilip al;
Bu sözler seçkin ümmete bal benzeri
Münâfıka uymaz bu söz, gelir melâl;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Münâfıklar şüphe edip oldu münkir,
Sabâha cehennemde dimâğından çıkar bil duman,
Sonra duyulan pişmanlıktan sana ne fayda,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Mustafâ'nın Mirâc'ına sal kulak;
Kim işitse, gönlü olur hoş sudan ak;
Gerçek ümmetsen, işitip ağla pınar misâli,
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Allah dedi: "Konuk olup geldin bana;
Ne kadar olsa, hâcetini söyle bana;
Eyleyip Hoşnûd hâcetini vereyim sana..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Rasûl dedi: "Dilediğim âsî ümmet;
Belağattan kırk yaşını kıl rahmet;
Ey Allah'ım, Sen'den rahmet, benden şefkat..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Dilediğini kabûl eyledim, ya Hakk Rasûl;
Senin söylediğini kabûl eyledim, olma melûl;
Çok çok dile, hâcetini eyleyim kabûl..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

"Kırktan öte elli yaşı eyledim talep
Kimsesiz, Yetîm, ağlayıp geldim sana bakıp;
Gözümü diktim, ey Allah'ım, sana ağlayıp..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

"Elli yaşı verdim sana, ya Mustafâ;
Dönüp dile, benim hâcetleri verenim
Çokça dile, her ne desen, vereyim sana..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

"Ey Allah'ım, altmış yaşı söyledim sana;
Sen kudretli, ben güçsüz, geldim sana;
Boyun sunup geldim senin dergâhına..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Allah dedi: "Hâcetini söyledin bana;
Hoşnûd ol şimdi benden ya Mustafâ;
Ben razıyım sen de benden ol râzı..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Rasûl dedi: "Şimdi dileyeyim yetmiş yaşı;
Gam çamuruna batıp kalan aralaşı;
Ümmetim deyip ben içmedim doyup aşı..."
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

“Yetmiş yaşın havâlesini eyle bana;
Kıyâmet günü rahmetimi saçayım ona;
Gönlün ferahlasın, inâyetim şimdi sana...”
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

“Yetmiş yıldır bana kul, sana ümmet;
Çoluk-çocuk için çeken sıkıntı ve külfet;
O kuluma ben vermem aslâ zahmet…”
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

“Yetmiş, seksen, doksan yaşa yetse kulum,
Bağışlayıp onun günâhını yok eyleyim
Ümmetinin gamı gitsin, ol gamsız...”
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

“Kul yaşlansa, Hoca verir berât yazısı
Kulum verse, ben vermesen, bana ayıp
Ey Habîbim, hoşnûd ol, sen ol şâd .. “
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Ey kardeş, mürid sözü yalan söylemez
Dini süstrak münâfıklar neler demez;
O ezelden tire bahtlıdır, özge gelmez;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Ey kardeş, münâfığa olma yakın
Kim yakındır, başı üzere yüz bin külfet;
Baştan ayağa münâfığın ziyân, zahmet;
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Hikmet eyledi Mirâc sözünü Kul Hoca Ahmed
Şükür Allah, Mustafâ'ya eyledi evlâd
Arslan Baba'm hurma verip eyledi sevinçli
Gerçek ümmetseniz; işitip salât selâm söyleyin dostlar.

Nidâ gelince İlâhımdan niye ağladın?
Hâs kulumdan kâbir içinde ne dinledin?
Ey edepsiz kulak verip ne anladın
Münker-Nekir sağ ve sola kaçar dostlar?

Yürüse dursa, yatsa kalksa beni hatırlayan,
Berâat yazısı ele alan o azâdlı kulum,
Öyle kulun avıyım o avcım,
İşlediği, söylediği günâhlardan geçer dostlar.

Günâhlarını Hakk bağışlayıp nazar kılınca,
Sağında-solunda yatanları şükreder olunca,
Ondan sonra bütün rûhlar hâzır olunca,
Kabristan'a Hakk rahmetini saçar dostlar.

Allah'a hamdolsun iyi geldi biz kurtulduk,
Kâbir içinde her azâbdan uzak olduk,
Nice yıllar ölü idik nihâyet dirildik,
Duâ edip Hakk'a elin açar dostlar.

Münker-Nekir ağlayıp der Sen bilirsin,
Zâtın yüce her ne eylesen Sen eylersin,
Lûtfeylesen yolsuzlara yol verirsin,
Secde eyleyip şükreder dilini açar dostlar.

Lâ İlâhe İllallah'a tutkun olan,
Cemâl için bu âlemde rüsûva olan,
Dünyâyı bırakıp âhirete sevdâlanan,
Kevser havuzu suyundan içer dostlar.

Ezel gününden takdîr eylese Hakk cemâli,
Yüz bin şeytân kast etse yok zevâli,
Günden güne fazla olunca söz ve hâli,
Bilge olup Hakk yolların açar dostlar.

Muhabbetin meydânında dolaşan,
Hakîkatin denizinden inci alan,
Marifetin nesnesini içe salan,
Yürüse dursa inci-cevher saçar dostlar.

Âşîk odur Hakk'a cânını kurbân eylese,
Zikrini deyip dört döğünerek seherde kalksa,
Erenlerden feyz ve fetih çokça olsa,
Sultân olup inci-cevher saçar dostlar.

Hakk Teâlâ kokusunu alan burada durmaz,
İddiâ eyleyip bilginliğin lâfını etmez,
Nereye gitse fakîr-miskîn dükkân kurmaz,
Garîb olup vîrâneye göçer dostlar.

Kul Hoca Ahmed nefsten büyük belâ olmaz,
Yer ve gökten lokma versen aslâ doymaz,
Toprak olup yerde yatsan kâfir olmaz,
Nefsi ölenleri Hûrî ve gılmân kucaklar dostlar.

Hikmet

Hiç bilmedim nasıl geçti ömrüm benim;
Sorar olsa, ben kul orda ne eylerim?
Nasıl olacak, yola koysan ben âcizi;
Sorar olsa, ben kul orda ne eylerim?

Yoldan çıkıp azdığımı bilmedim ben;
Hakk sözünü kulağıma almadım ben;
Bu dünyadan gideceğimi bilmedim ben;
Sorar olsa, ben kul orda ne eylerim?

Geçenlerden ibret alıp yola girmeyip,
Nefes, feryâd söyleyip orada tutuşup yanmayıp,
Gece gündüz yürümüşüm kendimi bilmeyip;
Sorar olsa, ben kul orda ne eylerim?

Cânın çıkıp bedenin yatar dar kabirde;
Sorucular gelip sorsa o durumda
Akar yaşım, gider şuûrum o zamanda
Sorar olsa, ben kul orda ne eylerim?

Gâfillikte yürüdün sen it gibi gezerek
Bedenin yatar dar kabirde çok şişerek
İş kılmadın sen Tanrı'ya göğsünü deşerek
Sorar olsa, ben kul orda ne eylerim?

Kul Hoca Ahmed, bu dünyada tevbe eyle
Tevbe eyleyip yol başına varıp de
Seçkin kullar gibi azığını alıp yürü
Sorar olsa, ben kul orda ne eylerim?

Hikmet

Zamâne âhir olsa, ey dostlar,
Türlü-türlü belâları yağar imiş.
O belâyı kendisi seven dervişleri,
Elini açıp, duâ eyleyip, kovar imiş.

O dervişin aziz başı, halkın yolu,
Nerede varsa, tanıyıp olmaz bilsen onu,
Âşıkların çılgın eyler uçan külü,
İhlâs ile varan âşık bulur imiş.

O dervişi bulsan, canın vermez misin?
Bastığı izini alıp göze sürmez misin?
Akşam-sabah hizmetinde durmaz mısın?
Hizmet kılan her sır görse gizler imiş.

Cihanı gösteren ayna olup, sırlar görecek,
Görmedim diye, ondan-bundan Hakk'ı soracak,
Yeni tâlib gibi halka ortasına özünü vuracak,
Garîblerin izini alıp öper imiş.

Âhir zaman Peygamberinin sünnetleri,
Fakîri sormak Hakk Mustafa âdetleri,
"Men mevtâ garîben" diye hadisleri,
Fakîri soran iman ile varır imiş.

Öyle derviş Hakk'tan özge kılmaz kelâm,
Hızır ve İlyas, gavslar gavsı ona köle,
Zâhirleri kimi görse kılınca selâm,
Bâtınları Hakk kılıcını sallar imiş.

Yüz bin selâm, Hakk'tan haber ona gelecek,
Seherlerde feyzü fütuh dola alacak,
İtikadlı tâlib varsa, nazâr kılacak,
Soysuzları kapısından kovar imiş.

Âşıkların Hakk'a yetince, bil, feryâdı,
Arşı bozunca âşıkların kıldığı imdâdı,
Oruç, namaz, tesbihleri Hakk'ın yâdı,
Âlim olsa, gözyaşını saçar imiş.

Âşıkların boynuna Hakk güller salınca,
Melekler zincir salıp alıp yürüyünce,
Bir âh vursa, Arş'dan geçip, Cehennem yanınca,
Dumanı çıksa, ay ve güneşi tutar imiş.

Mahşergâhı bozmasın diye Allah özü,
Ben demedim âyet, hadis, Kur'an sözü,
Âşıklara yetmez imiş şehid, gâzî,
Evvel varıp, âşık didâr görür imiş.

Aşk iste, aşk iste, âşık ol,
Bu yollarda kirli yürüme, sâdık ol,
Leyla-Mecnun, Şirin-Ferhad, Vâmık ol,
Âşık kullar didâr görüp, doyar imiş.

Âşıkları didâr görüp, hayrân kalacak,
Aklı gidip, şaşkın olup, efgân kılacak,
Şevki ile yüz bin canın fedâ kılacak,
Elli bin yıl özden gidip yatar imiş.

Âşıklara doydun mu diye nidâ gelecek,
Hazin avâz işitip, âşık canı yanacak,
Âşık kullar ma'şuk diye canın verecek,
Vâveyletâ, nedâmet diye durur imiş.

Halka içine cimri girse, sohbet olmaz,
Zâkir kullar zikrederek feyz alamaz,
O sohbetden erenlerin kokusu gelmez,
Zâkirlerin ömrü zâyi geçer imiş.

Soysuz cimri, cömertleri gıybet kılacak,
Tanla varsa, cehennem içre canı yanacak,
İçmiş, yemiş, libâsları ateşten olacak,
Hasret ile zehir ve zakkum tadar imiş.

Kıyâmetin güneşi düşe gelecek,
Hakk bendesinin namelerini ele verecek,
Ondan sonra Hakk nûrundan âlem dolacak,
Bir-bir sorup, cezâlarını verir imiş.

Kul Hoca Ahmed, kulu olsan, cömert ol,
Cömert olup, miskinlere yemek ver,
Tanla varsan, cennet içinde güller der,
Vallâhi, cömert Hakk didârını görür imiş.

Hikmet

Aşk sırrını beyân kılsam bu âlemde,
Habersizler işitip, kulak saldığı yok.
Hakk yâdını kime söyleyeyim, hepsi gâfil,
Benlik kılıp, bu dünyâdan geçtiği yok.

İşan, şeyh, hoca, molla dünyâ izler,
O sebepden sultanlara yalan söyler,
Âyet-hadis tefsir kılıp, malı gözler,
Aşk yolunda asla mihnet çektiği yok.

Dünyâ tepip, Hakk'ı seven buldu murad,
Aşk şarâbın içen âşığın şevki çokça,
Yalancıların kıyâmet gün yüzü ayıplı,
Yalancılar Hakk yâdını dediği yok.

Âhir zaman şeyhlerinin işi hep riyâ,
Mahşer günü riyâları olacak tanık,
Şeyhim diye bunca riyâ, bunca hevâ,
Allah için zerre sevab ettiği yok.

"İşanım" diye türlü yemek derip yerler,
Dünyâ malın alıp varsa, sevinip alırlar,
İyileri göze iliştirmez, ben-ben derler,
Vallâh-billah, ben-benlikden geçtiği yok.

Seccâdeye kim otursa fakîr olsun,
Muhammed gibi fakîr olup, hakîr olsun,
Riyâzette yüzünün rengi sarı olsun,
Hakk Mustafa halka sert söz dediği yok.

Tavırlar kılıp, ahaliye sözler dedi,
Yüz bin kâfir puttan geçip, dine döndü,
Tavırlarından âlem hepsi nûra battı,
Ondan beri İslam dininin gittiği yok.

Bende olsan, kulluk edip, ümmet ol,
Ondan sonra iman-İslam ele al,
Seher vaktinde yaşını saçıp, zâri eyle.
Allah cömert, hiç kimsenin ümidsiz kaldığı yok.

İki cihân şahıdır bir güzel tavır,
Tavırlarından Hakk Mustafa oldu ulu,
Hakk Teâlâ âyet verdi "Mimmâ hulik",
Gâfil âdem işitip, bunu okuduğu yok.

"Hulika min main defık" yazıp dedi,
Hakk Mustafa ümmetlere okuyup yaydi,
Yalan ümmet va'desinden dönüp reddetti,
Sübhân Melik'im günâhından geçtiği yok.

Meyhane diye işitip, kulağına girmiş değil,
Erenlerden Hakk yolunu sormuş değil,
Pîr-i kâmil mükemmili görmüş değil,
Yalancıdır, vahdet meyinden tattığı yok.

Candan geçen âşıklar dünyâ demez,
Nefsi ölü, su ve ekmek gamını yemez,
Bu âlemde kâr ve zarar, bunu bilmez,
Dünyâ gelip cilve kılsa, aldığı yok.

Muhabbetli divânenin nişânı var,
Can ve gönülde aşk derdinin beyanı var,
Dertsizler kimi görse, gümânı var,
Bâyezîd gibi her kim özün sattığı yok.

Âşık isen, bağrında yok gözün kanı,
Ey nârasâ, cisminda yok aşk nişânı,
Hizmet kılsan, pir-i muğân incinin kaynağı,
Hizmet kılmayıp dür kânını bildiği yok.

Heveskârlar âşıkım diye çok laf vurur,
Habersizler nerede varsa, dükkân kurar,
Yalan söyleyip, bu dünyânın devrini sürer,
Dünyâyı arayıp, sınırına yettiği yok.

Hakk'tan korkmayıp "ben-ben" diyen şahlar hani?
Ay ve güne kafa tutan ayyüzlüler hani?
Gece ağlayıp, seherde kalkan erler hani?
İbret alıp, kan ve zerdâb yuttuğu yok.

Kuru zâhid aşk ehlini göze iliştirmez,
Cennet dileyip, didârını taleb kılmaz,
Âşıkların çığlığına kulak vermez,
Bu dünyâyı arkaya itip attığı yok.

Kul Hoca Ahmed, kulum dese, kulum de,
Ondan sonra kulluğa boyun sun,
Candan geçip, meydan içinde baş oynat,
Başın oynamayıp, Hakk vaslına yettiği yok.

Hikmet

Görün bu zamâne şeyhlerini,
Dilenci benzeri elden ele gezerler ha.
Halklar beni azizim diye söylesin diye,
Her meclisde halkalarını düzerler ha.

O meclisde "Hayy-Hû" kılır şöhret için,
Şairleri şiir okurlar ziynet için,
Kız ve gençler yığılırlar sohbet için,
Avâz işitip, her taraftan gelirler ha.

Meclisine kadınları getirirler,
Halka kurup, karşısında otururlar,
Derdin var diye o kadına dokunurlar,
İşte bu benzeri bâtıl işleri yaparlar ha.

Vesvâs olsa, zebun4 işi hem kılırlar,
Bazıları sine üzre dem kılırlar,
Tale' görüp, bir kara koy em kılırlar,
Öfke-bağrı yürek ile kakarlar ha.

Nâdân, câhil cem olarak "Hayy-Hû" diye,
O günâhkârı pir kılırlar şeyhim diye,
eyhlerinden bana cezbe değdi diye,
Halka içre mest şutur gibi1 ağnarlar ha.

Halklar ara gezip yürüyüp mürid ister,
Bana mürid ol diye halkı kovalar,
İşte bu benzeri içi kavak kuru destâr,
Gönülsüzü zordan mürid ederler ha.

Bu günâhkârlar arzu kılır şeriat diye,
Söyler halka bid'at işi tarikat diye,
Fahr ederler ben olmuşum hakikat diye,
Bu yalancılar yalan dâvâ kılırlar ha.

Sâdık olup, şeriata amel kılmaz,
Âlimlerin söyleyen sözün doğrusunu bilmez,
Riyâzetli dervişleri göze iliştirmez,
Cihan içre ben-ben deyip yürürler ha.

Mürşidlik dâvâ kılır, şartını bilmez,
Helal-haram sünnet, bid'at farkını bilmez,
Ebu Hanife mezhebinde asla yürümez,
Mübtedinin mezhebinde yürürler ha.

Ellerine ucu tığlı asâ alıp,
Başlarına destârını koca kılıp,
Sahra gezip, ahalinin nezrini alıp,
Helal, haram fark etmeden yürürler ha.

Ey dostlarım, bu öğüdüme kulak ver,
Âkil isen, Mustafa'nın şeriatını tut,
İşte bu benzeri günâhkâr şeyhden uzak kaç,
Yoksa seni şeytan benzeri aldatırlar ha.

Kul Hoca Ahmed, nefs yoluna girme sen,
Bunlar ile yoldaş olup yürüme sen,
İtaatli olup, itikadını verme sen,
Dinin alıp, cehennem içine çekerler ha.

Hikmet

Muhabbetin câmını içmeyip edâ oldum,
Ermân ile canım gider, dostlarım ha.
Ömrüm geçti, gaflet ile fenâ oldum,
Aşk yolunda ağlayıp geçer, dostlarım ha.

Aşksızları Rahmân Melik'im kovalayıp sürdü,
Bakıp dursam, melekler vuraverdi,
Malik çıkıp, cehennem yönüne alıp girdi,
Cehennem içre zakkum yutar, dostlarım ha.

Münker, Nekir zakkum verip, canın incitir,
Melekler gazab ile tutup sarar,
Gâfil bende hasret ile dinmeden ağlar,
Türlü-türlü azâb eder, dostlarım ha.

Âşık olup, didârını doyasıya gör,
Didârını doyagörüp, devrân sür,
Ondan sonra şeyhim diye dükkân kur,
Öyle mürşid Hakk'a yeter, dostlarım ha.

Yalancı âşık, âşıkım diye iddia edecek,
Mahşer günü yüzü kara olup duracak,
Yalancıdan Rahmân Melik'im yüz çevirecek,
Cehenneme bırakıp atar, dostlarım ha.

Utançlı ve rezil olur arasatda,
Hakk Mustafa ümmet demez şefâatte1,
Dillerini sürüyüp yürüyünce kıyâmette,
Siccîn içinde tutuşup yanar, dostlarım ha.

Aşkına boyun eğmeyenin hâli harâb,
Tanla varsa, Hüdâ'sına bulmaz cevâb,
Kahhâr Melik'im kahr eylese, kılarak itâb,
Cehennem içinde yanıp yatar, dostlarım ha.

Âşıkım diye, dâvâ kılıp, yürüyen kişi,
Dağ ve kırı bostan kılar akan yaşı,
Gerçek âşıkın Hakk'a yakar kılan işi,
Hakk Teâlâ öze çeker, dostlarım ha.

Aşk derdini her nâmerde vermez Hüdâ,
Çoluk çocuk, ev-barkından olmaz cüdâ,
İhlâs ile Hakk'a canını kılsa fedâ,
Bâyezîd gibi özünü satar, dostlarım ha.

Yahyâ, Şuayb ağlayı-ağlayı didâr gördü,
Hiç gülmedi, Hakk'tan korkup, mâtem kurdu,
Gece uykusunu haram kılıp, hâzır durdu,
Didâr için gözden geçer, dostlarım ha.

Gerçek âşıklar ağlayı- ağlayı Hakk'a yetti,
Seher vaktinde gönlünün âhı Arş'dan geçti,
Pîr hizmetini kılıp, sorup yolu buldu,
Pîr hizmetini sağlam tutun, dostlarım ha.

Âşıklara Hakk'tan gelecek yüz bin nidâ,
Çok ağla - gözyaşını kılayım tanık,
Didârımı ben göstersem sana revâ,
Hileci olmayıp, âşık olun, dostlarım ha.

Ağlamanın anlamını bilen kişi,
Kan ağlasa, kolay kılır zor işi,
Mizan üzeri şâhid olacak akan yaşı,
Günâhından, şüphesiz, geçer, dostlarım ha.

Hikmetimi işitene pay vereyim,
Hikmet işitip, ağlayanı konuk kılayım,
Öyle tâlib yolda kalsa, elin alayım,
Can verirken iman götürür, dostlarım ha.

Kim okusa hikmetimi, evlâd kılayım,
Canı cana ulaştırıp, gönle bağlı kılayım,
Hakk'ı bulsam, cennet içre râzı kılayım,
Kıl köprüden kolay geçer, dostlarım ha.

Aşka kadem koyan âşık özün bilmez,
Bâyezîd gibi Hüdâ deyip öze gelmez,
Tâlibleri bıçak vursa, ona değmez,
Özlerini kanın döker, dostlarım ha.

Hakk'ı seven âşıkları fakîr oldu,
Yol üstünde toprak gibi nefsi öldü,
Aşk yolunda cefâ çekip, derde doldu,
Nereye varsa, nefsi teper, dostlarım ha.

Âşık olsan, yalancı olma, sâdık ol,
Hile-hurda işlerinden uzak ol,
Allah diye, saf kıl gönlü, nûra dol,
Doğru kulları Allah bilir, dostlarım ha.

Allah dedi, iman evini kılma viran,
Doğru kulların gönlündedir Hakk-burhan,
Gönül kıran câhilleri sevmez Sübhân,
Halim olup, didâr görün, dostlarım ha.

Huş gâibden o dervişe avâz gelecek,
"Ey kulum!" diye, Allah özü elini alacak,
Yoldan çıksa, hâdi olup yola koyacak,
Allah özü yol gösterir, dostlarım ha.

Cezbe ve hâlet peydâ kılan Hakk'ı bulur,
Din kılıcını ele alıp, nefsi kovalar,
Nerede varsa, sırlar görüp, büküp kapatır,
Ehlini bulsa, şerhini yapar, dostlarım ha.

Hakk'a âşık olan kullar buldu murad,
Hızır, İlyas dâima verir âb-ı hayat,
Tâ kıyâmet görmesinler asla ölüm,
Kabir içinde uyanık yatar, dostlarım ha.

Âşık değil nefsi daimâ tepmedikçe,
İşte bu dünyâ izzetinden geçmedikçe,
Mansûr benzeri "Vâ şevkâ!" diye ölmedikçe,
Dergâhına lâyık değil, dostlarım ha.

Kul Hoca Ahmed, âşık olsan, nevha başla,
Berk benzeri dağdan çıkıp, özün taşla,
Riyâzeti katı çekip, dinmeden işle,
Çok işleyen âhir yeter, dostlarım ha.

Hikmet

Âşıklığın davâsını kılan kişi,
Gece yatmayıp, gündüz ağlar, dostlarım ha.
Başlarına yüz bin belâ, âfet gelse,
Ondan korkmayıp, belini bağlar, dostlarım ha.

Hakikatten aşk öğrenen cefâ çeker,
Hakk'a yakın âşıkları belâ ister,
Canı yanıp, bağrı yanıp, tutuşup yanar,
Hakk aşkında bağrını dağlar, dostlarım ha.

Hakk aşkını seven âşık Arş'a kondu,
Cennet girip, hûriler kucaklayıp, Burak bindi,
Dünyâperest soysuz vursa, boyun sundu,
Kin tutmayıp, içinde saklar dostlarım ha.

Melâmetden, ihânetden âşık dönmez,
Hakk'tan yüz bin cefâ değse, halka söylemez,
Açlıktan ölse, ahaliden minnet çekmez,
Ölmek için özünü çağlar, dostlarım ha.

Hakk aşkına tekye kılan, kılmaz heves,
Ben ve benlik gider ondan sinek misâli,
Allah diye su ve ekmek gamın yemez,
Hakk'ı arayıp, Hakk'a ağlar, dostlarım ha.

Gerçek derdliler devâ sormayıp, cefâ diler,
O sebebden mürşidinden pay alır,
Dünyâ demez, cennet demez, didâr diler,
Hakk'ı arayıp, didâr diler, dostlarım ha.

Yalan derviş taklidine tazim eyleyecek,
Halklar ile duâ kılıp, nezrini alacak,
Bilinçsiz derviş, öz canını ateşe koyacak,
Cehennem içinde dilin dağlar, dostlarım ha.

Âkil isen, şahdan kaçıp, sırra var,
Burada cefâ çekip, orada sultan ol,
Horluk çekip, yalnız Hakk'a biricik ol,
Biricik olsan, nidâ gelir, dostlarım ha.

Nidâ şudur: âşıklara aşk üleşecek,
Pertev salıp, şuursuz kılıp, Hakk görüşecek,
Huri ve melek cem olarak çok dalaşacak,
Ona bakmayıp, didâr diler, dostlarım ha.

Şüphesiz bilin, âşıklara lutfu hâzır,
Sâkî olup, mey üleşecek, Rabbim Kâdir,
Kevserinden şarâb verip, kılacak tâhir,
Tâhir olup, didâr görün, dostlarım ha.

Makâmatı hoşlayanlar dine yakın,
Kerâmeti hoşlayanlar çine yakın,
Gıybet söze kulak salan kine yakın,
Kulağına demir sokar, dostlarım ha.

Temur sihni aslını sorsan, cehennem ateşi,
Âsileri yandırıcı siccîn ateşi,
Mahşer günü afv etmese büyük zatı,
Kâfir ile yoldaş yanar, dostlarım ha.

Deryâ-deryâ rahmeti var, özü bilecek,
Lutfeylese, kezzâbların sâdık kılacak,
Allah dese, garîblerin elini alacak,
Her ne kılsa özü birler, dostlarım ha.

Aşkın derdi tene girse, nefsi bozar,
Hakk'a âşık aziz candan gönül uzar,
Âşıkların pâk ruhları Arş'ı gezer,
Gözlerini Hakk'a diker, dostlarım ha.

Elden kaçıp, zakkum içip, Hakk'ı bulur,
Ehlini bulsa, yüzünü sorup, izini öper,
Soysuzların yüzünü görse, ondan kaçar,
Zâhir rüsvâ, bâtın düzer, dostlarım ha.

Her kim seni revâ dese, handân ol,
Merdânlara hizmet kılıp, merdân ol,
Ondan sonra yalnız Hakk'a canân ol,
Canân olsan, özü izler, dostlarım ha.

Bu âlemda rüsvâ olup başını veren,
Muhabbetin deryâsından gevher alan,
Mihnet çekip mürşidinden pay alan,
Allah deyip Hakk'a ağlar, dostlarım ha.

Aşkı katı, ayrılığı acı, vuslatı tatlı,
Pîrsizlere nerede varsa değer sancı,
İlgisizler yürüyüp-koşup, olmaz talçığ,
Hizmet kılıp, pirden sorur, dostlarım ha.

Seher vaktinde her kim ağlayıp, dese Allah,
Hakk gösterecek didârını vallah-billah,
Hakk vaslına ereyim desen, söyle Hüvallah,
Hüvallah diye, âşık ölür, dostlarım ha.

Kul Hoca Ahmed, aşktan özge sözler haram,
Aşk olmasa, günâhların geçmez tamam,
Öyle olsa, gece-gündüz ağla daimâ,
Çok ağlayarak didâr görür, dostlarım ha.

Hikmet

Dervişlerin yediği para, rüşvet, ribadır,
Malını veren ahali yolu görüp varır.
Böyle müşkül olurmu kişi malın alana,
Kişi malın alanlar nasıl cevab verecektir?

Bu dünyâda kötünün kötülüğü yukâdur,
Yalancı pir onundur, müridleri bukâdur.
Öyle şeyhin önünde türlü-türlü âdemler,
Birisi koyup, birisi önüne hem varmaktadır.

Üç bin yıllık sıratı kıyâmet günü kurunca,
Müridlerin, başlamayan pirin yüzü karadır.
Sırat güzergâhında müridleri durmaktadır,
Nereye varsa kararır yüzü, tümen aladır.

O şu şeyhin dergâhı şeytan ile beraber,
Beş gün geçer dünyâda bunca ehli hevâdır.
Kul Hoca Ahmed'in sözü inci ve cevher tanesidir,
İnanmayan bu söze, orada yüzü karadır.

Hikmet

Bekâ-billah makâmını gülüp candan geçerler,
Fenâ-fillah olanlar o menzili kucaklarlar,
Bekâ şarâbı ne hoş tatlı şarâb o,
Sırdan anlam kapanlar o şarâbdan içerler.

Sırdan anlam kapmadan yalandan suret kılanlar,
Zulmet içre kalarak hayâl ile uçarlar.
Saykal verip, Hû derler, zengerini açarlar,
Zulmet bahrı anlamı diye söyleyen şeytan kavmi o.

Zihi, sultan, arifler zâhir-bâtın saçarlar,
"Lâ İlâhe", deseler, keser illet devâsını,
İsbat için "İllallah" kılıcını sallarlar.
Şevk şarâbın içenler, geçip candan, Hû derler,

O şarâbın şevkinden tutuşup-yanıp uçarlar.
Kul Hoca Ahmed, aşka ayak bas, nefs hevâdan gönül kes,
Hakikat gerçek âşıklar, rahmet nisâr saçarlar.

Hikmet

Hâlık bizi yarattı, özü gitti gizliye,
Geçtim sudan, topraktan, yelden getirdi yine.
Kemik-derim bağlandı, üç yüz altmış gün oldu,
Dört ay ondört saatde bizlere verdi canı.

Beş ağaça bağladık, ananın sütünü emdik,
Rızk veren Rezzâk sakladı bizi yine.
Bir yaşıma ulaşınca tanıdım ata-anamı,
İki yaşa yetişince düzeldik bizler yine.

Yedi yaşa ulaşınca indi başıma akıl,
Dört yana fehm eyleyip koşulduk bizler sonra.
On beş yaşa girince şeriat evine girdim,
Şeriat hükmü ile gizli ettim erkâna.

Otuz yaşa ulaşınca aldı başımdan ağrı,
Dilim söylemez oldu, gönlüm gitti her yana.
Ağlaşır balalarım, inlerler uzaklarım,
İşitir kulaklarım, dilim olmaz fermâna.

Yıkayıcılar geldiler, tahta üzerine aldılar,
Kaldırıp su döktüler bize yaşlı ve gençler.
Pehlivanlar geldiler, başım üzerine durdular,
Kaldırıp bindirdiler bizi taht-ı revâna.

Kabrimize götürdüler, toprağımız örttüler,
Bizi koyup gittiler, yeni geldik mekâna.
Yatar idim uyandım, sağ yanıma dolandım,
Başım üzerinde durur iki same' divâne.

"Senin dinin ne?" diye suâl kıldılar benden,
"Rabbim Allah!" deyip cevab verdim revâna.
Parmağım kalem oldu, kefenim kâğıt oldu,
Ağladım, yazdım, hayır ve şerrimi Rabbime.

Kul Hoca Ahmed, Bir Allah'ın evinde ağlayıp söyler,
Koy boynuna futayı, şükr edeyim imana.

Hikmet

Hoş gâibden hâzır olan dervişleri,
Canım ile durup mihmân kılsam mı ki?
Yollarına başım koyup, yüzüm sürtüp,
Toprak olup, feyz ve fütuh alsam mı ki?

Dervişlerin her bir sözü derde dermân,
Dervişlere güvenmeyeni sevmez Sübhân,
İhlâsı yok âdâbsızlar yolda kalan,
Dervişlerin ayağının tozu olsam mı ki?

Sıdkın ile Allah de, hal ve fırsat,
Hakk zikrini vird eyle, dem ganimet,
Halka içinde figân eyle, verir kuvvet,
Yâdını söyleyip, canım kurban kılsam mı ki?

Engel aşıp, göğsünü deşip, yolu bul,
Olgunlardan her sır görsen, örtüp kapa,
Kimi görsen, Hızır bilip, elin öp,
Erenlerin yolunu arayıp yürüsem mi ki?

İşte bu yola girdim ise, hayrân kaldım,
Başım donup, aklım azdı, sersem oldum,
Bilge idim, pirsiz yürüyüp, nâdân oldum,
Pîr-i muğân hizmetinde yürüsem mi ki?

Dergâhına varıp kapısına yat, basıp girsin,
İhlâs ile "Mürşidim" de, âlem gülsün,
Ondan sonra, gevher isteyip, dalıp batsın,
Meşakkatler, riyâzetler çeksem mi ki?

Sıratı geçmeyince, kul olsan, kahkahayla gülme,
Cennete girmeyince, bu dünyâda sevinçle yürüme,
Didâr görmeyince, ağlamayı asla bırakma,
Burada ağlayıp, âhirette gülsem mi ki?

Geceleri çöksem, olur mu ki yârın vaslı,
Binbir adı, pâk Zât'ı, aslı-nesli,
On sekiz bin âlem içinde yoktur benzeri,
Kudretine hayrân olup yürüsem mi ki?

Hala demdir, sıdkın ile eyle sohbet,
Kötüden kaç, iyilerle eyle ülfet,
Çok ağlayıp, gece-gündüz çek riyâzet,
Riyâzetin potasında yansam mı ki?

Vâh ne yazık, yiğitliğim gamsız geçti,
Tevbe kılmayıp, yaşlılığım tutup yetti,
Bilmeyip kaldım, ecel eli yakam tuttu,
"Tubû ileyke" okuya-okuya ölsem mi ki?*

Sözü dedim, işitenler kılsın amel,
Ümmet olsa, güzel söze kılsın cedel,
Anlamına yeten olur şeker ve bal,
Gerçek kulaklı tâliblere söylesem mi ki?

Kul Hoca Ahmed, tâliblere nâsih oldu,
Edeb saklayıp, Mustafa'ya nâib oldu,
Hakk'tan korkup, altmış üçte yere girdi,
Kalanlara sözü söyleyip ölsem mi ki?

Hikmet

Seherlerde erken kalkıp feryad eyle,
Feryad edip yürek-bağrın edâ olsun.
Gözyaşını akıtarak etrafa saç,
Hakk önünde gözün yaşı tanık olsun.

İhlâs ile aşka kadem koyan bende,
Tâat kılmayıp Hakk didârını görmek nerede?
Can ve tenin tutuşup-yanıp varsan orada,
Dergâhına varıp, ağlayıp edâ olsun.

Gece-gündüz Hakk didârını dileyenler,
Ten ve canı aşk ateşine dağlayanlar,
Şevk şarâbın içsem diye ağlayanlar,
Şarâb içmeyip bütün kullar gedâ olsun.

Âşıkların halk içinde sırrı gizli,
Başını vurup, virânede yanar çokça,
Nara vurup, feryâd edip, eyler figân,
Kan ağla, Hakk derdine devâ olsun.

Nefsden geçmeyip, Hakk önünde yoktur rahat,
Cefâ çekip, mihnet çekip, gör devlet,
İçmiş-yemiş nimetleri kaygı-mihnet,
Vehm ile elif boyun eğik olsun.

Âşık kullar gece-gündüz halvet ister,
Hakk'ı bulmayıp, ağlayıp yürür olup dertli,
Hâcet değil âşıklara oluş-bister,
Yanıp-yanıp derdi ile edâ olsun.

Dünyâ arayıp, nefsim beni saldı uzak,
Tuğyan kılıp, gece-gündüz artar firâk,
Ey nâdân, bu dünyâyı eyle talak,
Hoş âşıklar Hakk önünde revâ olsun.

Bilinçsizce ömrüm, geçti hep rüsvâlıkta,
Dâima yürüdüm nefsim için gedâlıkta,
Geçen ömrüm dönüp gelmez edâlıkta,
Nedâmet kıl, dildârına safâ olsun.

Şevk şarâbın içen âşıkta karar olmaz,
Erenlerin izin arayıp, asla kalmaz,
Zikrini söyleyip, yâdını söyleyip, dilden koymaz,
Gerçek derdliye Hakk'ın yâdı şifâ olsun.

Mürşidlerin arkasından asla kalma,
Hakk'ı sevsen, dünyâlıktan ele alma,
Nefsin için sen özünü ateşe salma,
Ayak tozunu sür yüzüne, ışık olsun.

Gözyaşının riyâsi yok, ey dostlar,
Derdi değse, nara atar kuru postlar,
Gönlü katı hayvanat gibi dini boynuzlar,
Âşıkları ölmeyip durup, fenâ olsun.

Nefsi için dinmeden her dem mihnet kılan,
Din işini arkaya atıp, dünyâ seven,
Hâris olup, bu dünyâdan mahrum kalan,
Gerçek âşıklar bu dünyâdan uzak olsun.

Kul Hoca Ahmed, bende olsan, Hakk'ı ara,
Âşık olsan, bâtınında Arş'ı gözle,
Hikmet söyleyip, âyet, hadis sözünü söyle,
Bilgelere söylediğin sözün imâ olsun.

Hikmet

Telim sevdâ bu başımdan gitmez oldu,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?
Sayısız hicâb bu gönlümden geçmez oldu,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Yedim-içtim — ḥesabını bilmedim ben,
Eğri yoldan doğru yola girmedim ben,
Sıdkım ile tam tevbe kılmadım ben,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Bu dünyâyı asla fenâ olmaz sandım,
Hakk emânet koyan canı ölmez sandım,
Dirilikte bu ölümü gelmez sandım,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Nimetin yeyip, Hakk şükrünü kılmadım ben,
Geceleri kalkıp, bir gün taat kılmadım ben,
Âḥir günün geleceğini bilmedim ben,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Kıyâmet gün iş kılanlar zararlı olsa,
Hicâbsız olarak yola girip, kükreyip yansa,
Ben gibi yolda kalanlara ḥasret olsa,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Karanlık ḥem dar laḥide beni salsa,
Siyâsetli melekler girip gelse,
"Rabbin kim?" diye benden suâl eder olsa,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Kıyâmet gün büyük sıfat yazılası,
Mizan adlı terazi ḥem kurulası,
Sağdan-soldan nameleri verilesi,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Sırat altı cehennemdir bakıp görse,
Onu görüp, azâların titreyip dursa,
Melekler "yürü" diye vurup dursa,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Gaffâr Melik'im, âsân eyle o terazi,
Şefâatçi dost Muhammed bize arzu,
Kullarına rahm eyle, ey Allah Hû,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Kul Hoca Ahmed, tevbe ile söyledin bunu,
Nedâmette ol şimdi gece-gündüz,
İnşaallah, affeylesin cümle kulu,
Siyâsetli büyük günde ne eyleyim?

Hikmet

Muhabbetin pazarında cevlân kılıp,
Hoş bendeler nevâ kılıp yürür olacak,
Mahşergâhda halk içinde tuğyân kılıp,
Âsileri o gün Hakk'tan diler olacak.

Rahmân Melik'im kullara nidâ kılacak,
Nidâ işitip, kulları Rabbim diyecek,
Kıyâmetin güneşi coşup gelecek,
Âşıkların gözde yaşı akar olacak,

Marifetin meydanında cevlân kılacak,
Tarikatın gülzârını tayran kılacak,
Hakikatin bostanında seyran kılacak,
Hoş kullar nevâ kılıp yürür olacak.

Ezel günü 2 takdir kılsa Hakk cemâli,
Yüz bin âşık tutuşup-yansa, yok zevâli,
Günden-güne ziyâde olacak söz ve hâli,
Âzim yolunu kullara açar olacak.

Hakk'ı arayıp, gecelerde uykusuz kalan,
Şevk şarâbını içerim diye hevesli olan,
Öz yakasını özü tutup, ağlayan,
Sabah varsa, şevk şarâbın içer olacak.

Gece yatmayıp, gaflet uykusunu haram kılsa,
Sır zikrini, ruh zikrini tamam kılsa,
Binbir adın tesbih eyleyip, kelâm söylese,
Öyle âşık ahaliden kaçar olacak.

Vâh ne yazık, geçti ömrüm ermân ile,
Aşk yolunda olamadım samân ile,
Hakk'ı arayıp, yürümezdim ben efgân ile,
Yolunu bulan has âşıklar uçar olacak.

Muhabbetin deryâsında cevlân kılan,
Âhiretin hazırlığını ele alan,
Akşam-sabah dört darbe vurup, zikrini söyleyen,
Öyle kullar cennet içine girer olacak,

Kul Hoca Aḥmed, kul olsan, durma ağla,
Halka alıp, kim zikir söylese, var oraya,
Can ve gönlünü Hakk zikrine vâsıl eyle,
Vâsıl olan Hakk didârını görür olacak.

Hikmet

Hakk ilâḥım ḥangi kula lutf eylese,
Gece-gündüz gözde yaşı akar olacak.
Muḥabbetin kadeḥini alıp, içse,
Aklı gidip, şuursuz olup yatar olacak.

O âşığı rüsvâ kılan Allaḥ'ın kendisi,
Halk içinde oynayıp-güler, gizli sözü,
Hazan vuran zeferan gibi kızıl yüzü,
Gerçek derdliler didâr arayıp yürür olacak.

Hakk Rasulü Mustafa'nın sünnetleri,
İbrâḥim Halilullaḥ milletleri,
Şeriatda münkir olan bid'atleri,
Göze iliştirmez, mübtediden kaçar olacak.

Aşksız âdem ḥayvan sıfatlı, şaşırmıştır
Başı donup, özünü bilmeyip, sersemlemiştir,
Dünyâ arayıp, gece-gündüz ağlamaklıdır,
Dünyâ için ömrün yele satar olacak.

Ey âşık, derd ve hâlet peydâ eyle,
Mansûr gibi "Enel-Hakk" diye kavga eyle,
Dünyâ koyup, âhiretin sevdâ eyle,
Sevdâ kılan Hakk didârını görür olacak.

Ey dostlar, gece-gündüz zikrini söyleyin,
Seherlerde dört darbe vurup, derdini çekin,
Garîb olup, virânede gece-gündüz yatın,
Derdli âdem hazân benzeri solur olacak.

Rüsvâ olup, özün arayıp yürüyen âşık,
Cefâ çekip, aşk yoluna giren sâdık,
Ondan sonra dergâhına olur lâyık,
Vahşi benzeri âdemlerden kaçar olacak.

Yâ ilâhi, refik olup, sal yoluna,
Muhabbetin şevkin ver can ve gönüle,
Didârını armağan eyle cümle kula,
Garîb olup, viraneye göçer olacak,

Hızır atanın sohbetinde dâima olan,
Gavslar gavsı, kırkları hâzır gören,
Şarâb içip, çılgın olup, feryad eyleyen,
Öyle âşık kanat çırpıp uçar olacak,

Sır şarâbını içen âşık ruhu sözler,
Bilmeyenler taşlar atıp, ona güler,
Teşne olup, harıp-tâlib yürür yollar,
Çılgın olup, gözden yaşını saçar olacak.

Kul Hoca Aḥmed, derd ve ḥâlet peydâ eyle,
Âḫiretin maḥşerinde kavga eyle,
Marifetin bostanında, deli ol,
Aşk kapısını Mevlâm ona açar olacak.

Hikmet

Muḥabbetin bostanını gezen âşık,
Gözyaşını niyâz eyleyip, saçar olacak,
Aşk yolunda canın fedâ eyleyen sâdık,
Kanat çırpıp, ḥevâ yönüne uçar olacak.

Cefâ çekmeyip, miḥnet çekmeyip âşık olmaz,
Toprak-gibi ḥorluk çekmeyip sâdık olmaz,
Uykusuz olmayıp dergâhına lâyık olmaz,
Lâyık olan aḥalidan kaçar olacak.

Erenler ben-benlik ile yürümediler,
Nefsden geçmeyip tarikata girmediler,
Bu dünyâda laḥza raḥat görmediler,
Çoluk-çocuk, ev-barkından geçer olacak.

Vâḥ ne yazık, geçti ömrüm zâyi burada,
Sorsalar beni buradan, ne yapayım orada,
Kulluk kılmayıp Hakk didârını görmek nerede,
Âdemoğlu kervân benzeri göçer olacak.

Derdli âdem bu dünyâda karar kılmaz,
Hakk yâdını söyleyip her dem, dilden koymaz,
Mest ve hayrân yürür dâim, yorulup durmaz,
Zikrin söyleyip, dil zincirin açar olacak.

Üryân olup, mâsivâdan geçip yürür,
Mecnun gibi hayl ü hişden kaçıp yürür,
Gönül kuşu Hazret'e doğru uçup yürür,
Bu dünyânın lezzetinden geçer olacak.

Öyle âşık çöller ara kılacak vatan,
Vahşî benzeri yoldaşları karga, saksağan,
Göçüverse, giysisinin yakası ona kefen.
Hızır, İlyas hülle giysileri biçer olacak.

Hızır, İlyas, gavslar gavsı selâm kılacak,
İmâ kılıp, edeb ile alıp alacak,
Gözün yumup, gerçek âşıklar şaşkın olacak,
Cedel kılıp, ukbâ yönüne göçer olacak,

Kul Hoca Ahmed İbrâhim'in oğludur,
Hakk Rasulü Mustafa'nın bağlısıdır,
Tâliblere söyleyen sözü bir nasihatıdır,
Hikmet söyleyip, ahaliye saçar olacak.

Hikmet

Söyleyim size, dostlarım, kimler gelip gidesi,
Müslümanlar gönlünden mihribânlık gidesi.

Müslümanız diyeler, haram-şüpheli yiyeler,
Yemem diye hem inkâr eder, âhir zaman belgisi.

Bir-birine bakmazlar, mihr-şefkat kılmazlar,
Âhiretin vererek dünyâ malın algısı.

Hakk'ı görüp uymazlar, haksız işi yaparlar,
Hakk'ı söylese vururlar, dinsizlerin belgisi.

Mü'minim diye söylerler, oruç-namaz kılarlar,
Fesâd işler yaparlar, münafıklar belgisi.

Âlimler haram yerler, âlimlerden din gider,
Zâlimler güçlü olur, mü'minleri vurgusu.

Hâkimler zâlim olur, mü'minler malın alır
Ölüp malları kalır, orada Allah'ım sorgusu.

Şeriatı bilmezler, tarikatı okumazlar,
Hakikate yetmezler, şeyhlik dâvâ kılgısı.

Milleti mürid alırlar, âh ve figân kılırlar,
Hayran olup kalırlar, lânetli Deccal bilgisi.

Dünyâ malını sevme, dünyâyı çok yığma,
Ölmezim diye söyleme, bütün âlem ölgüsü.

Nefs eline düşmüşsün, ten semirtip yürürsün,
Mahşer günü olunca Kahhâr kahr kılgısı.

Kulluk kılmayıp ölürsen, kara yere girersen,
Yalnız yatıp kalırsan, göze toprak dolgusu.

Kul Hoca Ahmed vardır can, yürüme bakıp hayrân,
Mevlâmdan dile iman, orada didâr görgüsü.

Hikmet

Allah diyen âriflerin görsem yüzün,
Gece-gündüz dinmeden Allah desem işte.
Allah diye âhirete varır olsa,
Ben hem daimâ dinmeden Allah desem işte.

Hangi kula Allah yâdı olsa yoldaş,
Açılır gözü, yolun bulur, olmaz günâhkâr,
Zâkir kuldan kaçar imiş gaflet, günâh,
Râzı kılsa, günâhlardan yansam işte.

Ten-cân ile bir ârifin görsem yüzünü,
Hemrâh olup, canım ile desem yâdını,
Allah diye talep kılsa Rabbisinden,
âhil özüm, o ârifi görsem işte.

Allah diyen âşık kullar buldu devlet,
Bulur devlet, verse ona büyük himmet,
Yârı eyler her işine Kâdir kudret,
Uykusuz olup, o himmeti bulsam işte.

Allah diyen âriflerin gözyaşını,
Geri bırakmaz, Kâdir Melik'im her işini,
Aydın kılır Kâdir Melik'im iç-dışını,
Ben hem müdâm dinmeden Allah desem işte.

Kul Hoca Ahmed, dinmeden müdâm Allah de,
Âhiretin azâbından kaygı ye,
Nefse dâima helal lokma nasip ver,
Mü'min ile sözleşerek ölsem işte.

Hikmet

Didârını talep eyleyip, yola girsem,
Mahşer günü didârını görür müyüm?
Feryad edip, gözyaşımı saçsam,
Can verirken didâr görüp ölür müyüm?

Didârını arzu kılsan, ağlayıp yürü,
Yüz bin türlü niyâz söyleyip, seherle kalk,
Kıyâmetin şiddetinden mâtem kur,
Mâtem kursam, didârını görür müyüm?

İyilerin soḥbetinde cefâ çeksem,
Yaşım akıp, Hakk'a bakıp, gözüm diksem,
Namaz okuyup, riyâzette dizim büksem,
Ey mü'minler, Hakk'a yakın olur muyum?

Bu dünyâyı bize verdi tâat kıl diye,
Hakk zikrini diye-diye âdet kıl diye,
Zikrin söyleyip, şeytanı evinden kov diye,
Kovabilsem, feyz ve fütuḥ alır mıyım?

Geçti ömrüm ermân ile tâat kılmayıp,
Hakk şevkinde tutuşup-yanıp, âdet kılmayıp,
Can verirken Hakk Mustafa meded kılmayıp,
Ölür vakitte iman ile varır mıyım?

Meded kılsa, kul yolunda sâdık olur,
Dünyâ tepip, yaşın saçıp, âşık olur,
Ondan sonra dergâḥına lâyık olur,
Candan geçmeyip, ona lâyık olur muyum?

Candan geçmeyip, işin bitmez kıyâmette,
Hasret ile ağlayıp yürü nedâmette,
Mağzı sarın kaynab durunca elâmette,
Pîr-i muğân tarafına kaçsam kalar mıyım?

Ömrüm yetip yetmiş yaşa güldüğüm yok,
Hakk'tan özge işretleri bildiğim yok,
Ağlamaktan özge işi kıldığım yok,
Bunda ağlayıp, âḥirette güler miyim?

Toprak olmayıp Hakk vaslına yetip olmaz,
Cömert olmayıp kıl köprüden geçip olmaz,
Havz-ı Kevser şarâbından tadıp olmaz,
Allah desem, o şarâbdan tadar mıyım?

Vâh ne yazık, mahşer günü kâim olsa,
Kahhâr Melik'im adli ile hâlim sorsa,
Vâveyletâ, kula amel lâzım olsa,
Ey dostlarım, ben hem halâs olur muyum?

Kul Hoca Ahmed, yollar tehlikeli, menzil uzak,
Âhirete diger olsam, hani hazırlık,
Bineksiz yola girsen, menzil uzak,
Azıksız olarak yola girsem varır mıyım?

Hikmet

"Fe'firru ilallah" diye âyet geldi,
Yakam tutup, hazretine yanmayım mı?
Gökten bana sayısız Burak indirdiler,
"Bin!" dediler, ey yârânlar, binmeyim mi?

Kengeş ile o Burak'a bindirdiler,
Tören ve saygıyla, tevazular getirdiler,
Erenlerin karşısına kondurdular,
Kondurdular, ey yârânlar, konmayım mı?

Sayısız çakas gördüm orada, ḥayrân oldum,
Biḥamdillaḥ, gedâ idim, sultan oldum,
Raḥmet baḥri taşa verdi, üryân oldum,
"Bat!" dediler, ey dostlar, batmayım mı?

O deryâya daldım, acîb taşları var,
Büyük-büyük azizlerin başları var,
Başlar gördüm, gözlerinde yaşları var,
"Sen ḥem yaşın dök!" dediler, dökmeyim mi?

Ondan sonra bir makâma yetirdiler,
Nefs ve ḥevâ ikisini öldürdüler,
Ölmüş idim, dönüp baştan diriltiler,
"Diri yürüyüp öl!", dediler, ölmeyim mi?

O saatda Hakk Rasulü bana baktı,
Selâm kıldım, ḥeybet ile nazâr saldı,
Ağlayıp durdum, raḥmi gelip baḥşiş verdi,
"Söyle!" dediler, mü'minlere söylemeyim mi?

Kul Hoca Aḥmed, bu dünyâyı geçtin olacak,
Fenâ-fillaḥ makâmına yettin olacak,
Marifetin deryâsına battın olacak,
"Bat!" dediler, ey yârânlar, batmayım mı?

Hikmet

Halvet girip, dostlarım, yâd edelim daimâ,
Muhabbetin şarâbını içelim daimâ.

Muhabbetin şarâbını hiç kimseye vermezler,
Bağır kanın akıtıp, âşık içer daimâ.

Muhabbetin şarâbını içen âşık nişânı,
Çılgın olan bülbül gibi, figân kılır daimâ.

Mürid ölü, pir gassâl, okuyup yürür hasbihâl,
Göreyim deyip o cemâl, cevlân kılır daimâ.

Müridlerin terbiyesi, günde yüz bin marifet,
Özlerini kul gibi çoban kılır daimâ.

Muhabbetin şarâbın ele alıp Muhammed,
Zâkirlere sunarak sâkî olur daimâ.

Halka kurup erenler, erre zikrine başlasa,
O Zekeriyâ Peygamber hâzır olur daimâ.

Ondan sonra Hakk nûrun zâkirlere saçarlar,
Melekler saf tutup, erre başlar daimâ.

Muhabbetin şarâbın içen Kul Hoca Ahmed,
Arş üstünde konarak pervaz kılır daimâ.

Hikmet

Seher vaktinde dizini büküp, yaşını döküp,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.
Muhabbetin şevki ile derdini okuyup,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Dinmeden yürüyüp, gönül derdini sana söyler.
Tevbe edip, nefsi incitip, sana döner,
Hakk'a yakın dervişleri sana söyler,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Aşkın senin can ve gönlün arasında,
Derd-gamına yürek-bağrım pâresinde,
Ateşli aşkın evliyâlar arasında,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Aşkın seni candan geçip, iman örter,
Onun için her gün yüz bin şevki artar,
Gerçek âşıklar rahatı bırakıp, mihnet ister,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Tan atana kadar dinmeden ağlar, dâima uykusuz,
O azize ihlâs kılıp, varın zinhâr,
Dünyâ âhiret talak kılıp, diler didâr,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Gerçek âşıklar gizliden yanar, bilmez kişi,
Gözlerinden dinmeden akar kanlı yaşı,
Allah söyler cünbüş kılır içi dışı,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Ey Kâdir, aşkın ateşi can yandırır,
Âşıkların gâh öldürür, gâh diriltir,
Aşk şiddeti tuğyân kılıp, nûr doldurur,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Allah aşkı yürek-bağrım pâre kıldı,
Diri aşkın gizliden dikip, yâre kıldı,
Kırlarda Mecnun ile meclsi kurdu,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Kâfir aşkın can ve dilim çılgın kıldı,
Talep eyleyip, halk içinde rüsvâ kıldı,
Mansûr gibi âlem bana kavga kıldı,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Bir katre mey tatmadıkça Hakk'ı bilmez,
Derd ve hâlet değmedikçe, boy alamaz,
Pîr-i muğân nazâr kılmayıp yola girmez,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Kul Hoca Ahmed, gerçek âşıklar topraktan hor,
Zâhirlerin her kim görse, kılacaklar ar,
Kıyâmet gün Hakk önünde o itibar,
Mahşer günü âşıkların sana ağlar.

Hikmet

Marifet hâsıl kılır ârif olan,
Âşıkların pazarından gelen kişi.
Tâliblere hâdi olup yol gösteren,
Uzak yerden haber alır gören kişi.

Suretini görüp idim, ergeştim ben,
Murad dileyip, elim yazıp, görüştüm ben,
Âsân görüp, yoldan-yola kayboldum ben,
Pinhan imiş sırdan haber alan kişi.

Hangi kulun sırrı olsa Hakk'a ayân,
Vasıtasız kılır onu şeyh-i zaman,
Sohbetinden behre alır halk-ı cihân,
Bilin onu, ölmeden önce ölen kişi.

Er demeyin terk etmese dünyâsını,
Şeyh olarak yığsa dünyâ iflasını,
Koyup gider burada mülk ve eşyâsını,
Rüsvâ olur kuru dâvâ kılan kişi.

Mürid gerek kadem koysa hâlisim diye,
Eri görüp, etek tutsa muhlisim diye,
Tevbe kılsa ganîlikden müflisim diye,
Şeyh o olur Hüdâsını bilen kişi.

Ey dostlar, gece-gündüz olun uykusuz,
Gözyaşına armağan eder, orada didâr,
Kahrı gelse, arkasından rahmeti var,
Bir gün görür tâlib olup yürüyen kişi.

Kul Hoca Ahmed, dilin ile söyledin senâ,
Kabul kılmaz, candan geçip olmayıp fenâ,
Gözlerinden kan-yaş akıp, kılsan duâ,
Öyle kıldı senden önce geçen kişi.

Hikmet

Hakk Teâlâ kudret ile nazâr kıldı,
Sevinçli olup Hakk tarafına yandım işte.
Pîr-i muğân şefkat ile elimi tuttu,
Dağlara çıkıp, ahaliden kaçtım işte.

İsâ, Meryem dağlara çıkıp mekân kıldı,
Nefsin tepip, giyah verip, cansız kıldı,
Ondan sonra Hakk'ı arayıp figân kıldı,
Hizmet kılıp, ben hem efgân kıldım işte.

Âşıkların makâmları, büyük makâm,
O makâmda âşıkları ağlar daimâ.
Hakk önünde tarikatı kılıp tamam,
Fermân oldu, ahuları indim işte.

Muhabbetin deryâsından gevher derdim,
Akşam, geceler başım ile kâim durdum,
Bihamdillah, mihnet çekip, didâr gördüm,
Allah deyip didârını gördüm işte.

Akşam, geceler kâim duran, gecede başı,
O gevherin aslını sorsan gözün yaşı,
Ondan sonra âşıkların biter işi,
Riyâzette solup-sızıp kaldım işte.

Hakikatin deryâsından gevher aldım,
Pîr-i kâmil mükemmile hizmet kıldım,
Yoldan çıkan tâliblerini yola saldım,
Tâliblere serdar olup yürüdüm işte.

Pîr-i kâmil mükemmilin Hemedânî,
Zâhir-bâtın azizlerin aziz hanı,
İçi-dışı nûra dolan, incinin kaynağı,
Yedi yaşda pirden pay aldım işte.

Adlarını eğer söylesem, yanar dilim,
Pîr-i kâmil mükemmilim sözü halim.
Hem mürşidin, hem irşidin, can ve dilim,
Öyle pirden cüdâ olup kaldım işte.

Yedi deryâ, dokuz gökler tazim kıldı,
Kulluk makâmı hâzır olup binsen dedi,
Hakk Mustafa himmetin diye elimi aldı,
Elim tutup bindirdiler, bindim işte.

O deryânın diplerinde gevher gördüm,
Bu ne sır diye erenlerden suâl sordum,
"Hakk ikrâmı sana!" dedi, sevinip durdum,
"Dalsan!" dedi, candan geçip, daldım işte.

Dalıp bulup, gevher alıp çıktım dışa,
Öz hâlime nazâr salsam, hâlim başa,
Âlem doldu gözlerimden akan yaşa,
Çakas gelip, konasın dedin, kondum işte.

Ey dostlar, o çakasın beyanını,
İyi dinleyin, ben söyleyim ayanını,
Hoş ulular bilir onun mekânını,
Lâ-mekânda Hakk buyurdu, bildim işte.

O çakasın aslını sorsan illiyyinde,
Hakk gizleyen has ulunun canı orada,
Can cisminin bu sırlarını bilmek nerede,
"Doyasın!" dedi, başımı tutup doydum işte.

Hakikatten hikmet dedim, bilge hani?
Kötü-iyi hâzır durur, bakıp ona,
Hayvan kılmayıp, âdem kıldı Mevlâm seni,
Her cefâya kanasın dedi, kandım işte.

Ben Hakk'a tevazu kıldım, o hem kıldı,
"Allah!" dedim, "Lebbeyk!" diye cevab verdi,
Rahmet kapısını açıp, beni yola saldı,
Servi benzeri dâim yeşerip ondum işte.

Âşıkların gözü yaşlı, renkleri sarı,
O sebebden Hakk'ı arayıp, dâim ağlar,
Hakk yolunda bağrı pişip, göğsün dağlar,
Dağın alıp, Hakk önünde oldum işte.

Kul Hoca Ahmed, âlem gezip, bulmadım ehil,
Allah deyip can vermez, bendelik sehil,
Dervişlerin aslını sorsan, el-ayak şal,
O sebebden özüm diri gömdüm işte.

Hikmet

Tevbe edip, gâfil olmayın, mü'min kullar,
Tevbe üzere varsa, orada izzeti var.
Armağan kılsa Hakk cemâlini mahşer günü,
Cennet içinde yeyip tükenmez nimeti var.

Gerçek gönülde namaz kıl, Hüdâ bilsin,
Nefsi şeytan ben-benliği cüdâ kılsın,
Tevbe edip, gözde yaşın revâ kılsın,
Gözyaşını dökenlere rahmeti var.

Yalancı âşık olup yürüme zinhâr,
Yalan-âşık olanlardan Hüdâ bî-zâr,
Yalancıya ümmet demez Seyyid ebrâr,
Tanla varsa, dar lahidde hasreti var.

"El-kezzâbu lâ ümmeti", dedi Ahmed,
Can ve gönülde salât söyleyip, ol ümmet,
Yalancıya melekler söyler lânet,
Cehennem içinde sert azap, vahşeti var.

Cehennem üzerine çekilecektir sırat köprüsü,
Yalan âşık olup yürüme orada ayıplı,
Lutfeyleyip Hakk Teâlâ verecek necât,
Lutfetmese, sert azap, vahşeti var.

Çöllerin kumlarından çok günâhı,
Günâhlarını bağışlayacak Hakk ilahi,
İşte şu gün kâr kılmaz özür dileği,
Korkup kalk, gece-gündüz heybeti var.

Her kim Hakk'ın kulu olsa, Hakk'a yansın,
Tevbe edip, hazretine yakın varsın,
Huri kusur, gılman, vildân hâdim olsun,
Türlü-türlü yemeklerin lezzeti var.

Her kim bu gün tevbe kılmayıp, tanla kalkar,
Olsa yahşi iş ona âfet uzar,
Türlü-türlü meşakkati orada görür,
Tahir olsa, iyi işin âfeti var.

Bel bağlama kötü yola âşık isen,
Rüsvâ olasın buradan kaçıp, orada varsan,
Âsî kılmaz yığdığın malına bakıp görsen,
Kötülerin öz cinsi ile sohbeti var.

Âkil isen, akşam-sabah dinmeden ağla,
Erenlerin yürüdüğü yolunu sorup anla,
Tevekkülü Hakk'a kılıp, belin bağla,
Yola giren erenlerin gayreti var.

Âşık olsan, Bâyezîd gibi safâ ol,
Pîr eşiğine yaslanarak edâ ol.
İbrâhim gibi tahttan geçip, gedâ ol,
Nasip kılsa, kulların devleti var.

Fâsık, fâcir hevâ kılıp, yeri basmaz,
Benlik ile iyileri göze iliştirmez,
Nasihati kılsan, ona kulak koymaz,
Fâsık olsa, Hakk'ın ona lâneti var.

Hakk emrine boyun sunmayıp dâvâ kılınca,
Mürşidim diye halklarara dükkân kurunca,
Dünyâ içre hevâ kılıp, göğsünü açınca,
Cehennem içinde yılan, çiyan acısı var.

Fakîr olup, miskinliği âdet kılan,
Gecelerde kâim olup tâat kılan,
Kulu görse, kulu olup hizmet kılan,
Tanla varsa, cennet içre işreti var.

Kul Hoca Ahmed, bu hikmeti kime söyledin,
Âşıkım diye, ahaliye okuyup-yaydın,
Tesir kılmaz âlimlere yalan öğüdün,
Hakk önünde tevbelinin devleti var.

Hikmet

İlâhi, bâtıl işlerden bana ver pişmanlık,
Sayısız suç ve isyânlar kanlı kılıp yüreğimi.
Günâhımı yâdıma salsam, kemiklerimi parçalar,
Cihanda hiç kimse var mı benim gibi suçlu ve isyânkâr?!

Ya Rabbî, temiz Zâtın, eğer lutf etmesen nâgâh,
Kabir darlık, yolun aydınlık, bütün işler pişmanlık.
Dedin "Lâ taknetu..." rahmetinden ümidim çok,
Kıyâmet tanı atınca, başıma salma şaşkınlık.

Muhammed ümmeti kıldın, yolum şaşırtma, yâ Rab,
Şefâatden mahrum kılıp, arada bırakma sersemlik.
Hevâ-yı nefs ve cehlimden2 Azâzil daimâ sevinçli,
Yolum eğri, özüm gâfil, yürüyüşüm hepsi şeytanlık.

Müslüman oğluyum dedim, hani tâat-ibâdetin,
Günâhdan özge hâsıl yok, hani dostlar, müslümanlık?!
Elimde teşbih tanesi, gönülde tuzak ile tezvir,
Namaz ve orucu dışlayıp, dilimde sade yalanlık?!

Bu hâlet ile ben günâhkâr nasıl kulunum ey, yâ Rab,
Huzur-ı gönülde tâat yok, gönül dâima perişanlık.
Bu dünyâ malını yığdı, vefâsını görmedi bakın,
Girip yer altına görün, cihândan gitti huzur.

Cihan hazinesi vâle hoşdur Hüdâ yolunda sarf etsen,
Fakîr ve çâresizlere ki, olsan hayırlı ve ihsânlı.
Cihan bağın gülünü koparsan, olur her lahza pejmürde,
İrem bağının gülünü koparsan, özüne yetti pâyânlık.

Eğer sen bendelik kılsan, Hüdânı kahrından kork,
Hüdânın kahrından korksan, varırsan orada îmanlı.
Günâhım sayısını söylesem, çöllerin kumundan çok,
Gülersin habersiz kahkahayla, nasıl utanmazca nâdânlık.

Kıyâmet kâdısı sorsa, düşer başına yüz bin âh,
Günâhım vehminden korkup, düşer cismime titreme.
Bütün işler sana kolay, şaşkınlık bizlere zorluk,
İlâhi, sen kerem ile yoluna sal kolaylıkla.

Lahid içre varıp yatsam, nasıl olacak beni hâlim,
Melekler sorup söyler nasıl insaf, insanlık.
Hüdâ'dan nasibini yedin, hani tâatda olanın,
Utanmaz habersiz âdem, alıp geldin mi hayvanlık?

Kaldırıp gürzünü vurunca, kemikler paramparça olacak,
Seni cehennem yönüne götürüp, kılırlar ateş hükmünü.
Gaffâruz-zünub adı, olma Kul Hoca Ahmed gâfil,
Görür şüphesiz cemâlini her zaman gözü giryânlı.

Hikmet

Ben habersiz günâh eyleyip, dinmeden yürüyüp,
Ey dostlarım, Kâbe yönüne varsam derim
Âşık olup, "Hû"-"Hû" diye Kâbe varsam,
Can-gönül ile bakıp, ne görsem derim.

Yâ İlâhi, niyet kılıp Kâbe varsam,
Himmet ile belim bağlayıp dinmeyip yürüsem,
Mübârek Evi eğer görsem,
Başım koyup, yüzlerimi sürsem derim.

Ümid odur, Rabbimden fermân olsa,
Evliyâlar mededinden dermân olsa,
Lânetli şeytan yoldan vurmayıp, sersem olsa,
Bu niyetten muradıma yetsem derim.

Sübhân Âzim sıfatını dile alsam,
Ondan himmet asâsını ele alsam,
Tevekkülün örtüsünü bele alsam,
Uzak yola düşüp, şimdi yürüsem derim.

Egerçendi Kâbe yolu yaman imiş,
Evvel-âhir dağ ve deniz, divân imiş,
Âhiretin faydası için ziyân imiş,
Havâs ile o yollara girsem derim.

Kâbe yönüne kanat çırpıp, kuş gibi uçsam,
Hayal kılmayıp, yolda konmayıp varıp düşsem,
Zemzem Suyu sularından eğer içsem,
Heveslenenin muradını versem derim.

Dergâhında kıldığım haccım kabul olsa,
Evvel-âhir günâhlarım odun olsa,
Lânetli şeytan onu görüp zebun olsa,
Ondan geçip, Medine'ye varsam derim.

Adı güzel Medinei Münevvere,
Âlem içinde bütün velâyetten üstün,
Seçip onu menzil kıldı Rasûl bize,
Tâ ölmedikçe, ben hem orada olsam derim.

Kul Hoca Ahmed söyler, hep Kâbe'ye varsam,
Nice yıllar Medine'ye varıp dursam,
Ömrüm dolup, kazâm yetip, eğer ölsem,
Rasûlullah ayağında yatsam derim.

Hikmet

Ey habersiz, Hakk yolunda ölmez misin?
Riyâzeti sıkı çekip solmaz mısın?
Kanlar yutup, aşk derdine yanmaz mısın?
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Kim zâkirdir, başlarına erre koysun,
Zekeriyâ gibi Hakk'ı bulup, Hakk'ı sevsin,
Allah için belin bağlayıp, candan geçsin,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Dili ile zikr edenler bulmaz sevab,
Halka içre tâ olmasa bağrı kebab,
Yalan âşık insafsızdır misli hubab,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Kan ağla, gözyaşını tanık kılsın,
Dergâhından hâcet dileyip, revâ kılsın,
Gerçek dert ile hasta ol, devâ kılsın,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Gerçek dertlinin aslını sorsan, Allah derdi,
Mahşer günü şâhid olacak sarı rengi 2,
Bu meydanda baş vermeklik merdin merdi,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Zâkir olsan, zikrin söyleyip, kanın saç,
Erenlere hizmet kılıp, bâtını aç,
Muhabbetsiz ahaliden dâima kaç,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Yûsuf için Yâkub ağlayıp, edâ oldu,
Ağlaya-ağlaya gözlerinden cüdâ oldu,
Eyyûb sâbir kurt elinde fenâ oldu,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

İhlâs ile kim yastansa dergâhını,
Şâhı çıkıp, o âkıbet görecek onu,
Allah için candan geçen tâlib hani,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Aşksız âdem âdem değil, Hakk'tan haber,
Nerede görsen, aşksızlara kılmayın selâm,
Söz sözlese, bakıp ona kılmayın kelâm,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Kul olsan, yer altına ağlayıp gir,
Gece uykusunu haram kılıp, hâzır kalk,
Lahid içine koyup çıksa, bir âh vur,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Ateşli âhın ruhları uykusuz kılsın,
Bütün ruhlar elini açıp, duâ kılsın,
Münker-Nekir senden kaçıp, şikâyetçi olsun,
Burada ağlayıp âhirette gülmez misin?

Kaçıp varsın Hakk Teâlâ penâhına,
Zâri kılıp, dâd eylesin dergâhına,
Duramadım âşıkların bir âhına,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Hakk Teâlâ sevip deyince has bendem o,
Sen kabrine armağan götür cennetten tül,
Haber ver, hâdim olsun yetmiş bin huri,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Münker-Nekir pervaz kılıp, cennete girince,
Hamdü senâ dinmeden söyleyip, güller derince,
Yürüyüp-koşup hûrilere haber verince,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Huri ve gılman Hakk önüne yığılıp gelecek,
Kol kavuşturup, dergâhına tazim kılacak,
Yer altına düşün, diye fermân alacak,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Yer altında âşıkım var izzet eyle,
Nimet verip, canın ile hürmet eyle,
Baş-gözünü sevip-okşayıp, şefkat eyle,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Kevser Havuzu şarâbından mihmân eyle,
"Tahura"dan alıp verip, ihsân eyle,
Hulkpar kılıp, özlerine canân eyle,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Fermânını mehkem tutup, çabucak uçacak,
Vehmi ile dokuz gökler korkup uçacak,
Huri ve gılman kabir içinde sevinip kucaklayacak,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Hakk Teâlâ bizi sana yoldaş kıldı,
Âşıkım diye, senin ile sevdâ kıldı,
Kudret ile dillerini söyler eyledi,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Huri ve gılman yığılıp varınca Hakk önüne,
Hayran kaldım âşıkların her işine,
Âlem doldu gözden akan kan yaşına,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Ağlamanın hasiyeti bu hasiyet,
Gece-gündüz onu kıldım ben terbiyet,
Kabir içinde yemek ve işret o âkıbet,
Burada ağlayıp, âhirette gülmez misin?

Varıp söyle, çok ağlasın nedâmette,
Didârımı gösteririm kıyâmette,
Zayi bırakmam türlü-türlü melâmette,
Burada ağlayıp, âḫirette gülmez misin?

Bu sözleri işitip, onlar baḫtiyar olacak,
Kefenlerin dar bar kılıp, üryân olacak,
Sağda-solda yattıkları şâkir olacak,
Burada ağlayıp, âḫirette gülmez misin?

Kul Hoca Aḫmed, ağlamaya ḫesabı var,
Didârını cilve kılsa, Hakk Bir ve Var,
Nasib eylese Ey İlâḫim, Perverdigâr,
Burada ağlayıp, âḫirette gülmez misin?

Hikmet

Gelin, dostlar, ḫikmetimden pay alın,
Bismillaḫ diye, beyân eyleyip, söyledim işte.
Can ve gönülden Hakk yolunu sağlam tutup,
Lânetli şeytan yollarından döndüm işte.

"Tübû" okuyup, tevbe kıldı Mevlâm tanık,
Nazar kılıp, Hakk derdime verdi devâ,
Mal ve cân ve ev-barkdan geçsem revâ,
Can ne olacak, imanımdan geçtim işte.

Hakikatli maşuk için canım fedâ,
Tâ ölene kadar mihnet çekip, oldum edâ,
Pervâne gibi ahker olup, kul gibi fenâ,
İnşaallah, Hakk nûruna battım işte.

Ey yârânlar, derdim füzun, hâlim zebun,
Canım yanmış, bağrım ölmüş, çıkmaz tütün,
Dergâhına çok ağladım, baktı biçûn
Bihamdillah, can bahşeden meyden tattım işte.

Arzu kılan vahdet meyinden içemedim,
Çoluk-çocuk, ev-barkdan geçemedim,
Dünyâ tutup, Hakk tarafına yetemedim,
Ey dostlarım, hasret ile gittim işte.

Meyhâneye tâ girene kadar hiç uymadım,
Tesbih, tehlili şevk için ben sevmedim,
Aşkdan yüz bin belâ değdi, sabr eyledim,
Sâbir olup, Hakk vaslına yettim işte.

Ben anadan doğdum ise, güldüğüm yok,
Bu dünyânın işretlerini bildiğim yok,
Ömrüm içre asla hoşnud olduğum yok,
Hakk'tan korkup, ağlaya-ağlaya geçtim işte.

Zâhid olup, Hüdâ kokusu alamadım,
Dünyâ âhiret arka tarafa salamadım,
Tesbih içre aşkdan lezzet alamadım,
Mescid girip, zâhid sıfat oldum işte.

Aşk şarâbın Hakk içirdi, dolup-taştım,
Bir fırsatta yüz bin türlü makâm aştım,
Tesbih koyup, zünnâr takıp, Hakk'a kaçtım,
"Lâ-Lâ" söyleyip, "İllallah"da buldum işte.

Aşkın alıp, Rasûlullah tarafına vardım,
Yaşım döküp, derdim söyleyip, göğsüm yardım,
Feyz ve fütuh dola verdi — bahr anladım,
Her gün yüz bin sırlar görüp yattım işte.

Aşksızların aklı kotah, özü gâfil,
Sûfîyim diye çok laf vurur, özü câhil,
Hakk aşkından behre alan Hakk'a mâil,
Canım ile aşk eteğin tuttum işte.

Eşiğine başımı koyup, zâr ağladım,
Çok melâmet başa düştü, bel bağladım,
"Sâbir ol, bendem", dedi, ben dinledim,
İhlâs ile Hakk emrini tuttum işte.

Muhabbetin şevki ile tutuşup-yandım,
Heylu hişu el ve halktan kaçıp tandım,
Yüz bin türlü cefâ değdi, boyun sundum,
Goncabenzeri ciğer kanı oldum işte.

Hoş ulunun astânesi Pîr-i muğân,
Âyet içre haber verdi Kâdir, Mevlâm
Pâk ve perhiz kılıp varsa, nûra dolan,
Gaybden işitip, bu sözleri dedim işte.

Feyz ve fütuh evvel hâfız, sonra zâkir,
Şartı odur, kanâatlı olsa sâbir,
Yalanı yok, Allah hakkı, Hüdâ hâzır,
Nidâ geldi, Hakk'tan işitip dedim işte.

Kul Hoca Ahmed, evliyâ makâmı cennet,
Deryâ-deryâ ihsân kılsa, kılmaz minnet,
Tanla varsa, Hakk armağanı tâc ve devlet,
İhsân için yüz bin özü sattım işte.

Hikmet

Hakk Mustafa ümmetim diye ağlayıp geçti,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?
Bu dünyâdan yürek-bağrını dağlayıp geçti,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Gerçek ümmetini can ve gönülden sevdi
Rasûl, Hakk Teâlâ duâsını kıldı kabul,
Ümmet için Hakk önünde dâim melûl,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Ümmetliğin nişânıdır ağlamaklık,
Can ve gönülde Hakk sözün dinlemeklik,
Hakk Rasûl'den aşk sırrını dinlemeklik,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Ağlamayım mı, ağlamayım mı yolda kaldım,
Yolsuz yolu ukbasından harıb taldım,
Muhabbetin asâsını ele aldım,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Hakk Teâlâ "yuhibbuhum" dedi bize,
"Ve yuhibbunehu" beyanıdır bizden O'na,
Muradillah muhabbetdir bize ona,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Ağlamakdır bu âlemde can rahatı,
Ruh-ı revân, iman-İslam selâbeti,
Muhabbetin şarâbının halâveti,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Ağlayanlar Hakk cemâlini görür imiş,
Gözyaşına sekiz cennet verir imiş,
Hakk Mustafa ağlayanı sever imiş,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Âdem Safî bu dünyâdan ağlayıp geçti,
Şit ve İdris bu âlemde mâtem tuttu,
Nuh-ı Nebî ağlaya-ağlaya kanlar yuttu,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Hiç peygamber bu dünyâda güldüğü yok,
Ağlamaktan başka işi bildiği yok,
Muhabbetten özge metâ aldığı yok,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Âşıkların berg-i sebzi, aziz başı,
Âbidlerin tuhfesidir gözün yaşı,
Zâhidlerin tuhfesidir kılan işi,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Hakk Mustafa o şu gecesi mi'raca vardı,
Rabbinin didârını orada gördü,
Yüz bin soru Rabbinden ağlayıp sordu,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Gözyaşını Hüdâ özü kabul kıldı,
Yüz bin âsî, ümmetlerini dileyip aldı,
Değme bilge bu sırlardan hayrân kaldı,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Kul Hoca Ahmed, ağlamayım mı menzil uzak,
Yolsuz yola girdim ise, yoktur hazırlık,
Ey dostlar, gözyaşıdır oraya hazırlık,
Mustafa'ya ümmet olsam ağlamayım mı?

Hikmet

Karanlık şehristandan dağlar aşıp,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!
Muhabbetin deryâsı gibi kaynayıp taşıp,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Şeriatın şerbetinden doyasıya içip,
Tarikatta seyran kılıp, özden geçip,
Hakikatda "Hû"-"Hû" diye candan geçip,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Dünyâ için bu dünyâya geldiğim yok,
Ukbâ için tarikata girdiğim yok,
Hakk'tan özge sevdâları bildiğim yok,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Şeriatın ahkâmına amel kılıp,
Tarikatın terki için cedel kılıp,
Hakikatte ölmekliği vâcib bilip,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Mücahede makâmında can incitip,
Muhabbetin meydanında baş oynatıp,
Garîblikte zehir-zakkum çok çiğneyip,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Hakk Teâlâ nasip kılsa cemâlini,
Kulluk içre görüp Hakk'ın kemâlini,
Haram koyup, alıp Hakk'ın helalini,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Aşk sevdâsı başa düştü, hayrân oldum,
Bu sevdâdan tutuşup-yanmayıp biryan oldum,
Biryan olup, Hakk önünde sultan oldum,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Otuz üç bin şeriatta seyran olup,
Otuz üç bin tarikatta tayran olup,
Otuz üç bin hakikatta hayrân olup,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Muhabbetin deryâsına dalıp girip,
Şuursuz olup, o deryâdan gevher derip,
Muradına göre âşıklara ondan verip,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Muhabbetin derdi değdi, edâ oldum,
Devâ arayıp, eşiklerde gedâ oldum,
Gedâ olup, fenâ içre fenâ oldum,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Kul Hoca Ahmed, kul olarak giryân oldum,
İki âlem varlığından üryân oldum,
Kulluk içre kulluk kılıp, sultan oldum,
Bu dünyâya didâr için geldim, dostlar!

Hikmet

Gece-gün senin ayrılığında ben hayrân olup,
Şevk ateşine bağrım yanar biryân olup,
Kanlar akar gözlerimden giryân olup,
Ey İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

Zâhidler gibi mescid içre namaz kılayım,
Mollalar gibi her yana bakıp, kitap açayım,
Âşıklar gibi sana canım fedâ kılayım,
Yâ İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

Kimi görsem, Hızır bilip, elin alayım,
Kulu görsem, kulu olup mâna sorayım,
Her dergâha mürid olup murad dileyim,
Yâ İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

Rabia gibi Kâbe varayım yumalanıb,
Batha kumunu gözlerime sürme kılıp,
Evden çıkıp, feryâd vurup, yola girip,
Yâ İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

Mezarlardan istiânet dileyip yürüyüp,
Pazârlardan yaşlı ve genç elini tutup,
Misâfir ve mücavirden1 suâl sorup,
Yâ İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

Kul Hoca Ahmed'in işidir söz ve güdaz,
Orada yoktur sana lâyık oruç-namaz,
Sermâyesi bu yol içre acz ve niyâz,
Yâ İlâhım, nasıl seni bulurum ha?

Hikmet

Canân, vaslın deryâsının pâk gevherin,
Dalgıç olur can denizinden geçebilse.
Görür ilki sedef içre o gevherin,
Gözün gaflet uykusundan açabilse.

Hakikatin yollarının engeli çok,
O yolları görmeyip-bilmeyip yürüyüp olmaz,
Yürüyen yeter o ukbaya himmet tutup,
Menzillerini bilip onu sarabilse.

Can bülbülü uçmak ister bostan gezip,
Gül şevkinde muhabbetin kadehin içip,
Şöyle-böyle eteğini kesip,
Cennet güzel, onun tarafına uçabilse.

Derd ve hâlet peydâ kılan aşklı olur,
Coşku-çırpınış hâsıl eden coşkulu olur,
Şevk şarâbın içen âşık şevkli olur,
O şarâb gibi şarâb olmaz içebilse.

Musâ gibi bu yolların rehberi var,
Tâlibe kim bu işlerden haberi var,
Azdırıcı Sâmirî gibi sihirbaz var,
Ârif olur işte bulanları seçebilse.

Kıyâmetin endişesini söylemeyecekti,
Kul Hoca Ahmed canı ile kucaklayabilse.

Hikmet

Kurban bayramı ayı geldi, gelin, dostlar,
Zâhir-bâtın aydın kılıp cemâl görün.
İtikafda samimi durup, nefsi vurup,
Can ve gönlü bir denk kılıp cemâl görün.

Nefsi vurup, dil kalesini boş bırakın,
Allah desen, gâib koşar avâzını,
Habersizler bilmez sözü bu fehmini,
Can ve gönlü ihsân kılıp, cemâl görün.

Nefsi vurup, dil kalesine versen huzur,
Huzur versen, sen yürürsün, orada rahat,
Mahşer günü mürşidin bakar sana mutlu,
Burada ağlayıp, orada varıp cemâl görün.

Nefsi vurup, din kalesini binâ versen,
Kanlar yutup tevbe kılsan, geçer günâh,
Elin açıp, âmin desen, geçer İlah,
Az gönül evini tevbe edip, cemâl görün.

Tevbe kılsan nasıl güzel, tevbe eyle,
Ondan sonra Hakk rahmetin söyleyip gör,
Cehâlette ömrün geçti, insaf eyle,
Hakk'tan korkup, insaf kılıp, cemâl görün.

Hayvan kılmayıp, âdem kıldı korkmak için,
Kıyâmetin şiddetinden ürkmek için,
Hakk'tan korkup, gözyaşını dökmek için,
Vâh ne yazık, figân edip, cemâl görün.

Ey heveskâr, âşık olsan, candan geç,
Gece uykusunu haram kılıp, yaşını saç,
Ondan sonra şevk şarâbını doyası iç,
Canı incitip, canân olup, cemâl görün.

Nice söylesem, işitmezsin, ey habersiz,
Câhillere lâyık çeksin ciğer kanı,
Söz aslını bilenlere inci ve cevher,
Cevher bulup, figân kılıp, cemâl görün.

Kul Hoca Ahmed, tevbe giysisini giymek gerek,
Hakk'tan korkup, kötü nefsi bırakmak gerek,
Halktan kaçıp, yalnız Hakk'ı sevmek gerek,
Aslın toprak, sudan olup, cemâl görün.

Hikmet

On sekiz bin âlemi Hakk yarattı,
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.
Bil, nûrundan ay ve güneşi Hakk yarattı,
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.

Sekiz uçmak firdevs adlı cennetleri,
Yenip tükenmez asla orada nimetleri,
Hûriler giyer yetmiş türlü hil'atleri,
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.

Cennet içinde huri ve gılman feryâd kılır,
Var ey Hüdâ, Rasûl dostun ne zaman gelir?
Cümle, Rasûl cemâline müştâktır,
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.

Rasûl o dem arasat gün hayrân kalınca,
Nergis gözü yaşa dolup, giryân olunca,
Duâ ile münacâta meşgul olunca,
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.

Hakk'tan nidâ gelir o dem: "Dostum Rasûl,
Ümmetlerin kaygısından olma melûl,
Ey dostum, münacâtını kıldım kabul",
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.

Ondan sonra Rasûl sevinçli olasıdır,
Sevinçli olup, cennet tarafına yürüyesidir,
Ümmetleri ile beraber cennet giresidir,
O Muhammed Habîbullah Rasûl için.

Cennet içinde yüz bin Burak, öncü çıkacak,
Vâdedilen o Burak'a Rasûl binecek,
Ümmetlerin kaygısından gönlü dinecek,
Yüz bin Burak Hakk yarattı Rasûl için.

Ondan sonra Hakk gösterecek orada nûrunu,
Kaldırmazlar Hakk nûrundan iki gözünü,
İman götüren kullar görecek Hakk'ın yüzünü,
Dost-dostunun cemalini görmek için.

Cemâl arzu kılar olsan, tâat eyle,
Tâatını dâima, hep âdet eyle,
Gece-gündüz çok ağlayarak feryâd eyle,
Gözü verdi Allah Azîm gözyaşı için.

Kul Hoca Ahmed işte bu sözü dedi halka,
İmansız kul cemâl görmez, vallahi asla,
Hakk cemalini göreceğiz inşaallah,
İman verdi bize cemâl görmek için.

Hikmet

Ey habersiz, bu dünyânın vefâsı yok,
Âhirete yanmaz mısın ey zâlim?
Hakk emrini tutmayıp burada güç kılarsın,
Bir Allah'tan korkmaz mısın ey zâlim?

Kıyâmet gün Allah'ım özü hâkim olacak,
Güç gösterenlerin tümünden öcünü alacak,
Cennetlik-cehennemlik hepsini soracak,
Öleceğim diye sanmaz mısın ey zâlim?

Ölüp varsan, kabre malın ele girmez,
Mal acısını görürsün, şüphe değil,
Aş versen, haram olsa, fayda olmaz,
Kabirde yalnız yatmaz mısın ey zâlim?

Karanlık kabrin ara, zorluk olası,
Yemişlerin ağu-irin, kan olası,
Yılan, çıyan ateşi sana giysi kılası,
İşitip, ibret almaz mısın ey zâlim?

Burada ibret almayıp, kabirde ibret alasın,
Girince ateşli sorgucu, onu göresin,
Kurtulmaya yer bulamayıp mahzun olasın,
Yanar ateşten korkmaz mısın ey zâlim?

Kabre girer cehennem ateşi heybet ile,
Korkmayan, korkacak orada ibret ile,
Fayda olmaz o şu günü hasret ile,
Tevbe edip yanmaz mısın ey zâlim?

Kul Hoca Ahmed'i affeyle Gaffâr, Tevvâb,
Zâlimlere tevfik verince Azîm Vehhâb,
"Zidnâhüm azâben fevkal azâb",
Bu âyeti bilmez misin ey zâlim?

Hikmet

Ey âşıklar, salât söyleyin, ben söyleyeyim,
O Mustafa iki cihân sultanını.
Ey ümmetler, hoş dinleyiniz, Hakk Rasulü,
Sahâbeler gören düşün beyanını.

Bir gün Rasûl âhir demde ağırlaşıp yattı,
Ecel kuşu o şu günde yakın yetti,
Ebû Bekr çok ağlayıp özden gitti,
Söyleyiverdi ne ki, düşte gördüğünü.

Dedi: gözüm nûru idin, can rahatı,
Sahâbeler desteği, hem kuvveti,
Hasan-Hüseyin, Fâtıma'nın hem devleti,
İyi söyleyin zayıf kulun gördüğünü.

Görürüm ki, büyük sarık var başımda,
Ahali dururdu çok karşımda,
Kayboldu o sarık bu başımda,
Bilmeyip kaldım nasıl ayrı olduğunu.

Rasûl dedi: o sarık, hürmet olacak,
Başınızdan gider devlet Ahmed alacak,
Benden sonra sizlere çok zahmet olacak,
Ebû Bekir kıldı orada figânını.

İşte bu hâlde arslan Ömer geldi yetip,
Gözlerinden kan yaş akıp, yaka yırtıp,
Hakk habîbin ayağını kucakladı öpüp,
O hem geldi dedi, nedir ki gördüğünü.

Yüzüğünüzü koymuştum ben elime,
Çok yârânlar hizmette idi o şu demde,
O şu yüzük kayboldu o şu yerde,
Bilmeyip kaldım nasıl ayrı olduğunu.

Rasûl dedi: o şu yüzük garîbtir,
Kaybolan yüzüğünüz Ahmed'dir,
Aranızda bu Muhammed rahmettir,
Hâzır dostlar kıldı orada figânını.

Bu durumda yetip geldi, görün, Osman,
Öz düşünden özü korkup, ağlamaklı,
İçi dışı Rasûl için yanmış,
Sordu Rasûl neden ağlamaklı olduğunu.

Dedi Osman: dayanağım, sevdiğim,
Düş görmüşüm, abdest alıp, Mushaf açtım,
Okuyayım, dedim, harf âyeti yazılıp kaçtı,
Tabir edin zayıf kulun gördüğünü.

Rasûl dedi: ben fakîri affediniz,
Mushaf benzeri kandil idim söndüreceğiniz,
Benden sonra rahatlığı yitireceksiniz,
Aziz tutun şimdi kalan evladımı.

İşte bu demde feryâd vurup Ali yetdi,
Cerahatli gönüllere mızrak değdi,
Rasûlullah ayağını göze sürdü,
Rasûl sordu onun ağlamaklı olduğunu.

Ali dedi: Gazâ içinde hazırlıklı idim,
Kâfirlere taş demir gibi karşı durdum,
Var boyumdan zırhım ayrı oldu gördüm,
Söyleyiverdi şaşkın olup kaldığını.

Rasûl dedi: bu Muhammed zırhı alınca,
Bu günlerde uzak düşüp, ayrı olunca,
Düşmanlara yüzleriniz sarı olunca,
Bu gam ile yer yutuyor arslanını.

Bu durumda Fâtıma-ı Zehrâ girip geldi,
Babam diye ağlayıp, gözü yaşa doldu,
"Bin oğuldan üstün" dediği kızı geldi,
Çok ağlattı her kim hâzır durduğunu.

Dedi: benim dünyâ-ukbâ sevdiğim,
Fedâ olsun, ey baba, size canım,
Düş görmüşüm, tozup gitti giysilerim,
Nasıl olur işte bu düşün dermânını?

Rasûl dedi: Ciğerbendim, göresin mihnet,
Firkat ateşi ile bağrın olur zahmet,
Ben gittikten sonra çok çekersin dağ ve hasret,
Şimdi gör izzet ile varacağını.

Şehzâdeler geldi orada ağlamaklı olup,
Gözlerinin kadehi yaşla dolup,
Yüzünün rengi hazân benzeri, solup,
Rasûl sordu yüzlerinin solduğunu.

Dediler kim: iki cihân dayanağı,
Dünyâ, ukbâ ümmetlerin inandığı,
Hasan, Hüseyn sahâbeler güvendiği,
Ağzı varmayıp dedi ne kim gördüğünü.

Büyük babam oturdular taht üstünde,
O şu tahtı aşırdılar Arş üstünde,
Feryâd edip ağlamakta idik biz altında,
Bundandır yüzlerimizin solduğu.

Rasûl dedi: tabut tahtını getireler,
O Sidretul-müntehâya yetireler,
Beni alıp melekler götüreler,
Hasan-Hüseyn kıldı orada figânını.

Otuz üç bin sahâbeler oldu giryân,
Yürek-bağrı ateşe yanıp, oldu biryân,
Aîşe, Fâtıma çok kıldı nâlân,
Bilip Rasûl sefer kılır olduğunu.

Tâkatsiz olup Fâtıma çok ağladı,
Dostlarının yüreğini çok dağladı,
Azarlayıp Rasûl kulağına bir söz dedi,
Vâde verip sevindirdi kızcağızını.

Vâde budur, gözüm nûru, ey aydınlığım,
Sabreyle, altı aydır bu ayrılığım,
Ondan sonra gelesin bana, ey gönlümün bağı,
Seyr ederiz orada Hakk'ın bostanını.

Götürdü ölüm Âdem, Musâ Kelim'ini,
Nuhi Nebî, İbrâhim gibi Halil'ini,
Hepimizin aydınlığı o Habîbini,
Ey yârânlar, kaygısı yok kaldığını.

Ey yârânlar, Mustafa'yı çok yâd edin,
Adı çıksa, salât söyleyip, feryâd edin,
Cehennemden özünüzü azâd edin,
Mevlâm sever er kulunun ağlayışını.

Bil şekerden tatlıdır dostun sözü,
Dostun sözü edilse, ağlar dostun gözü,
Kul Hoca Ahmed, Allah'ım kılınca iman nasibi,
Er o olur, götürse oraya imanını.

مناجات | Münacat

مناجات ايلدي مسكين خواجه احمد
الهي قيل همه بنده نك ني رحمت

Münâcât eyledi Kul Hoca Aḥmed;
Allah'ım eyle kuluna raḥmet

غريب احمد سوزي هركيز قوريماس
اكر يير آستيغه كيرسه چوروماس

Garîp Aḥmed sözü aslâ eskimez;
Eğer yer altına girse, çürümez.

ينه منسوخ بولوب اول خوار بولماس
اوقوغان بنده لار بيمار بولماس

Yine mensûḥ olup o ḥâr olmaz;
Okuyan bağlılar ḥasta olmaz.

اوقوغانغه قيلور مين انده شفقت
قيامت كونيده قيلغوم شفاعت

Okuyana eylerim orada şefkat;
Kıyâmette eyleyim şefâat

خدايم قيلسه انعام مينكا جنّت
اوقوغان ني قيلور مين مين شفاعت

Allah'ım eylese nasîp bana cennet,
Okuyanlara eylerim şefâat.

تيلاكي هر نه بولسه تنكري بيركاي
محبت شوقي ني كوكسيكا سالكاي

Dileği her ne olsa Tanrı vere;
Muḥabbet şevkini gönlüne koya.

جمالين كورساتيب پروردكاريم
اوزين يوليغه سالسون بير و باريم

Cemâlini gösterip Perverdigâr'ım,
Kendi yoluna koysun Bir ve Var'ım.

خدايم ايلاسون محشرده خُرّم
قيامت كون اريغ ذاتي غه محرم

Allah'ım eylesin maḥşerde sevinçli
Kıyâmet günü temiz Zâtına sırdaş

دعاغه ياري بيرسه هر مسلمان
اولار وقتيده ايلتكاي نور ايمان

Duâya katılıverse ḥer Müslümân,
Ölür vaktinde götürür imân nûru

ميني حكمت لاريم عالمغه تولغان
اشتماي هر كيم اولسه قيلغاي ارمان

Benim ḥikmetlerim âleme dolan;
İşitmeden ḥer kim ölse, eyler arzû

ميني حكمت لاريم دردليككا درمان
كيشي بوي ايلتمسه اول يولده قالغان

Benim hikmetlerim dertliye dermân;
Kişi pay götürmese, o yolda kalan.

ميني حكمت لاريم عالمده داستان
روحوم كيلسه قيلور صحبت ني بوستان

Benim hikmetlerim âlemde destân;
Rûhum gelse, eyler sohbeti bostân.

ميني حكمت لاريم كان حديث دور
كيشي بوي ايلتمسه بيلكيل خبيث دور

Benim hikmetlerim hadîs hazînesidir
Kişi pay götürmese, bil habistir.

ميني حكمت لاريم طالب ني رزقي
اكر چنديكه بولسه جرم و فسقي

Benim hikmetlerim talîbin rızkı
Eğer binlerce olsa cürmü, fikri

ميني حكمت لاريم فرمان سبحان
اوقوب بيلسنك همه معنيء قرآن

Benim hikmetlerim Sübhân'ın fermânı
Okuyup bilsen, hepsi Kurân'ın anlamı

ميني حكمت لاريم عالمده سلطان
قيلور بير لحظه ده چول ني كلستان

Benim hikmetlerin âlemde sultân;
Eyler bir anda çölü gül bahçesi

ميني حكمت لاريم شوق محبت
كوزيني ياشيغه قيلغاي طهارت

Benim hikmetlerim muhabbetin şevki
Gözünün yaşına eyleye teharet

نمازيغه رسول الله امامي
اني قومي ملائك لار تمامي

Namazına Resûlullah imamı;
Onun soyu melekler tamâmı.

شكسته ليك بيله قيلغان نمازي
قبول بولغاي اني حقه نيازي

Kırılmışlık ile kıldığı namâzı,
Kabûl olur onun Hakk'a niyâzı.

ميني حكمت لاريم عاشق غه ايتينك
دلي آينه ديك صادق غه ايتينك

Benim hikmetlerimi âşıka söyleyin
Gönlü ayna gibi sâdıka söyleyin,

همه کور و کر و باطني گذاف
تمام اقليم ني کيزديم تابماديم صاف

Tamamı kör, sağır, bâtını boş;
Bütün iklîmi gezdim, bulmadım sâf.

ميني حکمت لاريم صراف کا ايتينك
خداي باکرم وهّاب کا ايتينك

Benim ḫikmetimi sarrâfa söyleyin;
Allaḫ'ım, Kerem sâḫibi Veḫḫâba söyleyin.

عدالت پادشاه بر آتي صادق
قيلور بير لحظه ده وصلي غه لايق

Adâlet pâdişâḫı, bir adı sâdık;
Eyler bir anda vaslına lâyık.

ميني حکمت لاريم نادادن ايشتماس
دلي کونکلي قارا پنديم ني آلماس

Benim ḫikmetlerimi câḫil işitmez;
Gönlü-kalbi kara, öğüdümü almaz

خطي دين بيخبر الله غه منکر
ادب سيز بي ادب دنياده بي پير

Hatâdan ḫabersiz; Allaḫ'a inkarcı
Edepsiz, ḫayâsız, dünyada pirsiz.

خطي ني بتسه هر کيم نثر بتسون
ولي نثري بتيب مقصودغه ييتسون

Yazısını yazsa ḫer kim, nesîr yazsın;
Nesîrle yazarak maksada yetsin.

ديني ايماني يوق اسلامي ويران
قيامت تانکي آتسه يولده قالغان

Dini, imânı yok, İslâmı vîrân;
Kıyâmet tanı atsa, yolda kalan.

پير کامل ني کورماي شيخ صنعان
خدا قيلماس قبول اوقوسه قرآن

Pir-i kâmil'i görmeden Şeyḫ-i San'ân,
Allaḫ eylemez kabûl, okusa Kur'ân.

اوزيني شيخ آلور کولباري حالي
يکرمه بيش کا ييتماي آني عالي

Kendini şeyḫ sanır, torbası boştur;
Yirmi beşe yetmeden onun yaşı

نصيحت لار قيلور پير و جوان ني
اوزي فهم ايتمايين يخشي يمان ني

Nasîḫatlar eyler yaşlı ve gence;
Kendisi ayırd etmeden iyi-kötüyü

آلارني سوزلاري ضال مضل دور
شريعت اهلي بو ايلدين خجل دور

Onların sözleri zâlimi saldır
Şerîat ehli bu gibilerden utanır

ينانسوندیب موني بير نيچه بي عقل
قيلورلار اوليالاردين موني نقل

İnansın diye bunu bir nice akılsız
Eylerler velîlerden bunu nakil

قويوب دامين گذرگاه لارغه بي پير
تيلي مكر و حيله قيلغاني تزوير

Koyup tuzağını geçitlere pîrsiz
Dili yalan ve hile, yaptığı tezvîr.

اني مكري ايرور شيطاندين اعلا
قوپار يوزي قرا محشرده تانكلا

Onun hilesi olur şeytândan üstün
Kalkar yüzü kara mahşerde tanla.

الارني كورمنكيز يوزيني هركيز
انينكديك لعنتي دين ايلانك پرهيز

Onların görmeyin yüzünü aslâ
Onun gibi lânetliden eyleyin perhiz

زباني حال ايله اعمي ني ايتيم
حقيقت سوز بيله جاهل ني سوكتيم

Hâl dili ile ben görmezi söyledim
Hakîkat söz ile cahili çekiştirdim.

اكر عالم بولسه جانيم تصدق
در و گوهر سوزوم ني ايشيتيب اوق

Eğer ölüm olsa, cânım sadaka
İnci ve cevher sözümü işitip anla

در و گوهر سوزين عالمغه ساچسه
اوقوب اوقوسه كلام حقني آچسه

Inci ve cevher sözünü âleme saçsa,
Okuyup anlasa, Hakk'ın kelâmı'nı açsa,

اوشال عالم غه جان قربان قيلورمين
تمامي خانمان احسان قيلورمين

O âlime cân kurbân eylerim;
Bütün ev-barkımı ihsân kılarım.

قاني عالم قاني عامل ياران لار
خدادين سوزلاسه سيز جان بيرينك لار

Hani alîm, hani amel işleyen dostlar?
Allah'dan söz etse, siz cân veriniz.

چين عالم يستوقين تاشدين ياراتي نيمه اوقدي آن عالم غه ايتي	*Gerçek alîm yastığını taştan yaptı* *Ne anladı onu âleme söyledi*
اوزيني بيلدي ايرسه حقني بيلدي خدادين قورقتي و انصاف غه كيلدي	*Kendini bildi ise, Hakk'ı bildi;* *Allah'dan korktu ve insafa geldi.*
ميني حكمت لاريم دانا ايشيتسون سوزوم داستان قيليب مقصدغه ييتسون	*Benim hikmetlerimi bilgin işitsin;* *Sözümü destân eyleyip maksada yetsin.*
ميني حكمت لاريم فعلي و قولي دلي كونكليده بولسه ذكر مولي	*Benim hikmetlerim fiili veya kavli* *Kâlbi gönlünde olsa Mevlâ'nın zikri*
ميني حكمت لاريم بير پير كامل قاياو بنده خداغه بولسه مايل	*Benim hikmetlerim bir pir-i kâmil;* *Hangi kul Allah'a olsa mâil*
ميني حكمت لاريم خوبلارغه ايتينك دعا تكبير قيليب رحمت كا باتينك	*Benim hikmetlerimi çok kişilere söyleyin* *Duâ-tekbîr eyleyip rahmete bâtın*
ميني حكمت لاريم پير زبردست ايشيتكانلار بولور بيهوش سرمست	*Benim hikmetlerim kudretli bir pîr;* *İşitenler olur sarhoş ve şuûrsuz*
تيريك بولسه جهانده خوار بولماس اوقوغان بنده لار بيمار بولماس	*Diri olsa cihânda hâr olmaz;* *Okuyan bağlılar hasta olmaz.*
قيامتده انكا هادي بولورمين اكر دردليك بولسه دارو بولورمين	*Kıyâmette ona yol gösterici olurum;* *Eğer dertli olsa, dermânı olurum.*
اكر يوز ييل عمر كورسه قريماس اكر يير آستيكه كيرسه چوروماس	*Eğer yüz yıl gösterici olurum* *Eğer yer altına girse, çürümez.*

خدا قيلغاي اني دوزخدين آزاد
بهشت جاودانده ايلاكاي شاد

Allah eyleye onu cehennemden âzad;
Ebedi cennetinde eyleye şâd.

اكر حكمت اوقوسه ايها الناس
ايرور فرزند مينكا اول طالب خاص

Eğer hikmet okusa insanlar
Olur oğul bana o hâs tâlib

ايشيتيب حكمتيم ني كوشه آلغان
عطا قيلغاي اولار وقتيده ايمان

İşitip hikmetimi kulağa alan
Armağan eyler ölür vaktinde imân.

يسوي حكمتين دانا ايشتسون
ايشيتكانلار همه مقصودغه ييتسون

Yesevî, hikmetini bilgin işitsin;
Işitenler bütün maksada yetsin.

جواهر كانيدن بير نكته آلسون
ايشتماكان باري حسرتده قالسون

Mücevher hazînesinden bir parça alsın;
İşitmeyen hepsi hasrette kalsın.

كيشي حكمت ايشيتسه جاني بيرلان
چيقار جاني اني ايماني بيرلان

Kişi hikmet işitse cânı ile,
Çıkar cânı onun imânı ile.

قلاقغه آلماغاي بو سوزني نادان
اني آدم ديمه اول جنس حيوان

Kulağa almazsa bu sözü câhil
Ona insân deme; o hayvân soylu

خداني سوزيدين چيقان بو حكمت
ايشيتكان كا ياغار باران رحمت

Allah'ım sözünden çıkan bu hikmet,
İşitene yağar rahmet yağmuru

ميني حكمت لاريم كيم توتسه محكم
خدا قيلغاي اني البته بي غم

Benim hikmetimi kim tutsa sıkı
Allah eyleye onu elbette gamsız

كرار جنت ايچيكا شاد و خندان
خدايم ايلاكاي مسرور و شادان

Girer cennet içine şen-şakrak
Allah'ım eyleye sevinçli ve neşeli

ميني حكمت لاريم حقني ثناسي
محبت اهلي ني دردين دواسي

Benim hikmetlerim Hakk'ın övgüsü
Muhabbet ehlinin derdinin devâsı.

ميني حكمت لاريم قند و عسل دور
همه سوزلار ايچنده بي بدل دور

Benim hikmetlerim şeker ve baldır
Bütün sözler içinde baha biçilmezdir

ميني حكمت لاريم انعام الله
سحر وقتده ديسه استغفر الله

Benim hikmetlerim Allah'ın nimeti
Seher vaktinde dese, estağfirullah.

اني شيطان لعين توتماس يولي ني
محمد مصطفي آلغاي قولي ني

Onun lanetli şeytân tutmaz yolunu;
Muhammed Mustafâ alır elini.

پيغمبر امتيم ديب مهري تاولار
عزازيل ني خدايم اوزون قاولار

Peygamber ümmetim deyip mehri ister
Şeytânın Allah'ım kendisini yakalar

ميني حكمت لاريم دردسيزكا ايتمنك
بهاسيز گوهريم نادانغه ساتمنك

Benim hikmetlerimi dertsize söylemeyin;
Baha biçilmez cevherimi câhile satmayın.

يسوي حكمتين قدريغه ييتقيل
خم عشقدين ميي بير قطره تاتقيل

Yesevî hikmetinin değerini anla
Aşk küpünden meyi bir damla tat

خم عشقدين كيشي بير قطره تاتغاي
خدايي وصلي كا بر يولي باتقاي

Aşk küpünden kişi bir damla tadınca
Allah'ın vaslına bir yola batar

Açıklamalar ve Notlar

Âyetler: Hikmetlerde, metininin tamamı veya bir kısmı verilen âyetlerin meâli, bir arada sunulmuştur.

Elestü birabbikum?: *"Bir de Rabbin, Âdemoğullarından, bellerindeki zürriyetlerini alıp da onları kendi nefislerine şahit tutarak:* ***Ben sizin Rabbiniz değil miyim?"*** *dediği vakit, "pekâlâ Rabbimizsin, şahidiz" dediler. (Bunu) kıyamet günü "Bizim bundan haberimiz yoktu." demeyesiniz diye (yapmıştık)." [Kur'an-ı Kerim, A'raf, 7/172]*

Eyne'l mefer: *İşte o gün insan,* ***"Kaçacak yer neresi?.."*** *der. [Kur'an-ı Kerim, Kıyamet, 75/10]*

Eyyühe'l-müddessir: *"Ey elbisesine bürünen." Peygamberimiz (S.A.V.)'e hitap [Kur'ân-ı Kerim, Müddessir, 74/1]*

Fe'firru İlallah*: Ey Muhammed! de ki: "Öyleyse* ***Allah'a kaçın,*** *gerçekten ben size O'nun tarafından gönderilmiş apaçık bir uyarıcıyım. [Kur'ân-ı Kerim, Zariyât, 50/51]*

Rabbeke fekebbir: Sadece Rabbini yücelt! *[Kur'an-ı Kerim, Müddessir, 74/3]*

Fe'l yedhakü: *Artık kazandıkları günahın cezası olarak* ***az gülsünler****, çok ağlasınlar! [Kur'ân-ı Kerim, Tevbe, 9/82]*

Fe'zkürûnî ezkürküm: *"****Beni anın ki ben de sizi anayım...****" [Kur'ân-ı Kerim, Bakara, 2/152]*

"İnneni Enallah": "Gerçekten Allah'ım." *[Kur'ân-ı Kerim, Taha, 20/14]*

İzas-semâ'un-şekkat: **Gök yarıldığı zaman***…[Kur'ân-ı Kerim, İnşikak, 84/1]*

Küllü men aleyha fân: Yer üzerinde bulunan her şey fânidir.
[Kur'ân-ı Kerim, Rahmân, 55/26]

Küllü nefsin zâikatü'l-mevt: Her nefis ölümü tadacaktır.
[Kur'ân-ı Kerim, Enbiyâ, 21/35]

Küllü şey'in helikün: *(O'nun Zât'ından başka)* ***her şey helak olacaktır.***
[Kur'ân-ı Kerim, Kasâs, 28/88]

"Lâ taknetu min rahmetillah"**:** *Allah'ın rahmetinden ümid kesmeyin.*
[Kur'ân-ı Kerim, Zümer, 39/53]

Lâ uksimu bi yevmil-kıyâmeh: Hayır, yemin ederim o kıyamet gününe.
[Kur'ân-ı Kerim, Kıyâmet, 75/1]

...Mimmâ hulik, Hulika min mâin defık: ... Neden yaratıldı? Atılan bir sudan yaratıldı. *[Kur'ân-ı Kerim, Târık,86/5-6]*

Nehnu kasemnâ: Rabbinin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini **aralarında biz taksim ettik.** *[Kur'ân-ı Kerim,* Zuhrûf , 43/32]

Ricâlün lâ tülhihim: O adamlar ki, alıkoymaz *[ne ticaret ne de alışveriş Allah'ın zikrinden]. [Kur'ân-ı Kerim, Nûr, 24/37]*

"(Şaraben) ***Tahura": Temiz*** *(içecek) [Kur'ân-ı Kerim, İnsan, 76/21]*

Ülâike kel-en'âmi belhüm-edâll: İşte bunlar hayvanlar gibidirler. Hatta daha da aşağı. *[Kur'ân-ı Kerim, Â'raf,*

Üzkürullahe zikran kesîrân: "Allah'ı çok zikredin..." *[Kur'ân-ı Kerim, Ahzâb, 33/41]*

Ve'l-yebkü kesîrân: *Artık kazandıkları günahın cezası olarak az gülsünler,* ***çok ağlasınlar****! [Kur'ân-ı Kerim, Tevbe, 9/82]*

Yevme yekumül-hisâb: *"Ey Rabbimiz!* ***Herkesin hesaba çekileceği günde*** *beni, anababamı ve müminleri bağışla!" [Kur'ân-ı Kerim, İbrâhim, 14/41]*

Yevme tercifur-racifeh: *O gün deprem sarsar.[Kur'ân-ı Kerim, Nâziât, 79/6]*

Yuhibbuhum ve yuhibbûnehu: *Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler.[Kur'ân-ı Kerim, Mâide, 5/54]*

"Zidnâhüm azâben fevkal azâb": Onlara azâb üstüne azâb artırdık. *[Kur'ân-ı Kerim, Nahl, 16/88]*

Hadisler: Hz. Muhammed (S.A.V)'e atfedilen sözler

El kezzâbu lâ ümmeti: *Yalancılar ümmetimden değildir.*
El-fakru fahrî: *Yoksulluk övüncümdür.*
Küllü muttaki âlimen: *Bütün muttakiler bilir.*
Küllü yemin beterün: *Bütün günler kötüdür.*
Lî-me Allah...: *Benim için Allah ile.*
Men mevtâ gariben; fekad mevtâ şehîdan: *Kim garîblikle ölse, şehidler mertebesinde ölmüştür.*
Mûtu kalbe en temûtu: *Ölmeden önce ölünüz.*
Talebü'l-ilmi farizatün: *İlim talebi farzdır.*